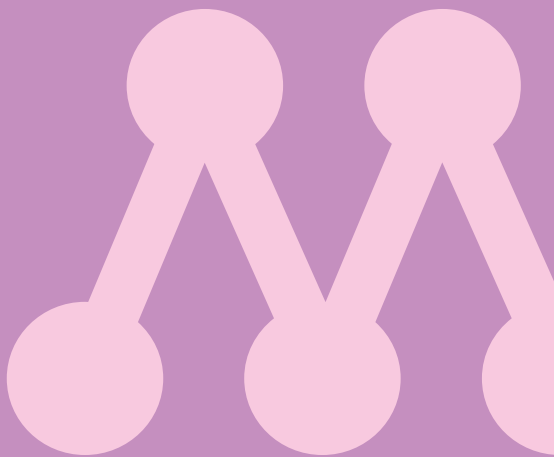
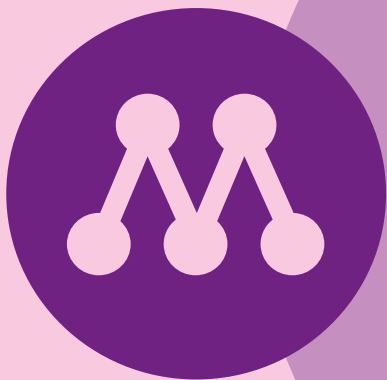




# Motioner

Bok två

Utskott sex till tio

Partistämman 2019



## Motionsbok 1

---

- 5      Utskott 1**  
Ekonomi, jobb och företagande
- 129    Utskott 2**  
Migration och integration
- 199    Utskott 3**  
Lag och ordning
- 297    Utskott 4**  
Välfärd
- 397    Utskott 5**  
Barns uppväxtvillkor, skola och bildning

## Motionsbok 2

---

- 5      Utskott 6**  
Klimat, energi och gröna näringar
- 93     Utskott 7**  
Ett sammanhållet Sverige
- 173    Utskott 8**  
Demokrati, förvaltning och mediepolitik
- 263    Utskott 9**  
Utrikes-, försvars- och säkerhetspolitik
- 359    Utskott 10**  
Vår organisation



# Utskott 6

## Utskott 6

---

### *Klimat, energi och gröna näringar*

## Innehåll

---

- 9      *Motion 6:1*  
Stärk äganderätten
- 12     *Motion 6:2*  
Svenska Kraftnät
- 15     *Motion 6:3*  
Lantbruk
- 18     *Motion 6:4*  
Stärk det svenska lantbruket
- 20     *Motion 6:5*  
Offentlig upphandling av mat bör ske utifrån minimikrav i svensk lag
- 21     *Motion 6:6*  
Endast svensk mat i upphandling
- 24     *Motion 6:7*  
Sälj statens produktiva skogar
- 27     *Motion 6:8*  
Motion angående några förslag för att stärka det skydd som hundar har av lagen
- 29     *Motion 6:9*  
Om minerallag och gruvdrift
- 33     *Motion 6:10*  
Avgifter för tillsyn enligt miljöbalken
- 35     *Motion 6:11*  
Utredning hur medel från vattenkraftsproduktionen kan komma kommuner och regioner till del
- 37     *Motion 6:12*  
Motion angående biogas och snabbmatsavfall
- 39     *Motion 6:13*  
Inför upptagsrätter för CO<sub>2</sub>
- 41     *Motion 6:14*  
Hållbara flytande bränslen
- 43     *Motion 6:15*  
Avskaffa kemikalieskatten
- 46     *Motion 6:16*  
Äganderätten
- 50     *Motion 6:17*  
Klimatet behöver kärnkraften
- 51     *Motion 6:18*  
Motion angående fjärde generationens kärnkraft
- 53     *Motion 6:19*  
Sveriges framtida energiförsörjning
- 55     *Motion 6:20*  
Kärnkraft är en garant för en stabil och miljövänlig elproduktion
- 57     *Motion 6:21*  
Västmanland behöver en ny energiöverenskommelse

- 59 *Motion 6:22*  
El ska vara en självklarhet
- 61 *Motion 6:23*  
Vi behöver ha en riktig strategi för vår energiförsörjning
- 66 *Motion 6:24*  
Sänkt skatt på snus
- 69 *Motion 6:25*  
Finansiering och organisering av strandstädning
- 71 *Motion 6:26*  
Stoppa djurrättsterrorismen
- 73 *Motion 6:27*  
Strategi för framtidens energiinfrastruktur
- 76 *Motion 6:28*  
Ökade populationer av vildsvin och dovhjort
- 79 *Motion 6:29*  
Jakt av varg och vildsvin
- 81 *Motion 6:30*  
Svensk–norsk samförvaltning av den gemensamma vargstammen
- 83 *Motion 6:31*  
Strategi för att minska vildsvins stam
- 86 *Motion 6:32*  
Ökade skador på grödor orsakade av vildfåglar



## Motion 6:1

# Stärk äganderätten

## Anders G Johansson, Skövde – Västra Götaland

Vid utgången av 2016 var en dryg tiondel av Sveriges landyta skyddad som nationalpark, naturreservat, naturvårdsområde eller biotopskyddsområde. Inklusive Natura 2000-områden är cirka 13 procent av landytan skyddad (Statistiskt meddelande, SCB, Skyddad natur 2016-12-31). Av den yta som är skyddad med stöd av Miljöbalken utgörs 85 % av naturreservat. Antalet naturreservat ökar. 2016 fattades 272 beslut om statliga naturreservat, jämfört med 153 2015. I Norrbottens och Västerbottens län lades hela 15 300 hektar i reservat under bara detta år.

Moderaterna verkar numera för att kommunernas befogenhet att självständigt inrätta naturreservat ska upphöra. Dessa reservat, som ofta ligger i anslutning till bebyggda områden, ianspråktar mark i en sådan utsträckning att bostadsbyggnationen hämmas. Moderaterna bör även värdera konsekvenserna av utvecklingen av statliga reservat. Om ökande arealer av skogsmark ställs av i reservat riskerar det att negativt påverka förutsättningarna för att angripa klimatutmaningarna. Skogen och det moderna skogsbruket behövs för att vi ska klara övergången till det olje- och fossiloberoende samhället.

Reservatsbildningen innebär också betydande inskränkningar av äganderätten. Med Miljöbalken i ryggen kan Länsstyrelsen och kommuner belägga markägare med långtgående restriktioner. Inrättandet av reservat förutsätter inte något samtycke från markägaren. Från en dag till en annan kan denne förlora rådigheten över delar av eller hela sin egendom. Allmänintresset av att bevara biologisk mångfald, naturmiljöer samt friluftsmiljöer tas inte bäst tillvara genom statliga eller kommunala restriktioner. Länsstyrelsens byråkrater är inte bättre förvaltare av en egendom än dess ägare. Det är tvärtom ägarens omsorg om sin jord och skog som har varit förutsättningen för att olika biotoper har uppstått och utvecklats. Olika arters livsbetingelser har formats av generationers arbete med jord-, skogsbruk och djurhållning. Det man äger vårdar man.

Äganderätten behöver stärkas. Tvångsmetoderna behöver ersättas med frivilliga överenskommelser och avtal. Det s k naturskyddsavtalet är ett verktyg för detta. Det är ett civilrättsligt avtal mellan fastighetsägare och stat eller kommun med en giltighetstid på upp till 50 år. En annan möjlighet är att staten förvärvar egendom till marknadsmässigt pris. Tvångsmedel i form av restriktioner eller expropriation bör, i syfte att etablera ytterligare naturreservat, därmed användas mycket restriktivt och endast vara tillämpliga då ett skyddsvärde bedöms som exceptionellt angeläget och då frivilliga överenskommelser ej kan uppnås.

## 1 Att-satser

- 2       *att*       Moderaterna ska verka för att lagen ändras så att inrättande av  
3 naturreservat ska utgå från markägarens samtycke och grundas på  
4 civilrättsligt avtal, samt  
5       *att*       motionen sänds vidare till partistämman

## 6 Förbundsstyrelsens yttrande

7 Anders G Johansson har skrivit en motion om att äganderätten i Sverige är för svag  
8 i förhållande till andra intressen, och bör stärkas. Förbundsstyrelsen delar denna  
9 uppfattning av flera skäl. Det första är rent ideologiskt demokratiskt. Ägandet av  
10 och omsorg om de egna tillhörigheterna är djupt liggande känsla hos var och en,  
11 en känsla som inte har med politisk åskådning att göra utan snarare ligger i den  
12 mänskliga naturen. Det finns ett samband mellan privat äganderätt och god skötsel  
13 av den ägda egendomen. Flera samhällsdebattörer både i Sverige och i andra  
14 länder menar också att skillnaden mellan rika och fattiga länder, också visas hur  
15 man behandlar äganderätten. Det finns ett samband mellan en stark äganderätt,  
16 och ett rikt land med ett demokratiskt styrelsesätt.

17 Det andra skälet är hur staten / myndigheter / domstolar behandlar och respekterar  
18 den enskilde när olika intressen skall vägas samman. Det är självklart att det inte  
19 kan finnas en absolut äganderätt på det sättet att t ex en markägare alltid i alla  
20 lägen kan stoppa alla andra intressen. Detta skulle i så fall kunna få allvarliga  
21 konsekvenser för samhällsutvecklingen på flera områden.

22 Men när detta är sagt så är det lika viktigt att ägandeintressena är så starka, att  
23 det skall mycket tunga skäl att sätta in tvångsmedel eller expropriationer. Det helt  
24 normala skall vara att försöker komma till frivilliga överenskommelser, där man  
25 betalar marknadsmässig ersättning om det skulle bli olägenheter eller intrång. Det  
26 tredje skälet är också att det på senare år blivit en försvagning av grundlagens  
27 skrivning om äganderätten på följande sätt. Idag så kan faktiskt en majoritet i  
28 riksdagen stifta lagar som strider mot äganderätten i grundlagen. Den borde här  
29 vara lika stark som grundlagen ger frågor som yttrande- och mötesfrihet.

30 Detta gör att det är möjligt att bilda naturreservat utan att markägaren kan komma  
31 med några starka invändningar, och även förlora stora pengar på dåliga ersätt-  
32 ningar. Dessutom så har det på senare år kommit till fler skyddsorsaker att skydda  
33 ett område. Det gäller både Natura 2000 och olika biotopskyddsområden. I alla  
34 dessa fall så har den enskilde markägaren ganska lite att säga till om, och står i  
35 kraftigt underläge i förhållande till stat och kommuner.

36 Förbundsstyrelsen delar därför motionärens uppfattning att äganderätten bör  
37 stärkas på flera sätt. Förbundsstyrelsen yrkar därför bifall på motionärens punkter  
38 1 och 2.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

att bifalla motionen.

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade

att bifalla motionen.

### Partistyrelsens yttrande över motion 6:1

Motionären lyfter behovet av en stärkt äganderätt, och att restriktioner eller till och med expropriation för att etablera naturreservat ska användas mycket restriktivt och endast i de fall då frivilliga överenskommelser inte nås.

Ett långsiktigt hållbart jord- och skogsbruk förutsätter en stark äganderätt. Eget ansvar hos den enskilde jord- och skogsbrukaren här i Sverige har bidragit till såväl höga naturvärden som till vår ekonomi. Precis som motionären anför har skogen också en viktig roll att spela i omställningen till ett mer hållbart samhälle, där vi bryter fossilberoendet.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om att äganderätten behöver stärkas, och Moderaterna verkar redan i dag för att ingrepp i äganderätten ska omfattas av proportionalitetskrav. Ett ingrepp ska aldrig gå utöver vad som är nödvändigt för att exempelvis skydda viktiga naturvärden. Dessutom bör ingrepp i äganderätten tydligare kopplas till egendomens långsiktiga värden. Partistyrelsen understryker vidare att Moderaterna vill tillsätta en äganderättsutredning för att kartlägga hoten mot äganderätten och i nästa steg åtgärda dem.

Det grundläggande att en rimlig compensation utgår i de fall staten hindrar skogsägare från att bruka sin mark. Trots att det har gått tre år sedan Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket uppmärksammade brister i tillämpningen av artskyddsförordningen, har regeringen fortfarande inte initierat en översyn. Partistyrelsen menar att svenska skogsbrukare förtjänar förutsebara, effektiva och rättssäkra regler.

### Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 6:1 besvarad med vad som ovan anförts.

## Motion 6:2

# Svenska Kraftnät

## Carl-Wiktor Svensson, Hultsfred – Kalmar län

Svensk energiförsörjning har de senaste åren debatterats på olika nivåer och med olika infallsvinklar. Svenska kraftnät som ska tillhandahålla ett robust stamnät har försökt anpassa sin verksamhet och Energimarknadsinspektionen som är den myndighet som beviljar tillstånd att bygga elnät har varit överhopade med ansökningar. De svenska hushållen och svensk industri har med en alltmer omfattande utbyggnad fått känna på hur de svenska elpriserna alltmer konverterar med övriga Europas höga elpriser framförallt de som bor i elområde 3 och 4. De globala elbolagen trycker på för att skapa en gemensam europeisk elmarknad bland annat eftersom Tyskland avvecklar all kärnkraft och i Sverige stängs fyra av våra kärnkraftverk inom elområde 3, det område där vi har den absolut högsta förbrukningen av el utan att i det området ersätta produktionsbortfallet.

De vindkraftsparker som planerats byggs med kraftiga subventioner nästan uteslutande i elområde 1 och 2 där vi redan har en mycket stor överkapacitet av vattenkraft. Resultatet blir att Svenska Kraftnäts investeringsbudget vad gäller nätutbyggnad för de kommande åren rör sig om miljardbelopp för att föra ännu mer el från norra Sverige söderut. Markåtkomsten för att bygga vindparker är med nuvarande regler och lagstiftning billigast i glesbygd. Tusentals hektar skog behöver tas ur produktion för ibland flera hundra meter breda ledningsgator och för det stora antal ställverk som därutöver behövs. Det svenska stamnätet är av tradition byggt med luftledningar vilket vid långa transporter innebär stora effektförluster. För tusentals enskilda markägare som drabbas av intrång för luftledningar och ställverk ändras de ekonomiska förutsättningarna för all framtid. På detta sätt ställs en näring emot en annan med argumentet ”ett allmänt intresse”.

Ur ett EU-perspektiv så är Sverige redan nu bäst i klassen vad gäller sammanlänkning och fossilfri energi. De miljardinvesteringar som Svenska Kraftnät nu planerar och som lämnats över till regeringen finansieras till största delen med lån från riksgälden och likviditeten i det statliga bolaget minskar drastiskt. Detta står inte i proportion till vad som är lönsamt ur ett svenskt samhällsperspektiv som också riksrevisionen har påtalat i sin rapport. Jag ber därför att stämman tar motionen som sin egen och att Moderaterna verkar för det som anförs till förslag om stämmobeslut.

Med anledning av ovanstående föreslår jag förbundsstämman besluta:

att det svenska elnätet fortsättningsvis i första hand renoveras och byggs ut med hänsyn till Svensk industri och Svenska elkunders behov

|     |                                                                        |   |
|-----|------------------------------------------------------------------------|---|
| att | markägaren vid expropriering enligt ledningsrättslagen ska kunna       | 1 |
|     | välja mellan dagens ersättningsregler med engångsersättning eller ett  | 2 |
|     | arrendeavtal med löpande avkastning, likt de avtal som används vid     | 3 |
|     | byggnation utav vindkraftsparker                                       | 4 |
| att | Svenska Kraftnät anmodas att utveckla och använda marksnål teknik      | 5 |
| att | alla stamnätsinvesteringar föregås av oberoende samhällsekonomiska     | 6 |
|     | konsekvensanalyser                                                     | 7 |
| att | förbundsstämman ställer sig bakom motionen och skickar den vidare till | 8 |
|     | partistämman                                                           | 9 |

## Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen delar i huvudsak motionärens uppfattning. Den svenska välfärden bygger till stora delar på att vi som nation haft tillgång till säker, effektiv och relativt billig energi för att driva vår produktion och privata konsumtion. Idag ser vi dock att elbrist är en realitet i många delar av Sverige. Många kommuner nekar idag etablering av elintensiva företag då kommunerna inte kan garantera deras elförsörjning och gamla företag överväger att flytta produktion utomlands då de inte längre betror den svenska elmarknadens förmåga att leverera. Därför är en utbyggnad av överföringskapaciteten i södra Sverige och fortsatt drift och nybyggnation av kärnkraft nödvändig.

För att staten ska kunna konfiskera privat egendom ska synnerliga skäl föreligga. Sådana skäl där det allmänna intresset kan väga över den privata äganderätten kan vara exempelvis nationella trafikstråk eller försvarsanläggningar. Men även i fall där det finns synnerliga skäl för att exproprieringar av privat egendom måste myndigheterna beakta om den enskildes intressen går att tillvarata på annat sätt. Ekonomisk kompensation är givetvis det enklaste sättet. Men för exempelvis en jord- eller skogsbrukare kan inte en engångsbetalning ersätta framtida utkomst-möjligheter då den brukbara marken gjorts obrukbar. Därför bör staten vid det långtgående ingripandet såsom en expropriering utgöra erbjudna lösningar som i möjligaste mån passar den som blivit föremål för denna åtgärd. Därför är förbundsstyrelsen positiv till att staten ska kunna erbjuda den möjlighet såsom motionären föreslår i att-sats två vid markinlösen.

I Sverige minskar idag den produktiva delen av skogen då restriktioner på grund av miljöskäl åläggs direkt eller indirekt på markägare. Samtidigt är skogen Sveriges största exportprodukt och måste därför värnas. I en konflikt mellan allmänintresse för en infrastrukturinvestering och privata eller produktionsmässiga hänsyn måste därför beaktas att marksnål teknik kan undanröja dessa konflikter och bibehålla skog för produktionsändamål eller andra värden. Därför delar förbundsstyrelsen uppfattningen att Svenska Kraftnät eller andra statliga myndigheter eller verk ska kunna anmodas annan teknik för att bespara eller minimera intrång i privat äganderätt.

- 1 Slutligen utgår förbundsstyrelsen ifrån att Svenska Kraftnät följer plan- och  
2 bygglagen samt genomför tillräckligt oberoende kalkyler så att investeringar som  
3 görs i stamnätet är samhällsekonomiska.
- 4 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman
- 5 *att* bifalla motionen
- 6 Ändringsförslag på förbundsstämman
- 7 Carl-Wiktor Svensson yrkade bifall till motionens attsatser 1 och 3 samt ändring av  
8 att-sats 2 enligt följande:
- 9 *att* ersättningen till markägare höjs till att i högre utsträckning ersätter  
10 pågående markanvändning

## 11 **Förbundsstämmans beslut**

- 12 *att* bifalla motionen
- 13 *att* bifalla Christina Fosnes tilläggsyrkande att se över fördelning elområde  
14 1-4.

## 6

### 15 **Partistyrelsens yttrande över motion 6:2**

16 Motionären föreslår att Moderaterna ska verka för att det svenska elnätet  
17 renoveras och byggs ut med hänsyn till svensk industri och svenska elkun-  
18 ders behov, att stamnätsinvesteringar ska föregås av samhällsekonomiska  
19 analyser och att marksnål teknik används, samt att ersättningen till mar-  
20 kägare höjs till att i högre utsträckning ersätta pågående markanvändning.

21 Partistyrelsen delar motionärens beskrivning av hur det svenska energisys-  
22 temet förändrats under det senaste decenniet och hur det sätter press på  
23 elnätsutbyggnaden, som i sin tur har konsekvenser för markägare runtom i  
24 Sverige.

25 Sverige är beroende av en stabil och säker elförsörjning. Det är själva  
26 förutsättningen för vår tillväxt och välfärd. Men också för att vi ska kunna  
27 möta klimatförändringarna och att industrins ambitioner om fossilfrihet ska  
28 förverkligas.

29 När det svenska elnätet byggs ut, bör det ske med hänsyn till svensk  
30 industri och svenska elkunders behov. Svenska Kraftnät ska inför nyutbygg-  
31 nad regelmässigt utreda samhällsekonomiska värden av olika alternativa  
32 sträckor, samt effekter på boendemiljöer, byggbarhet samt natur- och  
33 kulturvärden. När nya anläggningar byggs ska Svenska Kraftnät sträva efter  
34 att använda bästa möjliga teknik för att kunna tillhandahålla ett driftsäkert,  
35 miljövänligt och kostnadseffektivt stamnät. Nedgrävning av växelströmsför-  
36 bindelser på stamnätets spänningsnivåer kan, på längre sträckor, bli aktuellt

först när det finns beprövad teknik som överensstämmer med dessa krav. Den tekniska utvecklingen inom området måste noggrant följas.

I samband med att en ny elförbindelse byggs, utgår i dagsläget en engångsersättning som i huvudsak består av intrångsersättning och ersättning för eventuell skog som måste avverkas. Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att denna modell inte alltid är ändamålsenlig för markägaren. Moderaterna vill tillsätta en bred utredning i syfte att stärka den grundlagskyddade äganderätten och egendomsskyddet. I det arbetet bör man se över och förtydliga ersättningsmodeller och nationella riktlinjer för tvingande avsättning av jordbruks- och skogsmark.

### **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

att anse motion 6:2 besvarad med vad som ovan anförts.

## *Motion 6:3*

# **Lantbruk**

## **Morgan Kullberg, Karlskrona – Blekinge län**

Lönsamheten för Svensk lantbruk har försämrats kraftigt under de senaste åren, mycket till följd av konkurrensnackdelar från utlandet. Vårt jordbruk har högre kostnadsläge än våra grannländer samtliga som vi konkurrerar på samma marknad. Särskilt utsatt är mjölkproduktionen där det är tydligt att man inte konkurrera på lika villkor.

Om inga politiska initiativ tas omgående kommer utslagning av jordbruk att accelerera. Detta kommer att leda till ett förändrat Sverige, där det öppna kulturlandskap vi är vana vid växer igen med granåkrar och sly. De öppna strandängarna är beroende av betande djuren som kommer att försvinna när lantbruken tvingas lägga ner.

Sveriges självförsörjningsgrad av livsmedel är på ständig nergång, med ökad sårbarhet vid kriser och katastrofer i vårt närområde. Vi kommer inte ens att kunna försörja vår befolkning i händelse av en kortvarig störning av livsmedelsimporten. Det offentliga Sverige måste respektera de lagar och krav som de själv utfärdar. Det ålagda djurskyddet och miljöhänsynen kostar pengar att upprätthålla, därför måste offentlig upphandling ställa krav på att livsmedel produceras i enlighet med svenska regler.

Våra höga skatter på energi, som diesel och el, är en stor konkurrensnackdel där vi måste anpassa vårt skattetryck till övriga Europa. För att underlätta för företag som

vill expandera behöver det bli lättare att uppföra ekonomibyggnader. Vi behöver införa ett liknande ROT/RUT avdrag för jordbruket så att kostnaden för inhyrd personal minskar. Detta skulle bidra till fler arbetade timmar och en bättre hälsa för lantbrukare, som skulle kunna ta ledigt någon dag. Länsstyrelsen och deras djurkontroller måste återupprätta sitt förtroende i branschen. Läget nu är rättosäkert där handläggare från Länsstyrelsen har för stor makt vid kontroller och kan utfärda anmärkningar och djurförbud på tveklaktig grund.

Jag föreslår förbundsstämman besluta

- att* verka för införandet av en nationell livsmedelsstrategi
- att* verka för införandet av ett skatteavdrag på 50% av arbetskostnaden för inhyrt arbete med ett max belopp av 50000kr per år
- att* verka för att djurförbud och andra ålägganden som utfärdas av Länsstyrelserna provas i Förvaltningsrätten innan de vinner laga kraft
- att* verka för att ekonomibyggnader för mindre än 100 djurenheter eller mindre än 500m2 fräntas krav på förprovning och en allmän översyn av byggnadsregler för underlätta nybyggnationer inom lantbruket
- att* verka för att upphandling inom offentligverksamhet ställer krav på att livsmedel producerats i enlighet med svenska djurskyddsbestämmelser
- att* verka för att upphandling av livsmedel inom offentligverksamhet säkerställer att minst 25% är närproducerat
- att* verka för att Jordbruksverket säkerställer att stöd betalas ut i enlighet med planen och slutbetalning görs innan årsskiftet
- att* verka för att energiavdraget på diesel höjs till 3000kr/m3 och att lantbruket kompenseras fullt ut för energiskatten på elström, samt
- att* vidaresända motionen till partistämman.

## Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen delar motionärens synpunkter om att jordbruket måste få förenklingar i den byråkratiska hanteringen av olika ärenden. Förbundsstyrelsens uppfattning är att det inte bara är lantbruket som behöver förenklingar och lägre skatter det krävs för alla småföretagare i landet, om vi ska utveckla företagandet.

Gällande att-sats 1 tillstyrker förbundsstyrelsen denna. Vi har även noterat att den moderata riksdagsgruppen har den uppfattningen idag.

Gällande att-sats 2 är förbundsstyrelsens uppfattning att det redan idag är möjligt att göra avdrag för arbetskostnaderna i företagets deklaration.

Gällande att-sats 3 finns det ett problem med besluten om djurförbud idag, men att redan förvaltningsrätten ska pröva ett beslut innebär att den enskilde missar sin rätt att överklaga beslutet dit.



Gällande att-sats 4 anser förbundsstyrelsen att den lagstiftning som gäller idag är ett komplex med olika detaljer som förbundsstyrelsen anser måste förenklas. 1  
2

Gällande att-sats 7 vill förbundsstyrelsen bifalla densamma. Förbundsstyrelsen vill bara förtydliga att-satsen med att det gäller alla ersättningar som staten betalar ut till företagen och att det ska ske inom rätt tidsperiod. 3  
4  
5

Gällande att-sats 8 anser förbundsstyrelsen att sektorn ska kunna verka konkurrensneutralt på den europeiska marknaden. 6  
7

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta 8

att bifalla att-satserna 1, 4, 5, 6, 7 och 9 9

att avslå att-satserna 2 och 3 10

att anse att-sats 8 besvarad 11

**Reservation** 12

Morgan Kullberg reserverade sig till förmån för bifall till att-sats 3. 13

## Förbundsstämmans beslut 14

att bifalla att-satserna 1, 4, 5, 6, 7 och 9 15

att avslå att-satserna 2 och 3 16

att anse att-sats 8 besvarad. 17

**Reservation** 18

Morgan Kullberg reserverade sig till förmån för bifall till att-sats 3. 19

## Partistydelsens yttrande över motion 6:3 20

Motionären behandlar situationen för svenskt lantbruk, samt föreslår en rad åtgärder för att stärka svenska lantbrukares konkurrenskraft. 21  
22

Partistydelsen delar motionärens uppfattning om lantbrukets stora betydelse för Sverige och svensk ekonomi. Det behövs ökade möjligheter till livsmedelsproduktion och stärkt konkurrenskraft hos landsbygdens företag. Det skapar förutsättningar för en livskraftig landsbygd. 23  
24  
25  
26

Partistydelsen är positiv till att ta ett samlat grepp kring livsmedelsfrågorna och konstaterar att en nationell livsmedelsstrategi antogs av riksdagen i juni 2017 och att en handlingsplan för dess genomförande kommer att presenteras under 2019. Moderaterna har också drivit frågan om att uppmuntra till krav på gott djurskydd, god miljöhänsyn och låg antibiotikaanvändning vid offentlig upphandling av exempelvis livsmedel. 27  
28  
29  
30  
31  
32

Partistydelsen delar motionärens uppfattning om behovet av en bred översyn av byggregler, bland annat för att underlätta nybyggnationer 33  
34

inom lantbruket. Moderaterna har drivit på för en sådan översyn, och på arbetsstämman 2017 fattades exempelvis beslut om att byggande på jordbruksmark ska ses över med inriktningen att begränsad bebyggelse ska vara tillåten, samt att ridhus och andra liknande byggnader utanför detaljplanlagt område bör vara befriade från krav på bygglov.

I fråga om de olika skatteavdrag som föreslås, är partistyrelsens uppfattning att sådana alltid noggrant måste vägas mot angelägna insatser på andra områden, liksom mot de problem som särlösningar för vissa branscher kan innebära.

Vad gäller att Jordbruksverket säkerställer att stöd betalas ut i enlighet med planen och att slutbetalning görs innan årsskiftet är partistyrelsen i stort enig med motionären.

### **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

att bifalla motion 6:3, att-sats 7, det vill säga

att verka för att Jordbruksverket säkerställer att stöd betalas ut i enlighet med planen och slutbetalning görs innan årsskiftet, samt

att i övrigt anse motion 6:3 besvarad med vad som ovan anförts.

### **Motion 6:4**

## **Stärk det svenska lantbruket**

**Ida Eriksson, Moderata Ungdomsförbundet  
Kronoberg – Kronoberg**

Det ser mörkt ut för svenskt lantbruk. Gård efter gård tvingas stänga ner produktionen på grund av allt för dålig lönsamhet. Svensk lagstiftning stjälper sina lantbrukare.

Sverige har ett av världens starkaste djurskydd, och det ska vi vara stolta över. Vi kan garantera att de djur som bor på de svenska gårdarna har det bra. Det används minimalt med bekämpningsmedel, konstgödsel, antibiotika och dylikt, vilket är fantastiskt. Svenska lantbrukare är innovativa och utvecklar ny teknik för att skapa nya möjligheter för svenskt lantbruk.

Denna skarpa lagstiftning pressar upp priserna på svenskproducerade livsmedel, och skapar en snedvriden konkurrenssituation gentemot andra länders livsmedelsproduktion.

Orimligheten i att den lagstiftning som gäller för våra svenska lantbrukare inte gäller när det är dags för upphandling av mat i våra skattefinansierade instanser är brutal. Att staten å ena sidan kan tvinga lantbrukare, genom lagstiftning, att ha världens bästa djurskydd, men å andra sidan inte ha samma krav på den mat som köps in för skattepengar är totalt förkastligt.

Det finns två lösningar på det här problemet. 1. sänk det svenska djurskyddet så att det håller samma kravnivå som det ställs på den mat vi köper in i offentlig verksamhet. 2. höj kraven på den mat vi köper in till offentlig verksamhet till den nivå som ställs på de svenska lantbrukarna.

Då vi ska vara stolta över att ha världens bästa djurskydd i Sverige så kan vi med uteslutningsmetoden reducera metod 1. Då återstår endast metod 2. För att skapa ett rimligt förhållande mellan svensk livsmedelsproduktion och upphandling av livsmedel till offentlig sektor så krävs förändring. Denna förändring kommer inte att ske över en natt, och bör så inte heller göra. Det vi måste göra, i Moderata Ungdomsförbundet, är att börja verka för att kommuner och regioner ställer samma krav på den mat som upphandlas som staten ställer på de svenska bönderna. Jag uppmanar alla er, som har förtroendepositioner i kommuner och regioner, att aktivt verka för just detta.

Varför är det då så viktigt med svenskt lantbruk? Låt mig ge er tre skäl. Dels så är det den enskilt viktigaste faktorn till att vårt vackra Sverige ser ut som det gör. Utan betande djur så har vi strax inga öppna landskap kvar. Dels för att livsmedelsproduktionen skiljer sig från annan typ av produktion. Vid ett krisläge så är det enormt viktigt att vi kan få fram föda. Om vi då är beroende av import från andra länder som kommer det gå ruskigt fort innan vi har börjat svälta. Dels så skall vi värna det fantastiska svenska lantbruket som vi har. Att vi har världens bästa djurskydd är fantastiskt! Låt oss behålla och värna det.

Att-satser

att verka för att vid offentlig upphandling av livsmedel ska reglerna vara utformade så att inte svenska producenter stängs ute från processen.

## Förbundsstyrelsens yttrande

Det svenska lantbruket är en viktig kärnverksamhet för det svenska samhället och småföretagsamheten. Det blir mer och mer viktigt för oss svenskar att köpa svenska produkter.

Förbundsstyrelsen ställer sig positiv till motionärens andemening med ett införande av samma kravnivå på egenproducerat som importerade produkter.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

att bifalla motionen i sin helhet

## **Förbundsstämman beslut**

Förbundsstämman beslutade

*att* bifalla motionen

### *Motion 6:5*

## **Offentlig upphandling av mat bör ske utifrån minimikrav i svensk lag**

**Edward Riedl, Umeå – Västerbotten**

Det svenska jordbruket är unikt i sitt slag. Våra högt satta krav på en god djurhållning kombinerat med en mycket låg användning av antibiotika är två faktorer som gör att Sverige sticker ut jämfört med de flesta andra av världens länder. Det är viktigt att politiken tydligt signalerar att jordbruket är en bransch som är värd att satsas på. En central utgångspunkt är att det svenska jordbruket behöver goda och rättvisa spelregler som främjar fortsatt utveckling och tillväxt. Dagens system, där man vid upphandlingar lägger tonvikten på lägsta möjliga pris, är oftast inte förenligt med ambitionen om att stärka svenskt jordbruk. Här finns det en stor förbättringspotential. Därför bör regeringen se över möjligheten att all offentligt driven verksamhet, inom ramen för vad lagstiftning på EU-nivå tillåter, bör göra upphandlingar utifrån minimikraven för svensk livsmedelsproduktion och djurhållning.

Mot den bakgrunden föreslår jag stämman:

*att* Moderaterna nationellt ska verka för att införa lagstiftning som säkerställer att offentligt upphandlad mat sker utifrån minimikraven i svensk lagstiftning som svenska bönder följer.

*att* Moderaterna i Västerbotten skickar vidare motionen till moderaternas parti/arbetsstämma.

## **Förbundsstyrelsens yttrande**

I vårt land serveras dagligen flera miljoner måltider i offentlig regi, som är föremål för upphandlingar. Svenska företag med djurhållning har i det sammanhanget en tuff konkurrenssituation, där andra länder har lägre krav på bl.a. djurskydd.

I vårt län finns det goda förutsättningar att producera ännu mer livsmedel än vad som görs idag, och jordbruket har en mycket viktig roll för en levande landsbygd. Vi ser tyvärr en allvarlig trend med färre och färre företag med djurhållning, såväl på nationell nivå som regionalt i Västerbotten.

De är viktiga företag och spelar en viktig roll för sysselsättningen, men de blir som sagt färre. Inte minst konkurrerar de med motsvarande företag från andra länder, där man har betydligt lägre krav på djurskydd och annat vilket gör prisbilden svår. En ökad produktion – oavsett om det är exempelvis mjölkproduktion eller köttproduktion – skulle kunna skapa många nya jobb. Här spelar även offentlig upphandling en viktig roll.

Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning om att man borde införa lagstiftning som säkerställer att offentliga upphandlingar av livsmedel ska ske utifrån minimikraven i svensk lagstiftning. Varor och tjänster som den offentliga sektorn köper ska ha en sådan kvalitet att de ligger i nivå med kraven i svensk lagstiftning, till exempel svenska miljö- och djuromsorgsregler.

Mot bakgrund av detta föreslår länsförbundsstyrelsen att stämman beslutar:

att bifalla motionen.

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

att bifalla motionen

### Motion 6:6

## Endast svensk mat i upphandling

### Morgan Kullberg, Karlskrona – Blekinge län

Sverige har bland de högst ställda djurskydds- och miljölagarna i världen för produktion av livsmedel. Detta försämrar kraftigt konkurrenskraften på mat producerat i Sverige när vi verkar på den gemensamma marknaden. Svensk matproduktion bidrar till att bibehålla vårt kulturlandskap och naturvärden men detta sker inte utan extra kostnader för producenten. De svenska mervärdena riskerar att endast bli merkostnader om konsumenterna inte vill stötta svensk matproduktion. Följden av detta blir igenväxning av vår skärgård och landsbygd, detta ökar knappast vår attraktionskraft som kommun. Ett igenväxt landskap lockar få turister och nybyggnationer till Blekinge.

Därför bör all mat som köps in genom offentlig upphandling ske i enlighet med de krav som ställs på livsmedelsproduktion i Sverige. Dessa krav borgar för en antibiotikafri mat och djur som haft det bra under sin uppväxt. Vi kan inte främst titta på kostnaden vid upphandling av mat utan måste även värdera livsmedelssäkerhet, djurvälstånd och lokala arbetstillfällen. Detta uppnår vi lättast genom att ställa rätt krav i upphandlingen så vi inte undergräver livsmedelsföretagarnas möjlighet

1 att verka i Sverige och Blekinge. Varje aktiv bonde bidrar i sin tur till flera ytterligare  
2 arbeten inom livsmedelsbranschen.

3 Därför föreslås Förbundsstämman besluta

4 *att* det ställs krav som överensstämmer med svenskt djurskydd vid offentlig  
5 upphandling av animaliska livsmedel,

6 *att* all mjölk och mejeriprodukter som köps in genom offentlig upphandling  
7 ska komma från kor som gått ute minst två månader om året,

8 *att* allt fläskkött som köps in genom offentlig upphandling ska komma från  
9 grisar som får ha knorren kvar och ofixerade suggorna som har minst 6  
10 m2 boxyta med strö,

11 *att* all kycklingkött och ägg som köps in genom offentlig upphandling  
12 kommer från djur som inte näbbtrimmats och hålls på max 36 kg/m2,

13 *att* inga hormoner använts i tillväxtfrämjande syfte på djur som används i  
14 animalieprodukter som köps in genom offentlig upphandling,

15 *att* animalieprodukter som köps in kommer från djur som bedövats i  
16 samband med slakt,

17 *att* ingen antibiotika använts i förebyggande eller tillväxtfrämjande syfte  
18 på djur som används i animalieprodukter som köps in genom offentlig  
19 upphandling, samt

20 *att* motionen vidaresänds till partistämman

## 21 **Förbundsstyrelsens yttrande**

22 Utöver vad motionären skriver anser förbundsstyrelsen att den svenska lag-  
23 stiftningen är strikt och orsakar ökad administration och ökade kostnader. Som  
24 konsumenten får betala och dessutom inte bidrar till ökad djurvelfärd. Vi vill se  
25 över reglerna för att kunna modernisera den och ta bort onödiga extra kostnader,  
26 utan att minska på djurskyddet. Till exempel bör beteskravet för kor utvecklas, bli  
27 med flexibelt och bidra till stärkt produktion. Vi är också beredda att se över andra  
28 modeller för beteskravet, bland annat om det går att hitta ekonomiska incitament i  
29 stället för lagstiftning.

30 Förbundsstyrelsen föreslår därför stämman besluta

31 *att* bifalla motionen.

## 32 **Förbundsstämmans beslut**

33 Förbundsstämman beslöt i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

34 *att* bifalla motionen.

## Partistyrelsens yttrande över motionerna 6:4-6:6

Motionerna 14, 19 och 45 behandlar konkurrenssituationen för svenskt lantbruk. Mot bakgrund av att Sverige har världens starkaste djurskydd menar motionärerna att detta borde spegla sig i kraven som ställs vid upphandling av livsmedel till offentlig sektor.

Offentlig upphandling är ett kraftfullt verktyg för förändring. I dag upphandlas det årligen varor och tjänster i Sverige för hundratals miljarder kronor. Tack vare stora och långsiktiga inköp kan det offentliga, om rätt krav ställs, bidra med efterfrågan på livsmedel producerade med motsvarande svenskt djurskydd. Med den relativt nya lagen om offentlig upphandling (Lag 2016:1145 om offentlig upphandling) finns tydligare utrymme att ställa sådana krav.

Alla som kan och vill har i dag möjlighet att delta i offentliga upphandlingar för att sälja kvalitativa varor och tjänster såväl inom landet som internationellt. Offentlig sektor tjänar på att en mångfald av leverantörer vill vara med och lämna anbud. Genom en fungerande konkurrens kan kvaliteten öka samtidigt som priserna hålls nere på livsmedel.

Svenska upphandlingsregler behöver förenklas med tydligt fokus på vad som är nödvändigt för att säkerställa att upphandlingar görs för att få rätt kvalitet till bästa möjliga pris, för att invånarna ska få valuta för sina skattepengar.

För att stärka konkurrenskraften i livsmedelskedjan är det enskilt viktigaste att sänka kostnaderna som är högre i Sverige än i jämförbara konkurrentländer. Det handlar om direkta kostnader i form av skatter och avgifter men också om indirekta kostnader genom regelkrångel, administration och kostsamma särkrav.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att det vore bra om svenska miljö- och djurskyddskrav i större utsträckning ställdes vid offentliga livsmedelsupphandlingar.

Den svenska livsmedelsproduktionen är genom både regelkrav och producenternas grundläggande inställning miljövänlig. Samtidigt riskerar alltför långtgående miljökrav att leda till att svensk produktion blir för dyr och därmed riskerar att slås ut. Det innebär att produkterna i stället produceras någon annanstans, och eftersom svensk livsmedelsproduktion är världsledande sett till miljöhänsyn innebär det att miljöpåverkan ökar. Det betyder att ett ensidigt fokus på att skärpa svenska miljökrav kan vara sämre för miljön globalt. Vi behöver därför mer helhetssyn i tillämpningen.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motionerna 6:4, 6:5 och 6:6 besvarade med vad som ovan anförts.

### Motion 6:7

## Sälj statens produktiva skogar

Carl-Wiktor Svensson, Hultsfred och Jan R  
Andersson, Kalmar – Kalmar län

Staten är genom sitt bolag Sveaskog Sveriges största markägare. Sveaskog äger cirka fyra miljoner hektar mark, vilket motsvarar tio procent utav Sveriges yta, varav tre miljoner hektar är produktiv skogsmark. Sveaskog har nyligen levererat ett imponerande resultat och intäkterna till staten har varit betydande. Men priset är högt och statens intäkter från Sveaskog kommer i närtid att minska.

Bolaget har systematiskt huggit bort sin äldre skog. Ser man till sin brukade areal har bolaget idag fyra gånger mer kalmark och ungskog (0-19 år) än vad man har äldre skog (80-100 år). Dessutom är en betydande del av den äldre skogen redan avsatt som generell hänsyn.

Sveaskog har huggit ner den skog som nästa generation behövt, och kommer sannolikt ha svårt för att upprätthålla leveranser till kunder i samma omfattning under kommande årtionde. Men dessa skogar skulle ändå kunna vara ett viktigt komplement till privata skogsägare som ofta har en hög andel äldre skog, och som skulle kunna finansiera markköp. Därför är tanken att sälja stora områden bra för både statskassan och för landsbygden.

Sveaskog har sedan en längre tid ett uppdrag att sälja tio procent av sina marker till enskilda, ett uppdrag som i flera delar av landet är slutfört. Det är i huvudsak i norra Sverige som försäljningsmålet inte genomförts. Därmed bör målsättningen för statens skogsäggande åter definieras.

I vårt land har vi en snabb urbaniseringstrend som sätter stor press både på storstadsregioner och glesbygd. Bygandet hinner inte med fördyrande byggkostnader och kapacitetsbrist i städerna samtidigt som många kommuner glesnar och får allt svårare att ge service till sina medborgare.

Den förmögenhetsutveckling som många kunnat tillgodogöra sig genom snabba bostadskarriärer och den dynamiska arbetsmarknaden i storstäderna har inte varit möjlig på landsbygden, varvid klyftan mellan stad och land vidgats. En viktig orsak till bristen på utvecklingsmöjligheter ligger givetvis i den socialistiska politik som hindrat ägande, framförallt på landsbygd. De som bor och verkar nära skogen kan



i allt för liten utsträckning äga, förvalta och därmed även kapitalisera från skogen som idag är vår största exportprodukt och inbringade förra året 145 miljarder i intäkter.

Det är lätt att se skillnaderna mellan de områden där skogen i allt väsentligt är statligt ägd och där ägandet är spritt genom många lokala ägare. Där de små privata skogsägarna är många är det även fler som bor kvar på landsbygden och skapar livskraftiga samhällen.

Därför är det av vikt att Sveaskog används för att stärka vår landsbygd. Bolaget bör därför få i uppdrag att försälja de delar av produktionsskog som inte tagits ur bruk i syfte att skapa fler lokala skogsägare eller stärka befintliga mindre skogsägare.

Förutom att ett spritt ägande av statliga Sveaskogs produktiva skogsmark skulle leda till ett högre regionalt BNP då mindre lokala företagare tenderar att omsätta sitt kapital lokalt genom att utveckla och bredda sin egen verksamhet, så skulle fler lokala markägare leda till en ökad biologisk mångfald. En effekt skulle också bli att en större del av skatteintäkterna hamnar i glesbygdskommuner.

Idag är det ingen som tror att en brist på skogsråvara skulle kunna uppstå då konkurrensen redan är hård inom branschen och svensk skog fortsatt växer med omkring en procent per år. Skogsäggande är långsiktigt, ofta över flera generationer. En sund skogspolitik är därmed en förutsättning för både vår egen och kommande generationers välfärd.

Svensk skog är välskött, och det går inte som förr hävda att staten genom Sveaskog är behövlig för att höja kvaliteten på skogsbruket. Det kan inte heller anses motiverat att staten, med sin storlek och finansiella styrka, agerar på en sådan marknad där man per automatik fungerar marknadsstörande.

Staten bör ta ansvar för ett hållbart skogsbruk genom lagstiftning och kontroller, inte genom att agera storägare.

Denna landsbygdsreform skulle sammantaget leda till en mer attraktiv och lönsam landsbygd, med mer frihet och större möjligheter.

Att-satser

att Moderaterna ska verka för att statens produktiva skogar säljs till enskilda personer som bor eller verkar i skogens närhet, i syfte att stärka industrin och landsbygdens förutsättningar.

## Förbundsstyrelsens yttrande

Den svenska skogen har i alla tider varit en mycket viktig del av Sverige och den svenska ekonomin. Äganderätten har varit och kommer att vara en grundläggande förutsättning för att skogen fortsätter vara betydelsefull för Sverige. Förbundsstyrelsen tycker det är viktigt att värna såväl industri som landsbygd.

FS ser gärna att Sveaskogs andel som markägare minskar och är positiv till att sälja statens produktiva skogar, men tycker att detta ska ske enligt konkurrensneutralitet till marknadsmässiga priser. FS ställer sig därför inte bakom den delen av att-satsen som handlar om att peka ut en viss grupp av köpare ("enskilda personer som bor eller verkar i skogens närhet").

Förbundsstyrelsen föreslår partistämman

att anse motionen besvarad

## Partistyrelsens yttrande över motion 6:7

Motionären föreslår att Moderaterna ska verka för att statens produktiva skogar säljs till enskilda personer som bor eller verkar i skogens närhet, i syfte att stärka industrin och landsbygdens förutsättningar.

Genom det statligt ägda bolaget Sveaskog så är staten den enskilt största skogsägaren. Sveaskog äger i dag cirka 14 procent av all produktiv skogsmark. Partistyrelsen delar motionärens beskrivning av att svensk skog är välskött och att kvaliteten på skogsbruket är hög. Det går alltså inte att i dagsläget hävda att staten genom Sveaskog är behövlig för att höja kvaliteten i skogsbruket.

Sveaskog har sedan en längre tid ett uppdrag att sälja tio procent av sina marker till enskilda. Detta uppdrag är slutfört i flera delar av landet, och det är i huvudsak i norra Sverige som försäljningsmålet inte genomförts. Partistyrelsen instämmer i motionärens mening att denna utveckling föranleder en ny översyn av storleken på statens skogsäggande. Att i det arbetet se över möjligheterna att ta ett nytt steg i försäljningen av Sveaskogs marker är rimligt.

Samtidigt finns det anledning att i det arbetet ta hänsyn till det program för markbyte som finns som möjliggjort för skogsägare att byta skyddsvärd mark mot ny produktiv skogsmark. Att byta skogsmark, ägd av staten, mot skogar med höga naturvärden är ett kostnadseffektivt och snabbt sätt att skydda skog. Intresset för ersättningsmark är stort hos både privata skogsägare, skogsbolag, allmänningar och kyrkan. Genom markbyten med en rad skogsägare 2013-2017 har mark förvärvats så att omkring 450 nya naturreservat (eller reservat där skyddet stärks) kan bildas runt om i Sverige. Sverige har därmed kunnat ta steg mot att uppfylla sina miljömål på ett sätt som samtidigt värnar skogsbruket och företagandet runtom i landet.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 6:7 besvarad med vad som ovan anförts.

## Motion 6:8

# Motion angående några förslag för att stärka det skydd som hundar har av lagen

Daniel Granqvist, Örebro Mitt – Örebro län

Varje svensk hundägare är skyldig att registrera sin hund hos Jordbruksverket. I registret skall finnas uppgift om hundens ägare (endast en ägare per hund kan registreras), hundens identitetsnummer enligt microchip eller tatuering samt hundens kön.

Ett huvudsyfte bakom hundregistreringen är att veta vilken människa som är ansvarig för vilken hund. Det är ägaren som har skadeståndsansvar för skador som hunden orsakar.

Uppgift om hundens uppfödare registreras inte hos Jordbruksverket. De flesta hunduppfödare känner ett stort ansvar för de hundar som de har fött upp. Lagen medger dock inte hunduppfödarna några rättigheter, om hundägaren exempelvis säljer hunden vidare eller vanvårdar hunden. Detta är inte sällan till nackdel för hundens välbefinnande.

Om en vanvårdad hund skulle tas omhand av myndigheter, borde uppfödaren kontaktas. I de fall hundägaren befins olämplig att ta hand om hunden, borde uppfödaren ha förtur till att ta hand om den. Det vore därför bra om uppfödaren registrerades i Jordbruksverkets hundregister. Myndigheter som Jordbruksverket och Polismyndigheten borde vara skyldiga att upplysa uppfödaren om ägarbyten och om omhändertaganden av hunden.

Det är inte alla hundar som har uppfödare. Där det finns uppfödare registrerad i allmänt erkänd kennelklubb, borde den uppfödaren registreras och ha ovan beskrivna rättigheter. Sådan kennelklubb i Sverige är Svenska kennelklubben, i utlandet annan kennelklubb ansluten till den internationella samarbetsorganisationen FCI eller av FCI erkänd kennelklubb, såsom The Kennel Club i Storbritannien.

Dessa förslag skulle inte påverka hundägarens äganderätt, ej heller hundägarens ansvar för skador orsakade av hunden. Förslagen skulle dock ge hundar bättre skydd av lagen i de fall hundägaren inte längre vore lämplig. Kostnaderna för detta torde klaras av inom myndigheternas nuvarande budget.

Med hänsyn till ovanstående yrkar jag att stämman beslutar att Moderata Samlingspartiet i Örebro län skall verka för

att det för varje hund i Jordbruksverkets hundregister som har en i kennelklubb registrerad uppfödare också registreras uppfödare

- 1        *att*        registreringar av ägarbyten i Jordbruksverkets hundregister meddelas  
2        hundens registrerade uppfödare för kännedom  
3        *att*        om en hund omhändertas av myndigheter i Sverige och hundägaren  
4        befinner olämplig att ta hand om hunden, skall hundens uppfödare få  
5        förtur till att ta hand om hunden  
6        *att*        ta motionen som sin egen till Moderata Samlingspartiets partistämma

## 7        **Förbundsstyrelsens yttrande**

8        Motionären återkommer med en motion om att stärka skyddet för hundar men för-  
9        bundsstyrelsen har inte förändrat sin uppfattning sedan förra stämman. Förbunds-  
10       styrelsen delar motionärens uppfattning att åtgärder och rutiner kan förbättras i  
11       ärenden som hanterar omhändertagande av hundar. Däremot är förbundsstyrelsen  
12       tveksam till om staten ska ha långtgående registeransvar specifikt för hundar.  
13       En fråga som direkt uppstår är om reglerna även ska omfatta andra husdjur som  
14       exempelvis katter.

15       Myndigheter som omhändertar en hund har ofta avtal med en eller flera djurorgani-  
16       sationer i formen av ideella organisationer eller privata företag. Dessa hjälper till att  
17       ge hundar vård, uppehälle och förhoppningsvis ett nytt hem. Utgångsläget borde  
18       vara att de gör ett bra jobb men om en sådan aktör inte skulle sköta sina åtag-  
19       anden kan den ersättas av en bättre. Varför skulle inte hunduppfödarna kunna göra  
20       gemensam sak i detta och skapa en lösning gentemot myndigheterna? Dessutom  
21       måste man betänka att motionärens förslag innebär att hunduppfödare ges en  
22       särställning vilket inte alls behöver vara det bästa för hunden.

23       Förbundsstyrelsen anser att mycket av vad motionären tar upp borde kunna  
24       hanteras via avtalsförhållanden, bättre rutiner samt goda ideella och privata krafter.

## 25       **Förbundsstämmans beslut**

26       Förbundsstämman beslutade efter votering:

- 27       *att*        bifalla motionen

### 28       **Partistyrelsens yttrande över motion 6:8**

29       Motionären vill stärka det lagliga skyddet för hundar.

30       I dag är varje svensk hundägare skyldig att registrera sin hund hos Jord-  
31       bruksverket, med uppgifter om ägaren, hundens ID-nummer och hundens  
32       kön. Syftet är att säkerställa att det finns en hundägare med skadestånds-  
33       ansvar för eventuella skador som hunden orsakar.

34       Motionären föreslår att även uppgift om hundens uppfödare ska registreras  
35       hos Jordbruksverket, om hunden fötts upp av en registrerad hunduppfödare

i en kennelklubb. Dessutom ska ägarbyten meddelas uppfödaren, och uppfödaren ska ges företräde att ta hand om hunden i de fall ansvarig myndighet beslutar att hundägaren är olämplig.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om att skyddet för hundar ska vara gott, men anser inte att statens och Jordbruksverkets ansvar ska utökas. Jordbruksverkets resurser är begränsade, och partistyrelsen anser att det finns mer angelägna uppgifter som behöver prioriteras. Dessutom ställer sig partistyrelsen tveksam till huruvida den administrativa bördan som motionärens förslag innebär står i proportion till en eventuell nytta.

Redan i dag har de myndigheter som tar hand om hundar ofta avtal med ideella djurorganisationer och privata företag, vilka hjälper till att omplacera hundarna och vid behov placera dem tillfälliga i jourhem. Partistyrelsen anser att detta samarbete mellan staten, civilsamhället och det privata näringslivet bör uppmuntras.

### **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

att avslå motion 6:8.

## **Motion 6:9**

# **Om minerallag och gruvdrift**

## **Gabriella Cahlin, Ödeshög – Östergötland**

Minerallagstiftningen går flera hundra år tillbaka i tiden och har sin grund i ett helt annat samhälle än det vi har idag. Brytning och förädling av bland annat järnmalm har varit ekonomiskt viktigt under flera hundra år och även ett viktigt bidrag till framväxten av det moderna Sverige. Sverige står idag för drygt 90 procent av all järnmalm som produceras inom EU och är en av de främsta producenterna även av övriga basmetaller. Tillsammans med stålindustrin står gruv- och mineralnäringen för 10 procent av den svenska bruttoexporten (2014). Omkring 20 000 personer arbetar inom svensk gruv- och mineralnäring. Gruvnäringens bidrag till BNP är ca 1,3 procent (2013). Med ny teknik ökar efterfrågan snabbt på helt nya mineral och jordartsmetaller än de som tidigare har brutits. Det innebär mineralbrytning på nya sätt och i nya områden. Även nya aktörer och företag är intresserade av att prospektera och bryta mineral i Sverige.

Sveriges gruvnäring har enligt statistik från Världsbanken lägst beskattning av samtliga gruvländer i världen. Den effektiva skattesatsen uppgår enligt statistiken till ca 28 procent. I ytterst få länder understiger skattesatsen 40 procent. Detta har varit en medveten strategi för att stärka svensk gruvnäring. Det har också

1 motiverats med att brytning av svensk järnmalm har andra konkurrensackdelar,  
2 jämfört med viktiga konkurrentländer. Dessa konkurrensackdelar gäller dock inte  
3 nödvändigtvis för andra mineraler. Att svenska staten i så hög utsträckning stödjer  
4 en viss näring kan betraktas som anmärkningsvärt.

5 Minerallagen ändrades 1991 och i samband med det sänktes skatten på vinster  
6 ifrån mineralbrytning ifrån 50 procent till 2 promille. Ett syfte med ändringen var att  
7 uppnå en bättre balans mellan exploatörer och markägare (7 kap. 7 § minerala-  
8 gen). Denna skatt benämns numera mineralersättning och den ska vara 2 promille  
9 av värdet av de mineral som omfattas av koncessionen och som har brutits under  
10 året. Av ersättningen ska tre fjärdedelar tillfalla fastighetsägarna inom koncessions-  
11 området och en fjärdedel staten.

12 För 2017 betalades totalt ca 12 miljoner kr ut i mineralersättning, varav 9 miljoner  
13 kr till markägarna och 3 miljoner kr till staten. Detta är en fördubbling mot de två  
14 föregående åren, men fortfarande ett försumbart bidrag till statskassan. Samtidigt  
15 har staten haft stora kostnader för sanering efter gruvföretag som har gått i  
16 konkurs. Dessa kostnader har under en 10-årsperiod (från 1999 fram till idag)  
17 summerats till 706 miljoner kr. Mineralersättningen syftar emellertid inte till att  
18 ersätta miljökostnader, utan det är lagstiftarens mening att koncessionsinnehavaren  
19 ska stå för sådana kostnader och ställa nödvändiga säkerheter i pant. Att beräkna  
20 storleken på dessa säkerheter har dock visat sig vara mycket svårt och det är  
21 därför svenska skattebetalare som får stå för risken om något går fel.

22 Antalet koncessioner för år 2017 var 17 stycken. Det har under flera år varit en  
23 tydligt uppgående trend för antalet koncessioner för mineralbrytning i landet.  
24 Regeringens mineralstrategi från år 2013 har i det avseendet varit lyckosam.

25 Samtidigt ökar konflikterna i hela landet, mellan markägare, lokalbefolkning,  
26 ursprungsbefolkning och näringsidkare på den ena sidan och prospektörer och  
27 koncessionsinnehavare på den andra. Även konflikter med miljö- och kulturmiljöin-  
28 tressen har ökat. Människor känner sig maktlösa och överkörda. Det är inte värdigt  
29 ett modernt samhälle som i bland annat internationella och globala utvecklingsfrå-  
30 gor profilerar sig inom demokrati, miljö, jämställdhet och mänskliga rättigheter.

31 Varje medborgares egendom är enligt grundlagen (2 kap. 18 § regeringsformen)  
32 tryggad, utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen.  
33 Historiskt har det ansetts vara av sådant allmänt intresse att mineral kan brytas och  
34 tas till vara och att trygg försörjning skapas inom mineralbranschen. Frågan är vad  
35 det är i dagens samhälle som motiverar att just mineralbrytning ska anses som ett  
36 sådant allmänt intresse att det utan vidare går före andra samhällsintressen, som  
37 exempelvis livsmedelsproduktion, energiproduktion eller annan råvaruproduktion?  
38 Vi anser det som rimligt att andra areella näringar ges samma tyngd som mineral-  
39 näringen. Även jordbruksmark bör ses som en ändlig resurs av nationellt intresse,  
40 som inte utan vidare ska exploateras för andra syften.

Även äganderätt och sedvanerätt bör ges större tyngd i en modern mineralagstiftning. Den förändring av mineralersättningen som gäller från 2005 handlar enbart om ekonomisk kompensation men ändrar ingenting i sak i maktförhållandet mellan markägare och exploatör. Det är inte allt som så lätt låter sig mätas i pengar. I många fall blir det i praktiken fråga om expropriation av fastigheter om koncession beviljas, eftersom ett återställande efter gruvdrift inte är praktiskt genomförbart och dessutom ligger många år framåt i tiden (minst 25 år).

Sverige har kommit långt jämfört med många andra länder vad gäller sopsortering och återvinning. Vi har också en mycket hög konsumtion av tekniska apparater, såsom datorer och mobiltelefoner. Varje år säljs t ex ca 4 miljoner mobiltelefoner i Sverige, trots att 97 procent av befolkningen redan äger minst en mobiltelefon. Enligt lag ska producenterna ansvara för att mobilerna återvinns på ett korrekt sätt. Men till El-kretsen, som är ett ideellt bolag som ska sköta avfallshantering, lämnas bara ca en halv miljon mobiler varje år. En hel del av de övriga telefonerna ligger troligen oanvända i en låda i svenska hem, men många säljs vidare på andrahandsmarknader utomlands, för att till slut kanske "återvinnas" på ett sätt som både skadar folks hälsa och miljön och där bara vissa mineral tas tillvara.

Återanvändning är givetvis bra, men då måste det också säkerställas att den slutliga återvinningen kan ske på ett säkert och effektivt sätt. En modern mineralagstiftning bör ta ett helhetsgrepp om hur återvinning och återanvändning av mineral kan säkerställas och effektiviseras. Återvinning måste alltid vara mer lönsamt än mineralbrytning, så att jakten på mineral i och under mark kan dämpas och hälso- och miljöproblem också i andra länder kan förhindras. En del mineralfyndigheter kanske också bör lämnas kvar i marken till framtida generationer.

#### Att-satser

- att* stärka livsmedelsproduktion och andra areella näringar i relation till gruvdrift
- att* finna bästa möjliga ekonomiska styrmedel för att möjliggöra en långsiktigt hållbar svensk gruvdrift (miljömässigt, ekonomiskt och socialt)
- att* stärka äganderätten och sedvanerätten i relation till prospektering och gruvdrift för att därigenom minska risken för motsättningar med lokalbefolkningen
- att* säkerställa att återvinning av mineraler blir ett förstahandsalternativ till gruvdrift och att därigenom bidra till att Sverige blir ett föregångsland inom cirkulär ekonomi

## Förbundsstyrelsens yttrande

Motionären belyser den särställning som mineralagstiftningen ger undersökning och bearbetning av fyndigheter på egen eller annans mark av koncessionsmineral. Äganderätten har en svag ställning i jämförelse med rätten att undersöka potenti-

1 ella mineralrika berg samt att starta gruvdrift. Den nuvarande minerallagstiftning är  
2 från 1991 och betonar gruvdriftens stora allmänintresse före andra samhällsintres-  
3 sen. Sedan dess har stora förändringar skett i den globala efterfrågan av metaller.  
4 Numera efterfrågas jordartsmetaller vilka är viktiga råvaror i elektronikindustrin.  
5 Detta innebär att malmbrytning kan bli aktuell i allt fler orter i Sverige. Intressekon-  
6 flikterna blir fler och övriga samhällsintressen bör rimligen också kunna prövas vid  
7 beviljande av gruvkoncession.

8 Motionärer resonerar även kring återvinning av metaller och har förslag hur detta  
9 kan förbättras i sin motion.

10 Förbundsstyrelsen föreslår stämman besluta

11 att bifalla motionen

## 12 **Förbundsstämmans beslut**

13 Förbundsstämman beslutade

14 att bifalla motionen samt

15 att vidaresända motionen till partistämman

6

### 16 **Partistytrelsens yttrande över motion 6:9**

17 Motionären föreslår att Moderaterna arbetar för att stärka livsmedelsproduk-  
18 tion och andra areella näringar i relation till gruvdrift, att finna bästa möjliga  
19 ekonomiska styrmedel för att möjliggöra en långsiktigt hållbar svensk  
20 gruvdrift (miljömässigt, ekonomiskt och socialt), att stärka äganderätten och  
21 sedvanerätten i relation till prospektering och gruvdrift för att därigenom  
22 minska risken för motsättningar med lokalbefolkningen och att säkerställa  
23 att återvinning av mineraler blir ett förstahandsalternativ till gruvdrift.

24 Partistytrelsen delar motionärens syn på vikten av en långsiktigt hållbar  
25 svensk gruvdrift. Mineralpolitiken ska bidra till att värna konkurrenskraften  
26 i svensk gruv- och mineralnäring. På så sätt kan Sverige behålla och för-  
27 stärka sin position som EU:s ledande gruvland. Det skapar arbetstillfällen.  
28 Inte bara i gruvan, utan i livsmedelsaffären, på hotellet och där vägar byggs  
29 och infrastruktur förbättras. Samtidigt ska Sveriges mineraltillgångar nyttjas  
30 på ett långsiktigt hållbart sätt, med beaktande av ekologiska, sociala och  
31 kulturella dimensioner så att natur- och kulturmiljöer bevaras och utvecklas.

32 Svensk mineralpolitik behöver balansera olika intressen. Som motionären  
33 påpekar behöver gruvdriften vara miljömässigt hållbar. Moderaterna vill  
34 stimulera gruvnäringens omställning till ökad hållbarhet och fossilfrihet  
35 genom att se över de ekonomiska styrmedel som finns. Nedsättningen av  
36 koldioxid- och energiskatt för gruvnäringen bör successivt fasas ut.



Motionären lyfter även fram ekonomisk hållbarhet. Moderaterna har drivit på för att regeringen ska utreda och återkomma till riksdagen med konkreta förslag på hur man kan korta handläggningstider och förenkla tillståndsprocesser för gruv- och mineralnäringen.

Motionären lyfter också upp att äganderätten bör värnas. Moderaterna vill tillsätta en bred utredning i syfte att stärka den grundlagsskyddade äganderätten och egendomsskyddet. Vad gäller arbetet med att stärka livsmedelsproduktion och andra areella näringar är det också en viktig prioritering för partiet.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 6:9 besvarad med vad som ovan anförts.

### Motion 6:10

## Avgifter för tillsyn enligt miljöbalken

### Per Erlandsson, Karlshamn – Blekinge län

Enligt "Förordning (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken" skall avgift för prövning och tillsyn betalas av den som driver en tillståndspliktig verksamhet. Beroende på hur verksamheten klassificeras är generellt länsstyrelsen eller kommunen tillsynsmyndighet. Tillsynsavgiften till Länsstyrelsen anges i ovan angivna förordning. I det fall länsstyrelsen är tillsynsmyndighet kan kommunen ansöka om att överta rollen som tillsynsmyndighet från länsstyrelsen. Ofta finns det goda grunder för en sådan ordning då kommunala tjänstemän kan ha en bättre kännedom om lokala förhållanden och att då ordningen kan ge effektivitetsvinster i tillsynsverksamheten.

I det fall kommunen övertar rollen som tillsynsmyndighet reduceras dock ej avgiften till länsstyrelsen helt. Kommunens taxa för tillsyn enligt miljöbalken beslutas av kommunfullmäktige. Ett ofta förekommande resultat är att den totala avgiften för verksamhetsutövaren till både länsstyrelse och kommun överstiger den avgift som skulle ha gällt om enbart länsstyrelsen varit tillsynsmyndighet. Detta förhållande tyder på att tillsynen i ekonomiska termer tvärtom blivit mer resurskrävande och mindre effektiv samtidigt som den ekonomiska belastningen på verksamhetsutövaren blivit större.

Syftet med motionen är att säkerställa att de effektiviseringsvinster som motiveras av ett övertagande av tillsynen från länsstyrelse till kommun avspeglas i den

ekonomiska verkligheten gentemot verksamhetsutövaren. I de fall denna effektivisering inte kan uppnås bör inte kommunen överta tillsynsansvaret. Det ekonomiska styrmedlet gentemot kommunen blir då enligt denna motion en begränsning av den taxa som kommunen kan ta ut av verksamhetsutövaren.

Jag förslår förbundsstämman:

*att* då kommunen övertar tillsynsansvaret för tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken från länsstyrelsen skall de sammanlagda avgifterna från länsstyrelse och kommun inte få överstiga den avgift som skulle ha erlagts om länsstyrelsen behållit tillsynsansvaret.

*att* anta motionen, samt

*att* vidareända motionen till partistämman för att tillse att författningsförslag utarbetas

## Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen tackar för motionen.

6  
15 Vid tillsyn av B-objekt, som kommunen tagit över från länsstyrelsen, har länsstyrelsen kvar en "grunddel". Verksamhetsutövaren kommer då att betala till både länsstyrelsen och kommunen. Beroende på kommunens taxa och tillsynsbehov kan det bli dyrare än om tillsynen var kvar hos länsstyrelsen. Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning att kostnaderna för den enskilde företagaren inte ska innehålla dubbla avgifter.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

*att* bifalla motionen.

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslöt i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

*att* bifalla motionen.

## Partistyrelsens yttrande över motion 6:10

Motionen berör avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

Enligt förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, ska den som bedriver tillståndspliktig verksamhet betala avgift för tillstånd och prövning. Det är i regel länsstyrelsen eller kommunen som är tillsynsmyndighet.

När länsstyrelsen är tillsynsmyndighet kan kommunen ansöka om att överta rollen som tillsynsmyndighet. Anledningen är ofta att kommunen har bättre lokalkännedom, vilket bidrar till ökad effektivitet och ändamålsenlighet.

Om kommunen övertar rollen reduceras avgiften till länsstyrelsen inte helt. På samma gång tar kommunen ut en avgift som bestäms av kommunfullmäktige. Inte sällan leder detta till att den sammanlagda avgiften till länsstyrelsen och kommunen blir högre än den ursprungliga avgiften till enbart länsstyrelsen. Motionären föreslår att den sammanlagda avgiften till länsstyrelsen och kommunen inte får överstiga avgiften till enbart länsstyrelsen.

Moderaterna driver sedan tidigare en översyn av miljöbalken, bland annat i syfte att tydligare lyfta fram klimataspekter vid beslutsfattande. Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om att förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken också behöver ses över. Kommunen ska överta ansvaret i syfte att förbättra och effektivisera tillståndprocessen. Det är därför rimligt att den totala avgiften för tillstånd och prövning är densamma oavsett om dessa moment utförs av länsstyrelsen eller kommunen.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

- att* bifalla motion 6:10, det vill säga
- att* då kommunen övertar tillsynsansvaret för tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken från länsstyrelsen skall de sammanlagda avgifterna från länsstyrelse och kommun inte få överstiga den avgift som skulle ha erlagts om länsstyrelsen behållit tillsynsansvaret.

### Motion 6:11

## Utredning hur medel från vattenkraftsproduktionen kan komma kommuner och regioner till del

### Moderaterna i Jämtlands län

Vattenkraften utgör en viktig del av Sveriges energisystem. Den årliga produktionen uppgår till omkring 65 TWh, nästan hälften av den svenska elproduktionen. När det svenska energisystemet ställer om till en större andel förnybara energikällor får vattenkraften en allt större betydelse. Vattenkraft är en miljövänlig energikälla som inte ger upphov till några utsläpp.

De sju skogslänen bidrar med ungefär 90 procent av den totala vattenkraftsproduktionen i Sverige. I Norge är det en självklarhet att de kommuner där vattenkraften produceras ska få en rimlig ersättning. Det handlar om kompensation för

de ingrepp i naturen som vattenkraftsutbyggnaden har medfört, men också om att kommunerna ska få del av det värde som vattenkraftsproduktionen genererar. Återföringen av vattenkraftsmedel, ger fjäll- och glesbygdskommunerna i Norge ungefär sex miljarder norska kronor per år, vilket ger en möjlighet att konkurrera med mer tätbefolkade kommuner och städer. Detta är en del av ett framgångsrikt system för att ge alla delar av landet förutsättningar för utveckling och tillväxt.

I Sverige är situationen annorlunda. I dag får kommuner och bygder där vattenkraften byggts ut enbart cirka 110 miljoner kronor per år i så kallade bygdemedel. Statskassan inkasserar däremot årligen nästan tre miljarder kronor enbart i fastighetsbeskattning på vattenkraften.

Under den stora utbyggnadsepoken under 50-, 60- och 70-talen fick de svenska kommunerna behålla skatten på anläggningarna, vilket de inte har längre. De flesta kraftverken ligger i glesbygdskommuner med stor utflyttning och därmed sjunkande skattekraft och statsbidrag.

Återbäring till dessa kommuner är ett bevis på det värdeskapande som vattenkraftsproduktionen har där. Nu går värdeströmmarna till Stockholm för att sedan till viss del återförs i form av s.k. regionalpolitiskt stöd. Det är ett system som endast bidrar till synen att vattenkraftskommunerna är bidragsmottagare. Det är viktigt att påpeka att vattenkraftskommunerna i hög grad bidrar till välfärden i vårt land.

Förbundsstyrelsen har vid sitt sammanträde den 1 maj 2017 beslutat att föreslå förbundsstämman

*att* Moderata Samlingspartiet ställer sig bakom det som anförs i propositionen om att se över hur medel från vattenkraftsproduktionen kan komma vattenkraftsproducerande kommuner och regioner till del.

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade

*att* bifalla propositionen

*att* skicka den vidare till partistämman

## Partistyrelsens yttrande över motion 6:11

Motionärerna föreslår en översyn av hur medel från vattenkraftsproduktionen kan komma vattenkraftsproducerande kommuner och regioner till del.

Partistyrelsen anser att Moderaternas bör eftersträva likvärdiga förutsättningar för skattefinansierad verksamhet i hela landet. Detta uppnår vi bäst genom att ha en statlig omfördelning av resurser.

Motionärerna hänvisar till situationen på 1950-, 60- och 70-talen då kommunerna fick behålla skatteintäkterna. Skattesystemet var dock ett

annat och kommuner fick då också till exempel behålla delar av intäkterna från bolagsskatten från lokala företag. Det skulle snarare gynna kommuner i tillväxtregioner. Därför är det inte uppenbart att en ökad regionalisering av skattebaser skulle gynna glesbygdskommuner i stort.

Att införa regionala skattebaser försvårar i stället förutsättningarna för en likvärdig statlig service i hela landet. Förslaget i motionen skulle exempelvis innebära betydande skillnader mellan glesbygdskommuner med vattenkraft och glesbygdskommuner som saknar vattenkraft.

Alternativet är att göra som när den statliga fastighetsskatten gjordes om till en kommunal avgift av den dåvarande alliansregeringen. Då sänktes statsbidragen för respektive kommun lika mycket som avgiftsintäkterna. Hade den kompensationen inte gjorts, hade reformen sannolikt uppfattats som orättvis av de kommuner där fastighetsvärdena är låga. På samma sätt skulle sannolikt kommuner utan vattenkraft uppfatta en regionalisering av just skatten på vattenkraft som orättvis.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att avslå motion 6:11.

### Motion 6:12

## Motion angående biogas och snabbmatsavfall

### Felicia Karlsson, Sundsvall – Västernorrland

Idag är Sverige ledande i grön energi. En sådan energikälla är biogasfabriker. Dessa biogasfabriker är såpass lyckade i Sverige att de tvingas att köpa avfall från andra länder för att omvandla till biogas. Samtidigt som detta sker så får inte Sveriges snabbmatskedjor sälja sitt avfall till biogasomvandling då detta avfall klassas som fabriksavfall. Detta är helt verklighetsfrånvänt och byråkratiskt krånglande som är helt orimligt.

Med anledning av ovanstående yrkar vi:

att Moderaterna i Västernorrland verkar för att avfall från snabbmat ska klassas som vanligt avfall.

att Moderaterna i Västernorrland verkar för att avfall från snabbmat ska kunna användas för att framställa biogas.

## **Förbundsstyrelsens yttrande**

Förbundsstyrelsens är av samma uppfattning som motionsställaren, att byråkratiskt krångel måste minimeras och får under inga omständigheter inverka negativt på i annars goda miljöval.

Med hänvisning till ovanstående föreslår förbundsstyrelsen stämman att besluta att bifalla motionen.

## **Förbundsstämmans beslut**

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag.

### **Partistyrelsens yttrande över motion 6:12**

Motionären behandlar frågan om biogas från organiskt avfall, som blir till fordonsgas eller el, värme och biogödsel. Motionären tar upp att snabbmatsrestauranger inte får sälja sitt avfall till biogasanläggningar, eftersom det klassas som fabriksavfall. Motionären anser att klassificeringen av avfallet från snabbmatskedjor bör ändras till livsmedelsavfall så att avfallet kan säljas till biogasanläggningar.

Att skapa goda förutsättningar för ett resurseffektivt samhälle ligger högt upp på Moderaternas agenda. Det finns många fördelar – ur både miljömässigt och ekonomiskt perspektiv – med att återvinna mer och fler material samt att optimera användningen av de resurser som finns tillgängliga. Helt enkelt övergå till mer cirkulär ekonomi.

En biogasanläggning kräver alltid en anmälan till kommunen eller en tillståndsansökan till länsstyrelsen, beroende bland annat på hur många MWh biogas den producerar per kalenderår. Den vanligaste produktionsprocessen av biogas sker i dag genom mikrobiell nedbrytning av organiskt material i syrefri miljö. Materialet som bryts ned är organiska material som avloppsslam, hushålls- och industriavfall och olika lantbruksprodukter.

För att nå de tuffa klimatmål som Sverige har satt upp krävs en kombination av energikällor. En av dem är biogas. Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om att de byråkratiska hindren för att få anlägga och driva biogasläggningar ska vara så få som möjligt, med hänsyn tagen till nödvändigt skydd för människors liv och hälsa samt egendom och miljö.

För att uppnå bättre resurseffektivitet bör den så kallade avfallshierarkin användas som utgångspunkt. Enligt hierarkin ska avfall i första hand förebyggas och därefter återanvändas, återvinnas eller förbrännas. I sista hand ska avfallet läggas på deponi. Produktion och användningen av biogas bidrar till att samhällets resurser används på ett effektivt sätt genom

att avfallet återanvänds. Partistyrelsen menar att regelverk bör utformas så att det finns goda förutsättningar att hantera avfall i enlighet med avfallshierarkin.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 6:12 besvarad med vad som ovan anförts.

### Motion 6:13

## Inför upptagsrätter för CO2

### Moderaterna i Krokom – Jämtlands län

Mängden koldioxid, CO<sub>2</sub>, i vår atmosfär ligger på historiskt höga nivåer och ökar. Det råder stor vetenskaplig samstämmighet att en ökad mängd av bl a CO<sub>2</sub> ger en växthuseffekt som är problematisk samt att dagens nivåer är ohållbart höga. Idag finns därför utsläppsrätter för CO<sub>2</sub>, men däremot inte upptagsrätter. Att öka mängden CO<sub>2</sub> kostar alltså pengar medan den minskning som måste till inte ger möjlighet att tjäna pengar.

Det är fullt rimligt att anta att den tekniska utveckling som måste till skulle underlättas om upptagsrätter skulle införas.

Vi anser därför

att upptagsrätter för CO<sub>2</sub> införs på ett sätt som främjar en utveckling av metoder att minska mängden CO<sub>2</sub> i vår atmosfär.

att Moderaterna i Jämtlands län antar motionen som sin och skickar den till årets Partistämman.

## Förbundsstyrelsens yttrande

Sverige har relativt låga koldioxidutsläpp per capita jämfört med andra länder. En avgörande orsak till detta är att elproduktionen i Sverige domineras helt av koldioxidfri vattenkraft och kärnkraft. Dessutom har hela det svenska energisystemet allt mer frångått användningen av fossila bränslen. Koldioxid är den mest uppmärksammade. Koldioxid utgör ungefär tre fjärdedelar av de totala växthusgasutsläppen i världen och utvecklingen av koldioxid är god indikator på hur de totala utsläppen kommer att utvecklas.

Mot bakgrund av detta, samt motionärens egna argument är införande av upptagsrätter, som komplement till utsläppsrätter en väg framåt för att begränsa mängden växthusgaser i atmosfären.

- 1 Förbundsstyrelsen föreslår stämman besluta  
2       *att*       bifalla motionen.  
3       *att*       skicka motionen vidare till partistämman 2019.

## 4 **Förbundsstämmans beslut**

- 5 Förbundsstämman beslutade  
6       *att*       bifalla motionen.  
7       *att*       skicka den vidare till partistämman.

### 8 **Partistyrelsens yttrande över motion 6:13**

9 Mot bakgrund av att mängden koldioxid ökar i atmosfären och bidrar till den  
10 globala uppvärmningen, vill motionären införa ett system med upptagsrätter  
11 för koldioxid, där den som minskar mängden koldioxid i atmosfären ska få  
12 betalt.

13 I dag finns det inom ramen för EU ett system för handel med utsläpps-  
14 rätter, där den som släpper ut koldioxid betalar för sig genom att köpa  
15 utsläppsrätter.

16 Motionären vill införa ett system med upptagsrätter för koldioxid i syfte  
17 att främja utvecklingen av metoder för att minska mängden koldioxid i  
18 atmosfären. Men EU:s system för handel med utsläppsrätter uppmuntrar  
19 redan till att främja sådan teknik. Genom att investera i och använda teknik  
20 för att avskilja och lagra koldioxid behöver företagen köpa färre utsläppsrät-  
21 ter. Syftet som motionären vill uppnå med upptagsrätterna går således att  
22 åstadkomma inom ramen för det etablerade systemet med utsläppsrätter.

23 Vidare har Moderaterna drivit flera förslag och gjort riktade budgetsats-  
24 ningar i syfte att ytterligare främja teknik för att fånga upp och lagra  
25 koldioxid (CCS). Det handlar till exempel om klimatskatteavdrag för  
26 basindustri som väljer att investera i CCS, samt att EU bör ta fram en  
27 gemensam CCS-strategi. FN:s klimatpanels kalkyler för att hålla den globala  
28 uppvärmningen under två grader, men helst 1,5 grad, bygger på att CCS blir  
29 en gångbar lösning kommersiellt.

### 30 **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

- 31       *att*       avslå motion 6:13.



## Motion 6:14

# Hållbara flytande bränslen

## Moderaterna i Krokom – Jämtlands län

Idag görs omfattande arbeten med att ställa om vårt land till fossilfri energiförsörjning. När det nu finns alltfler alternativ att välja mellan är det hög tid att börja titta på vilka alternativ som är mest hållbara ur inte bara miljösynpunkt utan även ur ekonomiskt och socialt perspektiv.

Många av de alternativ som föreslås bygger på att ny infrastruktur byggs upp. Elförbrukning kräver en omfattande utökning av elnätet, biogas att distribuera och tankställen skapas, vätgas att helt nya tanksystem utvecklas som dessutom är säkra, etc. Däremot skulle flytande bränslen inte kräva något av detta. För flytande bränslen finns kunskap och erfarenhet i alla leden såsom distribution, lagring, försäljning, hantering, tankning och motorteknik.

Flytande bränslen har även en säkerhetspolitisk fördel genom att de inte är lika beroende av en fast infrastruktur och det finns både kunskap och erfarenhet av dessa bränslen i olika krislägen alltifrån strömavbrott till krig.

Det finns även redan idag exempel på där koldioxid, vatten och energi kan omvandlas till t ex metanol som ju är ett flytande och väl beprövat bränsle. En sådan anläggning skulle ha många fördelar såsom minskad koldioxidnivå (växthus-effekt) i atmosfären, "lagra" sol-/vindenergi i form av fossilfritt flytande bränsle när det är energiöverskott.

Vi anser därför

- att hållbarheten (miljömässigt, ekonomiskt, socialt) och inte bara fossilfriheten beaktas när framtidens energiförsörjning diskuteras och beslutas.
- att hållbara alternativ ges ökade stöd för att påskynda utvecklingen av dessa.
- att hållbara flytande bränslen ges ett särskilt stöd kopplat till de erfarenhets- och säkerhetspolitiska fördelarna.
- att Moderaterna i Jämtlands län antar motionen som sin och skickar den till årets Partistämma.

## Förbundsstyrelsens yttrande

I stället för att släppa ut koldioxiden i luften kan man använda den för att ta fram metanol, som är ett exempel på ett hållbart flytande bränsle. Tekniken finns redan. Att tillverka metanol med hjälp av solljus har flera viktiga fördelar jämfört med

- 1 andra energisystem: Metanol är lätt att lagra, till skillnad från elektricitet. Precis  
2 som motionären skriver, så är detta ett fordonsbränsle som är färdigt att använda i  
3 dagens infrastruktur.
- 4 Metanoltillverkningen innebär dessutom att koldioxid blir en resurs – i stället för en  
5 avfallsprodukt som släpps ut i atmosfären som växthusgas.
- 6 Förbundsstyrelsen föreslår stämman besluta
- 7     *att*       bifalla motionen.
- 8     *att*       skicka motionen vidare till partistämman 2019.

## 9 **Förbundsstämmans beslut**

- 10 Förbundsstämman beslutade
- 11     *att*       bifalla motionen.
- 12     *att*       skicka den vidare till partistämman.

### 13 **Partistyrelsens yttrande över motion 6:14**

14 Motionären tar upp behovet av att ställa om energiproduktionen i Sverige för  
15 att göra den fossilfri. Motionären lyfter också fram behovet av en bräns-  
16 leproduktion som är hållbar, inte bara för miljön och klimatet, utan också  
17 ekonomiskt och socialt. Motionären vill bland annat ge företräde och öka  
18 stödet till fossilfria energikällor och till flytande bränslen.

19 Partistyrelsen delar motionärens bild av att energiproduktionen behöver bli  
20 fossilfri och har av den anledningen tagit initiativ till att omförhandla energiö-  
21 verenskommelsen och målet till 2040: elsystemet ska då vara 100 procent  
22 fossilfritt i stället för 100 procent förnybart.

23 Att Sverige har en hållbar energiproduktion är också en förutsättning för att  
24 vi ska nå vårt nationella mål om att ha nettonollutsläpp 2045. Det är även  
25 en förutsättning för att vi ska nå vårt mål att minska utsläppen från inrikes  
26 transporter, flyget undantaget, med 70 procent till 2030. Särskilt det senare  
27 målet är mycket högt ställt och det kommer att krävas omfattande åtgärder  
28 för att nå det. Enligt Trafikverkets beräkningar räcker dagens styrmedel till  
29 att minska utsläppen med som mest 35 procent.

30 För att nå målet om 70 procent minskade utsläpp krävs det nya och  
31 utvecklade styrmedel som driver på utvecklingen mot energieffektivare och  
32 elektrifierade fordon, ökad andel förnybar energi samt ett mer transportef-  
33 fektivt samhälle. Det kommer alltså att krävas en palett av olika åtgärder.  
34 De säkerhetsmässiga aspekterna är såklart viktiga och Sverige ska noga  
35 undvika att göra sig beroende av import av energi från länder som inte är

våra vänner. I dag har Sverige dock en elproduktion som är i princip fossilfri och som till och med möjliggör export av el till andra länder.

Partistyrelsen anser därför inte att just flytande bränslen ska ges ett särskilt stöd, utan är av uppfattningen att det kommer att krävas olika verktyg för att nå våra klimatmål. Där är flytande biobränslen en del, men långt ifrån den enda.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att avslå motion 6:14, att-sats 3, samt

att i övrigt anse motion 6:14 besvarad med vad som ovan anförts.

## Motion 6:15

# Avskaffa kemikalieskatten

## Joel Wickman, Askim – Västra Götaland

Den 1 juli 2017 införde regeringen kemikalieskatt på hemelektronik. Skatten har som syfte att minska förekomsten av flamskyddsmedel som förekommer i dessa produkter. Då skatten endast omfattar svenska återförsäljare har effekten blivit att vart tionde köp av hemelektronikvaror har flyttats från svenska butiker till utländska webbplatser. Eftersom de utländska aktörerna erbjuder samma typ av varor med oförändrat innehåll av flamskyddsmedel är skatten ett miljöpolitiskt slag i luften och slår hårt mot våra svenska företag. Skatten måste avskaffas.

Hur fungerar då kemikalieskatten? Skatten är viktbaserad och läggs på svenska företag som säljer hemelektronik, t.ex. datorer och tv-apparater. För varje kilo hemelektronik som säljs behöver företaget betala 120 kr i skatt. Ett maxtak om 320 kr har införts per vara – ett belopp som skrivs upp varje år. För exempelvis en datorskärm som väger 3 kg och kostar 3 000 kr utgör alltså skatten om 320 kr – drygt 10 % extra kostnad för företagen.

Ambitionen med skatten får antas vara att ge miljöeffekter och minska användandet av flamskyddsmedel i svenska hushåll. Dessvärre har skatten liksom flera andra riktade miljöpunktskatter obefintlig effekt på det påstådda målet. Den huvudsakliga orsaken till utebliven miljöeffekt är att i princip inga hemelektronikprodukter tillverkas i Sverige utan av globala företag i främst Asien. Svenska företag som importerar hemelektronik för försäljning i Sverige har med andra ord mycket liten påverkan på innehållet i tillverkarnas plaster (Svensk kemikalieskatt påverkar den globala efterfrågan på elektronikvaror med mellan 0,2 och 0,4 promille). Skatten kan möjligen vara tänkt som en intäkt för staten för att användas för något

1 gott miljö- eller hälsoändamål men då har staten helt missat e-handels existens.  
2 De praktiska möjligheterna för svenska företag att höja priserna med bibehållen  
3 försäljning är obefintlig. Med standardiserade varor och en stenhård priskonkurrens  
4 över internet kan konsumenterna enkelt köpa en billigare produkt online från en  
5 utländsk aktör.

6 Den socialistiskt lagde kanske anser att företagen borde kapa några procent av  
7 sina feta marginaler. Betänk då att hemelektronikbranschen redan är en av de mest  
8 prispressade branscherna och plågas sedan många år av extremt låga marginaler,  
9 ofta några få procent. Flera svenska företag inom branschen, såsom Expert och  
10 OnOff, har redan gått i konkurs senaste åren på grund av benhård internationell  
11 konkurrens. Detta redan innan kemikalieskatten infördes.

12 Att lägga en straffskatt på uppemot 10 % som med kirurgisk precision hindrar just  
13 svenska företag att vara lönsamma och konkurrenskraftiga innebär att staten slår  
14 undan benen fullständigt för en hel bransch. Effekten av skatten har blivit tydlig  
15 när utfallet följts upp. Svenska företag har tvingats höja sina priser med kraftigt  
16 minskad försäljning som följd sedan införandet. Samtidigt har konsumtion av  
17 hemelektronik från utländska företag ökat.

6 18 Skatten är därmed ett konstaterat fiasko och de förväntade kemikalieskatteintäk-  
19 terna blev endast 1,2 miljarder istället för förväntade 2,4 miljarder efter första året  
20 med nya lagen i kraft. Nettoeffekten för staten totalt är dock betydligt sämre än så.  
21 Den försämrade försäljningen för svenska företag leder inte bara till lägre kemi-  
22 kalieskatteintäkter utan även till minskade momsintäkter om ca en miljard, samt  
23 minskade arbetsgivaravgifter, bolagsskatt och för företagen ökade administrativa  
24 kostnader. Redan första året är skatten sannolikt en ren förlustaffär för staten. Trots  
25 detta föreslår regeringen en höjning av kemikalieskatten med ytterligare 30 % från  
26 augusti 2019 och i januariöverenskommelsen ingår förslag på att utöka skatten till  
27 att omfatta även kläder och skor.

28 Denna utveckling kommer få avsevärda samhällsekonomiska effekterna. Inga  
29 aktieägare väljer att långsiktigt låta sina företag kvävas till döds bara för att  
30 upprätthålla svensk "skattemoral". En överhängande risk finns att aktörerna i  
31 drabbade branscher väljer att flytta sina säten utomlands för att kunna fortsätta  
32 med nätförsäljning till svenska marknaden utan att betala kemikalieskatt. Följden är  
33 att flera tusen arbeten i Sverige riskerar att försvinna.

34 Moderaterna har tyvärr varit med och röstat igenom kemikalieskatten och har  
35 fortsatt uttala sitt stöd för denna även om man försiktigt öppnat för att "på sikt  
36 se en annan utformning av kemikalieskatten än den som regeringen i dagsläget  
37 har infört". Detta duger inte. Kemikaliskatten är en skadlig straffskatt för svenska  
38 företag utan positiv miljöeffekt - den måste upphävas fullständigt och omgående.

39 Att-satser

att

Moderaterna verkar för att avskaffa kemikalieskatten omedelbart,

- att anta motionen och skicka den till förbundsstämman samt partistämman, 1  
samt 2  
att översända motionen till den Moderata riksdagsgruppen för beaktande. 3

## Förbundsstyrelsens yttrande 4

Förbundsstyrelsen vill börja med att tacka motionären för en välskriven och 5  
intressant motion. Den skadliga kemikalieskatten på hemelektronik som reger- 6  
ingen Löfven infört är ett slag mot de svenska företag som producerar och säljer 7  
hemelektronik, och är inget annat än symbolpolitik utan faktisk verkan. I takt med 8  
ökad e-handel behöver den svenska miljölagstiftningen möjliggöra för svenska 9  
företag att fortsätta bedriva sin verksamhet istället för att lägga krokben för dem. 10  
Om svenska företag går i konkurs går också arbetstillfällena förlorade och den 11  
samhällsekonomiska förlusten kan i förlängningen således bli större än intäkten 12  
från kemikalieskatten. 13

Förbundsstyrelsen delar helt motionärens uppfattning om att Moderaterna bör 14  
gå längre än vad vi gjort idag och verka för att kemikalieskatten på hemelektronik 15  
avskaffas snarast. 16

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta 17  
att bifalla motionen. 18

## Förbundsstämmans beslut 19

Förbundsstämman beslutade 20  
att bifalla motionen. 21

## Partistyrelsens yttrande över motion 6:15 22

Motionären föreslår att den så kallade kemikalieskatten avskaffas. 23

Partistyrelsen menar att en välutformad kemikalieskatt kan bidra till att 24  
förbättra miljöstyrningen. Samtidigt delar partistyrelsen motionärens 25  
uppfattning att den utformning av kemikalieskatten som regeringen infört 26  
inte uppfyller kraven på till exempel miljönytta och kostnadseffektivitet. 27  
I stället fungerar kemikalieskatten enbart som en straffskatt på vitvaror 28  
och hemelektronik. Skattens utformning ger dessutom svenska aktörer en 29  
betydande konkurrenssnackdel, jämfört med internationella konkurrenter, 30  
och riskerar att endast leda till att Sveriges konsumenter gör sina inköp 31  
av vitvaror och hemelektronik via utländska återförsäljare, exempelvis på 32  
internet. 33

Senast i vårändringsbudgeten 2019 avslog Moderaterna, tillsammans med 34  
Kristdemokraterna, regeringens förslag om att höja kemikalieskatten. På 35

sikt bör utformningen av kemikalieskatten förändras. Det bör till exempel vara möjligt inom ramen för den breda skattereform som Moderaterna har föreslagit.

## **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

att anse motion 6:15 besvarad med vad som ovan anförts.

### *Motion 6:16*

## **Äganderätten**

### **Moderaterna i Skåne**

Äganderätten inom jord- och skogsbruk måste stärkas.

Jord- och skogsbruk är en verksamhet som har en långsiktighet som är efterfrågad i vår tid. Ägare till mark där det bedrivs jord- eller skogsbruk har oftast ett perspektiv som är riktigt långt, ibland över flera generationer. Det är förvaltartanken på riktigt, där givetvis ägaren vill kunna dra nytt av sin egendom redan idag men avsikten är att egendomen skall utvecklas positivt över tiden.

Äganderätten är en viktig förutsättning för långsiktiga investeringar, vilka är avgörande för jord- och skogsbruk. Långsiktigheten innebär i sig ett hållbart brukande eftersom fastigheten ska(kan) överlämnas till nästa generation i bättre skick än vad den var tidigare. Stärkt äganderätt är viktigt för näringslivet på landsbygden. (Oövertänkta intrång genom myndighetsutövning skapar obalans i förmågan att förvalta egendomen med minskad eller ingen utkomst /värde. Detta påverkar bostäder i lika stor utsträckning.)

Vi glömmer ofta bort att det landskap vi ser idag i Skåne har skapats över många århundranden, det är vi människor som skapat det Skåne vi ser idag. Vi har genom historien brukat naturen och skapat vår livsmiljö, vi har skapat vårt kulturlandskap.

Äganderätten har genom EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna och dess egendomsskydd stärkts juridiskt även i Sverige. Detta är en positiv effekt av EU-medlemskapet.

I Sverige är äganderätten skyddad i grundlagen, i andra kapitlet, 15§ i regeringsformen och aktualiseras inom många rättsområden. Miljörätten och fastighetsrätten är två rättsområden som särskilt påverkar de gröna näringarna.

Markägarnas äganderätt/förfoganderätt inskränks ofta genom olika statliga beslut, och mark kan exproprieras om det finns *viktiga och angelägna* samhällsintressen

som skall bevaras eller utvecklas och det finns ett tydligt regelverk för detta. Enligt 1  
regeringsformen skall full ersättning utgå för förlusten. 2

Men Sverige är också ambitiöst land och vi har genom en flora av olika typer av 3  
skyddade området med bl.a. Natura 2000-områden, naturreservat, olika typer av 4  
biotopskydd, strandskyddsområden och nyckelbiotoper byggt ut skyddet och 5  
därigenom infört begränsningarna av äganderätten. 6

I vissa fall utgår ersättning till markägaren, men i vissa fall utgår ingen ersättning. 7  
Så har t ex artskyddsförordningen i flera fall stoppat skogsavverkning och 8  
markägaren har, först fått ersättning genom att driva frågan i domstol. 9

Ett problem med myndigheters beslut är också att enskilda tjänstemäns tolkningar 10  
av regler och förordningar ger andra resultat än de som lagstiftarens har avsett. 11  
Dessutom involveras ofta markägare mycket sent i processen. 12

FNs Århuskonventionen, som är tänkt att stärka medborgarnas insyn i olika beslut 13  
på miljöområdet – Sverige har skrivit på konventionen och gjort den till en del av 14  
svensk lag. Nu ser vi att det svenska sättet att hantera Århuskonventionen innebär 15  
att allmänheten inklusive miljöorganisationer ges rätt att i domstol överklaga en 16  
enskild markägarares beslut om sin (skog och mark). Detta är redan idag ett hot 17  
mot äganderätten och kan drastiskt minska egendomens värde och förstöra vad 18  
generationer har byggt upp. 19

Vi har sett en utveckling under senare år där intresserad samhällsmedborgare 20  
involveras i sökandet efter olika skyddsvärda växter och djur. Denna nyvunna 21  
kunskap om allt skyddsvärt måste balanseras mot äganderätten och en ödmjukhet 22  
inför faktumet att vi fortfarande är begränsade i vår kunskap. Skall saker och ting 23  
skyddas skall det utgå fullgod ersättning till markägarna. 24

Miljöbalken och artskyddsförordningen måste revideras så att de är samklang med 25  
äganderätten. 26

Minerallagen förefaller vara gjord för statens intresse i norra Sverige. Minerallagen 27  
fungerar dåligt i ett landskap som Skåne. I ett förhållandevis tätbebyggt landskap 28  
som dessutom har en majoritet av Sveriges bästa jordbruksmark och en växande 29  
besöksnäring passar gruvdrift synnerligen illa. 30

Den lättvindiga möjligheten att få muta in stora områden bör inskränkas eller 31  
anpassas efter geografiskt specifika områdena. Avgiften för att söka är inte anpas- 32  
sad efter intrångets påverkan. Från att ansökan till igångsättning av gruvdriften kan 33  
ta upp till 30 år då berörda fastighetsägare svävar i ovisshet som även påverkar 34  
den enskildes boende och egendom. Exemplet i Skåne berörs ca 4000 fastigheter 35  
som är basen i berörda ekonomier. Nästa steg berör det grunden för investe- 36  
ringar och utveckling i kommuner där banker håller tillbaka finansiering till privata 37  
aktörer. Privata näringen stagnerar och påverkar möjligheten till ökade chanser av 38  
arbetstillfälle och en säkrare skattebas som kan förse offentliga verksamheter med 39

1 finansiella medel för skolor, vård och kommunikation. Som vi ser det är lantbruket  
2 och dess vidareförädling en framtidsbransch som matchar energibranschen.

3 I Skåne fungerar helt enkelt inte en lagstiftning som möjliggjort gruvdrift i norra  
4 Sverige.

#### 5 Att-satser

6 *att* verka för att äganderätten skall stärkas

7 *att* verka för att ersättningen för ingrepp i äganderätten skall tydligare  
8 kopplas till egendomens långsiktiga värden

9 *att* verka för att minerallagen bör ändras så att fastighetsägarens  
10 ställning stärks och kommunernas möjlighet till remissutlåtande vid  
11 tillståndsprovning stärks

12 *att* verka för att länsstyrelser i Sverige tillämpar lagstiftningen på samma  
13 sätt

## 14 Förbundsstämmans beslut

15 Per-Martin Svensson yrkade:

16 *att* ändra stycket på rad 33-35, sida 50 till "Ett problem med myndigheters  
17 beslut är också att enskilda tjänstemäns tolkningar av regler och  
18 förordningar ger andra resultat än de som lagstiftarens har avsett.  
19 Dessutom involveras ofta markägare mycket sent i processen."

20 Alexander Lewerentz yrkade:

21 *att* ändra att-sats 3 till "verka för att minerallagen bör ändras så att  
22 fastighetsägarens ställning stärks och kommunernas möjlighet till  
23 remissutlåtande vid tillståndsprovning stärks."

24 Nelly Åkesson yrkade:

25 *att* avslå att-sats 4 och 5.

26 *att* lägga till att-sats "verka för att strandskyddet avskaffas."

27 Förbundsstämman beslutade

28 *att* bifalla att-sats 1, 2, 4 och 5.

29 *att* bifalla Per-Martin Svensson ändringsyrkande avseende rad 33-35.

30 *att* bifalla Alexander Lewerentz ändringsyrkande avseende att-sats 3.

## 31 Reservation

32 Alexander Lewerentz, Alexander Svensson, Nelly Åkesson med flera reserverar sig  
33 till förmån för bifall av Nelly Åkessons tilläggs-att-sats samt till förmån för avslag av  
34 att-sats 4 och 5.



## Partistyrelsens yttrande över motion 6:16

Motionären anför att ersättningen för ingrepp i äganderätten tydligare ska kopplas till egendomens långsiktiga värden.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att ett långsiktigt jord- och skogsbruk förutsätter en stark äganderätt. Eget ansvar hos den enskilde jord- och skogsbrukaren har bidragit till såväl höga naturvärden som till Sveriges ekonomi. Därför är det allvarligt att markägare och företagare inom de gröna näringarna nu är oroliga för att äganderätten håller på att urholkas.

Partistyrelsen menar att svenska skogsbrukare förtjänar förutsebara, effektiva och rättssäkra regler. Moderaterna verkar redan i dag för att ingrepp i äganderätten ska omfattas av proportionalitetskrav: ingreppen ska aldrig vara mer långtgående än vad som är nödvändigt. Partistyrelsen understryker också att Moderaterna vill tillsätta en äganderättsutredning för att kartlägga hoten mot äganderätten och i nästa steg åtgärda dem.

Partistyrelsen anser, i linje med motionären, att ersättning för ingrepp i äganderätten tydligare ska kopplas till egendomens långsiktiga värden. Särskilt inom skogsbruket är det viktigt att en rimlig compensation utgår i de fall staten hindrar skogsägare från att bruka sin mark. Det är också av stor vikt att reglerna för ersättning är tydliga och tolkas enhetligt av länsstyrelserna. Detta gälla inte minst vid tillämpningen av artskyddsförordningen. Fastän tre år har gått sedan Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket gemensamt uppmärksammade brister i tillämpningen av artskyddsförordningen, har den socialdemokratiskt ledda regeringen inte initierat en översyn.

Vad gäller minerallagen anser partistyrelsen att den nuvarande ordning för prövning av ansökningar om tillstånd för prospektering och brytning fungerar väl i så måtto att de svenska mineralresurserna kan tas till vara på ett effektivt och miljömässigt hållbart sätt.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

- att bifalla motion 6:16, att-satserna 1 och 2, det vill säga
- att verka för att äganderätten skall stärkas, samt
- att verka för att ersättningen för ingrepp i äganderätten skall tydligare kopplas till egendomens långsiktiga värden, samt
- att i övrigt anse motion 6:16 besvarad med vad som ovan anförts.

1 *Motion 6:17*

2 **Klimatet behöver kärnkraften**

3 **Moderaterna i Kalmar län**

4 Sommaren 2016 ingick moderaterna tillsammans med fyra andra partier en energi-  
5 överenskommelse. Från moderaternas sida var frågan om kärnkraftens överlevnad  
6 central och överenskommelsen innebar att skatten på termisk effekt i kärnkraftverk  
7 stegvis avvecklades varför kärnkraften kunde fortsätta att drivas kommersiellt. Men  
8 samtidigt sattes en tidsgräns för kärnkraftens avveckling. I och med att Sverige i  
9 överenskommelsen inte ska ha någon elproduktion av fossilbaserade bränslen efter  
10 2040 och att kärnkraften i överenskommelsen räknas som ett fossilt bränsle så fick  
11 också kärnkraften i Sverige ett slutdatum. Samtidigt som vi räddade kärnkraften  
12 avskaffades den.

13 Att den gånga vintern varit mild och utan större nationella köldknäppar innebär att  
14 elransonering inte blivit aktuell, vilket annars flera experter varnade för i höstas.  
15 Förutom att Sverige riskerar elbrist på både kort och lång sikt konstaterar tunga  
16 instanser att det behövs billig koldioxidneutral energi för framtiden. Dock innebär  
17 den svenska flerpartiuppgörelsen att svensk kärnkraft snart kommer att vara  
18 urfasad till stor kostnad både för näringsliv och för klimat.

19 Enligt FN:s klimatpanel behöver kärnkraften i världen öka rejält om den globala  
20 uppvärmningen ska kunna begränsas. Just nu byggs dock alldeles för få nya  
21 kärnkraftsreaktorer för att klara klimatmålen, anser IEA, internationella energirådet.

22 Om uppvärmningen av jorden inte ska öka mer än maximalt 1,5 grader behöver  
23 fossila energikällor som kol och olja minska stort fram till 2050. Under samma  
24 period behöver fossilfri elproduktion öka kraftigt, enligt FN:s klimatpanel IPCC:s  
25 olika scenarier. I deras senaste rapport beräknas kärnkraften behöva öka med  
26 mellan 91 och 190 procent.

27 Just nu byggs ett femtiotal kärnreaktorer i världen, de flesta i Kina, Indien och  
28 Ryssland. Samtidigt skrotas ett antal äldre reaktorer, bland annat i Sverige. Den  
29 totala kapaciteten kommer att minska de kommande åren.

30 Den som väljer bort kärnkraft för energiproduktion har fortfarande samma eller  
31 ökande behov av energi. Samtidigt klarar förnyelsebar energiproduktion inte av  
32 att möta dessa behov på det sätt så som kärnkraften hittills kunnat. Frågan är om  
33 klimatutmaningarna är så pass stora att vi inte kan utesluta någon teknik som är  
34 fossilfri. Är det en lyx vi kan unna oss?

35 För Sverige har tillgången på säker och billig el länge varit en konkurrensfördel.  
36 Den fördelen håller nu på att rinna oss ur händerna. Flera företag i Kalmar län har  
37 redan signalerat att bristen på tillgång till tillförlitlig elförsörjning är en anledning

till att de undersöker möjligheten att flytta produktion utomlands. Flera större kommuner i landet har och kommer även fortsättningsvis att neka etableringar av företag som kräver större elförbrukning då tillgången helt enkelt inte räcker till.

Om Sverige ska klara omställningen till en klimatneutral transportsektor krävs det att det både finns el för att ladda våra bilar och energi för våra arbetsplatser. Men med nuvarande energiöverenskommelsen, där kärnkraften ska fasas ut istället för att utvecklas, kommer överenskommelsen att motverka klimatsmarta lösningar. Därför behöver moderaterna lämna den nuvarande energiöverenskommelsen eller omförhandla den.

Vi ser också att om inte kärnkraften kan utvecklas i Oskarshamn kommer vår arbetsmarknad att försvagas. Många kvalificerade jobb inom konsultföretag och tillverkning kommer på sikt försvinna. Servicenäringen kommer likaså ha svårt att höja sig. Hundratals högkvalificerade arbetstillfällen kommer att förloras lokalt. Det vore ett stort slöseri för både miljö och tillväxt.

Sverige behöver stå på starka ben både vad gäller en säker energitillgång men även vad gäller klimatarbetet. Risken om vi inte kan tillhandahålla säker, billig och leveranssäker elförsörjning är vi att tvingas importera kol- och gasenergi från andra länder. Istället borde Sverige vara en ledare av produktion och export av koldioxid-neutral energi. Därför måste energiöverenskommelsen omförhandlas eller överges.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta:

att verka för att moderaterna omförhandlar alternativt överger energiöverenskommelsen om denna inte möjliggör fortsatt utveckling av svensk kärnkraft efter 2040

att sända propositionen vidare till partistämman

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade

att bifalla propositionen

### *Motion 6:18*

## Motion angående fjärde generationens kärnkraft

Daniel Granqvist, Örebro Mitt – Örebro län

Oavsett vad man tycker om den kärnkraft vi har i dag, är ett problem att det blir avfall från kärnkraften som har kvar farligt radioaktiv strålning i bortåt 100 000 år.

- 1 Det är på gång en teknik som kan ta hand om detta avfall och göra det så pass  
2 mycket mindre radioaktivt att det förblir farligt i den jämförelsevis korta tiden 1 000  
3 år. Det är den så kallade fjärde generationens kärnkraft.
- 4 Det vore omoraliskt av oss nu levande svenskar, gentemot framtida generationer,  
5 att avstå från att utveckla och använda denna teknik. Den gör problemen med  
6 kärnavfallet överkomliga. Tekniken ger också ett överskott på energi som kan  
7 användas för samhällets energiförsörjning.
- 8 Med hänsyn till ovanstående yrkar jag att stämman beslutar att Moderata Sam-  
9 lingspartiet i Örebro län skall verka för
- 10 *att* svenska staten gynnar utvecklingen av fjärde generationens kärnkraft
- 11 *att* svenska staten inför regler som gör det lätt att bygga, starta och driva  
12 kärnkraftverk av fjärde generationens kärnkraft
- 13 *att* ta motionen som sin egen till Moderata Samlingspartiets partistämma

## 14 **Förbundsstyrelsens yttrande**

- 15 Motionären lyfter den viktiga frågan hur vi säkrar energitillgången i Sverige,  
16 samtidigt som vi kan ta hand om det kärnavfallet från våra kärnkraftverk på ett bra  
17 sätt. Avfallet behöver lagras under så lång tider som 100.000 år i den form som  
18 avfallet är idag.
- 19 Motionären lyfter den teknikutveckling som kommit på området i andra delar av  
20 världen. I Sverige har det inte varit ett prioriterat forskningsområde på många år.
- 21 Det är en teknikutveckling som helt förändrar kartan både vad avser dagens  
22 kärnkraftsavfall, men också gör det möjligt att återanvända gammalt avfall för att  
23 driva kärnkraftverk med bra effekt. Tekniken skulle kunna minska behovet av sk.  
24 slutförvaring till 1000 år.
- 25 Moderaterna är ett parti som tror på framtiden och teknikutvecklingens möjligheter.  
26 Därför ligger det helt i linje med den moderata politiken att bejaka motionen. Att  
27 via regelverk som gör det möjligt att bygga, starta och driva kärnkraftverk av fjärde  
28 generationen, ser vi det som en möjlighet att både producera energi men också att  
29 ge möjlighet att återanvända gammalt bränsle. Förbundsstyrelsen vill dock betona  
30 att även ett nytt regelverk måste innehålla mycket stränga säkerhetskrav.

## 31 **Förbundsstämmans beslut**

- 32 Förbundsstämman beslutade (i enlighet med Förbundsstyrelsens förslag)
- 33 *att* bifalla motionen

## Motion 6:19

# Sveriges framtida energiförsörjning

## Herman Falk, Karlshamn – Blekinge län

I affärsverket Svenska Kraftnätets rapport om Kraftbalansen på den Svenska Elmarknaden, rapport 2018, redovisas en prognostiserad effektbrist på 400 till 2000 MW för vintern 2018–2019. Det är djupt beklagligt att Sverige, som genom decennier legat i framkant gällande energipolitik, och varit en konsekvent exportör av el till omkringliggande länder försatt sig i en situation där vi inte längre är självförsörjande gällande en av våra viktigaste resurser. Bristen på inhemsk produktionskapacitet är inte bara ett problem för de svenska hushåll som saknar alternativa värmekällor vid tillfällig elbrist, utan även de fjärrvärmeanslutna el-cyklisterna i Stockholms innerstad.

Senast 2020 ska aggregat 1 och 2 i Ringhals stoppas, vilket är i linje med den avvecklingsplan Moderaterna, Socialdemokraterna, Centerpartiet, Miljöpartiet och Kristdemokraterna beslutade i genom Energiöverenskommelsen 2016, när så ske försvinner ytterligare 2000 MW produktionskapacitet. Sveriges el-import under 2018 bestod till 94,2% av förnybar energi från Danmark och Norge, resterande 5,8% kom från Tysklands kolkraftverk. Eftersom Sverige i den mån det är möjligt importerar el från Danmark och Norge får man lov att anta att anledningen till kolkraftsimporten var bristande täckning från våra grannländers energiöverskott. Vid en fördubbling av 2018–2019 års effektbrist, som kan inträffa redan vintern 2019–2020, är den logiska slutsatsen att Tysklands stabila kolkraftsproduktion lär bli ett ämne för import allt mer frekvent. Även om användandet av Kolkraft i Sverige säkerligen skulle innebära ett uppsving för landets Klimatpsykologer bör importen av fossil el betraktas som ett nederlag för ett land som Sverige.

Varför ska vi inte satsa på förnybar energi istället? Sveriges överlägset största källa av förnybar energi kommer från vattenkraft, enligt Entso-E (European Transmission System Operators) stod vattenkraft för 56 av 137,3 TWh under November 2018, något som bara överträffades av kärnkraftens 59,6 TWh. Vattenkraft genererar en konsekvent produktion, som även är flexibel i den mån att produktionen snabbt kan behovsanpassas. En annan form av förnybar energi är vindkraft, vilket Sverige investerat generöst i. Problemet med vindkraft är att det inte alltid blåser, vilket gör att produktionen inte ligger på en konsekvent nivå. För att ta ytterligare ett exempel från Entso-E och November 2018 pendlade produktionen mellan 5800 MW, till ynka 200, medelvärdet uppskattas till 1700 MW. Detta ska sedan ställas mot den kapacitet på 6800 MW svenska vindkraft besitter. Det är denna typ av inkonsekvent och ineffektiv energiproduktion som leder till import av el.

Kärnkraft ligger i tiden. Enligt både IPCC (International Panel on Climate Change), samt IEA (International Energy Agency) behöver kärnkraften stå för en allt större del av världens energiproduktion för att nå klimatmålen om max 1,5 grad till 2020. Även om Sverige är en liten del av världen besitter vi stor kompetens inom forskning och utveckling, speciellt inom tung industri där vi historiskt sett haft de mest effektiva produktionerna inom alla områden. Med svensk ingenjörskonst kan vi, om vi beslutar att bygga nya reaktorer, stå för en betydande miljöpåverkan långt effektivare än flygskatt. Genom att avsätta medel för att bygga, driva och utveckla kärnkraft, och därefter exportera teknik till såväl utvecklingsländer som industriländer med omodern energiförsörjning. En sådan typ av export skulle innebära att vi uppnår maximala resultat med minimala investeringar, något som ligger i linje med den ambition Moderaterna och Alliansen hade i utformningen av årets klimatbudget.

Vi behöver nya kärnkraftsreaktorer. Det finns idag åtta aktiva kärnkraftsreaktorer i Sverige, med en total kapacitet på 8586 TWh per år. Kombinerat med en hög driftsäkerhet på 90% utgör kärnkraften cirka 40% av den totala energiförsörjningen, en siffra som alltså behöver bli högre. Under 2018 har ett antal nya Generation III+ kärnkraftverk invigts i världen, samtliga av dessa ligger i Ryssland och Kina, vilket innebär att det inte går att uppskatta kostnaderna för ett sådant kärnkraftverk med västerländsk säkerhetsstandard. Det finns dock Generation III+ kärnkraft under byggnation i västvärlden, vilket därmed användas som räkneexempel. I Olkiluoto, Finland byggs en Gen III+ reaktor med kapacitet på 1600 MW och kommer totalt kosta 86 miljarder SEK. Denna summan kan jämföras med de 141 miljarder SEK Svensk Kärnbränslehantering beräknat rivning av 1 kärnkraftsreaktor kostar i Sverige idag. Med en snabb överslagsberäkning är det rimligt att anta att om vi avstår från att riva Oskarshamn 1 och 2, och avstår från att stänga Ringhals 1 och 2, kan vi med likartade medel täcka den prognostiserade energibristen på 4000 MW genom att bygga nya reaktorer

Jag föreslår därför stämman besluta:

*att* Moderaterna Blekinge uttalar sig om att kärnkraften i Sverige ska utvecklas, inte avvecklas

*att* Moderaterna verkar för att bygga nya kärnkraftsreaktorer

*att* Moderaterna verkar för fortsatt drift av Ringhals 2, samt

*att* motionen skickas vidare till Moderaternas Partistämman.

## Distriktsstyrelsens yttrande

Vi vill tacka motionären för en mycket viktig och välskriven motion inom ett ämne som berör oss alla - energifrågan. Det har under de senaste månaderna blivit uppenbart att svensk energiproduktion och infrastruktur kring detta är gravt eftersatt, samtidigt ser vi nedlagda kärnkraftverk och ett stamnät som är gammalt och överbelastat. Energibalansens i Sveriges energiområden måste bevaras och ny

energiproduktion måste tillkomma för att mäta Sveriges ökande behov. För detta är kärnkraft alldeles utmärkt då det har liten miljöpåverkan och har en produktion som kan regleras efter behov, något man till exempel inte kan göra med el och vattenkraft. Motionen är helt rätt i tiden och distriktsstyrelsen kan inte annat än att hålla med motionären i frågan.

Distriktsstyrelsen föreslår därför stämman besluta

att bifalla motionen i sin helhet

## Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen tackar motionären för en motion i ett angeläget ämne.

Förbundsstyrelsen konstaterar att det är viktigt att säkra framtida elförsörjning i ett samhälle alltmer beroende av el. En utbyggnad av kärnkraften skulle innebära en säkrad elförsörjning för lång framtid. Utbyggnaden bör ske på ett ansvarsfullt sätt, såväl ekonomiskt som miljömässigt.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman

att bifalla motionen

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslöt i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

att bifalla motionen

## Motion 6:20

# Kärnkraft är en garant för en stabil och miljövänlig elproduktion

## Anders Hyllander, Backa m fl – Västra Götaland

Många experter, inklusive FN:s klimatpanel IPCC, hävdar att kärnkraft behöver byggas ut globalt för att minska den globala uppvärmningen.

Dagens klimatdebatt handlar till stor del om att ersätta smutsig kolkraft och minska användningen av oljerelaterade produkter. Tack vare de stora investeringarna, som genomfördes i Sverige under 70- och 80-talet i kärnkraft, då det byggdes 12 reaktorer på fyra platser längs kusten, har Sverige haft en klimatvänlig energimix som till mer än 98% består av fossilfri elproduktion.

1 *Modern kärnkraft är säkrare*

2 En av anledningarna är att riskerna med kärnkraft håller på att omvärderas. Målet  
3 för svenska reaktorer är att sannolikheten ska vara högst 1/100 000 per år och  
4 reaktor för hårdsmälta och mycket mindre för en utsläppsolycka. Med nya säkrare  
5 reaktorer som i vissa fall kan drivas på gammalt kärnavfall försvinner mycket av de  
6 negativa aspekterna med kärnkraft. Speciellt om man jämför med fossila alternativ.

7 I Sverige investeras det för närvarande i fristående kylsystem till reaktorerna, för att  
8 de skall klara av extremhändelser som bara inträffar en gång på en miljon år.

9 Efter olyckan i Fukushima 2011 togs beslut om att Sveriges reaktorer skall klara av  
10 att en allvarlig yttre händelse slår mot all utrustning. Verken skall kunna kyla härden  
11 även när det inte går att använda havsvatten och reaktorerna skall fungera även  
12 om strömförsörjningen försvinner i 3 dygn.

13 *SVårt att ersätta kolkraft enbart med sol- och vindkraft*

14 Den andra anledningen är att tex. IEA förutspår en ökad elkonsumtion med 25%  
15 globalt, och för att klara omställningen mot lägre klimatutsläpp menar IPCC:s  
16 klimatrapport att kärnkraften behöver byggas ut globalt.

17 I IPCC:s senaste klimatrapport konstaterar man att utbyggnaden av sol- och  
18 vindkraft kommer kunna bidra till att beroendet av fossila kraftkällor minskar, men  
19 för att på allvar ändra energimixen krävs att kärnkraft ersätter kolkraft som "bas-  
20 kraftkälla". Anledningen är att solen inte alltid lyser, och att det ibland blir vindstilla.  
21 Det kommer krävas en "baskraftkälla", som kan leverera elkraft oavsett väder eller  
22 tidpunkt på dygnet.

23 I Sverige står kärnkraften för 40 % av den totala elproduktionen. En enkel  
24 slutsats är att utan kärnkraft så skulle elleveransen var mycket instabil. En instabil  
25 elleverans skulle vara förödande för ett så högteknologiskt land som Sverige.  
26 Exempelvis så skulle stora delar av kollektivtrafiken och även elbilar vara ett  
27 osäkert transportsätt.

28 *Forskning och investeringar i modern kärnkraft.*

29 Det krävs kraftfulla satsningar på forskning och byggandet av fjärde generationens  
30 kärnkraft. Med fjärde generationens kärnkraft så kommer elproduktionen att vara  
31 säkrad för mycket lång tid framöver. I dagens äldre generation av reaktorer är  
32 energiuttaget av uranet endast några få procent. Med ny teknik i form av fjärde  
33 generationens reaktorer så kan gammalt uttjänt kärnbränsle återanvändas och  
34 resterna blir avsevärt färre och mindre farliga. Ett exempel är att restprodukterna  
35 har en halveringstid på ca 1.000 år istället för de som alstras med dagens teknik  
36 (uppmot 100.000 år)

37 *Att-satser*

38 *att* Moderaterna verkar för att det görs en kraftfull satsning på forskning om  
39 framtidens kärnkraft,



|                  |                                                                                            |                       |   |
|------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------|---|
| att              | Moderaterna verkar för att vind-, sol-, vatten- och kärnkraft konkurrerar på lika villkor, | 1                     |   |
|                  |                                                                                            | 2                     |   |
| att              | motionen sänds till den moderata Riksdagsgruppen, samt                                     | 3                     |   |
| att              | motionen sänds till partistämman 2019                                                      | 4                     |   |
| Anders Hyllander | David Josefsson,                                                                           | Anders Sundberg       | 5 |
| Backa            | Johanneberg-Guldheden                                                                      | Karl Johan-Masthugget | 6 |

## Förbundsstyrelsens yttrande 7

Förbundsstyrelsen instämmer i allt väsentligt med motionärernas resonemang och konstaterar liksom motionärerna att kärnkraften är avgörande för landets förmåga att försörja sig med elektricitet. Detta blir särskilt påtagligt när man närmare studerar vad som kommer att krävas i termer av tillförd el när transportsektorns omställning intensifieras. Förbundsstyrelsen anser det oansvarigt att avveckla kärnkraften samt förordar att kärnkraften behålls under överskådlig tid. Detta för såväl ekonomins som klimatets skull.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta 15

*att* bifalla motionen. 16

## Förbundsstämmans beslut 17

Förbundsstämman beslutade 18

*att* bifalla motionen. 19

## Motion 6:21 20

# Västmanland behöver en ny energioverenskommelse 21 22

## Förbundsstyrelsen, Västmanland 23

Det har tidigare varit en svensk konkurrensfördel om att kunna erbjuda säker och billig el. Det har varit en viktig och bidragande orsak till varför Sverige har varit ett land som har legat i framkant inom flera områden. 24  
25  
26

Däremot kommer det nu signaler om att efterfrågan på el närmar sig produktionsmax i Mälardalen. Det genom exempelvis bygget av Amazons serverhall som drar lika mycket el som hela Västerås samt batteritillverkaren Northvolt forsknings och utvecklingsanläggning. 27  
28  
29  
30

1 Det kommer signaler om att bristen på el riskerar framtida etableringar eller utveck-  
2 ling av befintliga näringar i länet. Det påverkar Västmanland som tekniklän men vi  
3 riskerar också att arbetsmarknaden i länet försvagas genom uteblivna etableringar  
4 eller expansioner.

5 Vi går i en riktning där behovet av el kommer att öka. Digitaliseringen kan komma  
6 att bidra till en ökad konsumtion av el i takt med att våra hem blir allt mer smarta  
7 och antalet datorer ökar genom exempelvis utbyggnaden av digitala tjänster inom  
8 välfärden. Vi behöver också en omställning till miljövänligare bilar. Där elbilen  
9 förväntas att ta en allt större marknadsandel. Det gäller för såväl för privatpersoner  
10 som för andra aktörer exempelvis kollektivtrafiken. Därutöver finns det en sanno-  
11 likhet att industrin kommer att vilja ställa om verksamheten till eldriven produktion  
12 jämfört med fossila bränslen. Detta är i grunden en mycket bra utveckling men det  
13 gäller att se till att vi kan säkra tillgången på el i hela landet.

14 Enligt energiöverenskommelsen 2016 som moderaterna står bakom ska Sverige ha  
15 en helt fossilfri elproduktion 2040. Den ska dessutom vara helt förnyelsebar. Vidare  
16 slår överenskommelsen fast att svenska kärnkraften ska avvecklas. Samtidigt ska  
17 utbyggnaden av vindkraften fortsätta. Idag består det svenska energisystemet av  
18 tre energikällor, vilka är: vattenkraft, kärnkraft och vindkraft. Alla dessa är fossilfria.  
19 Mixen där kärnkraften, vilken i sig har en 90% verkningsgrad, utgör grunden i  
20 systemet har bidragit till Sverige har ett av världens bästa energisystem.

21 Under sommaren 2014 fick Västmanland känna av konsekvenserna av vad det  
22 förändrade klimatet kan leda till. Det genom den stora skogsbranden i Västman-  
23 land. Under värmeböljan 2018 drabbades både länet och övriga landet av flera  
24 skogsbränder i olika omfattning. Där utöver drabbades svenska bönder av torka.  
25 Det slår både mot den enskilda bonden men också mot den inhemska livsmed-  
26 elsproduktionen. Sala kommun har under första kvartalet av 2019 flaggat för låga  
27 grundvattennivåer. Flera åtgärder för att hantera klimatet kommer att behövas.  
28 Enligt FN klimatpanel behöver kärnkraften i världen öka om den globala uppvärm-  
29 ningen ska kunna begränsas.

30 Om vi ska fortsätta samma väg med svensk energipolitik där målet är att avveckla  
31 grunden i hela systemet och då ersätta den med produktion som inte har samma  
32 tillförlitlighet i dess produktion. Då kan vi att behöva importera gas- eller koldriven  
33 el från andra länder och därmed vara påverkbara inom ramen för geopolitiska  
34 intressen.

35 Sammantaget kan den ökade elkonsumtionen och nuvarande inriktning inom  
36 svensk energipolitik leda till framtida scenarion i Västmanland där vi vid olika  
37 tider på året kan ha effektbrist i elnätet. Dels blir detta en fråga om att säkerställa  
38 samhällets grundläggande funktionalitet men det är också en viktig fråga för  
39 näringslivet i Västmanland. Det finns således flera anledningar till varför tillgången  
40 till säker och billig fossilfri el är framtidsfråga för Västmanland.

41 **Att-satser**

|     |                                                                                                                                                   |             |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| att | verka för att Moderaterna omförhandlar alternativt överger energioverenskommelsen om denna inte möjliggör fortsatt utveckling av svensk kärnkraft | 1<br>2<br>3 |
| att | påskynda utbyggnaden av svenska kraftnäts nät för att säkra tillgången på el i hela Sverige.                                                      | 4<br>5      |
| att | vidaresända propositionen till moderaternas partistämman                                                                                          | 6           |

## Förbundsstämmans beslut 7

Förbundsstämman beslutade 8

|     |                                    |   |
|-----|------------------------------------|---|
| att | bifalla propositionen i sin helhet | 9 |
|-----|------------------------------------|---|

## Motion 6:22 10

# El ska vara en självklarhet 11

## Kenny Hansson, Göinge MUF – Skåne 12

6

I decennier har vi i Sverige kunnat förlita oss på att när vi tänder vår lampa så kommer den lysa. Elförsörjningen har varit en självklarhet för oss alla och vi har kunnat skryta till omvärlden om vår rena och goda elproduktion. Stora företag så som Facebook har valt att etablera sig i Sverige tack vare vår goda elproduktion och hela vårt samhälle genomgår ett förändringsarbete från att vara fossilberoende till att drivas av el. Försäljningen av elbilar har ökat kraftigt och enligt elbilsstatistik, se har tillväxten för elbilar varit på 53% under de senaste 12 månaderna (uppgifter per november 2018). Vårt samhälle är helt klart i behov av att det vi har tagit för givet fortsatt kan vara något vi tar för givet. 13  
14  
15  
16  
17  
18  
19  
20  
21

2017 var över 50% av vår totala elproduktion fördelat på vattenkraft och vindkraft medan kärnkraften stod för cirka 40%. Tack vare statliga subventioner går skiftet från kärnkraft, som ska avvecklas i Sverige, till vind-/solkraft. Trots att kärnkraften är vår näst största elproduktionsmedel ska detta avvecklas, enligt vissa partier snabbare än snabbast. 22  
23  
24  
25  
26

Under slutet av 2018 kom varningssignalerna media tillkänna – elbristen i Skåne är ett faktum, i alla fall om man ska tro Svenska kraftnät och E:on. Enligt de båda beror den kommande elbristen på avvecklingen av kärnkraften i Skåne, något som nu har lett till att bristningsgränsen är nära. Då våra tåg, bilar och hela samhället ska drivas av el istället för på fossila medel är det dags att vi tar tag i kärnkraftsfrågan. Vi kan inte längre förlita oss på vindkraft som byggs med statliga medel, för vad händer när det slutar blåsa? Klarar vi i Skåne och Sverige av att vara konkurrenskraftiga när elen tar slut? Kan vi förklara för våra medborgare varför 27  
28  
29  
30  
31  
32  
33  
34

1 vi inte tog varningsteckna på allvar och att det nu är de som blir lidande då tågen  
2 till deras utbildningar eller arbeten inte går? Nej, det är dags att vi återigen bygger  
3 upp vår kärnkraft, utvecklar den vi har och fortsätter forska på hur vi kan hantera  
4 restprodukterna från kärnkraften så att vi kan utvinna mer energi från den.

5 Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstyrelsen besluta:

6 *att* ta motionen som sin egen.

7 *att* uttala att elbristen är ett hot mot den svenska arbetsmarknaden.

8 *att* uttala att kärnkraften i Sverige ska upprustas och utvecklas.

9 *att* verka för att kärnkraften i Sverige ska upprustas och utvecklas.

10 *att* uttala att statliga subventioner till vindkraft ska slopas.

11 *att* verka för att statliga subventioner till vindkraft ska slopas

12 *att* uttala att mer forskning behövs kring hur använt uran ska kunna  
13 återanvändas

14 *att* verka för att mer forskning görs om hur använt uran ska kunna  
15 återanvändas

16 *att* uttala samt verkar för att SKB återigen ska forska mer på slutförvaring,  
17 får minskade säkerhetsdirektiv samt ser över om man kan göra det mer  
18 kostnadseffektivt

19 *att* uttala samt verkar för att avbryta avstängningen av Ringhals 1 och 2

## 20 **Förbundsstyrelsens yttrande**

21 Motionären lyfter en fråga som är av största vikt för såväl Sveriges som Skånes  
22 fortsatta utveckling. Elbehovet kommer att fortsätta öka framöver och elbristen är  
23 redan ett faktum i stora delar av södra Sverige, inte minst i Skåne. För att säkra en  
24 trygg energitillförsel krävs det att Sverige satsar på alla relevanta energislag, inklu-  
25 sive kärnkraft. Forskning inom området är väsentligt. I Sverige behövs en politik  
26 som värnar klimatet samtidigt som vi måste garantera att el finns när vi behöver  
27 den. Där spelar kärnkraften en avgörande roll och vi delar motionärens uppfattning  
28 om att kärnkraften både behöver utvecklas och rustas upp.

29 Med anledning av ovanstående föreslår förbundsstyrelsen förbundsstyrelsen  
30 besluta

31 *att* avslå att-sats 1

32 *att* bifalla att-sats 2-10

## Förbundsstämmans beslut

### Yrkanden

Rickard Mårtensson yrkade: att lägga till att-sats "Moderaterna uttalar samt verkar för en kraftig utbyggnad av kärnkraftverken i Sverige."

Mats Brogren yrkade: att lägga till att-sats "uttala samt verka för att kärnkraften ska upprustas och utvecklas samt tillse att nyproduktion av nya verk enligt senaste generation omgående ska utredas."

Kenny Hansson yrkade: att lägga till att-sats "vidaresända motionen till Moderaternas partistämman 2019."

Förbundsstämman beslutade

att avslå att-sats 1

att bifalla att-sats 2-10

att bifalla Rickard Mårtensson, Mats Brogren och Kenny Hanssons tilläggsyrkanden.

### Motion 6:23

## Vi behöver ha en riktig strategi för vår energiförsörjning

### Lars Püss, Halmstad – Halland

Enligt energiöverenskommelsen ska Sverige ha en helt fossilfri elproduktion 2040. Den ska dessutom vara helt förnyelsebar. Vidare så baserar sig överenskommelsen på Svenska Kraftnåts prognos om att den framtida elanvändningen kommer att minska, trots att vi ska ställa om våra fordonsflottor, vår industri och dessutom ha en stabil tillväxt i vår ekonomi. Denna prognos har allt fler börjat vända sig mot och pekar istället på att elanvändningen med all rimlighet kommer att öka markant de kommande åren, främst för att vi ställer om från fossila bränslen till icke fossila. Som exempel kan nämnas att bara för att ställa om halva vår personbilsflotta så kommer motsvarande hela dagens kärnkraft att tas i anspråk. När Cementas anläggning ska bli eldriven kommer motsvarande 10% av hela vår elproduktion att behövas för att klara av uppgiften. Förändringar är utan tvekan positivt, men vi kan inte agera naivt om omställningen ska vara realistisk.

Idag består vår energimix i princip av tre energikällor, vattenkraft, kärnkraft och vindkraft. Alla dessa är fossilfria, vilket gör att det svenska energisystemet anses som ett av de tre bästa i världen. Det är ett mycket starkt skäl till att Sverige också

ses som ett intressant land att investera i. Kärnkraften använder vi som grund i vår kraftproduktion, det innebär att den ligger i botten och producerar basen av Sveriges elbehov. Ovan på det kommer vattenkraften, en reglerkraft, allt eftersom behovet förändras över dygnet, regleras produktionen i vår vattenkraft för att hela tiden matcha behovet. Till sist har vi så vindkraften, som ger oss en bra och framförallt förnyelsebar energiproduktion. Det största problemet med både vind och sol är beroendet av vädret. Det innebär att vi inte i förväg kan räkna med att den ska producera någon energi. I ett energisystem som vi har idag, fungerar vindkraften som en mycket bra energikälla eftersom vår baskraft från kärnkraften har så hög verkningsgrad (över 90%). Vi kan upprätthålla en god driftstillförlitlighet i hela energisystemet, trots vindkraftens låga verkningsgrad (20-30%), vilket skapar den stabilitet ett modernt industriland behöver.

Den väg som Sverige valt framöver är att avveckla kärnkraften och bygga ut vindkraften. Det här kommer innebära att den balans och stabilitet som vårt energisystem har kommer vara ett minne blott. För att öka tillförlitligheten hos vindkraften måste en av två saker göras. Antingen måste det vid varje givet tillfälle finnas motsvarande energiproduktionsmöjlighet från en icke väderberoende källa, annars kan den inte utgöra en vital del av vår energimix. Eller så måste det gå att lagra el. Tekniken för detta finns på pappret, men inte i verkligheten. Det är nog troligt att den kommer att komma, men problemet är att vi inte kan ta för intäkt att den kommer att finnas den dagen den behövs. Med andra ord, vi kan inte i våra planer räkna med att den kommer att finnas ett visst datum, den risken har vi helt enkelt inte råd att ta, med tanke på de stora konsekvenser det skulle få för hela vårt samhälle.

Därmed återstår bara alternativet att skapa ersättningssystem för vindkraften. I det fallet finns det i princip två val att göra, gas eller kärnkraft. Låt oss börja med gasen, även om det är ett fossilt bränsle så är det det fossila bränsle som ger minst skadliga klimateffekter. Det går också relativt snabbt att bygga gaskraftsanläggningar och de är lättare att placera in i de områden där effektbristerna är som störst. Problemet med gasen är främst två, det givna är att vi därigenom helt skulle missa målsättningen med att vara fossilfria i Sverige. Det andra skälet är att vi direkt eller indirekt skulle göra oss beroende av ryska gasleveranser. Skulle vi ansluta oss till det europeiska gasnätet i den omfattning som skulle behövas för att bygga alla de gasanläggningar som skulle behövas för att få en stabil energiproduktion, så kommer vårt beroende vara väldigt stort av Ryssland.

Att Sverige skulle hamna i en väpnad konflikt med Ryssland är inte sannolik, men tyvärr inte heller helt osannolik. Vad som är mer sannolikt är att EU och därigenom Sverige, hamnar i en icke väpnad konflikt med Ryssland. Ryssarna har med all tydlighet visat att de ser gasleveranser som en del i sin utrikespolitiska arsenal. I takt med att det ryska gasberoendet ökar i Europa så kommer också vår sårbarhet att öka. Det är inte en utveckling som någon vill se.

Då återstår kärnkraften. Det finns anledning att titta på vad som händer om vi inte agerar snarast. Att bygga nya kraftledningar för att förstärka Svenska Kraftnäs förmåga att föra över elenergi, främst från norr till söder, tar mellan 10-15 år. Ett rimligt antagande, med anledning av detta, är att bygga ett nytt kärnkraftverk skulle ta minst 15 år. Enligt energiöverenskommelsen så ska Sverige enbart ha förnyelsebar energiproduktion 2040, det innebär att kärnkraften helt ska ha fasats ut. Detta anpassar också industrin sig för nu.

Vill vi kunna ersätta vår nuvarande kärnkraft så måste ett politiskt beslut vara fattat senast 2025. Det ger oss endast sex år att skapa en majoritet för att kunna bygga nya reaktorer. Klarar vi inte detta kommer vårt enda alternativ vara att bygga gaskraftverk som kommer vara beroende av Ryssland.

Förutom detta skäl, talar ytterligare två argument starkt för att Sverige måste ersätta vår befintliga kärnkraft med ny. Det ena handlar om vårt klimat, där FNs klimatpanel (IPCC) menar att världens kärnkraft måste byggas ut med minst 90 procent. Att i det läget avveckla och inte ersätta dagens kärnkraft vore en utveckling som skulle förvärpa klimathotet. Det andra handlar om den prognos om framtida elförbrukning Sverige som är grovt underskattad. Ett mer troligt scenario handlar om en kraftig ökning istället.

Med anledning av ovanstående föreslår undertecknad att stämman beslutar:

att verka för att Moderaterna omförhandlar alternativt överger energiöverenskommelsen om denna inte möjliggör fortsatt utveckling av svensk kärnkraft.

att moderaterna i Hallands län vidareänder motionen till partistämman.

## Förbundsstyrelsens yttrande

Motionären lyfter många aspekter på effekterna av den ingångna energiöverenskommelsen som bla innebär att Sverige ska ha en helt fossilfri elproduktion 2040, som dessutom skall vara helt förnyelsebar.

Att den svenska elanvändningen skulle minska framöver är det alltför som ifrågasätter. Industrisektorn – bla järn, stål och fordon är en stor konsument av energi. Ska den sektorn gå över till eldrift måste vi säkerställa det kraftigt ökade behovet av stabil elförsörjning. Den stabiliteten står vattenkraften och kärnkraften för.

Under 2018 producerades det 157,6 TWh i Sverige – kärnkraften svarade för 42% av denna produktion, Vattenkraften för 39%, Vindkraften för 10%, Solkraften för 0,13% och övrig värmekraft för 9%.

Att utöka vattenkraften- som är en förnybar och konkurrenskraftig energikälla med låga utsläppsnivåer som dessutom kan användas både som baslast och balanskraft – påverkar den lokala miljön och ses därför *inte* som möjlig.

Att fasa ut kärnkraften innan fungerande baskraft finns kan inte vara en ansvarsfull politik.

Kärnkraften genererar stora mängder el, med låga utsläppsnivåer, men medför miljömässiga utmaningar kopplade till brytningen av bränslet och radioaktivt avfall.

Vad gäller utsläpp av växthusgaser är kärnkraften det energislag som har de klart bästa miljövärdena i ett livscykelperspektiv – inklusive bränslehanteringen och hanteringen av radioaktivt avfall. I ett livscykelperspektiv har såväl sol som vindkraft betydligt sämre värden vad gäller CO<sub>2</sub>-utsläpp.

Just koldioxidutsläppen är en av världens absolut största utmaningar. Att bli beroende av kol och gas från andra länder vore dåligt såväl av miljömässiga som politiska skäl.

Energiöverenskommelsen ger oss möjlighet att ersätta befintliga kärnkraftverk med nya. Att bygga nya kärnkraftverk är stora investeringar och ekonomiskt risktagande, men skall vi klara vårt framtida elbehov måste politiken fatta beslut om val av baskraft. All baskraft behöver finansiella garantier – alternativet är att vi inte får någon baskraft. Sol och vind kommer att växa, men vi kommer alltid att behöva planerbarhet i effekttillgången och väderberoende elsystem klarar inte detta.

Motionären argumenterar väl i sin motion som stämmer väl överens med moderat politik. Frågan behöver dessutom tidsmässigt lyftas omgående.

Med hänvisning till ovanstående föreslår Förbundsstyrelsen förbundsstämman besluta

*att* bifalla motionen, samt

*att* motionen sänds vidare till partistämman.

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag.

*att* bifalla motionen, samt

*att* motionen sänds vidare till partistämman.

## Partistyrelsens yttrande över motionerna 6:17-6:23

Motionärerna berör frågor om kärnkraft och samhällets energiförsörjning. Det handlar bland annat om att utveckla ny kärnkraft, fjärde generationens kärnkraft och omförhandla alternativt överge energiöverenskommelsen om denna inte möjliggör fortsatt utveckling av svensk kärnkraft efter 2040. Andra frågor som berörs är att SKB ska ges minskade säkerhetsdirektiv, att stängningen av Ringhals 1 och 2 bör avbrytas samt att påskynda utbyggnaden av Svenska Kraftnätets nät för att säkra tillgången på el i hela Sverige.



Framtidens Sverige ska vara elektrifierat, konkurrenskraftigt och fritt från skadliga utsläpp.

Sverige är också beroende av en stabil och säker elförsörjning. Det är själva förutsättningen för vår tillväxt och välfärd, men också för att vi ska kunna möta klimatförändringarna. En rapport från Sweco slår exempelvis fast att elbehovet kommer att öka med 30 procent på 25 år om industrins ambitioner för fossilfrihet ska förverkligas.

Dagens energiöverenskommelse saknar svar på den fråga som borde ligga överst på agendan: Hur ska det svenska energisystemet leverera tillräcklig mycket el för att både klara av den nödvändiga elektrifieringen av samhället och möta ökade ambitioner i klimatpolitiken?

Moderaterna har därför krävt en omstart i svensk energipolitik. Basen i Sveriges långsiktiga energipolitik måste utgöras av både förnybar energi och kärnkraft. Det behövs därför en uppdaterad bred politisk överenskommelse.

Några delar är särskilt avgörande. Det handlar om att målet för Sveriges energipolitik bör vara ett 100 procent fossilfritt elsystem, att den befintliga kärnkraften måste värnas och att alla ekonomiskt meningsfulla livstidsförlängningar bör göras. Även förutsättningarna att livstidsförlänga Ringhals 1 och 2 bör utredas. En svensk färdplan mot fjärde generationens kärnkraft bör också utvecklas. Därutöver måste Sverige agera för gemensamma EU-regler för godkännande av nya kärnkraftsreaktorer. Inom energiforskningen ska resurser avsättas även till kärnteknisk forskning.

För att säkerställa tillräcklig elnätscapacitet krävs en handlingsplan med akuta åtgärder. Först och främst bör utbyggnaden av nya elnät påskyndas genom kortare tillståndsprocesser.

Utöver detta bör elmarknadens utformning förändras. Exempelvis skulle ett elsystem där man betalar för kvalitet och effekt bli mer robust. Planerbara kraftslag som kärnkraft skulle då få ersättning för den viktiga funktion de har i elsystemet.

Nya subventioner, skatter och stöd ska styra mot minskade utsläpp på ett kostnadseffektivt sätt som inte bidrar till en snedvridning mellan olika utsläppsfria energislag. Kraftvärmens konkurrenskraft måste också värnas i enlighet med intentionerna i energiöverenskommelsen.

Vad gäller subventioner av förnybar energi kommer Moderaterna som utgångspunkt hedra den energiöverenskommelse som slutits tidigare. Inom ramen för de kompromisser som gjordes räddades kärnkraften kvar genom att effektskatten avskaffades.

Partistyrelsen delar således i grunden andemeningarna i motionerna som berör kärnkraft och energipolitik.

Att förändra säkerhetsdirektiven för SKB är dock inte aktuellt i nuläget. De har brett stöd och bör värnas.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att bifalla motion 6:18, att-sats 1, det vill säga

att svenska staten gynnar utvecklingen av fjärde generationens kärnkraft,

att bifalla motion 6:20, att-sats 1, det vill säga

att Moderaterna verkar för att det görs en kraftfull satsning på forskning om framtidens kärnkraft,

att bifalla motion 6:21, att-sats 1, samt motion 6:23, det vill säga

att verka för att Moderaterna omförhandlar alternativt överger energiöverenskommelsen om denna inte möjliggör fortsatt utveckling av svensk kärnkraft,

att bifalla motion 6:22, att-sats 2 och 4, det vill säga

att uttala att elbristen är ett hot mot den svenska arbetsmarknaden,

att verka för att kärnkraften i Sverige ska upprustas och utvecklas,

att i övrigt anse motion 6:17, 6:18, 6:19, 6:20, 6:21, 6:22 och 6:23 besvarade med vad som ovan anförts.

## Reservation

Benjamin Dousa reserverade sig till förmån för bifall för motion 6:17.

Benjamin Dousa reserverade sig till förmån för bifall för motion 6:21, att-sats 2, det vill säga

att påskynda utbyggnaden av Svenska Kraftnätets nät för att säkra tillgången på el i hela Sverige.

## Motion 6:24

## Sänkt skatt på snus

Amos Friedman, Moderata Studenter

Karlstad m fl – Värmland

Rökning i Sverige är ett utbrett hälsoproblem där effekterna utav rökningen kan vara väldigt skadliga. I Sverige är det cirka 11 procent av befolkningen (16–84 år) som röker dagligen. Det är förhållandevis lågt i jämförelse med resten utav Europa. En förklaring till det kan vara att snus istället brukas av en större del av befolkningen. Enligt Swedish Match snusar drygt en miljon svenskar regelbundet.

Hälsoriskerna med rökning är betydligt högre än hälsoriskerna för snusare. Tidigare har det misstänkts ett samband bukspottkörtelcancer och brukning av snus, men enligt en studie från Karolinska Institutet visar på att det inte finns någon ökad risk för bukspottkörtelcancer hos snusare. Hälsoeffekterna av snus är rent generellt betydligt lägre än hälsoeffekterna av rökning. För att nyansera debatten ytterligare något har även Karolinska Institutet visat att snus minskar risken för Parkinsons sjukdom.

Här borde tobaksskatten synliggöra detta med en betydligt lägre skattesats på snus jämfört med röktobak. För som vi alla vet är beteendestyrning en anledning till diverse skatter. En högre skatt på hälsoskadliga produkter eller miljöskadliga produkter är till för att minska konsumtionen av dessa. Således bör snus uppmuntras som ett mindre skadligt alternativ än röktobak, och därför bör skatten på snus sänkas.

Inom EU är konsumtionen av röktobak mycket högre än i Sverige, att introducera snus på den europeiska unionens inre marknad skulle därför inte bara har en positiv effekt på svensk export men även på den europeiska hälsan i sin helhet. Det går även att argumentera för att det förbud mot snus som finns inom den inre marknaden idag går i strid mot EU-principen om ömsesidigt erkännande, att om en vara är godkänd inom ett medlemsland ska den vara godkänd i hela den inre marknaden. Dock finns det undantag för denna princip inom EU:s juridiska ramverk där framförallt hälsorisker betonas, och där den negativa effekten av tobak ses som anledning till varför det fortfarande inte är lagligt. Något som är illa genomtänkt då andra tobaksprodukter som tuggtobak samt luktsnus går att köpa på den inre marknaden utan några större problem.

Med anledning av ovanstående yrkar vi:

- att* Moderaterna i Värmland verkar för att punktskatten på snus sänks
- att* Moderaterna i Värmland aktivt arbetar för att, ur ett folkhälsoperspektiv, uppmuntra snuskonsumtion framför röktobakskonsumtion
- att* Moderaterna verkar för att återinföra markeringen av nikotinhalten i snus
- att* Moderaterna i Värmland verkar för att avskaffa EU-förbudet mot försäljning av svenskt snus
- att* Motionen sänds vidare till Moderaternas partistämma 2019

Amos Friedman  
Moderata Studenter Karlstad

Cecilia Nielsen  
Moderata Studenter i Karlstad

Ludvig Gunterberg  
Moderata Studenter i Karlstad

## Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen vill tacka motionärerna som ändå vill belysa det positiva med snus jämfört med rökning. Att hälsoeffekterna av snus rent generellt är lägre än av rökning kan vi enas om, framförallt med tanke på hur rökning påverkar omgivningen. Men snus är dock beroendeframkallande och kan för individen ge negativa

1 hälsoeffekter av betydande omfattning. I dag är det redan lägre skatt på snus och  
2 den nya skattesatsen för 2019 är på röktobak 1922 kr/kg och motsvarande på snus  
3 är 451 kr/kg. Staten inbringar idag ca 11 miljarder på denna skatt och det behövs  
4 för att finansiera de problem som vården får ta hand om. Förbundsstyrelsen anser  
5 att markering av nikotinhalten på förpackningen är viktig så därför föreslås bifall.  
6 Moderaterna verkar för fri företagsamhet så svenska produkter på hela EU-mark-  
7 naden är positivt, därför är att-sats 4 besvarad.

8 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

9 *att* avslå att-sats 1, 2 och 5.

10 *att* bifalla att-sats 3.

11 *att* besvara att-sats 4.

## 12 **Förbundsstämmans beslut**

13 Förbundsstämman beslutade

14 *att* avslå att-sats 1, 2 och 5.

15 *att* bifalla att-sats 3.

16 *att* besvara att-sats 4.

## 17 **Partistyrelsens yttrande över motion 6:24**

18 Motionärerna förordar bland annat att punktskatten på snus ska sänkas och  
19 att förbudet mot att sälja snus i andra EU-länder än Sverige avskaffas.

20 Sedan år 2011 finns en bestämmelse som säger att tobakspriserna varje år  
21 ska anpassas automatiskt till den allmänna prisutvecklingen, konsument-  
22 prisindex, KPI. År 2019 är skatten på snus 451 kr/kg. På 20 år har skatten  
23 på snus ökat med mer än 250 procent. Intäkterna till staten för tobaks-  
24 skatten var ca 11 miljarder kronor förra året. Partistyrelsen är generellt sett  
25 positivt inställd till skattesänkningar, men konstaterar samtidigt att skatte-  
26 sänkningarna behöver finansieras fullt ut och att bland annat sänkt skatt på  
27 arbete, med tyngdpunkt på de med lägre inkomster är mer prioriterat.

28 Det bästa för hälsan är att inte bruka någon tobak alls. Men precis som  
29 motionärerna understryker är snus mindre hälsofarligt än cigaretter. Faktum  
30 är att Sverige har den lägsta frekvensen av tobaksrelaterad dödlighet  
31 i Europa. Det beror inte på att vi konsumerar mindre tobaksprodukter  
32 än andra länder, utan på att vi snusar i stället för att röka. Att fler byter  
33 cigaretter mot snus är bra ut ett folkhälsoperspektiv och bidrar till minskade  
34 samhällskostnader.

35 Sverige fick ett undantag att fortsätta att sälja snus när vi gick med i EU.  
36 Därför är det först och främst en nationell angelägenhet hur vi reglerar

snusförsäljningen. Men i EU:s reviderade tobaksproduktsdirektiv, som Sverige måste förhålla sig till, slås det fast att tobaksvarans förpackning inte får märkas med information om innehållet av nikotin. Det är samma direktiv som stipulerar att snus inte får säljas på inre marknaden eftersom den klassificeras som en "ny" tobaksprodukt. Förbudet att sälja snus i EU bekräftades av EU-domstolen i slutet av förra året.

Partistyrelsen delar emellertid motionärernas uppfattning om att tobaksproduktsdirektivet borde tolkas annorlunda, i syfte att tillåta försäljning av snus i EU. Det skulle innebära stora vinster för folkhälsan i Europa och erbjuda nya exportmarknader för svenska snusproducenter. I Schweiz har argumentet om skademinimering använts av landets högsta federala domstol, när den schweiziska tullen 2016 nekade import av ett större parti snus. Beslutet överklagades och domstolen bedömde tidigare i år att försäljningsförbudet saknar rättslig grund, bland annat då försäljning av cigaretter som är mer skadliga tillåts.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

*att* bifalla motion 6:24, att-sats 4, det vill säga

*att* Moderaterna verkar för att avskaffa EU-förbudet mot försäljning av svenskt snus, samt

*att* i övrigt anse motion 6:24 besvarad med vad som ovan anförts.

## Motion 6:25

# Finansiering och organisering av strandstädning

## Cecilie Tenfjord-Toftby, Borås – Västra Götaland

Varje år flyter tusentals kubikmeter plast, fiskredskap, oljedunkar och lådor iland längs våra kuster. Detta är självklart en fara för de djur och organismer som lever i och vid vatten, men också ett hot mot den växande besöksverksamheten som finns och de arbetstillfällen som växer fram här.

I dag är det kommunerna och olika frivilligorganisationer som tar ansvar för att städa våra stränder, men detta ger ingen långsiktighet. Det uppfattas också som orättvist då det mesta av skräpet inte kommer från den egna kommunen, inte ens från Sverige, utan från internationellt vatten.

Kosterhavets nationalpark i Bohuslän är exempel på ett område där havsströmmarna bär med sig skräp från helt andra delar av Europa. Det är tack vara insatser

från frivilliga och kommunerna som gör att besökarna inte möts av yoghurtburkar från Medelhavet och fisklådor från Skottland utan av en vacker bohuslänsk natur.

Avfallsmängderna är för omfattande för att en enskild kommun ensam ska ta ansvar för finansieringen av- och själva insamlingen av avfallet. En kommuns huvudåtagande är skola, vård och omsorg, då är det lätt att insamling av marint skräp nedprioriteras.

Detta är en fara för både den maritima miljön och för miljön runt våra kuster.

Även om avfallet inte kommer från kommunerna själva, har kommunen ansvar för att städa och värna vår viktiga maritima miljö. Detta rimmar illa med principen att förorenaren betalar.

Lika lite som skräpet känner landsgränser känner det av kommungränserna, det är i sanning gränsöverskridande. En möjlig lösning skulle därför vara att länsstyrelserna, statens förlängda arm i Sverige, får i uppdrag att organisera och finansiera strandstädningen i Sverige.

Det bör även tas fram ett förslag för ett EU-samarbete för att minska andelen marint skräp från källan och en långsiktig strategi för insamling och finansiering av hanteringen av marint skräp.

#### Att-satser

*att* förbundsstämman ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna för en långsiktig organisering och finansiering av strandstädningen vid våra kuster,

*att* förbundsstämman ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda om det finns möjlighet för ett EU-samarbete för att minska andelen marint skräp från källan och ta fram en långsiktig strategi för insamling och finansiering av hanteringen av marint skräp, samt

*att* motionen skickas till partistämman

### Förbundsstyrelsens yttrande

Motionären tar upp en viktig fråga om hur vi kan få till mindre marint skräp och en bättre strandstädning.

Havet är en viktig resurs för oss alla och inte enbart de som bor vid kusterna och det är viktigt att vi vårdar det. Det kommunala återvinningsmonopolet bygger på att det är endast kommuninvånarnas avfall som hanteras. Marint avfall är något som har skapats utanför kommunens gränser och det borde därför vara ett icke kommunalt ansvar på samma sätt som hur oljeutsläpp hanteras.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman

*att* bifalla motionen.

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag,

att bifalla motionen.

### Partistyrelsens yttrande över motion 6:25

Motionären föreslår att staten bör ta ett större ansvar för att organisera och finansiera städning av skräp vid Sveriges stränder.

Nedskräpningen längs våra kuster är ett stort problem, med konsekvenser för både människa och miljö. Precis som i många andra miljö- och klimatrelaterade frågor känner nedskräpningen inga kommungränser. Det innebär att kommunen har ansvaret att städa stränderna även när skräpet kommer från en annan kommun eller till och med ett annat land.

Nedskräpningen på svenska stränder måste minska. Att förebygga och motverka nedskräpning är dock ytterst en kommunal angelägenhet, som en del av det kommunala självstyret. Vidare finns, genom det så kallade LOVA-bidraget, möjligheter att ansöka om statligt stöd för exempelvis omhändertagande av förlorade fiskeredskap. Därmed menar partistyrelsen att statens ansvar i frågan inte bör utökas ytterligare. Partistyrelsen menar också att samarbetet mellan staten, civilsamhället och det privata näringslivet fortsatt bör uppmuntras.

Vad gäller åtgärder på EU-nivå har medlemsländerna just antagit ett nytt direktiv för att minska nedskräpning i våra hav. Det innebär bland annat att producenter av plastbärkassar får ett utvidgat ansvar att också täcka kostnader för avfallshantering och städinsatser. Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om att det krävs ytterligare samarbete i EU för att ta fram en långsiktig strategi för att minska andelen marint skräp, inte minst globalt.

### Partistyrelsen föreslår stämman besluta:

att anse motion 6:25 besvarad med vad som ovan anförts.

## Motion 6:26

## Stoppa djurrättsterrorismen

## Moderatkvinnorna

Demokratins grundtanke är att alla människor är lika mycket värda och ska ha samma rättigheter. Alla som bor i ett land ska ha rätt att tycka till om hur landet

1 ska styras och vilka lagar som är gällande. I Sverige sker detta genom allmänna  
2 val vart fjärde år. Medborgare har även rätt att tycka vad man vill om de beslut som  
3 tas, detta har man rätt att göra i både tal och skrift. I Sverige har vi näringsfrihet,  
4 det innebär att vem som helst har rätt att starta och driva företag och konkurrensen  
5 ska vara fri utan angrepp från det allmänna. Jobb och företagande är en förut-  
6 sättnings för att hela Sverige ska kunna leva och blomstra. Idag finns en bredd av  
7 företagande på landsbygden och företagarnas entreprenöriella sidor växer i tider  
8 då vissa branscher går sämre än andra.

9 Svenskt lantbruk är hårt konkurrensutsatt och tvingas hitta nya lösningar för sin  
10 fortsatta överlevnad mot sina europeiska och utom europeiska konkurrenter. En  
11 kombination av djurhållning, växtodling och entreprenadverksamhet är idag vanligt  
12 förekommande för att stärka företagen vid konjunktursvängningar. Näringslivets  
13 värde och existens hotas idag av att demokratins principer sätts ur spel av  
14 människor i autonoma grupper som anser sig stå över demokratin och lagen.

15 För att demokratin och näringsfriheten ska kunna värnas krävs ett extra skydd mot  
16 och en nationell samordning av den här typen av hot och brott. Under de senaste  
17 åren har vi sett en upptrappning av brottslighet mot djurhållare, politiker och  
18 jägare på ett sätt som aldrig får normaliseras eller accepteras av ett samhälle. Hot,  
19 trakasserier, stöld, olaga intrång, gravskändning, mordbrand och skadegörelse  
20 inte bara mot en enskild näringsidkare utan även mot familjer och närstående runt  
21 företagaren är idag vanligt förekommande och rättsväsendet står ofta hjälplöst då  
22 dessa autonoma grupper ofta kommer i grupp och maskerade.

23 Organiserad civil olydnad har blivit en inkörsport till organiserad brottslighet på  
24 landsbygden och måste hanteras nationellt. Den här typen av brottslighet måste  
25 tas på större ansvar och straffpåföljderna behöver bli strängare.

26 Med anledning av ovanstående yrkar Moderatkvinnorna på

27 *att* stärka polisens befogenheter för att bekämpa autonoma grupper  
28 framfart

29 *att* djurrättsterrorism ska klassas för vad det är – terrorism

30 *att* djurrättsterrorism ska ha en egen brottsrubricering

## 31 Partistyrelsens yttrande över motion 6:26

32 Motionären lyfter fram den ökade brottsligheten från autonoma grupper som  
33 riktar mot djurhållare och jägare. Motionären understryker att detta är ett  
34 hot mot näringsfriheten och att den här typen av brottslighet måste hanteras  
35 nationellt och att straffpåföljderna behöver skärpas.

36 Minst 200 brott har begåtts av militanta djurrättsaktivister under de senaste  
37 tre åren. I en enkätundersökning från LRF uppgav fyra av tio lantbrukare att  
38 de hade utsatts för hot, stöld eller vandalisering under förra året. Det är en



ökning – år 2010 var siffran tre av tio. Polisens befogenheter behöver därför stärkas för att bekämpa de militanta djurrättsaktivisternas framfart.

Svenska lantbrukare väljer på grund av detta att lägga ner sin verksamhet. Det leder inte till bättre djurhållning, utan resultatet blir i stället mer importerad mat, producerad under sämre villkor för både djur och natur. Den som värnar god djurhållning och ett hållbart lantbruk bör därför också värna Sveriges lantbrukare

Att människor sätter sig över lagen genom hot, trakasserier, stöld, olaga intrång, mordbrand och skadegörelse mot enskilda näringsidkare och deras familjer är oacceptabelt. Förutom stora ekonomiska förluster, för verksamheter som ofta har låg lönsamhet, bidrar det till otrygghet. Detta kräver kraftfulla åtgärder.

Moderaterna har därför föreslagit att hot, våld och trakasserier som riktas mot lantbrukare på grund av deras yrkesutövning måste få tydliga konsekvenser. Påföljden för brott som riktas mot lantbrukare i syfte att påverka eller hindra deras näringsverksamhet måste skärpas. Moderaterna kräver också en närvarande polis i hela landet. Sverige ska ha minst 10 000 fler polisanställda till år 2024. Om hela Sverige ska leva måste lantbrukare kunna lita på att det finns en polis som kommer när man ringer och som verkligen lyckas utreda brotten så att förövarna kan lagföras.

Det bör även införas en särskild brottskod för djurrätsrelaterad brottslighet. I dag saknas det en särskild brottskod för brott med djurrättsmotiv, vilket gör det svårt att få överblick över situationen. Införandet av en särskild brottskod möjliggör en bättre kartläggning av brottsligheten och dess omfattning.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att

anse motion 6:26 besvarad med vad som ovan anförts.

### Motion 6:27

## Strategi för framtidens energiinfrastruktur

### Johan Abrahamsson, Mariestad – Västra Götaland

Nyligen rapporterade Sverige till EU hur vi skall införa infrastrukturdirektivet för alternativa drivmedel. Den nuvarande regeringen har i arbetet varit passiv och avvaktande. Detta gör att svensk konkurrenskraft drabbas.

1 Sverige är i ett unikt läge vad gäller våra satsningar med många företag i den  
2 absoluta framkanten av utvecklingen. Vi har det grönaste elnäten och en av de  
3 högsta andelarna biogas i fordonsgasen. Världens första projekt med vätgastaxi,  
4 och publik väg för el-lastbilar. Världsledande satsningar på biodiesel, etanol och  
5 biobensin från skogens och jordbrukets restprodukter.

6 I Mariestad finns världens första publika solcellsdrivna vätgastankstation klar,  
7 som en del av satsningen med varumärket ElectriVillage som inrymmer flertalet  
8 spännande test- och demonstrationsanläggningar. Nyligen inleddes ett samarbete  
9 med Australien, som gått steget längre och även inrättat en nationell strategi för  
10 sina vätgassatsningar. I Tyskland satsar man i stor skala på vätgas och inte minst  
11 tankstationer.

12 I Sverige görs redan nu mångmiljardsatsningar och den spetskompetens som  
13 finns hos både det privata näringslivet och offentliga aktörer, gör att läget är  
14 extra lämpligt för att nu satsa vidare på inslagen väg och ta vara på export- och  
15 innovationsmöjligheter. Samt för att inte tappa konkurrenskraft mot övriga världen  
16 utan snarare få fördelar, inte minst inom näringslivets omställning till nya innovativa  
17 lösningar.

#### 18 Att-satser

19 *att* Moderaterna verkar för att säkerställa en långsiktigt hållbar strategi kring  
20 en ny grön infrastruktur i hela landet, samt

21 *att* Moderaterna verkar för att ta fram en nationell vätgasinfrastukturstراتيجية  
22 för tankning och lagring.

### 23 **Förbundsstyrelsens yttrande**

24 Omställningen inom transportsektorn är av yttersta vikt för Sveriges möjligheter  
25 att uppnå ingångna avtal om att reducera sina klimatpåverkande utsläpp. Det  
26 kan också vara en källa till innovation och nya affärsmöjligheter. Samtidigt får inte  
27 omställningen ske på ett oansvarigt sätt till vilket pris som helst - skattebetalarnas  
28 pengar och landets ekonomi måste värnas så att varje satsad krona ger mesta  
29 möjliga effekt.

30 Vätgasen befinner sig i allt väsentligt i sin linda och tekniken är, såvitt Förbundssty-  
31 relsen kan se, ännu inte mogen för fullskaligt verkställande. Det krävs betydande  
32 satsningar för att fastställa om den har förmåga att bära sig jämfört mot andra  
33 lösningar, och större projekt pågår alltjämt runtom i världen.

34 För närvarande sker dock huvuddelen av satsningarna på global nivå syftande  
35 till transportsektorns omställning riktad mot batteridrift. På många håll, inklusive  
36 Europa och Nordamerika, byggs laddinfrastrukturen ut i snabb takt samtidigt som  
37 andelen batteridrivna elfordon ökar, om än från blygsamma nivåer. Huruvida detta  
38 visar sig vara ett långsiktigt uthålligt alternativ till dagens fossilbaserade teknik

återstår kanske att se men för närvarande är det där lejonparten av investeringar och utveckling sker.

Förbundsstyrelsen anser inte att Moderaterna som politiskt parti ska peka ut en särskild teknik och allokera skattepengar baserat på detta. Snarare ska vi verka för att generellt gynna forskning och utveckling inom framtidens transportsektor, vilket med all sannolikhet även inkluderar satsningar på vätgas. Med dagens olika stöd till forskning och utveckling har Mariestads kommun framgångsrikt kunnat skapa en unik anläggning till relativt liten kostnad för kommunen, vilket Förbundsstyrelsen anser är ett gott exempel på hur olika politiska nivåer från lokalt till Europa samverkar. Statens engagemang i frågan ska dock inte tillåtas bli subjektivt eller tendentiöst. Efter hand som världens samlade erfarenheter och kunskaper byggs upp ska vi som land göra väl överlagda beslut och vägval, vilket förutsätter fortsatt teknikneutral forskning, testning och utveckling.

Förbundsstyrelsens föreslår partistämman besluta

att bifalla att-1, samt

att avslå att-2.

## Partistyrelsens yttrande över motion 6:27

Motionären föreslår att Moderaterna verkar för att säkerställa en långsiktig hållbar strategi kring en ny grön infrastruktur i hela landet samt att Moderaterna verkar för att ta fram en nationell vätgasinfrastrukturstrategi för tankning och lagring.

Partistyrelsen delar motionärernas åsikt att Sveriges betydande satsningar på modern och hållbar energiinfrastruktur placerar Sverige i en tätposition, med många svenska företag i den absoluta framkanten av utvecklingen. Den spetskompetens som finns hos både det privata näringslivet och offentliga aktörer, skapar betydande export- och innovationsmöjligheter.

Moderaterna vill möjliggöra fossilfri laddning och tankning i hela landet genom att bygga ut infrastrukturen med exempelvis laddstationer för elbilar samt tankstationer för vätgas till bränsleceller. Vi stödjer också de projekt som rör etablerande av vätgasdrivna fabriker inom ramen för industrilivet. Fortsatta satsningar på området bör prioriteras. En specifik strategi för grön infrastruktur eller vätgas bedöms inte som nödvändigt, då det snarare handlar om att frågan prioriteras tydligare inom ramen för klimat- och energipolitiken.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 6:27 besvarad med vad som ovan anförts.

1 **Motion 6:28**

2 **Ökade populationer av vildsvin och**  
3 **dovhjort**

4 **Per Helgesson, Vikbolandet – Östergötland**

5 Stammarna av dovhjort samt av Vildsvin växer idag lavinartat. Jägarkåren har  
6 tappat greppet om förvaltningen. Dessa arters skador på skog och jordbruk är  
7 omfattande och även antalet viltolyckor ökar som följd av de ökade viltstam-  
8 marna. Risken för att exempelvis TBC och svinpest börjar spridas är dessutom  
9 överhängande.

10 Moderaterna bör arbeta aktivt för åtgärder som minskar stammarna av dovhjort  
11 och vildsvin.

12 Med anledning av ovanstående föreslås stämman besluta

13 *att* Moderaterna verkar för att handläggningen av skyddsjaktärenden  
14 hanteras snabbt och utan onödig byråkrati.

15 *att* Moderaterna verkar för att utöka möjligheter till skyddsjakt på nämnda  
16 arter.

17 *att* Moderaterna verkar för att jakttiden på nämnda arter utökas

18 *att* Moderaterna verkar för att trikintest blir avgiftsfritt.

19 *att* Moderaterna verkar för att viltkött skall få säljas skattefritt.

20 *att* Moderaterna verkar för att mer jakt med hjälpmedel samt med fällor  
21 tillåts.

22 *att* kretsårsmötet översänder motionen till förbundsstämman

23 *att* förbundsstämman översänder motionen till partistämman

24 *att* översända motionen till riksdagsgruppen

25 **Föreningssstyrelsens yttrande**

26 Det finns sannolikt en underskattning av viltskador på grödor som har flera orsaker.  
27 Många lantbrukare uppger till jordbruksverket att det finns en del vilt i grödorna  
28 men anser förmodligen att en viss mängd viltskador kan tolereras och uppfattas  
29 som normalt även om skadorna blivit alltmer omfattande. Dessutom har väderleken  
30 stor påverkan på andelen viltskador. När skördeförhållandena är bra och skördarna  
31 tidiga begränsas viltskadorna. Men när skörden blir sen ökar påverkan av viltmar-  
32 kerna. Eftersom väderleken varierar upplever lantbrukare också omfattningen på  
33 viltskador från år till år.

Många lantbrukare lägger ner stora, egna och kostsamma resurser på att skydda 1  
grödorna mot viltskador. Det kan handla om allt ifrån att sätta elstängsel runt 2  
grödorna, jobba med skrämselanordningar, gaskanoner, egna jaktinsatser, bekosta 3  
andra jägare, lägga fält nära skogskanterna i träda, senarelagda sådd med mera. 4  
Utan dessa åtgärder hade viltskadorna varit betydligt värre. 5

Lantbrukare uppger till jordbruksverket att den begränsade ersättningen för skador 6  
av vilt gör att vissa grödor väljs bort. 7

Styrelsen för moderaterna på Vikbolandet inser att det är svårt för enskilda 8  
lantbrukare att hantera de skador som vilt gör på både skog- och jordbruksmark. 9  
Både jakttider och ersättningsnivåer för skador behöver ses över. 10

Styrelsen förslår årsmötet besluta 11

att bifalla motionen i sin helhet samt 12

att skicka den vidare till Norrköpingsmoderaternas kretsårsmöte 13

## Föreningsårsmötet beslutade 14

att bifalla motionen i sin helhet 15

## Kretsstyrelsens yttrande 16

Kretsstyrelsen anser att motionen uppmärksammar en viktig natur och jordbruks- 17  
fråga nämligen att ökningen av viltskadorna nu fått sådan omfattning att de är att 18  
anse som en samhällsfråga. Ökade insatser behövs för att uppnå en balanserad 19  
population av vildsvin och dovhjort samt att endast samverkande insatser kan ge 20  
avsedd effekt. 21

Kretsstyrelsen föreslår årsmötet besluta 22

att ställa sig bakom hela motionen 23

att vidaresända motionen till Moderaterna i Östergötlands länsförbundsstämma, 24

att vidaresända motionen till Moderaternas partistämman. 25

## Reservation 26

Per Jamesson reserverade sig till förmån för att motionen ska anses besvarad i sin 27  
helhet. 28

Simon Johansson reserverade sig till förmån för att avslå att-satserna 2, 3 och 5. 29

## Yrkande 30

Per Helgesson yrkade på justera att-sats 2 samt 3 enligt följande; 31

att Moderaterna verkar för att utsöka möjligheter till skyddsjakt på dovhjort 32  
och vildsvin 33

att Moderaterna verkar för att jakttiden på dovhjort och vildsvin utökas 34

## 1 Kretsårsmötets beslut

### 2 Kretssårsmötet beslutade

3       *att*       bifalla att-sats 1, 4, 5, 6, 7, 8, 9

4       *att*       enligt ändrings yrkande bifalla att-sats 2 och 3

### 5 Reservation

6 Per Jameson reserverar sig till förmån för att anse motionen besvarad i sin helhet  
7 med följande motivering:

8 Regeringen har tagit beslut om omfattande ändringar i jaktförordningen för  
9 omfattande jakttid. De förändringar som föreslås är så pass omfattande att både  
10 LRF och att det ska bli enklare och effektivare att jaga såväl vildsvin som kron- och  
11 dovhjort. Dessutom har Jägareförbundet invändningar. Det är rimligt att dessa nya  
12 regler får prövas innan nya förändringar krävs. De subventioner som motionären  
13 efterfrågar är inte bedömda ur ekonomisk synvinkel och kan svårtligen bedömas.  
14 Med hänsyn till ovanstående anser jag att motionen i sin helhet bör besvaras.

## 6

### 15 Förbundsstyrelsens yttrande

16 Tack för en viktig motion. Att snabba på hanteringen med skyddsjaktsbeslut  
17 är något moderaterna redan jobbar med då vi vill ge mer befogenheter till de  
18 regionala viltförvaltningsdelegationerna. De befintliga jakttiderna som finns idag för  
19 ovan nämnda arter är väl tilltagna samt det pågår en utredning för jakttiderna på  
20 samtliga viltarter. Det finns dessutom en ny möjlighet till skyddsjakt på hjortkalvar  
21 som prövas och som ännu inte utvärderats.

22 Vad det gäller avgiftsfria trikinprov tror vi inte att det är lösningen på vildsvinspro-  
23 blematiken det är inte heller några stora summor det handlar om. Summan för  
24 hela Sverige är mellan 10-15 miljoner per år. Det som krävs för ökad avskjutning  
25 av vildsvin är ett enklare system för enskild jägare att få avsättning för köttet. Det  
26 utreds just nu hos livsmedelsverket och väntas vara klart hösten 2019. Systemet  
27 liknar det som framgångsrikt används i Tyskland. Det andra som måste bli bättre  
28 är att få använda ljusförstärkare samt rörlig belysning. Vad det gäller fällor är det  
29 redan tillåtet. Sälja viltkött skattefritt finns redan som möjlighet då du kan sälja för  
30 10000 kr som del av hobbyverksamhet. Finns en liten risk om man öppnar upp för  
31 att sälja skattefritt till större summor att någon till exempel skjuter hundratals vilt  
32 och säljer.

33 Förbundsstyrelsen föreslår stämman att besluta

34       *att*       besvara att-sats 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7

35       *att*       avslå att-sats 8

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade

*att* bifalla att-sats 1, 7

*att* avslå att-sats 8

*att* anse att-sats 2, 3, 4, 5, 6 besvarad

## Motion 6:29

## Jakt av varg och vildsvin

### Moderaterna i Värmland

Jakten är en viktig del av såväl den svenska kulturen som för många av våra medborgare runt om i Sverige. Vårt län är inget undantag, tvärt om ett av de län där jakten spelar en viktig roll för många.

Att vi då har en jaktpolitik och en rovdjurspolitik som fungerar och som det finns stöd för blir därför av stor vikt. Därför har vi moderater tillsammans med Alliansen tidigare föreslagit inrättandet av en ny jaktmyndighet och att den ska förläggas till Värmland. Detta med anledning av att det finns ett stort kunnande inom området här.

Vargen är och har alltid varit ett omdiskuterat djur. Redan i Västgötalagen från 1200-talet finns angivet att alla utan undantag på olika sätt skulle göra allt för att hålla vargstammen tillbaka. Detta synsätt har funnits i flera hundra år.

Idag finns en stor del av Sveriges vargstam koncentrerad i några få län. Bara här i Värmland finns idag ett 30-tal vargrevir och under 2014 skedde föryngringar i närmare 20 av dessa. Länsstyrelsen i Värmland uppskattar att det idag finns ca 200 vargar enbart i Värmland.

Vargförekomsten har i vissa fall tvingat jägarna till förändringar i sitt utövande, vilket är beklagligt då jakten bland annat har mycket historiska anor. Löshundsjakten som har stor betydelse för jakten har fått inskränkas och många släpper inte längre lös sitt husdjur som, utöver att vara jakthund, även är en uppskattad kamrat i familjen. Det är en anledning till att motståndet mot varg på många håll är kraftigt.

Det är viktigt att vi har en rovdjurspolitik som det finns förståelse och acceptans för och som ger möjlighet till en kontrollerad jakt. Delar av den rödgröna regeringen har uppfattningar om varg och rovdjur som oroar oss som bor i Värmland eller län som har liknande utmaningar. Vi behöver såväl skydds jakt som licensjakt på varg och det är viktigt att detta sker omgående och inte stoppas av segdragna överklaganden.

1 Det finns flera exempel på att där acceptansen för vargen är låg är också den  
2 illegala jakten hög. Det är viktigt att den hållbara rovdjursförvaltning som Alliansen  
3 föreslog och som har stöd från en majoritet i riksdagen fortsatt ska gälla. Det  
4 kommer även att gynna vargen som annars hotas av personer som är beredda ta  
5 lagen i egna händer.

6 På senare år har också Vildsvinsstammen ökat kontinuerligt och på många håll i  
7 Sverige utgör vildsvin ett stort problem, så även här i Värmland. Vildsvinen orsakar  
8 ekonomiska förluster för både lant- och skogsbruk och ligger bakom många  
9 trafikolyckor. Enligt Lantbrukarnas Riksförbund uppgår vildsvinsstammen till  
10 närmare 100 000 individer och ökar med 25–30 procent per år. Enligt Jordbruks-  
11 verkets beräkningar är kostnaden för vildsvinsskador i jordbruket omfattande  
12 och i många områden drabbas en stor del av mjölk- och växtodlingsgårdarna av  
13 vildsvinsskador.

14 Förutom skador på grödor och åkermark förstör vildsvinen även skörden för mjölk-  
15 och grisproducenter som odlar eget foder, vilket orsakar stora ekonomiska förlus-  
16 ter. Grisproducenterna drabbas dessutom av tjuvbetäckningar av vildsvinsgaltar.  
17 Hårdast drabbas mindre gårdar som har en högre skördeförlust och totalkostnad  
18 jämfört med stora gårdar.

19 Vildsvin är nattaktiva djur, vilket gör dem svårjagade. Detta kopplat med hög  
20 reproduktionstakt gör det svårt att kontrollera vildsvinsstammen. Genom att om  
21 möjligt göra en översyn för att tillåta rörlig belysning vid jakt på vildsvin kan man  
22 göra jakten enklare och säkrare för jägarna och på så sätt hålla stammen på en  
23 ansvarsfull och långsiktigt hållbar nivå.

24 Med anledning av ovanstående föreslår jag förbundsstämman besluta

25 *att* verka för att en jaktmyndighet etableras och att den placeras i Värmland

26 *att* verka för en fortsatt skydds- och licensjakt på varg

27 *att* verka för att tillåta rörlig belysning vid jakt på vildsvin

28 *att* ta motionen som sin egen

29 *att* skicka motionen vidare till nästa partistämma

## 30 **Förbundsstyrelsens yttrande**

31 Motionen är bra och belyser en fråga som är mycket aktuell i Värmland, särskilt då  
32 det gäller vargen. Vildsvinen skapar problem i centrala och östra delar, men vi ska  
33 inte heller glömma björnen vilken inte omnämns i motionen men som nu börjar bli  
34 ett orosmoment i våra norra delar. Markägare som inte jagar har haft inkomst av  
35 att arrendera ut sin jakträtt, det är en resurs som har försvunnit då ingen betalar  
36 för att arrendera en jakt i vargrevir. Tilläggas bör att det inte bara är under jakttiden  
37 och jakt med våra hundar det berör, skogen är en resurs i form av rörligt friluftsliv  
38 och rekreation i många olika former för alla på landsbygden. Vi har inte tillgång till  
39 biografer, teatrar och stora sporthallar i den utsträckning som stora kommuner har.



Små kommuner har inte möjlighet eller ekonomi att tillhandahålla samma utbud som stora, och då erbjuds skog, sjöar och det rörliga friluftslivet som en sorts ersättning. Inte många i vårt långsträckta land tar svampkorgen och går till skogen när vargen ylar eller björnen brummar.

Förbundsstyrelsen föreslår stämman besluta

att bifalla motionen.

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade

att bifalla motionen.

att verka för en utökad licensjakt på varg (tilläggsyrkande).

### Motion 6:30

## Svensk–norsk samförvaltning av den gemensamma vargstammen

Pål Jonson, Arvika – Värmland

Vargstammen i Skandinavien har med god marginal passerat den biologiska gränsen för långsiktig överlevnad. Tyvärr har politiken inte hängt med denna utveckling i förvaltningen av vargen. Ett grundläggande problem därvidlag är att vargstammen behandlas som en nationell angelägenhet snarare än som en gemensam skandinavisk vargstam.

Forskningsorganisationer som SKANDULV och det svensk–norska projektet Grensevilt har påtalat att det finns ett stort behov av att öka samarbetet kring förvaltningen av vargstammen. Vidare har både Sverige och Norge undertecknat Bernkonventionen och därmed åtagit sig att samarbeta kring gränsöverskridande viltfrågor. Under lång tid har Norge därför efterlyst en samförvaltning av den skandinaviska vargstammen i syfte att minska dess storlek. Men den svenska regeringen har inte varit villig att tillmötesgå denna förfrågan. Riksgränsen utgör naturligtvis enbart en öppen yta för vargen. Men länderna låter riksgränsen utgöra en strikt förvaltningsgräns som inte speglar vargens gränsöverskridande rörelsemönster. I realiteten fortsätter man att noggrant skilja på svenska respektive norska vargar trots, att djur som bekant, saknar nationalitet. Om vargstammen istället behandlades som en gemensam skandinavisk vargstam skulle det totala antalet vargar också kunna vara väsentligt mindre än idag.

I de internationella åtagandena ingår att hysa ett något högre antal vargar än minivån samt att säkerställa dess geografiska utrymme. Norge har valt att inrätta en begränsad ulvezon som ska innehålla mellan 40 och 60 vargar. Sverige har valt en väsentligt större geografisk yta som omfattar i stort sett hela Mellansverige och ska innehålla ca 170–270 vargar. Naturvårdsverket har ställt sig bakom utrymmet, men antalet vargar utökades nyligen till minst 300 vargar på myndighetens inrådan.

Resultatet är att Skandinavien idag hyser en politiskt delad vargstam, med ett väsentligt högre antal vargar än nödvändigt för att säkra dess gynnsamma bevarande status och utan en strukturerad jaktlig samförvaltning. Vid den senaste inventeringen uppskattades det att det finns minst 450 vargar i Skandinavien.

Den exakta utformningen av samförvaltningen av vargstammen bör bli föremål för en statlig utredning. Men i direktiven för en sådan utredning bör det framgå att målet är att uppnå en ökad samförvaltning av vargstammen i alla dess delar mellan Sverige och Norge. Det bör innefattat ett fördjupat samarbete kring forskning och inventering av vargen men även en jaktlig samförvaltning. Då stammen i realiteten är gemensam är det sannolikt möjligt att ha ett väsentligt lägre antal vargar än idag. Ett sådant beslut skulle också säkra att Sverige och Norge lever upp till de internationella avtal som förpliktar en samförvaltning på området.

Vidare bör ett ökat lokalt inflytande på jaktbesluten eftersträvas så besluten präglas av god lokalkännedom och får stöd för de personer som främst berörs av besluten. Beslutet att införa viltvårdsdelegationer var ett viktigt steg i denna riktning. Men inrättandet av en viltmyndighet i linje med vad Alliansen föreslog inför valet 2014 skulle också främja förutsättningarna för detta. Norge har kommit väsentlig längre i arbetet med att öka det lokala inflytandet då rovvilt nämnderna i Norge har en väsentligt starkare ställning än viltvårdsdelegationerna i Sverige. Ett starkt lokalt inflytande även på svensk sida skulle därför underlätta möjligheterna för samförvaltning av varg. På nationell nivå bör de nationella parlamenten fatta beslut om storleken på den gemensamma vargstammen. Vidare bör beslut om licensjakt fattas i nära dialog mellan berörda myndigheter på svensk och norsk sida men med utgångspunkt för varje lands rätt till självbestämmande på det egna territoriet.

Med anledning av ovanstående uppmanar jag förbundsstämman att ställa sig bakom

*att* verka för en ökad samförvaltning i alla dess delar av vargstammen i Sverige och Norge

*att* verka för ett ökat lokalt inflytande vid besluten om vargjakt

*att* verka för att en viltmyndighet upprättas i linje med Alliansens förslag 2014

*att* skicka denna motion till Moderaternas nästa ordinarie partistämman

## Förbundsstyrelsens yttrande

Välskriven och bra motion i en ständigt aktuell fråga. Att vargen ignorerar nationsgränser kan nog samtliga förstå. Att inflytandet flyttas närmare individen och att en särskild myndighet inrättas är nödvändigt för att den framtida viltförvaltningen ska bli så effektiv och rättssäker som möjligt.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

att bifalla motionen.

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade

att bifalla motionen.

## Motion 6:31

# Strategi för att minskat vildsvins stam

## Erik Ekblom, Mariestad – Västra Götaland

Under de senaste åren har vildsvin stammen ökat kraftigt och att hålla nere stammen krävs nytt regelverk att kunna minska viltstammen. Årligen ökar skadorna för lantbruket och stora områden rotas upp och grödor för miljontals kronor går till spillo varje år. Varje år ökar antalet viltolycka olyckor på våra vägar därför behövs en minskning av vildsvins.

Att-satser

att Moderaterna verkar för en national handlingsplan att minska vildsvinsstammen,

att Moderaterna verka att lagen ändras att fler alternativ tillåts av fällor och nya teknik tillåts för att minska den kraftiga ökningen av vildsvin, samt

att man verkar för att underlätta handel med kött.

## Förbundsstyrelsens yttrande

Vildsvinsstammens kraftiga ökning är kännbar i stora delar av landet och ökningen är inte i avtagande med stora effekter för landsbygden. Hittills vidtagna åtgärder för att motverka en alltför stor utbredning av vildsvin har inte varit effektiva och det

1 motionären föreslår är värt att utreda närmare så att partiet har en bättre samman-  
2 hållen politik för att bemöta problematiken.

3 Avseende frågan att underlätta för handel med vildsvinskött så är detta en fråga  
4 som Moderaterna redan driver på nationell nivå i Riksdagen och Förbundsstyrelsen  
5 instämmer i såväl det nationella arbetet som motionärens förslag, vilka överlappar  
6 varandra.

7 Förbundsstyrelsens föreslår partistämman besluta

8 *att* att-1 och 2 bifalles, samt

9 *att* att-3 besvaras

## 10 **Partistyrelsens yttrande över motionerna 6:28-** 11 **6:31**

12 I motion 6:31 föreslås att Moderaterna ska arbeta aktivt för att minska  
13 dovhjorts- och vildsvinsstammarna, och i motion 6:31 föreslås åtgärder att  
14 minska vildsvinsstammarna. I motion 6:29 lyfts frågor kopplade till jakt på  
15 varg och vildsvin. I motion 6:30 föreslås ökad svensk-norsk samförvaltning  
16 av den gemensamma vargstammen. Flera av motionerna lyfter därutöver  
17 frågan om en ny jakt- och viltmyndighet.

18 Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning om att Sverige behöver en  
19 jakt- och viltförvaltning som fungerar och är hållbar, samt har stöd bland  
20 lokalbefolkningen.

21 Riksdagen har beslutat att referensnivån för antalet vargar i Sverige ska  
22 vara mellan 170 och 270 stycken. Fortsatt licens- och skyddsjakt på varg  
23 är en förutsättning för en välfungerande vargförvaltning och för att uppnå  
24 riksdagens mål för antalet vargar i Sverige.

25 Motionärerna förespråkar att en ny jakt- och viltmyndighet inrättas i syfte  
26 att samla relevant kunskap och kompetens inom en myndighet. Det finns  
27 en majoritet för ett sådant förslag i riksdagen, som antog 2016 ett tillkänna-  
28 givande om detta. Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning om att en  
29 sådan myndighet bör införas. Det är dock för tidigt att redan nu besluta om  
30 var den ska vara lokaliserad.

31 Precis som en av motionärerna beskriver rör sig vargen mellan Sverige  
32 och Norge utan att ta hänsyn till förvaltningsgränserna, vilka i dag följer  
33 landsgränserna. Partistyrelsen ställer sig positiv till förslag som förbättrar  
34 förvaltningen av vargstammen i Sverige. På samma gång finns det en risk  
35 att en samförvaltning med Norge innebär att det lokala inflytandet över  
36 besluten om vargjakt minskar.

37 I frågan om förvaltningen av vildsvinsstammarna instämmer partistyrelsen  
38 med motionärerna om att handläggning av jaktärenden ska hanteras snabbt

och utan onödig byråkrati. Vad gäller möjligheter till skyddsjakt på vildsvin är det redan i dag tillåtet hela året om. Vildsvinsjakten i Sveriges hämmas dock av att det är svårt för jägarna att få avsättning för köttet. Därför vill Moderaterna förenkla för jägare att sälja sitt kött, bland annat genom att tillåta småskalig försäljning direkt till privatpersoner. Jägarna får då själva bekosta trikinproverna, precis som vid egenkonsumtion. Vidare utreder Livsmedelsverket just nu hur det ska bli enklare att hantera viltkött, i syfte att bidra till ökad jakt på vildsvin. Uppdraget ska redovisas för regeringen i november i år.

Regeringen presenterade under 2016 en proposition om vildsvin och viltskador. Denna avvisades dock av riksdagen då förslaget var obalanserat och innehöll brister. Moderaterna stod då även bakom ett tillkännagivande som innebar att regeringen fick i uppdrag att återkomma till riksdagen med ett reformerat förslag som bättre balanserade de olika intressena. Regeringen har ännu inte återkommit till riksdagen med ett nytt förslag.

Det är dock redan i dag tillåtet att jaga med godkända redskap och fällor. Så kallad åteljakt på vildsvin innebär ofta att utfodringsplatsen är upplyst. Sedan maj i år är det dessutom tillåtet att vid vildsvinsjakt använda elektronisk bildförstärkare, elektronisk bildomvandlare, värmekamera eller rörlig belysning i nära anslutning till jaktvapnet.

I dag finns det lokalt täta populationer av dovhjort där det tidigare bara förekom älg och rådjur. Nya bestämmelser om skyddsjakt på dovhjort trädde i kraft förra året. De medger skyddsjakt på dovhjort som orsakar skador på jordbruket och stamskador på barrträd under delar av året. Därtill genomför Naturvårdsverket just nu en översyn av jakttiderna, som ska presenteras för regeringen 2020.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

- att* bifalla motion 6:28, att-sats 1, det vill säga
- att* Moderaterna verkar för att handläggningen av skyddsjaktärenden hanteras snabbt och utan onödig byråkrati, samt
- att* bifalla motion 6:30, att-satserna 2 och 3, det vill säga
- att* verka för ett ökat lokalt inflytande vid besluten om vargjakt, samt
- att* verka för att en viltmyndighet upprättas i linje med Alliansens förslag 2014, samt
- att* i övrigt anse motionerna 6:28, 6:29, 6:30 och 6:31 besvarade med vad som ovan anförts.

## Motion 6:32

# Ökade skador på grödor orsakade av vildfåglar

Per Helgesson, Vikbolandet – Östergötland

Gäss och tranor blir allt fler. De flesta av dessa arter ökar stort i antal och med växande populationer så ökar även konflikterna mellan olika samhällsintressen och människor. De skador som dessa fåglar orsakar för jordbruket i Sverige idag omfattar mångmiljonbelopp varje dag.

Det är inte bara direkta skador som skördebortfall utan även ökad risk för smittspridning av exempelvis salmonella, fågelinfluensa samt campylobakter som är ett hot mot dagens jordbruk och i förlängningen även ett hot mot människors hälsa.

Man forskar även på om andra sjukdomar sprids med dessa fåglar. Sjukdomar som till exempel orsakas av antibiotikaresistenta bakterier. När gässen samlas i tusental under flykten söder ut så belastar de även våra vatten och åkrar med stora mängder fosfor som är övergödande.

Med anledning av ovanstående föreslås stämman besluta

*att* Moderaterna verkar för att det ge utökade möjligheter till skyddsjakt på vildfågel

*att* Moderaterna verkar för att längre jakttider utreds och implementeras

*att* Moderaterna verkar för att framta en nationell strategi om förvaltning av dessa fåglar

*att* Moderaterna verkar för att Sverige aktivt arbetar inom EU för att begränsa utbredningen av dessa fåglar

*att* Moderaterna verkar för att kraftigt höja ersättningen till de lantbrukare som drabbas av skador av vildfågel

*att* kretsårsmötet översänder motionen till förbundsstämman

*att* förbundsstämman översänder motionen till partistämman

*att* översända motionen till riksdagsgruppen

## Föreningsstyrelsens yttrande

Det finns sannolikt en underskattning av viltskador på grödor som har flera orsaker. Många lantbrukare uppger till jordbruksverket att det finns en del vilt i grödorna men anser förmodligen att en viss mängd viltskador kan tolereras och uppfattas som normalt även om skadorna blivit alltmer omfattande. Dessutom har väderleken stor påverkan på andelen viltskador. När skördeförhållandena är bra och skördarna

tidiga begränsas viltskadorna. Men när skörden blir sen ökar påverkan av vilt markerna. Eftersom väderleken varierar upplever lantbrukare också omfattningen på viltskador från år till år. 1  
2  
3

Många lantbrukare lägger ner stora, egna och kostsamma resurser på att skydda grödorna mot viltskador. Det kan handla om allt ifrån att sätta elstängsel runt grödorna, jobba med skrämselanordningar, gaskanoner, egna jaktinsatser, bekosta andra jägare, lägga fält nära skogskanterna i träda, senarelagd sådd, med mera. Utan dessa åtgärder hade viltskadorna varit betydligt större. 4  
5  
6  
7  
8

Lantbrukare uppger till jordbruksverket att den begränsade ersättningen för skador av vilt gör att vissa grödor väljs bort. 9  
10

Styrelsen för moderaterna på Vikbolandet inser att det är svårt för enskilda lantbrukare att hantera de skador som vilt gör på både skog- och jordbruksmark. Både jakttider och ersättningsnivåer för skador behöver ses över. 11  
12  
13

Med anledning av detta föreslår styrelsen årsmötet 14

att Bifalla motionen i sin helhet samt 15

att skicka den vidare till Norrköpingsmoderaternas kretsårsmöte 16

## Föreningsårsmötets beslut 17

Föreningsårsmötet beslutade 18

att bifalla motionen i sin helhet 19

## Kretsstyrelsens yttrande 20

Kretsstyrelsen anser att motionen uppmärksammar att viltskador på grödor inte kan bäras av enskilda lantbrukare utan måste ses som en samhällsfråga. De nya miljöbetingelser som finns våra fåglar innebär behov av att se över hur vi kan få en balanserad population av vildfågel. 21  
22  
23  
24

Kretsstyrelsen föreslår därför kretsårsmötet att besluta: 25

att ställa sig bakom hela motionen, 26

att vidaresända motionen till Moderaterna i Östergötlands länsförbundsstämma, 27  
28

att vidaresända motionen till Moderaternas partistämman. 29

## Reservation 30

Per Jameson reserverade sig till förmån för avslag på att-sats 1-2, 4-8 31

Simon Johansson reserverade sig till förmån för avslag på att-sats 3 och 4 32

Motionären Per Helgesson föreslår efter debatt, justering av att-sats 3 och att-sats 4: 33

- 1        *att*        M verkar för att framta en nationell strategi om förvaltning av vildfåglar;  
2        samt  
3        *att*        M verkar för att Sverige aktivt arbetar inom EU för att begränsa  
4        utbredningen av vildfåglar.

## 5    **Kretsårsmötets beslut**

6    Kretsårsmötet beslutade

- 7        *att*        bifalla att-sats 1, 2,  
8        *att*        M verkar för att framta en nationell strategi om förvaltning av vildfåglar  
9        *att*        M verkar för att Sverige aktivt arbetar inom EU för att begränsa  
10        utbredningen av vildfåglar  
11        *att*        bifalla att-sats 5, 6  
12        *att*        vidaresända motionen till Moderaterna i Östergötlands  
13        länsförbundsstämma; samt  
14        *att*        vidaresända motionen till Moderaternas partistämma.

## 15   **Reservation**

- 16   Per Jameson och Päivi Johansson reserverar sig till förmån för avslag på att-  
17   sats 1–2 samt 4–8 och bifall på att-sats 3 med följande motivering; Med ökade  
18   fågelstammar och stora flockar flyttfågel ökar såklart de skador som dessa orsakar.  
19   Motionären lägger ett flertal förslag i åtta att-satser. En av dessa, ”att M verkar för  
20   att framta en nationell strategi om förvaltning av dessa fåglar”, sammanfattar dock  
21   övriga sju.

## 22   **Förbundsstyrelsens yttrande**

- 23   Detta är ett problem som växer kraftigt och genom ökad möjlighet till skyddsjakt  
24   växer acceptansen hos de drabbade. Det kan i framtiden dessutom innebära att  
25   en beståndsreglerande jakt måste till. Det pågår för tillfället en stor utredning om  
26   jakttiderna på samtliga vilt som kommer ut på remiss vid årsskiftet. En samlad  
27   nationell förvaltningsstrategi är en god ide som kan hitta vägar fram för att minska  
28   skadorna. Att begränsa utbredning är ett steg för långt, det vi ska begränsa är  
29   antalet fåglar och mängden skador. Höja ersättningen för skador orsakade av icke  
30   jaktbaravilt är en god tanke som rimmar med den nationella livsmedelsstrategin.  
31   Det är frågor som redan arbetas med i riksdagsgruppen.

- 32   Med hänvisning till ovanstående föreslår förbundsstyrelsen förbundsstämman  
33   besluta

- 34        *att*        bifalla att-satserna 1, 3, 5 samt 6  
35        *att*        avslå att-sats 4  
36        *att*        besvara att-sats 2 samt 7



## Yrkande

John Widegren yrkade på att ändra att-sats 3 till "M verkar för att framta en nationell strategi om förvaltning av viltfåglar i jordbrukslandskapet".

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade

- att bifalla att-sats 1, 5, 6
- att enligt ändringsyrkandet bifalla att-sats 3
- att avslå att-sats 4
- att besvara att-sats 2 samt 7

## Partistyrelsens yttrande över motion 6:32

Motionären vill förbättra förvaltningen av vildfåglar, med anledning av de ökande populationerna av gäss och tranor.

En grundbult i Moderaternas viltvårdspolitik är att förvaltningen balanserar livskraftiga populationer med hänsyn till och respekt för de människor som påverkas av viltet. Den ökade förekomsten av gäss och tranor orsakar stora skador på jordbruket och kommer med ett högt ekonomiskt pris för den drabbade.

Det är inte bara gäss och tranor som orsakar problem. Skarven är en annan vildfågel med en snabb populationsökning. Moderaterna driver på för att möjligheten till skyddsjakt på skarv ska bli bättre, bland annat genom att tillåta skyddsjakt i områden där fiskebeståndet är fredat. Moderaterna bör verka för utökade möjligheter till skyddsjakt även på gäss och tranor.

Vad gäller jakttider genomför Naturvårdsverket en översyn som ska presenteras 2020. Översynen omfattar jakt, skyddsjakt och licensjakt. En nationell strategi för förvaltning av vildfåglar i jordbrukslandskapet skulle bidra till att åstadkomma en långsiktigt hållbar balans mellan de olika intressena och vinna respekt hos människorna som påverkas av vildfågarna.

EU:s fågeldirektiv syftar till att skydda fågelarter och deras häckningsplatser. Direktivet är från 1979. Moderaterna ska fortsatt verka för att fågeldirektivet uppdateras i syfte att förvaltningen av fåglar ska bli mer flexibel och ta större hänsyn till de förutsättningar som råder i medlemsländerna, regionalt och lokalt.

Att höja ersättningen för skador orsakade av icke-jaktbart vilt, som tranor och gäss, är en god utgångspunkt som partiet för närvarande arbetar med.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

- att* bifalla motion 6:32, att-sats 3, det vill säga
- att* Moderaterna verkar för att framta en nationell strategi om förvaltning av viltfåglar i jordbrukslandskapet, samt
- att* i övrigt anse motion 6:32 besvarad med vad som ovan anförts.





# Utskott 7

## Utskott 7

---

7

*Ett sammanhållet Sverige*

## Innehåll

---

- 97 *Motion 7:1*  
Tillåt vinterdäck efter 15 april
- 99 *Motion 7:2*  
Stoppa tvångsanslutningar till kommunalt vatten och avlopp
- 101 *Motion 7:3*  
Avskaffandet av strandskyddet
- 103 *Motion 7:4*  
Arbetsförmedlingens närvaro i statliga servicekontor
- 105 *Motion 7:5*  
Reformera reseavdraget
- 107 *Motion 7:6*  
Om höjd nivå på skattefri reseersättning och bilersättning i jobbet
- 109 *Motion 7:7*  
Ta bort överindexeringen av bensin och diesel samt minska beskattningen
- 110 *Motion 7:8*  
Lägre skatt för den som behöver bilen
- 111 *Motion 7:9*  
Lägre skatt på drivmedel
- 114 *Motion 7:10*  
Översyn av miljözoner för personbilar
- 115 *Motion 7:11*  
Förbud EU-trailer på svenska vintervägar
- 117 *Motion 7:12*  
Utred förenkling av hyreslagen
- 119 *Motion 7:13*  
Motion angående bashastighet
- 121 *Motion 7:14*  
Åtgärder för ökat bostadsbyggande
- 127 *Motion 7:15*  
Motion angående folkbokföring och fastighetsägare
- 128 *Motion 7:16*  
Folkbokföring och fastighetsägare
- 131 *Motion 7:17*  
Avreglera hyresmarknaden
- 134 *Motion 7:18*  
Motion om fler nya bostäder
- 137 *Motion 7:19*  
Friåkningsområden för snöskoter
- 138 *Motion 7:20*  
Förenklade regler för bygglov i landsbygd/glesbygd
- 141 *Motion 7:21*  
Åtgärder för att underlätta och möjliggöra ungdomars inträde på bostadsmarknaden

- 144 *Motion 7:22*  
Kontanthantering
- 146 *Motion 7:23*  
Det kontantlösa samhället
- 147 *Motion 7:24*  
Motion beträffande en stärkt ställning för kontanthantering i samhället
- 151 *Motion 7:25*  
Tillsätt en utredning om skatteavdrag för erlagd avgift enligt andelstal till vägförening/samfällighet
- 153 *Motion 7:26*  
Öresundsbrons avgifter
- 155 *Motion 7:27*  
Infrastruktur för hela Skåne
- 159 *Motion 7:28*  
Staten måste ta ett större ansvar för unika värden längs skånska kusten
- 161 *Motion 7:29*  
Mer sjötransporter – mindre vägtransporter
- 163 *Motion 7:30*  
Servitut
- 166 *Motion 7:31*  
Gör bostäder i storstadsregioner till riksintresse
- 169 *Motion 7:32*  
Standardisera minimikraven för ansökan och hantering av Attefallshus



## Motion 7:1

# Tillåt vinterdäck efter 15 april

## Edward Riedl, Umeå – Västerbotten

Sveriges geografiska position och att vi är ett väldigt avlångt land gör att väderförhållanden under vår- och hösttider kan skilja sig väldigt mycket åt beroende på var du befinner dig i landet. I maj kan södra och mellersta Sverige stå i full blom med temperaturer uppemot 20 grader medan det i norra Sverige är snöoväder och halka. Sedan 2013 ska man enligt lag ha vinterdäck till den 31 mars för att sedan ha bytt till sommardäck senast den 15 april. Eftersom det är en skarp lagstiftning som kan innebära böter om du kör med dubbdäck efter den 15 april är det självklart många bilister som förhåller sig till det datumet och byter däck. Däremot, i och med de stora geografiska skillnaderna vad gäller väderförhållanden, kan sommardäck i Kiruna efter den 15 april innebära att personer kör fast eller inte kan ta sig till och från jobbet och i värsta fall leda till olyckor och dödsfall.

Som lagen i dag är formulerad tas ingen hänsyn till lokala väderförhållanden och geografiska skillnader under årstiderna. Alla måste i dag byta till sommardäck senast den 15 april oavsett om det ligger snö på vägarna eller inte. Polisen kan däremot avgöra ifall vinterväglag råder efter den 15 april och då meddela att dubbdäcken kan vara kvar. Att människor måste förhålla sig från dag till dag och kanske behöva byta däck flera gånger innan våren blir dock ett irritationsmoment för många och riskerar att leda till att många chansar och inte byter alls. Detta rimmar illa med nollvisionen. Lagen som den i dag är utformad riskerar människors hälsa och liv. Därför bör regeringen se över möjligheten till att lagen justeras till att anpassas efter de faktiska förhållanden vi lever under i Sverige.

Mot den bakgrunden föreslår jag stämman:

*att* Moderaterna nationellt ska verka för en lagstiftning som tillåter vinterdäck under en längre säsong än idag.

*att* Moderaterna i Västerbotten skickar vidare motionen till moderaternas parti/arbetsstämma.

## Förbundsstyrelsens yttrande

Precis som motionären redogör för så är Sverige ett avlångt land med olika klimatzoner. Sverige kan vid vissa tidpunkter ha tre årstider samtidigt. Detta fenomen får exempelvis ett väldigt tydligt genomslag när det gäller vinterväglag på våra vägar. Att då som motionären beskriver ha en skarp lagstiftning om ett exakt datum är inte ändamålsenligt. Länsförbundsstyrelsen delar uppfattningen att detta bör förändras.

1 Utifrån ovanstående föreslår vi förbundsstämman:

2       *att*       bifalla motionen

### 3 **Förbundsstämmans beslut**

4 Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

5       *att*       bifalla motionen

### 6 **Partistylelsens yttrande över motion 7:1**

7 Motionären tar upp förändringar i regelverket kring vinterdäck och därmed  
8 trafiksäkerheten i hela landet.

9 Sverige är ett land med långa avstånd och olika väderförhållanden. Givet  
10 detta kan nationella riktlinjer bli svåra att förhålla sig till i olika delar av  
11 landet. Ett sådant exempel är regelverket kring vinterdäck.

12 Dagens regelverk säger att ett fordon ska vara utrustat med vinterdäck mel-  
13 lan den 1 december och den 31 mars om det är vinterväglag. Vinterväglag  
14 anses råda när det finns exempelvis snö, is eller frost på vägen. Det är även  
15 tillåtet att använda dubbdäck under perioden 1 oktober–15 april. Om det är  
16 eller befaras bli vinterväglag får dubbdäck användas även under annan tid.

17 Givet att det kan vara vinterväglag i de norra delarna av Sverige samtidigt  
18 som de södra delarna av landet har försommarväder riskerar dagens  
19 regelverk kring vinterdäck att skapa problem för den enskilde bilisten.  
20 Därför har Moderaterna lagt förslag i riksdagen om att se över möjligheterna  
21 att förändra regelverket kring vinterdäck för att anpassa detta efter de  
22 olika väderförhållandena som kan råda i landets olika delar. Partistylelsen  
23 delar motionärens uppfattning vad gäller regelverket kring vinterdäck och  
24 menar därför att Moderaterna bör fortsätta driva frågan om en översyn av  
25 regelverket i riksdagen.

### 26 **Partistylelsen föreslår partistämman besluta:**

27       *att*       anse motion 7:1 besvarad med vad som ovan anförts.

## Motion 7:2

# Stoppa tvångsanslutningar till kommunalt vatten och avlopp

Edward Riedl, Umeå – Västerbotten

Idag kan kommuner tvångsansluta enskilda till kommunalt vatten och avlopp trots att det redan finns fullt ut fungerande lösningar eller för den enskilde billigare lösningar. Dåliga avlopp leder till smittorisker för människor och djur. Men det måste vara kommunen som ska bevisa att varje enskild anläggning inte håller måttet. Att tvångsansluta enskilda villaägare till kommunalt VA till kostnader på flera hundratusentals kronor mot deras vilja är inte rimligt, särskilt inte om det finns billigare lösningar eller om det inte finns påvisat läckage. Miljönytta ska alltid stå i proportion till vad det kostar. Att tvinga villaägare till nya lösningar till stora kostnader utan påvisade läckage genom att tvångsansluta till kommunalt VA när det finns billigare lösningar är orimligt.

Mot den bakgrunden föreslår jag stämman:

att Moderaterna nationellt ska verka för en lagstiftning som skyddar enskilda mot att bli tvångsanslutna till kommunalt vatten och avlopp om kommunen inte kan påvisa läckage eller att den enskilde redan har eller kan åstadkomma en fungerande lösning.

att Moderaterna i Västerbotten skickar vidare motionen till Moderaternas parti/arbetsstämma.

## Förbundsstyrelsens yttrande

I motionen berörs en grundläggande fråga om vilket skydd den enskilde ska ha mot det offentliga. I grunden anser vi att den enskildes skydd ska vara mycket starkt. Därför ska det finnas starka allmännyttiga skäl för att kunna fatta beslut som inskränker den enskildes rådighet över sin egendom.

Den specifika frågan som tas upp i motionen handlar om i vilka fall en kommun ska kunna tvångsansluta en enskild till kommunalt vatten och avlopp. När det saknas och inte heller kan åstadkommas en ur miljösynpunkt fungerande lösning med ett enskilt avlopp så anser vi att en kommun ska ha den möjligheten att tvångsansluta enskilda. Bevisbördan för detta bör dock ligga på kommunen och kan detta inte påvisas ska inte en tvångsanslutning kunna genomföras.

Med anledning av ovanstående förslår vi att stämman beslutar:

att bifalla motionens samtliga att-satser.

## **Förbundsstämmans beslut**

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

*att* bifalla motionen

### **Partistylelsens yttrande över motion 7:2**

Motionären tar upp kommuners möjlighet att tvångsansluta enskilda till kommunalt vatten och avlopp (VA) trots att det redan finns fungerande lösningar på plats.

Som motionären anför kan bristfälliga avloppssystem bland annat medföra ökade smittorisker för människor och djur samt bidra till övergödning. I Sverige finns det runt en kvarts miljon enskilda avlopp som inte lever upp till reningskraven. Att minimera smittorisker och övergödning är beaktansvärda ändamål. Samtidigt är det viktigt att åtgärder för att nå dessa eller andra legitima ändamål står i proportion till de olägenheter de innebär för enskilda fastighetsägare.

I dag finns möjligheten att tvångsansluta fastigheter i hela områden till det kommunala VA-nätet. Sådana tvångsanslutningar kan, som motionären också påpekar, kosta hundratusentals kronor för den enskilde. I vissa fall tvångsansluts fastighetsägare som redan har fullt fungerande avloppssystem på plats. Partistylelsen konstaterar att det naturligtvis varken är önskvärt eller acceptabelt.

I maj 2018 presenterade utredningen om hållbara vattentjänster sitt betänkande (SOU 2018:34). Den särskilda utredaren har haft i uppdrag att se över kommuners skyldighet att ordna vattentjänster enligt 6 § lagen om allmänna vattentjänster och frågor om små avlopp. I betänkandet föreslås bland annat ett mer flexibelt system där kommunerna ska kunna acceptera lösningar som innebär att fastighetsägare enskilt eller tillsammans i grupp ansvarar för att säkerställa vederhäftigt VA. Utredningen har remissbehandlats och bereds nu i Regeringskansliet. Partistylelsen finner skäl att noggrant följa frågans utveckling.

### **Partistylelsen föreslår partistämman besluta:**

*att* anse motion 7:2 besvarad med vad som ovan anförts.

#### **Reservation**

Benjamin Dousa reserverade sig till förmån för bifall för motion 7:2.

## Motion 7:3

# Avskaffandet av strandskyddet

## Magnus Gärdebring, Karlshamn – Blekinge län

Strandskyddsreglerna innebär bland annat att man inte får bygga hus närmare strandlinjen än 100 meter, i vissa fall 300 meter. Under 2009 förändrade Alliansen strandskyddsreglerna i syfte att skapa en mer flexibel tillämpning av reglerna. Effekterna har uteblivit och många upplever snarare en försämring. För många kommuner är närheten till vatten ett naturligt mervärde och inte sällan hämmas bostadsproduktionen och möjligheten att skapa attraktiva boendemiljöer av en strikt tillämpning av strandskyddsreglerna.

Alliansen fick nyligen igenom ett tillkännagivande i riksdagen om ytterligare förändringar i strandskyddet. Ett beslut som är centralt för att förbättra näringslivet, boendet och attraktiviteten runt om i landet.

Alliansen är till skillnad från den rödgröna regeringen måna om att främja utvecklingen i landsbygdsområden som ofta har god tillgång till stränder. Allianspartierna har länge drivit frågan om att göra strandskyddet mer ändamålsenligt för att förutsättningarna för byggande, företagande och boende i strandnära lägen ska förbättras.

Dagens system med dispenser från strandskyddsreglerna är en byråkratisk och juridisk koloss på lerbett. Samhället och enskilda betalar ett högt pris för dessa regler i form av utebliven utveckling. Strandskyddslagen är även en inskränkning av äganderätten och det kommunala självstyret.

Även om vi tillsammans med Alliansen lyckas få igenom positiva förändringar av strandskyddet så är undertecknad tveksam till att ett lappande och lagande av strandskyddslagen någonsin kommer att nå tillfredställande resultat.

Det borde räcka med att kommunerna pekar ut skyddsvärda strandområden inom ramen för det kommunala planmonopolet, i översiktsplaner och detaljplaner.

Med anledning av ovanstående yrkar undertecknad

- att Moderaterna verkar för att avskaffa strandskyddslagen,
- att motionen vidaresänds till riksdagsgruppen, samt
- att motionen vidaresänds till nästa partistämman med motionsbehandling.

## **Förbundsstyrelsens yttrande**

Förbundsstyrelsen tackar motionären för en välskriven och relevant motion. Strandskyddet är ett problem som gäckat markägare och knappast gjort mindre av den aktivistiska andan som många gånger återfinns hos våra myndigheter. Närheten till vatten är ett väldigt trubbigt verktyg för att avgöra huruvida byggnation är lämplig eller ej och det finns bättre möjligheter när det kommer till att bevara biologisk mångfald och andra naturintressen. För en ökad byggnation bör vi definitivt ta ställning för ett avskaffande av strandskyddet och därmed stärka äganderätten.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

*att* bifalla motionen

## **Förbundsstämmans beslut**

Förbundsstämman beslöt i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

*att* bifalla motionen

## **Partistyrelsens yttrande över motion 7:3**

Motionären tar upp frågor om strandskyddet och föreslår att strandskyddslagen ska avskaffas.

Strandskyddsbestämmelserna finns i kapitel 7 i miljöbalken, om skydd av områden. I 13-18 §§ definieras vad strandskyddet innebär och vilka bestämmelser som gäller inom ett strandskyddat område. I 25-26 §§ behandlas avvägningen mellan enskilda intressen och det allmänna intresse som strandskyddet utgör.

Det generella strandskyddet är 100 meter från strandkanten både på land och i vattenområdet och inkluderar även undervattensmiljön. Strandskyddet gäller samtliga stränder vid havet, insjöar och vattendrag, oavsett storlek. Det är förbjudet att inom strandskyddsområden vidta vissa åtgärder, som till exempel att anlägga, gräva eller bygga något. På vissa platser är strandskyddet utökat upp till 300 meter. Strandskyddets syfte var ursprungligen enbart att skydda allemansrätten.

Även om den tidigare moderatledda regeringen genomförde viktiga förändringar av strandskyddet konstaterar partistyrelsen att strandskyddet fortsatt hindrar att bostäder byggs i attraktiva områden. Det är även ett problem att reglerna upplevs som oförutsägbara. Strandskyddet bör därför reformeras i grunden. Det generella strandskyddet behöver avskaffas. Kommunerna ska vara ansvariga för att fatta beslut om strandskydd. Strandskydd om 50 meter respektive utvidgat strandskydd om 100 meter ska gälla för av kommunerna utpekade sjöar och vattendrag. Utvidgat strandskydd ska

endast komma i fråga då det behövs för att skydda speciella naturvärden och säkerställa strandskyddets syften.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 7:3 besvarad med vad som ovan anförts.

### Reservation

Benjamin Dousa reserverade sig till förmån för bifall för motion 7:3.

## Motion 7:4

# Arbetsförmedlingens närvaro i statliga servicekontor

## Jan Nilsson, Vännäs – Västerbotten

Arbetsförmedlingen har beslutat att stänga sina kontor i minst 130 kommuner. De flesta av dessa kommuner är glest befolkade och många har tagit emot relativt många nyanlända då man historiskt har haft utflyttning som gett överskott på bostäder.

Många av de berörda kommunerna har stort arbetskraftsbehov i offentlig och privat sektor och behöver att de inflyttade stannar, får relevant språk- och yrkesutbildning och kommer i arbete lokalt.

All myndighetshantering som åligger Arbetsförmedlingen i etableringsärenden med mera kommer inte att kunna läggas över på externa aktörer. En betydande andel nyanlända kan också antas ha särskilt svårt att hantera myndighetsärenden digitalt. Dessa behöver möta tjänstepersoner, förslagsvis i statliga servicekontor där Pensionsmyndigheten, Skatteverket och Försäkringskassan är samlokaliserade.

Regeringen har föreslagit att fler kontor ska inrättas, nästan alla i städer och storstadsområden. Regeringens signaler om att även Arbetsförmedlingen framöver ska ingå i samarbetet i servicekontoren behöver preciseras. Både Arbetsförmedlingens kunder med större behov och de aktörer som framöver ska sköta matchning och utbildningsinsatser för dessa behöver kontakt med lokalt förankrade tjänstepersoner. Särskilt i glesbygdskommuner där Arbetsförmedlingen inte har kvar traditionella kontor.

Med anledning av ovanstående föreslår jag förbundsstämman:

att verka för att regeringen i kommande regleringsbrev ålägger berörda instanser att säkra Arbetsförmedlingens närvaro i statliga servicekontor i alla kommuner där man saknar traditionella kontor

- 1        *att*        anta motionen
- 2        *att*        Moderaterna i Västerbotten skickar vidare motionen till moderaternas
- 3        partistämman.

#### 4    **Förbundsstyrelsens yttrande**

5    Förbundsstyrelsen håller med motionären att samtliga statliga funktioner bör finnas  
6    i hela Sverige. I mindre kommuner med långa avstånd till andra större centralorter  
7    är det viktigt att ha en modell där funktioner finns även om hela kontor inte kan  
8    upprätthållas. Utifrån ovanstående föreslår vi länsförbundsstämman att:

- 9        *att*        bifalla motionens samtliga att-satser.

#### 10   **Förbundsstämmans beslut**

11   Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

- 12        *att*        bifalla motionen

#### 13   **Reservation**

14   Anton Bergström, MUF, Västerbotten reserverade sig mot beslutet med följande  
15   motivering:

7

16   Jag håller med motionären om att det är viktigt att staten är närvarande i alla  
17   kommuner men motionen berör just Arbetsförmedlingens närvaro i alla kommuner.  
18   Min uppfattning är att staten ska ha ett fortsatt huvudansvar för arbetsmarknads-  
19   politiken men att en ny och mindre myndighet bör ersätta den nuvarande tröga och  
20   dåligt fungerande myndigheten Arbetsförmedlingen och att man ska öppna upp  
21   jobbmatchningen för privata aktörer. Och så vitt jag förstår är det även vad partiet  
22   gick till val på. Därför ser jag ingen anledning till att Moderaterna i Västerbotten  
23   ska driva frågan om att S/MP-regeringen ska säkra Arbetsförmedlingens närvaro i  
24   rikets samtliga kommuner och anser därmed att motionen bör avslås.

#### 25   **Partistyrelsens yttrande över motion 7:4**

26   Motionären tar upp den viktiga frågan om att statlig service måste  
27   vara tillgänglig för alla i Sverige, oavsett var man bor. Detta inte minst  
28   vad gäller möjligheten för nyanlända att etablera sig på den svenska  
29   arbetsmarknaden.

30   Moderaterna anser att svensk arbetsförmedling behöver reformeras i  
31   grunden. Arbetsförmedlingen har länge uppvisat låga förtroendesiffror  
32   och alltför dåliga resultat. Det blir också alltmer tydligt att styrningen inte  
33   fungerar. Moderaterna vill därför se en mer effektiv arbetsmarknadspolitik  
34   med ett mer renodlat system där en ny statlig myndighet som ansvarar för  
35   funktioner som myndighetsutövning, kontroll och uppföljning införs. Match-



ningsfunktionen öppnas samtidigt upp för ett begränsat antal fristående aktörer. De får ett helhetsansvar för sina arbetssökande och för att dessa ska få rätt insatser.

En omstrukturering av Arbetsförmedlingen är dock ett komplicerat arbete, särskilt om vi samtidigt får en lågkonjunktur. Den minskning av kontor som regeringen och stödpartierna föreslår kräver nya sätt att samordna och samlokalisera myndighetsservicen. Innan ett nytt system är på plats så bör man vara försiktig med att lägga ner kontor, i synnerhet på de platser där en nedläggning innebär att människor kommer att stå utan den hjälp som de behöver.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om att det alltid måste finnas service nära medborgarna. Ogenomtänkta förändringar som genomförs utan att nya system finns på plats riskerar inte bara slå mot de som använder Arbetsförmedlingens tjänster, utan riskerar även att vältra över ett stort ansvar på Sveriges kommuner som får ta smällen ekonomiskt.

## **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

att anse motion 7:4 besvarad med vad som ovan anförts.

### *Motion 7:5*

## **Reformera reseavdraget**

### **Malin Sjölander, Västervik – Kalmar län**

Urbaniseringen i Sverige går allt snabbare. Fler och fler väljer att leva i storstadsregionerna, där man enkelt kan ta en tunnelbana eller en stadsbuss till jobbet. Detta samtidigt som de boende på landsbygden också måste ha goda förutsättningar för att kunna arbeta.

Moderaterna driver arbetslinjen och en politik för en levande med goda förutsättningar för företagande – även utanför storstadsregionerna. Men då är det också viktigt att vi ger människor möjlighet att resa till och från jobbet, även om det ligger några mil bort och oavsett om man reser med egen bil eller med kollektivtrafik. Det måste tydligt löna sig att jobba. Och det måste löna sig att resa för att komma till jobbet.

Därför finns det skatteavdrag som kallas reseavdraget. Idag kan man göra avdrag som överstiger 10 000 kronor och därefter 18,50 per mil när man reser med egen bil. Detta innebär att många av de som reser med kollektivtrafik inte når upp till avdragsgränsen, utan hamnar strax under de 10 000 kronorna.

1 Därför bör denna gräns ses över, särskilt utanför storstäderna. Till exempel kan  
2 en boende i Vimmerby inte göra avdrag för arbetsresor till Västervik. Om vi tycker  
3 att fler ska åka kollektivt bör dessa pendlare även komma på fråga för avdraget.  
4 Arbete ska löna sig.

5 På samma sätt bör vi även se över avdraget om 18,50, då detta inte höjts sedan  
6 2007. Mycket har hänt med t ex bensinpriset, nu har dessutom regeringen beslutat  
7 att det ska höjas årligen per automatik. Då bör avdragsbeloppet regleras därefter.

8 Med anledning av ovanstående föreslår jag förbundsstämman besluta:

9       *att*       Moderaterna verkar för en stegvis höjning av milavdraget om 18,50 kr  
10               för att följa skattehöjningarna på drivmedel

11       *att*       Moderaterna utreder om det går att införa ett särskilt reseavdrag utanför  
12               storstäderna så att de som reser med såväl kollektivtrafik som egen bil  
13               kan nyttja detta

14       *att*       motionen skickas till partistämman

## 15 **Förbundsstyrelsens yttrande**

16 Den som bor på landsbygden och inte behöver pendla är lyckligt lottad, samt i klar  
17 minoritet. De flesta utanför landets städer och större tätorter spenderar många  
18 timmar per år med att resa till och från sitt arbete, antingen i egen bil eller med  
19 allmänna Kommunikationsmedel.

20 Reseavdraget är utformat så att det följer månadskostnaden för att resa kommu-  
21 nalt med Storstockholms lokaltrafik (SL). Varje gång SL-kortets pris ökar, justeras  
22 reseavdraget. Detta leder till att majoriteten av de som pendlar till arbetet i stor-  
23 stadsområdena inte kan dra av för sina arbetsresor. Vad som skiljer från pendling  
24 i storstadsområdena och på landsbygden är dock avstånden. Även att "tid är  
25 pengar" så medför bensin reella kostnader, vilket inte återspeglas när bensinpris  
26 och avdragsgill ersättning jämförs.

27 De senaste tio åren har bensinpriset ökat från ca 11 kr per liter, toppat på 15 kr/l  
28 år 2012 för att idag ligga runt 14 kr per liter. Den rödgröna regeringen har för avsikt  
29 att priset numera ska öka per automatik årligen. Trots detta har, som motionären  
30 poängterar, möjligheten att göra avdrag inte ökat eller ändrats alls från 18,50 kr/mil  
31 sedan 2007.

32 Moderaterna vill att hela Sverige ska leva, att vi ska kunna bo och verka i alla  
33 landsändar. I en tid då bostadsbristen i städer och större tätorter gör sig allt mer  
34 påmind måste vi därför agera för att systemen anpassas så att arbetspendling  
35 på landsbygden underlättas. Således bör en översikt av reseavdraget om 18,50  
36 kr/milen göras, för att överensstämmer mer med de faktiska kostnader dagens  
37 arbetspendling medför.

|                                            |   |
|--------------------------------------------|---|
| Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman | 1 |
| att bifalla motionens att-sats 1 och 3     | 2 |
| att anse motionens att-sats 2 besvarad     | 3 |

## Förbundsstämmans beslut 4

|                                                |   |
|------------------------------------------------|---|
| Motionärens ändringsförslag på förbundsstämman | 5 |
|------------------------------------------------|---|

|                                                                                                                                                                                                                                                             |   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| Malin Sjölander yrkade bifall till motionens attsatser 1 och 3 samt ändring av att-sats 2 enligt följande: att Moderaterna utreder på vilket sätt man kan utforma reseavdraget för att underlätta resor till och från arbetet för de som bor på landsbygden | 6 |
|                                                                                                                                                                                                                                                             | 7 |
|                                                                                                                                                                                                                                                             | 8 |

|                           |    |
|---------------------------|----|
| Förbundsstämman beslutade | 9  |
| att bifalla motionen      | 10 |

## Motion 7:6 11

# Om höjd nivå på skattefri reseersättning och bilersättning i jobbet 12 13 14

## Jan Nilsson, Vännäs – Västerbotten 15

|                                                                                                                                                                                                                                                                        |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Den nuvarande nivån på reseavdraget för resor till arbetet och den skattefria ersättningen för resor med egen bil i tjänsten har sedan 2007 legat på 18:50. Den summa som dras av från framräknat ersättningsbelopp har höjts eftersom och ligger nu på 11 000 kronor. | 16 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                        | 17 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                        | 18 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                        | 19 |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| För alla arbetande med behov av bilen för resor till och från jobbet och för dem med behov av egen bil i arbetet är dessa ersättningar oacceptabelt låga. Nivåerna är till exempel mer än dubbelt så höga i Norge och Danmark. Tillsammans med automatiserade skattehöjningar på bränsle och det införda bonus malussystemet utgör de eftersläpande nivåerna närmast ett hån mot Sveriges bilister, främst dem som bor och verkar i vår lands- och glesbygd med långa avstånd. | 20 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 21 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 22 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 23 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 24 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 25 |

|                                                            |    |
|------------------------------------------------------------|----|
| Med anledning av ovanstående föreslår jag förbundsstämman: | 26 |
|------------------------------------------------------------|----|

|                                                                                                                   |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| att verka för att de skattefria ersättningsnivåerna utreds och höjs i paritet med kostnadsutvecklingen sedan 2007 | 27 |
|                                                                                                                   | 28 |
| att beloppet med vilket ersättningen automatiskt sänks, utreds och minskas                                        | 29 |
| att motionen antas                                                                                                | 30 |
| att motionen sänds vidare till partistämman                                                                       | 31 |

## **Förbundsstyrelsens yttrande**

Förbundsstyrelsen håller med motionären att nivåerna legat stilla alldeles för länge. Utifrån ovanstående föreslår vi förbundsstämman att:

att bifalla motionens samtliga att-satser.

## **Förbundsstämmans beslut**

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

att bifalla motionens samtliga att-satser.

## **Partistyrelsens yttrande över motionerna 7:5 och 7:6**

Motionärerna behandlar frågan om möjligheten att kunna göra reseavdrag samt hur dagens system bör förändras.

Reseavdraget är viktigt för att kunna bo och arbeta på landsbygden och utanför våra större städer, utan att drabbas av orimliga kostnader för arbetspendling. Det måste kunna gå att bo och arbeta i hela Sverige. En stor andel människor runt om i Sverige pendlar dagligen flera mil mellan jobb och bostad för att kunna försörja sig.

Moderaterna värnar möjligheten att kunna göra reseavdrag. Därför har vi varit tydliga i vår kritik mot det förslag som regeringens reseavdragskommitté presenterade tidigare under året som innebär att omkring 200 000 svenskar skulle förlora möjligheten att göra avdrag för sina resor. Samtidigt har Moderaterna länge varit tydliga med att mer måste göras för att stävja fusk kring avdraget och effektivisera kontrollen och uppgiftsinlämningen.

Förslag som hotar möjligheten att göra reseavdrag ska samtidigt ses i ljuset av den ökade skattebördan som har drabbat de som är beroende av bilen under de senaste åren genom höjd drivmedelsskatt och fordonsskatt. Skattehöjningar som slår hårt mot de som varje dag pendlar och inte har något alternativ till bilen. De som är beroende av bilen ska inte få betala priset för en missriktad och ineffektiv klimatpolitik.

Partistyrelsen anser att det är angeläget att verka för förbättrade villkor för att leva och verka i hela Sverige och att reseavdraget bör värnas. Skatter på fordon och bränsle ska vara ändamålsenliga och rimliga. Därför är det främst prioriterat att exempelvis se till att drivmedelsskatterna bli lägre och stävja nya onödiga skattebördor och regleringar som drabbar den som är beroende av bilen. Detta är vad Moderaterna främst bör prioritera i arbetet för ett Sverige som håller ihop och för att människor som är beroende av bilresor i vardagen inte ska bli bestraffade.

## Partistytrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motionerna 7:5 och 7:6 besvarade med vad som ovan anförts.

### Motion 7:7

## Ta bort överindexeringen av bensin och diesel samt minska beskattningen

Edward Riedl, Umeå – Västerbotten

Överindexeringen av bensin och diesel driver upp priset på drivmedel till rekordnivåer. Med ränta på ränta-effekten blir ytterligare några års automatiska skattehöjningar än mer orimliga för alla människor som runt om i Sverige är beroende av bilen. Det blir en skatt på alla som inte har alternativ till bilen och bor utanför våra större städer och överindexeringen bör därför avskaffas. M/KD-budgeten som gick igenom tog bort överindexeringen som nu återinförs av S/MP och samarbetspartierna C och L. Dessutom behöver vi utöver det minska beskattningen av drivmedel ytterligare.

Mot den bakgrunden föreslår jag stämman:

- att Moderaterna nationellt ska verka för att avskaffa överindexeringen på bensin och diesel.
- att Moderaterna nationellt ska verka för att minska beskattningen på bensin och diesel ytterligare.
- att Moderaterna i Västerbotten skickar vidare motionen till moderaternas parti/arbetsstämma.

## Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen håller med motionären att beskattningen av bensin och diesel måste minska om hela Sverige ska leva. Miljö och klimatfrågan är viktig och därför bör kärnkraften byggas ut.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman:

- att bifalla motionen

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

- att bifalla motionen

1 *Motion 7:8*

2 **Lägre skatt för den som**  
3 **behöver bilen**

4 **Carl-Wiktor Svensson, Hultsfred – Kalmar län**

5 Skatteuttaget räknas sedan 2017 årligen upp med konsumentprisindex (KPI) + 2  
6 procentenheter, istället för med enbart KPI som tidigare var fallet, utan att beslut  
7 behöver fattas i riksdagen. Vid årsskiftet 2019 innebär det att skatten på en liter  
8 bensin höjdes med 33 öre inklusive moms.

9 Sedan 2014 har den rödgröna regeringen höjt skatten på bensin och diesel fem  
10 gånger, med totalt 1,75 kronor per liter bensin inklusive moms. Men det stannar  
11 inte där. Den överindexering som trädde i kraft 2017 innebär att skatten per  
12 automatik höjs varje år. Den totala skatten på en liter bensin uppgår 2019 till cirka  
13 10 kronor per liter.

14 Dessa höga skatter slår hårdast mot de som är i störst behov av bilen, där sam-  
15 hällsservice saknas inom gång och cykelavstånd, och där kollektiva lösningar inte  
16 är ett praktiskt alternativ – nämligen på landsbygden. De höga bränsleskatterna  
17 slår också extra hårt mot landsbygden eftersom medelinkomsten här är lägre än  
18 riket i snitt.

19 Med en lägre kostnad för avstånd ökar köpkraften och företagsamheten. Valfri-  
20 heten, men även möjligheten att bo där man vill skulle främjas av lägre skatt på  
21 drivmedel. Landsbygden skulle bli mer attraktiv och lönsam.

22 **Att-satser**

23 *att* Moderaterna snarast tillsätter en utredning som får i uppdrag att  
24 geografiskt avgränsa och definiera vilka delar av befolkningen  
25 (privatpersoner) som är i störst behov av personbilen och som saknar  
26 kollektivt praktiska alternativ till bilbehovet.

27 *att* Moderaterna snarast tillsätter en utredning som får i uppdrag  
28 att undersöka hur denna del av befolkningen lämpligast skulle  
29 kompenseras för deras merkostnader knutna till avstånd och bilbehov  
30 genom exempelvis skattelättnader på bränsle eller retroaktiva avdrag i  
31 deklarationen.

32 *att* Moderaterna ska arbeta för att snarast införa en compensation, enligt  
33 exempel och proportion som utredningen finner lämplig, för den del av  
34 befolkningen som utredningen visar är i störst behov av bilen.

## Förbundsstyrelsens yttrande

Denna motion är mycket lik (i delar helt identisk) den motion som Carl-Wiktor lade till årets förbundsstämma (då hette den "En sänkt dieselskatt för landsbygden") och där ansågs besvarad. FS yttrande är därför detsamma nu som då.

Förbundsstyrelsen sympatiserar med intentionerna i motionen och delar motionärens åsikter om att det allt högre och ökande skatteuttaget på drivmedel såsom bensin och diesel drabbar boende på landsbygden hårdast.

Behoven att nyttja bilen till jobbpendling, inköp, skola och barnomsorg, fritidsaktiviteter och andra aktiviteter blir stort och är ofta enda möjligheten, eftersom kollektivtrafik på många håll saknas helt eller erbjuds i begränsad omfattning.

Drivmedelsskatten påverkar även näringslivet på landsbygden negativt, där avstånden ofta är långa till kunder och leverantörer. Moderaterna har tidigare föreslagit en skattesänkning för diesel inom jord- och skogsbruk med det uttalade syftet att stärka de gröna näringarnas konkurrenskraft.

Att införa en geografiskt differentierad skatt på drivmedel för privatpersoner anser vi dock inte vara lösningen utan förespråkar en generell sänkning av bränsleskatterna. Det är en bättre lösning som mest kommer landsbygdens befolkning till del.

Att dessutom kombinera en generell sänkning av bränsleskatterna med ett förstärkt och avståndsbaserat avdrag för arbetsresor skulle skapa sammantaget bättre förutsättningar för utveckling på landsbygden.

Förbundsstyrelsen föreslår partistämman

att anse motionen besvarad

### Reservation

Carl-Wiktor Svensson reserverar sig till förmån för bifall av motionen.

## Förbundsstämmans beslut

att anse motionen besvarad

### Motion 7:9

## Lägre skatt på drivmedel

### Carl-Wiktor Svensson, Hultsfred – Kalmar län

Skatteuttaget räknas sedan 2017 årligen upp med konsumentprisindex (KPI) + 2 procentenheter, istället för med enbart KPI som tidigare var fallet, utan att beslut

1 behöver fattas i riksdagen. Vid årsskiftet 2019 innebar det att skatten på en liter  
2 bensin höjdes med 33 öre inklusive moms.

3 Sedan 2014 har den rödgröna regeringen höjt skatten på bensin och diesel fem  
4 gånger, med totalt 1,75 kronor per liter bensin inklusive moms. Men det stannar  
5 inte där. Den överindexering som trädde i kraft 2017 innebär att skatten per  
6 automatik höjs varje år. Den totala skatten på en liter bensin uppgår 2019 till cirka  
7 10 kronor per liter.

8 Dessa höga skatter slår hårdast mot de som är i störst behov av bilen, där  
9 samhällsservice saknas inom gång- och cykelavstånd, och där kollektiva lösningar  
10 inte är ett praktiskt alternativ, nämligen på landsbygden. De höga bränsleskatterna  
11 slår också extra hårt mot landsbygden eftersom medelinkomsten här är lägre än  
12 riket i snitt.

13 Med en lägre skatt på drivmedel ökar köpkraften och företagsamheten. Valfrihe-  
14 ten, men även möjligheten att bo där man vill skulle främjas av en lägre skatt på  
15 drivmedel. Landsbygden skulle bli mer attraktiv och lönsam.

#### 16 Att-satser

17 *att* Partistämman ställer sig bakom det som anförs i motionen samt att  
18 initiativ snarast tas av Moderaterna för att sänka skatterna på drivmedel.

## 7 19 **Förbundsstyrelsens yttrande**

20 Till skillnad från sin andra motion angående drivmedelsbeskattning handlar detta  
21 förslag om en generell sänkning som ligger väl i linje med de förslag Moderaterna  
22 vid flera tillfällen lagt de senaste åren.

23 Behoven att nyttja bilen till jobbpendling, inköp, skola och barnomsorg, fritidsak-  
24 tiviteter och andra aktiviteter är ofta enda möjligheten, eftersom kollektivtrafik på  
25 många håll saknas helt eller erbjuds i begränsad omfattning.

26 Drivmedelsskatten påverkar även näringslivet på landsbygden negativt, där  
27 avstånden ofta är långa till kunder och leverantörer.

28 Förbundsstyrelsen föreslår partistämman

29 *att* bifalla motionen.

## 30 **Partistyrelsens yttrande över motionerna 7:7-7:9**

31 Motionärerna tar upp problemet med de höga drivmedelsskatterna som  
32 under de senaste åren stigit kraftigt med den så kallade överindexeringen  
33 av skatten på bensin och diesel. Motionärerna anför bland annat att detta  
34 slår hårt mot människor som lever på landsbygden.



Sverige är ett land med långa avstånd där människor är direkt beroende av bilen. Många människor bor utan tillgänglig och god kollektivtrafik i närheten av hem och arbete. Kollektivtrafik är bra och viktigt men kan långt ifrån alltid och långt ifrån överallt ersätta bilen. Det måste kunna gå att bo och få livspusslet att gå ihop i hela Sverige. Kraftigt höjda drivmedelsskatter gör det svårare att driva företag och skapa arbetstillfällen på den svenska landsbygden.

Den successivt ökande beskattningen av bensin och diesel slår mot hushållens ekonomi, jobben och sammanhållningen i Sverige. Moderaterna har under flera år riktat skarp kritik mot regeringen med anledning av överindexeringen. Som motionärerna anför avskaffas överindexeringen tillfälligt under andra halvåret av 2019 tack vare Moderaternas och Kristdemokraternas budget, men kommer återinföras under kommande år av regeringen.

För höga skatter och bristande samhällsservice som drabbar människor utanför Sveriges större städer vidgar klyftan mellan stad och land. Specifika särlösningar från nationellt håll för att kompensera vissa delar av landet som är beroende av bilen riskerar dock att skapa nya orättvisor och oönskat regelkrångel. Partistyrelsen anser i stället att breda reformer för ökad sammanhållning, tillväxt och förbättrade levnadsvillkor på landsbygden är angelägna.

Partistyrelsen menar också att drivmedelsskatterna i Sverige i dag är för höga. Överindexeringen bör avskaffas. Därtill borde Moderaterna givet dagens skatter på drivmedel verka för att sänka skatten på bensin och diesel för att säkra att bensinpriserna hålls på rimliga nivåer.

Fordonsflottan står dock för en tredjedel av de svenska utsläppen. För att hejda klimatförändringarna och minska utsläppen är det avgörande med omställning i transportsektorn. Att kunna bo och verka i hela Sverige och samtidigt värna klimatet kräver svåra avvägningar.

Moderaterna anser dock att det går att sänka skatten på bensin och diesel förutsatt att en effektiv klimatpolitik bedrivs.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

- att överindexeringen på bensin och diesel ska avskaffas,
- att Moderaterna ska verka för att snarast minska beskattningen på bensin och diesel så att priset hålls på en rimlig nivå, samt
- att därmed anse motionerna 7:7 och 7:9 besvarade med vad som ovan anförts, samt
- att avslå motion 7:8.

1 *Motion 7:10*

2 **Översyn av miljözoner för personbilar**

3 **Edward Riedl, Umeå – Västerbotten**

4 Regeringen införde våren 2018 två nya miljözoner som ger kommuner rätt att  
5 begränsa personbilar i städer. Det gjordes genom ändringar i trafikförordningen  
6 10 kapitlet. Förbättrad luftkvalitet i våra städer är viktigt. Luftkvaliteten förbättras  
7 dessutom kontinuerligt vilket är glädjande. Nya åtgärder måste samtidigt balansera  
8 kostnader och avsedd effekt för miljö, klimat och luftkvalitet.

9 Att först ge människor en miljöbilsbonus för att köpa energieffektiva dieslbilar i  
10 syfte att rädda klimatet, för att sedan byta fot och utesluta dem från våra städer  
11 i syfte att förbättra luftkvaliteten är att leka med enskildas privatekonomi. Det  
12 riskerar att urholka och skada människors tilltro till politiken i allmänhet och till den  
13 viktiga miljöpolitiken i synnerhet. Dessutom sker det på orimlig grund när luften  
14 även i Stockholm aldrig överskrider EU:s gränsvärden för luftkvalitet. Nybilsinköp  
15 är vid sidan om boendet den största investeringen för de flesta människor. Små  
16 miljövinster till stor kostnad för enskilda riskerar att urholka skada människors tilltro  
17 till politiken i allmänhet och till den viktiga miljöpolitiken i synnerhet.

18 Därför bör regeringen skyndsamt ges i uppdrag att utreda huruvida eventuella  
19 effekter på luftkvaliteten vid införande av miljözoner för personbilar står i proportion  
20 till de i övrigt negativa konsekvenser det innebär för privatpersoner och lokalt  
21 näringsliv.

22 Mot den bakgrunden föreslår jag stämman:

23 *att* Moderaterna nationellt ska verka för en översyn om miljözoner för  
24 personbilar är en proportionell åtgärd.

25 *att* Moderaterna i Västerbotten skickar vidare motionen till Moderaternas  
26 partistämma.

27 **Förbundsstyrelsens yttrande**

28 Förbundsstyrelsen håller med motionären att det är rimligt att utreda om miljöbils-  
29 zoner verkligen är proportionerligt. För människor med bilar utanför städerna är det  
30 viktigt att ha tillgång till att komma in i städerna. Om mycket av samhällsservice  
31 först flyttar in i städerna och sedan förbjuds människor med bil att åka in till  
32 städerna bör det vila på stadig grund. Så verkar inte vara fallet.

33 Utifrån ovanstående föreslår vi förbundsstämman att:

34 *att* bifalla motionens samtliga att-satser.

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

att bifalla motionens samtliga att-satser.

### Partistyrelsens yttrande över motion 7:10

Motionären tar upp frågan om införandet av miljözoner för personbilar. I motionen beskrivs bland annat hur regeringens beslut om miljözoner påverkar den enskilde bilägaren och tilltron till politiken i stort.

Regeringen har öppnat upp för miljözoner för personbilar redan från 2020. Effekterna av detta beslut ser vi redan nu då andrahandsvärdet på dieselbilar har påverkats negativt. Familjer och företag måste ges långsiktiga spelregler och få en ärlig chans att ställa om. Miljöpolitiken måste vara långsiktig, effektiv och realistisk. Därför var Moderaterna också kritiska till regeringens beslut om miljözoner.

Samtidigt är luftkvaliteten i våra städer en viktig miljö- och hälsofråga. Partistyrelsen anser att åtgärder som införs för att möta problem kopplade till luftkvaliteten ska kunna motiveras och visa på reella effekter samt att politiken är långsiktig. Tvåra kast bör undvikas.

Därför anser partistyrelsen att Moderaterna exempelvis bör fortsätta verka för att laddinfrastruktur för elbilar byggs ut runt om i landet och att omställningen till en fossilfri fordonsflotta uppmuntras genom effektiva incitament.

### Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 7:10 besvarad med vad som ovan anförts.

## Motion 7:11

## Förbjud EU-trailer på svenska vintervägar

### Edward Riedl, Umeå – Västerbotten

Allt fler lastbilar som trafikerar svenska vägar är lastbilar från andra EU-länder. En stor del av dem är s.k. EU-trailers. De klarar svensk vinter betydligt sämre än de lastbilar vi är vana vid. Det har skett flera uppmärksammade dödsolyckor till följd av hur de beter sig på halt väglag när de tvingas bromsa in kraftigt. För att uppnå

1 nollvisionen bör dessa lastbilar inte tillåtas trafikera våra svenska vintervägar. Mot  
2 den bakgrunden föreslår jag stämman:

3 *att* Moderaterna nationellt ska verka för ett förbud av EU-trailers i syfte att  
4 uppnå nollvisionen.

5 *att* Moderaterna i Västerbotten skickar vidare motionen till moderaternas  
6 partistämma.

## 7 **Förbundsstyrelsens yttrande**

8 En EU-trailer har en kort dragbil med två hjulaxlar och ett släp som kopplas direkt  
9 på själva dragbilen. Det är en dominerade typ ute i Europa där lastbilar får ha en  
10 maxlängd på 18 meter. Bland svenska åkerier är den däremot sällsynt, maxlängden  
11 för svenska lastbilsekipage ligger på runt 25 meter.

12 Flera studier har visat på fällknivseffekten, dvs när släpet trycker på bakifrån  
13 och drivhjulen inte har fäste. Följden blir att ekipaget viker sig utan möjlighet för  
14 chauffören att hantera situationen. Något som leder till olyckor, i värsta fall dödsfall,  
15 eller trafikstockningar.

16 Precis som motionären är inne på så är dessa fordon tillåtna genom EU-lagstiftning.  
17 Därför behövs även ett arbete på EU-nivå för att förbjuda dessa fordonstyper.

18 Utifrån ovanstående föreslår vi förbundsstämman att:

19 *att* bifalla motionens samtliga att-satser.

## 20 **Förbundsstämmans beslut**

21 Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

22 *att* bifalla motionens samtliga att-satser.

### 23 **Partistyrelsens yttrande över motion 7:11**

24 Motionären tar upp frågan om s.k. EU-trailers, vilket är en typ av kortare  
25 lastbilsekipage som sannolikt är överrepresenterade vad gäller olyckor jämfört  
26 med övriga tunga fordon på svenska vägar. Motionären påpekar även  
27 att EU-trailers fungerar sämre på halt väglag och vill därför att Moderaterna  
28 ska verka för ett förbud för EU-trailers.

29 Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att EU-trailers kan utgöra en  
30 fara vid halt väglag och att problematiken behöver åtgärdas. EU-trailers  
31 är sannolikt inte anpassade för svenska väderförhållanden och därför ser  
32 partistyrelsen positivt på att Transportstyrelsen bland annat analyserar i  
33 vilken omfattning just dessa fordonskombinationer är inblandade i olyckor  
34 samt tittar på vilka tekniska lösningar och reglerförändringar som kan bli  
35 aktuella för att öka trafiksäkerheten. Norge ställer exempelvis krav på att

EU-trailers ska vara utrustade med snökedjor, vilket visar att även Sverige kan skärpa kraven på detta område.

Transportstyrelsens analys ska vara klar sommaren 2020. Partistyrelsen anser att det är rimligt att invänta Transportstyrelsens slutsatser innan Moderaternas tar ställning till ett eventuellt förbud för EU-trailers på svenska vägar.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 7:11 besvarad med vad som ovan anförts.

### Motion 7:12

## Utred förenkling av hyreslagen

Tommy Jonsson och Anna af Sillén, Nyköping –  
Södermanlands län

### Bakgrund

2013 infördes en förenklande lag (2012:978) gällande uthyrning av privatbostad och den borde utökas i omfattning in i hyreslagen, dvs jordabalken 12 kap. Detta skulle kunna få fler att bli hyresvärdar och få in fler hyresobjekt på marknaden. Den skiljer sig markant jämfört med hyreslagstiftningen exempelvis gällande upplåtelse-tid och uppsägning. Detta är avgörande för om man överhuvudtaget skulle våga att hyra ut en bostad under fyra månader men istället låter bli.

Bostadsbristen i landet är känd och den har lite olika förklaringar som alla samverkar till en serie av anledningar till varför man inte vill vara hyresvärd om man inte råkar vara det redan. Är man en större aktör och mätbar med Hyresgästföreningen lär man troligen klara sig på marknaden. För det är just Hyresgästföreningen man har att relatera till snarare än hyresgästerna. Är man då en liten aktör eller ännu ej på marknaden inser man det obalanserade hyresförhållandet.

Bostäderna på hyresmarknaden kan bli fler om nya/mindre aktörer blir hyresvärdar. Alla upplåtelser behöver inte vara intill världen fryser till is som besittningsskyddet ger. Mycket skulle vara vunnet i studentstäder med hundratalet möjliga korttids-upplåtelser. Många unga som har enklare att få jobb än bostad skulle snabbt komma igång.

Ett mindre antal upplåtelser samlat geografiskt borde kunna hanteras mer enligt lagen 2012:978 än hyreslagstiftningen kap 12 JB och väsentligen handlar det om en begränsning i upplåtelse-tid som ej kan trumfas med besittningsskydd. Detta

- 1 skulle medföra att potentiella hyresvärdar skulle våga sätta tidigare ej uthyrda  
2 objekt på marknaden den tid man kan avvara dem. Man vill ha full rådighet över  
3 det man äger i det avseendet som redovisas ovan vilket måste vara ett slags  
4 grundläggande moderat tänk.
- 5 Mest troligt är det ett yrkesmässigt uthyrande till skillnad från 2012:978 men det  
6 är inget problem i sammanhanget. Vad gränsen bör gå i antal hyresobjekt och hur  
7 man skall se på ett begränsat område (om man ska göra det) är det som tillsam-  
8 mans med förväntad nytta behöver utredas.

#### 9 Att-satser

- 10 *att* förbundsstämman ställer sig bakom det som anförs i motionen om  
11 att riksdagen ska låta utreda möjlig förenkling i hyreslagen i detta  
12 avseendet.
- 13 *att* förbundsstämman antar motionen som sin egen och skickar den vidare  
14 till partistämman i oktober 2019.

### 15 **Förbundsstyrelsens yttrande**

- 16 Motionärerna tar upp en väldigt viktig fråga för att öka antalet tillgängliga, bostäder  
17 nämligen hur skall vi få fler att hyra ut hela eller delar av sin bostad.

- 18 Den inlåsning som idag finns genom att hyresvärderna inte får bestämma hur länge  
19 man kan tänka sig att hyra ut sin bostad gör att man kanske hellre låter bli att hyra  
20 ut.

- 21 Ett annat dilemma som kan uppstå är att man då bara låter en person bo en kort  
22 tid för att undvika att hyresgästen får besittningsrätt.

- 23 Vi andrahandsuthyrning kan man idag hyra ut i två år utan att besittningsskyddet  
24 gäller men vid förstahandsuthyrning gäller betydligt kortare tid.

- 25 Det vore absolut önskvärt att hyreslagen ändras så att man underlättar för mindre  
26 hyresvärdar (upp till två-tre bostäder) att själva få bestämma hur länge man önskar  
27 hyra ut sin bostad.

- 28 Förbundsstyrelsens föreslår stämman besluta

- 29 *att* bifalla motionen,  
30 *att* motionen skickas vidare till partistämman

### 31 **Förbundsstämmans beslut**

- 32 *att* bifalla motionen  
33 *att* motionen skickas vidare till partistämman

## Partistyrelsens yttrande över motion 7:12

Motionären anser att reglerna i lag (2012:978) om uthyrning av egen bostad bör skrivas in i jordabalken och att lagen även bör kunna tillämpas på flertalet mindre hyresvärdar inom ramen för ett geografiskt område.

Det råder stor bostadsbrist runt om i landet. Sverige har ett stort behov av fler bostäder, och mycket talar för att bostadskrisen fördjupas. Nästan alla kommuner i Sverige uppger att de har ett bostadsunderskott. Svensk bostadspolitik är i behov av en omfattande översyn för att ytterligare sänka trösklarna för att både bygga och bo i Sverige. Det innefattar allt från plan- och byggbestämmelser till hyresregleringar och bättre möjligheter för alla att äga sin bostad.

Rörligheten på bostadsmarknaden måste öka. Det innebär bland annat att vi måste utnyttja det befintliga beståndet bättre, till exempel genom att underlätta uthyrningar av bostadslägenheter i andra hand. Moderaterna har därför föreslagit ett mer flexibelt system för andrahandsuthyrning av bostadsrätter. Det bör till exempel inte som i dag krävas skäl av samma dignitet för att uthyrningen ska godtas. Vi vill även göra det enklare för bostadsinnehavare som vill bygga eller inreda en särskild uthyrningsdel för upplåtelse i andra hand.

I partistyrelsens proposition om rättvis och hållbar tillväxt berörs också hur bostadsbeståndet kan användas bättre. Moderaterna kommer även fortsätta analysera behovet av ytterligare regelförenklingar vad gäller uthyrning av egen bostad.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 7:12 besvarad med vad som ovan anförts.

### Motion 7:13

## Motion angående bashastighet

### Daniel Granqvist, Örebro Mitt – Örebro län

Bashastigheten i tätorter i Sverige är 50 km/h. Det framgår av 3 kap. 17 § trafikförordningen (1998:1276). Detta bör också förbli bashastighet i tätort.

Regeringen har i beslut den 1 september 2016 (diarienummer N2016/05491/TS) givit den statliga myndigheten Trafikanalys i uppdrag att utreda sänkt hastighet i tätort. Förutsättningarna för, och konsekvenserna av, en generell sänkning skall utredas. I uppdraget ingår också att analysera alternativ till en generell sänkning

- 1 av bashastigheten. Uppdraget skall redovisas till regeringskansliet senast den 20  
2 oktober 2017.
- 3 Bashastigheten i tätort har varit 50 km/h i flera decennier. De flesta gatorna i  
4 tätorter är därför byggda under förutsättning att ha 50 km/h som högsta tillåtna  
5 hastighet.
- 6 Kommunen har alltid möjlighet att sätta en lägre tillåten högsta hastighet, men det  
7 är svårare att sätta en högre. Om bashastigheten skulle sänkas, skulle det därför  
8 kunna innebära en inskränkning i det kommunala självstyret.
- 9 En lägre bashastighet skulle innebära att många gator runt om i Sverige skulle få  
10 sänkt högsta hastighet. Sänkta hastigheter leder till längre restider och därmed  
11 lägre produktivitet och tillväxt.
- 12 Med hänsyn till ovanstående yrkar jag att stämman beslutar att Moderata Sam-  
13 lingspartiet i Örebro län skall verka för
- 14 *att* bashastigheten i tätort bör förbli 50 km/h
- 15 *att* skicka motionen till Moderaternas riksdagsgrupp för kännedom
- 16 *att* ta motionen som sin egen till Moderata Samlingspartiets partistämma.

## 7 Förbundsstyrelsens yttrande

- 18 Att sänka bashastigheten skulle sannolikt leda till ett nytt regelverk med låg  
19 efterlevande grad.
- 20 Som ett stöd för det antagandet kan nämnas att när man gör fartmätningar  
21 vid skolor konstateras att ganska få håller 30-gränsen som gäller där, trots att  
22 förståelsen för att den finns är hög.
- 23 Ironiskt är att de som förespråkar sänkt bashastighet också förespråkar mer  
24 självbestämmande över biltrafiken i kommunerna något som motionären helt riktigt  
25 påpekar blir en total målkonflikt.

## 26 Förbundsstämmans beslut

- 27 Förbundsstämman beslutade (i enlighet med Förbundsstyrelsens förslag):
- 28 *att* bifalla motionen

## 29 Partistyrelsens yttrande över motion 7:13

- 30 Motionären tar upp frågan om bashastighet i tätort. Motionären beskriver  
31 också hur regeringen har givit den statliga myndigheten Trafikanalys i  
32 uppdrag att utreda sänkt hastighet i tätort. Vidare beskriver motionären hur  
33 sänkt bashastighet äventyrar det kommunala självstyret och den ekono-  
34 miska tillväxten.



Partistyrelsen ser positivt på att Sverige har kommit långt vad gäller trafiksäkerhet. Den s.k. nollvisionen har gjort att antalet döda i trafiken har minskat kontinuerligt under lång tid. Men tyvärr ser vi just nu en oroande trend. Dödstaten i trafiken har börjat stiga. Experter pekar på att trafiksäkerhetsarbetet måste utvecklas för att arbetet med nollvisionen inte ska stanna av.

En särskilt utsatt grupp i trafiken är oskyddade trafikanter. Skadorna när en bil och en oskyddad trafikant kolliderar i högre hastigheter är ofta allvarliga. Oskyddade trafikanter är därför en grupp som bör prioriteras när det gäller trafiksäkerhetsarbetet framöver.

Partistyrelsen anser att arbetet med nollvisionen i trafiken är prioriterat och därför måste hastighetsbegränsningarna kunna anpassas i de områden där många oskyddade trafikanter rör sig, exempelvis i tätorter.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 7:13 besvarad med vad som ovan anförts.

### Motion 7:14

## Åtgärder för ökat bostadsbyggande

### Dennis Wedin, Spånga – Stockholms stad

Stockholms bostadsmarknad fungerar idag inte som den ska. Var tredje barnfamilj är trångbodd. Över 80 000 är aktivt sökande i bostadskön och segregationen har lett till att ytterstaden är sju gånger så otrugg som innerstaden. Stockholm är i akut behov av en politik som ökar bostadsbyggandet, tryggheten och rörligheten på bostadsmarknaden. När bostadsmarknaden inte fungerar så hämmar det tillväxt, jobb och en fungerande integration. Då hindras människor från att få sin första bostad och företag från att kunna anställa och växa. Bristen på bostäder spiller över på i stort sett samtliga samhällsområden och bidrar till trångboddhet och sociala problem. I Stockholms län har andelen trångbodda barnfamiljer ökat med nästan tio procentenheter sedan 80-talet. Vi ser även att nästan en fjärdedel av alla unga vuxna tvingas bo kvar hemma hos sina föräldrar på grund av bostadsbristen.

Samtidigt leder flyttskatterna till att äldre tvingas kvar i bostäder de inte behöver. Detta är akuta problem i stockholmarnas vardag som vi inte kan blunda för.

De senaste åren har såväl bostadsbrist som antalet resurssvaga hushåll på bostadsmarknaden ökat. En ytterligare omständighet till detta är den snabba befolkningsökningen till följd av de senaste årens stora migration vilken får följdfeffter i hela bostadsförsörjningen. Detta i kombination med en hög koncentration

1 av hyresrätter i ytterstaden leder till sociala problem och otrygghet. I exempelvis  
2 Rinkeby är 95 procent av bostäderna hyresrätter. Människor som vill äga sin  
3 bostad och investera i sin stadsdel tvingas flytta. Samtidigt visar forskning att en  
4 blandad stad minskar segregationen och ökar de boendes trygghet.

5 Det måste tas ett helhetsgrepp i alla delar av bostadspolitiken - från rörligheten,  
6 hyresmarknaden och nybyggnationen till regelförenklningar, marktillgång, finansie-  
7 ring, skuldsättning och skattesystemet. Här har den nya regeringen ett stort ansvar  
8 att ta. Flyttskatterna behöver ses över och i ett första steg se över systemet med  
9 uppskov. Det behöver också bli enklare att hyra ut i andra hand.

10 Lagstiftningen kring riksintressen och strandskydd bör reformeras så att kommu-  
11 nerna får ett ökat självbestämmande. Bara i Jämtlands län finns 50 700 kilometer  
12 stränder, vilket gör argumentet om att skydda strandens existens ologisk. Vi måste  
13 istället luckra upp strandskyddsreglerna och bullerreglerna och ge kommunerna  
14 ökat självbestämmande. Höj gränsvärdena för buller och jämför alla typer av  
15 buller, samt inför en tidsgräns för handläggning av överklagade detaljplaner  
16 och bygglov hos överprövande instanser. Länsstyrelsen bör även tas bort som  
17 överprövande instans även för bygglovsärenden.

18 När det gäller att få upp byggtakten måste vägen från idé till inflyttningssklar bostad  
19 kortas. Idag präglas bostadsbyggande av långa ledtider vilket gör byggprocessen  
20 dyrare. Även här har den nya regeringen ett stort ansvar förenkla i dagens lagstift-  
21 ning så att de långa och krångliga processerna kan kortas avsevärt. I samman-  
22 hanget bör det säkerställas att de allmänna råden i Boverkets byggregler, inklusive  
23 hänvisningar till svensk standard, tillämpas som just råd och exempel på lösningar.  
24 Byggkraven, inklusive gestaltningskraven behöver bli färre och i praktiken vara  
25 funktionskrav fullt ut. Kommunerna ska aktivt arbeta med privat initiativrätt i plan-  
26 processen. Överklaganden bör avgiftsbeläggas och sakägarkretsen begränsas.

27 Det måste bli enklare för unga att komma in på bostadsmarknaden. Två av tio har  
28 200 000 kronor eller mer att använda till bostadsköp, visar en Novusundersökning  
29 som gjordes på uppdrag av Sveriges Byggindustrier. En kartläggning av SBAB  
30 visade att unga i Stockholm måste tjäna över 36 000 kronor om de ska få låna 85  
31 procent av kostnaden för en bostadsrätt på 30 kvadratmeter. I Sundsvall är mot-  
32 svarande gräns en lön på 19 000 kr. Norge har en modell där unga har möjlighet att  
33 spara pengar till en egen bostad med separata och fördelaktiga villkor. Att göra det  
34 skattefritt för unga att spara är något som skyndsamt bör utredas även i Sverige.

35 Ska Stockholm bli en blandad stad måste vi möjliggöra för bostadskarriärer,  
36 minska segregationen, öka integrationen och främja attraktiva boendemiljöer. Ett  
37 steg i den riktningen är att ändra lagstiftningen så att det blir möjligt att ombilda  
38 från hyresrätt och bostadsrätt till ägarlägenhet i befintligt bestånd. Höj schablonav-  
39 draget för uthyrning av hel bostad, och skattebefria uthyrning av del av bostad så  
40 att vi får igång flyttkedjorna.

Det måste också bli enklare att bygga. Därför bör vi verka för att minska produktionskostnaderna genom att minska på detaljkraven, korta planprocessen och minska antalet överklaganden. Ett pågående projekt för minskade byggkostnader i Stockholms stad är Stockholmshusen. Det innebär att staden genom seriellt byggande, storstordriftfördelar och ett mer effektivt arbetssätt kan bygga billigare lägenheter. Det måste vara prioriterat att skapa förtursättningar för att bygga smartare och billigare - och på så sätt erbjuda människor boenden med lägre hyra.

Den nya regeringen bör även skyndsamt utreda det senaste amorteringskravet. Den generella utgångspunkten måste fortsatt vara att minska hushållens skuldsättning, men effekterna av det senaste amorteringskravet måste noggrant utredas. Det infördes vid en tidpunkt då marknaden redan var på nedgång, och kan ha bidragit till en dämpande effekt på Stockholms bostadsmarknad.

#### Att-satser

- att 1* uttala att en översyn bör genomföras av flyttskatterna och systemet med uppskov i syfte att öka rörligheten på bostadsmarknaden
- att 2* uttala att lagstiftningen kring strandskyddsreglerna bör reformeras så att kommunerna får ett ökat självbestämmande
- att 3* uttala att bostadsbyggandet i städer bör underlättas genom att höja gränsvärdena för buller och jämställa alla typer av buller
- att 4* uttala att en tidsgräns för handläggning bör införas för överklagade av detaljplaner och bygglov hos överprövande instanser
- att 5* uttala att unga bör få möjlighet att spara pengar skattefritt till exempelvis en första egen bostad
- att 6* uttala att lagstiftningen bör ändras så att det blir möjligt att ombilda från hyresrätt och bostadsrätt till ägarlägenhet i befintligt bestånd
- att 7* uttala att det senaste skärpta amorteringskravet behöver snabbutredas nationellt

## Förbundsstyrelsens yttrande

Motionären ger i sin motion förslag på lösningar som är avgörande för att komma till rätta med såväl långdragna och krångliga byggprocesser som en dysfunktionell, trögrörig bostadsmarknad. Många av lösningarna kräver åtgärder och lagstiftningsförändringar från nationell nivå. Stockholm — och Sverige — behöver en blocköverskridande, långsiktig bostadspolitisk överenskommelse.

Det tredje amorteringskravet som regeringen införde slog direkt och hårt mot Stockholm. Det är unga och andra som ännu inte kommit in på bostadsmarknaden som drabbas hårdast. Även byggaktörerna påverkas och konjunkturläget är oroväckande. Detta i ett läge då Stockholm är en av Europas snabbast växande storstadsregioner och Stockholms företagsklimat har störtdykt under den tidigare mandatperioden. Stockholm och Sverige behöver en nationell bostadspolitik som

1 ökar tillväxten, attraktionskraften och innovationstakten. Idag är den dysfunktio-  
2 nella bostadsmarknaden ett tungt skäl till att Stockholm inte kan utvecklas med  
3 och till sin fulla potential.

4 Dagens regelsystem skapar inlåsnings effekter och tröghet. Bullermätningar görs  
5 utanför bostäderna istället för inuti, vilken ger en skevhet i bedömningarna. Strand-  
6 skyddet innebär i praktiken en gigantisk bromskloss. Hade denna regel funnits när  
7 Gamla stan utvecklades hade inga hus kunnat byggas längs Skeppsbron. Precis  
8 som motionären föreslår måste kommunerna få ökat självbestämmande.

9 De långa kedjorna av överklagandemöjligheter behöver kortas, byggregler  
10 förenklas och handläggningstider förkortas. Byggtaktörernas kompetens och  
11 erfarenhet måste tas bättre tillvara. Deras idéer och innovationer är avgörande för  
12 att hitta smarta, hållbara och billigare sätt att bygga bostäder. Stockholmshusen är  
13 ett exempel på koncept för billigare bostäder, här behöver även privata aktörer ges  
14 möjlighet att komma med förslag. Stockholmshusen är inte enbart en angelägenhet  
15 för de kommunala bolagen.

16 Den dysfunktionella bostadsmarknaden med den bristande rörligheten cemen-  
17 terar även segregationen. Blandade upplåtelseformer skapar socioekonomiskt  
18 mer mångfacetterade stadsdelar och motverkar segregationen i områden med i  
19 huvudsak hyresrätter. Därför är möjligheten att ombilda hyresrätter till bostadsrätter  
20 i en del av dessa områden central för att bryta utanförskapet och öka människors  
21 inflytande över sina liv.

22 En av de allra viktigaste bostadspolitiska åtgärderna är att finna lösningar som  
23 möjliggör för unga att skaffa sin första bostad. Här behöver flera modeller  
24 undersökas och internationella utblickar och erfarenheter är en viktig del att ta med  
25 i lösningsförslagen.

26 Moderaterna i Stockholms stad har gång efter annan uppvaktad regeringen i  
27 frågor om förenklade regler för byggande, en översyn av flyttskatten och nu senast  
28 om amorteringskravet. Den uppvaktningen och de utspelen kommer att fortsätta  
29 tills en förändring som skapar rimligare byggprocesser samt ökad rörlighet på  
30 bostadsmarknaden sker.

31 Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman

32 *att* bifalla motionen

## 33 **Förbundsstämmans beslut**

34 *att* bifalla att-satserna 1-6, det vill säga

35 *att* uttala att en översyn bör genomföras av flyttskatterna och systemet med uppskov i  
36 syfte att öka rörligheten på bostadsmarknaden,

37 *att* uttala att lagstiftningen kring strandskyddsreglerna bör reformeras så att  
38 kommunerna får ett ökat självbestämmande,

|     |                                                                                                                                                 |          |
|-----|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| att | uttala att bostadsbyggandet i städer bör underlättas genom att höja gränserna för buller och jämställa alla typer av buller,                    | 1<br>2   |
| att | uttala att en tidsgräns för handläggning bör införas för överklagande av detaljplaner och bygglov hos överprövande instanser,                   | 3<br>4   |
| att | uttala att unga bör få möjlighet att spara pengar skattefritt till exempelvis en första egen bostad,                                            | 5<br>6   |
| att | uttala att lagstiftningen bör ändras så att det blir möjligt att ombilda från hyresrätt och bostadsrätt till ägarlägenhet i befintligt bestånd, | 7<br>8   |
| att | <b>bifalla ny lydelse av att-sats 7, det vill säga</b>                                                                                          | 9        |
| att | verka för att kreditrestriktionerna ska utredas med syfte att på ett mer effektivt och rättvist sätt bidra till en sund skuldsättning, samt     | 10<br>11 |
| att | <b>bifalla tilläggsyrkandet</b>                                                                                                                 | 12       |
| att | utreda möjligheten att i Stockholm bygga billiga bostäder på befintliga hus med platta tak utan hisskrav, samt                                  | 13<br>14 |
| att | <b>motionen skickas vidare till Moderaternas partistämman.</b>                                                                                  | 15       |

## Partistyrelsens yttrande över motion 7:14

Motionären framhåller att Stockholm är i akut behov av en politik som ökar bostadsbyggandet, tryggheten och rörligheten på bostadsmarknaden. Motionären anför vidare att flera reformer behöver komma på plats i syfte att underlätta bostadsbyggandet: översyn av flyttskatterna, reformering av strandskyddsregler och bullerregler, tidsgräns för handläggning för överklagande av detaljplaner, skattefritt boendesparande för unga, möjlighet att ombilda hyresrätter och bostadsrätter till ägarlägenhet i befintligt bestånd samt utredning av kreditrestriktionerna för att bidra till en sund skuldsättning.

En dåligt fungerande bostadsmarknad hämmar tillväxt, jobb och en fungerande integration.

Hela Sverige är i stort behov av en fungerande bostadspolitik. Bostadsfrågan är en av Sveriges absolut största samhällsutmaningar. Här krävs ett omfattande helhetsgrepp kring det som i dag försvårar och fördröjer bygprocessen, och även det som försvårar för människor att äga eller hyra en bostad.

Det är tydligt att det är mycket angeläget att presentera reformer som skapar förutsättningar och ändamålsenliga spelregler för ett ökat bostadsbyggande.

Strandskyddet hindrar att bostäder byggs i attraktiva områden. Det är även ett problem att reglerna upplevs som oförutsägbara. Moderaterna har därför drivit på för att reformera strandskyddet i grunden. Det generella strandskyddet bör avskaffas. Kommunerna ska vara ansvariga för att fatta beslut om strandskydd. Strandskydd om 50 meter respektive utvidgat strandskydd

om 100 meter ska gälla för av kommunerna utpekade sjöar och vattendrag. Utvidgat strandskydd ska endast komma i fråga då det behövs för att skydda speciella naturvärden och säkerställa strandskyddets syften.

Med tätare bebyggelse och krav på närhet till goda kommunikationer följer också ökat buller. Dagens riktvärden för utomhusbuller utgör dock ett betydande hinder för bostadsbyggande. Attraktiv mark lämnas obebyggd. Vi har därför föreslagit att gränsvärdena för buller ytterligare bör kunna höjas, och källan till bullret bör spela mindre roll genom att alla typer av buller jämföras. Bullernivåer ska mätas på insida av fasad, i stället för utanpå som i dag.

Motionären vill även se en tidsgräns för handläggning för överklagande av detalplaner. Överklaganden är fördröjande för byggprocessen och har återkommande lyfts fram som ett hinder för bostadsproduktion. För den som vill bygga innebär överklaganden en högre risk och kostnad, men för den som överklagar finns i princip ingen risk alls samtidigt som sakägarkretsen som kan överklaga är omfattande. De huvudsakliga problemen kring överklagandeprocessen består i de långa handläggningstiderna och det höga antalet överklaganden. Moderaterna verkar därför för ett begränsande av tidsåtgången för överklaganden av plan- och byggärenden genom att bland annat införa tydliga och verkningfulla tidsgränser hos kommuner och myndigheter kopplade till ekonomiska sanktioner.

Motionären pekar även på behovet av att se över såväl skatter som kreditrestriktioner för att öka rörligheten på bostadsmarknaden. Moderaterna ansåg att tidpunkten för införandet av den senaste skärpningen av amorteringskravet var fel. Det infördes vid en tidpunkt då vi såg en nedgång på marknaden och kravet riskerade att förvärra bostadskrisen. Samtidigt behöver en ansvarsfull regering ha koll på skuldsättningens utveckling eftersom alltför höga skulder kan innebära stora risker för ett land. Åtgärder för att begränsa skuldsättning kan därför vara motiverade.

I partistyrelsens proposition om rättvis och hållbar tillväxt finns ytterligare förslag som syftar till finansiell stabilitet på bostadsmarknaden och som möjliggör för fler, oavsett ålder eller storlek på plånbok, att äga sitt boende.

## **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

att anse motion 7:14 besvarad med vad som ovan anförts.

## Motion 7:15

# Motion angående folkbokföring och fastighetsägare

Daniel Granqvist, Örebro Mitt – Örebro län

Det är viktigt för samhället att vi har en fungerande folkbokföring. Staten måste kunna hitta sina medborgare, gäldenärer måste kunna hitta sina borgenärer, post måste kunna nå rätt adressat.

Folkbokföringen sköts för närvarande av Skatteverket och regleras av folkbokföringslagen. Om man upptäcker att en person är folkbokförd på fel adress, så kan man anmäla detta till Skatteverket. Det är sedan upp till Skatteverket att utreda saken och besluta om en eventuell ändrad folkbokföringsadress för personen.

Enskilda personer har inget att säga till om, avseende andras folkbokföring. Det för med sig konsekvenser som är till besvär för många. En person kan folkbokföra sig på en annan persons fastighet och få all sin post dit, trots att han inte bor där, och fastighetsägaren har inget att säga till om. Fastighetsägaren kan bara hoppas, att Skatteverket finner anledning att ändra den andra personens folkbokföring.

I princip är detta en inskränkning över fastighetsägarens rådighet över den fastighet som han äger. Det leder också till att möjligheterna att komma till rätta med felaktiga folkbokföringsuppgifter minskar.

Om fastighetsägaren skulle ha möjlighet att själv initiera ett ärende om folkbokföringsutredning för en person som är folkbokförd på hans fastighet, så skulle Skatteverket ha ett starkare krav på sig att rätta till felaktigt folkbokförda personer. Fastighetsägaren skulle också få större rådighet över den egendom som han faktiskt äger.

Med hänsyn till ovanstående föreslår jag stämman besluta

att verka för att fastighetsägare skall vara sakägare i frågan om folkbokföring på deras fastighet

att sända motionen för kännedom till Moderaternas riksdagsgrupp

att stämman tar motionen som sin egen och sänder den vidare till partistämman

## Förbundsstyrelsens yttrande

I sak är det en viktig princip att medborgare har rätten att välja sin bostadsadress. Det medföljer dock en skyldighet att meddela staten om var du är bosatt eftersom det åligger staten att upprätthålla ett folkbokföringsregister. Motionären tar däremot

1 upp ett relevant problem som ställer till det för både offentliga och privata aktörer.  
2 När medborgare inte är tillgängliga eller i värsta fall gör sig otillgängliga skapar det  
3 en hel del besvär.

4 Exempelvis kan det försvåra brottsutredningar men motionären lyfter särskilt fram  
5 fastighetsägarens perspektiv. Dessa tappar en del av sin rådighet över fastigheten  
6 när de själva inte får något att säga till om vilka som bor i deras fastighet eller  
7 som använder den som folkbokföringsadress utan relevant hyresavtal eller annan  
8 överenskommelse. Förbundsstyrelsen finner motionärens lösning om att fastig-  
9 hetsägare borde kunna ges rätten att initiera ett ärende om folkbokföringsutredning  
10 som rimlig.

## 11 **Förbundsstämmans beslut**

12 Förbundsstämman beslutade (i enlighet med Förbundsstyrelsens förslag):

13 *att* bifalla motionen

### 14 *Motion 7:16*

## 15 **Folkbokföring och fastighetsägare**

### 16 **Elias Granqvist, Hässelby – Stockholms stad**

17 Det är viktigt för samhället att vi har en fungerande folkbokföring. Staten måste  
18 kunna hitta sina medborgare, gäldenärer måste kunna hitta sina borgenärer, post  
19 måste kunna nå rätt adressat.

20 Folkbokföringen sköts för närvarande av Skatteverket och regleras av folkbok-  
21 föringslagen. Om man upptäcker att en person är folkbokförd på fel adress, så kan  
22 man anmäla detta till Skatteverket. Det är sedan upp till Skatteverket att utreda  
23 saken och besluta om en eventuell ändrad folkbokföringsadress för personen.

24 Enskilda personer har inget att säga till om, avseende andras folkbokföring. Det för  
25 med sig konsekvenser som är till besvär för många. En person kan folkbokföra sig  
26 på en annan persons fastighet och få all sin post dit, trots att han inte bor där, och  
27 fastighetsägaren har inget att säga till om. Fastighetsägaren kan bara hoppas, att  
28 Skatteverket finner anledning att ändra den andra personens folkbokföring.

29 I princip är detta en inskränkning över fastighetsägarens rådighet över den  
30 fastighet som han äger. Det leder också till att möjligheterna att komma till rätta  
31 med felaktiga folkbokföringsuppgifter minskar.

32 Om fastighetsägaren skulle ha möjlighet att själv initiera ett ärende om folkbok-  
33 föringsutredning för en person som är folkbokförd på hans fastighet, så skulle



Skatteverket ha ett starkare krav på sig att rätta till felaktigt folkbokförda personer. 1  
Fastighetsägaren skulle också få större rådighet över den egendom som han 2  
faktiskt äger. 3

Att-satser 4

- att* verka för att fastighetsägare skall vara sakägare i frågan om 5  
folkbokföring på deras fastighet 6
- att* uppdra åt de moderata riksdagsledamöterna från Stockholms stad att 7  
motionera i frågan i riksdagen 8
- att* stämman tar motionen som sin egen och sänder den vidare till 9  
partistämman 10

## Förbundsstyrelsens yttrande 11

Förbundsstyrelsen instämmer i motionären resonemang kring problematiken med 12  
att enskilda individer kan folkbokföra sig på flera adresser, utan fastighetsägarens 13  
eller lägenhetsinnehavarens vetskap. Många gånger handlar det om kriminella 14  
individer som utnyttjar svårigheter i myndigheternas system för att göra sig svåra 15  
att anträffa eller för möjligheten att öppna konto i annat namn som en del i en 16  
identitetskapning. Redan 2013 hanterade polisen i Stockholm ett tvåsiffrigt antal 17  
bedrägeribrott där denna typ av folkbokföringsadresser förekom. Tillsammans med 18  
att skatteverket uppmärksamats på felaktigheter i folkbokföringen ett par gånger 19  
i veckan, finns det anledning att tro att förekomsten av felaktiga folkbokföringar 20  
ökat. Detta kan därtill leda till att lägenhetsinnehavare som uppbär bostadsbidrag 21  
kan bli återbetalningsskyldiga om det vill sig illa. 22

Förbundsstyrelsen föreslog förbundsstämman att besluta 23

- att* bifalla yrkande 1 24
- att* avslå yrkande 2 25
- att* bifalla yrkande 3 26

## Förbundsstämmans beslut 27

Förbundsstämman beslutade 28

- att* bifalla Förbundsstyrelsens förslag 29

## Partistyrelsens yttrande över motionerna 7:15 och 7:16 30 31

Motionerna behandlar frågor om felaktiga folkbokföringar och argu- 32  
menterar för att fastighetsägare själva ska kunna initiera ärenden om 33  
folkbokföringsutredning. 34

Den nuvarande folkbokföringslagen trädde i kraft den 1 juli 1991. Lagen innehåller bestämmelser om fastställande av en persons bosättning samt registrering av uppgifter om identitet, familj och andra förhållanden som enligt lagen (2001:182) om behandling av personuppgifter i Skatteverkets folkbokföringsverksamhet får förekomma i folkbokföringsdatabasen.

Genom lagändringar som började gälla den 1 juli 2018 utökades möjligheterna för Skatteverket att avregistrera personer från folkbokföringen. Vidare gavs Skatteverket möjlighet att besluta om kontrollbesök inom folkbokföringsverksamheten. När det är nödvändigt för bedömning av frågan om folkbokföring får Skatteverket besluta om kontrollbesök för att kontrollera en persons bosättning. Kontrollbesöket får bara genomföras där den enskilde är folkbokförd, har uppgett sig vara bosatt eller där det annars finns anledning att anta att han eller hon är bosatt. Skatteverket får vid kontrollbesöket begära att den person som besöket avser lämnar uppgift om sin identitet. Kontrollbesök får göras oannonserat och ska genomföras på ett sådant sätt att det innebär ett begränsat intrång för den enskilde.

Vidare infördes en ny straffbestämmelse, folkbokföringsbrott, för den som uppsåtligen lämnar oriktiga uppgifter om folkbokföring. Straffansvar inträder när någon uppsåtligen lämnar oriktiga uppgifter till grund för beslut om folkbokföring eller inte fullgör sin anmälningsskyldighet och åtgärden innebär fara i bevishänseende. Skälen för att införa en straffbestämmelse är att den betydelse som folkbokföringen har för ett stort antal samhällsfunktioner ställer särskilda krav på att de uppgifter som läggs till grund för registreringen är riktiga. Folkbokföringsdatabasen har en central funktion för flera myndigheter i den dagliga ärendehantering, och den bör därför omgärdas av ett starkt skydd.

Partistystelsen välkomnar de lagändringar som har gjorts vilka innebär skärpningar vad gäller hanteringen av folkbokföringen. De utgör viktiga steg i rätt riktning. Samtidigt konstaterar partistystelsen att det fortsatt är relativt enkelt att folkbokföra sig på någon annans adress. Det krävs inget formellt medgivande från personen som man önskar folkbokföra sig hos.

Det finns exempel på personer som felaktigt låtit folkbokföra sig på en adress utan godkännande för att sedan visa upp sitt folkbokföringsbevis för en låssmed och på så sätt få hjälp att komma in i bostaden. Andra har blivit kontaktade av Kronofogden, med anledning av att någon som felaktigt folkbokfört sig hos dem har skulder. Det är särskilt allvarligt, eftersom utmåtningsreglerna innebär att den egendom som finns i sambors gemensamma hem kan utmätas för gäldenärens skulder.

Samboskapet kan också påverka exempelvis möjligheten att få bostadsbidrag. Även om Skatteverket startar utredningar så kan de endast folkbokföra personen till rätt adress. Moderaterna har av den anledningen

motionerat i riksdagen om en översyn av folkbokföringen i syfte att försvåra felaktig folkbokföring på annans adress.

## Partistytelsen föreslår partistämman besluta:

- att bifalla motionerna 7:15 och 7:16, det vill säga
- att verka för att fastighetsägare skall vara sakägare i frågan om folkbokföring på deras fastighet.

### Motion 7:17

## Avreglera hyresmarknaden

### Greta Eulau, Moderata Ungdomsförbundet Stockholm m fl – Stockholms län

Vi kan vara stolta över att bo i en stad som människor drömmer om att flytta till. En stad dit människor tar sig för att få utbildning, jobb eller helt enkelt spendera sitt liv. Men i alltför stor utsträckning hindras människor att flytta till eller röra sig inom Stockholm på grund av den hårt reglerade hyresmarknaden. Därför yrkar vi på att det är dags att införa marknadshyror på hyresrätter.

Genom att störa prismekanismerna tenderar regleringarna att skapa problem på marknaden. Det blir helt enkelt inte lönsamt att bygga nytt eller hyra ut vilket leder till att det blir svårare att hitta lägenheter. Situationer där det blir billigare att bo centralt än längre bort från stan kan uppstå, någonting som innebär att rörligheten på marknaden begränsas eftersom få vill lämna en centralt placerad, hyresreglerad lägenhet. De som lyckas få en reglerad lägenhet gynnas på fördel av alla som har svårt att finna boende. Men hyresregleringar leder också till att de existerande lägenheterna inte underhålls, vilket också missgynnar de som betalar en reglerad hyra.

Att avskaffa hyresregleringar innebär en liberalisering av en ineffektiv marknad och leder till att utbudet av hyresrätter bättre kan möta den efterfrågan. Det blir härmed mer lönsamt för personer att äga hyresrätter, någonting som kommer leda till en rörligare och effektivare hyresmarknad.

En ineffektiv marknad kan aldrig var MUF:s eller Moderaternas mål och aldrig någonting vi kan blunda för eller nöja oss med. Därför behöver vi avreglera hyresmarknaden nu.

#### Att-satser

- att Moderaterna under det kommande verksamhetsåret, verkar för att marknadshyror införs

1           *att*           Moderaterna i Stockholms län skickar vidare motionen till Moderaternas  
2                           partistämma

3   *Greta Eulau*  
4   *MUF Stockholm*

*John Backvid*  
          *MUF Stockholm*

*Love Bergström*  
          *MUF Stockholm*

## 5   **Distriktsstämmans beslut**

6   Distriktsstyrelsen yrkade

7           *att*           bifalla att-sats 1

8           *att*           avslå att-sats 2

9   Motionären Love Bergström yrkade: att skicka vidare motionen till MUF:s arbets-  
10 stämman samt Moderaterna i Stockholms stads och läns respektive förbundsstäm-  
11 mor (jämkat)

12   Distriktsstämman beslutade

13           *att*           bifalla att-sats 1

14           *att*           avslå att-sats 2

15           *att*           bifalla tilläggsattsatsen

## 16   **Förbundsstyrelsens yttrande**

17   Förbundsstyrelsen delar motionärernas grundsyn om de problem som dagens ge-  
18 nomreglerade bostadsmarknad har skapat. Det är köer och dålig rörlighet. Tröskeln  
19 in på bostadsmarknaden är mycket hög, i synnerhet för ungdomar och nyanlända.  
20 Kraven på långa kötider i bostadsförmedlingens kö och höga kontantinsatser och  
21 amorteringskrav vid köp av bostadsrätter stänger effektivt ute dessa grupper.

22   I propositionen om Den moderna Stockholmsregionen redogör förbundsstyrelsen  
23 bl a för sin syn på drivkrafterna på bostadsmarknaden och vilka åtgärder som bör  
24 vidtas för att få en fungerande bostadsmarknad igen. En väsentlig del handlar om  
25 hur hyressättningen ser ut idag och hur den bör förändras. Ofta förenklas frågan till  
26 ”marknadshyror” eller ”avskaffande av hyresregleringen”, men förbundsstyrelsen  
27 menar att båda beteckningarna är lite missvisande. Helt klart är dock att hyressätt-  
28 ningsprinciperna måste förändras. Samtidigt finns det skäl att gå varsamt till väga.  
29 Vår bostad är en viktig del av livet och drastiska förändringar skapar naturligtvis  
30 oro för hur nya regler ska påverka det egna livet. Förbundsstyrelsen landar därför i  
31 att hyreslagen ska revideras så att en ansvarsfull infasning av ett marknadsmässigt  
32 hyressättningsystem kan genomföras. Formerna för detta behöver utredas  
33 noggrannare.

34   Förbundsstyrelsen föreslog förbundsstämman

35           *att*           besvara att-sats 1

36           *att*           avslå att-sats 2

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade

att bifalla att-sats 1 och 2

### Partistyrelsens yttrande över motion 7:17

Motionären anser att hyresmarknaden ska avregleras och att marknadshyror på hyresrätter ska införas.

Hyresrätten fyller en central roll på bostadsmarknaden. Den möjliggör boende för den som inte kan eller vill avsätta kapital. Detta är viktigt för att människor ska kunna flytta till jobb och studier och för att företag ska kunna rekrytera personal. I dag ser vi tyvärr att det är tvärtom – att det är det hyrda boendet som ofta är svårtillgängligt genom decennielånga köer och tröga system.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om att dagens hyresmarknad inte fungerar bra. Hyressättningen skapar inlåsnings effekter som leder till ett underskott av hyresrätter på marknaden. Det skapar i sin tur långa köer och hindrar hyresrätten från att fylla den funktion som den borde.

Sveriges bostadsmarknad behöver därför bli mer flexibel för att möjliggöra ökad rörlighet och för att öka lönsamheten i byggnation av hyresrätter, samt därmed öka utbudet av bostäder. En friare hyressättning vid nybyggnation skulle möjliggöra fler byggstarter utan att det påverkar villkoren för befintliga hyresrätter. Samtidigt bör nuvarande hyresreglering ses över för att öka rörligheten i det befintliga beståndet.

För att en omreglering av hyresmarknaden ska vara långsiktigt uthållig och få allmän acceptans behövs en bred blocköverskridande överenskommelse om inriktningen. I en sådan större, blocköverskridande bostadspolitisk reform anser Moderaterna att det är nödvändigt att ersätta dagens reglerade system med mer traditionell prisbildning. Det betyder inte helt fri hyressättning, utan ett system där hyran sätts på marknaden men där den som hyr sin lägenhet också skyddas mot stora hyreshöjningar från ett år till ett annat. En omfattande reform för hyressättningssystemet ska alltså tydligt värna hyresgästernas intresse så att reformering av prisregleringar säkerställer att hyresgästen får trygga, förutsägbara och transparenta villkor för hyressättningen.

### Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 7:17 besvarad med vad som ovan anförts.

## Reservation

Benjamin Dousa reserverade sig till förmån för bifall för motion 7:17.

### Motion 7:18

## Motion om fler nya bostäder

### Viktoria Jansson, Sundsvall – Västernorrland

Det byggs för lite i Sverige. Boverket bedömer att det behövs 70 000 nya bostäder till 2025. Bostadsbristen ser olika ut i olika delar av landet men klart står att nyproduktionen av bostäder är för liten. En fungerande och flexibel bostadsmarknad gör att människor lättare kan röra sig mellan städer och kunna flytta dit där de tror att de har sina bästa chanser. Rörlighet och flexibilitet på bostadsmarknaden blir än mer viktigt för att kunna möta nyanländas möjligheter till etablering.

Dagens byggregler är inte förenliga med de nybebyggelser som behöver göras. I huvudsak regleras detta av riksdagen genom Plan- och bygglagen. PBL är dock utformad så att det är kommunerna som själva bestämmer omfattningen på olika krav och genomför detaljplanerna. Kommunerna har olika krav och därmed blir planprocesserna olika långa. En lång planprocess försvårar nyproduktion av bostäder.

För att kunna skapa en modern och flexibel bostadsmarknad som främjar mångfald och konkurrens behöver kommunernas krav minskas och planprocesserna förkortas. För att möjliggöra detta föreslår bland annat Fastighetsägarna ett typgodkänt hus som kan användas för industriell produktion av bostäder. Att standardisera kraven och hitta en miniminivå är en ytterligare ett förslag.

Förkortade planprocesser är något vi i allra högsta grad kan påverka. Förtroendevalda runt om i Västernorrland kan i både kommunfullmäktige och i byggnadsnämnder påverka politikerkollegor och tjänstemän att sänka kraven och förkorta processen.

Utöver regelkrångel och byråkrati finns en annan aspekt som påverkar nyproduktion av bostäder – naturreservat. Bara i Sundsvalls kommun finns 43 stycken naturreservat. I Sverige finns drygt 4 000 naturreservat. Reservaten regleras olika genom föreskrifter men i huvudsak är det inte tillåtet att uppföra ny byggnad eller annan anläggning, uppföra master, bedriva täkt, anlägga ny väg, bortta eller förändra befintlig byggnad, gräva osv.

Att bevara den biologiska mångfalden och vårda och bevara värdefulla naturmiljöer är givetvis viktigt. Men det behöver inte betyda att vi gör reservat av hela Sverige,

framför allt bör detta göras med försiktighet eller helst inte alls i städer eller i utkanter av städer. 1  
2

Nyligen togs beslut om att göra Norra Stadsberget i Sundsvall till naturreservat, ett område på 140 ha. Norra Berget ligger i princip mitt i Sundsvall tätort och påverkar nybebyggelser i Sundsvall. Sådana beslut bör fattas i relation till städers behov av expansion och byggande. 3  
4  
5  
6

En modern bostadsmarknad kräver mindre byråkrati, färre naturreservat och mer nyproduktion. 7  
8

Med anledning av ovanstående yrkar jag 9

att Moderaterna i Västernorrland verkar för att förkortade planprocesser 10

att Moderaterna i Västernorrland uppdrar till förtroendevalda i byggnadsnämnder i länet att sänka kraven på planprocesserna 11  
12

att Moderaterna i Västernorrland uppdrar till förtroendevalda i byggnadsnämnder att förkorta planprocesserna 13  
14

att Moderaterna i Västernorrland verkar för att skapa färre naturreservat 15

att Moderaterna i Västernorrland verkar för att inte inrätta naturreservat i tätorter 16  
17

## Förbundsstyrelsens yttrande 18

Länsförbundsstyrelsen är väl medveten om de stora behov som finns av nyproducerade bostäder, och delar motionärens påpekande om krångliga byggregler. Det är av yttersta vikt att vi påverkar så att en förändring kan ske inom plan- och bygglagen som leder till enklare och snabbare hantering av ärenden. Vi har förståelse för att naturreservat kan vara ett hinder för nyproduktion men ställer oss inte bakom skrivelsen att färre naturreservat ska skapas, utan förväntar oss att dessa beslut kan fattas med klokhet utifrån behov av nyproduktion av bostäder 19  
20  
21  
22  
23  
24  
25

Med hänvisning till ovanstående föreslår förbundsstyrelsen stämman att besluta 26

att bifalla attsats 1, 2, 3 och 5 27

att avslå den attsats nr 4. 28

## Förbundsstämmans beslut 29

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag. 30

## Partistytrelsens yttrande över motion 7:18 31

Motionen behandlar viktiga frågor om åtgärder för att fler bostäder ska byggas i landet. 32  
33

Partistyrelsen konstaterar att bostadsfrågan är en av Sveriges absolut största samhällsutmaningar. Moderaternas utgångspunkter är att vi måste ta ett helhetsgrepp kring det som idag försvårar och fördröjer byggprocessen. Det är tydligt att det aldrig har varit mer akut att presentera reformer som skapar förutsättningar och ändamålsenliga spelregler för ett ökat bostadsbyggande.

Bostadsmarknaden är idag till stora delar dysfunktionell. Politiska regleringar har under en allt för lång tid försvårat för människor att äga sitt boende och få tillgång till en hyresrätt. Moderaterna ska verka för att uppnå en blocköverskridande överenskommelse för en ansvarsfull infasning av ett nytt och mindre reglerat hyressättningssystem för hela beståndet.

Det behövs en reformerad plan- och bygglovsprocess. Dagens lagar och regler för bostadsbyggande orsakar förseningar och dyrare byggande. För att lösa den stora bostadsbristen måste detta åtgärdas. Flera utredningar har genom åren pekat på att det huvudsakliga problemet med utdragna plan- och byggprocesser inte är bestämmelserna i PBL i sig utan tillämpningen av dessa bestämmelser. Dock menar Moderaterna att mer genomgripande förändringar i planprocessen är nödvändiga för att minska risken för negativ eller oönskad tillämpning av lagstiftningen. För att Sverige ska komma ur den krisartade bristen på bostäder måste myndigheterna aktivt verka för att bidra till att fler bostäder kommer på plats. Regeringen bör därför genom regleringsbrev och instruktioner verka för att myndigheterna ska bidra till att fler bostäder byggs.

Översiktsplanerna behöver förstärkas och detaljplanekravet behöver begränsas. Planering av markanvändning är nödvändig för att skapa förutsättningar för ett långsiktigt hållbart samhälle. Samhällets tillväxt, välfärden och jobben är beroende av att planeringen fungerar väl. När det råder osäkerhet om hur mark får användas eller vad som får byggas ökar risken för investerare och priserna går upp samtidigt som investeringsviljan går ner. Den rättsosäkerhet som följer av dagens regler för planering och byggande är till nackdel för både stora byggherrar och enskilda fastighetsägare.

I jämförelse med många andra länder tar planprocesserna också mycket lång tid i Sverige. En orsak är att detaljplaner blir mer detaljerade än vad som varit avsikten med plan- och bygglagen. Mycket som skulle kunna regleras övergripande i översiktsplan och i detalj i bygglov har en tendens att hamna även i detaljplaneprocessen. Det behövs förändringar i planprocessen för att både möjliggöra snabbare byggnation och för att minska risken att lagstiftningen används på ett sätt som bromsar byggandet. En förstärkt översiktsplanering och ett begränsande av detaljplanekravet skulle kunna korta den totala tidsåtgången avsevärt. När det finns en gällande detaljplan ska bygglov i normalfallet kunna beviljas utan att en ny detaljplan upprättas, under förutsättning att en byggnad inte skiljer sig påtagligt från



omkringliggande bebyggelse. Detsamma ska gälla om detaljplan saknas. Åtgärder behöver vidtas för att begränsa tidsåtgången för överklaganden av plan- och byggärenden.

Alla de ovanstående åtgärderna och många fler driver Moderaterna i riksdagen.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att bifalla motion 7:18, att-sats 1, det vill säga

att Moderaterna ska verka för förkortade planprocesser, samt

att i övrigt anse motion 7:18 besvarad med vad som ovan anförts.

## Motion 7:19

# Friåkningsområden för snöskoter

## Moderaterna i Jämtlands län

Utvecklingspotentialen för snöskoterturismen är stor men idag blir det på många håll konflikter mellan privata markägare och skoteråkare då det inte finns friåkningsområden i den utsträckning som motsvarar efterfrågan.

Både efterlevnaden av de regler som finns idag samt lagföringen av de som överträder reglerna har stora brister. Det är av stor vikt att hitta en reglering som både främjar skoterturismen och är förenlig med äganderätten.

Ett steg i rätt riktning skulle kunna vara att inrätta friåkningsområden i fjällvärlden då det är statlig mark som med rätt reglering skulle kunna uppnå samexistens mellan de intressen som finns där. Sannolikt skulle närheten mellan markägare och rättssvårdare göra det enklare att skapa ett fungerande system. Att en sådan närhet är fördelaktig antyds av att regelefterlevnaden i fjällvärlden är långt bättre än på privat mark.

Förbundsstyrelsen har vid sitt sammanträde den 8 april 2019 beslutat att föreslå förbundsstämman

att förutsättningarna för inrättande av friåkningsområden för skoter i fjällvärlden utreds.

att propositionen skickas vidare till partistämman 2019.

## **Förbundsstämmans beslut**

### **Förbundsstämman beslutade**

*att* bifalla propositionen.

*att* skicka den vidare till partistämman.

### **Partistyrelsens yttrande över motion 7:19**

I motionen föreslås en utredning av förutsättningarna för inrättande av friåkningsområden för skoter i fjällvärlden.

Turism och besöksnäring är överlag en växande bransch där många nya jobb skapas, inte minst i glesbygd. Motionärerna anför bland annat att potentialen för snöskoterturism är stor. Det är i grunden positivt. Samtidigt är det väsentligt att regler kopplade till terrängkörning med snöskoter tar hänsyn till exempelvis äganderätten och miljön.

Terrängkörningslagen har inte genomgått en översyn på flera decennier. Samtidigt har utvecklingen vad gäller fordonens utformning och antal förändrats väsentligt. Mot denna bakgrund tillsatte regeringen våren 2018 en utredning som fått i uppdrag att ta fram förslag på hur terrängkörningslagen kan moderniseras, och hur effektiv tillsyn kan åstadkommas. Utredningen ska redovisa sina förslag hösten 2019. Partistyrelsen menar att dessa förslag, samt relevanta remissinstansers svar, noga bör övervägas. Utgångspunkten bör vara att finna rimlig balans mellan olika intressen, inklusive snöskoterturismen.

### **Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:**

*att* anse motion 7:19 besvarad med vad som ovan anförts.

### **Motion 7:20**

## **Förenklade regler för bygglov i landsbygd/glesbygd**

### **Björn Hammarberg, Krokom m fl – Jämtlands län**

Moderaterna står för ordning och reda i kombination med utveckling och möjligheter. Eller annorlunda uttryckt, ge varje människa möjlighet att skapa en god framtid till gagn för både sig själv och andra så länge det inte sker på bekostnad av någon annan.

Vårt land och dess storhet är byggt av driftiga personer som tagit tillvara på och nyttjat de förutsättningar som funnits till hands. Fortfarande finns förutsättningar som ännu inte nyttjas fullt ut. 1  
2  
3

Många av dagens regler har tillkommit utifrån behov som uppstått i folktäta områden men tillämpas lika strängt eller t o m strängare i gleset befolkade områden. Skulle dagens s k tillväxtområden ens finnas om dagens regler tillämpats under dessa områdens tillkomst? Skulle bygglov för byggnation runt t ex Mälaren över huvud taget ha beviljats med tanke på Mälardalens arkeologiska värde? Vilka framtida städer och tillväxtområden är det dagens regler förhindrar? 4  
5  
6  
7  
8  
9

Sverige består i huvudsak av andra områden än tätbefolkade städer. Alltså finns fortfarande stora utvecklingsmöjligheter som idag är outnyttjade. Det behöver ändras. 10  
11  
12

Vi menar att problemet med onödigt stor kostnad och komplexitet för utveckling i glesbygdsområden går att, åtminstone delvis, lösa genom att helt enkelt minska regelbördan. Rimligen bör de regler som tillämpas inte vara fler än de som verkligen behövs för att uppnå syftet med dem. 13  
14  
15  
16

Därför yrkar vi 17

att Moderaterna tar reda på hur regler och deras tillämpning påverkar tillväxt/utveckling på olika ställen i landet. En central fråga är vilka regler som slår hårdast mot tillväxten utan motsvarande ökning av nyttan i t ex glesbygd. 18  
19  
20  
21

att Moderaterna driver igenom ändrade regler/lagstiftning inom bygglovs- och planområdet så att tillämpningen kan anpassas till faktiska omständigheter på orten istället för formell likriktning över landet med ojämlika konsekvenser som följd. 22  
23  
24  
25

att Moderaterna gör det möjligt för kommuner att göra översiktliga bedömningar och generella riktlinjer inom okomplicerade områden för att skapa utrymme för snabb handläggning av bygglovsärenden och liknande. Det kan exempelvis kräva ändringar inom Plan- och bygglagen, Miljöbalken, etc med avseende på riksintressen, buller, grannhöranden, vägfrågor, avlopp, miljöhänsyn mm. 26  
27  
28  
29  
30  
31

att Moderaterna i Jämtlands län antar motionen som sin och skickar den till årets partistämma. 32  
33

Björn Hammarberg  
Moderaterna i Krokoms Kommun

Leif Holm  
Moderaterna i Krokoms Kommun

Roland Larsamo  
Moderaterna i Krokoms kommun

34  
35  
36

## **Förbundsstyrelsens yttrande**

Ett exempel på förenklade regler för bygglov är Naturvårdsverkets förslag på förenklade regler för att få bygga på strandskyddade områden har nu varit ute på en remissrunda. Förslaget handlar om en ändring av reglerna kring landsbygdsutveckling i strandnära lägen, så kallade LIS-områden. LIS infördes för åtta år sedan, eftersom man insåg att strandskyddet var för oflexibelt. Problemet var att hela Sverige omfattades av reglerna, vilket innebar att det var lika svårt att få tillstånd att bygga en brygga i skärgården som det var att uppföra ett hus på en mindre ort i Norrland.

Moderaternas politik är att vi prioriterar en snabbare plan- och byggprocess, färre överklaganden, regelförenklingar, lägre produktionskostnader och slopat detaljplanekrav. Dock anser Förbundsstyrelsen, precis som motionärerna, att många av dagens regler har tillkommit utifrån behov i folktäta områden. Problemen med komplexitet för utveckling i glesbygdsområden går att delvis lösa genom att minska regelbördan.

Förbundsstyrelsen föreslår stämman besluta

*att* bifalla motionen

*att* skicka motionen vidare till partistämman 2019.

## **Förbundsstämmans beslut**

Förbundsstämman beslutade

*att* bifalla motionen

*att* skicka den vidare till partistämman.

### **Partistyrelsens yttrande över motion 7:20**

Motionären anser att regelbördan bör minska vad gäller plan- och byggprocesser i syfte att underlätta för byggande på landsbygden och i glest befolkade områden.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om att minska regelbördan vad gäller bostäder och byggande, inte minst för att göra det enklare att bygga på landsbygden. Moderaterna har länge drivit att det behövs ett helhetsgrepp kring det som i dag försvårar och fördröjer byggprocessen. Det är tydligt att det aldrig har varit mer akut att presentera reformer som skapar förutsättningar och ändamålsenliga spelregler för ett ökat bostadsbyggande.

Genom relevanta och effektiva regelförenklingar finns stora vinster att göra, såväl för tidsåtgången i plan- och byggprocesserna, som med att få ned den totala byggkostnaden och därmed öppna möjligheten till lägre

boendekostnad. Det gäller såväl i storstadsregioner, på mindre städer och orter som på landsbygden.

Planeringsprocessen är tidskrävande och flera steg är överflödiga, vilket i många fall skapar onödig byråkrati och regelkrångel. Det orsakar långa ledtider och gör byggprocessen dyrare. En förstärkt översiktsplanering och en begränsande av detaljplanekravet skulle kunna korta den totala tidsåtgången avsevärt.

När det finns en gällande detaljplan ska bygglov i normalfallet kunna beviljas utan att en ny detaljplan upprättas, under förutsättning att en byggnad inte skiljer sig påtagligt från omkringliggande bebyggelse. Detsamma ska gälla om detaljplan saknas. Åtgärder behöver även vidtas för att begränsa tidsåtgången för överklaganden av plan- och byggärenden.

Moderaterna kommer fortsätta att driva på för omfattande regelförenklingar i plan- och byggprocessen, inte minst för behovet av ökat byggande utanför våra större städer.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 7:20 som besvarad med vad som ovan anförts.

### Motion 7:21

## Åtgärder för att underlätta och möjliggöra ungdomars inträde på bostadsmarknaden

Anders G Högmark, Tjörn – Västra Götaland

Få saker skänker unga människor känslan av frihet och oberoende som att få sätta nyckeln i sin bostads dörr och få träda in i den egna bostaden.

Trots en enastående ekonomisk utveckling de senaste tio åren har det blivit allt svårare för stora ungdomsgrupper att förverkliga denna genuint sunda dröm om det egna boendet. De skenande bostadsrättspriserna och den extrema bristen på hyreslägenheter i de mest expansiva regionerna tillsammans med skärpta låne- och amorteringsvillkor har de facto gjort det omöjligt för stora grupper av unga människor, även om de har bra jobb, att av egen ekonomisk kraft skaffa sin första bostad. Utvecklingen har alltmer gått mot att föräldrars eller släktingars ekonomiska hjälp blivit en förutsättning för den egna första bostaden. Jag är inte ensam om att tycka att denna utveckling är djupt olycklig!

1 Oförmågan att hantera de bostadspolitiska frågorna under senare år är anmärk-  
2 ningsvärd. Kritik kan med fog riktas av regeringar av olika kulör. Dådkraften har  
3 varit i det närmaste obefintlig!

4 Det är hög tid att ändra detta. För Moderaterna finns nu möjlighet i sin ledande  
5 oppositionsställning att presentera ett väl genomarbetat program som spänner  
6 över hela det bostadspolitiska fältet. De ungas situation blir då ett mycket viktigt  
7 område att beakta. Det råder stor enighet i Sverige sedan årtionden att högre  
8 studier ska kunna finansieras genom det statliga studiestödet som alla har tillgång  
9 till oaktat föräldrars och släktingars ekonomi. Att på egna meriter få låna och  
10 investera i sina studier är och förblir en stor frihetsreform, i dag en självklar ordning.  
11 Motsvarande borde gälla möjligheterna att just på egna meriter få möjlighet att  
12 skaffa sig den egna bostaden.

13 För detta krävs en skyndsam översyn av låne- och amorteringsregler i samverkan  
14 mellan stat och bankväsendet. Kravet på kontantinsats om normalt 15 procent är  
15 idag oöverstigligt för en betydande grupp ungdomar som söker sin första bostads-  
16 rätt med den prisnivå som nu etablerats i storstadsregionerna. Att reducera denna  
17 kontantandel, förslagsvis till 5 procent, i kombination med skarpa amorteringskrav  
18 för motsvarande belopp under de första fem åren skulle vara ett konstruktivt sätt  
19 att minska trösklarna in på bostadsmarknaden.

20 För att stimulera och väsentligt underlätta ett målinriktat ungdomsbostadssparande  
21 borde staten också medge skatteavdrag i relation till egen inkomst. Detta skulle ju  
22 då väsentligt underlätta att spara till den egna insatsen.

23 Förvisso rymmer detta område många tekniska frågor och detaljer som jag  
24 inte avser att närmare beröra i denna motion. Motionen vill markera en politisk  
25 viljeinriktning mot en rimligare och mer sund utveckling på bostadsmarknaden inte  
26 minst för den unga generationen. Andra länder bl a Norge har format en politik i  
27 detta syfte. Stora välfärdsvinster i flera avseenden skulle uppnås. En kraftfull politik  
28 på detta bostadspolitiska område skulle uppmärksammas och uppskattas av stora  
29 ungdomsgrupper. Att möjliggöra och sprida ägandet av sin egen bostad till nya  
30 ungdomsgrupper borde vara en politik helt i linje med det moderata budskapet om  
31 frihet under ansvar!

32 Med anledning av vad jag har redovisat ovan hemställer jag om att Moderata  
33 Seniorers Årsmöte måtte uttala sig till förmån för

34 att Moderaterna skyndsamt utarbetar ett brett bostadspolitiskt program  
35 med sikte på att kunna hantera de utmaningar som en sedan lång tid  
36 undermålig bostadspolitik bidragit till,

37 att de ungas bostadssituation då särskilt beaktas utifrån den analys och  
38 viljeinriktning som presenteras i motionen, samt

39 att motionen i händelse av bifall sändes till Moderaternas partistämma.

## Moderata Seniorrådets yttrande

Styrelsen delar motionärens synpunkter och föreslår

- att* med bifall översända motionen till Moderata Seniorers årsstämma i Uppsala 2019.

## Moderata Seniorers styrelses yttrande

Motionären pekar i motionen på det angelägna i att få till stånd en fungerande bostadspolitik. Moderata Seniorer instämmer också i att vi bör underlätta regelverket för ungdomar som söker en egen bostad. Motionen innehåller en del intressanta idéer men styrelsen saknar i dagsläget resurser att djupare analysera motionens innehåll, men föreslår stämman att densamma med bifall sändes som Moderat seniomotion till vår partistämma.

Styrelsen föreslår årsstämman besluta

- att* bifalla motionen, samt  
*att* sända motionen till partistämman.

## Årsstämmans beslut

- att* i enlighet med styrelsens förslag bifalla motionen

### Partistylrelsens yttrande över motion 7:21

Motionären anser att Moderaterna bör utarbeta ett brett bostadspolitiskt program för att kunna hantera bostadskrisen, och ungas bostadssituation ska särskilt beaktas. Motionären vill även se en översyn av låne- och amorteringsreglerna, ett reducerat krav på kontantinsats och en möjlighet till avdragsgillt bostadssparande.

Partistylrelsen delar motionärens uppfattning om att de höga bostadspri- serna, bristen på hyreslägenheter samt skärpta lån- och amorteringsregler gör det svårt för unga att skaffa sin första bostad.

Möjligheten att själv äga sin bostad är en central utgångspunkt i Moderater- nas bostadspolitik, men i dag ser vi betydande problem, inte minst för unga, att komma in på bostadsmarknaden.

Bostadspolitiken behöver sluta fila på marginalen och i stället reformeras i grunden. Det handlar om att ge alla, oavsett plånbok eller ålder, möjligheter till ett bra boende i den boendeform de själv önskar. Vi moderater har därför länge drivit på för en blocköverskridande överenskommelse där vi tar ett helhetsgrepp om bostadspolitiken.

För att fler unga ska kunna skaffa sin första bostad handlar det i grund och botten om att bygga många fler nya bostäder. Förutom betydande regelförenklingar för fler bostäder måste en blocköverskridande överenskommelse även omfatta skatte- och finansieringsreformer, kortare planprocess samt snabbare och billigare produktion. Vi måste se över såväl bostadsbidrag som bosparsystem, bolånefinansiering och andrahandsuthyrning i ett samlat paket. Dessutom behöver rörligheten i det befintliga beståndet öka och vägen in till det ägda boendet måste bli enklare.

Ett annat problem som måste hanteras är ökningen av hushållens skuldsättning. Moderaterna ansåg att tidpunkten för införandet av den senaste skärpningen av amorteringskravet var fel. Det infördes vid en tidpunkt då vi såg en nedgång på marknaden och kravet riskerade att förvärra bostadskrisen. Vi utesluter inte åtgärder för att hantera hushållens skuldsättning, men det centrala är att lösa bostadsbristen och få en bättre fungerande bostadsmarknad.

I partistyrelsens proposition om rättvis och hållbar tillväxt berörs också hur bostadsbeståndet kan användas bättre. Moderaterna kommer även fortsätta analysera behovet av ytterligare regelförenklingar vad gäller uthyrning av egen bostad.

## **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

att anse motion 7:21 besvarad med vad som ovan anförts.

### *Motion 7:22*

## **Kontanthantering**

### **Johanna Zidén, Höga Kusten/Kramfors – Västernorrland**

Sedan 2015 har bankerna i en stadig takt avskaffat kontanthantering som tjänst på sina kontor. Det är idag nästintill omöjligt att sätta in kontanter på sitt eget eller någon annans konto oavsett om man är kund på banken eller inte. OM det är möjligt så kan det innebära att man måste betala en avgift, oftast rätt hög. Detta har komplicerat livet för många av landets medborgare.

Vi går mot ett mer digitaliserat samhälle och neddragningen kan kännas som en naturlig del i utvecklingen, men så länge staten godkänner kontanter som betalningsmedel måste dess medborgare få hjälp att hantera dem.



På Riksbankens hemsida har de 9/5 2017 lämnat följande svar på frågan "varför hanterar inte bankerna kontanter?": 1  
2

"Under de senaste fem åren har kontantuttagen minskat med ungefär en tredjedel, både sett till antal och värde. Samtidigt har kortbetalningarna ökat med ungefär 50 procent. Följden har blivit att bankerna drar ner på sin kontanthantering eftersom den inte är tillräckligt lönsam. En del banker tar också avgifter för vissa tjänster, för att täcka sina utgifter. Riksbanken anser dock att den här utvecklingen har gått alltför fort och har framfört till finansdepartement att det bör införas ett lagkrav på bankernas kontantservice. Det skulle innebära att bankerna får ett tydligt krav på sig att uppfylla förväntningarna, det vill säga ta sitt samhällsansvar och ge kunderna den service de efterfrågar. Men detta är alltså en lagstiftningsfråga för riksdag och regering och inte något som Riksbanken kan besluta om." 3  
4  
5  
6  
7  
8  
9  
10  
11  
12

Detta innebär att det krävs en aktiv politik för att få tillbaka en samhällsservice som många av landets medborgare vill ha tillbaka. 13  
14

Jag yrkar därför: 15

att Moderaterna i Höga Kusten/Kramforsföreningen bifaller motionen i sin helhet och skickar den vidare till förbundets arbetsstämma i Västernorrland. 16  
17  
18

att Moderaterna som deltar i Västernorrlands arbetsstämma bifaller motionen och skickar den vidare till Moderaternas nästa stämma på riksnivå. 19  
20  
21

att Moderaterna hör samman Riksbankens förslag och aktivt arbetar för att införa ett lagkrav på bankernas kontantservice i hela landet. 22  
23

## Förbundsstyrelsens yttrande 24

Motionären föreslår en ny lag för att tvinga bankerna att ta emot kontanter. 25

Vi har några officiella betalmedel och kontanter är ett av dem. Förbundsstyrelsen delar motionärens och Riksbankens uppfattning att det behövs ny lagstiftning för att tvinga banker att ta emot kontanter. 26  
27  
28

Förbundsstyrelsen föreslår arbetsstämman: 29

att bifalla motionen. 30

## Förbundsstämmans beslut 31

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag. 32

1 *Motion 7:23*

2 **Det kontantlösa samhället**

3 **Moderata Seniorer**

4 Sverige ligger i riskzonen för att bli världens första kontantlösa land. Detta hävdar  
5 forskare från KTH som räknar med att kontantförsörjningen bryter ihop vid 2023,  
6 om inte drastiska åtgärder vidtas.

7 Fler och fler protesterar nu mot avvecklingen och inte enbart de 1,1 miljoner som  
8 lever i digitalt utanförskap. Det är tydligt att allmänheten efterfrågar en demokratisk  
9 diskussion om kontanternas vara eller inte vara. I somras presenterade Riks-  
10 bankskommittén, med uppdrag att utreda hur en välfungerande kontanthantering  
11 bör tydliggöras i lag, sitt förslag för att trygga kontanttillgången i Sverige.

12 I Riksbankskommitténs delbetänkande framgår det att kontantavvecklingen fram  
13 till nu inte har förgåtts av grundliga överväganden. Man vet väldigt lite om vilka  
14 konsekvenser detta kan få för Sveriges beredskap, civilsamhället och småfö-  
15 retagen, den äldre befolkningen och grupper med svag förankring i samhället.  
16 Med andra ord så har en samhällsbärande infrastruktur monterats ned på ett ad  
17 hoc-mässigt sätt utan tillbörlig konsekvensanalys.

18 *Beredskapsaspekten*

19 Digitaliseringen och globaliseringen skapar helt nya sårbarheter i samhället. Allt  
20 fler organisationer är globala och har sammankopplade IT-system med information  
21 lagrad i olika molntjänster. I cyberrymden finns också stora delar av vår kritiska  
22 infrastruktur, däribland betalsystemet. Det blir allt svårare att dra gränser mellan  
23 intern och extern säkerhet och mellan militära och icke militära hotbilder. Fram-  
24 tidens attacker sker på nätet. Redan har vi sett ett flertal attacker mot svenska  
25 offentliga IT-system.

26 Sofistikerade system tenderar att vara mer sårbara och behöver säkras upp med  
27 mer robusta system. Spänningar i närområdet och geopolitiska konflikter har  
28 dessutom medfört en skärpt hotbild. Kontantinfrastrukturen ökar redundansen i  
29 betalsystemet eftersom de fungerar oavsett politisk påverkan eller om det finns  
30 ström. Om elnätet eller bankernas IT-system slås ut är det kontanter som står  
31 mellan oss och total kollaps i betalsystemet. Vi menar att vi inte bör montera ned  
32 ett fullt robust betalsystem utan att analysera riskerna med detsamma.

33 *Demokratiaspekten*

34 Att alla medborgare ges tillgång till basal samhällsservice, så som betaltjänster,  
35 är grundläggande i ett demokratiskt samhälle. En avveckling av kontantsystemet  
36 skulle göra livet svårare för redan utsatta människor. Över en miljon svenskar

lever idag i ett digitalt utanförskap och utan kontanttjänster kommer situationen försämrats avsevärt för den här gruppen. 1  
2

Viktigt att beakta är också att äldre och funktionshindrade får mycket svårt att sköta sin ekonomi och hamnar i riskfyllda beroendeställningar genom att de tvingas lämna ut sina kortuppgifter till andra. En ökad digitalisering innebär att människor i högre utsträckning själva måste göra jobbet och ansvara för att transaktioner genomförs korrekt – det jobb som banken tidigare utförde. Många äldre är inte vana vid att hantera datorer och kort utan vill kunna betala räkningar på det sätt de är vana vid. Detsamma gäller människor som exempelvis har nedsatt syn eller kognitiva svårigheter. 3  
4  
5  
6  
7  
8  
9  
10

*Integritetsaspekten* 11

Kort och andra digitala betalmedel lämnar ofrånkomligen spår efter sig. Om kontanterna avvecklas betyder det att konsumenter inte längre har valmöjligheten att vara anonyma i sina inköp. Med andra ord är det kontanta betalsystemet en viktig garant för den personliga integriteten, inte minst som skydd mot otillbörlig övervakning och läckage av personlig information. Även om man inte gör något brottsligt vill nog de flesta ha kvar möjligheten att kunna köpa något utan att det ska registreras, precis som att man vill ha rätten att läsa vilka böcker man vill eller rätten att uttala sin åsikt oavsett om den råkar vara obekvä. 12  
13  
14  
15  
16  
17  
18  
19

Moderata Seniorer uttalar en påtaglig oro för att kontanterna är på väg att dö ut och vill i likhet med nätverket Kontantupproret att denna fråga av Regering och Riksdag tas på största allvar. 20  
21  
22

Moderata Seniorer föreslår partistämman besluta 23

att Moderaterna aktivt arbetar för att kontanthantering även fortsättningsvis fungerar i hela samhället parallellt med olika digitala betalsystem. 24  
25  
26

*Motion 7:24* 27

## **Motion beträffande en stärkt ställning för kontanthantering i samhället** 28 29

**Ingrid Jerneborg Glimne och Dan Glimne, Gnesta – Södermanlands län** 30  
31

Trenden i dag är att allt fler personer väljer att betala med allehanda kort, i stället för med kontanter. Denna trend kan avläsas ända ned till småutgifter, som för en kopp kaffe eller enstaka frimärken, och förstärks också påfallande ofta i andra 32  
33  
34

1 ändan av transaktionerna genom att allt fler etablissemang medvetet gör sig till  
2 "kontantlösa" inrättningar på så sätt att de vägrar ta emot sedlar och mynt av sina  
3 kunder.

4 Denna trend samt utveckling är oroande, av flera skäl. Inte minst är att kontanter  
5 i den egna plånboken utgör ett betalningsmedel som inte kan slås ut – på kort  
6 eller lång sikt – genom datorhaverier hos banker, eller genom medvetna fientliga  
7 IT-attacker mot viktiga elektroniska system. Man kan här påminna sig om att MSB,  
8 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, på sina webbsidor listar innehav  
9 av en rimlig mängd kontanter hemma bland övriga viktiga förebyggande krisåtgär-  
10 der som ansvariga medborgare kan och bör vidta inför risken att delar av samhället  
11 upphör att fungera.

12 Frågan är dock hur väl denna del av krisåtgärderna kommer att fungera i praktiken,  
13 när handeln samt bankerna strävar efter att avveckla kontanthantering samtidigt  
14 som allt fler bankkontor läggs ned och antalet bankomater i samhället minskar.

15 En annan aspekt av att människor tvingas till kortanvändande, i stället för att  
16 kunna ta till kontanter, är att detta har bidragit till att kortbedrägerier eskalerat  
17 under de senaste åren. I synnerhet en undersökning genomförd av SVT i februari  
18 2019 visade att många pensionärer oroar sig för detta: samvetslösa personer som  
19 sneglar över axeln när en äldre människa slår in sin kod, för att sedan stjäla kortet  
20 och snabbt tömma bankkontot med stora personliga tragedier som följd.

21 Motkrafter saknas dock inte i dag. En organisation som slåss för att kontanter  
22 måste bibehållas i ett smidigt fungerande samhälle är Kontantupproret, med  
23 webbsidan [www.kontantupproret.se](http://www.kontantupproret.se). Och Riksbankskommittén lade i juni 2018  
24 fram ett betänkande, betitlat "Tryggad tillgång till kontanter", där man starkt föror-  
25 dar en fortsatt kontanthantering i samhället inte minst för att "minska samhällets  
26 sårbarhet". Kommittén förordar även en lagstiftning i syfte att tvinga stora och  
27 systemviktiga banker att tillhandahålla kontantuttag och dagskassehantering, så att  
28 99% av befolkningen har rimligt avstånd till närmaste plats där sådant kan skötas.  
29 Efter att betänkandet lades fram har dock inte mycket hänt i frågan.

30 Med hänsyn taget till ovanstående föreslår vi därför

31 *att* Moderaterna på riksplanet verkar för att driva på ett skyndsamt  
32 implementerande av Riksbankskommitténs rekommendationer, såtillvida  
33 och inkluderande

34 *att* banker – för att få bibehålla sina tillstånd – samt livsmedelsbutiker,  
35 vårdcentraler och andra aktörer med påtagligt samhällsansvar åläggs att  
36 upprätthålla en kostnadsfri kontanthantering som skydd mot allvarliga  
37 framtida kriser.

## Föreningsårsmötes beslut

Moderata Samlingspartiet i Gnesta beslutade på årsmötet 2019-03-17 att bifalla motionen och skicka den vidare till länets förbundsstämma.

## Förbundsstyrelsen yttrande

Sverige är idag ett av de länder som har kommit längst i utvecklingen av det kontantlösa samhället. En synnerligen sårbar utveckling! I förhållande till våra grannar och omvärlden sticker vi ut som ett extremfall. Under 50 år har kontanthantering i samhället gått från att omsätta runt 10 procent till 3 procent i samhället. Idag finns dock fortfarande omkring 90 miljarder i kontanter i samhället. Det är främst två argument för att behålla kontanter i ett samhälle; det svenska totalförsvaret och människors vilja att betala med kontanter.

Hotbilden idag har i allt större utsträckning präglats av digitaliseringens fram-marsch. Det finansiella systemet står därför inför utmaningen att hantera kriser vid IT- el eller telehaveri eller attacker. Enligt FRA utsätts Sverige för någonstans runt 10 000 statssanktionerade cyberaktiviteter i månaden. Man hävdar även att hoten ökar i styrka och omfattning. En allvarig el- eller telestörning kan också göra det omöjligt för medborgarna att ta ut kontanter, girera eller betala med kort. Inträffar detta kan förtroendet för det finansiella systemet skadas. Det kan i sin tur få än mer långsiktiga och skadliga effekter på samhället. Utifrån ett totalförsvarsperspektiv kan det finansiella systemet utgöra en direkt måltavla.

Bankernas risk för rån har bytts till småföretagarens och föreningskassörens risktagande. Många företagare i landsorten har många mil till bank/insättningsauto-maten, eftersom fler och fler bankkontor läggs ner. Kontanter som betalningsmedel inom besöksnäringen är mycket vanligt. Besökare från andra länder tar i stor utsträckning ut pengar i en svensk automat och betalar sedan med kontanter. Företagaren har självklart inte möjlighet att åka långa sträckor för att sätta in pengarna dagligen.

Att ha möjlighet att betala med kontanter är också en valfrihetsfråga men kan också vara en fråga på liv och död. Det blir stora konsekvenserna för utsatta människor när vårdcentraler och akutmottagningar tar bort möjligheten att kunna betala kontant. Ska en hemlös person nekas vård för de pengar som hen lyckats få ihop? Utan mobiltelefoner och en fast bostadsadress blir det omöjligt att både swisha, betala med kort eller faktura.

Många äldre personer och personer med olika funktionsnedsättningar kan och vill inte hantera kort och swish. I Sverige finns ett digitalt utanförskap som blir väldigt tydligt i kontantfrågan. Om tio år kommer ytterst få människor använda kontanter men vi är inte där ännu och utvecklingen har gått för fort och lämnar människor utanför. Vi moderater värnar social inkludering där även betalningsmedel ingår.

- 1 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta  
2       *att*       bifalla motionen,  
3       *att*       sända motionen vidare till partistämman.

## 4 **Förbundsstämmans beslut**

- 5       *att*       bifalla motionen,  
6       *att*       sända motionen vidare till partistämman.

### 7 **Partistyrelsens yttrande över motionerna 7:22-7:24**

9 Motionerna behandlar frågor om kontanthantering. I motion **7:22** föreslås  
10 lagkrav på att bankerna ska tillhandahålla kontantservice i hela landet.  
11 I motion **7:23** efterfrågas åtgärder för att säkerställa att kontanter kan  
12 användas som ett betalningsalternativ i hela samhället även i framtiden. I  
13 motion **7:24** föreslås en implementering av vissa rekommendationer från  
14 Riksbankskommittén, vilket skulle innebära att banker (för att få bibehålla  
15 sina tillstånd), livsmedelsbutiker, vårdcentraler och andra samhällsviktiga  
16 aktörer åläggs att upprätthålla en kostnadsfri kontanthantering.

17 Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning om vikten av en fungerande  
18 kontanthantering i hela landet. Så länge bankomater och växlingskontor  
19 tillhandahåller kontanter måste också insättning kunna ske smidigt. Det är  
20 fortfarande mycket kontanter i omlopp och många människor är fortfarande  
21 i behov av kontanter, särskilt äldre. Kontanthanteringen behöver därför  
22 förbättras, utan att försämra möjligheterna för det kontantlösa samhället att  
23 fortsätta utvecklas.

24 I en värld där det säkerhetspolitiska läget präglas av osäkerhet och  
25 oförutsägbarhet prioriterar Moderaterna arbetet med att åstadkomma ökad  
26 trygghet i vårt samhälle. I det arbetet är krisberedskap en central del. Skulle  
27 vi utsättas för en kris eller krig och elektronisk betalning skulle slås ut, blir  
28 kontanthanteringen en betydande fråga. Myndigheten för samhällsskydd  
29 och beredskap (MSB) inkluderar kontanter i mindre valörer bland sina tips  
30 för allas hemberedskap. Forsvarsberedningen har även uttalat att varje  
31 medborgare har ett ansvar att klara sin egen försörjning och omsorg under  
32 en vecka, utan stöd från samhället.

33 Frågan om ett fungerande system för kontanthantering bör även ses ur  
34 ett landsbygdsperspektiv – att hela Sverige ska kunna leva. Det är många  
35 som drabbas när bankerna inte tillhandahåller kontantservice, exempelvis  
36 landsbygdsföretag som har stora problem med att hantera växelkassor och

insättning från kontant försäljning. Många och långa resor till en eventuell insättningsautomat tar tid och resurser från företaget.

Det är upp till respektive näringsidkare att avgöra vad man vill erbjuda för betalningsmöjligheter: kort, Swish, kontant eller dessa i kombination. Den tekniska utvecklingen med nya betalningsformer har skapat många fantastiska möjligheter för småföretagare att komma ut på marknaden.

En annan anledning till varför näringsidkare väljer att inte ta emot kontanter kan vara risken för att utsättas för rån. För sjukhus gäller dock särskilda regler; de är skyldiga att ta emot kontanter enligt en dom från Högsta Förvaltningsdomstolen.

Den tekniska utvecklingen som ligger bakom det kontantfria samhället är viktig för Sverige. Samtidigt behöver en fungerande krisberedskap prioriteras och en kontanthantering som gör det möjligt att leva och bedriva företag i hela Sverige säkerställas.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att bifalla motion 7:23, det vill säga

att Moderaterna aktivt arbetar för att kontanthanteringen även fortsättningsvis fungerar i hela samhället parallellt med olika digitala betalsystem, samt

att anse motionerna 7:22 och 7:24 besvarade med vad som ovan anförts.

## Motion 7:25

# Tillsätt en utredning om skatteavdrag för erlagd avgift enligt andelstal till vägförening/samfällighet

Tommy Jonsson, Nyköping och Anna af Sillén,  
Nyköping – Södermanlands län

## Bakgrund

Många medborgare utanför de stora tätorterna betalar en extra skatt. En avgift per andelstal till en vägförening/vägsamfällighet som underhåller en enskild väg. Om man som fastighetsägare har andelstal i vägförening är man pliktad att betala denna avgift, därav liknelsen vid skatt. De flesta av dessa vägar har dessutom allmänheten tillträde till, alltså lite som en allmän väg. Så för att själv komma hela vägen hem

1 åker man först på lite statlig eller kommunal väg men sedan på en väg man delvis  
2 åger men som andra åker gratis på. Vi anser att denna extra kostnad för medborg-  
3 are som tar ansvar för vägar i vårt samhälle bör tas bort.

4 Framtidens Sverige behöver mindre av beskattning och mer frihet. Svenska  
5 medborgare behöver också få känna att det lönar sig att ta ansvar och bidra till  
6 att vårda det som vi gemensamt nyttjar. Men med det sätt på vilket upplägget  
7 med vägföreningar/vägsamfälligheter är konstruerat blir effekten den motsatta.  
8 Medborgare som idag engagerar sig i, och tar kostnad och ansvar för, vägar som  
9 allmänheten har tillträde till, får idag en extra kostnad. Det är en dubbelbeskattning  
10 som huvudsakligen drabbar människor som bor på landsbygden. Detta vill vi ändra  
11 på.

12 Att vara tvingad att betala årlig avgift per andelstal till vägförening/samfällighet  
13 borde medföra skatteavdrag till samma belopp. Detta då vägarna i vägföreningen/  
14 samfälligheten genom förvaltningen upplåts till trafik för allmänheten. De statliga  
15 bidrag som förekommer till vägföreningar mm för detta med sig. Vi anser därför  
16 att det bör tillsättas en utredning om skatteavdrag för erlagd avgift enligt andelstal  
17 till vägförening/samfällighet. Lämplig avgränsning för skatteavdrag är att man är  
18 folkbokförd på fastigheten som har andel i vägföreningen.

19 Med anledning av ovanstående föreslår vi

7

20 att partistämman ställer sig bakom det som anförs i motionen om att  
21 riksdagen ska tillsätta en utredning om skatteavdrag för erlagd avgift  
22 enligt andelstal till vägförening/samfällighet

23 att partistämman arbetar in vad som anförs i brödtexten ovan i politiska  
24 program & texter rörande landsbygdspolitik etc.

## 25 **Förbundsstyrelsens yttrande**

26 I kommunerna täcks kostnaden för väg- och gatuunderhåll i tätorten av kommu-  
27 nalskatten. Utanför tätorten tvingas däremot många fastighetsägare istället ingå i  
28 en vägförening/samfällighet som tar ut en årlig avgift för vägunderhållet på områ-  
29 det. Motionärerna anser att denna avgift är att betrakta som en extra skatt, dels  
30 eftersom man inte får samma "tjänst" från kommunen för den kommunalskatt man  
31 betalar och dels för att ortens vägar oftast ingår i kommunens vägnät med tillträde  
32 för allmänheten och alltså inte är att betrakta som enskilda vägar. Motionärerna  
33 anser att avgiften borde kompenseras med ett motsvarande skatteavdrag, och  
34 föreslår att riksdagen skall tillsätta en utredning i frågan.

35 Förbundsstyrelsen förstår motionärernas kritik mot det rådande systemet, men  
36 anser inte att ett skatteavdrag är den optimala lösningen. Införande av skatte-  
37 avdrag vore en övergångslösning som skulle medföra att ett redan tillräckligt  
38 komplicerat skattesystem blir ännu snårigare. Förslaget tar därtill inte hänsyn till  
39 historien om införandet av vägsamfälligheter och hur det också speglar prisbilden



för boende. En alternativ lösning vore att helt avskaffa systemet med vägföreningar, att varje kommun får ansvar för vägunderhållet i hela kommunen, undantaget helt enskilda vägar, och att kostnaden för detta finansieras via kommunalskatten. Detta innebär dock ingen riktig förenkling av nuvarande system lika lite som förslaget som motionärerna anför att införa avdragsrätt för avgiften till vägförening/samfällighet.

Förbundsstyrelsen i Södermanland föreslår partistämman besluta

att avslå motionen

## Partistyrelsens yttrande över motion 7:25

Motionen föreslår en utredning om skatteavdrag för erlagd avgift enligt andelstal till vägförening/samfällighet.

Det är en viktig fråga kring framtida förutsättningar för enskilda vägar som motionärerna tar upp. Moderaterna uppfattning är att Trafikverket skall ges i uppgift att ta fram en nationell underhålls- och investeringsplan för enskilda vägar.

Partistyrelsen delar dock förbundsstyrelsen i Södermanlands läns uppfattning att ett skatteavdrag inte är att föredra. I stället behöver frågan utredas för att långsiktigt ge bättre förutsättningar för vägföreningar/samfälligheter att driva enskilda vägar.

Framtida behov som innebär eventuella ökade kostnader för staten kring skötsel av enskilda vägar måste vägas mot övriga prioriterade områden i statsbudgeten.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 7:25 besvarad med vad som ovan anförts.

## Motion 7:26

# Öresundsbrons avgifter

## Carl Johan Sonesson, Slottsstaden – Skåne m fl

Nästa år firar Öresundsbron 20 år. Den 1 juli 2000 invigdes bron högtidligt, drygt sex år efter Carl Bildts regering gett klartecken.

Bron är inte bara en storslagen ingenjörsprestation och ett bra exempel på projektledning – budgeten hölls – utan också det första exemplet på att trafikant-

avgifter kan betala en stor kommunikationsled. Trängselavgifterna i Stockholm och Göteborg kom långt senare.

De som kör på bron betalar inte bara den 16 kilometer långa förbindelsen, utan också mycket av de svenska landanslutningarna. Genom det statliga bolaget Svedab äger staten halva sundsförbindelsen och alla landanslutningar, bland annat Malmös yttre ringväg.

När Öresundsbron byggdes var planen att förbindelsen skulle vara betald 2040. Trots att mer av landförbindelse tidigt lades in, beräknas nu bron vara betald redan 2033. Detta trots att Öresundsbrokonsortiet dessutom börjat betala ut vinst till de två statliga ägarbolagen.

Den svenska statliga finansieringen av infrastruktur, till exempel i Skåne, är sedan länge otillräcklig och behöver ökas. Nödvändiga investeringar kan ske snabbare om det tillskjuts regionala och lokala medel, till exempel genom trängselavgifter. För Skåne och Sydsverige finns det redan en förbindelse som till hundra procent är brukarfinansierad och som snart är färdigbetald. Istället för att sänka broavgifterna kan de användas som kassaflöde och betalning av fler projekt i Sydsverige enligt exempel på uppgörelserna i Stockholm och Västsverige.

Först kan pengaflödet användas för att få igång bygget av en andra Öresunds-förbindelse, vilket Sverige kommer vara i akut behov av när Fehmarn Bält-förbindelsen står klar. Tunnlar för väg och järnväg mellan Helsingborg och Helsingör beräknas också de kunna betalas via brukaravgifter, Svedab kan med sina stora intäkter från Öresundsbron bygga med mindre kreditrisk.

Andra projekt som kan betalas med intäkterna från dessa förbindelser kan vara en tredje förbindelse – en metro mellan Malmö och Köpenhamn. Samt väg och järnväg på den svenska sidan, såväl utbyggnad av E6 längs Västkusten och andra nödvändiga investeringar. Enbart i Skåne finns behov som långt överskrider det utrymme som staten kan ställa upp med.

#### Att-satser

att överskottet från Öresundsbron ska användas för att öka utbyggnad och upprustning av statlig infrastruktur i Sydsverige

att denna utbyggnad och upprustning ska ske balanserat och innefattande både väg och järnväg

Carl Johan Sonesson  
Slottsstaden, Skåne

Anna Jähne  
Raus, Skåne

Mikaela Waltersson  
Halmstad, Halland

Mikael Johansson  
Alvesta, Kronoberg

Alexander Wendt  
Karlshamn-Asarum, Blekinge

## Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen i Skåne ställer sig bakom motionen och delar motionärens åsikter till fullo. Skåne har med Öresundsförbindelsen Sveriges mest framgångsrika vägavgift. När nu modellen har visat sig fungera är det viktigt att vi fortsätter att bygga och finansiera mer infrastruktur på samma sätt, till nytta för Sverige och hela Sydsverige.

Med anledning av ovanstående föreslår förbundsstyrelsen i Skåne partistämman besluta

att bifalla motionen.

## Motion 7:27

# Infrastruktur för hela Skåne

## Moderaterna i Skåne

Skåne växer och allt fler väljer att flytta till Skåne, vilket är positivt. Det medför dock en del konsekvenser bland annat ökad belastning på den infrastruktur som är nödvändig för medborgarna, kommunerna och näringslivet.

Skåne och Moderaterna har under flera år, utan att få gehör, drivit inte bara för Skåne utan för hela Sverige viktiga infrastruktursatsningar. Det är trångt på vägar och järnvägar i Skåne. Belastningen på vägarna ökar och järnvägssystemet kan på många håll idag inte tillgodose efterfrågan på person- och godstrafik.

Staten fördelar satsningarna på statlig infrastruktur i den nationella infrastrukturplanen som är 12-årig och sedan alliansregeringens tid är planen uppdelad i tre projektdelar:

År 1-3 – Skall vara färdigt för produktion,

År 4-8 – Skall förberedas för produktion och sista frågetecken rättas ut,

År 9-12 – Planeras och förbereds

Ett problem med den statliga infrastrukturplanen är att den blir lätt till en önskelista. Projekt kommer med på "kanten", till exempel fyrspårsutbyggnaden Lund-Hässleholm, som i liggande plan bara kommer med 2028-2029. Om det kommer att ske i verkligheten, vet vi inte förrän när nästa infrastrukturplan fastställs av regeringen 2022. Trots att det är en plan, är det inte en statlig investeringsplan, utan varje års utgifter tas år för år, lika illa är det med det planerade underhållet, där innehållet allt för lite kan påverkas av berörda regioner.

Skåne med sitt geografiska läge hanterar dagligen en stor del av de svenska företagens transporter. Drygt en miljon lastbilar rullar genom Skåne varje år och när

1 Fährman-Bäldt-förbindelsen öppnar kommer trafiken att kraftigt öka, men också  
2 möjligheterna och kopplingen till kontinenten.

3 Skåne är en av Sveriges viktigaste infartsleder, detta och att Skåne är en av tre  
4 tydliga tillväxtregioner bildar ett starkt case för fler investeringar.

5 Befolkningsutvecklingen i Skåne har varit kraftig (12 % på tio år) och bland annat  
6 pendlingsmönster visar detta tydligt. Vi har i Skåne en flerkärnig struktur, men även  
7 i Skåne ser vi en tydlig urbanisering. När befolkningen växer år efter år börjar det  
8 synas att infrastrukturen brister. Vagnätet i Skåne är på många håll kraftigt belastat  
9 och underhållet eftersatt.

10 Övriga vägar, som väg 9, 11, 13, 23, 108, 24 med flera behöver alla uppgraderas  
11 för att hantera ökade trafikvolymerna och anpassas till kraven på ökad trafiksäkerhet.  
12 Lösningen kan inte vara att slentrianmässigt sänka hastighetsgränserna, eller  
13 skapa fler mittsepareringar som kan vara nödvändiga, men det måste vara en  
14 balans mellan trafiksäkerhet och framkomlighet.

15 Järnvägsnätet är kraftigt ansträngt, speciellt södra stambanan utnyttjas redan  
16 idag till bristningsgränsen. Nu sker en utbyggnad mellan Arlöv och Lund, men det  
17 behövs fortsatt 4-spårsutbyggnad upp till Hässleholm. Dubbelspår på Västkustba-  
18 nan beslutades redan 1992, det är inte färdigt drygt 25 år senare. Övriga järnvägar  
19 behöver också uppgraderas i Skåne, det gäller till exempel Skånebanan (Helsing-  
20 borg-Hässleholm-Kristianstad) och Ystad-Österlenbanan.

21 En känd utmaning är vatten och avlopp som i många kommuner är en tickande  
22 bomb, många års underinvesteringar kommer bli dyrt att ta igen. Ett mera okänt  
23 bekymmer är strömförsörjningen till stora delar av Sydsverige. Genom indelningen  
24 i olika e-handelsområden i Sverige missgynnas Skåne och södra Sverige. Därtill  
25 kommer att el-försörjningen är osäker. Skåne lider fortfarande av stängningen av  
26 Barsebäck. Ny kraft från sol och vind riskerar att hota balansen i elsystemet. Redan  
27 idag ser vi exempel på att kapaciteten är för liten. Det påverkar Skånes möjlighet  
28 att bygga nya bostadsområden, men också satsningar på mer miljövänlig transport  
29 med mer eldrift av bilar, bussar och färjor. Även etablering av ny elkrävande  
30 verksamheter hotas.

31 Med en växande befolkning följer också på sikt ett behov av nya förskolor, nya sko-  
32 lor och nya äldreboenden. Hela samhällsbygget behöver förnyas och fler skåningar  
33 ger inte automatiskt nya intäkter. Skåne lider fortfarande av en låg sysselsättnings-  
34 grad och lägre produktivitet än övriga delar av Sverige.

35 En stor del av den svenska utrikeshandeln går genom Skåne, varje dag året runt.  
36 Skulle Öresundsförbindelsen inte fungera eller färjetrafiken till Tyskland och Polen  
37 brytas, stannar hjulen i övriga Sverige och frukostborden kommer att gapa tomma.  
38 De senaste statliga infrastrukturplanerna har tydligt visat att staten inte kommer att  
39 satsa mer i Skåne om vi inte tydligare bidrar till finansieringen.

Den 1 juli 2000 invigdes Öresundsbron och så som det ser ut idag kommer den att vara färdigbetald om cirka 15 år. Finansieringsmodellen har visat sig vara framgångsrik. Därför bör vi redan idag inleda en diskussion om hur överskottet från Öresundsbron skall hanteras. Precis som med trängselskatterna i Stockholm och Göteborg skall intäkterna återinvesteras där de betalas. Vi kan nog utgå ifrån att det kommer att tas ut en avgift efter att Öresundsbron är färdigbetald, en avgift som givetvis skall täcka underhållet av förbindelsen, men som kan vara en intressant källa till finansiering av ytterligare infrastruktur.

Finansieringen av nya förbindelser över Öresund bör inspireras av hur man byggt och finansierat förbindelser i USA och på andra håll av världen. Förenklat - Finansierar man en förbindelse kan den förbindelsen hjälpa till att finansiera nästa. Att transportvolymerna över Öresund kommer att öka vet vi med stor sannolikhet. Dels tyder redan det svenska trafikverkets försiktiga beräkningar på detta, men lägger vi till hur Danmark bedömer transportutvecklingen efter Fehmarn-Bältförbindelsen förstärks bilden av att ytterligare förbindelser blir nödvändiga inom de närmaste decennierna.

Framtiden är digital, med bland annat Internet of Things och AI. Digitaliseringen kommer att medföra nya möjligheter så som intelligent trafikstyrning och förarlösa tåg, ett nära exempel är Metron i Köpenhamn. Oavsett hur framtiden kommer att bli kommer vi behöva allt bättre uppkoppling och täckning i hela Skåne. När nästa mobiltelefonsystem 5G skall rullas ut, måste vi komma ihåg att täckningen fortfarande inte fungerar överallt med dagens teknologi. Detta får inte bli ett hinder för utvecklingen, här behövs insatser där den digitala strukturen byggs ut med ökad tillgång till fiber och snabbt bredband.

#### Att-satser

- att verka för att överskottet samt intäkterna från Öresundsförbindelse efter avbetalningstiden skall återinvesteras i Skåne
- att verka för att finansieringen av nya Öresundsförbindelser skall ske med hjälp av de intäkter förbindelserna genererar
- att verka för att Skåne skall få en större del av de statliga infrastruktursatsningarna både utifrån Skånes växande andel av befolkning och Skånes betydelse som transit-län för svensk utrikeshandel
- att verka för att väg- och järnvägsnätet skall utvecklas med fokus på trafiksäkerhet, regionförstoring och fungerande arbetsmarknadsregioner
- att verka för att bristen av el i Skåne och Sverige byggs bort
- att verka för att hela Skåne och Sverige får tillgång till en snabb och säker digital uppkoppling
- att vidareända propositionen till Moderaternas partistämman 2019

## **Förbundsstämmans beslut**

### **Förbundsstämman beslutade**

- att* bifalla att-sats 1-7  
*att* bifalla propositionen

## **Partistyrelsens yttrande över motionerna 7:26 och 7:27**

I motionen berörs behovet av framtida infrastrukturinvesteringar i Skåne och Sverige samt hur dessa bör finansieras.

Partistyrelsen delar motionärens analys att dessa är betydande och viktiga för hela Sverige. Motionen föreslår att mer av de statliga infrastruktursatsningarna samt att framtida överskott från Öresundsbron skall tillföras Skåne. Partistyrelsen menar dock att beslut om framtida infrastruktursatsningar skall bedömas utifrån Sverige som helhet. Det är sant att behoven av infrastruktursatsningar i Sverige de närmaste decennierna är mycket stora. Detta gäller dock inte bara Skåne, utan också på många andra platser i Sverige.

I motionen föreslås vidare att infrastruktursatsningar skall ske med fokus på trafiksäkerhet, regionförstoring och fungerande arbetsmarknadsregioner. Partistyrelsen delar motionärens ambition och anser att dessa ingångsvärden skall gälla för hela Sverige. Det samma gäller motionens ambition att bristen på el skall byggas bort och att hela Sverige skall ges tillgång till en snabb och säker uppkoppling. Moderaterna är drivande i utbyggnaden av 5G och att koppla ihop inte bara Sverige utan hela EU inom ramen för denna teknik.

## **Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:**

- att* bifalla motion 7:27, att-satserna 4 och 5, det vill säga  
*att* för att väg- och järnvägsnätet skall utvecklas med fokus på trafiksäkerhet, regionförstoring och fungerande arbetsmarknadsregioner,  
*att* verka för att bristen av el i Skåne och Sverige byggs bort, samt  
*att* avslå motion 7:27, att-satserna 1 och 3, samt  
*att* i övrigt anse motionerna 7:26 och 7:27 besvarade med vad som ovan anförts.

## Motion 7:28

# Staten måste ta ett större ansvar för unika värden längs skånska kusten

## Moderaterna i Skåne

I Skåne finns det stora arealer av högvärdig jordbruksmark och därför har samhällen historiskt placerats längs med kusterna där marken inte var lika värdefull och där havets resurser kunde nyttjas. Dessa samhällen upplever idag erosion av olika grad. Erosionen orsakas av långsgående strömmar som plockar upp material längs kusten och transporterar det till andra delar av kusten eller ut till havs.

Vi blir ständigt påmind om behovet om att vi måste skydda och värna våra kuster. Kusterosionen är ett växande problem för sydkustens kommuner då effekterna av en stigande havsnivå märks av redan idag och det drabbar befintlig bebyggelse. Naturskydd och miljö inte bara är en kommunal fråga utan även ett nationellt intresse.

Stranderosionen är en nationell angelägenhet, erosionen orsakar översvämningar som i sin tur kan orsaka förlust av land, rekreationsområden, fastigheter och infrastruktur. Det är kostsamt för både samhället i sin helhet och för privatpersoner inom de drabbade områdena.

Kustområdet är av stor betydelse för vårt samhälle. Stränderna är en del av kommunernas attraktivitet och en viktig del för näringslivet och turismnäringen och bidrar med många arbetstillfällen i kommunerna. Stränderna är också värdefulla som biologiska livsmiljöer för rekreation och fritid. Kommuner kan idag endast ansöka om statsstöd för att utföra förebyggande åtgärder för naturolyckor som är permanenta. Strandfodringar behöver göras med jämna mellanrum och räknas inte som permanenta och således får kommunerna inte ta del av detta bidrag för att utföra sådana åtgärder.

Kustkommunerna i Skåne ser ett stort behov av ett större statligt engagemang och ekonomiskt stöd i dessa frågor. Utmaningarna idag och i framtiden är alltför omfattande för att enskilda kommuner ska kunna hantera dem på egen hand. Skånes sandstränder är unika och en nationell angelägenhet som måste skyddas. Ansvaret bör vara gemensamt både kompetensmässigt, processmässigt och inte minst ekonomiskt.

Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman besluta:

att staten måste ta ett större finansiellt ansvar för att skydda Skånes kuster och stränder

- 1        *att*        det ska finnas ett samordnat ansvar för kust- och strandfrågor på  
2        riksplanet utifrån både politiskt och utifrån ett myndighetsperspektiv  
3        *att*        förbundsstämman tar motionen som sin egen samt  
4        *att*        motionen skickas till Moderaternas partistämman 2019

5    *Christer Akej*  
6    *Simrishamn*

*Carina Wutzler*  
*Vellinge*

*Kristina Bentz*  
*Ystad*

## 7    **Förbundsstyrelsens yttrande**

- 8    Motionärerna lyfter en för Skåne och skånska kommuner angelägen fråga.  
9    Erosionsproblemen är uppenbara och hotar viktiga värden i många kustkommuner.  
10   I dagsläget tar staten ett allt för litet ansvar för att möjliggöra för kommunerna att  
11   hantera problematiken. Omständliga domstolsprocesser för strandfodring, brist på  
12   samordning mellan myndigheter, frånvaro av statligt engagemang – både politiskt  
13   och ekonomiskt – gör att kommunerna inte kan möta erosionsproblemen på ett  
14   effektivt sätt. I andra länder med liknande problem har staten ett mycket tydligare  
15   ansvar, så borde det även vara i Sverige.
- 16   Förbundsstyrelsen tycker därför att förbundsstämman bör ställa sig bakom  
17   motionärernas förslag och översända dessa till Moderaternas partistämman för  
18   behandling och inarbetning i partiets nationella politik. Förbundsstyrelsen vill trycka  
19   på att även om problemen är tydligast i Skåne så bör erosionen och skydd för  
20   stränderna vara en statlig angelägenhet. Förbundsstyrelsen ser också värdet med  
21   att detta ansvar samordnas, både politiskt och ur ett myndighetsperspektiv, men  
22   det får inte riskera leda till nya krångliga strandskyddsbestämmelser.

## 23   **Förbundsstämmans beslut**

- 24   Förbundsstämman beslutade (i enlighet med förbundsstyrelsens förslag)  
25   *att*        bifalla att-sats 1-4

### 26   **Partistyrelsens yttrande över 7:28**

- 27   Motionären framhåller att frågan om stranderosion är en nationell angelä-  
28   genhet med anledning av att det orsakar översvämningar, vilka kan orsaka  
29   förlust av land, fastigheter och infrastruktur. Vidare anför motionären att  
30   staten måste ta ett större finansiellt ansvar för att skydda Skånes kuster och  
31   stränder.

- 32   Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att kustområdet är av stor  
33   betydelse för vårt samhälle och att stränderna är viktiga för näringslivet,  
34   turisnäringsen och den biologiska mångfalden. Strandområden kan också  
35   vara en viktig ekonomisk tillgång för kommuner och regioner.



Åtgärder för att komma tillrätta med stranderosion bör vara långsiktigt hållbara och inte försvåras i onödan. Statens geotekniska institut (SGI) har i uppgift att stödja samtliga länsstyrelser och kommuner i planprocessen rörande geotekniska säkerhetsfrågor.

Normalt har fastighetsägaren ansvar för att förebygga eller återställa skador till följd av stranderosion och finansiera dessa inom sin fastighet. Kommunen är ofta fastighetsägare inom gemensamma områden och där det finns kommunala anläggningar.

Staten beviljar i vissa fall särskilda medel för återuppbyggnad och reparation av erosionsskador. Kommuner kan också söka bidrag hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, för att utföra åtgärder i syfte att förebygga naturolyckor i bebyggda områden. Naturolycka avser i detta sammanhang skred, ras eller översvämning.

## Partistytelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 7:28 besvarad med vad som ovan anförts.

### Motion 7:29

## Mer sjötransporter – mindre vägtransporter

### Marianne Wallengren, Onsala – Halland

Väldigt mycket gods transporteras på väg, trots att mycket av transporterna skulle kunna ske genom sjötransporter, skälet är att det är billigare att transportera på väg.

Dessvärre sker en stor andel av transporterna av förare från östra Europa till dumpade priser. De östeuropeiska förarna får betala priset genom bedrövliga arbetsförhållanden, vilket sannolikt äventyrar trafiksäkerheten.

Sjöfartsverket har höjt Farledsavgiften till så hög nivå att sjötransporter har svårt att konkurrera mot vägtransporter, t ex är det billigare att transportera nybyggda, breda huskroppar på väg, än att transportera dem till sjöss, trots att de byggs i Piteå hamn och destinationen är i östra Stockholm.

Miljövinsterna är gigantisk om en stor andel godstransporter förs över till sjöfarten från vägtransporter. Mindre CO2 utsläpp, mindre partiklar och mindre spill (som ofta förekommer vid trafikolyckor).

1 Yrkande:

2       *att*       Den godsbaserade Farledsavgiften reduceras till noll för inrikes  
3               sjötransporter.

4       *att*       Sända motionen vidare till Moderaternas partistämma 2019

5 **Förbundsstyrelsens yttrande**

6 Vi instämmer med motionären att Sjöfartsverkets avgiftshöjningar påverkar  
7 sjöfartens konkurrenskraft negativt. Vi anser också, i likhet med motionären, att  
8 olika transportslag bör ha konkurrensvillkor som är så lika som möjligt och i samma  
9 utsträckning bär sina egna samhällskostnader.

10 Det vore dock olyckligt att ensidigt röra hela eller delar av Sjöfartsverkets avgifter  
11 utan en mer omfattande genomlysning av sjöfartens långsiktiga finansiering. Sjö-  
12 fartsverkets drivs som ett affärsdrivande verk och omfattas av ett avkastningskrav.  
13 Från flera aktörer drivs frågan om att i högre grad anslagsfinansiera Sjöfartsverkets  
14 verksamhet för att minska sjöfartens avgifter. Denna fråga skulle dock behöva  
15 hanteras innan eventuella ändringar i det nuvarande systemet kan bli aktuella.

16 Med hänvisning till ovanstående föreslår förbundsstyrelsen förbundsstämman  
17 besluta

18       *att*       avslå motionen

7

19 **Förbundsstämmans beslut**

20       *att*       bifalla att-sats 1 med Hans Forsbergs och Peter Söderbergs  
21               ändringsyrkande "Moderata partiet skall arbeta för att sjöfartsverkets  
22               avgifter blir konkurrensneutrala mot övriga transportbolag".

23       *att*       motionen sänds till partistämman.

24 **Partistylelsens yttrande över motion 7:29**

25 Motionen berör sjöfartens villkor. Bland annat rättvisa förhållanden mellan  
26 väg och sjöfart och att de som kör transporter har rimliga arbetsvillkor.

27 Svensk transport på väg och sjö är viktiga för jobb och tillväxt. Precis som  
28 motionären skriver är det avgörande att ta framtida miljöhänsyn.

29 Eftersom farledsavgifterna är ett av de viktigaste ekonomiska styrmedlen för  
30 sjöfarten i Sverige, behöver avgifterna utformas så att de skapar incitament  
31 för sjöfarten att minska sina utsläpp. Samtidigt är det viktigt att utform-  
32 ningen inte missgynnar konkurrenskraften för svensk sjöfart, och därmed  
33 gynnar en utveckling där transporter flyttas över till mindre energieffektiva  
34 alternativ.

Ekonomiska överväganden ligger till grund för den förändrade avgiftsmo-  
dellen. Det är olyckligt om Sjöfartsverkets finansieringsmodell går ut över  
miljöarbetet. Vi välkomnar därför att Riksrevisionen har granskat Sjöfart-  
sverkets organisationsform. Samtidigt finns det ett behov av att se över  
miljödifferenteringen av farledsavgifterna för att säkerställa att utformningen  
skapar incitament för ytterligare klimatåtgärder utan att missgynna sjöfarten  
som transportslag.

## Partistyrelsen föreslår partistämman att besluta:

att avslå motion 7:29.

### Motion 7:30

## Servitut

### Lars Püss, Halmstad – Halland

Omfattningen på vår försvarsverksamhet har fluktuerat starkt genom åren. Från  
en period av upprustning efter andra världskrigets till järnridåns fall med en stark  
nedrustningstrend. Idag befinner vi oss i en tid där säkerhetsläget i vårt eget  
närområde drastiskt har försämrats, vilket innebär att behovet av att stärka vår  
försvarsförmåga har ökat markant. Som ett resultat av detta kommer försvarsmak-  
ten att behöva öva allt mer.

Sedan början av 90-talet har dessutom både miljöbalken och plan- & bygglagen  
förändrats på ett antal avgörande punkter, framförallt när det gäller störande  
verksamhet. Det har inneburit att det har blivit allt svårare att kunna bygga i t.ex.  
bullenutsatta miljöer. Det har inneburit att verksamheter som ses som störande  
blivit betydligt mer restriktiva när det gäller att tillstyrka byggnation i sin direkta  
närhet. Framförallt för verksamheter som klassas som riksintressen.

I Halmstad kommer det, om prognoserna slår in, att behöva byggas bostäder  
för ytterligare 50 000 invånare de närmaste 30 åren. Det är en befolkningsökning  
på 50 procent på endast 30 år, och situationen är mer eller mindre densamma i  
hela Halland. För de flesta Halmstadbor är försvarets närvaro en självklar del av  
vardagen. Med Halmstads Garnisonens ca 1400 anställda på Luftvärnsregementet,  
Försvarsmaktens Tekniska Skolor och Militärhögskolan har nästan alla någon form  
av relation till militären.

När det gäller skjutfälten så har försvarsmakten med stöd i miljöbalken blivit  
betydligt mer restriktiv och har tydligare meddelat vilka influensområden man  
anser sig ha i anslutning till sina övnings- och skjutfält. Försvarsmakten beskriver  
influensområde på följande sätt: "Områden som berörs av omgivningspåverkan

1 från den militära verksamhet, som är ett riksintresse, redovisas som influensom-  
2 råden. Ett influensområde är ett område inom vilket åtgärder som exempelvis ny  
3 bostadsbebyggelse kan påverkas av, eller som i sin tur kan påverka, verksamhet  
4 inom riksintresseområdet.”

5 Problem uppstår när man ska tillämpa miljöbalken på bullerområdet. Principen är  
6 då att verksamheten, vid klagomål, i bästa fall måste begränsas och i värsta fall  
7 måste upphöra. Skulle Försvarsmakten tillåta nybyggnation inom ett influensom-  
8 råde vid ett skjutfält och de nyinflyttade upplever verksamheten som störande så  
9 finner sig risken att skjutfältet måste stängas.

10 Den här situationen är sannolikt inte unik - det vill säga att riksintressen begränsar  
11 vårt behov av att bygga bostäder, som många kommuner är i skriande behov av.  
12 Vore det då inte mer rimligt om vi i stället kunde arbeta tillsammans för att både  
13 stärka vår försvarsförmåga och på samma gång tillåta mer bostadsbyggande?  
14 Det är högst troligt att försvaret hade kunnat tänka sig nybyggnationer inom sina  
15 influensområden om man var garanterad att det inte skulle påverka försvarsmak-  
16 tens verksamhet negativt. Problemet är att miljöbalken inte tillåter detta.

17 Den nuvarande situationen grundar sig i en alltför rigid lagstiftning som gör det  
18 svårare för försvarsmakten att öva och för kommunerna att bygga. Det är därför  
19 nödvändigt med ett rejält omtag. Vi måste komma tillbaka till ett läge där vi ser att  
20 försvaret av vårt land är en naturlig del av vardagen. Det innebär att vi måste kunna  
21 acceptera att det låter en del när försvarsmakten övar.

22 Miljöbalken borde kunna tillåta någon form av servitut för försvarets övningsverk-  
23 samhet. På det sättet skulle vi kunna säkra både försvarets möjligheter att öva och  
24 våra kommuners möjligheter att bygga bostäder. Menar vi allvar med att bygga  
25 ett starkt försvar måste vi göra det tillsammans med våra kommuner och regioner.  
26 Då blir försvaret en naturlig del av vår vardag och ses som en tillgång och inte en  
27 belastning på grund av en stelbent lagstiftning.

28 Med stöd av ovanstående yrkar jag

29 *att* moderaterna ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillåta  
30 servitut för störande verksamheter.

31 *att* sända motionen till förbundsstämman med hemställan om  
32 vidarebefordran till partistämman.

## 33 **Förbundsstyrelsens yttrande**

34 Förbundsstyrelsen tackar riksdagsledamoten för ett angeläget förslag. Motionen  
35 belyser på ett förtjänstfullt sätt den målkonflikt mellan två angelägna intressen,  
36 rikets försvar och vår bostadsförsörjning, som uppstår med dagens miljölagstift-  
37 ning. Moderaterna är både det främsta försvarspartiet och ett parti som driver på  
38 för en avbyråkratiserad bostadspolitik. Därför bör vi, i enlighet med motionärens  
39 förslag, driva på för en miljö- och planeringslagstiftning som tillgodoser både

försvarets behov och en fungerande bostadsförsörjning. Just det aktuella exemplet med servitut för störande verksamheter skulle i Halland kunna möjliggöra många nya bostäder i efterfrågade lägen, samtidigt som vi kan försäkra att försvaret kan bedriva den övningsverksamhet man behöver.

Med anledning av detta föreslår förbundsstyrelsen förbundsstämman besluta

att bifalla motionen, samt

att motionen sänds till partistämman.

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

att bifalla motionen, samt

att motionen sänds till partistämman

## Partistylelsens yttrande över motion 7:30

Motionen behandlar frågor om hur dagens regelverk kan medföra att verksamheter som kan ses som störande blir mer restriktiva när det gäller att tillstyrka byggnation i sin direkta närhet. Motionären föreslår att tillåta servitut för störande verksamhet.

Partistylelsen konstaterar att det i dag, tack vare modern byggteknik, är möjligt att nå goda ljudnivåer inomhus även i lägenheter nära källor till omfattande buller. Dagens riktvärden för utomhusbuller utgör dock ett betydande hinder för bostadsbyggande och orsakar att attraktiv mark lämnas obebyggd. Gränsvärdena för buller bör kunna höjas ytterligare och källan till bullret bör spela mindre roll genom att alla typer av buller jämföras. Bullernivåer ska mätas på insida av fasad, i stället för utanpå som i dag.

Boverket bör få det samlade ansvaret för regelverken kring buller och olika modeller bör utredas för hur byggnation i bullerutsatta miljöer kan möjliggöras, såsom så kallade servitut. Syftet med servitut är att främja byggande i närheten av till exempel flygplatser eller idrottsanläggningar. Lagstiftningen kring buller bör i större utsträckning utgå ifrån genomsnittliga ljudnivåer i stället för maximala värden vid begränsade tidpunkter. Om detta har Moderaterna också motionerat i Sveriges riksdag.

## Partistylelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 7:30 besvarad med vad som ovan anförts.

1 *Motion 7:31*

2 **Gör bostäder i storstadsregioner**  
3 **till riksintresse**

4 **Per Vorberg, Härryda – Västra Götaland**

5 Vi moderater står för en politik som skall ge svar på de samhällsproblem vi ser och  
6 som medborgarna uppfattar.

7 Idag råder det stor bostadsbrist i många delar av landet, men kanske framför allt i  
8 storstadsregionerna. Kommunerna har i uppdrag att se till att det finns bostäder för  
9 alla sociala grupper, ungdomar som behöver sitt första egna boende, arbetskraft  
10 till företagen, alla som står i bostadskö och flyktingar. Men ändå byggs det inte  
11 tillräckligt för att bemöta dessa behov.

12 Det är många som talar om olika orsaker till varför det inte byggs tillräckligt med  
13 bostäder, och från regeringens håll gapar det som vanligt tomt med konkreta  
14 åtgärder och förslag, förutom förstatligande och påmaningar från staten, utan att  
15 ge verktygen.

7 16 Det är många kommuner som skulle kunna förverkliga bostadsbyggande i större  
17 omfattning än idag, om det inte vore för alla hinder som olika myndigheter och  
18 intresseorganisationer tar fram. Ett hinder är att det finns många olika typer av  
19 andra intressen än bostäder, t.ex. riksintresse för friluftsliv, kulturmiljöer, natur,  
20 vatten, vägar, hamnar och flygplatser. Därtill finns orimliga bullerkrav och olika  
21 säkerhetskrav. Samtidigt ställs krav på kommuner att bygga fler bostäder och ta  
22 emot flyktingar och ordna bostäder åt dem, enligt en uträkning om fördelning av  
23 flyktingar där tillgången till bostäder inte finns med som en faktor.

24 Flera kommuner skulle teoretiskt kunna "dammsuga" upp alla bostäder som blir  
25 till salu eller blir lediga och ge till flyktingar. Men detta skulle skapa ännu större  
26 spänningar i samhället än vi redan har. Det är heller inte klokt att bygga tillfälliga  
27 bostäder av sämre kvalitet på ytor där man skulle kunna bygga riktiga bostäder.  
28 Det är kortsiktigt, dyrt och skapar nya områden där social utsatthet kan få fotfäste  
29 för lång tid.

30 Låt oss moderater i stället stå för ett samhällsbyggande där vi bygger varierat med  
31 olika upplåtelseformer, olika arkitektur och ett samhälle där människor med olika  
32 behov kan vara en del av och ta ansvar för det gemensamma. Ge kommunerna  
33 verktyg att samhällsutveckla en bättre framtid för alla. Gör kommunernas planer  
34 på bostadsbyggande till riksintresse, så att de kan ställas mot andra intressen och  
35 värderas lika.

36 Därför motionerar undertecknad att förbundsstämman beslutar

|     |                                                                                                        |        |
|-----|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| att | driva frågan om att ge kommunerna större beslutsrätt, ansvar och inflytande över samhällsutvecklingen, | 1<br>2 |
| att | driva frågan om att göra bostäder till riksintresse i storstadsregioner, samt                          | 3<br>4 |
| att | förbundsstämman antar motionen som sin egen samt översänder densamma till kommande partistämman.       | 5<br>6 |

## Förbundsstyrelsens yttrande

Motionären lyfter en fråga som många kommuner, inte minst storstadskommunerna, brottas med – hur ska vi få till ännu mer byggnation av bostäder? I motionen föreslås att kommunerna ska ges verktyg att samhällsutveckla en bättre framtid för alla samt att kommunernas planer på bostadsbyggande ska göras till riksintresse.

I en enkätstudie som SKL har gjort under 2015 uppger 43 tillväxtkommuner att de har pågående planarbeten för totalt 14 600 bostäder som ligger still i väntan på att länsstyrelsen ska bedöma hur gällande riksintressen ska hanteras. Riksrevisionen har i en studie från 2013 beskrivit att i 60 procent av kommunerna med bostadsbrist har statens hantering av riksintressen hindrat nya bostäder, minst en gång, de senaste tre åren.

Under 2014-2015 har en offentlig utredning arbetat med att se över Hushållningsbestämmelserna i miljöbalken. Dåvarande Miljöminister, Lena Ek (C) tillsatte utredningen för att det ansågs finnas ett behov av en bred översyn av dessa bestämmelser och särskilt bestämmelserna om riksintressen samt tillämpningen av dessa bestämmelser. Utredningens betänkande "Planering och beslut för hållbar utveckling - Miljöbalkens hushållningsbestämmelser", SOU 2015:99, lämnades till regeringen i december 2015. Tidigare, i augusti 2014, lämnades delbetänkandet "Bostadsförsörjning och riksintressen", SOU 2014:59. Utredningen föreslår nu ett system med olika sorters intressen, för att begränsa det som kallas just riksintressen. Denna slutsats har ifrågasatts då fler intressen att ta hänsyn till inte skulle förenkla planprocesserna.

Det är ett faktum att statens hantering av riksintressen fördröjer planeringen av nya bostäder genom att den får kommuner och byggherrar att dra sig för att påbörja arbeten för nya bostäder i områden där riksintressen gäller. Risken att fastna i långa och dyra processer med länsstyrelserna anses ofta vara för stor. Därför måste behovet av bostäder få väga tyngre än riksintressen i storstadsområden. För att situationen ska kunna förbättras krävs att staten drar sig tillbaka och därför krävs det att riksdagen ändrar reglerna.

Förbundsstyrelsens uppfattning är att det endast är områden som är verkligen unika och värda att skydda ur ett nationellt perspektiv som ska anges som riksintressanta och att bostäder ska få väga tyngre än riksintressen i storstadsområden. Då skulle systemet ha förutsättningar att bli mer effektivt samt accepterat. Därför anser förbundsstyrelsen att ett ytterligare riksintresse skulle vara fel väg att gå.

- 1 Motionären pekar själv på problemen med riksintressen och därför skulle bostäder  
2 som riksintresse inte bidra till det som motionären vill åstadkomma.
- 3 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman
- 4 *att* bifalla att-sats 1, samt
- 5 *att* anse att-sats 2 besvarad, samt
- 6 *att* Moderaterna arbetar för att förändra lagstiftningen kring riksintressen så  
7 att bostäder får väga tyngre än riksintressen, samt
- 8 *att* översända motionen och förbundsstyrelsens svar till partistämman.

## 9 **Förbundsstämmans beslut**

- 10 Förbundsstämman beslutade, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag,
- 11 *att* bifalla att-sats 1, samt
- 12 *att* anse att-sats 2 besvarad, samt
- 13 *att* Moderaterna arbetar för att förändra lagstiftningen kring riksintressen så  
14 att bostäder får väga tyngre än riksintressen, samt
- 15 *att* översända motionen och förbundsstyrelsens svar till partistämman.

## 7

### 16 **Partistyrelsens yttrande över motion 7:31**

17 Motionen behandlar frågor om bostadsbyggande och föreslår att kommu-  
18 nernas planer på bostadsbyggande ska göras till riksintresse.

19 Riksintressen är ett skydd för nationellt viktiga värden och kvaliteter. Det  
20 finns ett antal olika kategorier av nationella intressen som kan få denna  
21 typ av områdesskydd, med allt från korridorer för planerad infrastruktur  
22 till kulturmiljöer. För att ett sådant system ska fungera krävs det att det är  
23 effektivt och att områdesskyddet är relevant.

24 Partistyrelsen konstaterar att antalet riksintressen har ökat kraftigt de  
25 senaste decennierna. Många riksintressen är i sin nuvarande form inaktuella  
26 eller saknar tydligt beskrivna värden, vilket gör att de inte fungerar som  
27 underlag för samhällsplanering. Ett riksintresse har i dag inget förfallodatum.  
28 Områden som skyddas av riksintresse kan ha fått en helt annan karaktär  
29 tjugo år efter det pekades ut. Begreppet riksintresse har urholkats. Den  
30 omfattande mängden riksintressen som nu finns över hela landet försvårar  
31 för enskilda kommuner att hitta mark som det är tillåtet att bygga på.

32 Bostadsbyggandet är ett nationellt intresse och bör därför i fler fall än i dag  
33 få en tydligare prioritet när föreslagen byggnation prövas i förhållande till  
34 riksintressen. Riksintressen bör omprövas av staten i samband med att en  
35 kommun antar en ny översiktsplan. Om ansvarig myndighet inte aktivt pekar  
36 ut området med en aktuell motivering bör riksintresset upphävas. Riksin-



tressena kulturmiljö och friluftsliv bör begränsas för att undvika att samma intresse skyddas av flera nivåer. Riksintressen som pekas ut bör dessutom förtydligas och förklaras bättre än i dag.

När städer växer behöver mer mark kunna bebyggas och osäkerheten som många riksintressen orsakar för bostadsbyggandet behöver därför åtgärdas. Det behövs en översyn över vilka riksintressen som uppfyller sitt syfte och vilka som inte gör det. Moderaterna har motionerat om detta i riksdagen. Det är däremot inte påkallat att inrätta nya riksintressen i det föreslagna syftet.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 7:31 besvarad med vad som ovan anförts.

### Motion 7:32

## Standardisera minimikraven för ansökan och hantering av Attefallshus

Per Vorberg, Härryda – Västra Götaland

Att människor tillåts ta vara på och utveckla sina bostäder och hem ligger helt i linje med moderata värderingar, t.ex. rätten att påverka sitt liv och vardag. Förra Alliansregeringen arbetade fram ett förslag som skulle underlätta för kompletteringsbostäder och -utbyggnader. Lagen blev inte helt optimal, men ändå en ambition att låta människor utveckla sitt boende. Många människor har eller har försökt leva upp till de krav som ställs för att få lov att bygga "Attefallshus" av olika modeller. Det många dock har upplevt är dåliga och otydliga bestämmelser för vad som skall ingå i anmälan och hur det hanterats. Kostnaden och handläggningstiden skiljer också mycket mellan kommuner utan logiska eller rimliga förklaringar.

Som politiker och medborgarföreträdare så måste vi arbeta för att göra människors vardag enklare. Därför borde vi verka för att det tas fram en tydlig mall och exempel på vad som krävs som minimikrav för att en kommun skall kunna ge startbesked och godkänna olika "Attefallshus". Ett uppdrag som Boverket skulle kunna få. Kommuners rätt till egenbestämmande skall inte åsidosättas, vill en kommun ha högre krav så får de lokalpolitikerna stå för det. Men med minimikrav framtagna av Boverket möjliggör det enklare hantering för medborgare.

### Att-satser

att driva frågan om att standardisera minimikraven för ansökningar och hantering av Attefallshus, samt

- 1        *att*        förbundsstämman antar motionen som sin egen samt översänder den  
2        samma till kommande partistämma.

### 3        **Förbundsstyrelsens yttrande**

- 4        Förbundsstyrelsen tackar motionären för en motion vars syfte är att förenkla  
5        regler och hantering vid byggande/ uppförande av Attefallshus.  
6        Boverkets senaste byggbehovsanalys visar på att Sverige behöver 700 000  
7        bostäder på 10 års sikt. Myndigheten anser vidare att fler lösningar behövs för  
8        att öka tillgången på bostäder och för att fler ska kunna erbjudas bostad. Det är  
9        därför en god idé att låta Boverket utreda och analysera frågan och att ta fram  
10        föreskrifter och vägledningar som underlättar att nå målet i byggbehovsanalysen.  
11        Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman  
12        *att*        bifalla motionen.

### 13       **Förbundsstämmans beslut**

- 14       Förbundsstämman beslutade, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag,  
15       *att*        bifalla motionen.

## 7

### 16       **Partistyrelsens yttrande till motion 7:32**

- 17       Motionären anför att Moderaterna ska verka för att införa standardiserade  
18       minimikrav för ansökningar och hantering av Attefallshus. Motionären anser  
19       att Boverket bör få i uppdrag att ta fram sådana krav.  
20       Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om att reglerna vad gäller  
21       byggnation av så kallade Attefallshus måste vara tydligt utformade i syfte att  
22       underlätta handläggning av sådana ärenden.  
23       Vi har idag en till stora delar dysfunktionell bostadsmarknad där politiska  
24       regleringar av olika slag under en allt för lång tid försvårat för människor  
25       att både bygga och bo. Bostadspolitikerna måste sluta fila på marginalen  
26       och istället reformeras i grunden. Vi måste se över politikområdets alla  
27       beståndsdelar och analysera behovet av reformer vad gäller allt från plan-  
28       och byggregler till finansieringsfrågor.  
29       Dagens lagar och regler för bostadsbyggande orsakar förseningar och  
30       dyrare byggande, både för företag och för privatpersoner. Att på ett enkelt  
31       sätt ska kunna utöka sin boarea, genom till exempel Attefallshus, ska  
32       vara en självklarhet för varje husägare. Vid en översyn av hela plan- och  
33       byggprocessen måste även reglerna i plan- och bygglagen vad gäller  
34       Attefallshus ses över. Det gäller också lagens tillämpning, och hur vi kan få  
35       till en enklare användning av reglerna runt om i kommunerna.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

*att*

anse motion 7:32 besvarad med vad som ovan anförts.

1

2



# Utskott 8

## Utskott 8

---

### *Demokrati, förvaltning och mediepolitik*

## Innehåll

---

- 177 *Motion 8:1*  
Staten ska inte tjäna pengar på uppgifter som enskilda varit skyldiga att lämna
- 179 *Motion 8:2*  
Byte av personnummer
- 181 *Motion 8:3*  
Återinför riksdagens högtidliga öppnande i Rikssalen
- 183 *Motion 8:4*  
Motion angående Svenska statens ordnar
- 185 *Motion 8:5*  
Motion angående representativ demokrati, rösträttsålder och delade valdagar
- 188 *Motion 8:6*  
Motion angående avskaffad sommartid
- 190 *Motion 8:7*  
Tidskrav vid ärendehantering
- 192 *Motion 8:8*  
Demokratisäkring av MUCFs bidrag
- 196 *Motion 8:9*  
Demokratisäkring av bidrag till organisationer
- 201 *Motion 8:10*  
Regeltillämpning efter behov
- 203 *Motion 8:11*  
Motion angående fastställande av föräldraskap när båda föräldrarna är kvinnor
- 206 *Motion 8:12*  
Angående Sverige som bästa land för hbtq-personer
- 212 *Motion 8:13*  
Motion angående ta bort den könsidentifierande innebörden ur personnummer
- 214 *Motion 8:14*  
Förändra kommunallagen
- 217 *Motion 8:15*  
Tillåt gårdsförsäljning av öl och vin
- 218 *Motion 8:16*  
Gårdsförsäljning av lokalproducerade alkoholhaltiga drycker
- 220 *Motion 8:17*  
Motion angående dags att avskaffa alkoholmonopolet
- 222 *Motion 8:18*  
En kall öl på en söndag ska inte vara en utopi: Dags att avskaffa det svenska alkoholmonopolet
- 225 *Motion 8:19*  
Modern alkoholpolitik
- 229 *Motion 8:20*  
Utveckla Systembolaget

- 230 *Motion 8:21*  
Differentierade alkoholskatter
- 233 *Motion 8:22*  
Återinförande av tjänstemannaansvar
- 235 *Motion 8:23*  
Enhetsvalsedel
- 237 *Motion 8:24*  
Jämställdhet – en självklarhet
- 238 *Motion 8:25*  
Mindre public service som granskas bättre
- 240 *Motion 8:26*  
Minska dagens mediecentralisering
- 241 *Motion 8:27*  
Motion angående ett modernt public service-uppdrag
- 244 *Motion 8:28*  
En ny översyn av Public Service roll och finansiering
- 247 *Motion 8:29*  
Om avskaffandet av public service
- 249 *Motion 8:30*  
Avskaffa SVT-skatten
- 252 *Motion 8:31*  
Public Service skatten ska avskaffas eller minimeras
- 254 *Motion 8:32*  
SVT/SR i offentlighetens tjänst
- 256 *Motion 8:33*  
Ta bort public service skatten



## Motion 8:1

# Staten ska inte tjäna pengar på uppgifter som enskilda varit skyldiga att lämna

Lennarth Förberg, Ronneby – Blekinge län

Som invånare i Sverige registreras vi i ett stort antal register. Vi har inte möjlighet att avstå från detta och är skyldiga att lämna efterfrågad information.

Vissa uppgifter blir hos myndigheter belagda med sekretess medan resten blir offentliga. Det senare gäller exempelvis information om fastigheter, fordon, skatt och bostadsadress.

Myndigheterna tillhandahåller dock inte alltid dessa offentliga uppgifter på ett enkelt sätt sökbara utan kostnad. I vissa fall får istället företag betala för att få ut dessa för att sedan lämna ut dem mot en avgift eller villkorat med ett medlemskap. Det innebär att man är tvungen att registreras ännu en gång hos företaget för att ta del av offentliga uppgifter.

I andra fall tar myndigheten själv ut en avgift. Så är det exempelvis med Metria, ett statligt bolag som omsätter över 400 mkr årligen. Bolaget tar betalt för att göra utdrag ur fastighetsregistret.

Det är bestickande att staten tar betalt för att lämna ut offentliga uppgifter när kommunerna är skyldiga att tillhandahålla sina utan kostnad och dessutom skyndsamt.

Man kan tycka att det svenska samhällets öppenhet har gått för långt och att vissa uppgifter som idag är öppna är så integritetskränkande att de inte borde vara det. Men om de inte är skyddade så bör de lämnas ut direkt och utan kostnad av den myndighet som äger registret. Särskilt gäller detta uppgifter som enskilda varit skyldiga att lämna till myndigheter.

Med hänvisning till ovanstående yrkar jag att förbundsstämman ställer sig bakom motionens intentioner och uttalar

*att* offentliga uppgifter som finns i myndighetsregister ska lämnas ut kostnadsfritt och utan dröjsmål av den myndighet som förfogar över registret,

*att* staten inte ska tillåtas avgiftsbelägga utlämnande av uppgifter som enskilda varit skyldiga att tillhandahålla, samt

*att* motionen sänds vidare till partistämman

## **Förbundsstyrelsens yttrande**

Vi tackar motionären för en aktuell och viktig motion. Vi delar uppfattningen om att staten inte ska lägga onödiga kostnader på medborgarna, särskilt inte om det sker genom statligt tvång. Vi är dock av åsikten att behandlandet av denna information säkerligen skulle varit avgiftsbelagd om det skedde i privat regi. Det finns alltid en arbetskostnad och om inte personen som begärt ut dessa uppgifter betalar för den så är det någon annan skattebetalare som får göra det.

Förbundsstyrelsen föreslår därför stämman besluta

*att* avslå motionen

## **Förbundsstämmans beslut**

Förbundsstämman beslöt i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

*att* bifalla motionen.

### **Partistyrelsens yttrande över motion 8:1**

Motionen behandlar frågor om allmänna handlingar. Till främjande av ett fritt meningsutbyte, en fri och allsidig upplysning och ett fritt konstnärligt skapande ska var och en enligt tryckfrihetsförordningen (TF) ha rätt att ta del av allmänna handlingar. I TF anges vidare att en handling är allmän om den förvaras hos en myndighet och är att anse som inkommen till eller upprättad hos en myndighet.

Enligt TF ska den som begär ut en allmän handling som får lämnas ut genast eller så snart det är möjligt och utan avgift få ta del av handlingen på stället på ett sådant sätt att den kan läsas eller avlyssnas eller uppfattas på annat sätt. Kan en handling inte tillhandahållas utan att en sådan del av handlingen som inte får lämnas ut röjs, ska den i övriga delar göras tillgänglig för sökanden i avskrift eller kopia. Utgångspunkten är alltså att handlingar ska lämnas ut i direkt anslutning till begäran, dvs. i princip omgående.

Vidare anges i TF att den som önskar ta del av en allmän handling även har rätt att mot en fastställd avgift få en avskrift eller kopia av handlingen till den del handlingen får lämnas ut, samt att en begäran att få en avskrift eller kopia av en allmän handling ska behandlas skyndsamt.

Partistyrelsen menar att dagens ordning inte bör förändras i den riktning som motionären önskar. Möjligheten att ta ut en avgift för avskrift eller kopia är en nödvändig förutsättning för den öppenhet som präglar svensk förvaltning.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att avslå motion 8:1.

### Motion 8:2

## Byte av personnummer

### Emilie Pilthammar, Sölvesborg – Blekinge län

En person som får sitt personnummer kapat mister per automatik möjligheten att handla med detta. Det innebär att denna person inte kan ha ett BankID, inte använda banken på internet och med detta inte heller köpa någonting där. Denna person kan inte följa med i dagens system då någon annan utnyttjat denna persons identitet. Bara en så enkel sak som att få sin lön utbetald digitalt blir ett problem.

Personen i fråga har utsatts för ett brott och har med det gjort en anmälan. Så länge utredningen pågår händer ingenting. Om polisen tar personen och denne döms kan det ändå ta år för personen att få tillbaka sitt liv.

I Sverige går det idag inte att ändra ett personnummer då systemet inte är uppbyggt så. Det gör att de personer som blir utsatta får oerhörda problem. Genom att göra systemet lite flexibelt kunde den som bevisligen har blivit utsatt för ett brott, där personen exempelvis gjort en anmälan och polisen har startat en utredning, fått byta sina sista fyra siffror tills brottet är löst och personen kan få tillbaka sin ursprungliga identitet.

Detta hade gjort att denna oskyldiga person med smärre förändringar, som ändå kommer skapa väldigt mycket jobb för denna, kunde fortsatt sitt vanliga liv under tiden.

Vi lever i en modern tid där brottsligheten inte ser ut som den gjorde för tio år sedan och tyvärr hinner inte systemet med detta. Att få sin identitet kapad på internet kan ställa till problem i ett helt liv då det i de fall ingen person döms för brottet, aldrig går att använda det personnumret igen. Det är för all framtid förbrukat för att göra diverse saker digitalt.

Ingen människa som drabbas av detta ska göras till ett ytterligare offer för att systemet inte är flexibelt.

Med hänvisning till ovanstående text föreslås förbundsstämman besluta

att Moderaterna verkar för att personuppgiftslagen blir mer flexibel i de fall där någon har utnyttjat någon annans identitet,

att Moderaterna verkar för möjligheten att personer utsatta för ett brott ska kunna få ett tillfälligt personnummer, samt

att motionen vidareställs till partistämman.

## **Förbundsstyrelsens yttrande**

Förbundsstyrelsen tackar motionären för en bra motion i ett angeläget ämne.

De flesta av oss är sårbara om någon bestämmer sig för att stjäla vår identitet. Det finns risk att den falska identiteten kan användas under lång tid utan att det upptäcks. Eftersom så mycket av våra affärer och kontakter med myndigheter sker elektroniskt förutsätts att personen är den han eller hon utger sig för att vara så länge legitimation och identitetskontroll stämmer.

Det krävs utredning och tar tid innan den utsatta kan få tillbaka full kontroll över sina kontakter med myndigheter, banker etc. Att då avsluta det gamla personnumret och få en ny identitet är ett enklare och säkrare sätt att se till att brottet inte längre kan fortgå.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

*att* bifalla motionen.

## **Förbundsstämmans beslut**

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

*att* bifalla motionen.

## **Partistyrelsens yttrande över motion 8:2**

Motionären tar upp frågor om kapade identiteter och hur ändringar av personuppgiftslagen eventuellt skulle kunna underlätta för brottsoffer i dylika situationer.

Moderaterna anser att det är viktigt att betona brottsofferperspektivet. År 2014 riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen mot bakgrund av den stora skada som olovlig identitetsanvändning kan orsaka och det förhållande att den person som då utsattes för en olovlig identitetsanvändning inte räknades som ett brottsoffer. Som ett resultat av tillkännagivandet infördes den 1 juli 2016 ett nytt brott i brottsbalken, olovlig identitetsanvändning.

Den 1 juli 2019 trädde nya bestämmelser i kraft vilka innebär utökade möjligheter för Skatteverket att bekämpa brott. Bland de brott som lades till i den så kallade brottskatalogen i lagen om Skatteverkets brottsbekämpande verksamhet ingår olovlig identitetsanvändning, urkundsförfalskning och osant intygande.

Även om ett flertal åtgärder vidtagits för att underlätta för dem som drabbats av bedrägerier och identitetskapningar har Moderaterna arbetat vidare med dessa frågor. Moderaterna har exempelvis verkat för att inrätta en brottsofferportal för dem som drabbats av bedrägerier och identitetskap-

ningar. Ambitionen med en sådan portal är att den utsatte på ett enkelt och smidigt sätt ska kunna få information och spärra sina identitetsuppgifter på ett och samma ställe. Partistyrelsen menar vidare att det vore rimligt att personer som utsatts för identitetskapning även ska kunna få ett tillfälligt personnummer.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att bifalla motion 8:2, att-sats 2, det vill säga

att Moderaterna verkar för möjligheten att personer utsatta för ett brott ska kunna få ett tillfälligt personnummer, samt

att i övrigt anse motion 8:2 besvarad med vad som ovan anförts.

### Motion 8:3

## Återinför riksdagens högtidliga öppnande i Rikssalen

### Carl Samuelsson, Karlshamn – Blekinge län

Fram till år 1975 ägde alltid riksdagens öppnande rum i Rikssalen på Stockholms slott. Det var en högtidlig och vacker ceremoni där konungen tog plats på drottning Kristinas silvertron åtföljd av sina drabanter och sedan läste upp trontalet (den nuvarande regeringsförklaringen). Rikets serafimerriddare samlades vid hans majestäts sida, liksom övriga kungahuset. Strax nedanför tronen satt även Sveriges statsminister och utrikesminister.

Det högtidliga öppnandet togs bort i samband med att röda vindar stormade över Sverige på 70-talet och den nya regeringsformen klubbades igenom 1974.

Idag är fortfarande öppnandet en av våra viktigaste demokratiska ceremonier, men kallas för Riksmötets öppnande och sker i riksdagen. Det är fortfarande konungen som förklarar riksmötet öppnat, men tyvärr är mycket av det högtidliga borta. En så fin sak som att vår riksdag öppnas och tillåter svenska folkets röst att bli hörd förtjänar ett ordentligt högtidligt öppnande av konungen på silvertronen i Rikssalen.

Därför föreslår jag

att Moderaterna i Blekinge verkar för återinförandet av riksdagens högtidliga öppnande i Rikssalen, samt

att motionen vidareställs till moderaternas partistämman.

## **Förbundsstyrelsens yttrande**

Motionären beskriver väl i sin motion den tidigare ordning som rådde i samband med Riksdagens högtidliga öppnande, vilken mellan 1810-1974 genomfördes i Rikssalen på Stockholms slott. Rikssalen togs i bruk 1755 och byggdes för ståndsriksdagen fram till dess avskaffade. Idag genomförs ceremonin kring riksmötets öppnande i riksdagshusets plenisal.

I moderat liberal-konservativ ideologi spelar tradition och historia stor roll. Rikssalen används idag för ett antal andra officiella högtidligheter och förbundsstyrelsen tycker att motionärens förslag är intressant och väl värt pröva.

Förbundsstyrelsen föreslår därför stämman att besluta

*att* bifalla motionen.

## **Förbundsstämmans beslut**

Förbundsstämman beslöt i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

*att* bifalla motionen.

### **Partistyrelsens yttrande över motion 8:3**

Motionen behandlar frågor om former för och lokaliseringen av riksmötets öppnande.

Riksdagens högtidliga öppnande genomfördes fram till och med år 1974 på Stockholms slott i Rikssalen. I dag sker riksmötets öppnande i form av ett sammanträde enligt riksdagsordningen, och platsen för sammanträdet är sedan år 1975 riksdagen.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om värdet av traditioner och synen på riksmötets öppnande som en av våra viktigaste demokratiska ceremonier. Partistyrelsen menar dock att betydelsen av riksmötets öppnande alltså bekräftas genom de ceremonier som präglar traditionen sedan omlokaliseringen till riksdagen. Detta som en sammankomst i högtidliga former, i närvaro av statschefen och regeringens ledamöter samt ofta tonsatt av framstående musiker.

### **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

*att* anse motion 8:3 besvarad med vad som ovan anförts.

## Motion 8:4

# Motion angående Svenska statens ordnar

## Daniel Granqvist, Örebro Mitt – Örebro län

De flesta stater i världen har statliga ordnar. Personer som har gjort något speciellt för staten kan få ett erkännande för det genom att upptas i en orden och tilldelas ordens förtjänstecken.

Sverige har Serafimerorden, Nordstjärneorden, Vasaorden och Svärdsorden. Till skillnad från de flesta andra länder, är de svenska statliga ordnarna sedan några decennier tillbaka inte öppna för svenska medborgare. Det kan leda till märkliga situationer, när utländska medborgare kan bära högtidsdräkt i Sverige med svenska ordensinsignier, medan svenska medborgare möjligen bär ordensinsignier för utländska ordnar.

Ordnar är ett fint och för skattebetalarna billigt sätt att erkänna förtjänta personers insatser för Sverige. Hindret mot att svenska medborgare skall kunna upptas i Sveriges ordnar bör därför tas bort.

Med hänsyn till ovanstående yrkar jag att stämman beslutar att Moderata Samlingspartiet i Örebro län skall verka för

att de statliga svenska ordnarna återigen skall öppnas för svenska medborgare

att ta motionen som sin egen till Moderata Samlingspartiets partistämman

## Förbundsstyrelsens yttrande

Motionen tar upp ett märkligt fenomen då alltsedan 1975 inga av de svenska kungliga ordnarna med ett undantag, Carl XIII:s orden, kan delas ut till svenska medborgare. Det kan som motionären mycket riktigt påpekar framstå som märkligt för utländska medborgare i vissa situationer. Det har sedan ordensväsendet förklarades vilande ett antal gånger föreslagits att det åter skulle tas i bruk, senast prövades frågan i Riksdagen var 1999 och nu kan det vara dags igen.

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade (i enlighet med förbundsstyrelsens förslag):

att bifalla motionen

## Partistyrelsens yttrande över motion 8:4

Motionären tar upp frågor om statliga ordnar och möjligheten för svenska medborgare att upptas i Sveriges ordnar.

Systemet med ordnar och medaljer ändrades i grunden 1975. Då upphörde utdelandet av ordnar under statlig medverkan till svenska medborgare. Till grund för reformen låg uppfattningen att ordensväsendet återspeglade en gången tids samhällssyn genom att det gav uttryck för värderingar av samhällsinsatser enbart med hänsyn till tjänsteställning. Ordensväsendet finns dock kvar för utlänningar som gör personliga insatser för Sverige eller svenska intressen. Regler om detta har beslutats av regeringen och finns i ordenskungörelsen.

På Moderaternas initiativ fattade riksdagen den 30 maj 2018 beslut om tre tillkännagivanden, med innebörden att regeringen uppmanas att tillsätta en parlamentarisk sammansatt kommitté som ska se över det offentliga belöningssystemet, de allmänna flaggdagarna och överväga utformningen av riksdagens anslag till hovet. .

Några utgångspunkter för översynen är att svenska medborgare ska kunna belönas inom ordensväsendet och att tilldelningar av utmärkelser inom Vasaorden och Svärdsorden ska återupptas. Beslut om utmärkelser inom ordnarna ska som tidigare meddelas av Kungl. Maj:ts Orden på förord av regeringen. Principer för tilldelning av belöningar ska inkludera jämställdhets- och mångfaldsaspekter. För att stärka den folkliga förankringen ska möjligheterna för enskilda medborgare att nominera någon för belöning utredas.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning om värdet av att enskildas insatser för nationen uppmärksammas. Frågans utveckling kommer att följas noggrant men partistyrelsen konstaterar att kort tid har förflutit sedan riksdagens tillkännagivande.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 8:4 besvarad med vad som ovan anförts.



## Motion 8:5

# Motion angående representativ demokrati, rösträttsålder och delade valdagar

Daniel Granqvist, Örebro Mitt – Örebro län

Staten utreder då och då formerna för hur staten skall styras. Senast har 2014 års demokratiutredning kommit med slutbetänkandet Låt fler forma framtiden! (SOU 2016:5). Utredningen innehåller intressanta idéer, men det är inte allt som bör bli lag. Bland annat föreslås att den svenska representativa demokratin skall luckras upp med så kallade folkmotioner och att en försöksverksamhet med att ge barn rösträtt skall genomföras. Det är idéer som Moderaterna bör motverka.

### *Representativ demokrati*

Sverige har sedan århundraden en representativ demokrati. Det är inte folket, utan folkets representanter, som stiftar lagar i riksdagen. Folket överläter alltså åt experter på lagstiftning att lagstifta i folkets ställe. Dessa riksdagsledamöter är förhoppningsvis välutbildade och erfarna och kan ägna all sin arbetstid åt lagstiftningen, medan folket i stort kan ägna sig åt mer produktiva sysslor. Den representativa demokratin har på så sätt samma grundläggande fördelar som all annan arbetsdelning i den moderna ekonomin.

I vissa fall görs avsteg från principen om representativ demokrati genom rådgivande folkomröstningar. (Grundlagen ger också möjlighet till beslutande folkomröstningar, enligt 8 kap. 16 § regeringsformen. En minoritet av riksdagens ledamöter kan kräva att en vilande grundlagsändring tas upp till folkomröstning vid nästa riksdagsval. Ett nej till ändringsförslaget är bindande för riksdagen. Någon sådan folkomröstning har hittills aldrig hållits.)

Utredningen föreslår att en medborgerlig förslagsrätt i riksdagen skall införas, under namnet folkmotion. En folkmotion skulle innebära att en enskild individ med rösträtt till riksdagen finge möjlighet att väcka ett förslag och om detta får stöd av en procent av de röstberättigade till riksdagen skulle det tas upp som en motion i riksdagen. Folkmotionen skulle kunna lämnas och stödjas över internet. Möjligheten att väcka en folkmotion motiveras med att alla individer skulle få tillgång till en formell kanal för att göra sin röst hörd – trots att det alltså skulle krävas ett stöd av en procent av alla röstberättigade för att motionen skulle tas upp till behandling.

Redan med dagens representativa demokrati har alla individer i Sverige flera olika möjligheter att göra sig hörda genom förslag till motioner. En möjlighet är genom att gå med i ett politiskt parti och motionera för att utveckla partiets politik, liksom

vi moderater gör vid våra stämmor. En annan möjlighet är att ta direktkontakt med en riksdagsledamot som man känner förtroende för och presentera sitt förslag till motion. Varje riksdagsledamot som blir kontaktad på detta sätt har möjlighet att lägga motionen. Det finns även möjlighet att ta initiativ till lagändringar genom att höra av sig till ansvariga statliga myndigheter eller genom massmedia eller sociala medier. Varje invånare kan svara på offentliga remisser. En möjlighet till folkmotioner framstår mot denna bakgrund som obehövlig. Kravet på stöd av en procent av de röstberättigade gör att få motioner lär kunna komma fram till behandling denna väg. Idén passar inte ihop med en representativ demokrati.

Vidare föreslår utredningen att den nu gällande möjligheten för kommuner och landsting/regioner att ta in medborgarförslag skall ersättas med ett tvång för dem att ta emot folkmotioner. Här skulle stöd av en procent av de folkbokförda i kommunen eller landstinget/regionen stödja folkmotionen, även de som inte är röstberättigade.

På samma grunder som de ovan anförda om folkmotioner till riksdagen, samt för att bevara det kommunala självstyret, bör det inte bli obligatoriskt för kommuner och landsting/regioner att ta emot folkmotioner.

#### *Rösträttsålder*

Utredningen föreslår att rösträttsåldern skall sänkas från 18 års ålder till 16 års ålder. Tanken är att det skall testas i några kommuner, men förslaget är ändå generellt sänkt rösträttsålder.

En svensk medborgare blir myndig och får ta hand om sin egen ekonomi vid 18 års ålder. Då bör medborgaren inte få rösträtt och vara med om att bestämma om kommunal ekonomi redan vid 16 års ålder. Upp till 18 års ålder räknas medborgaren som barn. Detta följer internationella avtal såsom barnkonventionen, där huvudregel är att en person är barn upp till 18 års ålder. Det är inte rimligt att barn skulle få rösträtt.

Ett skäl som anförs för sänkt rösträttsålder är att den "genomsnittliga" rösträttsåldern de facto är 20 år. Detta beror på att det går fyra år mellan varje ordinarie valdag för kommun, landsting/region och riksdagen. Detta har inte rimligtvis med saken att göra. Bara för att några röstberättigade personer får vänta länge på att rösta för första gången, kan inte det vara ett motiv till att låta vissa barn få rösta. Skillnaden i "faktisk" rösträttsålder blir inte annorlunda, det skulle fortfarande gå nästan fyra år från det att vissa enligt lag skulle få rösträtt, till dess de skulle få rösta, medan andra skulle få rösta på dagen då de uppnår rätt ålder.

#### *Delade valdagar*

Om den genomsnittliga rösträttsåldern upplevs som ett problem, vore det bättre att dela på valdagarna till kommun och region/landsting respektive riksdag. Man kunde, likt Norge, ha allmänna val vartannat år. Varannan gång skulle val ske till riksdagen, varannan gång till landsting/region och kommun. Delade valdagar skulle

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                  |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| också medföra en fördel i och med att det skulle ge bättre fokus på de kommunala frågorna inför kommunalvalen.                                                                                                                                                                                                | 1<br>2           |
| Ett allmänt val kostar pengar och delade valdagar skulle bli dyrare än gemensamma valdagar. Den ökade kostnaden kan ändå vara motiverad för att få mer engagemang i de kommunala frågorna. Frågan om att dela på valdagarna bör därför utredas, åtminstone som ett alternativ till att sänka rösträttsåldern. | 3<br>4<br>5<br>6 |
| Med hänsyn till ovanstående yrkar jag att stämman beslutar att Moderata Samlingspartiet i Örebro län skall verka för                                                                                                                                                                                          | 7<br>8           |
| <i>att</i> 2014 års Demokratiutrednings förslag om folkmotioner till riksdagen inte skall genomföras,                                                                                                                                                                                                         | 9<br>10          |
| <i>att</i> 2014 års Demokratiutrednings förslag om folkmotioner till kommuner och landsting/regioner inte skall genomföras                                                                                                                                                                                    | 11<br>12         |
| <i>att</i> rösträttsåldern skall förbli 18 år                                                                                                                                                                                                                                                                 | 13               |
| <i>att</i> det bör utredas om val till kommun och landsting/region bör ha andra valdagar än val till riksdagen                                                                                                                                                                                                | 14<br>15         |
| <i>att</i> ta motionen som sin egen till Moderata Samlingspartiets partistämman                                                                                                                                                                                                                               | 16               |

## Förbundsstyrelsens yttrande 17

Förbundsstyrelsen tackar motionären för en välskriven motion, som tar upp välmotiverade invändningar till en rad förslag i 2014 års demokratiutredning. Vi anser som motionären, att de anförda invändningarna är välgrundade och sakligt motiverade. 18  
19  
20  
21

## Förbundsstämmans beslut 22

Förbundsstämman beslutade (i enlighet med Förbundsstyrelsens förslag): 23  
*att* bifalla motionen 24

### Partistylelsens yttrande över motion 8:5 25

Motionen behandlar frågor angående representativ demokrati, rösträttsålder och skilda valdagar vilket även är frågor som behandlades i 2014 års demokratiutrednings slutbetänkande Låt fler forma framtiden! (SOU 2016:5). 26  
27  
28

Motionären föreslår att stämman ska besluta att Moderaterna ska verka för att förslagen i Demokratiutredningen angående folkmotioner och sänkt rösträttsålder inte ska genomföras. Partistylelsen konstaterar att Moderaterna i sitt remissyttrande till Demokratiutredningen redan har givit uttryck för den hållningen. 29  
30  
31  
32  
33

Motionären tar även upp frågan om skilda valdagar. Ordinarie val till riksdagen genomförs vart fjärde år, den andra söndagen i september. Ordinarie val till riksdagen samt ordinarie val till landstings- och kommunfullmäktige ska hållas samma dag.

Grundlagsutredningen gjorde bedömningen att den nuvarande ordningen med en gemensam valdag för valen till riksdagen och till kommunerna skulle behållas (SOU 2008:125). Utredningen hänvisade till att frågeställningen var väl belyst genom tidigare utredningsarbete och konstaterade att det inte fanns förutsättningar för en bred politisk samsyn av det slag som borde krävas för att genomföra en förändring i denna fråga. Sedan dess har riksdagens konstitutionsutskott avslagit motioner med hänvisning i huvudsak till ställningstagandet i Grundlagsutredningen.

Partistyrelsen delar i grunden motionärens bedömning om att skilda valdagar skulle medföra fördelar, i form av att kommunala och regionala frågor skulle åtnjuta större uppmärksamhet än i dag. Samtidigt skulle skilda valdagar, precis som motionären också lyfter, medföra ökade kostnader. Vad som framhölls i Grundlagsutredningen och som senare har upprepats av konstitutionsutskottet är dock alltjämt riktigt – det finns inte förutsättningar för en bred politisk samsyn av det slag som borde krävas för att genomföra en förändring i denna fråga. Grundlagsfrågor och grundlagsnära frågor präglas normalt av bred enighet över parti- och blockgränser. Att genomdriva en förändring angående skilda valdagar med en knapp majoritet vore att frånga den ordningen.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 8:5 besvarad med vad som ovan anförts.

### Motion 8:6

## Motion angående avskaffad sommartid

### Daniel Granqvist, Örebro Mitt – Örebro län

Finlands riksdag har avvisat ett förslag om att Finland ensidigt skulle avskaffa sommartiden och därmed tidsomställningarna två gånger om året. I riksdagen fanns det en majoritet för att avskaffa sommartiden. Skälet för avvisningen var att sommartiden regleras i ett EU-direktiv, vilket gör att Finland inte ensidigt kan frånga sommartiden. Finlands regering har dock åtagit sig att påverka EU att avskaffa den påtvingade sommartiden.

Sverige bör stödja Finlands strävan att avskaffa sommartiden och de årliga tidsomställningarna. 1  
2

Medicinsk forskning visar att tidsomställningar inte är nyttiga för människor och djur. Det innebär att tidsomställningar bör hållas till ett minimum. Vid långa resor österut eller västerut är det självklart nödvändigt att ställa om tiden, men tidsomställningar för personer som stannar kvar på samma plats fyller ingen vettig funktion. 3  
4  
5  
6  
7

Det är klokt att ha normaltid, det vill säga en och samma tid över hela landet oavsett soltiden. Det underlättar för tidtabeller, tidsatta TV-program och så vidare. Påfundet att två gånger om året justera tiden med en timme är dock onödigt överstatligt förmynderi. Det bör vara upp till den enskilda personen att själv välja när hon eller han vill gå upp, gå och lägga sig och utnyttja dygnets ljusa timmar. 8  
9  
10  
11  
12

Med hänsyn till ovanstående yrkar jag att stämman beslutar 13

att Moderata Samlingspartiet i Örebro län skall verka för att Sverige skall stödja Finlands strävan att upphäva EU:s regler om sommartid och årliga tidsomställningar 14  
15  
16

att motionen skall skickas till den moderata riksdagsgruppen för kännedom 17

att ta motionen som sin egen till Moderata Samlingspartiets partistämman 18

## Förbundsstyrelsens yttrande 19

Förbundsstyrelsen vill tacka motionären för en välskriven och aktuell motion. Onödigt överstatligt förmynderi är något som bör undvikas. Forskningen visar på att tidsomställningar kan påverka både människor och djur negativt. Något som kan undvikas i Sverige genom att avskaffa tidsomställningarna mellan sommartid och vintertid 20  
21  
22  
23  
24

Förbundsstämman beslutade (i enlighet med förbundsstyrelsens förslag): 25

att bifalla motionen 26

## Partistyrelsens yttrande över motion 8:6 27

Motionen behandlar frågan om vintertid och sommartid samt föreslår att Sverige ska följa Finlands exempel genom att avskaffa de årliga tidsomställningarna. 28  
29  
30

EU-kommissionen har föreslagit att de säsongsbaserade tidsomställningarna ska avskaffas. Därmed skulle normaltid i respektive medlemsstat gälla året runt. Vilken normaltid en medlemsstat har utgör nationell kompetens. Europaparlamentet beslutade att bifalla förslaget, men att skjuta på ikraftträdandet två år framåt i tiden jämfört med kommissionens förslag. Däremot har ännu inte rådet fattat beslut. Eftersom rådet och Europaparlamentet 31  
32  
33  
34  
35  
36

beslutar gemensamt i denna fråga, behöver rådet nå en överenskommelse innan en eventuell förhandling med Europaparlamentet kan inledas. Först därefter kan en ny rättsakt antas.

Regeringen gav förra året Statskontoret i uppdrag att kartlägga vilka kända effekter som finns på grund av tidsomställningen. Kartläggningen har remitterats och remisstiden har löpt ut. Många av remissinstanserna hade som utgångspunkt att det inte bör införas ett lapptäcke med olika tidzoner som skulle riskera att missgynna såväl handel som rörlighet över gränserna.

Partistyrelsen delar synen att ett lapptäcke av tidzoner inte är önskvärt. Om en förändring från årliga tidsomställningar till så kallad normalt看 ska ske, aktualiseras även frågan om det är nuvarande vintertid eller sommartid som är bäst lämpad att utgöra normalt看. Det finns därmed skäl att följa frågans utveckling på europeisk nivå och att samordna med grannländer.

### **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

att anse motion 8:6 besvarad med vad som ovan anförts.

## *Motion 8:7*

### **Tidskrav vid ärendehantering**

**Johan Ekwall, Hedvig Eleonora – Stockholms stad m fl**

#### *Påverkan på företag idag*

Små och medelstora företag har idag inte bara stora kostnader pga. den stora mängd regelverk och ärendehantering som de har att sköta. Den långdragna ärendehantering hos myndigheter (tillstånd, stödansökan m m) skapar osäkerhet hos företagen. Investeringar försenas och fördröjas och kan under planeringen helt läggas på is. Det kan också försena, leda till att planerade anställningar helt uteblir. Här finns stort utrymme för förbättringar, inte bara för företagen utan för samhället i stort, genom att lägre kostnader för regelhantering ger utrymme för anställningar.

Genomförs motionen skulle det leda till en väsentlig förbättring genom minskad osäkerhet och minskade kostnader för de inblandade företagen.

#### **Att-satser**

att Moderaterna i Stockholms Stad ställer sig bakom att riktlinjer för tidskrav är av godo och bidrar till att effektivisera ärendehanteringsprocesser

|               |                                                                                                                                                                                                                                 |                 |                |                     |                  |
|---------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|----------------|---------------------|------------------|
| att           | Moderaterna i Stockholms Stad verkar för att riktlinjer för tidskrav införs hos berörda myndigheter avseende hur lång tid ett ärende får ta och om sedan angiven tidsgräns överträds, ska bötesbelopp utdelas till den sökande. |                 |                |                     | 1<br>2<br>3<br>4 |
| att           | Moderaterna i Stockholms Stad tar motionen som sin egen                                                                                                                                                                         |                 |                |                     | 5                |
| att           | Moderaterna i Stockholms Stad sänder motionen vidare till partistämman 2019                                                                                                                                                     |                 |                |                     | 6<br>7           |
| an Ekwall     | Börje Häggman                                                                                                                                                                                                                   | Charlie Hahne   | Leo Smidhammar | Christina Wahlström | 8                |
| dvig Eleonora | Kungsholmen                                                                                                                                                                                                                     | Norrmalm        | Danderyd       | Danderyd            | 9                |
| ckholms stad  | Stockholms stad                                                                                                                                                                                                                 | Stockholms stad | Stockholms län | Stockholms län      | 10               |

## Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen delar motionärernas ambition att det är lämpligt att se över möjligheten att införa tidskrav för ärendehantering i större utsträckning. Ett sådant exempel finns från den 1 januari 2019 plan- och bygglagen, PBL, och plan- och byggförfordningen, PBF ändrades. Ändringarna avser nya regler om att byggnadsnämndens avgift för ärenden om lov, förhandsbesked och anmälan ska reduceras om tidsfristerna för handläggningen överskrids samt förändringar i hur tidsfristerna för handläggningen ska beräknas.

Kontakten med myndigheter bör underlättas för företagen. Varje år lämnar svenska företag i totalt cirka 90 miljoner blanketter till 70 olika myndigheter. Det är ohållbart att uppgiftslämnandet inte sker på ett mer effektivt sätt. Moderaterna har därför föreslagit "En dörr in", en plattform där företagare bara lämnar in uppgifter en gång på en plats och dessa uppgifter därefter slussas till aktuell myndighet. Dessutom behövs krav på att myndigheter och kommuner sätter en tydlig tidsgräns för handläggningstider av olika ärenden. Företagare måste kunna garanteras en rimlig handläggningstid av myndigheter och bli informerad om hur lång denna är under förutsättningar att ärendet är komplett. Att införa bötesbelopp som en generell åtgärd om uppsatt tidsfrist överskrids är inte alltid den lämpligaste åtgärden utan som anges i exemplet ovan kan nedsättning av avgiften vara ett påtryckningsmedel för att påskynda ärendehantering.

Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman

|     |                                             |    |
|-----|---------------------------------------------|----|
| att | bifalla att-sats 1                          | 32 |
| att | att-satserna 2, 3 och 4 ska anses besvarade | 33 |

## Förbundsstämmans beslut

|     |                                                                                                                      |    |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| att | ställa sig bakom att riktlinjer för tidskrav är av godo och bidrar till att effektivisera ärendehanteringsprocesser, | 35 |
|     |                                                                                                                      | 36 |
| att | bifalla tilläggsyrkande, det vill säga                                                                               | 37 |
| att | lämplig samhällsåtgärd vidtas,                                                                                       | 38 |

- 1 att ta motionen som sin egen, samt  
2 att sända motionen vidare till partistämman 2019.

## Partistyrrelsens yttrande över motion 8:7

Motionärerna föreslår att Moderaterna ställer sig bakom att riktlinjer för tidskrav är av godo och bidrar till att effektivisera ärendehanteringsprocesser, samt verkar för att riktlinjer för tidskrav införs hos berörda myndigheter avseende hur lång tid ett ärende får ta och om sedan angiven tidsgräns överträds ska bötesbelopp utdelas till den sökande.

Partistyrrelsen delar motionärernas beskrivning av att långdragna ärendehantering hos myndigheter (tillstånd, stödansökan, med mera) skapar osäkerhet och kostnader hos företagen.

För att undvika att företag hamnar i situationer med långa handläggnings- tider vid olika myndighetsärenden vill Moderaterna att krav ska ställas på att alla myndigheter och kommuner sätter en tydlig tidsgräns för handläggningstider av olika ärenden. Detta beslutades på arbetsstämman 2017. Om sådana krav införs är det rimligt att samtidigt se över vilka konsekvenser som är skäliga om handläggningstider överskrids.

## Partistyrrelsen föreslår partistämman besluta:

- att anse motion 8:7 besvarad med vad som ovan anförts.

## 8

### Motion 8:8

## Demokratisäkring av MUCFs bidrag

### Bo Aurehl och Johan Harmenberg, Oscar Södra – Stockholms stad

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) som hanterar en bidragsmassa på runt 600 MSEK [1] saknade fram till 2016 ett tydligt demokrati- villkor. MUCF har regeringsuppdraget att "förbättra villkoren för det civila samhället som en central del av demokratin" och "särskilt ska prioritera att inhämta erfarenheter från och sprida kunskaper till strategiskt utvalda målgrupper inom offentlig sektor om metoder för dialog och samverkan med organisationer i civilsamhället".

Förutom att icke-demokratiska organisationer kanske får betydande ekonomiskt stöd, blir dessa även legitimerade i sina egna och omvärldens ögon, och blir då legitima samtalspartner för politiker, media och allmänhet. Det leder till att organi-



sationens representanter betraktas som legitima språkrör inte bara för föreningens medlemmar utan även för en bredare bakomliggande gruppering. Därför bör offentligt stöd utdelas med stor försiktighet – eller inte alls – till organisationer som inte tydligt uppfyller demokrativillkor.

Se separat motion om generell demokratisäkring av bidrag. Med begreppet demokratisäkring avses motionärerna processen att säkerställa att organisationer som beviljas offentliga bidrag i alla avseenden genom- syras av demokratiska värderingar, inifrån och ut.

Dåvarande Kultur- och demokratiministern Alice Bah Kuhnke, uppmärksammade problemet, bland annat i en debattartikel i Dagens Nyheter 1 juni 2016, där hon aviserar en rad åtgärder för att demokratisäkra bidrag [2]. Hon tar specifikt upp MUCF. Eftersom MUCF redovisade sin nya hantering av demokrativillkoren för statsbidrag 5 september 2017, är det av intresse att mer i detalj titta på hur MUCF hanterar demokratisäkring av bidrag [3].

Alla människors lika värde är sedan länge en generellt vedertagen definition inom demokratibegreppet. Denna används exempelvis för bidragsgivning inom Stockholms Stad [4-7]. Dock kan man notera att MUCF fram till hösten 2016 använde en alternativ och vidare definition.

Om en organisation följer ”grundlagsskyddade rättigheter eller annan lagstiftning”, alltså inte bryter mot gällande lag, betraktades verksam- heten vara förenlig med demokratins idéer [3]. Vidare granskades enbart beslutade (policy)dokument [3] som stadgar och årsmötesprotokoll.

Enligt MUCFs nya definition av demokratikriteriet, gäller alltså att i beslutade dokumenten (stadgar, årsmötesprotokoll, verksamhetsberät- telse) inklusive hemsida accepteras allt som inte strider mot gällande lagstiftning. (sid 12 [3]). Det är förvånande att MUCF inte kräver ”alla människors lika värde” i styrande dokument. Visserligen kräver MUCF att företrädare för organisationen, samt inbjudna föreläsare, ska respektera alla människors lika värde, men i första hand granskas styrande doku- ment. MUCF ställer inga krav att organisationer som tar emot bidrag ska redovisa sina demokratikriterier på annan plats än i styrande dokument Motionärerna föreslår att MUCF ska ställa följande krav på bidragsmottagande organisationer:

1. Att organisationen sedan en tid har en hemsida, och att denna är aktiv under hela den period som bidragsansökan gäller. Där kan medlemmar, potentiella medlemmar, massmedia, politiker och bidragsgivare enkelt läsa om organisationens demokrati- och öppenheitskriterier (Transparens- kriterium). Medlemmar som inte delar organisationens värdegrund kan då välja att lämna organisationen.
2. Att organisationen på en prominent plats på hemsidan bejakar demo- kratidefinitionen så som den är formulerad i vår regeringsform [8]: ”respekt

för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet” (Demokratikriterium). Myndigheten för samhällsskydd och beredskap anser denna definition (alla människors lika värde) vara det som bäst skiljer demokratiska värderingar från icke-demokratiska. [9, 10]. Alla människors lika värde ska definieras som grundat på kön, könsuppfattning eller -identitet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, etnicitet eller funktionsnedsättning, etcetera.

3. Vidare ska det på hemsidan framgå att verksamheten är öppen för alla, ifall det inte finns särskilda skäl för motsatsen (Öppenheitskriterium). Organisationens verksamhet får inte verka exkluderande för människor grundat på kön, könsuppfattning eller -identitet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, etnicitet eller funktionsnedsättning. Vidare ska organisationen öppet redovisa att de av Sveriges Riksdag 1999 godkända nationella minoriteterna har rätt att ta del av verksamheten, eftersom dessa, enligt Europarådets ramkonvention, har rätt till ett utökat skydd mot diskriminering [11].
4. Demokrati- och öppenheitskriterierna ska naturligtvis genomsyra hela verksamheten inifrån och ut, inklusive organisations företrädare, inbjudna föreläsare, årsredovisning, stadgar, hemsida, bokbord m.m. utan undantag. Dessa kriterier får inte bara vara en läpparnas bekännelse eller ett utanverk på papper, utan ska vara representativa för hela verksamheten (Representativitetskriterium).

Om det finns särskilda skäl, kan det finnas anledning att göra avsteg från dessa fyra punkter. De särskilda skälen ska i så fall öppet redovisas såväl på hemsida som i bidragsansökan.

## Referenser

1. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Årsredovisning. 2017: Stockholm
2. Kuhnke, A.B., Skattepengar ska inte gå till hatretorik och polarisering, in *Dagens Nyheter*. 1 juni 2016: Stockholm.
3. Nyberg, L., Att verka demokratiskt. Redovisning av hur MUCF granskar och följer upp demokrativillkoren för statsbidrag. 2017, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor: Stockholm.
4. Klang, C., Tjänsteutlåtande Dnr 2016-45-1.1. Lokala riktlinjer för bidrag till ideella föreningar och utomstående organisationer, in *Stockholms Stad*. 2016.
5. Klang, C., Lokala riktlinjer för bidrag till ideella föreningar och utomstående organisationer, in *Stockholms Stad*. 2016.
6. *Stockholms Stad, Socialnämndens riktlinjer för bidrag till ideella föreningar*. 2018.
7. *Stockholms Stad, Samverkansformer med civilsamhället* 2018. 2018.
8. *Svensk\_Författningssamling, Regeringsform 1 kap 2 §. SFS 2011:109*.
9. Petersson, O., *Vår Demokrati*. 2009: SNS Förlag.
10. Petersson, O., *Demokratis motståndare, MSB896: Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap*. 2015.
11. *Sveriges\_Riksdag, Nationella minoriteter i Sverige, in 1999/2000:KU6, Prop 1998/99:143. 2 december 1999: Stockholm*.

## Att-satser

- att Moderaterna verkar för att MUCF snarast inför att bidragsmottagande organisation ska öppet bejaka "alla människors lika värde" som demokratikriterium enligt punkt 2 ovan. 1 2 3 4
- att Moderaterna verkar för att MUCF inför ett transperenskriterium för bidragsmottagande organisation enligt punkt 1 och därmed kräver att alla MUCFs bidragsmottagare ska ha en hemsida och på denna hemsida tydligt bejaka demokratikriteriet och öppenhetskriteriet enligt punkt 2 och 3. 5 6 7 8 9
- att Moderaterna verkar för att demokrati- och öppenhetskriterierna genomsyrar hela bidragsmottagande organisations verksamhet inifrån och ut, inklusive organisations företrädare, inbjudna föreläsare, årsredovisning, stadgar, hemsida, bokbord m.m. utan undantag. 10 11 12 13

## Förbundsstyrelsens yttrande

Demokratisäkring av bidrag till organisationer samt demokratisäkring av MUCFs bidrag 14 15

Motionerna tar upp angelägna frågeställningar kring det allmännas för- hållande till olika organisationer och vilka krav som är relevanta att ställa på organisationer som uppbär olika former av offentliga bidrag. 16 17 18

Civilsamhällets organisationer ska bygga på enskilda människors frivil- liga engagemang. Politikens uppgift är att bidra till goda förutsättningar för ett självständigt civilsamhälle, inte att begränsa eller detaljstyra. De offentliga bidragens totala omfattning till stöd för olika organisationer kan också ifrågasättas, både ur ett statsfinansiellt perspektiv men kanske främst ur en fråga kring självständigheten hos organisationerna. Detta gäller såväl politiska som andra organisationer. 19 20 21 22 23 24

Skattepengar ska dock aldrig betalas ut till organisationer som inte delar det svenska samhällets grundläggande demokratiska värderingar. Detta ska säkerställas genom relevanta och ändamålsenliga regelverk, samt kontinuerlig granskning. Att däremot exakt definiera dessa krav såsom motionerna föreslår är en fråga för berörds myndigheter och inte för politiken. Den moderata politiska viljans är dock klar; skattepengar ska inte bestals ut till organisationer som inte delar grundläggande demokratiska värderingar. 25 26 27 28 29 30 31

Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman 32

- att anse motionen besvarad 33

## Förbundsstämmans beslut

- att bifalla motionen 34 35
- att motionerna ska skickas till partistämman 2019 samt 36
- att motionerna ska sändas till Stockholms moderata riksdagsledamöter. 37

## *Motion 8:9*

# **Demokratisäkring av bidrag till organisationer**

## **Johan Harmenberg och Bo Aurehl, Oscar Södra – Stockholms stad**

Det civila samhällets organisationer får varje år runt 12 miljarder kronor i statsbidrag. Det handlar om ett 150-tal olika bidrag som hanteras av 25 olika myndigheter [1]. Därutöver delar kommuner och annan offentlig ut bidrag av oklar storlek.

Moderaternas linje är att i alla lägen hantera skattepengar med varsamhet. Dessutom är det av en rad skäl angeläget att säkerställa att samtliga bidragsmottagare är demokratiskt uppbyggda med demokratisk värdegrund.

Om organisationer med icke-demokratisk värdegrund får skattemedel som bidrag, är detta negativt på flera sätt.

1. Att de överhuvudtaget får pengarna.
2. Att de blir legitimerade i sina egna och omvärldens ögon, och blir legitima samtalspartner för politiker, media och allmänhet.
3. Att de blir språk rör inte bara för sina medlemmar, utan även betraktas som företrädare för en betydligt större bakomliggande grupp av icke-medlemmar.
4. Så ledes en perfekt plattform för spridande och normaliserande av icke-demokratiska värden och normer.

Därför bör offentligt stöd utdelas med försiktighet – eller inte alls – till organisationer som inte tydligt uppfyller demokrativillkor.

Motionärerna önskar att myndigheterna i högre grad än i dag säkerställer att organisationer som beviljas offentliga bidrag i alla avseenden genomsyras av demokratiska värderingar, inifrån och ut. Denna process benämner vi demokratisäkring.

I vissa fall accepterar den bidragsgivande myndigheten en enkel standardskrivning i styrande dokument, såsom stadgar. Vidare varierar kraven mellan olika bidragsgivare utan något gemensamt synsätt (se separat motion om Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor [MUCF]).

Vi föreslår att det ska ställas följande krav på bidragssökande organisationer:

Att organisationen sedan en tid har en hemsida, och att denna är aktiv under hela den period som bidragsansökan gäller. Där kan medlemmar, potentiella med-

lemmar, massmedia, politiker och bidragsgivare enkelt läsa om organisationens demokrati- och öppenheitskriterier. (Transparenskriterium). Medlemmar som inte delar organisationens värdegrund kan då välja att lämna organisationen.

Att organisationen på en prominent plats på hemsidan bejakar demokratidefinitionen så som den är formulerad i vår regeringsform [2]: "respekt för alla människors lika värde och för den enskilda människans frihet och värdighet" (Demokratikriterium). Myndigheten för samhällsskydd och beredskap anser denna definition (alla människors lika värde) vara det som bäst skiljer demokratiska värderingar från icke-demokratiska [3, 4]. Alla människors lika värde ska definieras som grundat på kön, könsuppfattning eller -identitet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, etnicitet eller funktionsnedsättning.

Vidare ska det på hemsidan framgå att verksamheten är öppen för alla, ifall det inte finns särskilda skäl för motsatsen (Öppenheitskriterium). Organisationens verksamhet får inte verka exkluderande för människor grundat på kön, könsuppfattning eller -identitet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, etnicitet eller funktionsnedsättning. Vidare ska organisationen öppet redovisa att de av Sveriges Riksdag 1999 godkända nationella minoriteterna har rätt att ta del av verksamheten, eftersom dessa, enligt Europarådets ramkonvention, har rätt till ett utökat skydd mot diskriminering [5].

Demokrati- och öppenheitskriterierna ska naturligtvis genomsyra hela verksamheten inifrån och ut, inklusive organisations företrädare, inbjudna föreläsare, årsredovisning, stadgar, hemsida, bokbord m.m. utan undantag. Dessa kriterier får inte bara vara en läpparnas bekännelse eller ett utanverk på papper, utan ska vara representativa för hela verksamheten (Representativitetskriterium).

Om det finns särskilda skäl, kan det finnas anledning att göra avsteg från dessa fyra punkter. De särskilda skälen ska i så fall öppet redovisas såväl på hemsida som i bidragsansökan.

Viktigt är att notera att de fyra punkterna bara ställer något större krav på den bidragssökande organisationen än i dag, men inte på den bidragsgivande myndigheten, och därför knappast nämnvärt skulle öka bidragsgivarnas arbetsbelastning.

Det kan vara intressant att ställa frågan hur det idag ser ut inom Stockholms Stad vad gäller bidragsansökningar. Vi kan då notera följande: A. Det tycks finnas många kanske hundratals olika bidrags möjligheter från olika delar av Stockholms Stads förvaltningar. Dessa förefaller inte vara harmoniserade vad det gäller demokrati- och öppenheitskriterier. Demokrati- och öppenheitskriterierna nämns som en förutsättning för att få söka bidrag i de dokument som motionärerna har granskat, med lydelse som liknar de ovanstående [6-9]. Ibland kombinerat med Representativitetskriteriet så som ovan beskrivits.

Dock tycks det inte ställas några krav på att redovisa demokrati- och öppenheitskriterierna i samband med ansökningsen, inga krav på att dessa ska kommuniceras

1 internt och extern eller i samband med den årliga uppföljningen. Det finns heller  
2 inga som helst krav på att demokrati- och öppenheitskriterierna ska redovisas  
3 transparent och öppet, exempelvis på en hemsida.

4 Slutsatsen är att Stockholms Stad har insikten och verktygen, men att genom-  
5 förandet skulle kunna vara effektivare och mera likformigt.

6 Den statliga "Utredning för ett stärkt civilsamhälle" driver tesen att bidrag till civil-  
7 samhället automatiskt stärker demokratin i Sverige, dock utan att närmare definiera  
8 vad utredarna menar med demokrati [10]. Där finns inga krav på demokratiskt  
9 synsätt hos mottagare av bidrag. På 542 sidor finns bara en enda hänvisning till  
10 "allas lika värde" och då främst med tanke på länder där mänskliga rättigheter satts  
11 på undantag.

12 Fram träder bilden, att det i Sverige inte är prioriterat att kräva att bidragsmotta-  
13 gare ska uppfylla demokrati- och öppenheitskriterierna. Motionärerna anser att  
14 detta borde vara en central punkt för bidragsgivning, och hoppas att Moderaterna  
15 vill driva denna fråga.

16 Demokratisäkring av bidrag stärker de goda demokratiska krafterna i samhället,  
17 inte minst genom att samhället förhindrar att små extrema, icke-demokratiska  
18 organisationer blir legitimerade som samtalspartner för politiker och mass-  
19 media och därmed fungerar som språkrör för en bakomliggande grupp av  
20 icke-medlemmar.

## 21 Referenser

- 22 1. Kuhnke, A.B., *Skattepengar ska inte gå till hatretorik och polarisering*, in *Dagens Nyheter*. 1 juni 2016:  
23 Stockholm. 2. *Svensk Författningssamling, Regeringsform 1 kap 2 §. SFS 2011:109.*
- 24 2. Petersson, O., *Vår Demokrati*. 2009: SNS Förlag
- 25 3. Petersson, O., *Demokratis motståndare*, MSB896: Myndigheten för Samhällsskydd
- 26 4. *och Beredskap*. 2015.
- 27 5. *Sveriges Riksdag, Nationella minoriteter i Sverige*, in 1999/2000:KU6, Prop 1998/99:143. 2 december  
28 1999: Stockholm.
- 29 6. Klang, C., *Tjänsteutlåtande Dnr 2016-45-1.1. Lokala riktlinjer för bidrag till ideella föreningar och*  
30 *utomstående organisationer*, in *Stockholms Stad*. 2016.
- 31 7. Klang, C., *Lokala riktlinjer för bidrag till ideella föreningar och utomstående organisationer*, in *Stock-*  
32 *holms Stad*. 2016. 8. *Stockholms Stad, Socialnämndens riktlinjer för bidrag till ideella föreningar*.  
33 2018.
- 34 8. *Stockholms Stad, Samverkansformer med civilsamhället* 2018. 2018.
- 35 9. *Statens Offentliga Utredningar, Palett för ett stärkt civilsamhälle*, in *Betänkande av Utredningen för*  
36 *ett stärkt civilsamhälle*. SOU 2016:13: Stockholm, Sverige.

## Att-satser

- att* Moderaterna på lokal, regional och nationell nivå omgående utreder hur det i praktiken ska kunna säkerställas att organisationer som beviljas offentliga bidrag bejakar "alla människors lika värde" och att verksamheten är öppen för alla om det inte finns särskilda skäl och i alla avseenden genomsyras av demokratiska värderingar, inifrån och ut. Denna process benämner vi demokratisäkring. 1
- att* Moderaterna på lokal, regional och nationell nivå ska driva frågan att samtliga bidragsmottagare ska ha en hemsida (om inte särskilda skäl finns, som i så fall ska redovisas). 2
- att* Moderaterna på lokal, regional och nationell nivå ska driva frågan att demokrati- och öppenheitskriterierna för bidragsmottagare skall synliggöras internt och externt, t.ex. på en central plats på hemsidan (om inte särskilda skäl finns, som i så fall ska redovisas). 3
- att* Moderaterna i Stockholms Stad ska driva frågan att harmonisera demokrati- och öppenheitskriterierna för alla bidrag som Stockholms Stad ansvarar för. 4
- att* Moderaterna i Stockholms Stad aktivt ska driva frågan att demokratisäkra bidrag genom att bidragsmottagare ska ha en hemsida och att demokrati- och öppenheitskriterierna ska synliggöras internt och extern, t.ex. en central plats på hemsidan (om inte särskilda skäl finns, som i så fall ska redovisas). 5

## Förbundsstyrelsens yttrande

- Motionerna tar upp angelägna frågeställningar kring det allmännas förhållande till olika organisationer och vilka krav som är relevanta att ställa på organisationer som uppbär olika former av offentliga bidrag. 6
- Civilsamhällets organisationer ska bygga på enskilda människors frivilliga engagemang. Politikens uppgift är att bidra till goda förutsättningar för ett självständigt civilsamhälle, inte att begränsa eller detaljstyra. De offentliga bidragens totala omfattning till stöd för olika organisationer kan också ifrågasättas, både ur ett statsfinansiellt perspektiv men kanske främst ur en fråga kring självständigheten hos organisationerna. Detta gäller såväl politiska som andra organisationer. 7
- Skattepengar ska dock aldrig betalas ut till organisationer som inte delar det svenska samhällets grundläggande demokratiska värderingar. Detta ska säkerställas genom relevanta och ändamålsenliga regelverk, samt kontinuerlig granskning. Att däremot exakt definiera dessa krav såsom motionerna föreslår är en fråga för berörds myndigheter och inte för politiken. Den moderata politiska viljans är dock klar; skattepengar ska inte bestå ut till organisationer som inte delar grundläggande demokratiska värderingar. 8

- 1 Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman  
2 att anse motionen besvarad

### 3 **Förbundsstämmans beslut**

- 4 att bifalla motionen  
5 att motionerna ska skickas till partistämman 2019, samt  
6 att motionerna ska sändas till Stockholms moderata riksdagsledamöter.

## 7 **Partistyrelsens yttrande över motionerna 8:8 och** 8 **8:9**

9 Motionerna behandlar frågor om demokratisäkring av bidrag till organi-  
10 sationer samt bidrag som betalas ut av Myndigheten för ungdoms- och  
11 civilsamhällesfrågor, MUCF.

12 Skattepengar ska aldrig betalas ut till organisationer som inte delar det  
13 svenska samhällets grundläggande demokratiska värderingar, och för detta  
14 verkar Moderaterna aktivt.

15 Moderaterna stod därför bakom det tillkännagivande som riktades till  
16 regeringen i februari 2016 om "att utveckla metoder och redskap för att  
17 identifiera organisationer som inte bör få stöd från det allmänna eftersom de  
18 inte lever upp till grundläggande demokrativärderingar". En rad processer  
19 med bäring på denna fråga pågår.

20 Avseende tillkännagivandet har MUCF fått i uppdrag att redovisa vilka  
21 åtgärder som myndigheten vidtagit i fråga om sin bidragshantering, mot  
22 bakgrund av de förslag som Statskontoret presenterade i sin analys av  
23 MUCF. Vid redovisningen konstaterade MUCF att många av de åtgärder  
24 som Statskontoret föreslog har påbörjats eller genomförts.

25 Vidare föreslog utredningen *Statens stöd till trossamfund i ett mångreligiöst*  
26 *Sverige* (SOU 2018:18) ett förtydligat demokratikriterium för trossamfund.  
27 En arvsfond i takt med tiden (SOU 2018:70) har presenterat förslag i samma  
28 riktning, bland annat att det ska införas ett demokrativillkor som innebär  
29 att stöd inte ska få lämnas till en organisation om den eller någon av dess  
30 företrädare främjar terrorism eller inte respekterar mänskliga rättigheter.  
31 Båda utredningarna har remissbehandlats och bereds i Regeringskansliet.

32 Därutöver tillsatte regeringen våren 2018 en utredning som ska se över  
33 demokrativillkoren i statsbidragsförordningar och tillämpningen av dessa  
34 villkor. Syftet med översynen var att säkerställa att allmänna medel går till  
35 verksamheter som är förenliga med samhällets grundläggande värderingar  
36 så som de formuleras i regeringsformen och i de internationella konventio-  
37 nerna om mänskliga rättigheter. Utredningen överlämnade i juni 2019 sitt



slutbetänkande *Demokrativillkor för bidrag i civilsamhället* (SOU 2019:35) och det kommer nu att remissbehandlas.

Partistytelsen konstaterar att arbete bedrivs i den riktning som motionären efterfrågar och finner skäl att noggrant följa utvecklingen i denna fråga framgent.

## Partistytelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motionerna 8:8 och 8:9 besvarade med vad som ovan anförts.

## Motion 8:10

# Regeltillämpning efter behov

## Moderaterna i Krokom – Jämtlands län

I ett modernt land finns ofta många lagar och regler. Samtidigt är det viktigt att ställa sig frågan varför det är på det viset. Beror det på att lagar och regler underlättar utveckling? Eller behövs fler lagar och regler i takt med att befolkningstätheten ökar? Sannolikt både och.

Hur ser då regeltillämpningen ut då? Många gånger är tillämpningen hårdare där befolkningstätheten är lägre. Alltså tvärtemot ovanstående resonemang! Exempel på detta är t ex regler på bygglovsplikt som ofta är strängare i en mindre kommun än i en större. Strandskyddet är ett annat ofta nämnt exempel. I tätorter kan det finnas många exempel på bebyggelse ända ner till vattnet medan det i glesbygd kan vara tji att få bygga ens i närheten av ett grävt dike.

En del hänvisar till likställighetsprincipen och menar att alla regler ska gälla lika överallt. Samtidigt inbegriper likställighetsprincipen att endast lika fall ska behandlas lika medan olika fall ska behandlas olika. Ett ärende vid Hötorget i Stockholm skulle väl av de flesta bedömare anses som klart skilt från ett ärende i Skärvången, nordväst om Föllinge. Här borde det alltså finnas utrymme för olikabehandling inom ramen för likställighetsprincipen.

Ser man till behovet av reglering är det rimligen så att många regler kommer till beroende på komplexitet och beroenden som är störst i tätbefolkade områden. Här borde det också vara möjligt att föra ett resonemang att de områden som har problem av en sådan omfattning att en reglering krävs skulle då också vara de enda områden där regleringen gäller.

Risken för "laglösa" områden är obefintlig med en sådan här modell. Däremot är möjligheten till en spännande och omfattande utveckling i hela landet beaktansvärd

## 1 Vi anser därför

- 2       *att*       lagstiftning och rättstillämpning ska väga in både utvecklings- och  
3       behovsaspekter så att regler inte tillämpas hårdare än vad som är  
4       önskvärt i det enskilda fallet utifrån de orsaker som gjorde att regeln  
5       infördes.
- 6       *att*       inte regleringar av fulletablerade områden med problem slentrianmässigt  
7       hämmar utvecklingen av deletablerade områden i tillväxt.
- 8       *att*       alla områden ska ha samma förutsättningar att nå full etablering som  
9       redan fulletablerade områden.
- 10      *att*       Moderaterna i Jämtlands län antar motionen som sin och skickar den till  
11      årets Partistämma.

## 12 **Förbundsstyrelsens yttrande**

- 13 Regelverken fastställs på nationell nivå av Riksdagen, Regeringen och av myn-  
14 digheterna. För att upprätthålla och stärka ett gott svenskt företagsklimat, tillväxt,  
15 konkurrenskraft, ska regelverken i sig vara så tydliga och kostnadseffektiva som  
16 möjligt samt tillämpningen av dem vara förutsägbar och rättssäker. Tolkningen och  
17 tillämpningen av regelverken är något som tillsynsmyndigheter, som kommuner  
18 och länsstyrelser, faktiskt kan påverka. Det som människor efterfrågar när det  
19 gäller ett regelverk, är att det ska vara förutsägbart och skapa lika förutsättningar i  
20 hela Sverige.

## 21 Förbundsstyrelsen föreslår stämman besluta

- 22      *att*       bifalla motionen
- 23      *att*       skicka motionen vidare till partistämman 2019

## 24 **Förbundsstämmans beslut**

### 25 Förbundsstämman beslutade

- 26      *att*       avslå att-sats 1
- 27      *att*       bifalla Johan Locks tilläggsyrkande beträffande att-sats 1, dvs att  
28      lagstiftning och rättstillämpning inom samhällsbyggnadsområdet skall  
29      vara vägledande
- 30      *att*       bifalla att-sats 2-4
- 31      *att*       skicka den vidare till partistämman med förbundsstämmans beslut

## Partistyrelsens yttrande över motion 8:10

Motionären föreslår att större hänsyn ska tas till de lokala villkoren vid tillämpning av lagstiftning. Motionären lyfter bland annat att tätbefolkade områden har andra behov och förutsättningar än glesbygd, och att det bör beaktas vid tillämpningen av olika regler.

Moderaternas utgångspunkt är att lagar och regler i möjligaste mån ska vara enkla och förutsägbara. Tillämpningen ska vara effektiv och rättssäker. Den offentliga förvaltningen ska beakta allas likhet inför lagen samt iakttä saktlighet och opartiskhet.

Med detta sagt har till exempel kommuner olika förutsättningar och behov, vilket motionären också påpekar. För små kommuner med begränsade resurser innebär statliga regler och administration en relativt större börda. Undantag i den statliga regleringen bör övervägas för småkommuner som i högre grad tyngs av den administrativa börda som statlig reglering innebär. Möjligheten att samverka mellan kommuner bör också kunna underlättas.

Att däremot tillämpa lagar och regler på olika sätt, beroende på exempelvis befolkningstäthet, vore inte en önskvärd utveckling. Partistyrelsen menar att stor kraft i stället bör läggas på ett övergripande regelförenklingsarbete.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 8:10 besvarad med vad som ovan anförts.

### Motion 8:11

## Motion angående fastställande av föräldraskap när båda föräldrarna är kvinnor

### Thomas Falkenstedt, Öppna Moderater Syd m fl – Öppna Moderater

Sedan den 1 juli 2005 är det möjligt för lesbiska par att få barn genom assisterad befruktning på sjukhus i Sverige. Enligt lagen kommer ett lesbiskt par, som genomgår en assisterad befruktning på sjukhus, vara föräldrar till det barn som föds. För att detta ska ske måste partnern eller sambon till den kvinnan som föder barnet ha samtyckt till behandlingen.

Även om kvinnan som samtycker till den assisterade befruktningen enligt lagen anses som förälder till det barn som föds, och med detta garanteras barnet två föräldrar redan vid befruktningen, skall föräldraskapet ändå bestämmas genom bekräftelse eller dom efter födseln?!

När lagen om assisterad befruktning för lesbiska par trädde i kraft var det möjligt att samkönade par enbart ingick partnerskap. Därför var det naturligt att fastställande av föräldraskapet skulle vara likställd fastställande av föräldraskapet till ett barn av ett heterosexuellt sambopar.

Däremot har det från och med 1 maj 2009 varit möjligt även för samkönade par att ingå äktenskap, efter att den könsneutrala äktenskapslagstiftningen trädde i kraft. Detta borde ha resulterat i att bekräftelsen av föräldraskapet upphörde i fallet där barnet blev till genom assisterad befruktning på sjukhus i Sverige när föräldrarna båda är kvinnor och gifta.

Av 1 kap. 3 § FB (föräldrabalken) framgår att faderskapet inte ska fastställas för ett barn om det rör sig om ett sådant fall där en assisterad befruktning har utförts enligt lagen om insemination, eller lagen om befruktning utanför kroppen på en kvinna med samtycke av hennes registrerade partner eller en kvinna som var hennes sambo.

I ett gift heterosexuellt par blir maken automatiskt registrerad som pappa. I ett gift lesbiskt par borde då den av kvinnorna som samtycker till den assisterade befruktningen bli automatiskt registrerad som förälder och inte behöva bekräfta föräldraskapet.

## Att-satser

*att* Öppna Moderater verkar för att fastställande av föräldraskap när båda föräldrarna är kvinnor och gifta upphävs

*att* Öppna Moderater verkar för att vid assisterad befruktning när båda är kvinnor och gifta blir den kvinna som samtycker till befruktningen automatiskt registrerad som förälder

*att* Öppna Moderater verkar för att Moderaterna utreder frågan

*att* Öppna Moderater verkar för att Moderaterna motionerar om en ändring i FB enligt ovan

Thomas Falkenstedt

Kim Nilsson

Johanna Kyander

Johan Tiedemann

Edith Escobar

## Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen vill tacka motionärerna för en mycket bra motion.

Vi är eniga med motionärerna om att det är av största vikt att verka för att fastställandet av föräldraskap när båda föräldrarna är kvinnor och gifta upphävs samt

att vid assisterande befruktning när båda är kvinnor och gifta blir den kvinna som samtycker till befruktningen automatiskt registrerad förälder.

Det är en viktig fråga för att likställa föräldraskapet oavsett om det är inom ett homosexuellt eller heterosexuellt förhållande. För att kunna påverka i rätt riktning är det av vikt att verka för att Moderaterna motionerar om en förändring i Föräldrabalken.

Förbundsstyrelsen föreslår stämman besluta

att bifalla att-sats 1, 2 och 4

att avslå att-sats 3, samt

att sända motionen vidare till Moderaternas partistämman

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade bifalla motionen i enlighet med Förbundsstyrelsens förslag

### Partistylelsens yttrande över motion 8:11

Motionen behandlar frågor om fastställande av föräldraskap för samkönade par.

Att fastställa föräldraskap när ett barn har fötts är viktigt bland annat för att säkra barnets rätt till försörjning. Den som föder barnet registreras per automatik som moder till barnet. Hur föräldraskap fastställs för den andra föräldern skiljer sig dock åt, beroende på föräldrarnas civilstånd och kön.

När ett gift olikkönat par får barn gäller faderskapspresumtion. Det innebär att mannen per automatik registreras som barnets andra förälder.

När två kvinnor som är gifta eller lever tillsammans får barn, krävs att föräldraskap fastställs för moderns maka, registrerade partner eller sambo. Det gäller även om barnet tillkommit genom assisterad befruktning i enlighet med lagen om genetisk integritet (2006:351), vilket innebär att moderns maka, registrerade partner eller sambo måste lämna samtycke till behandlingen. Det bör understrykas att den person som samtyckt anses vara förälder till barnet i lagens mening, men ändå måste föräldraskap fastställas hos kommunen. Motionärerna menar att föräldraskap i dessa fall i stället bör fastställas automatiskt, på samma sätt som för gifta olikkönade par.

Moderaterna är för en könsneutral familjelagstiftning. Det är viktigt att den föräldraskapsrättsliga lagstiftningen är utformad så att den är anpassad till de olika sätt att få barn och bilda familj som finns i dag.

I en utredning som nyligen har genomförts (SOU 2018:68 Nya regler om faderskap och föräldraskap) och överlämnats till regeringen föreslås att

föräldraskap ska presumeras för den kvinna som är gift eller registrerad partner med barnets mor på motsvarande sätt som ett faderskap presumeras för en gift man. Utredningens förslag bör genomföras.

### **Partistyrelsen föreslår stämman att besluta:**

att föräldraskap ska presumeras för den kvinna som är gift eller registrerad partner med barnets mor på motsvarande sätt som ett faderskap presumeras för en gift man, samt

att därmed anse motion 8:11 besvarad med vad som ovan anförts.

### *Motion 8:12*

## **Angående Sverige som bästa land för hbtq-personer**

### **Öppna Moderater**

Varje år gör den internationella samarbetsorganisationen ILGA-Europeen sammanställning över läget för hbtq-personer i alla Europas länder. Sammanställningen utgår från rådande lagar, regler och tillämpning inom en rad områden. Sverige har över tid gått från att vara ett land legat i framkant – men en tredjeplats som bäst – under regeringen Reinfeldt till att nu parkera på plats 10 i den senaste mätningen.

Det finns olika sätt att se på utvecklingen. Ett perspektiv är att det är positivt att det gått framåt vad gäller lagstiftning och attityder i många andra länder. Ett annat perspektiv är att fråga sig om rankingen är relevant. Kan detta mätas? Dessutom är det viktigt att se vad som faktiskt mäts och om det är relevanta frågor.

Vårt svar är att det är relevant att mäta och jämföra. Det är ett viktigt verktyg för att välja väg i sitt arbete och ett sätt att tydliggöra att alla länder har mer att göra. Sedan delar vi uppfattningen att det är väldigt glädjande att utvecklingen tagit stora steg framåt i en rad länder. Men det hindrar ju inte att Sverige ändå borde kunna ligga högre i listan. Det pekar på att den rödgröna regeringen tappat tempo och prioriterat frågorna lägre de senaste åren.

Rankinglistan "Rainbow Europé" rankar 49 länder och bygger på en genomgång av lagar och policys inom 6 olika områden som har en direkt inverkan på hbtq-personers rättigheter och livsvillkor. De sex kategorierna är jämlikhet och icke-diskriminering, familj, hatbrott/våld/hets, transpersoners villkor, utrymmet i det civila samhället/offentliga rummet och asylfrågor.

I den senaste rankingen för 2018 ser det ut som följer avseende topp 10;

|                   |    |
|-------------------|----|
| 1. Malta          | 1  |
| 2. Belgien        | 2  |
| 3. Norge          | 3  |
| 4. Storbritannien | 4  |
| 5. Finland        | 5  |
| 6. Frankrike      | 6  |
| 7. Portugal       | 7  |
| 8. Danmark        | 8  |
| 9. Spanien        | 9  |
| 10. Sverige       | 10 |

|                                                                                          |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Sverige ligger alltså med undantag för Island sist av de nordiska länderna på rankingen. | 11 |
|                                                                                          | 12 |

|                                                                                                                                                                                                        |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Vissa resultat med avseende på enskilda länder kan förvåna men det vi måste komma ihåg är att rankingen speglar i huvudsak objektiva mätbara kriterier.                                                | 13 |
| Det betyder inte att det nödvändigtvis är mycket lättare att leva som en öppen hbtq-person i vart ett av de länder som ligger före Sverige. Men det signalerar ändå att utvecklingen där går snabbare. | 14 |
|                                                                                                                                                                                                        | 15 |
|                                                                                                                                                                                                        | 16 |
|                                                                                                                                                                                                        | 17 |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| När de olika kategorierna granskas närmare syns att det finns åtgärder som Sverige kan vidta, reformer vi kan genomföra som då också som bonus leder till en högre poäng i rankingen. Så har till exempel våra vänner Norge arbetat. De har även en tydligt uttalad strävan att de vill bli bäst i Europa. Vi menar att det är bra att sätta ett mål och sedan stegvis ta sig till det målet. Detta genom ett fortsatt reformarbete på nationell nivå och ett starkare medvetet arbete i myndigheter, kommuner och regioner för att göra det möjligt att leva fria och trygga liv som hbtq-personer oavsett vem man är eller var man bor. | 18 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 19 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 20 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 21 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 22 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 23 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 24 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 25 |

|                                          |    |
|------------------------------------------|----|
| <i>Jämlikhet och icke-diskriminering</i> | 26 |
|------------------------------------------|----|

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| I den första kategorin jämlikhet och icke-diskriminering är det i huvudsak tre saker som räknas som minus för Sverige. Vårt land saknar ett förbud mot konverteringsterapi, regeringens strategi för lika villkor och rättigheter för hbtq-personer har inte uppdaterats på ganska många år och vi saknar i princip helt lagreglering som skyddar intersex-personer t.ex. med avseende på medicinska ingrepp på barn. Samtliga dessa tre områden är sådant vi kan ställa oss bakom att de behöver åtgärdas. | 27 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 28 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 29 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 30 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 31 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 32 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 33 |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Konverteringsterapi må framstå som något som inte finns i Sverige, men egentligen saknas det kunskap. Vi kan inte säkert säga att det inte förekommer. Vi kan heller inte vara säkra på att det från olika konservativa religiösa grupper kan uppstå. Det är därför rimligt att faktiskt förbjuda detta officiellt då det i grunden handlar om ett övergrepp på de individer som utsätts. | 34 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 35 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 36 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 37 |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | 38 |

|                                                                                                                                                                |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Den andra frågan inom området där Sverige halkat efter gäller vårt strategiska arbete med hbtq-frågor. Regeringen Reinfeldt tog 2013 fram Sveriges första sam- | 39 |
|                                                                                                                                                                | 40 |

1 manhållna "Strategi för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning,  
2 könsidentitet eller könsuttryck". Det var ett bra dokument och regeringen fick  
3 välförtjänt positiv kritik för både dokumentet och anslaget i arbetet. Problemet nu  
4 är att strategin har passerat sitt bäst före datum och att den röd-gröna regeringen  
5 inte uppdaterat strategin. Klart är att en strategi är något vi tycker är rimligt att det  
6 finns samt att det är dags att den uppdateras. Vi kan inte låta Socialdemokraterna  
7 dra benen efter sig mer i den frågan.

8 Sedan har vi frågan om lagskydd för intersex-personer. I Sverige föds enligt  
9 Socialstyrelsen runt 20 barn om året som intersexuella. Det finns en risk att det  
10 genomförs kirurgiska ingrepp på dessa barn i mycket tidig ålder för att ge barnet  
11 ett kön något som kan leda till många stora problem när barnet växer upp. Det  
12 här är ett område som vi behöver ta på allvar och införa tydliga regler kring. Vi ska  
13 stå upp för barnets rätt att få en chans att fatta beslut själv om sin kropp och sin  
14 framtid.

15 Intersex-personer har inte heller något annat lagskydd i Sverige och det borde  
16 därför genomföras en översyn kring våra diskrimineringslagar kring för att se om  
17 intersex ska inkluderas.

## 18 *Familj*

19 Familjeområdet är ett område där Sverige har mycket höga poäng i rankingen. Det  
20 visar att vi verkligen åstadkommit mycket genom åren för att skapa likaställning  
21 för hbtq-personer. Samkönade äktenskap, möjlighet att ansöka om adoption,  
22 närståendeadoption, sambolag, möjligheter till inseminering för såväl som par som  
23 singlar har lösts lagstiftningsvägen. Att det sedan finns en hel del att arbeta med  
24 för att lagar ska fungera i verkligheten är en annan sak. Det fångas inte i mät-  
25 ningen. Vårdköer, det offentliga monopol på insemineringsbehandling, att ytterst  
26 få lyckas adoptera utan att vara närstående är viktiga frågor för oss.

27 Vi är också pådrivande för att lösa den pusselbit som saknas inom detta område  
28 nämligen automatiskt föräldraskap. Det vill säga att ha en föräldraskapspresumtion  
29 så att ett barn får sina föräldrar som föräldrar utan krångliga eller byråkratiska  
30 processer. Frågan har tyvärr dragits i långbänk och borde kunna få sin lösning  
31 snabbare.

## 32 *Hat och hets*

33 Sveriges lagar mot hatbrott och hets mot folkgrupp har nyligen uppdaterats för att  
34 tydliggöra att också transpersoner specifikt omfattas av dessa. Det kommer att  
35 ge Sverige fler poäng i nästkommande ranking från ILGA. Det som mäts och som  
36 saknas i Sverige är även här lagskydd kring intersex-personer.

37 Det som drar ner Sverige mest i den här kategorin som av ILGA rankas som  
38 Sveriges näst sämsta handlar om bristen på gemensamt synsätt. Hur hatbrott  
39 bedöms och hanteras av myndigheter som polis och åklagare varierar som vi vet  
40 stort över landet. Det saknas helt enkelt en nationell strategi och ett nationellt



syn- och arbetssätt. Det leder till att den som utsätts för ett hatbrott riskerar att bli behandlad på helt olika sätt beroende på var det sker. Det är viktigt att åtgärda.

### *Transpersoners villkor*

Arbetet med transpersoners rättigheter och villkor har gått framåt de senaste åren. Inte minst togs stora kliv av regeringen Reinfeldt med avseende på att modernisera lagen om könsfastställelse. Vissa punkter återstår dock. Tyvärr har den röd-gröna regeringen dragit benen efter sig när det gäller att komma fram i frågan om åldersgräns. Det förslag som nu finns om att i vart fall sänka åldersgränsen är något vi välkomnar.

Det är positivt att det nu tas steg för att förenkla så att det juridiska och det medicinska skiljs åt. Att ändra sin könstillhörighet juridiskt ska bara vara en enkel administrativ process. Det ska inte kräva sjukvårdsresurser för att kunna göra det. Detta behöver implementeras fullt ut både genom att nya relevanta lagar kommer på plats och att nödvändiga åtgärder vidtas för att det ska fungera smidigt för den enskilde individen.

Det som skulle ge Sverige ytterligare lyft i dessa kategorier är att åldersgränsen generellt ersätts med individuella bedömningar av de personer som är berörda. Det ligger i linje med vad Öppna Moderater tidigare sagt.

En fråga som inte bedöms – vilket Sverige nog ska vara glada för – är vårdköerna. Vi behöver göra mer för att korta köerna inom detta område, som så många andra områden. Vidare är det viktigt att arbeta vidare med transpersoners livsvillkor på myndighetsnivå liksom regionalt och lokalt. Det berör såväl sjukvården som skolan som våra rättsvårdande myndigheter.

### *Utrymmet i det civila samhället och det offentliga rummet*

I den här rankingkategorin får Sverige full pott. Glädjande nog gäller detsamma i en klar majoritet av de 49 länder som ingår i rankingen. Det som bedöms här är hur länder lever upp till mötesfrihet, föreningsfrihet och yttrandefrihet med avseende på hbtq-personers möjligheter att utan hinder synas och höras.

De krav och kriterier som finns i den här kategorin handlar i grunden om ren anständighet i ett demokratiskt samhälle. På det här området har vi mer att göra tillsammans med allierade i stora delar av Europa för att påverka de som ännu släpar efter eller som rör sig i fel riktning.

### *Asylfrågor*

ILGA-rankingen tar inte hänsyn till hur många eller hur få asylsökande som beviljas asyl i ett land. Det syns tydligt då Norge och Belgien har högst poäng i denna kategori följda av Finland och Tyskland. Sverige få låga poäng. De kriterier som räknas in här är vad som finns i vår lag och vad som saknas samt rättssäkerhetsaspekterna.

1 Den svenska utlänningslagen listar sexuell läggning som ett asylskäl men  
2 könsidentitet och könsuttryck finns inte med i lagen. Det är kriterier som mycket väl  
3 skulle kunna läggas till för att lagen ska vara tydlig och vi därmed ska ha en högre  
4 kvalitet på vår lag. En tydlig uppräknings i Utlänningslagen 4:1 ger också utrymme  
5 för en ökad rättssäkerhet då godtyckliga kriterier som finns i senare paragrafer får  
6 en mindre betydelse för hbtq-personer.

7 Sverige har som vi alla vet också en del att göra för att säkerställa en rättssäker  
8 tillämpning av utlänningslagen i förhållande till hbtq-personer. Detta är ett område  
9 där mer behöver göras. Såväl Migrationsverket som ansvariga domstolar behöver  
10 bättre rutiner, transparentare processer och adekvata kunskaper om hbtq-frågor  
11 och hbtq-personers livsvillkor.

12 Genomgången av de sex kategorierna och de frågor som mäts av ILGA ger vid  
13 handen att det finns möjlighet att fortsätta reformarbetet i vårt land för att öka  
14 jämlikheten i våra lagar och i tillämpning av lagar. Vi kan också förbättra myndighe-  
15 ters arbete och bemötande.

16 Vi anser att det är rimligt att Sverige ska sträva efter att ligga i toppen av Europa.  
17 Kan Norge så kan Sverige.

#### 18 Att-satser

19 *att* Öppna Moderater uttalar att Sverige ska sträva efter att bli bäst i Europa  
20 avseende hbtq-personers rättigheter och livsvillkor,

21 *att* Öppna Moderater verkar för att politiska reformer genomförs och  
22 implementeras inom de sex områden som mäts i ILGA-rankingen i syfte  
23 att förbättra hbtq-personers rättigheter och livsvillkor

24 *att* Öppna Moderater verkar för att Moderaterna tar initiativ i riksdagen för  
25 att genomföra förslag och reformer som tar Sverige till Europatoppen  
26 avseende hbtq-personers rättigheter och livsvillkor,

27 *att* sända motionen vidare till den moderata riksdagsgruppen

28 *att* sända propositionen vidare till Moderaternas partistämma 2019

## 29 Förbundsstämmans beslut

30 Förbundsstämman beslutade bifalla propositionen i enlighet med Förbundsstyrel-  
31 sens förslag efter jämkning av Christer Mattssons ändringsyrkande.

#### 32 Yrkanden

33 Christer Mattsson yrkade på: att ändra att-sats 1 till "att Öppna Moderater verkar  
34 för att Sverige ska sträva efter att bli bäst i Europa avseende hbtq-personers  
35 rättigheter och livsvillkor".

36 Förbundsstyrelsen jämkade sig med Christer Mattssons yrkande.

## Partistydelsens yttrande övör motion 8:12

Motionen föreslår att Sverige ska bli bäst i Europa avseende hbtq-personers rättigheter och livsvillkor, med utgångspunkt i en specifik organisations rankinglista övör olika länder.

I dag ligger Sverige i framkant vad gäller hbtq-personers rättigheter och livsvillkor. Men även om många framsteg har skett under de senaste decennierna, är det uppenbart att mycket finns kvar att göra. Hbtq-personer drabbas till exempel av psykisk ohälsa i högre utsträckning än andra grupper. Hedersförtryck riktat mot hbtq-personer är ytterligare ett allvarligt problem.

För att förbättra hbtq-personers situation i Sverige krävs kunskap, målmedvetenhet och verkningsfulla insatser. På detta område ska Moderaterna självklart vara en drivande kraft. Den moderata hbtq-politiken ska ta avstamp i våra värderingar om alla människors lika värde och inneboende kraft, samt vår analys av samhällsproblemen.

Partistydelsens uppfattning är att det vore problematiskt om Moderaterna i stället valde att utforma sin hbtq-politik med en särskild organisations rankinglista som utgångspunkt. Sådana organisationer kan bidra med värdefull information och nya perspektiv, men bör inte fungera som ett slags rättesnöre i det politiska arbetet.

## Partistydelsen föreslår partistämman besluta:

*att* avslå att-satserna 2 och 3 samt,

*att* i övrigt anse motion 8:12 som besvarad med vad som ovan anförts.

### Reservation

Kim Nilsson reserverade sig till förmån för bifall för motion 8:12.

## *Motion 8:13*

# **Motion angående ta bort den könsidentifierande innebörden ur personnummer**

## **Öppna Moderater Stockholm – Öppna Moderater**

Öppna Moderater fastställde 2017 motionen om att införa ett tredje juridiskt kön. Idag finns det praktiska hinder för detta och där personnumrets konstruktion är ett stort praktiskt hinder då den inkluderar en könsbestämmande siffra där jämn siffra anger att personen är av kvinnligt kön och udda siffra att personen är av manligt kön.

Redan idag är det så att det på vissa enskilda dagar helt enkelt tar slut på "manliga" eller på "kvinnliga" personnummer för att det föds för många barn. I en sådan situation får barnet olika födelsedatum och personnummer. Det är absolut inte vanligt, men det förekommer. Detta medför också att tanken att exempelvis låsa ytterligare en siffra som könsindikator faller som praktiskt ogenomförbar.

Det är också så att GDPR förbjuder lagring av information som anses onödig, till vilket könsidentifiering anses tillhöra i de allra flesta fall. Det innebär att i de flesta system får inte längre den informationen lagras utan rensas för nuvarande bort.

Större förändringar av personnummer, som infördes 1947, har gjorts vid två tillfällen tidigare och endast vid det ena tillfället har detta krävt en förändring av system som använder sig av personnummer. 1967 lades den 10 siffran till som är en kontrollsiffra för att säkerställa att personnumret är korrekt angivet, vilket krävde en förändring av personnummer då det utökades med en siffra från att vara 9-ställigt till att vara 10-ställigt. Även 1990 gjordes en förändring som absolut ingen ens märkte. Fram till dess var de två första siffrorna i födelsenumret (de fyra sista siffrorna) en länsindikator som visade var personen var född. Den 1 januari togs denna innebörd bort och födelsenumret blev ett rent löpnummer. Eftersom endast tolkningen togs bort behövdes ingen förändring av några system över huvud taget, och förändringen blev därför i stort kostnadsfri.

Detta medför att det är helt möjligt att införa ett tredje kön juridiskt på ett väldigt enkelt sett vad det gäller personnumret. Det enda som behövs är att man beslutar att den tredje siffran i födelsenumret helt enkelt inte har någon könsidentifierande funktion.

Dessutom innebär det att alla tillgängliga 999 nummer per dag kan användas och risken för att någon får ett datum i sitt personnummer som inte överensstämmer med det faktiska födelsedatumet minskar radikalt.

Detta skulle också betyda att man vid en transition inte behöver byta personnummer då det är helt neutralt och följer personen livet genom. Dessutom behöver ingen försöka få ut nya betyg eller intyg för att inte ett personnummer stämmer, vilket man idag inte har rätt att kräva att man ska få.

Att ta bort betydelsen av den könsidentifierande siffran i personnumret innebär alltså en förenkling av införande av flera av Öppna Moderater beslutade motioner.

**Att-satser**

*att* Öppna Moderater verkar för att den könsidentifierande siffran i dagens personnummer förlorar sin innebörd

*att* Förbundsstämman skickar motionen vidare till partistämman hösten 2019 som sin egen

## **Förbundsstyrelsens yttrande**

Förbundsstyrelsen instämmer i att ett borttagande av innebörden av den könsidentifierande siffran (siffran nio av tio i personnumret) underlättar införandet av ett tredje kön, vilket Öppna Moderater beslutade att driva införandet av vid 2017 års förbundsstämma.

Att den tredje siffran i skulle förlora sin könsidentifierande funktion skulle också underlätta för transpersoner, då ett byte av personnummer då inte behövs vid transition vilket i sin tur underlättar uttagandet av gamla dokument då personnumret inte ändrats.

Förbundsstyrelsens kommentar: Födelsenummer är siffror 7-9 (enl. Skatteverket) i personnumret (10 siffror). De första sex siffrorna anger födelsedatum, siffror sju till nio är födelsenummer och siffran tio är kontrollsiffran.

Förbundsstyrelsen yrkar:

*att* bifalla motionen

## **Reservationer:**

Fredrik Saweståhl, Alexandra Ward Slotte och Tobias Björk reserverar sig till förmån för avslag på motionen.

## **Förbundsstämmans beslut**

Stämman beslutade i enlighet med Förbundsstyrelsens förslag

### **Partistyrelsens yttrande över motion 8:13**

I motionen anförs att personnumrets näst sista siffra bör förlora sin könsidentifierande innebörd.

Personnumret består av tio siffror. Den näst sista siffran i personnumret anger även personens juridiska kön. Siffran är jämn för kvinnor och udda för män. När en person ändrar juridiskt kön får personen ett nytt personnummer, där den näst sista siffran ändrats.

Regeringen har sedan tidigare aviserat att den avser förenkla lagstiftningen gällande att byta juridiskt kön. Detta efter att en utredning initialt tillsatts av alliansregeringen. Det skulle samtidigt förbättra möjligheten för individer att ändra sitt personnummer så att det speglar könsidentiteten.

Vidare har tidigare analyser av frågan om könsneutrala personnummer påpekat att en sådan förändring skulle kunna innebära stora administrativa kostnader, då nya fält och koder behöver införas i myndighetssystem som tidigare registrerade kön genom att läsa av personnummer. Att registrera kön är centralt för att kunna föra korrekt statistik och på så sätt lägga grunden för exempelvis forskning på jämställdhetsområdet.

Frågan bör därför följas vidare innan det som föreslås i motionen kan genomföras.

### **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

att anse motion 8:13 som besvarad med vad som ovan anförts.

#### **Reservation**

Kim Nilsson reserverade sig till förmån för bifall för motion 8:13.

8

### **Motion 8:14**

## **Förändra kommunallagen**

### **Anders G Johansson, Skövde – Västra Götaland**

Fenomenet politiska vildar blir allt vanligare i såväl Sveriges riksdag som i landets kommuner. Enligt tidningen Dagens samhälle hade 148 kommunpolitiker hösten 2016 lämnat det parti som de har valdes in för 2014 och istället övergått till att bli politiska vildar. Det innebär att de behåller de förtroendeuppdrag som de fått genom sitt ursprungliga parti.

Den politiska sammansättningen i fullmäktige eller i nämnder kan således få en annan sammansättning än den som väljarna beslutat genom allmänna val. Men det politiska systemet och de politiska partierna har mycket begränsade möjligheter att göra något åt det. Enligt Kommunallagen kan en förtroendevald av kommunfull-

mäktige avskiljas från sitt uppdrag endast om vederbörande har vägrats ansvarsfrihet eller har dömts för ett brott på vilket fängelse i minst två år kan följa. 1  
2

De förtroendevalda i en kommuns nämnder och bolag utses av kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige är som folkvald församling ytterst ansvarig för de beslut som fattas i nämnder och bolag och för den verksamhet som där bedrivs. Därmed vore det rimligt att denna församling också kan återkalla de förtroendeuppdrag som den en gång beslutat om. 3  
4  
5  
6  
7

Nyligen genomfördes en revidering av Kommunallagen, men regeringen avstod från större ingrepp och nödvändiga moderniseringar. Lagen behöver på nytt ses över och moderniseras. Inte minst behöver kommunfullmäktige ges befogenheter att avskilja dem som inte längre bär sin uppdragsgivares förtroende. Annars riskerar det lokala styrelseskickets funktionalitet begränsas och det medborgerliga förtroendet för det urholkas. 8  
9  
10  
11  
12  
13

Att-satser 14

att Moderaterna ska verka för att Kommunallagen ändras så att det blir möjligt för kommun- och landstingsfullmäktige att återkalla förtroendeuppdrag som tillsatts genom beslut i fullmäktige, samt 15  
16  
17

att motionen sänds vidare till partistämman. 18

## Förbundsstyrelsens yttrande 19

Motionären tar upp en viktig fråga angående "politiska vildar" som har blivit allt vanligare i såväl Sveriges riksdag som i landets kommuner. Motionen handlar om att ändra Kommunallagen på så sätt att det blir möjligt för kommun- respektive landstingsfullmäktige att återkalla förtroendeuppdrag som tillsatts genom beslut i fullmäktige (t.ex. nämnder och styrelser). 20  
21  
22  
23  
24

En ny kommunallag har nyligen trätt i kraft från och med den 1 januari 2018. Den gamla kommunallagen har verkat sedan 1992, men har i princip årligen reviderats på ett eller annat sätt, varför inget skulle hindra att även den nya kommunallagen kan revideras vid behov. 25  
26  
27  
28

Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning att fullmäktigeförsamlingar ska kunna befria "politiska vildar" från uppdrag som valts av fullmäktige. Vid en eventuellt revidering av kommunallagen är det då viktigt att belysa vid vilka speciella omständigheter ett förtroendeuppdrag kan återkallas och på vems initiativ det kan göras, t.ex. det egna partiet. Oppositionen ska ju inte, med stöd av något annat parti, genom majoritet i fullmäktige kunna avsätta ett annat partis ledamot. 29  
30  
31  
32  
33  
34

Problematiken med "politiska vildar" kvarstår dock beträffande personer som är valda till Sveriges riksdag och fullmäktigeförsamlingar i kommuner och landsting. Då krävs ändring av annan lagstiftning för att komma tillrätta med det. 35  
36  
37

Med hänvisning och beaktande av ovanstående föreslås motionen bifallas. 38

- 1 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta  
2 att bifalla motionen.

## 3 **Förbundsstämmans beslut**

- 4 Förbundsstämman beslutade  
5 att bifalla motionen.

### 6 **Partistyrelsens yttrande över motion 8:14**

7 Motionen behandlar frågor om politiska vildar och argumenterar för att  
8 kommunfullmäktige ska ges befogenheter att avskilja dem som inte längre  
9 bär sin uppdragsgivares förtroende.

10 De politiska partiernas verksamhet är i det närmaste helt oreglerad.  
11 Anledningen till detta är att principen om åsiktsbildningens frihet har ansetts  
12 motivera en stor varsamhet när det gäller att reglera partiernas verksamhet  
13 (se bl.a. SOU 2008:125).

14 I kommunallagen finns bestämmelser om upphörande av uppdraget för  
15 ledamöter i fullmäktige och för ledamöter i en nämnd. Däranges, vilket  
16 motionären även tar upp, att fullmäktige får återkalla uppdraget för en  
17 förtroendevald som har valts av fullmäktige om den förtroendevalde har  
18 vägrats ansvarsfrihet eller har dömts för ett brott på vilket fängelse i lägst  
19 två år kan följa och domen har fått laga kraft.

20 Partierna har fri rätt att nominera kandidater till sina listor. Den fria  
21 nomineringsrätten har länge ansetts vara en central princip i det svenska  
22 valsystemet. Denna princip kommer till uttryck på så sätt att det inte finns  
23 några bestämmelser som ställer upp några formella krav som begränsar  
24 väljarnas möjligheter att bilda partier och nominera kandidater i val. Den  
25 kommer även till uttryck genom avsaknaden av regler som styr partiernas  
26 nomineringsförfarande.

27 Partistyrelsen konstaterar att det kan uppkomma problem i den politiska  
28 beslutsprocessen om politiskt förtroendevalda under en pågående mandat-  
29 period byter parti och ändå behåller uppdrag som det varit partigruppernas  
30 sak att besätta. Därmed vore det önskvärt att se över kommunallagen,  
31 i syfte att åstadkomma en förändring som innebär att det blir möjligt för  
32 kommun- och regionfullmäktige att återkalla förtroendeuppdrag som tillsatts  
33 genom beslut i fullmäktige.

### 34 **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

- 35 att bifalla motion 8:14, det vill säga



att Moderaterna ska verka för att kommunallagen ändras så att det blir möjligt för kommun- och landstingsfullmäktige att återkalla förtroendeuppdrag som tillsatts genom beslut i fullmäktige.

1  
2  
3

## Motion 8:15

4

# Tillåt gårdsförsäljning av öl och vin

5

## Katarina Brännström, Växjö – Kronoberg

6

Av alkoholpolitiska skäl valde Sverige att behålla detaljmonopolet när övriga monopol på alkoholområdet avskaffades på 90-talet för att anpassa Sverige till EUs inre marknad. Det innebär ett mycket begränsat sätt att kunna sälja sina produkter, då enda vägen är via Systembolaget. Detta har ytterligare försvårats av Systembolagets inköpsregler på senare år gjort att producenterna själva måste stå för fraktkostnaderna till centrala depån i Örebro, oavsett var producenten är belägen.

7  
8  
9  
10  
11  
12  
13

I Norge, som i övrigt är ett mycket restriktivt land på alkoholområdet, kan producenter ansöka om licens för att sälja alkoholhaltiga drycker upp till 22 procent och maximalt 1 500 liter om året. Detta har varit betydelsefullt för turismen och utvecklingen på landsbygden i Norge. I andra länder utan monopol kan producenterna sälja direkt till konsumenter, utan fördyrande mellanhänder.

14  
15  
16  
17  
18

Självklart borde även svenska lantbruksföretag få samma möjlighet som i Norge. Detta skulle stärka Sverige som mat- och dryckesland, öka turismen och attraktionen på landsbygden. EU-kommissionen har meddelat att gårdsförsäljning av lokalproducerat öl och vin är juridiskt möjligt med Systembolagets försäljningsmonopol. I Finland har gårdsförsäljning funnits parallellt med ett alkoholmonopol i mer än 15 år, utan att EU ifrågasatt detta.

19  
20  
21  
22  
23  
24

Lokal öl- och vinproduktion kan bli en framtidsbransch i Sverige och det är därför angeläget att likställa villkoren för svenska producenter till andra EU-länder. Utan gårdsförsäljning blir lokal och småskalig vin- och ölproduktion omöjligt i längden. Genom att tillåta gårdsförsäljning främjar vi inte bara turism och utveckling på landsbygden, vi gynnar småföretagande och miljövänlig handel och en levande landsbygd. Många andra produkter kan vidareförädlas och i kombination med restaurang och butik på gården kan en starkare upplevelseturism växa fram.

25  
26  
27  
28  
29  
30  
31

Sverige behöver på många sätt utveckla vår landsbygd och stödja de som vill bo och verka utanför tätorterna. Vi har sett att mikrobryggerier och små vinproducenter tillkommit under senare år. Att få prova på och uppleva såväl mat som dryck och en attraktiv landsbygd gynnar alla.

32  
33  
34  
35

1 **Att-satser**

- 2       *att*       tillåta gårdsförsäljning av öl och vin, enligt modell från Norge  
3       *att*       motionen sänds vidare till partistämma

4 **Förbundsstyrelsens yttrande**

- 5 Motionären tar upp ett, för egenföretagare och för landsbygden aktuellt ämne. Att  
6 få sälja sina produkter är en självklarhet för producenter och företagare samt att  
7 företag på landsbygden skulle ges bättre möjligheter att överleva på sina varor.  
8 Detta skulle dessutom, precis som motionären anför, på sikt öka turismen.  
9 Förbundsstyrelsen yrkar bifall till motionen.

10 **Förbundsstämmans beslut**

- 11 Förbundsstämman beslutar  
12       *att*       bifalla motionen

13 *Motion 8:16*

---

14 **Gårdsförsäljning av lokalproducerade**  
15 **alkoholhaltiga drycker**

16 **Saila Quicklund, Östersund – Jämtlands län**

- 17 Sverige blir allt mer beroende av turism. Under 2000-talet har turismens omsättning i  
18 princip fördubblats. Det som lockar är dels den tillgängliga och orörda naturen, men  
19 också intresset för det svenska matundret lockar allt fler människor till Sverige.

- 20 Trots det finns det fortsatta hinder för företagare inom besöksnäringen att vinna  
21 mer ekonomiskt på den ökade turismen. Försäljning av öl, vin, cider eller starksprit  
22 från lokala småproducenter är fortfarande inte möjligt, till följd av det monopol som  
23 finns gällande detaljhandel av alkoholhaltiga drycker.

- 24 Den enskilde gårdsproducenten sätter ett värde kring att skapa en produkt som  
25 är ansvarsfullt hanterat, med en kvalitet och ett pris som oftast är lite högre än  
26 exempelvis den starköl som vanligtvis införskaffas på Systembolaget. Att påvisa att  
27 gårdsförsäljning skulle leda till högre konsumtion håller inte. De senaste decenniernas  
28 liberalisering av svensk alkoholpolitik har enligt oss inte haft de effekter som  
29 vissa har befarat.

- 30 Sverige har sedan EU-inträdet, etableringsfrihet på den svenska alkoholmark-  
31 naden. Privata aktörer får tillverka och distribuera alkoholhaltiga drycker. Vid

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|
| försäljning finns det dock begränsningar, där försäljning sker via partihandlare, restauranger och Systembolaget.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | 1<br>2                     |
| Många mindre producenter vittnar dessvärre om en lång och krånglig process för att få sina produkter i Systembolagets sortiment, som dessutom är kostnadskrävande. En ordning som riskerar gynna de större aktörerna som av sin storlek har en konkurrensfördel gentemot mindre aktörer. Ett problem är också volymefterfrågan, mindre producenters produkter kräver en hög efterfrågan i förhållande till produktionsvolym, vilket klart missgynnar dem. | 3<br>4<br>5<br>6<br>7<br>8 |
| Dagens förbud mot gårdsförsäljning är förstås kontraproduktivt då den motarbetar tillverkare som tar tillvara på svenska råvaror och som gynnar Sveriges utveckling gällande dryckeskultur. Det är av vikt att regeringen ser över möjligheten att tillåta gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker, för att mindre producenter också ska få bättre möjligheter att konkurrera med sina produkter.                                                      | 9<br>10<br>11<br>12<br>13  |
| Detta handlar inte om att luckra upp en restriktiv alkoholpolitik, utan mer om sunt förnuft. Mindre lokala aktörer bör ges bättre möjligheter att kunna konkurrera med sina produkter på en starkt reglerad marknad.                                                                                                                                                                                                                                      | 14<br>15<br>16             |
| Undertecknad yrkar                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 17                         |
| att Förbundsstämman ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att tillåta gårdsförsäljning av lokalproducerade alkoholhaltiga drycker, samt skickar motionen vidare till Partistämman.                                                                                                                                                                                                                                       | 18<br>19<br>20             |

## Förbundsstyrelsens yttrande

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| Förbundsstyrelsen tackar motionären för en högst aktuell fråga, speciellt för ett län som Jämtland där besöksnäringen ofta står i fokus. En ny slags turism växer fram som ringar på vattnet av en expanderande besöksnäring. Besöksmålen tenderar att breddas från att enbart handla om t.ex skidåkning eller cykling så efterfrågar besökaren något lokalt - även vad gäller alkohol. Som motionären beskriver råder det idag väldigt tuffa och krångliga regler för att få sina varor i Systembolagets sortiment. Det gynnar de stora industriella producenterna och slår undan benen på de små krafterna ute i landet. Bara i Jämtlands län ser vi hur små bryggerier blomstrar upp. En ny sorts grön näring. | 21<br>22<br>23<br>24<br>25<br>26<br>27<br>28<br>29<br>30 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|

|                                            |    |
|--------------------------------------------|----|
| Förbundsstyrelsen föreslår stämman besluta | 31 |
| att bifalla motionen                       | 32 |

## Förbundsstämmans beslut

|                                          |          |
|------------------------------------------|----------|
| Förbundsstämman beslutade                | 33<br>34 |
| att bifalla motionen.                    | 35       |
| att skicka den vidare till partistämman. | 36       |

## **Partistyrelsens yttrande över motionerna 8:15 och 8:16**

I motionerna föreslås att gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker ska tillåtas i Sverige, mot bakgrund av att det bland annat skulle öka turismen och gynna landsbygden.

Partistyrelsen står bakom den uppfattningen. Partistyrelsen konstaterar också att arbetsstämman 2017 fattade beslut om att gårdsförsäljning av öl, vin och sprit och andra alkoholhaltiga drycker ska tillåtas och att producenterna ges möjlighet att bli ombud för Systembolaget, med rätt att lagervärda sina produkter.

Moderaterna har också i riksdagen drivit på för att gårdsförsäljning ska tillåtas. I maj 2018 fattade riksdagen beslut om att regeringen ska verka för en ny alkohollagstiftning som innebär att Systembolagets monopol kan värnas samtidigt som det blir möjligt att bedriva gårdsförsäljning i Sverige. Dessvärre har den socialdemokratiska ledda regeringen dragit frågan i långbänk. Detta är olyckligt eftersom möjligheten till gårdsförsäljning bidrar till en levande landsbygd, fler jobb och har stor potential att utveckla Sverige.

I en av motionerna argumenteras det för gårdsförsäljning enligt norsk modell, där det går att ansöka om licens för att sälja alkoholhaltiga drycker. Det finns flera sätt att möjliggöra gårdsförsäljning, och partistyrelsen menar därför att det inte rimligt att ensidigt inrikta sig på just den norska lösningen.

## **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

att bifalla motion 8:16, det vill säga

att se över möjligheten att tillåta gårdsförsäljning av lokalproducerade alkoholhaltiga drycker, samt

att avslå motion 8:15.

### *Motion 8:17*

## **Motion angående dags att avskaffa alkoholmonopolet**

### **Oskar Svärd, Kumla – Örebro län**

Systembolaget har på grund av politiska beslut länge haft monopol på införsel och försäljning av alkoholhaltiga drycker i Sverige. Detta statliga företag har aldrig varit konkurrensutsatt vilket sänker som på motsvarigheterna i Finland, Norge, Island och

Färöarna är unikt inom EU och strider mot EU-reglerna om fri rörlighet för varor inom EU. 1  
2

Folkhälsan används som motivering till att vi bör ha monopolet kvar. Motiveringen bygger på en teoretisk konstruktion, den så kallade totalkonsumtionsmodellen, som säger att ju högre alkoholkonsumtionen är totalt i samhället desto fler missbrukare och medborgare med alkoholrelaterade skador. Detta leder i sin tur till tesen att om totalkonsumtionen sjunker så minskar de alkoholrelaterade skadorna bland medborgarna. Visst förekommer det skadlig överkonsumtion av alkohol såväl som av andra droger men är monopolet och bristen på tillgänglighet verkligen det rätta sättet att komma till rätta med detta? 3  
4  
5  
6  
7  
8  
9  
10

Jag anser att alkoholpolitiken bör ha sin utgångspunkt i individen och inte i kollektivet. Det är individen själv som bestämmer hur mycket alkohol hen vill dricka och när. 11  
12  
13

Det finns en enkel modell för att avveckla Systembolagets monopol. Vi har redan ett system med utskänkningstillstånd för restauranger. Motsvarande system med regler och kontroll skulle enkelt kunna införas för butiker som vill sälja alkohol. Sätt gärna på varningstexter också. Det kan vara en god påminnelse för den som känner att alkoholen är på väg att bli ett problem. 14  
15  
16  
17  
18

Om monopolet avskaffas leder det samtidigt till ett ökat företagande. Många nya butiker kan öppna och anställa fler. Självklart blir även gårdsförsäljning tillåtet, vilket ger stora positiva effekter för besöksnäringen. Det är hög tid att låta Systembolaget förpassas till den 1900-talshistoria där det hör hemma. Det är dags att sluta låta staten styra över dig. Det är dags att avskaffa alkoholmonopolet och ta ett tydligt, konkret och viktigt steg för ett liberalare Sverige. 19  
20  
21  
22  
23  
24

Därför föreslår jag stämman besluta: 25

att Moderaterna i Örebro Län uttalar att alkoholmonopolet bör avskaffas. 26

att Moderaterna i Örebro Län verkar för att alkoholmonopolet bör avskaffas. 27

att Motionen vidarelämnas till nästkommande partistämman. 28

## Förbundsstyrelsens yttrande 29

Motionen tar upp frågan om att avskaffa alkoholmonopolet för Systembolaget. Naturligtvis ska Nya Moderaterna alltid värna om folkhälsan och om allas rätt till en god hälsa. Vi tror på den myndiga personens förmåga att själv ta ansvar och avgöra sina val i livet. Det är först när det går fel som samhället ska gripa in. Samhället ska förebygga beroende och missbruk genom att ge adekvat kunskap och upplysning i ANDT-frågor både i skolan och för allmänheten i stort. Vi värnar människors rätt att själv avgöra när och var man vill köpa alla livsmedel, även alkoholhaltiga drycker. Vi välkomnar också de möjligheter till gårdsförsäljning/försäljning av småskalig produktion som skulle ges större möjlighet till egen försäljning och distribution vid ett avskaffande av monopolet för Systembolaget. 30  
31  
32  
33  
34  
35  
36  
37  
38  
39

- 1 Vi ser fler vinster med ett avskaffande av detta monopol än motsatsen. Vi anser,  
2 precis som motionären att monopolet för Systembolaget ska avskaffas.

### 3 **Förbundsstämmans beslut**

- 4 Förbundsstämman beslutade (i enlighet med Förbundsstyrelsens förslag):

- 5 *att* bifalla att-sats 1-3

### 6 *Motion 8:18*

---

## 7 **En kall öl på en söndag ska inte vara** 8 **en utopi: Dags att avskaffa det svenska** 9 **alkoholmonopolet**

10 **Steffi Johansson Öhman, Moderata**  
11 **Ungdomsförbundet Stockholm m fl – Stockholms**  
12 **län**

13 Det är en varm och solig sommardag någonstans i Sverige. Det är söndag, du  
14 ska träffa ett par vänner och har blivit ombedd att ta med dig ett par kalla öl, men  
15 du har inga hemma. Tråkigt. Du kommer heller inte att få tag i några, tack vare  
16 Systembolagets ensamrätt på alkoholförsäljning över 2,25 volymprocent. (1) Och  
17 skulle ens Systembolaget vara öppet, så skulle du ändå inte kunna få tag i en kyld  
18 öl.

19 Sverige har som bekant en mycket strikt alkohollagstiftning och har historiskt sett  
20 haft en förkärlek till att monopolisera riskprodukter eller för den delen tjänster,  
21 vare sig det gäller alkohol, apoteksvaror eller casinospel. Trots detta har en del  
22 liberaliseringar ändå skett, om än modesta. Svensken tillåts sedan 1990 köpa cider,  
23 alkoholäsk och lådvin på Systembolaget och sedan 1991 har öppetiderna utökats till  
24 att ock- så omfatta lördagar. (2) Framsteg kan man tycka, men räcker detta? Nej.

25 Debatten kring alkoholmonopolets vara eller icke vara tar ofta sin utgångspunkt  
26 i problematiken kring alkoholberoende och hur problematiken skulle förvärras  
27 genom att släppa alkoholmonopolet. Det går inte att förneka att alkoholberoende  
28 existerar både i länder utan alkohol- monopol och i de få som faktiskt tillämpar det,  
29 men skillnaden mellan dessa länder är främst hur man hanterar problematiken. I  
30 Sverige tror vi att problematiken är löst genom att inrätta förbud att handla alkohol  
31 under vissa tider eller dagar och att endast en aktör kan hantera en ansvarsfull  
32 försäljning, men precis som med andra monopol är det tämligen enkelt att kringgå

systemet. Det är bara att åka till Tyskland för att fylla bilen full med öl-, vin- och andra spritsorter, för att sedan återvända hem. Väl hemma är det bara att sälja av delar av inköpet till grannar, kollegor eller vänner och vips så var en ny Tysklandsresa finansierad.

Statens folkhälsoinstitut (3) har beforskat frågan kring hur ett Sverige utan alkoholmonopol skulle kunna se ut och landade i två scenarier: det ena med specialiserade alkoholbutiker och det andra med matvarubutiker som säljer alkohol. De slutsatser som är gemensamma för båda alternativ är att tillgängligheten till alkohol skulle öka genom förlängda öppettider och fler butiker. Redan idag existerar 470 (4) matvarubutiker som agerar ombud för Systembolaget i framförallt glesbefolkade orter. En konklusion av detta måste således vara att dessa ombud (matvarubutiker) faktiskt tar sitt ansvar och följer lagen när de säljer Systembolagets varor, för annars borde de rimligen ha fråntagits rättigheterna att sälja alkohol. Därför bör man kunna anta att alla seriösa aktörer inom dagligvaru- och detaljhandeln i Sverige, med en önskan om att få sälja alkohol, bör vilja ta sitt ansvar när det kommer till försäljningen genom att bl.a. säkerställa ålder på deras kunder. Med andra ord precis som att varje butiksanställd som idag säljer bl.a. TRISS-lotter och andra spelprodukter från Svenska Spel, ATG osv, genomgår en utbildning i hur dessa ska hanteras och säljas för att ligga i linje med lagstiftningen. En butik som vid kontroll eller rapport, inte uppfyller de krav som råder kan mista sin rätt till att sälja dessa produkter. På samma sätt som butikerna är måna om att fortsättningsvis sälja sina lotter, lär de vara måna om att få fortsätta sälja alkohol.

*Dagens system är direkt omyndigförklarande av individen*

Att som myndig individ i 2017 års Sverige inte få bestämma själv huruvida man ska köpa en kall – eller för den delen varm – öl oavsett veckodag eller tidpunkt på dygnet, innebär att majoriteten drabbas av minoritetens agerande. Något vi omöjligen kan anse vara acceptabelt.

Istället för att syssla med kollektiv bestraffning av Sveriges befolkning, borde staten lägga energi och resurser på att hjälpa de individer som faktiskt drabbats av alkoholberoende samt arbeta förebyggande på andra sätt.

Det är dags att skrota detta förlegade system primärt på grund av ideologisk övertygelse, men också för att det helt enkelt inte fyller sitt uttalade syfte. Precis som med många andra monopol och statliga pekpinnar, går det att kringgå systemet genom en enkel resa till utlandet eller några klick på internet.

## Referenser

1. Öl undantaget där 3,5 volymprocent gäller.
2. Mattias Svensson. 2012. *Alkoholen - En lyckad svensk liberalisering.*
3. Statens folkhälsoinstitut. *Vilka skulle konsekvenserna bli om detaljhandeln med alkoholdrycker privatiserades i Sverige*
4. <https://www.systembolaget.se/bestalla-drycker/bestalla-till-ombud/>

## 1 Att-satser

- 2       *att*       Moderaterna under det kommande verksamhetsåret verkar för att  
3       avvecklingen av det svenska alkoholmonopolet påbörjas
- 4       *att*       Moderaterna verkar för att införa ett licenssystem, som innebär att  
5       privata aktörer med licens tillåts verka på marknaden, om ingen absolut  
6       avreglering i första hand kan ske

7   Steffi Johansson Öhman                      John Backvid                      Greta Eulau                      Love Bergström  
8   MUF Stockholm                              MUF Stockholm                      MUF Stockholm                      MUF Stockholm

## 9 Distriktsstämmans beslut

10 Distriktsstyrelsen yrkade

- 11       *att*       bifalla att-sats 1 och 2
- 12       *att*       avslå att-sats 3

13 Motionären Love Bergström yrkade: att lägga till att-sats: "MUF Stockholm skickar  
14 vidare motionen till MUF:s arbetsstämma samt Moderaterna i Stockholms stad och  
15 läns respektive förbundsstämmor"

16 att-sats 3 faller eftersom MUF Stockholm inte har motionsrätt till Moderaternas  
17 arbetsstämma

18 Distriktstämman beslutade

- 19       *att*       bifalla att-sats 1, 2 och tilläggsatt-satsen

8

## 20 Förbundsstyrelsens yttrande

21 Förbundsstyrelsen vill tacka motionärerna för en välskriven motion i ett angeläget  
22 frihetsämne. Det är och måste alltid vara en hederssak för vårt parti att stå upp  
23 mot statliga monopol. Det är vår uppgift att tydligare och högre än alla andra sträva  
24 efter att krossa monopolen ett efter ett. Vi har genom åren varit framgångsrika i  
25 denna sport men än finns saker att göra. Ett kvarvarande monopol som vi vill se  
26 möta sitt slutliga öde är försäljningsmonopolet på alkohol.

27 Det svenska alkoholmonopolet är en förlegad socialistisk kvarleva från 1955. Som  
28 motionärerna helt riktigt påpekar var alkoholmonopolet länge endast ett i den långa  
29 raden av statliga monopol i Sverige. Ett efter ett har dessa avskaffats medan alko-  
30 holmonopolet bestått. Detta förklaras troligtvis av att hela 75 procent av medborg-  
31 arna uppger att de har förtroende för Systembolagets och vill ha det kvar. Det finns  
32 alltså egentligen ingen uttalad folklig efterfrågan på att slopa alkoholmonopolet  
33 och frågan förblir därmed frånvarande i debatten idag. Men den pigga debatt som  
34 fanns på området runt Sveriges EU-inträde 1995 kan återuppträda igen.

35 Sveriges alkoholkultur har förändrats i grunden de senaste 20 åren. Den hantverk-  
36 smässiga bryggerinäringen blomstrar och alkoholkonsumtionen minskar stadigt



år för år, särskilt bland unga. Den privata införseln av alkohol har ökat i rask takt med att införselkvoterna i praktiken avskaffats och privatimport av alkohol har blivit tillåtet, vilket i praktiken gjort det möjligt att beställa alkohol över nätet.

Tillgängligheten på alkohol är med andra ord större än på många decennier vilket Systembolaget bidragit till genom såväl lördagsöppna butiker som hemleverans av alkohol. Men trots denna dramatiskt ökade tillgänglighet utvecklas alkoholkonsumtionen tydligt i rakt motsatt riktning. Den minskar nämligen stadigt år för år. Detta slår håll på Systembolagets ihärdiga opinionsbildning, med skamlöst usla reklamkampanjer, om att en minskad tillgänglighet minskar alkoholkonsumtionen och alkoholens skadeverkningar. Systembolaget har med all önskvärd tydlighet spelat ut sin roll. Att fokusera svensk alkoholpolitik på att minska tillgängligheten av alkohol ter sig mot denna bakgrund knappast effektivt. Det framstår snarare som paternalistiskt och som ett skolboksexempel på den typ av förmynderi vi moderater alltid bekämpat. Vi moderater beslöt även vid vår senaste partistämman 2015 att verka för ett avskaffande av alkoholmonopolet. Förbundsstyrelsen delar därför motionärernas intentioner.

Förbundsstyrelsen föreslog förbundsstämman

att anse att-sats 1, 2 besvarade, samt

att avslå att-sats 3

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade

att bifalla motionen

### Motion 8:19

## Modern alkoholpolitik

### Joel Nordkvist, Östersund – Jämtlands län

Det svenska sättet att sälja alkohol är lite annorlunda säger man stolt i systembolagets reklam. Det är sannerligen annorlunda. Sverige tillhör de länder i världen som har hårdast regleringar inom alkoholpolitiken, i vilka andra länder kan du inte köpa en flaska vin mellan kl 15.00 på lördag och kl 10.00 på måndag? Det är hög tid att göra upp med den förmynderipolitik svensk alkohollagstiftning idag är. Tiden är mogen att tillåta gårdsförsäljning av alkohol och att avreglera systembolagets detaljhandelsmonopol.

Systembolagets monopol motiveras genom att det sägs skydda folkhälsan. Detta är dock fel. Det finns inget samband mellan ökad tillgång och ökad konsumtion.

1 Sedan Sveriges inträde i EU har tillgången på alkohol ökat, men konsumtionen har  
2 inte ökat, i synnerhet bland unga människor så är den rekordlåg. Konsumtionen har  
3 förändrats, men inte ökat. Idag är konsumtionen av starksprit på den lägsta nivån  
4 någonsin, den har fått stå tillbaka för de avsvåra mer alkoholsvaga alternativen.  
5 De trendigaste ölsorterna håller idag mellan 4 - 4.5% alkohol. Monopolet är enbart  
6 en misstro mot svenskarnas förmåga att fatta egna beslut och gör det svårare för  
7 svenskar att få sitt vardagspussel att gå ihop. De långa köer som ringlar sig ut från  
8 systembolaget dagen före midsommar och nyårsafton påminner om ett samhälle i  
9 öst som världen har fördömt. Det kan tyckas som ett litet problem, men det är helt  
10 enkelt inte värdigt eller förenligt med de moderata frihetsidealen att svenskarna ska  
11 behöva stå i något som liknar sovjetiska brödköer för att köpa en flaska Cham-  
12 pagne till nyårsafton.

13 Systembolaget har med tiden blivit världens mest opinionsstyrda monopol, det är  
14 så de har kunnat överleva så pass lång tid men det har samtidigt gjort Systembo-  
15 laget till världens mest motsägelsefulla monopol. Hur är det möjligt att kombinera  
16 värnandet av folkhälsan, alltså begränsa tillgängligheten, samtidigt som man säger  
17 sig ha ett av världens främsta utbud? Argumenten glider isär. Systembolaget säger  
18 sig värna folkhälsan men har ändå kolikrav på ett flertal produkter i beställnings-  
19 sortimentet som gör att du i vissa fall behöver köpa upp till 20 flaskor när du vill  
20 prova en ny öl. Bassortimentet i en butik styrs dessutom av hur efterfrågan på olika  
21 produkter ser ut, de som inte säljer tillräckligt bra kan plockas bort. Systembolaget  
22 frontar som få andra butiker i världen billiga massproducerade produkter, hur  
23 kommer det sig exempelvis att Carlsberg Hof finns i fem olika förpackningar som  
24 därmed upptar fem olika hyllplatser? De säljer!

8  
25 Monopolet har makt att styra det mesta givet att de har monopol, ändå så är det  
26 billigare att köpa en stor flaska sprit än en mindre sett till literpriset. Hur är det  
27 förenligt med folkhälsan? En makt monopol därefter använder sig av frekvent är  
28 rätten att godkänna eller att inte godkänna etiketter, har producenten riktigt otur får  
29 de göra om etiketterna flera gånger innan de tas med i sortimentet. Systembola-  
30 gets nya regler kring flaskvikt är en annan del, producenter som inte har tillräckligt  
31 lätta flaskor får räkna med straffvite.

32 Sedan inträdet i EU har också Sveriges alkoholindustri förändrats. Från att ha  
33 haft enbart en industriell alkoholindustri med en handfull bryggerikoncerner så  
34 har Sverige idag över 200 ölbryggerier i varierande storlek. Detta har satt System-  
35 bolagets struktur i gungning, bolaget som koncept är nämligen skräddarsytt  
36 som varudepå för storindustrin och inte som detaljhandel. Att Sverige idag har så  
37 många mindre och lokala alkoholproducenter är något politiken måste bejaka och  
38 vara stolta över, förhoppningen måste vara att de svenska alkoholproducenterna  
39 bara ska växa i antal.

40 Det skulle skapa både fler jobb, tillväxt och gynna besöksnäringen i Sverige. Ska  
41 detta ske behöver politiken anpassas till den nya verkligheten. Gårdsförsäljning av  
42 alkohol behöver tillåtas och detaljhandelsmonopolet avregleras.

Historiskt har Sverige tillsammans med våra grannländer Norge och Finland utmärkt sig för att ha hårdast reglering inom alkoholpolitiken. Detta är dock på väg att förändras och Sverige står snart ensamt kvar med sin förmyndaripolitik. Gårdsförsäljning är idag tillåtet i både Norge och Finland. I Finland tillåts snart starköl upp till 5.5% alkohol att säljas i livsmedelsbutikerna och i Norge är det tillåtet med försäljning av produkter med upp till 4.7% alkohol i livsmedelsbutikerna. Kan Norge och Finland så kan vi och Sverige borde följa deras exempel och successivt ta steg för att liberalisera alkoholpolitiken. Det svenska sättet att sälja alkohol ska inte vara annorlunda, svenskar är precis lika kapabla att hantera sina alkoholinköp själva som resten av världens befolkning.

Bryggerinäringen i Sverige har som sagt expanderat i en historisk takt, från en handfull större industrier för 25 år sedan till att det idag finns över 200 stycken kommersiella bryggerier av varierad storlek runt om i Sverige. Utvecklingen har gått snabbt men lagstiftningen har inte hängtt med. Alkoholskatten har höjts per automatik, under både denna regering och den tidigare regeringen, istället för att se ifall beskattning skulle kunna ske mer rättvist.

Höjd alkoholskatt är ingen garant för bättre folkhälsa, idag riskerar det istället att bredda gränshandeln och att öka den illegala försäljningen, som i sin tur ger merarbete till en redan hårt pressad polis- och tullorganisation. Om Sverige nu har ett alkoholmonopol, vilket vi för övrigt inte borde ha, med syfte att kontrollera alkoholkonsumtionen så är det precis det som staten förlorar när smuggling och gränshandel ökar. Därtill så minskar de faktiska skatteintäkterna för staten när människor inte handlar på Systembolaget. Höjd alkoholskatt blir därmed kontra-produktiv symbolpolitik som hämmar jobbtillväxt, inte alkoholkonsumtion.

Enligt Artikel 4.1 av Direktiv 92/83/EEC från 1992 om ger möjlighet till lägre skatt för mindre alkoholproducenter inom EU, det tillämpas redan av 21 medlemsländer. Metoderna för hur man sänker alkoholskatten är olika. På Irland så har alla som producerar under 2 miljoner liter per år en rak skattelättnad på 50%. I Danmark ges bryggerier som producerar mindre än 400 000 liter per år 28% i skattelättnad, därefter en jämt minskad skattelättnad för de som producerar upp till 20 miljoner liter per år. I Finland ges 50% lägre skatt för produktion under 500 000 liter per år, sedan 30% lägre skatt om du producerar upp till 3 miljoner liter per år osv. Per liter 5%-öl så är punktskatten i Sverige ca 9.7 kr. I Finland är den 7,6 kr, i England 5.6 kr, i Danmark 2.5 kr och i Tyskland 0.5 kr. Allt detta är siffror som Svenska Ölförbundet har presenterat.

För att sätta volymerna i perspektiv så producerar Jämtlands Bryggeri ca 800 000 liter per år och Oppigårds ca 2 miljoner liter per år. Då är dessa två bland de största mikrobryggerierna i landet, de flesta är avsevärt mindre, som "Jemtehed och Brande" utanför Brunflo som producerar ca 20 000 liter per år. Åbro som är ett av landets minsta industribryggerier producerar ca 56 miljoner liter per år. Klyftorna i storlek är stora, så även möjligheterna till utveckling och ökad produktion.

Att sänka alkoholskatten betyder inte per automatik billigare öl. Däremot så skulle det, i ett så pass hårt reglerat land som Sverige, ge de mindre bryggerierna en rimlig chans till överlevnad, anställningar och expansion. Det handlar om jobb, om ökade arbetstillfällen, om turismnäringen, om en anpassning till resten av Europa och om ett bättre skattesystem. Moderaterna bör definitivt ta den boll som bryggerinäringen slängt upp.

Därför föreslår jag stämman

*att* Moderaterna i Jämtlands län uttalar att Systembolagets monopol skall avregleras

*att* Moderaterna i Jämtlands län uttalar sig positiv till gårdsförsäljning av alkoholprodukter

*att* Moderaterna i Jämtlands län uttalar att Systembolaget och Konsumentverkets rätt neka eller ge pålagor till produkters utseende eller flaskvikt avskaffas.

*att* Moderaterna i Jämtlands län uttalar att den svenska alkoholskatten bör reformeras i enlighet med Artikel 4.1 av Direktiv 92/83/EEC

*att* Moderaterna i Jämtlands län uttalar att punktskatten på alkoholprodukter på sikt bör avskaffas

*att* Moderaterna i Jämtlands län uttalar att alkoholprodukter med max 20 volymprocent alkohol tillåts för försäljning i livsmedelshandeln

*att* Motionen sänds vidare till Moderaternas partistämma 2019

## 8

### 22 **Förbundsstyrelsens yttrande**

Förbundsstyrelsen tackar motionären för en som alltid utförligt skriven motion. Den svenska alkoholpolitiken har områden som behöver reformeras.

Motionären föreslår att Systembolagets monopol ska avregleras. Det är en kontroversiell fråga som har både för- och nackdelar. Moderaterna är ett parti som tror på företagsamhet, den enskilde individens rätt att själv bestämma över sin vardag samt behovet av en mindre statsapparat. De faktorerna gör att vi landar i slutsatsen att bifalla förslaget om en avreglering av Systembolagets monopol.

Vidare tar motionären upp frågor som gårdsförsäljning och europeiska skattedirektiv - frågor där vi helt delar motionärens åsikt. Eftersom vi delar motionärens åsikt om att avreglera alkoholmonopolet ser vi detta förslag som kaka-på-kaka. Med en avreglering ser vi det naturligt att livsmedelsföretagare ges rätt att sälja alkoholprodukter till en viss volymprocent. Att föreslå att punktskatten på alkoholprodukter avskaffas tror vi inte är möjligt i dagsläget i och med att alkoholskatten inbringar ca 14 miljarder kronor till statskassan. Vad motionären menar med "på sikt" bör tydliggöras.

|                                                                          |   |
|--------------------------------------------------------------------------|---|
| Förbundsstyrelsen föreslår stämman besluta                               | 1 |
| att bifalla att-satserna 1, 2, 3, 4 och 6                                | 2 |
| att bifalla att-sats 7 och skicka motionen vidare till partistämman 2019 | 3 |
| att avslå att-sats 5                                                     | 4 |

## Förbundsstämmans beslut 5

|                                                                          |   |
|--------------------------------------------------------------------------|---|
| Förbundsstämman beslutade                                                | 6 |
| att bifalla att-satserna 1, 2, 3, 4 och 6                                | 7 |
| att bifalla att-sats 7 och skicka motionen vidare till partistämman 2019 | 8 |
| att avslå att-sats 5                                                     | 9 |

## Motion 8:20 10

# Utveckla Systembolaget 11

## Patrik Gustavsson, Sundsvall – Västernorrland 12

Systembolaget har idag ett stort sortiment av produkter av hög kvalité och med kunnig personal. Dom tillhandahåller produkter ifrån ca 300 lokala producenter i sitt sortiment samt lanserar nya produkter via webben som man kan beställa ifrån. De har olika dryckesprovningar som man kan anmäla sig till och även olika dryckesauktioner vid olika tillfällen under året.

Det finns en diskussion i Sverige idag att antingen lägga ned Systembolaget eller tillåta försäljning via t ex matvaruaffärer. Risken med det är att sortimentet utarmas, kvaliteten sjunker och det faktiskt blir dyrare i och med att inköpen blir mindre. Det som däremot skulle bli bättre tillgängligheten.

Alltså måste Systembolaget utöka tillgängligheten och tillhandahålla sina produkter till sina kunder, som inte har tillgång till ett systembolag i närheten, på ett billigare och effektivare sätt.

Med anledning av ovanstående föreslår jag arbetsstämman 25

- |                                                                                                                                                                       |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| att överlämna motionen till nästa arbetsstämma på riksnivå.                                                                                                           | 26 |
| att verka för 7 dagars öppettider för systembolaget och utveckla tjänsterna för tillhandahålla sina produkter till kunder som inte har tillgång till ett systembolag. | 27 |
|                                                                                                                                                                       | 28 |
|                                                                                                                                                                       | 29 |

## **Förbundsstyrelsens yttrande**

Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning. Vi bör ta tillvara Systembolagets kompetens och säkerställa kvalitet samt tillgänglighet.

Förbundsstyrelsen föreslår arbetsstämman:

*att* bifalla motionen.

## **Förbundsstämmans beslut**

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag.

## **Motion 8:21**

# **Differentierade alkoholskatter**

## **Moderaterna i Skåne**

Skåne har mycket goda förutsättningar att erbjuda turism med högklassiga matupplevelser där råvarorna är lokalt producerade. Detta inte minst genom närheten till Danmark och kontinenten.

I Skåne finns ett stort antal bryggerier som producerar öl i mindre skala, så kallade mikrobryggerier. Dessa mikrobryggerier står för en hantverksmässig ölproduktion på lokala råvaror, med hög kvalitet, vilket också betyder högre pris. Många av dessa bryggerier finns på landsbygden och bidrar till landsbygdsutvecklingen.

Det är svårt för dessa producenter att få lönsamhet i sina företag, och att konkurrera med stora bryggerier med industriell produktion. Därför är det angeläget att mikrobryggerier får samma möjligheter till sänkt alkoholskatt som de små bryggerierna på kontinenten. EU-förordningen om differentierad alkoholskatt tillåter medlemsländerna att tillämpa lägre skattesatser på bryggerier som producerar mindre än 2 000 hl öl per år. Vidare får de nedsatta skattesatserna inte sättas lägre än 50 procent under den nationella standardsatsen för punktskatt.

Genom att genomföra EU-förordningen om differentierade alkoholskatter för små producenter kan ytterligare nya arbetstillfällen skapas, den skånska turismsektorn vitaliseras, och regionens attraktivitet förstärkas.

Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman besluta:

*att* verka för att Sverige ska tillämpa EU-förordningen om differentierade alkoholskatter för små producenter och sänka skattesatsen för bryggerier som producerar mindre än 2 000 hl öl per år

- att anta motionen som sin egen och videsänder den till Moderaternas  
partistämman 1  
2

Boriana Åberg 3  
Kävlinge 4

## Förbundsstyrelsens yttrande 5

Motionen berör ett för Skåne angeläget ämne. Lokal mat- och dryckesproduktion  
är mycket viktiga inslag i det skånska näringslivet, och har betydelse för utveckling,  
sysselsättning och tillväxt. Det är ofta inte lätt för dessa små lokala producenter  
att konkurrera med de stora aktörerna inom sina respektive segment. Att som  
motionären föreslår då utnyttja en möjlighet som redan finns angiven i EU-förord-  
ning känns därför som ett naturligt och enkelt steg att ta. Förbundsstyrelsen ställer  
sig därför till fullo bakom motionen. 6  
7  
8  
9  
10  
11  
12

## Förbundsstämmans beslut 13

Förbundsstämman beslutade 14

- att bifalla att-sats 1 och 2 15

## Partistyrelsens yttrande över motionerna 8:17- 16

### 8:21 17

I motion 8:17, 8:18 och 8:19 föreslås att Systembolagets detaljhandels-  
monopol för alkohol avskaffas. I motion 8:19 berörs även förändringar av  
skatterna på alkohol samt andra förslag kopplade till försäljning av alkohol.  
I motion 8:20 förespråkas utökade öppettider hos och tillgänglighet runt  
om i landet till Systembolaget och i motion 8:21 tas förutsättningarna för  
mikrobryggerier upp. 18  
19  
20  
21  
22  
23

Moderaternas alkoholpolitik betonar människors eget ansvar och frihet i  
kombination med samhällets nödvändiga insatser för att motverka alkoholo-  
lens skadliga effekter. 24  
25  
26

Det är viktigt ur samhällsperspektiv att göra tydlig skillnad mellan konsum-  
tion, överkonsumtion och missbruk av alkohol. 27  
28

Politiken innebär därför en ständig balansgång mellan att dels ge människor  
friare förutsättningar att kunna göra inköp av alkoholhaltiga drycker, dels att  
föra en fortsatt restriktiv alkoholpolitik som begränsar och bekämpar alko-  
holens långsiktiga skadeverkningar. Denna balansgång kräver noggranna  
och ibland svåra avvägningar. 29  
30  
31  
32  
33

På partistämman 2015 fattades beslut om att utreda formerna för en avveckling av detaljhandelsmonopolet för alkohol. Partistyrelsen menar att det beslutet ligger fast.

I samband med en sådan utredning kan även ett eventuellt licenssystem samt vilka alkoholhaltiga produkter som ska få säljas i livsmedelsbutiker, vilket föreslås, såväl som andra frågor kopplade till försäljning av alkohol ses över.

I motion 8:20 argumenteras i stället till förmån för Systembolagets verksamhet, men att det krävs utökade öppettider till sju dagar i veckan samt ett bättre tillhandahållande av produkter till dem som inte har tillgång till ett systembolag i närheten. Systembolagets öppettider har historiskt varit en omdiskuterad fråga, där Systembolaget hållit varaktigt lördagsöppet sedan 2001. I dag finns också fler än 500 ombud runt om i landet. Partistyrelsen ser positivt på att Systembolaget ökar sin servicenivå och anser att söndagsöppet skulle vara ett viktigt steg mot mer av liberalisering vad gäller detaljhandel med alkohol i Sverige.

Några motioner berör också olika skattefrågor. Beteenden och konsumtion påverkas av skatter och därför har vi skatt på alkohol. Beskattningen behöver ta hänsyn till en avvägning mellan behovet av att minimera alkoholens skadeverkningar och risken för att alltför höga skatter leder till exempelvis ökad smuggling och illegal handel. Därför vill vi tillsätta en utredning som kartlägger hur stor den illegala införseln av alkohol är och i vilken mån den påverkas av skattenivåer.

Partistyrelsen ser även positivt på framväxten av mikrobryggerier och lokala alkoholproducenter. Inom ramen för att stärka förutsättningarna för företagande på landsbygden och öka Sveriges attraktivitet bland annat som turistland har vi därför under lång tid drivit på för att gårdsförsäljning av alkoholhaltiga drycker ska tillåtas.

I samband med att gårdsförsäljning skulle tillåtas i Sverige bör det ses över om differentierade alkoholskatter för småskaliga producenter, så som föreslås i motion 8:19 och 8:21, kan införas i syfte att stärka småföretagande och skapa en mer enhetlig konkurrenssituation med övriga EU.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

- att bifalla motion 8:20, att-sats 2, det vill säga
- att verka för sju dagars öppettider för Systembolaget och utveckla tjänsterna för att tillhandahålla sina produkter till kunder som inte har tillgång till ett systembolag, samt
- att i övrigt anse motionerna 8:17, 8:18, 8:19, 8:20 och 8:21 besvarade med vad som ovan anförts.



## Reservation

Benjamin Dousa reserverade sig till förmån för bifall för motionerna 8:17, 8:19 och 8:21.

Benjamin Dousa reserverade sig till förmån för bifall för följande att-satser:

*att* avskaffa detaljhandelsmonopolet för alkohol

*att* sälja Systembolaget

*att* avskaffa kommunala serveringstillstånd

## Motion 8:22

# Återinförande av tjänstemannaansvar

**Birgitta Medin och Jonas Holm, Hudiksvall –  
Gävleborgs län**

Tjänstemannaansvaret avskaffades år 1974. Till och med det datumet kunde fel och försummelser leda till att ansvariga dömdes för tjänstefel. "Uppdrag granskning" och andra liknande media har avslöjat den ena efter den andra myndigheten där tjänstemannaansvaret har brustit. Om vi får ett samhälle där vi inte fullt ut litar på offentliga tjänstemän och myndighetsutövare så urholkas den sociala tilliten.

Medborgarna behöver känna trygghet i att offentliga myndighetsutövare som begår fel i tjänsten får ta sitt ansvar. Det sänder fel signaler om fel begångna i tjänsten inte får några konsekvenser.

I dagsläget finns ett stort politikerförakt som har ökat och tilltagit under åren, på grund av att tjänstemannaansvaret tagits bort. Det finns således i dagsläget ingen att avkräva ansvar av.

### Att-satser

*att* Nya Moderaterna verkar för att ett återinförande av tjänstemannaansvaret införs inom statliga, regionala och kommunala verksamheter

*att* denna motion skickas vidare till Länsförbundsstämman samt därefter vidare till Partistämman.

## Förbundsstyrelsens yttrande

Tjänstemannaansvaret innebär att en tjänsteman i offentlig förvaltning har ansvar för beslut och kan bli föremål för disciplinåtgärder eller avsked vid förseelser. Vi kan nästan dagligen läsa i media om offentliga myndighetsutövare som begår fel

1 i tjänsten, och inte sällan landar ett stort ansvar på den enskilde tjänstemannen.  
2 Exempelvis kan det handla om hantering av bygglovsärenden eller livsavgörande  
3 beslut där barn separeras från deras föräldrar och placeras i fosterhem.

4 I Sverige har vi en hög grad av social tillit och människor litar på varandra. Detta  
5 förenklar affärer och avtal vilket samhället i stort tjänar på. Det är därför också  
6 viktigt att värna den höga graden av social tillit. Om vi får ett samhälle där vi inte  
7 tror att offentliga tjänstemän och myndighetsutövare försöker agera rättvist och  
8 efter lagens bokstav så urholkas även den sociala tilliten.

9 Vi menar därför att det också är betydelsefullt att medborgarna upplever att  
10 offentliga myndighetsutövare som begår fel i tjänsten får ta sitt ansvar. Om man  
11 upplever motsatsen riskeras både förtroendet och det som bygger den sociala  
12 tilliten. Det sänder dessutom fel signaler när fel begångna i tjänsten inte får några  
13 konsekvenser.

14 Sedan avskaffandet av tjänstemannaansvaret har reglerna för privata och offentliga  
15 anställningar blivit allt mer lika och en stor del av tjänstemannaansvaret som  
16 tidigare hanterats av rättsväsendet har överförs till arbetsrätten. Arbetsgivarens  
17 verktyg för att hålla disciplinen reducerades till varning. Om det begås fel bör  
18 emellertid samhället sända en signal som kan återupprätta offren och inskräpa  
19 vilken betydelse uppgiften har.

20 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

21 att bifalla motionen samt

22 att överlämna motionen till Partistämman

8

## 23 **Förbundsstämmans beslut**

24 Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

25 att bifalla motionen samt

26 att överlämna motionen till Partistämman

## 27 **Partistyrelsens yttrande över motion 8:22**

28 I motionen föreslås ett så kallat återinförande av tjänstemannaansvaret.

29 Det är centralt att ett modernare och tydligare tjänstemannaansvar, genom  
30 ett utvidgat straffansvar för tjänstefel, skyndsamt införs.

31 Under våren 2018 lyckades Moderaterna också nå framgång i denna fråga,  
32 då det i riksdagen riktades ett välkommet tillkännagivande till regeringen om  
33 tjänstemannaansvar.

34 Genom att införa ett utökat straffansvar för tjänstefel skulle betydelsen av  
35 rättssäkerhet, likabehandling och objektivitet stärkas. Det kan också bidra  
36 till att öka människors förtroende för den offentliga verksamheten.

Partistyrelsen vill samtidigt understryka att det inte syftar till en återgång till bestämmelserna som gällde före ämbetsansvarsreformen. De reglerna var invecklade och svåra att överblicka, samt speglar en annan tid än i dag. Det är angeläget att lagstiftningen är anpassad till dagens förhållanden och ger ett modernt, straffrättsligt skydd för den offentliga verksamheten och medborgarnas rättssäkerhet.

Partistyrelsen vill även framhålla att i frågan om tjänstemannaansvar är det viktigt att lagstiftningen blir balanserad; ett alltför strängt regelverk kring tjänstemannaansvar kan riskera leda till beslutsrädsla, vilket också kan verka hämmande på effektiviteten i den offentliga förvaltningen.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 8:22 besvarad med vad som ovan anförts.

### Motion 8:23

## Enhetsvaledel

### Roland Nilsson, Gävle – Gävleborgs län

Internationella valobservatörer har kritiserat Sverige för att Sverige inte lever upp till demokratins minimikrav. Kritiken består bland annat i att valhemligheten inte kan säkras. Den kritiken måste tas på allvar.

Sverige behöver ett nytt valsystem. Vårt valedelssystem behöver moderniseras. I flera andra länder används endast en valedel där alla partier finns. Väljarna får en valedel och utför sedan sin valhandling bakom skärmen. Detta valedelssystem består av färre moment och betydligt mindre antal valedlar. Det blir enklare för väljarna att göra sitt val och för valhandläggarna att utföra sitt uppdrag.

Danmark har en enhetsvaledel på vilken väljaren markerar parti respektive kandidat. Detta system minskar drastiskt det totala behovet av valedlar och säkrar valhemligheten genom att väljaren gör sitt val i skydd av valskärmen.

Valhemligheten i det svenska systemet bygger på att väljaren ska ta flera valedlar, en valedel från varje parti som finns i valedelsstället. Vid valet 2018 trycktes 673 miljoner valedlar. Det innebär ett stort slöseri med resurser. Med en enhetsvaledel behöver det tryckas betydligt färre valedlar och samtidigt kan valhemligheten säkras.

#### Att-satser

att partiet ska verka för att valedelssystemet moderniseras och enhetsvaledel införs.

## **Förbundsstyrelsens yttrande**

Förbundsstyrelsen instämmer i motionärens synpunkter. Ett system med enhetsvalsedel kommer att minska kostnader för tryck och distribution av valsedlar, då det är ett slöseri med resurser, dessutom säkrar den valhemligheten på ett bättre sätt.

Förbundsstyrelsen föreslår partistämman besluta

*att* bifalla motionen

## **Partistyrelsens yttrande över motion 8:23**

Motionen behandlar frågor om att modernisera valsedelssystemet och införa enhetsvalsedel.

Värnandet av valhemligheten är grundläggande i en demokrati. Det ska samtidigt vara lätt för väljare att skilja valsedlarna åt och att identifiera valsedeln för det parti som de avser rösta på.

Den 1 januari 2019 stärktes valhemligheten för väljarna genom lagändringar som tillämpades för första gången i Europaparlamentsvalet år 2019. Lagändringarna innebär att det ställs krav på att den plats i, eller i anslutning till, en val- eller röstningslokal där valsedlar läggs ut ska vara avskärmad från insyn från andra väljare. Vidare innebär lagändringarna att det blir möjligt för en väljare att personrösta på en kandidat för ett parti som har registrerat sin partibeteckning och anmält samtliga kandidater genom att skriva till namnet på en partimarkerad eller blank valsedel under förutsättning att kandidaten är anmäld av partiet.

Partistyrelsen menar att viktiga steg därmed har tagits för att förbättra valsedelssystemet och stärka valhemligheten. Vidare noterar partistyrelsen att frågan om att göra en större översyn av valsedelssystemet för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Det finns skäl att noggrant följa frågans utveckling framgent, i stället för att redan nu ta ställning för införandet av enhetsvalsedel.

## **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

*att* anse motion 8:23 besvarad med vad som ovan anförts.

## Motion 8:24

# Jämställdhet – en självklarhet

## Moderatkvinnorna

Nyligen firade svensk demokrati 100 år. När kvinnor tillsammans kämpade för en rösträtt, som vi idag tar för given är det på sin plats att vi blickar framåt.

Vi är en del av kvinnokampen. Vi brinner för att förbättra situationen för kvinnor när det kommer till löneskillnader, uppenbara strukturskillnader och hur kvinnor ibland behandlar andra kvinnor. Vi ska hjälpa varandra, inte stjälpa. I januari 2018 invigdes Jämställdhetsmyndigheten i Göteborg som först skulle läggas ner efter att M/Kd budgeten gick igenom i riksdagen men sedan återupplivades genom JÖKen.

Vi tror inte att jämställdhetsarbetet kan ligga under ett enda myndighetsansvar. Vi anser att alla myndigheter skall ta sin del av ansvaret för att förbättra situationen. Eftersom regeringen styr riket och därmed myndigheterna tycker vi att det borde ingå i varje regleringsbrev att jämställdhet och jämlikhet är en prioriterad fråga. Borde inte en feministisk regering redan ha infört det?

Att en riksdagsledamot beskriver den planerade nedläggningen av Jämställdhetsmyndigheten som "en katastrof för jämställdhetsarbetet i hela landet", är nästintill skrattretande. Om våra folkvalda tror att vårt gemensamma jämställdhetsarbete försvinner vid en myndighetsnedläggning är vi illa ute. När tidningen ETC skriver att detta är en av punkterna som väckt ramaskri väcks snarare tankar till vad de anser bör vara statlig opinionsbildning eller inte.

Och när Bo Rothstein, professor i statsvetenskap vid Göteborgs universitet, skrev på DN debatt att "Myndigheten behövs enligt utredningen främst för att driva på regeringen i detta arbete, inte så mycket för att utföra en av riksdag och regering utformad politik." – ja, då har en feministisk regering väldigt stora problem. Behöver man en myndighet för att påminna vår regering om att det är viktigt med feminism, jämställdhet och jämlikhet.

Uppenbarligen har inte den regering som drev igenom starten för myndigheten något problem med detta, men när den hotas att läggas ned lyfts ord som ramaskri.

Vi tror att jämställdhetskampen börjar hos dig själv, lev som du lär och kvinna – hjälp dina medsystrar – bara med den typen av handling hade vi kommit långt. Det behöver vi ingen myndighet för att varken möjliggöra eller kontrollera

Med anledning av ovanstående yrkar Moderatkvinnorna på

att jämställdhetsfrågor måste genomsyra alla myndigheter.

## Partistyrelsens yttrande över motion 8:24

Motionärerna anför att jämställdhetsfrågor bör genomsyra alla myndigheter. Detta i stället för att ansvaret för jämställdhetsarbetet begränsas till en enda myndighet, såsom den nyligen etablerade Jämställdhetsmyndigheten.

Partistyrelsen delar uppfattningen att jämställdhetsarbetet är mycket viktigt och att ett brett ansvar bör tas för dessa frågor, i synnerhet eftersom frågor kopplade till jämställdhet berör de flesta områden.

Hösten 2018 avvisade Moderaterna den socialdemokratiskt ledda regeringens förslag om att inrätta en jämställdhetsmyndighet. Moderaternas linje vann gehör i och med att riksdagen antog Moderaternas och Kristdemokraternas gemensamma budgetförslag i december 2018. I samband med vårandringsbudgeten 2019, det vill säga efter att en ny regering tillträtt, beslutades dock att Jämställdhetsmyndigheten skulle finnas kvar.

Vi står dock fast vid att ett aktivt jämställdhetsarbete måste bedrivas inom alla relevanta myndigheter för att få genomslag. Det behövs en jämställdhetspolitik som handlar om insatser för att minska utanförskap och bidragsberoende genom att göra det mer lönsamt att arbeta i synnerhet för dem med låga inkomster varav många är kvinnor, satsningar på kvinnors arbetsmiljö, åtgärder mot hedersrelaterat våld och förtryck samt reformer för att öka utrikes födda kvinnors arbetskraftsdeltagande.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 8:24 besvarad med vad som ovan anförts.

### Reservation

Kim Nilsson reserverade sig till förmån för bifall för motion 8:24.

## Motion 8:25

## Mindre public service som granskas bättre

### Edward Riedl, Umeå – Västerbotten

Public service är en dyr kostnad för skattebetalarna och en stor del av verksamheten kan på rimlig grund ifrågasättas. Behövs alla radiokanaler och två tv-kanaler? En växande verksamhet på sociala medieplattformar och mer innehåll på hemsidorna samt många program som kan leva i de kommersiella kanalerna. Det

finns utrymme att kraftigt minska public services omfattning men ändå upprätthålla uppdraget.

Public services opartiskhet är grunden för verksamhetens legitimitet. Granskningsnämnden, som arbetar under Myndigheten för press, radio och tv, har i uppdrag att pröva huruvida innehållet i de program som public service levererar följer de regler som finns för sändningarna och att de följer principen om opartiskhet. Granskningsnämnden får dock endast granska enskilda inslag och därmed inte mer generella och övergripande delar av public services uppdrag. Därutöver så kan Granskningsnämnden bara granska innehåll på tv och radio vilket lämnar den snabbt växande socialamedierplattformarna helt utan möjlighet att granska. Vidare saknar granskningsnämnden sanktionsmöjligheter vilket gör nämndens praktiska möjlighet till inverkan mycket begränsad. Denna tandlöshet är ett problem för granskningsnämnden och riskerar i förlängningen att bli ett problem för public service. När den granskande kraften i praktiken saknar befogenheter riskerar det att underminera legitimiteten för public service. För att inte förtroendet och tilltron till public services opartiskhet och saklighet ska urholkas är det viktigt att granskningsnämndens position stärks. Att exempelvis överväga införandet av sanktionsmöjligheter vid brott mot regelverket är en väg att gå mot en stärkt position för granskningsnämnden.

#### Att-satser

- att* Moderaterna nationellt ska verka för att public service över tid ges mindre skattepengar med det uttalade syftet att minska sin verksamhet.
- att* Moderaterna nationellt verkar för att granskningsnämndens position förstärks genom att all verksamhet kan granskas, helhet kan granskas och att sanktionsmöjligheter vid överträdelse utreds.
- att* Moderaterna i Västerbotten skickar vidare motionen till moderaternas parti/arbetsstämma.

## Förbundsstyrelsens yttrande

De frågeställningar som berörs i motionen kring public service kring både finansiering av dess verksamheten och dess oberoende är frågor som varit och är väldigt aktuella att diskutera.

Vad gäller finansiering av all offentligt bedriven verksamhet så är det viktigt att löpande se över kostnadsutvecklingen, för att säkerställa ett effektivt utnyttjande av det som gemensamt finansieras av skattemedel. Idag har public service en verksamhet som är vid och spänner till stora delar över på sådan verksamhet som idag bedrivs av kommersiella aktörer och inte ligger inom ramen för public service kärnverksamhet. Därför delar vi motionärens förslag om att fokusera verksamheten inom public service på dess kärnverksamhet och således minska skattefinansiering.

Nästa frågeställning berör oberoendet för public service och vilken roll som granskningsnämnden kan fylla. Idag verkar granskningsnämnden efter en gammaldags lagstiftning som förhindrar dem från att granska alla plattformar där public service idag verkar. Dessutom finns det idag en liten effekt i de fall granskningsnämnden beslutar att ha synpunkter på det som framförts av public service. Därför ser vi det som naturligt att både utvidga granskningsområdet för nämnden och att ge dem kraftfullare sanktionsmöjligheter.

Med anledning av ovanstående förslår vi att stämman beslutar:

*att* bifalla motionens samtliga att-satser.

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

*att* bifalla motionen

## Reservation

Jan Nilsson, Gösta Lundberg, Tord Sandberg, Vännäs reserverade sig mot beslutet med följande motivering: Vi önskar behålla public services position som motvikt till övriga aktörer och anser att man måste ha ett varierat utbud. Dock måste politiseringen brytas och avarter rensas ut.

## Motion 8:26

# Minska dagens mediecentralisering

## Edward Riedl, Umeå – Västerbotten

Sverige är ett långt land med 290 kommuner. För att garantera alla människors möjlighet till inflytande och för att upprätthålla en stabil demokrati krävs därför en granskande och närvarande journalistkår. År 2015 gjorde Institutet för mediastudier en undersökning av var i landet den svenska journalistkåren bor någonstans. Undersökningen visar att majoriteten bor i städer med mer än 10 000 invånare och den absoluta majoriteten – 40 procent – bor i Stockholms tätort. I dag är dock stora delar av Sverige underrepresenterade av journalister i förhållande till hur många som bor där. I vissa kommuner finns det inte några journalister alls. Den starka centraliseringen av journalister i Sveriges största stad är dock inte så konstig med tanke på att det är där de stora medierna har sina huvudkontor. Men i fallet när det kommer till public service vet vi att allt fler lokala stationer har fått allt sämre villkor och svårare att täcka in stora områden. Rapporteringen runt om i landet blir därmed lidande och riskerar urholka syftet med att betala in licenspengar till public service.



|                                                                                                                       |        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
| Att-satser                                                                                                            | 1      |
| att Moderaterna nationellt ska verka för att public service i betydligt större utsträckning flyttas ut i hela landet. | 2<br>3 |
| att Moderaterna i Västerbotten skickar vidare motionen till moderaternas partistämman.                                | 4<br>5 |

## Förbundsstyrelsens yttrande 6

Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning och att bristen på närvarande journalister som granskar politikerna i många av landets kommuner kan utgöra ett hot mot den lokala demokratin. Att public service borde ta ett större ansvar i denna fråga delar vi också uppfattningen med motionären om, särskilt när många privata aktörer i dagens medialandskap inte längre finner det lönsamt att verka i hela landet.

Utifrån ovanstående föreslår vi förbundsstämman att:

att bifalla motionens samtliga att-satser.

## Förbundsstämmans beslut 15

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag

att bifalla motionens samtliga att-satser.

## Motion 8:27 18

# Motion angående ett modernt public service-uppdrag 19 20

## Ola Karlsson, Karlskoga – Örebro län 21

Public service-uppdraget behöver förändras. De historiska skäl som fanns för uppdraget är i grunden förändrade. Uppdraget bör nu begränsas till att vara ett komplement till övrigt utbud och definieras som ett programinnehåll, inte ett företag eller företagsform.

Det är hög tid att förändra, begränsa och modernisera public serviceuppdraget. Public service, att sända radio och tv i allmänhetens tjänst, är fortfarande format efter förhållanden som rådde från starten av AB Radiotjänst år 1924 fram till slutet av 1900-talet. Den tidens tekniska begränsningar, framför allt av frekvensutrymme, kopplat med en stark vilja till statlig kontroll, ledde till skapandet av monopolföretag, först för att sända radio och sedan även för att sända tv, via det analoga marknätet.

1 Finansieringen konstruerades som en apparat-skatt (avgift) eftersom det från  
2 början var ett fåtal som ägde en radioapparat. Eftersom företagen fick monopol  
3 på sändningarna blev uppdragen, rätt naturligt, att sända ett brett utbud för att  
4 tillfredsställa de flesta smaker. Utbudet utökades succesivt och gick från en till fyra  
5 radiokanaler och från en till två tv-kanaler där Sveriges Radio, SR, Utbildningsra-  
6 dion, UR, och Sveriges Television, SVT, sänder, samt andra play- och nättjänster.

7 Det är paradoxalt att när monopolen sedan bröts, först tack vara Stenbeck  
8 med satellitsändningar, och sedan genom digitaliseringen med kraftigt utökade  
9 sändningsmöjligheter, så utökades snarast uppdraget till public service för att de  
10 tidigare monopolföretagen skulle kunna behålla sin tittar- och lyssnarsiffror.

11 Den digitala revolutionen har sedan, i grunden, förändrat förutsättningarna för, och  
12 behovet av, ett brett public serviceuppdrag.

13 Finansieringsformen, i form av en apparat-skatt, blev ohållbar i och med att nästan  
14 varje internet-uppkopplad bildskärm kan användas för att se tv, och är numera  
15 ersatt med en allmän skatt beslutad av Riksdagen.

16 Det begränsade utbudet är ett minne blott, mycket tack vare digital teknik. Samma  
17 bandbredd som tidigare räckte för bara ett fåtal analogt marksända kanaler rym-  
18 mer nu ett stort antal digitalt sända kanaler. Dessutom har nya frekvensområden  
19 tillkommit samtidigt som satellitsändningar och fiberkablar ger tillgång till närmast  
20 ett oräkneligt antal kanaler.

21 Tekniken gör det även möjligt att spara program, ladda ner program och tjänster  
22 när du vill, varifrån du vill för att se, interagera med och nyttja när du vill. Utbudet är  
23 enormt stort av såväl kanaler, program som tjänster. Kanalbegreppet, paketeringen  
24 av olika, enskilda program i en kanal, eller för den delen även i ett företagsutbud,  
25 tappar i betydelse när enskilda program och tjänster kan hämta när som helst, från  
26 närmast var som helst

27 Allt det här gör, menar jag, att dagens breda och omfattande public service-upp-  
28 drag är helt obsolet och måste förändras i grunden. Ska en skattefinansiering  
29 kunna försvaras måste den leda till betydande mervärden, som produktion av  
30 tjänster som annars inte skulle finnas eller är svåråtkomliga.

31 Det finns behov av public service. Det behövs en samhällsbevakning, av nyheter,  
32 kultur och bevakning av hela Sverige som riskerar att utebli utan särskild finansie-  
33 ring. Men det finns ingen anledning att skattefinansiera program som ändå skulle  
34 sändas eller finns tillgängliga.

35 Ett modernt public service-uppdrag måste utgå från innehållet i det enskilda pro-  
36 grammet och att det enskilda programmet tillför ett mervärde. Dvs att ett program,  
37 film eller tjänst packas i en tv-kanal som sänds av SVT kan inte räcka som skäl för  
38 att det ska klassas som public service och därmed skattefinansieras. Det innebär  
39 att vi behöver finansiera enskilda program och tjänster, inte företagen SR, SVT och  
40 UR.

Ett modernt och relevant public service-uppdrag måste vara ett komplement till annat utbud och tillföra ett mervärde jämfört med det övriga utbudet. När programserien Top gear redan finns tillgängligt, liksom kriminalmagasin, kriminalserier, trädgårdsprogram och musiktävlingar finns det ingen anledning att skattefinansiera sådant. När samma film sänds eller finns tillgänglig på kanske tio olika plattformar samtidigt, utöver SVT, är det svårt att argumentera för att det har ett allmänt intresse, med behov av skattefinansiering, i SVT men bara ett enskilt intresse på andra plattformar.

Med anledning av ovanstående föreslår jag förbundsstämman besluta

- att* uttala att det behövs ett modernt offentligfinansierat public service-uppdrag anpassat till aktuella förhållanden
- att* uttala att public service-uppdraget ska definieras som enskilda program och tjänster som tillför mervärde, inte särskilda företag
- att* uttala att public service-uppdraget ska vara ett komplement till det övriga medieutbudet, inte en konkurrent
- att* stämman tar motionen som sin egen och översänder den till partistämman

## Förbundsstyrelsens svar

Public Service roll ska vara en opartisk kanal för den svenska allmänheten. Det är därför som moderaterna i tidigare beslut ändå landat i att behålla public service. Det finns en samhällsnytta med en gemensam objektiv media. Det finns dock kritik, att kanalen inte tydligt uppfyller sitt uppdrag som fristående samhällsnyttig kanal. Det är ett problem då public Service finansieras via offentlig avgift. Public Service måste tydligare leva upp till sitt ansvar som opartisk media. Det är viktigt för att behålla trovärdigheten. Dessa synpunkter bör tillsändas Moderaternas Riksdagsgrupp.

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade (i enlighet med Förbundsstyrelsens förslag):

- att* bifalla motionen

1 *Motion 8:28*

2 **En ny översyn av Public Service roll och**  
3 **finansiering**

4 **Moderaterna i Stockholms län**

5 De senaste åren har debattens vågor gått höga kring Public Service. Både med  
6 avseende på innehåll och syfte och naturligtvis finansieringsmodellen. Frågan är  
7 viktig då public service är tänkt att fylla en allmännyttig funktion – stå i allmän-  
8 hetens tjänst – med ett objektivet anslag och en bredd avseende ett upplysande  
9 programutbud.

10 För att ta ett brett grepp om Public Service framtid tillsattes i slutet av 2016 en  
11 parlamentarisk Public Service-kommitté som i juni 2018 redovisade sina förslag.

12 Ur ett moderat perspektiv var Public Service-kommittén ett utmärkt tillfälle att  
13 sätta fokus på hur en trovärdig och rimlig finansieringsmodell skulle kunna tas fram  
14 istället för den förlegade och av teknikutvecklingen främsprungna licensen, samt en  
15 översyn av Public Service roll och funktioner i dagens divergerade medielandskap.  
16 Kort sagt – hur ska vi betala för detta? Och vad ska Public Service syssla med?

17 Kommittén kom till vårt partis frustration att välja att inte fördjupa sig så mycket  
18 i den översyn av Public Service roll och funktion som vi skulle önskat. En för-  
19 djupning som behövs och som är nödvändig. Detta särskilt om Public Service i  
20 framtiden ska kunna åtnjuta förtroende hos medborgarna avseende seriositet,  
21 trovärdighet och opartiskhet.

22 Kommittén kom vidare att lansera en ny finansieringsmodell som nu införts,  
23 men som också blivit mycket kraftigt omdebatterad. I den delen finns ett utbrett  
24 missnöje internt och externt med Moderaternas ställningstagande där partiets  
25 representanter valde att stödja utredningens slutsatser och att partiet stod bakom  
26 förslagen även när de slutligen nådde riksdagens bord. Det här är något Modera-  
27 terna behöver ta på allvar.

28 Det försvar som hittills använts från partiets företrädare har inte lugnat de upprörda  
29 känslorna. Att andra partier inte var beredda att göra den djupare översyn av  
30 Public Service roll som behövs är inte ett argument för att ställa upp på finansie-  
31 ringsförslaget. På samma sätt är ett gammalt beslut på en partistämma om att  
32 Moderaterna då ville gå över till en skattefinansiering av Public Service inte samma  
33 sak som att okritiskt stå bakom den modell med Public Service-skatt som nu  
34 införts.

35 Vi moderater borde tydligare ha stått upp för våra egna uppfattningar och vi bör  
36 nu vara tydliga med var vi står och vart vi vill gå. Vi behöver konstatera att vårt age-

rande inte var konsekvent och fortsätta arbeta för en ordentlig översyn av Public Service roll och jobba för fortsatt reformering av finansieringsmodellen. 1  
2

Den gamla licensavgiften var obligatorisk för den som ägde en radio eller tv. Efter- 3  
som Sveriges Radio och SVT var de enda som sände i en monopolställning var 4  
det en finansieringsmodell som kunde ses som praktiskt. Bara de som utnyttjade 5  
tjänsten behövde betala för den. 6

Den verkligheten har vi sedan länge lagt bakom oss. Sedan fler och fler aktörer 7  
etablerat sig och sänder radio och tv har licensavgiften med rätta kritiserats. Detta 8  
eftersom det räckte med att ha tillgång till tjänsterna, inte att faktiskt använda dem, 9  
för att tvingas betala. 10

Med det nya systemet som införts baserat på den parlamentariska Public 11  
Service-kommitténs förslag till finansiering för Public Service spelar möjligheten 12  
att använda tjänsterna inte längre någon roll. Med den specialdestinerad skatt som 13  
nu finns, skild från den vanliga kulturbudgeten, tvingas så gott som alla som tjänar 14  
pengar att betala. 15

Public Service-kommittén säger uttryckligen i sitt betänkande att finansieringen ska 16  
påverkas så lite som möjligt av teknikutveckling eller människors vilja att betala för 17  
innehållet. Något som andra medieföretags överlevnad hänger på. 18

Utöver den gamla modell för finansiering som vi använt oss av i Sverige och den 19  
nya specialdestinerade skatt som införts finns även andra sätt att finansiera Public 20  
Service. Runt om i Europa och världen finns talrika exempel. Utöver licensavgift 21  
och skatt förekommer direkt finansiering via budgeten (anslag), abonnemang 22  
och reklamfinansiering samt en rad kombinationsmodeller av dessa olika 23  
grundmodeller. 24

Exakt vilken som är att föredra behöver naturligtvis utredas grundligt, men först är 25  
det helt nödvändigt att gå till botten med att definiera och förtydliga Public Service- 26  
uppdraget. Nya utredningar måste börja i rätt ände. Det är den enda acceptabla 27  
och framkomliga vägen framåt. Kan vi förtydliga och fokusera på ett smalare 28  
och vassare Public Service kommer det att i steg två göra det lättare att hitta en 29  
finansieringsmodell som det kan råda en bred förankring kring såväl inom politiken 30  
som i allmänheten. 31

Hur ska då Public Service-uppdraget se ut? Det är den stora nyckelfrågan. Klart 32  
är att det finns anledning att se om uppdraget kan göras smalare och tydligare. 33  
Vidare behöver inte minst frågan om opartiskheten belysas i grunden. Det är inte 34  
trovärdighetsskapande för Public Service när växande andel av landets tittare och 35  
lyssnare ifrågasätter opartiskheten vilket sätter frågan om oberoende i fara. 36

Public Service har ett så kallat allmännyttigt uppdrag vilket innebär att möjligheten 37  
finns för Public Service-bolagen att ha en bredd i vad som sänds och produceras. 38  
Däremot behöver fokuset mot nyheter, kultur, samhälle och bildning vara tydligt. 39

1 Ska Public Service spela en tydlig roll så är det viktigt att öka det som kommersi-  
2 ella aktörer inte gör i samma utsträckning eller där marknaden är mindre.

3 När frågan om Public Service roll och uppdrag utretts först är det rimligt att som  
4 steg två se över finansieringsmodellen igen i syfte att inför en ny finansieringsmo-  
5 dell som det finns en bred acceptans och uppslutning kring.

6 Klart är att utgångspunkten för en ny finansieringsmodell vare sig kan innebära en  
7 återgång till svunna tider eller ett bevarande av den nya och kontroversiella modell  
8 som nu införts. Med det avser vi att påtala att en ny licensavgift baserat på innehav  
9 av mottagare inte är acceptabel och på samma sätt är det orimligt att finansiera  
10 Public Service med en progressiv specialskatt.

11 De återstående alternativen är att bygga finansieringen på anslag (skattefinansie-  
12 ring via statens ordinarie budget), reklam/sponsring eller abonnemangsavgifter. Det  
13 är i det perspektivet antagligen rimligast att hitta kombinationer kring finansieringen  
14 men där anslag ur statens budget via Kulturdepartementet borde utgöra en rimlig  
15 bottenplatta som sedan kompletteras med andars intäkter. En sådan modell har  
16 förutsättningar att ge ett oberoende och opartiskt Public Service med hög kvalitet.  
17 En sådan modell har också förutsättningen att nå en bred allmän acceptans.

18 Med anledning av ovanstående föreslås att förbundsstämman beslutar:

- 19 *att* Moderaterna i Stockholms län verkar för att en ny utredning om Public  
20 Service roll och syfte tillsätts,
- 21 *att* Moderaterna i Stockholms län verkar för att en ny utredning om Public  
22 Service finansiering tillsätts i syfte att hitta en ny modell som inte innebär  
23 en separatskatt,
- 24 *att* sända propositionen vidare till Moderaternas partistämma 2019, samt  
25 *att* sända propositionen vidare till Moderaternas representanter i riksdagens  
26 Kulturutskott för kännedom.

## 27 **Förbundsstämmans beslut**

28 Följande yrkanden väcktes:

29 John Granqvist: "att Moderaterna i Stockholms län verkar för att Public Service inte  
30 ska finansieras via skatt" samt tillägget: "att Moderaterna i Stockholms län verkar  
31 för en nedläggning av Public Service".

32 Oliver Rykatkin: "att Moderaterna i Stockholms län verkar för att Public Service på  
33 sikt avskaffas".

34 Förbundsstämman beslutade

- 35 *att* med röstsiffrorna 109 mot 77 bifalla yrkandet att Moderaterna i  
36 Stockholms län verkar för att Public Service inte ska finansieras via  
37 skatt,

- att bifalla yrkandet att Moderaterna i Stockholms län verkar för en nedläggning av Public Service, samt 1  
2
- att bifalla yrkandet att Moderaterna i Stockholms län verkar för att Public Service på sikt avskaffas. 3  
4

## Motion 8:29 5

# Om avskaffandet av public service 6

## Adam Danieli, Skarpnäck – Stockholms stad 7

Sverige har en lång historia av inskränkningar i mediefriheten. Staten förbehöll sig länge ensamrätten att sända radio och TV över landet och gick mycket långt i sina ansträngningar att komma åt den som ville sprida andra budskap. Genom sändningar via satellit kringgicks dock i början på 1990-talet statens möjligheter att begränsa svenskarnas tillgång till annat än statligt godkänd radio och TV. Moderaterna var under denna tid en stark förkämpe för de fria medierna och minskad statligt inflytande, vilket vi stolt bör minnas. Tyvärr har stora delar av DDR-Sveriges mediepolitik hängt kvar in i våra dagar. 8  
9  
10  
11  
12  
13  
14  
15

Public service, den svenska benämningen på Sveriges Radio, Sveriges Television och Utbildningsradion gemensamt, utgör idag Sveriges överlägset största mediekkanaler. De omsätter mer än de flesta andra radio- och TV-medier tillsammans, samtidigt som de ägs och förvaltas helt och hållet utav staten. Sverige har i och med dessa tre den fria världens mest statligt understödda medieutbud, som också erbjuds helt andra ekonomiska medel än någon annan aktör. Detta måste ge det fria samhällets försvarare huvudbry. 16  
17  
18  
19  
20  
21  
22

Det finns en lång rad problem med svensk statlig media. Ett växande sådant är den undanträngningseffekt public service har på det övriga medieutbudet. Möjligheten för fristående aktörer med seriös verksamhet och djuplodande utbud att konkurrera med det enorma skattefinansierade public service är mycket små. Den fria marknadens nytänk och konkurrens förpassas därför i huvudsak till de områden där public service inte har någon större verksamhet. Den enskilde medborgarens utbud av dokumentärer, grävande journalistik och kultur i sända medier är därför i stort sett enbart det statliga mediernas. Det stora mångfald som finns av tidningar och internetbaserade medier saknas i radio- och TV, då dominansen av public service omöjliggör ett brett, fritt utbud. Även public service tydliga expansion reser stora frågetecken. De tre aktörerna har tolkat sitt uppdrag att erbjuda kvalitativ underhållning och samhällsinformation allt bredare, och vi ser idag att SR och SVT breder ut sig som internettidning, streamingtjänst och podcastproducent. Från att ha haft ett kärnuppdrag i form av samhällsinformation i just radio- och TV-kanaler, har man oblygt utökat verksamheten och sitt inflytande i medieutbudet. Statlig 23  
24  
25  
26  
27  
28  
29  
30  
31  
32  
33  
34  
35  
36  
37

medieexpansion borde varje person på spektrum- et liberal-konservativ vara mycket kritisk till.

Det tydligaste orosmomentet i public serviceverksamhet utgörs dock av politiseringen. Den politiska slagsidan i verksamheten är tydlig för de flesta som tar del av utbudet, och förtroendet för verksamheten har minskat stadigt under lång tid. Det något märkliga systemet med TV-avgift, som ändå erbjöd medborgaren ett val, har idag ersatts med en skatt. Tvånget att stödja medier man ogillar är ett faktum och finansieringen underställs direkt politisk styrning. Alla invändningar om att statens makt över medier bör grundlagsregleras eller i alla fall underkastas särskilda beslutsordningar har viftats bort – vi litar helt enkelt på att de som styr har goda avsikter och håller sig undan från att använda ett mäktigt politiskt verktyg. Tron på principen om armlängds avstånd och självständighet har helt och hållet avskaffats, och public servicepolitisering, med eller utan diktering uppifrån, är ett enormt problem i ett fritt samhälle.

Den moderata ideologins grundfundament är insikten att samhället är större än staten. En tydlig motvikt till och granskning av det offentliga är en central del i vår tro på ett fritt och öppet samhällsbygge. Att låta en så viktig samhällsfunktion övertäckas av statlig verksamhet och beröva den enskilde medborgaren möjlighet att genom sitt val stödja kultur och underhållning han eller hon uppskattar, är inte förenligt med detta. Statens makt över människan bör minska.

Tron på rättsstaten och demokratin bör också förse oss moderater med en instinkt att minska sårbarheten för auktoritära inslag i vårt samhällssystem. Stora statliga medier utan tydlig maktindelning och reglering erbjuder stora möjligheter för politisk propaganda.

Motionären yrkar:

*att* Moderaterna Stockholm stad uttalar att fristående media är en grundförutsättning för ett fritt samhälle.

*att* Moderaterna Stockholm stad verkar för att public service avskaffas.

*att* Moderaterna Stockholm stad verkar för att statens inflytande inom media minskar.

*att* Moderaterna Stockholm stad verkar för begränsningar i lag av statens möjligheter att äga och påverka media.

*att* Moderaterna Stockholm stad antar motionen som sin egen.

*att* Moderaterna Stockholm stad skickar motionen vidare till Moderaternas partistämma.



## Förbundsstyrelsens yttrande

En välmående demokrati behöver en opartisk mediabevakning. Dock finns det flera frågor vad gäller uppdraget i dag. Vi behöver en tydligare definition av vad public service ska vara. Det går att diskutera hur public service i dagsläget lever upp till uppdraget som objektiv samhällsinformator. I efterhand kan man vara självkritisk kring huruvida Moderaterna skulle ha drivit på en översikt av public service uppdrag vad gäller utformning och omfattning, innan man gick med på den bestämda finansieringsmodellen som trädde i kraft i början av 2019.

Vi delar motionärens mening om att public service i mångt och mycket frångår sitt uppdrag som samhällsinformator. Förbundsstyrelsen skulle därför vilja se en tydligare avgränsning mot nyheter och samhällsinformation, relativt hur det ser ut i dagsläget. Förbundsstyrelsen gör dock bedömningen att det är skillnad på att ha synpunkter på inriktningen, kvaliteten och målen och att föreslå ett avskaffande av public service. Moderaterna bör i stället verka för att public service uppdrag, inriktning och omfattning ses över.

Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman

- att bifalla att-satserna 2-6
- att att-sats 1 ska anses besvarade

## Förbundsstämmans beslut

- att verka för att public service avskaffas,
- att verka för att statens inflytande inom media begränsas,
- att verka för begränsningar i lag av statens möjligheter att äga och påverka media
- att skicka motionen till partistämman.

### Motion 8:30

## Avskaffa SVT-skatten

### Tom Hedrup och Dan Sonesson, Gärdet – Stockholms stad

Moderaterna är det partiet i Sverige som alltid stått upp för den personliga friheten. Vi är också det partiet som alltid bekämpat skadliga och onödiga skatter. I tider där vi har en förtroendekris bland delar av väljarkåren är det väldigt svårt att förstå att vårt parti har röstat för en SVT-skatt. Är det inte precis sådana här beslut som gör att många väljare har svårt att lita på att Moderaterna alltid står upp för våra Mode-

1 rata värderingar? I USA är en av de hetaste trenderna cord-cutting. Det betyder att  
2 man säger upp sitt kabel-tv abonnemang och istället väljer att abonnera på enbart  
3 de kanaler man själv vill genom så kallad streaming (strömma via internet). Det kan  
4 vara CNBC, HBO, Netflix, eller ESPN. Vi ser samma trend i Sverige där man kan  
5 köpa abonnemang utanför sin TV-leverantör på nästan alla privata TV-aktörer. Vi  
6 har även flera internationella kanaler som även säljer sina tjänster i Sverige.

7 På Youtube sänder flera av de stora nyhetsbolagen som Sky New och Al Jazeera  
8 live dygnet runt. Andra bolag som BBC, DW News, France 24, Bloomberg, CNN  
9 och Fox News lägger ut sina sändningar i efterhand. För den som eftersöker under-  
10 hållning, nyheter eller politiska talk shows finns ingen som helst brist på billiga eller  
11 gratis möjligheter.

12 I Danmark har nyligen regeringen beslutat om att kapa DRs budget med 20 pro-  
13 cent. Detta betyder att man lägger ner flera radiokanaler, slår ihop två TV-kanaler  
14 och enbart strömmar några kanaler via nätet. Allt som allt, minskar DRs TV-kanaler  
15 från sex till tre. Man begränsar också budget för sport, underhållning och utländsk  
16 fiktion.

17 Danmarks beslut är logiskt med tanke på det utbudet som redovisas ovan. Det  
18 finns i dag ingen som helst brist på sport, underhållning eller utländsk fiction i  
19 andra medier/kanaler. Faktum är att Netflix har mer Franska, Kinesiska, Koreanska,  
20 Tyska, Ryska, Danska, Norska, Spanska och Turkiska filmer bland sitt månatliga  
21 utbud än vad SVT visar på ett år. SVT skapades på den tiden då nyheter, under-  
22 hållning och kontakt med omvärlden var svår att nå. I dag är situationen helt  
23 annorlunda.

24 SVTs och Public Service argument för sitt existensberättigande har också ändrats  
25 bort från tillgänglighet och istället fokuserats mot att vara en garant för demokrati  
26 och opartiskhet. Rörande demokratifrågan har väl historien lärt oss att statliga  
27 TV-kanaler är de första som tas över vid fientliga angrepp eller vid situationer  
28 där regeringen lämnar den demo- kratiska vägen. Det är mycket enklare för en  
29 odemokratisk regering att infiltrera de statliga nyheterna med propaganda än vad  
30 det är en privat tv-station.

31 Vi tror också att de flesta invånare i Sverige vill se Public Service som ett "Fake  
32 News filter" som reder ut och belyser nyheter är stor vikt. Vi skulle hävda att detta  
33 faktiskt är Public Service viktigaste uppdrag. Trots att detta ingår i Public Service  
34 uppdrag har man vid många gånger fallerat och spridit rena felaktigheter. I fall som,  
35 till exempel, Carema, SCA, HQ Bank, och Nya Karolinska har man spridit precis  
36 samma felaktigheter som privata mediabolag. Detta trots att Public Service har en  
37 mycket högre budget just för att kunna lägga mer resurser på research, kontakt  
38 med källor och ordentliga faktaunderlag.

39 Timbros och Svenskt Näringslivs medieinstitut har vid flera tillfällen granskat SVT  
40 och här är några av slutsatserna:

### *Rörande Ekonomirapporteringen:*

“Den som bara har SVT:s ekonomireportrar som källa för ekonomiska nyheter får en skev bild av den ekonomiska verkligheten och de stora ekonomiska utmaningarna. Ska man lita på SVT:s ekonomireportrar är ekonomins viktigaste delar några storföretag som leds av mer eller mindre giriga vd:ar. Både bolagen, vd:arna och rika privatpersoner är skattesmitare. Särskilt inom välfärdsföretagen är vinsterna dessutom ett stort problem, om man ska tro SVT:s ekonomireportrar.”

### *Rörande friskolorna:*

“Timbro Medieinstitut har gått igenom SVT:s rapportering om friskolor under tio månader. Nästan alla av de 80 inslagen har en friskolekritisk utgångspunkt och friskolekritikerna får sällan svara på kritiska frågor.” Om Granskningsnämnden: “Rapportens övergripande slutsats är att systemet med en gransknings- nämnd som garant för att programföretagens sändningar kännetecknas av saklighet inte fungerar. Det går inte att trovärdigt slå fast i vilken mån SVT och SR uppfyller kravet på saklighet med rådande modell för granskning.”

### *Är det här verkligen Sveriges garant för demokrati?*

På vår förbundsstämma 2016 antog stämman en motion där SVT skulle bli betal-tv. Det vill säga att det blir frivilligt att betala och se på SVT. Man kan tänka sig en lösning där man via sin TV-operatör betalar en särskild avgift för sitt SVT-abonnemang eller att man helt enkelt loggar in vi nätet med bankid som är kopplat till det abonnemang man själv har valt. Tekniken finns redan i dag och kostar nästan ingenting.

Det här är grundläggande Moderat politik. Vi tar bort skatter, ger människor valfrihet och motarbetar monopol.

Av den anledning bör förbundsstämman ge Moderaterna i Stockholms Stad uppdrag att verka för att avskaffa SVT-Skatten och göra SVT till en vanlig betal-tv kanal.

Motionären yrkar:

- att* stämman antar motionen som sin egen
- att* Moderaterna Stockholm Stad verkar för att SVT-skatten avskaffas så fort som möjligt
- att* Moderaterna verkar för att SVT skall bli en betal-tv lösning som är frivillig

## **Förbundsstyrelsens yttrande**

En välmående demokrati förutsätter opartisk mediabevakning. Moderaterna har förespråkade en finansieringsmodell av public service av det slag som röstats igenom riksdagen och som partiet ställt sig bakom. En avgiftsfinansierad del är riktigt och säkerställer till skillnad från övriga skatter att pengarna går till ett

specifikt syfte. Förbundsstyrelsen är av uppfattningen att det tidigare systemet hade överlevt sig självt, vad gäller effektivitet och legitimitet.

Vad som däremot i större utsträckning borde ifrågasättas är public services uppdrag, inriktning och omfattning som avgiften finansierar. Förbundsstyrelsen delar motionärens bild av att många medborgare betraktar public service som en garant för opartisk information. Det är bra och rimligt och borde vara målsättningen för de produktioner som levereras av public service. I dag är det dessvärre tveksamt om det tänkta syftet för avgiften i realiteten efterlevs. Moderaterna bör verka för objektivitet i statskontrollerad media, och att det uppdrag som public service har i att förmedla opartiska nyheter följs. Det är också rimligt att ifrågasätta storleken på public service budget. Om uppdraget, inriktningen och omfattningen ses över bör budgeten kunna minskas.

Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman

*att* anse motionen besvarad

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade

*att* verka för att public service-avgiften avskaffas så fort som möjligt.

### *Motion 8:31*

## **Public Service skatten ska avskaffas eller minimeras**

### **Anders G Johansson, Skövde – Västra Götaland**

#### *Avskaffa public service-skatten*

Sveriges riksdag beslutade, med stöd av bland annat Moderaterna, den 14 november 2018 att införa en public service-avgift som ersätter den tidigare radio- och TV-licensen. Namnet är missvisande, eftersom det inte är någon avgift, utan en progressiv skatt som alla med beskattningsbar inkomst är ålagda att betala.

Dimensioneringen av skatten förefaller främst syfta till att Sveriges Television och Sveriges Radio, det gamla etermediamonopolets restposter, ska sitta i orubbat bo med oförändrade, eller rentav ökade intäkter att producera och sända program för. Någon diskussion om den statliga mediekoncernens uppgifter och omfång föregick inte alls beslutet.

Moderaterna ska vara ett parti som skyddar medborgarna från omotiverad beskattning, som verkar för att avgränsa statens åtaganden och som värnar och främjar fri och sund konkurrens. Därmed bör Moderaterna också vara ett parti som verkar för en mycket begränsad och avgränsad public service. De offentliga mediebolagen bör syfta till att tillgodose förekomst av nyheter och samhällsinformation. Detta är viktigt, inte minst ur beredskapshänseende.

Men statens mediekoncern ska inte, med Skatteverket i ryggen, ägna sig åt produktion, inköp och sändning av allehanda underhållningsprogram. För sådana finns en marknad med flertalet fristående aktörer och ett redan rikt utbud. Dagens teknik ger konsumenter möjlighet och förutsättning att betala för det de själva önskar se och lyssna på. Moderaterna bör därför verka för att omdana och minska den statliga mediekoncernen samt att avskaffa public service-skatten, alternativt reducera den till ett minimum för att finansiera en public service med ett tydligt definierat och avgränsat uppdrag.

Att-satser

- att Moderaterna ska verka för att public service-skatten avskaffas eller minimeras,
- att Moderaterna ska verka för att uppdragen för SVT och SR ska avgränsas till att omfatta produktion och sändning av nyheter och samhällsinformation, samt
- att sända motionen till partistämman.

## Förbundsstyrelsens yttrande

Motionären beskriver i sin motion hur Sveriges riksdag beslutade, med stöd av bland annat Moderaterna, att införa en public service avgift som ersätter den tidigare radio- och TV-licensen.

Det pågår ett arbete inom Moderaterna för att se över uppdraget för public service, samt dess finansiering. Kritiken inom partiet mot nuvarande lösning får anses omfattande.

Från och med den 1 januari 2019 ska Public service avgiften betalas av den som är obegränsat skattskyldig, alltså 18 år eller äldre och har en beskattningsbar förvärvsinkomst. Till skillnad från idag så kommer även de som inte har någon TV att behöva betala.

Förbundsstyrelsen vill tacka motionären för en välskriven och bra motion. Motionären lyfter att "Moderaterna ska vara ett parti som skyddar medborgarna från omotiverad beskattning, som verkar för att avgränsa statens åtaganden och som värnar och främjar fri och sund konkurrens".

Förbundsstyrelsen delar motionärens syn och föreslår stämman att bifalla motionen och bör verka för att omdana och minska den statliga mediekoncernen samt

1 att avskaffa public service avgiften, alternativt reducera den till ett minimum för att  
2 finansiera en public service med ett tydligt definierat och avgränsat uppdrag.

3 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

4 *att* bifalla att-1, samt

5 *att* besvara att-2.

### 6 **Reservationer i Förbundsstyrelsen**

7 Sarah Ullmark, Robin Nerell och Anton Lidell:

8 För oss är frågan ganska enkel. Ska våra skattepengar gå till finansieringen av Gift  
9 vid första ögonkastet, Vår tid är nu eller någon annan av SVT:s produktioner när vi  
10 har en grundläggande tro på marknaden och därmed övertygade om att kommer-  
11 siella intressen ska få styra? Det tycker inte vi. Om en programidé är tillräckligt bra  
12 fungerar det alldeles utmärkt att låta en privat TV-kanal producera den. När välfär-  
13 den går på knäna är det av yttersta vikt att inte spendera pengarna på fel saker.  
14 Då är det inte rimligt att public service ska ägna sig åt underhållnings-TV. Genom  
15 en reduktion av public service-skatten är det en naturlig följd att också skära ner i  
16 uppdraget och endast låta public service ägna sig åt nyheter och samhällsinforma-  
17 tion. Vi har många andra kanaler som kan ägna sig åt underhållningsbiten.

18 Med anledning av ovanstående reserverar vi oss till förmån för bifall på att-2 och 3.

### 19 **Förbundsstämmans beslut**

20 Jan Ericsson, Mark: Ändringsyrkande ny att-2: "att Moderaterna ska verka för att  
21 uppdragen för SVT och SR ska begränsas."

22 Förbundsstämman beslutade

23 *att* bifalla att-1,

24 *att* bifalla Jan Ericsson ändringsyrkande, samt

25 *att* skicka motionen till partistämman.

### 26 **Motion 8:32**

## 27 **SVT/SR i offentlighetens tjänst**

### 28 **Anders Hedman, Bollnäs – Gävleborgs län**

29 Moderata Samlingspartiet har under hösten 2018 intagit en position rörande SVT/  
30 SR och dess finansiering som jag finner mycket olycklig och kravlös. Dessutom  
31 innebär den ett enormt slöseri med statens resurser på årligen ca 6 mdr kronor  
32 minst.

Som liberalkonservativ kan jag acceptera att svensk radio/tv är skattefinansierad och att skälet är att i offentlighetens tjänst. 1  
2

Med det sagt, måste statsmakten även vara tydlig med att ställa vissa krav på vad som skall ingå i uppgiften för SR/SVT. 3  
4

Enligt min uppfattning innebär det att SR/SVT skall tillhandahålla nyheter, samhällsprogram, debattprogram, dokumentärer och vissa kulturprogram. Givetvis även utbildningsprogram. 5  
6  
7

Enligt mitt förmenande borde dagens kostnadsnivå på ca 8-9 mdr kunna minska till ca 1-2 mdr kronor för att garantera att dylika program kan produceras. All form av underhållning, sport och icke samhällsinformativt program skall istället överlåtas åt de privata radio- och televisionsbolagen. 8  
9  
10  
11

Jag utesluter inte heller att denna grundläggande offentligt inriktade produktion på ett eller annat sätt skulle kunna konkurrensutsättas på lämpligt sätt. Detta borde gälla allt utom just nyhetsprogrammen som Rapport och Aktuellt, liksom kanske program typ Uppdrag granskning. 12  
13  
14  
15

Sedan måste även granskningen och uppföljningen av programinnehållet garanteras på ett bättre sätt. Dagens granskningsnämnd för SVT/SR anser jag inte på ett tillfredsställande sätt klarar av sin uppgift på ett sätt som skapar trovärdighet och representativitet visavi samhällets demokratiska modell. Olika undersökningar visar på en betydande övervikt av vänsterorienterade journalister vars produkter givetvis färgas av deras personliga åsikter innerst inne. 16  
17  
18  
19  
20  
21

Att-satser 22

att Moderaterna Gävleborg ställer sig bakom motionens politiska och innehållsmässiga inriktning, samt 23  
24

att länsförbundet tar motionen som sin egen och skickar den till Moderata Samlingspartiets partistämman hösten 2019 25  
26

## Förbundsstyrelsens yttrande 27

Förbundsstyrelsen delar motionärens åsikt att SVT/SR bör få ett smalare uppdrag. Bolaget bör satsa mer på nyheter och fakta på och mindre på underhållning och sport. Det är tveksamt om SVT ska se som sin uppgift att producera de mest sedda programmen. 28  
29  
30  
31

Förbundsstyrelsen delar även motionärens uppfattning att det är viktigt att sträva efter objektivitet En objektivitet som vägleds av begreppen opartiskhet, neutralitet, relevans och saklighet 32  
33  
34

SVT/SR har idag i uppdrag att arbeta opartiskt och att motverka politisering, men den politiska styrningen av SVT/SR är en komplikation. 35  
36

- 1 Det är däremot viktigt att en bredare diskussion förs om framtidens public service  
2 och vad den ska innehålla.
- 3 Förbundsstyrelsen föreslår partistämman besluta
- 4     *att*     anse motionen besvarad

## 5 *Motion 8:33*

---

### 6 **Ta bort public service skatten**

#### 7 **Sten Bergheden, Mariestad – Västra Götaland**

8 Den nya skatt som Sveriges riksdag nyligen tog beslut om måste omprövas och  
9 tas bort.

10 Att Sverige ska ha en public service kostnad som nästan motsvarar det dubbla  
11 mot vad Danmark har i kostnader är både orimligt och oacceptabelt. Public service  
12 måste bantas till en mer acceptabel kostnadsnivå och ändå klara av sitt samhäll-  
13 suppdrag på ett bra sätt.

14 En ny utredning behöver göras med ett tydligt mål att både ta bort den nya public  
15 service skatten och dessutom sänka kostnaderna för public service likande det  
16 Danmark har gjort. När utredningen är klar och vi kan ta beslut om kostnadsnivån  
17 på public service får vi också därefter ta beslut på hur exakt detta ska finansieras.

18 Det är inte rimligt att public service använder över 8 miljarder om året.

#### 19 **Att-satser**

20     *att*     Moderaterna verkar för att ta bort den nya public service skatten, samt

21     *att*     Moderaterna verkar för att utreda hur vi kan minska kostnaderna för  
22 public service liknande Danmark.

### 23 **Förbundsstyrelsens yttrande**

24 Förbundet har på förbundsstämma beslutat om att ställa sig bakom ett förslag  
25 om att minska Public service men vid votering avstod ombuden från att ställa  
26 sig bakom förslag om att lägga ner densamma. Förbundet vill således alltså ha  
27 public service i Sverige men i avsevärt mindre omfattning än för närvarande. För-  
28 bundsstyrelsen uppfattar sig inte heller ha mandat från Förbundsstämman att vara  
29 för ett avskaffande av finansieringsmodellen med en särskild skatt, som partiets  
30 riksdagsgrupp relativt nyligen ställde sig bakom i Riksdagen. Förbundsstyrelsen  
31 ställer sig därmed negativ till motionens första att-sats men positiv till den andra  
32 som anses ligga i linje med Förbundsstämmans beslut.



Förbundsstyrelsens förslag till beslut

- att motionens att-1 avslås, samt  
att motionens att-2 bifalles.

## Partistyrelsens yttrande över motionerna 8:25-8:33

I motionerna berörs olika frågor rörande framtiden för public service.

Moderaterna grundar all sin politik i tron på, och försvaret av, det öppna samhället. Det är ett samhälle som inte i första hand styrs av offentliga regleringar och insatser, utan växer och utvecklas underifrån, genom människors fria val, fri företagsamhet, frivilliga gemenskaper och fri åsiktsbildning.

Yttrandefriheten, pressfriheten och den fria åsiktsbildningen är en avgörande del av vår demokrati. Dessa grundlagsskyddade rättigheter skapar förutsättningar för en mångfald i åsiktsutbytet som ger legitimitet, fördjupar och stärker de demokratiska processerna.

Med genombrottet för digital teknik har kostnaderna för medieproduktion minskat dramatiskt och utbudet ökat avsevärt. Det handlar i hög grad om underhållning, drama och sport, men också samhällsjournalistik och kultur. TV och radio är olika medier, och deras särart har snarast förstärks genom denna utveckling. Den ekonomiska grunden för dagstidningarna fortsätter att med mycket stor kraft erodera. Samtidigt påverkas utvecklingen fortfarande i hög grad av ägarkoncentration på den privata mediemarknaden, offentligt presstöd och en omfattande statligt finansierad mediesektor. Att värna mångfalden är en viktig moderat utgångspunkt för diskussion och reformarbete på mediepolitikens område.

Högkvalitativ public service har en mycket viktig roll att fylla även i framtiden. Den allra innersta kärnan handlar om att kunna nå hela befolkningen med information – public service är en viktig del av vår försvarsmässiga och civila beredskap. Vidare utgör högkvalitativ public service ett slags demokratisk infrastruktur, ett offentligt rum, som tillhandahåller information och diskussion till alla medborgare. Kommersiella medieaktörer, privata poddar, sociala medier osv. kan komplettera, men inte ersätta, public service i detta avseende.

Flera av motionerna tar sin utgångspunkt i finansieringen av public service. Moderaterna har länge förordat en övergång från den gamla licensmodellen ("apparatskatten") till en skattefinansiering. Denna principiella inställning har bland annat kommit till uttryck i Alliansregeringens proposition 2012/13:164 "Bildning och tillgänglighet – radio och tv i allmänhetens tjänst" och i beslut vid Moderaternas partistämma 2015. Moderaterna har mot den bakgrunden

ställt sig bakom den public service-avgift på max 1 300 kr/år som sedan årsskiftet betalas av alla över 18 år.

Partistyrelsens anser att övergången till skattefinansiering i princip var riktig. Däremot är det en berättigad kritik att skiftet till en ny finansieringsmodell, som initialt garanterar en verksamhet i de tre public service-bolagen (Sveriges Television, Sveriges Radio och Utbildningsradion) på dagens nivå under sex år, borde ha föregåtts av en ordentlig utredning och omprövning av public service-bolagens uppdrag samt en tydligare och skärpt reglering av granskning och eventuella sanktioner vid brott mot reglerna om opartiskhet och saklighet.

Moderaterna har inte på länge tagit ett bredare och i partiet förankrat grepp om mediepolitiken. Partistyrelsen avser att efter partistämman tillsätta en arbetsgrupp som får detta i uppdrag. Notera betydelsen av ett bredare grepp: Moderaternas arbete med public service måste sättas in i en bredare demokratisk och mediepolitisk kontext. I fråga om public service bör arbetet ta sikte på den tillståndstid som börjar löpa 2026, och åtminstone följande fyra områden bör behandlas:

#### *Uppdraget*

Av de skäl som anförs ovan bör Moderaternas principiella utgångspunkt vara att värna en högkvalitativ public service, där en reform bör gå i riktning mot ett "smalare och vassare" uppdrag.

Det är viktigt att säkerställa att public service i framtiden kan leverera en högkvalitativ, mångsidig och opartisk nyhets- och samhällsjournalistik. Det är särskilt viktigt att detta säkerställs i hela landet. Kultur, inte minst den som utövas vid offentligt finansierade kulturinstitutioner, bör via public service göras tillgänglig för en publik utanför storstäderna. I kärnuppdraget ingår rimligen också egenproduktion på svenska, exempelvis dramaproduktion, barnprogram, sändningar på minoritetsspråk och engagemang på andra angelägna samhällsområden där kommersiell media inte kommer att verka.

Bredare produktion, som underhållning och sport, kan som regel levereras av kommersiella aktörer. Det kan dock finnas skäl att vissa sådana produktioner alltså produceras av public service. En framtidsdiskussion om public service roll vad gäller underhållning och sport bör även inbegripa möjligheten att finansiera viss sådan produktion genom exempelvis olika betallösningar (se nedan om finansiering).

I ljuset av erfarenheter från andra länder bör också prövas om även privata medieaktörer ska kunna utföra public service-uppdrag, och ta del av de medel som public service-avgiften inbringar.

## *Opartiskhet och saklighet*

För public service-kanalerna gäller ett krav på opartiskhet. Detta har bland annat till syfte att förhindra att de kanaler som når flest antal tittare och lyssnare inte utnyttjar sin ställning för att driva egna opinioner i politiska frågor. Public service har generellt ett högt förtroende hos allmänheten, men det har minskat över tid. Hur frågor om opartiskhet och saklighet hanteras av public service är avgörande för dess legitimitet och förtroende i framtiden.

Inom ramen för det arbete som ska göras av arbetsgruppen bör en översyn göras av hur public service lever upp till detta krav och hur reglerna i framtiden bör utformas. Tydligare former för en medieetisk granskning av program som sänds i public service bör också läggas fast. Något slags sanktioner bör också övervägas vid grövre överträdelser av reglerna om opartiskhet och saklighet. Allt detta samtidigt som en ordentlig rågång mot politiskt smakdömande upprätthålls – det publicistiska oberoendet måste värnas. I samma anda bör förhandsgranskning av nya verksamheter inom public service inte göras av regeringen, utan av politiskt oberoende instanser.

## *Finansiering*

Efter många år av kritik, debatt och utredningar har fr.o.m. årsskiftet den så kallade TV-licensen avskaffats och ersatts av en skatteliknande avgift. Moderaterna har ställt sig bakom den övergången. Framåt gäller att söka hitta en finansieringslösning för ett "smalare och vassare" public service.

Utgångspunkten bör vara att kärnuppgdraget även i framtiden ska finansieras av skattemedel. Totalt sett bör public service i framtiden anslås avsevärt mindre skattemedel. Detta som en följd av ett mer renodlat uppdrag. Samtidigt är troligen vissa av kärnuppgdragen idag underfinansierade. Vidare är det med dagens teknik fullt möjligt att skapa olika betalningslösningar. Det skulle kunna göra en del bredare produktion av exempelvis underhållning och sport avhängigt konsumenternas val. Flera europeiska public service-bolag har också visat att smalare och högkvalitativ public service går att förena med en återhållsam reklampolicy. Dessa exempel bör studeras närmare och utvärderas.

## *Styrning och uppföljning av den icke-publicistiska verksamheten*

Public service, dvs. programbolagen, styrs via lagstiftning och avtal som beslutas av riksdagen. Bolagen ägs av en förvaltningsstiftelse som utser bolagens styrelser och vars egen styrelse nomineras av riksdagen och utses av regeringen. Att public services publicistiska oberoende måste skyddas är oomtvistat och viktigt. Vi ska inte ha statskontrollerad journalistik. Men bolagens inriktning, hushållning med resurser, kvalitetsarbete och transparens är av allmänt intresse och bör, som i alla andra verksamheter som finansieras med skattemedel, följas noga och tas ansvar för av styrelserna. Även

riksdagen måste kunna utvärdera den icke-publicistiska verksamheten, inte minst genom sina egna institutioner som Riksrevisionen. Det är en kritisk fråga hur hela denna ordning för styrning och uppföljning ska utformas framåt samtidigt som det publicistiska oberoendet värnas.

### *En arbetsgrupp*

Partistyrelsen avser att efter partistämman tillsätta en mediepolitisk arbetsgrupp som utifrån de principer som partistämman lägger fast ska utarbeta en mediepolitik som kan ligga till grund för Moderaternas framtida ställningstaganden i olika sakfrågor rörande public service och mediepolitiken i stort.

## **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

*att* partistyrelsen ges i uppdrag att tillsätta en mediepolitisk arbetsgrupp som ska utarbeta en mediepolitik som kan ligga till grund för Moderaternas framtida ställningstaganden i olika sakfrågor rörande public service och mediepolitiken i stort, samt

*att* bifalla motion 8:25, att-sats 2, det vill säga

*att* Moderaterna nationellt verkar för att granskningsnämndens position förstärks genom att all verksamhet kan granskas, helhet kan granskas och att sanktionsmöjligheter vid överträdelse utreds, samt

*att* bifalla 8:27, att-sats 3, det vill säga

*att* uttala att public service-uppdraget ska vara ett komplement till det övriga medieutbudet, inte en konkurrent, samt

*att* i övrigt anse motionerna 8:25, 8:26, 8:27, 8:28, 8:29, 8:30, 8:31, 8:32 och 8:33 besvarade med vad som ovan anförts.

## **Reservation**

Benjamin Dousa reserverade sig till förmån för bifall för motion 8:25, att-sats 1, det vill säga

*att* Moderaterna nationellt ska verka för att public service över tid ges mindre skattepengar med det uttalade syftet att minska sin verksamhet.

Benjamin Dousa reserverade sig till förmån för bifall för motionerna 8:28, 8:29, 8:30, 8:31 och 8:33.





# Utskott 9

## Utskott 9

---

### *Utrikes-, försvars- och säkerhetspolitik*



## Innehåll

---

- Motion 9:1*  
266 Personalförsörjning i Försvarsmakten
- Motion 9:2*  
270 Skyndsam aktivering av civilplikten
- Motion 9:3*  
272 Förutsättningar försvarsövningar i Göteborg
- Motion 9:4*  
276 Kompetensförsörjning inom försvarsmakten
- Motion 9:5*  
280 En europeisk gemenskap för Kronobergs bästa
- Motion 9:6*  
288 Allmän plikttjänst för både män och kvinnor
- Motion 9:7*  
293 Säkra samhällets försörjningsmöjligheter vid kriser
- Motion 9:8*  
298 3-30-300: Säkra samhällets försörjningsmöjligheter vid kriser
- Motion 9:9*  
303 Sveriges försvar
- Motion 9:10*  
308 Den nya hotbilden fodrar ett stärkt säkerhetsskydd hos bevakningsansvariga myndigheter
- Motion 9:11*  
310 Stärk Hemvärnet inom ramen för Svenskt Totalförsvar
- Motion 9:12*  
313 Återtagande av ett civilt försvar och ett modernt totalförsvar
- Motion 9:13*  
316 Svensk ROTC
- Motion 9:14*  
319 Skydd av samhällsviktig infrastruktur
- Motion 9:15*  
324 Försvarsmakten ska kunna stödja Polismyndigheten och Säkerhetspolisen
- Motion 9:16*  
327 Betydelsen av Göteborg för svensk försörjning och försvarsförmåga
- Motion 9:17*  
334 Ge Försvarsmakten förväntad kostnadskompensation
- Motion 9:18*  
337 Folkomröstning om svenskt medlemskap i NATO
- Motion 9:19*  
339 Ökad försvarsförmåga
- Motion 9:20*  
345 Angående frihet i en orolig tid
- Motion 9:21*  
355 Krisplacering

## *Motion 9:1*

# **Personalförsörjning i Försvarsmakten**

## **Anders Hyllander, Backa m fl – Västra Götaland**

Stora delar av Försvarsmaktens förband har avvecklats efter det kalla kriget.

Vid nedläggning av förband så har personal fått olika erbjudanden för att sluta i försvarsmakten. Med andra ord så har personal i stort sätt avvecklats i samma utsträckning som förbanden.

De kommande åren så kommer dessutom cirka 25 procent av yrkesofficerarna att gå i pension.

På grund av det förändrade omvärldsläget planeras en välbehövlig upprustning av Försvarsmakten de närmaste åren, genom bl a anskaffning av nytt luftvärnssystem, nya u-båtar osv. För att kunna sätta upp dessa förband, så krävs det utbildad personal, som kan bemanna dessa, till exempel till bataljonsstaber, kompanistaber, och plutoner. När dessa skall övas så krävs det övningsledning och instruktörer på olika nivåer med samma kompetens, som förbandens egen personal.

Därför är det av stor vikt att Försvarsmakten kan behålla sin personal samt kunna rekrytera ny. För att lyckas med detta så måste lönenivåerna vara konkurrenskraftiga.

Det kanske inte är de lägsta lönerna, som ska vara lönedrivande för en organisation med ambitionen att attrahera de bästa kandidaterna, istället bör man satsa på medianlönen för respektive befattningsnivå i relation till de högsta lönerna i organisationen, vilket man exempelvis gör i industrin för tjänstemannanivån.

I stora delar av den offentliga sektorn har man idag drivit upp ingångslönerna, exempelvis lärare, sjukvårdspersonal, polis, med flera. Däremot så har man inte drivit upp slutlönerna vilket innebär att lönekarriären blir obefintlig. De flesta kan nog acceptera förhållandevis låga ingångslöner, men bristen på lönekarriär gör att många känner sig tvingade att byta yrkesspår för att få upp sin lön senare i livet. Försvarsmakten får inte hamna i denna situation.

Detta påverkar givetvis även pensionsnivån.

Nedan citat från senaste officerstidningen:

Officersförbundet anser att det behövs fler yrkesofficerare. När vi för fram detta möts vi ofta av frågan om vill minska på antalet GSS (Gruppbefäl, Soldater, Sjömän), allt ifrån synsättet att det inte går att öka personalkostnaderna. Skall vi få en optimal effekt av satsade resurser måste personalen få kosta. Det behövs såväl fler GSS som yrkesofficerare och det finns inget motsatsförhållande i det.

## Slut citat.

Av försvarsbudgeten så läggs det cirka 30 % på personalen i Sverige. I Norge är andelen 38,4 procent, i Danmark 48,4 och i Nederländerna 53,7. I Sverige så är den gängse regeln att det är parterna som förhandlar om lönerna. Om Försvarsmakten saknar ekonomiska medel för att kunna ha konkurrenskraftiga anställningsförhållanden så krävs det politiska beslut.

En organisation skall kunna byggas utifrån de krav uppgiften ställer, inte utifrån de tilldelade ekonomiska medlen för personal.

En annan viktig personalgrupp är hemvärnspersonal, som idag står för nästan hälften av Försvarsmaktens personal. Idag när man fullgör sitt kontrakt så förlorar många tusentals kronor, jämfört med att inte ta tjänstledigt och då inte göra en insats. Idag betalar försäkringskassan ut en ersättning på 90 % av sjukdomsgrundad inkomst med ett tak på 841 kr/dag (om man tjänar mer än ca 333 000 kr/år). Hemvärnspersonalen är inte sjuka för att de gör sin frivilliga plikt. Hemvärnspersonalen får endast 74 kr extra i ersättning för en helg eller röd dag. En anständig ersättning borde ju vara 100 % extra. En anställd i Försvarsmakten som gör samma jobb och dygn, får minst 2000 kr/övningsdygn + ledighet.

Noteras bör att man förlorar även tjänstepension och semesterersättning vid övning med hemvärnet. SGI:n minskar varje år då ersättningen (från FK) inte är lönegrundande.

Detta kan vara en anledning till att många lämnar hemvärnet.

Naturligtvis så måste även reservofficerarna ha löner som matchar de löner, som de har i sitt civila värv.

Med hänvisning till ovan föreslår vi förbundsstämman besluta

- att Moderaterna verkar för att Försvarsmakten har en ekonomi så att det går att erbjuda löne- och ersättningsnivåer som är konkurrenskraftiga för såväl officerare som GSS,
- att Moderaterna verkar för att Försvarsmakten inte bara prioriterar höjda ingångslöner utan även höjda slutlöner,
- att Moderaterna verkar för att hemvärnspersonalens ersättningar höjs enligt en styrande princip om att man som hemvärnssoldat inte ska göra ekonomisk förlust av att tjänstgöra,
- att motionen sänds vidare till partistämman 2019, samt
- att motionen sänds vidare till den Moderata försvarskommittén i Riksdagen.

Anders Hyllander  
Backa

Johan Fält  
Borås

Svante Bergh  
Askim

Erik Pousar  
Innerstaden

Pierre Alpstranden  
Backa

Mattias Tykesson  
St Pauli

|   |                           |                              |                               |
|---|---------------------------|------------------------------|-------------------------------|
| 1 | <i>Pontus Båth</i>        | <i>Jan Hallberg</i>          | <i>Ann-Charlotte Granfors</i> |
| 2 | <i>Torslanda</i>          | <i>Linnéstaden</i>           | <i>Innerstaden</i>            |
| 3 | <i>Tomas Sjulander</i>    | <i>David Josefsson</i>       | <i>Arne Lernhag</i>           |
| 4 | <i>Örgryte</i>            | <i>Johanneberg-Guldheden</i> | <i>Öckerö</i>                 |
| 5 | <i>Elisabeth Ottosson</i> | <i>Anders G Johansson</i>    |                               |
| 6 | <i>Lerum</i>              | <i>Skövde</i>                |                               |

## 7 **Förbundsstyrelsens yttrande**

8 Förbundsstyrelsen tackar inledningsvis motionärerna för en välskrivna motion  
9 som behandlar ett alltid lika angeläget ämne. För ett parti som sätter statens mest  
10 grundläggande funktion, det yttre försvaret, främst, kan det förstås vara klokt att  
11 inte bara nöja sig med att yttra att villkoren för de försvarsanställda ska vara goda,  
12 utan också en idé om vägen dit. Det bidrar den här motionen på ett förtjänstfullt  
13 sätt till. Partiledningen har återkommande betonat vikten av kärnstatens funktion  
14 och Förbundsstyrelsen uppfattar att motionen går i samma riktning.

15 Samtliga motionens förslag skulle på ett tydligt sätt förbättra försvarsanställdas  
16 villkor och bidrar därmed till en höjd samlad försvarsförmåga - i enlighet med  
17 tidigare inriktningsbeslut.

18 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

19 *att* bifalla motionen.

## 20 **Förbundsstämmans beslut**

21 Förbundsstämman beslutade

22 *att* bifalla motionen.

## 23 **Partistyrelsens yttrande över motion 9:1**

24 Motionärerna tar upp frågor som handlar om lön och ersättning för  
25 personalen inom Försvarsmakten och vikten av att nivån på dessa är  
26 konkurrenskraftig samt att hemvärnssoldater inte ska lida ekonomisk förlust  
27 vid tjänstgöring.

28 Partistyrelsen delar bedömningen att rimliga löner och ersättningsnivåer för  
29 de anställda inom Försvarsmakten är en viktig faktor för att myndigheten  
30 ska kunna rekrytera och behålla personal inom olika kategorier. Försvars-  
31 makten står också inför betydande utmaningar när det gäller exempelvis  
32 officersförsörjningen. En fungerande personalförsörjning är central för att  
33 Försvarsmakten ska kunna lösa och utveckla sin verksamhet, vilken ytterst  
34 syftar till att försvara Sverige.

35 Det är samtidigt viktigt att hålla i åtanke att Försvarsmakten aldrig fullt ut  
36 kommer att kunna konkurrera med de löner som erbjuds inom till exempel

privat sektor. En rimlig lön måste dock vara en del av ett helhetserbjudande som skapar attraktivitet för unga män och kvinnor att ta anställning i försvaret.

Från Moderaterna sida har vi även pekat på vikten av andra saker som till exempel ekonomiska eller utbildningsrelaterade incitament som faller ut efter en viss tid i anställning, tillgång till bra och överkomliga bostäder samt att den verksamhet som bedrivs upplevs vara relevant och utvecklande för den enskilde försvarsanställda.

Moderaterna har också drivit frågan om att Försvarsmakten måste lägga mer kraft på att skapa bra villkor för den anställda personalen. Denna personalkategori kommer fortsatt även efter återaktiveringen av värnplikten vara kärnan i myndigheten. Då är det särskilt viktigt att kunna attrahera kompetent personal till försvaret och ha en långsiktig plan för hur detta ska gå till. Vi avser fortsatt driva den linjen.

Slutligen är det viktigt att konstatera att Försvarsmaktens löner sätts av arbetsmarknadens parter inom ramen för den delegerade statliga arbetsgivarpolitiken. Sittande regering kan dock ge myndigheten i uppdrag att fokusera på specifika målsättningar som att till exempel öka attraktiviteten i anställningen.

Ytterst handlar det om vilka resurser som läggs på försvaret i stort. Genom att M-KD-budgeten antogs av riksdagen hösten 2018 kommer nivån på försvarets anslag att höjas med 10 miljarder kronor perioden 2019-2021. Detta kommer att skapa bättre förutsättningar för Försvarsmakten att se över löneläge och andra förmåner som till exempel ersättning till frivilliga resurser som hemvärnssoldater.

På sikt vill Moderaterna gå vidare och höja försvarsanslaget så att det år 2028 uppgår till två procent av BNP, vilket skulle innebära i princip en fördubbling gentemot år 2018 års nivå.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 9:1 besvarad med vad som ovan anförts.

*Motion 9:2*

## **Skyndsam aktivering av civilplikten**

**Anders G Johansson, Skövde och Andreas  
Johansson, Herrljunga – Västra Götaland**

”Ett väpnat angrepp mot Sverige kan inte uteslutas. Det kan inte heller uteslutas att militära maktmedel eller hot om sådana kan komma att användas mot Sverige. Sverige blir oundvikligen påverkat om en säkerhetspolitisk kris eller väpnad konflikt uppstår i vårt närområde. Totalförsvaret ska utformas och dimensioneras för att kunna möta väpnat angrepp mot Sverige inklusive krigshandlingar på svenskt territorium”.

Det konstaterar Försvarsberedningen i sin delrapport om det svenska totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret. Sveriges krisberedskap är, vilket beredningen också konstaterar, inte dimensionerad för att hantera ett väpnat angrepp. Den felaktiga uppfattningen om att risken för krig var obefintlig rättfärdigade att det då välutbyggda totalförsvaret raserades med början under sent 1990-tal. Det militära invasionsförsvaret stöptes om till ett insatsförsvär designat för att främst verka i begränsade insatser bortom rikets gränser. Den svenska krisberedskapen dimensionerades istället för att hantera fredstida katastrofer och olyckor. Konsekvensen är att det svenska samhället nu står utan flera av de resurser, förmågor och strukturer som krävs för att bemästra de mycket mer komplexa tillstånden krigsfara och krig.

Under närmare två decennier har ingen systematisk planering genomförts eller några andra aktiva förberedelser för höjd beredskap vidtagits. Försvarsberedningen konstaterar mycket riktigt att den återupptagna planeringen för totalförsvaret utgår från en låg nivå. Den förordar flera kloka åtgärder för att det civila försvaret ska uppnå erforderlig förmåga att lösa sina uppgifter; bland annat att värna civilbefolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna, upprätthålla en nödvändig försörjning, bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld, upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan samt att bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred.

### *Säkerställ personalförsörjningen*

Det civila försvarets personalbehov blir med de förändrade förutsättningarna och ökade ambitionerna större. Försvarsberedningen hoppas att dessa i möjligaste mån ska rekryteras på frivillig grund, men uppmanar likväl regeringen att aktivera civilplikten. Plikten har varit vilande sedan 2009. Beredningen beräknar att 600 personer kan behöva grundutbildas årligen med en utbildningstid om 60 dagar.

Utbildningar som anses behövas är bland annat räddningsman, sanerare, ammunitionsröjare samt personal för sök och räddning. 1  
2

Men trots att det uppenbarligen föreligger ett behov av att öka numerären krigsplacerad personal förordar beredningen att utbildning av civilpliktiga ska inledas först 3  
4  
2023. Även om man beaktar att viss tid åtgår för att estimerar personalbehov och 5  
6  
organisera utbildning är 5 år en orimligt och onödigt lång förberedelsestid. Särskilt 7  
8  
som grundläggande infrastruktur finns i form av Myndighetens för samhällsskydd och beredskaps (MSB) befintliga skolor i Revinge, Sandö och Rosersberg.

Civilplikten måste aktiveras snarast och grundutbildning inledas så snart det är 9  
10  
praktiskt möjligt. Det civila försvarets organisation är eftersatt och dess förmåga 11  
12  
att upprätthålla beredskap för krigsliknande tillstånd och krig är otillräcklig. Det 13  
14  
måste skyndsamt åtgärdas. Därför måste personalförsörjningen lika skyndsamt säkerställas.

Att-satser 14

att Moderaterna ska verka för att civilplikten ska aktiveras snarast och 15  
att grundutbildning av civilpliktiga ska inledas så snart det är praktiskt 16  
möjligt, 17

att motionen sänds vidare till partistämman, samt 18

att motionen sänds till Moderaternas försvarskommitté för kännedom. 19

## Förbundsstyrelsens yttrande 20

Försvaret av vårt civilsamhälle har den senaste tiden aktualiserats, och behovet 21  
av att stärka civilförsvaret aktualiserats. Motionären påpekar att även regeringen 22  
börjat ana detta, men att senfärdighet präglar regeringens förslag. Motionären 23  
efterfrågar om inte processen med att stärka vårt civilförsvaret kan skyndas på. 24  
Motionen bör därmed bifallas. 25

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta 26

att bifalla motionen. 27

## Förbundsstämmans beslut 28

Förbundsstämman beslutade 29

att bifalla motionen. 30

## Partistyrelsens yttrande över motion 9:2 31

Motionärerna föreslår att civilplikten ska aktiveras snarast och att grundut- 32  
bildning av civilpliktiga ska inledas så snart det är praktiskt möjligt. Detta 33  
utifrån det försämrade säkerhetsläget och behovet av att stärka det civila 34  
försvaret. 35

Det finns ett stort behov att stärka Sveriges totalförsvar, varav det civila försvaret är en viktig del, för att kunna höja den samlade försvarsförmågan. Sedan försvarsbeslutet 2015 har också ett arbete påbörjats för att återta totalförsvaret och det civila försvaret efter många års försummelse.

Det civila försvaret tar sin utgångspunkt i krisberedskapen och syftar till att inför och under höjd beredskap samt under krig värna befolkningen, säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna samt bidra till Försvarsmaktens förmåga att möta ett väpnat angrepp. Civilplikten användes, när den var aktiv, till att utbilda förstärkningsresurser för det civila försvaret. Sådan utbildning genomfördes senast 2005 och civilplikten gjordes vilande 2009.

Utifrån behovet att stärka det civila försvaret och befolkningsskyddet i händelse av krig föreslår Försvarsberedningen i sin delrapport "Motståndskraft" från 2017 att regeringen utreder behovet av att med stöd av 1 kap 3 a § lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt göra totalförsvarspliktiga skyldiga att genomgå mönstring och fullgöra grundutbildning med civilplikt. Beredningen betonar i sammanhanget att en eventuell grundutbildning med civilplikt så långt möjligt ska bygga på den enskildes intresse, motivation och vilja.

Moderaterna står bakom det som Försvarsberedningen föreslog i delrapporten från 2017 och kommer att verka för att dessa genomförs. Även i vår motion till riksdagen 2018/19:2821 "En robust krisberedskap och ett starkt totalförsvar" finns ett snarlikt förslag som det Försvarsberedningen framförde om att utreda behovet av en återuppväckt civilplikt.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 9:2 besvarad med vad som ovan anförts.

### Motion 9:3

## Förutsättningar försvarsövningar i Göteborg

David Josefsson, Johanneberg-Guldheden m fl –  
Västra Götaland

Vår omvärld blir säkerhetspolitiskt allt mer osäker. Sveriges geografiska läge gör att landet riskerar att snabbt bli indraget vid en väpnad konflikt i Östersjön. Göteborgs Hamn är samtidigt norra Europas viktigaste hamn och väsentlig för såväl vår import



som vår export. Om hamnen skulle stängas av skulle vi inom loppet av några dygn få ont om viktiga förnödenheter i Sverige. Vår exportindustri skulle snart få stänga ner sin produktion när man inte kan få ut sina varor till internationella kunder. Göteborg skulle därför snart drabbas vid en konflikt i vår geografiska närhet.

Därför är det viktigt att Sverige har en stark försvarsförmåga och beredda att själva och tillsammans med andra kunna försvara våra intressen, militärt om så skulle behövas. För att klara det måste dock förutsättningarna för att göra stora försvarsövningar finnas. Sedan 2012 ligger ärendet om skjutfältet i Göteborgs Södra Skärgård för avgörande hos regeringen. Ärendet är väckt av Försvarsmakten 2008 och överklagat till Mark- och Miljöödomstolen 2010.

Möjligheten att öva i skärgården är grundsten för att Göteborg ska kunna ha en fungerande militär verksamhet i Göteborg och förmåga att försvara norra Europas största hamn. Hamnen är nödvändig för varuförsörjningen till Sverige men också för vår exportindustri att få ut sina varor till världen. Därför är det också av yttersta vikt att Försvarsmakten har de bästa förutsättningarna att öva på att försvara hamnen.

Vi menar att det är helt orimligt att Försvarsmakten på ett decennium inte har kunnat få ett avgörande kring förutsättningarna för skjutfältet och att frågan legat hos regeringen halva den tiden. Detta har begränsat möjligheterna att bedriva och utveckla en god övningsverksamhet och därmed en god försvarsförmåga i Göteborg och Västsverige.

Vi vill dock lyfta frågan i ett bredare perspektiv. Idag provas Försvarsmaktens övningsbehov mot Miljöbalken som om det vore nästan vilken annan tillståndspliktig verksamhet som helst (med undantag för att tillståndet alltid provas av länsstyrelse och inte kommunal nämnd).

Med rådande säkerhetsläge bör Försvarsmakten istället ges särskilda förutsättningar att bedriva sin verksamhet. Lagstiftningen bör därför ändras så att Försvarsmakten får snabbare besked och i avvaktan på besked större möjligheter att bedriva övningsverksamhet interimistiskt.

Under hösten 2017 genomfördes försvarsövningen Aurora 17 efter beslut i regeringen. Ett av momenten var att öva på att ta emot utländsk militär trupp i Göteborgs hamn inom ramen för världlandsavtalet. Detta visade på Göteborgs hamns vikt för att kunna försvara Sverige – och därmed också tyvärr på det hot som finns mot hamnen. Samtidigt, vilket många påpekade, genomfördes inga övningsmoment som syftade på att försvara Göteborgs Hamn, Göteborg eller Västsverige från ett väpnat fientligt angrepp.

Moderaterna bör därför verka för att regeringen fattar beslut om att en större försvarsövning genomförs som syftar till att öva försvar av Göteborgs Hamn, Göteborg och Västsverige inom de närmaste åren. Detta självklart under förutsättning att Försvarsmakten tillstyrker förslaget.

1 Med anledning av ovanstående föreslås förbundsstämman besluta

2       *att*       Moderaterna verkar för att ändra lagstiftningen så att försvarsmakten  
3               snabbare får besked om tillstånd att genomföra övningsverksamhet  
4               samt ges större möjligheter att interimistiskt genomföra  
5               övningsverksamhet i väntan på tillstånd,

6       *att*       Moderaterna verkar för att regeringen fattar beslut om en större  
7               försvarsövning syftande till att försvar Göteborgs Hamn, Göteborg och  
8               Västsverige inom de närmaste åren, samt

9       *att*       motionen skickas vidare till Moderaternas partistämma.

|    |                       |                  |              |
|----|-----------------------|------------------|--------------|
| 10 | David Josefsson       | Anders Hyllander | Svante Bergh |
| 11 | Johanneberg-Guldheden | Backa            | Askim        |
| 12 | Mattias Tykesson      | Johan Fält       | Pontus Båth  |
| 13 | St Pauli              | Innerstaden      | Torslanda    |

14 **Förbundsstyrelsens yttrande**

15 Förbundsstyrelsen ställer sig bakom Göteborgs kretsstyrelsens förslag till beslut  
16 och vill tacka motionärerna för en välskriven motion. Frågorna som motionärerna  
17 tar upp handlar om Sveriges säkerhetspolitik och försvarsförmåga. Göteborgs  
18 Hamn är Norra Europas viktigaste hamn och spelar en väsentlig roll när det gäller  
19 Sveriges försörjning av varuinflöde. Omvärldsläget kan förändras snabbt och till  
20 det sämre. Sverige behöver därför vara förberedd och kunna agera snabbt och  
21 kraftfullt.

22 För att Försvarsmakten ska kunna bedriva sin verksamhet behöver frågor som  
23 rör övningsbehov avgöras snabbare än idag. Vi i Moderaterna vill därför verka för  
24 att ändra lagstiftningen så att Försvarsmakten snabbare ska få besked om olika  
25 övningstillstånd. Däremot litar vi på att Försvarsmakten själv kan avgöra vilka  
26 övningar som behövs, samt avgöra platsen där de ska utföras.

27 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

28       *att*       bifalla att-sats 1 och 3, samt

29       *att*       avslå att-sats 2.

30 **Förbundsstämmans beslut**

31 Förbundsstämman beslutade

32       *att*       bifalla att-1 och 3, samt

33       *att*       avslå att-2.

## Partistyrelsens yttrande över motion 9:3

Motionärerna pekar på den strategiska betydelsen av Göteborgs hamn och behovet av att kunna ha en fungerande militär verksamhet på Västkusten för att kunna försvara ett strategiskt viktigt område. Motionärerna föreslår därför att Försvarsmakten ska få snabbare besked om tillstånd för övningsverksamhet och möjlighet till interimistiska tillstånd samt att Moderaterna ska verka för att en större försvarsövning genomförs i Västsverige de närmsta åren.

Partistyrelsen delar motionärernas bedömning såväl när det gäller den strategiska betydelsen av området kring Göteborgs hamn samt behovet av att Försvarsmakten måste få bättre möjligheter att kunna genomföra övningsverksamhet. Viktigt i sammanhanget är att det finns tillgång på övnings- och skjutfält i alla relevanta miljöer för att försvaret ska kunna öva under realistiska förhållanden.

Processen för miljötillstånd för övningsverksamhet har på många håll i landet dragit ut på tiden alldeles för länge. Det är givetvis viktigt att tillståndprocesserna går korrekt till och att alla hänsyn beaktas, men som läget är i dag tar processerna ofta för lång tid. I ett försämrat säkerhetsläge där försvaret måste stärkas är det inte hållbart med tillståndprocesser som håller på i flera år. Skjutfältet i Göteborgs södra skärgård är ett sådant exempel.

Försvarsberedningen pekar också på detta problem i sin slutrapport "Värnkraft" från maj 2019. Beredningen skriver bland annat att övnings- och skjutfälten måste kunna medge ökad övningsverksamhet och att staten, framför allt riksdagen och regeringen men även berörda myndigheter, tydligare bör förmedla hur staten ser på försvarsfrågan och vikten av att möjliggöra en tillväxt. Moderaterna står bakom Försvarsberedningens förslag och avser arbeta för att dessa blir verklighet.

Moderaterna har varit drivande för att snabba på processen för tillståndsgivande. Vi har också fått igenom flera tillkännagivanden i försvarsutskottet i riksdagen angående att beslutsprocesserna för miljöprövningen av övnings- och skjutfält behöver ses över i syfte att förkorta handläggningstiderna, så att Försvarsmaktens möjligheter till övning inte allvarligt försvåras.

Försvarsberedningen pekar ut Västkusten med Göteborgs hamn som ett av de strategiskt viktiga områdena i Sverige i händelse av kris och krig. Beredningen lägger också konkreta förslag för att stärka försvaret på Västkusten. Moderaterna har också i motioner till riksdagen samt i vår försvarsrapport "Ett starkt försvar för att säkra Sverige" pekat på behovet att stärka försvaret av Göteborgs hamn och det omkringliggande området.

När det gäller större övningar som till exempel Aurora 17, vilken hänvisas till i motionen, anser partistyrelsen att det är mycket positivt att dessa nu genomförs i allt högre utsträckning. Övningarnas storlek och komplexitet bidrar till att höja Försvarsmaktens förmåga. Under mars 2019 genomfördes en större marin beredskapsövning på Västkusten vars syfte var att öva försvar av de viktigare hamnarna.

Det bör dock vara Försvarsmakten som expertmyndighet som avgör var Sveriges militära övningar ska genomföras för att få maximal effekt. Försvarsmakten utgår dessutom från de inriktande politiska dokumenten som försvarsbeslut, inriktningsproposition och Försvarsberedningens rapporter när de planlägger sin verksamhet. I alla de dokumenten definieras Västkusten som ett viktigt strategiskt område.

### **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

*att* bifalla motion 9:3, att-sats 1, det vill säga

*att* Moderaterna verkar för att ändra lagstiftningen så att försvarsmakten snabbare får besked om tillstånd att genomföra övningsverksamhet samt ges större möjligheter att interimistiskt genomföra övningsverksamhet i väntan på tillstånd, samt

*att* avslå motion 9:3, att-sats 2.

### *Motion 9:4*

## **Kompetensförsörjning inom försvarsmakten**

**David Josefsson, Johanneberg-Guldheden m fl –  
Västra Götaland**

Det finns en ökande medvetenhet i Sverige om att försvaret måste rustas upp. Försvarsberedningen, med representanter från samtliga riksdagspartier utom Vänsterpartiet, konstaterar i sin rapport att ett väpnat angrepp mot Sverige inte kan uteslutas eller att militära maktmedel eller hot om sådana kan användas mot Sverige för att påverka vårt land. Det finns också en stark politisk enighet om att totalförsvaret därför ska utformas och dimensioneras för att kunna möta ett väpnat angrepp mot Sverige och krigshandlingar på svenskt territorium.

Den försvarspolitiska debatten har de senaste åren handlat om hur det svenska försvaret ska rustas upp och försvaras, bland annat med nya luftvärnssystem för medelräckvidd och nya Gripenplan. Från Göteborgsmoderaterna har vi också drivit

på att ett regemente borde återupprättas i Göteborg och att Västkusten borde få  
såväl minröjningskapacitet som luftvärn för att kunna skydda Göteborgs Hamn. 1 2

Samtidigt står Försvarsmakten inför stora utmaningar att kunna rekrytera och  
bemanna upp sina förband. Problemen beror på flera orsaker. En orsak är en  
allt åldrande officerskår (fram till 2025 går 2 500 av försvarets 7 000 officerare i  
pension), en annan att många nyutexaminerade officerare väljer att sluta efter bara  
några års tjänstgöring. När det gäller rekryteringen av sjömän och soldater klarade  
försvarsmakten 2017 av att rekrytera drygt hälften av det mål regeringen satt upp  
(2 230 personer gick in i grundutbildning jämfört regeringens mål om 4 000). 3 4 5 6 7 8 9

Situationen är allvarlig och det måste till en politisk diskussion om hur Sverige  
ska kunna kompetensförsörja försvaret om vi från politiskt håll säger att vi vill höja  
försvarets förmåga kraftigt. 10 11 12

Nu återinförs pliktförsvaret, men det krävs också en diskussion om hur vi höjer  
försvarsmaktens attraktivitet som arbetsgivare. Här handlar det dels om allmänna  
anställningsvillkor och lönenivåer som successivt måste höjas. Sverige ligger idag  
efter exempelvis de nordiska länderna i lönenivå. 13 14 15 16

Men det kräver också mer oortodoxa åtgärder. Det kan till exempel vara att slopa  
pensionsåldern som en borte tidsgräns för anställning i försvaret (oavsett om man  
är yrkesofficer, reservofficer eller hemvärnsman) utan istället låta medicinsk status  
vara begränsningen. Det kan också handla om att aktivt arbeta för att minska  
antalet som slutar i förtid och att aktivt arbeta för att återanställa personer som har  
slutat. 17 18 19 20 21 22

Tittar man i andra länder kan man hitta ytterligare sätt för att öka möjligheten att  
kompetensförsörja. Både USA och Storbritannien arbetar med att kombinera  
militär tjänstgöring och universitetsstudier och i USA anställs dessutom personer  
i särskilda program utifrån sina universitetsstudier (exempelvis för att arbeta  
inom underrättelsetjänsten). I ett svenskt perspektiv kan det exempelvis vara att  
ytterligare underlätta deltidsstudier på officersprogrammet, att skriva av studielån  
för den som tjänstgör i försvarsmakten och att precisionsrekrytera personal från  
högskoleprogram. 23 24 25 26 27 28 29 30

Med anledning av ovanstående föreslår vi Förbundsstämman besluta 31

att Moderaterna verkar för att attraktiviteten hos Försvarsmakten som  
arbetsgivare ökar, 32 33

att Moderaterna verkar för flexiblare anställningsformer inom  
Försvarsmakten, 34 35

att Moderaterna verkar för fler kompetensvägar in i Försvarsmakten, samt 36

att motionen skickas vidare till Moderaternas partistämman. 37

David Josefsson  
Johanneberg-Guldheden

Anders Hyllander  
Backa

Svante Bergh  
Askim

38  
39

1 *Mattias Tykesson*  
2 *St Pauli*

*Johan Fält*  
*Innerstaden*

*Pontus Båth*  
*Torslanda*

### 3 **Förbundsstyrelsens yttrande**

4 Förbundsstyrelsen instämmer i Kretsstyrelsens yttrande och förslag till beslut.  
5 Frågorna som motionärerna tar upp är av stor angelägenhet. En av de viktigaste  
6 frågorna som diskuteras inom Försvarsmakten är kompetensförsörjning. De utma-  
7 ningarna som beskrivs i motionen är: åldrande officerskår, problem med rekrytering  
8 av sjömän och soldater, svårigheter att behålla redan utbildade officerare samt  
9 myndighetens attraktivitet som arbetsgivare.

10 Det finns flera goda exempel på hur andra länder arbetar med sådana frågor.  
11 Det kan till exempel handla om möjlighet att kombinera universitetsstudier med  
12 militärtjänstgöring, att ha mer anpassade anställningsformer eller aktivt arbeta med  
13 att attrahera militärer att välja att stanna inom yrket. Försvarsmakten borde därför  
14 få större möjlighet att ta ett samlat grepp kring problematiken för arbeta aktivt med  
15 frågan.

16 Redan nu arbetar Försvarsmakten med att förbättra lönestrukturer för GSS,  
17 gruppbefäl, soldater och sjömän. (Källa: [www.forsvarsmakten.se](http://www.forsvarsmakten.se)). Lönen för GSS  
18 har varit oförändrad sedan 2012 och från och med den 1 januari 2018 ska det gälla  
19 nya lönestrukturer.

20 Vi i Moderaterna vill verka för att höja attraktiviteten hos Försvarsmakten som  
21 arbetsgivare och har tilltro att myndigheten aktivt arbetar med att hitta lämpliga  
22 åtgärder och förslag för detta.

23 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

24 *att* bifalla att-sats 1, 3, 4 och 5 samt

25 *att* avslå att-sats 2.

### 26 **Förbundsstämmans beslut**

27 Yrkande: David Josefsson, Johanneberg-Guldheden, Göteborg, och Anders  
28 Hyllander, Backa, Göteborg, yrkade bifall till motionen i sin helhet.

29 Förbundsstämman beslutade

30 *att* bifalla motionen, enligt David Josefsson m.fl.:s yrkande.

### 31 **Partistyrelsens yttrande över motion 9:4**

32 Motionärerna föreslår att mer fokus ska läggas på att öka attraktiviteten  
33 att ta anställning, hitta mer flexibla anställningsformer samt skapa fler  
34 kompetensvägar in i Försvarsmakten.

Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning att en fungerande personalförsörjning är av central betydelse för att Sveriges försvarsförmåga ska kunna höjas. Återaktiveringen av värnplikten har varit ett viktigt steg för att stärka personalförsörjningen, men mer måste göras för att fler även ska vilja ta anställning i Försvarsmakten.

Försvaret står inför ett antal olika utmaningar när det gäller personalförsörjningen, vilket motionärerna också påpekar. Det handlar bland annat om att få fler sökanden till officersprogrammet, få fler kvinnor att bli intresserade av att arbeta i försvaret och hitta kompetent arbetskraft till mer specialiserade tjänster.

Det är för tidigt att utvärdera vilken effekt den återaktiverade värnplikten kan ha på intresset för att ta vidare anställning i försvaret. En positiv indikator syntes dock tidigare i år när rekordmånga sökte till officersprogrammet, varav många kvinnor. Många av de som sökte kom också direkt från grundutbildningen.

Moderaterna har lagt förslag i riksdagen som syftar till att öka attraktionskraften hos Försvarsmakten som arbetsgivare. Vi har bland annat föreslagit införandet av ett incitamentssystem där premier av olika slag faller ut efter en viss anställningstid.

Centralt är att Försvarsmakten kan ha ett bra helhetserbjudande som inte bara handlar om pengar. Det måste även finnas tillgång till bra och prisvärda bostäder på förbandsorterna, och att de anställda kan utvecklas och utbilda sig i sin anställning även när det gäller kompetenser som stärker deras ställning på hela arbetsmarknaden, men det handlar också om att fokus måste ligga på kärnverksamheten och en meningsfull vardag i arbetet.

Moderaterna har även föreslagit att bredda rekryteringsbasen genom att låta lämpliga personer utan behörighet antas, för att låta de som har ofullständiga betyg i de centrala ämnena läsa upp dessa vid en eventuell anställning. Mer samarbeten mellan försvaret och näringslivet när det gäller anställningar är också en viktig väg framåt. Vidare har vi pekat på möjligheten att behålla officerare längre än vad som är fallet i dag. Detta är också något Försvarsmakten arbetar med genom individuella överenskommelser.

Slutligen handlar det om resurser för att kunna göra satsningar på personalen. Genom att Moderaternas och Kristdemokraternas budget antogs av riksdagen hösten 2018 höjs nivån på försvarsanslaget med 10 miljarder kronor perioden 2019-2021. Moderaterna vill även se fortsatta höjningar av försvarsanslaget framgent så att det år 2028 uppgår till två procent av BNP.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att bifalla motion 9:4, att-sats 1, det vill säga

1 att Moderaterna verkar för att attraktiviteten hos Försvarsmakten som arbetsgivare  
2 ökar,  
3 att i övrigt anse motion 9:4 besvarad med vad som ovan anförts.

## 4 *Motion 9:5*

# 5 **En europeisk gemenskap för Kronobergs** 6 **bästa**

## 7 **Moderaterna i Kronoberg**

### 8 *Inledning*

9 Moderaterna har varit en stark röst för europeisk gemenskap i många år. Kronoberg  
10 är beroende av omvärlden, inte minst till följd av den stora exporten. Europeiska  
11 unionen (EU) är viktigt för tillväxten, men riskerar också att begränsa den strävan  
12 efter självbestämmande som länge präglat oss smålänningar. Efter valet till  
13 Europaparlamentet behövs en tydlig inriktning till våra parlamentariker.

14 EU bör koncentrera sig på några prioriterade samarbetsområden. Här vill Modera-  
15 terna i Kronoberg särskilt framhålla migration, mänskliga rättigheter och miljö- och  
16 klimatåtgärder samt trygghet och tillväxt. För att bygga ett långsiktigt och starkt  
17 förtroende för den europeiska gemenskapen behöver tendenserna mot ökad över-  
18 statlighet stoppas och unionens institutioner säkra mellanstatlighet som grunden  
19 för samarbetet. Brysselbyråkraterna behöver inte bara bli färre, utan framförallt få  
20 minskat inflytande över den nationella politiken i medlemsstaterna.

21 Kronoberg ska vara ett länsförbund i Moderaterna med höga ambitioner att delta i  
22 politikutvecklingen. Vi sätter Kronoberg först, men vet att det som är bra för krono-  
23 bergarna också gynnar hela Sverige. Vi vill se ett Europa för hög trygghet, hållbar  
24 tillväxt och stark tillit – inte pekpinnar eller byråkrater. En europeisk gemenskap för  
25 Kronobergs bästa.

### 26 *Ja till samarbete, nej till överstatlighet*

27 EU-länderna är och ska få vara olika. Fördragets portalparagraf om en allt  
28 närmare union drar gemenskapen i fel riktning. Istället bör unionen ställa om till att  
29 koncentrera sig på en handfull prioriterade gemensamma områden, och i övrigt  
30 vara en plattform för bilateral samverkan mellan två eller flera länder. Vissa kanske  
31 vill samarbeta om fiskekvoter, andra om minimilöner – EU ska däremot inte pådyvla  
32 medlemsländerna något av det.

33 Familjepolitiken är Bryssels senaste erövring. Efter beslut ska alla länder kvotera  
34 föräldraförsäkringen. För Sveriges del innebär kraven ingen förändring, och oavsett



åsiikt i sak är det farligt att EU släpps in i det socialpolitiska området. Sverige ska inte utsättas för litauisk syn på HBTQ-rättigheter, polsk abortlagstiftning eller tysk sambeskattniing.

Moderaterna i Kronoberg vill se en smal, men stark Europeisk Union. Vi menar att EU kraftigt behöver reducera sina kompetensområden, och koncentrera sig på att de områden som bättre hanteras gemensamt fungerar väl. Idag brister EU i flera områden som all energi borde läggas på att samarbeta kring. Migrationen är ett tydligt exempel på där EU-samarbetet behövs, men misslyckas.

Storbritanniens utträde ur EU är ett inte oväsentligt hot mot gemenskapens framtid. Sverige och Storbritannien har under lång tid krokad arm i motståndet mot vissa systerpartiers federalistiska ådra, och lyckats hindra diverse dumheter som skulle utvidga EU:s makt över medlemsstaterna.

EU är ett mellanstatligt samarbete, men dras ned av federalister och förespråkare av ökad överstatlighet. Även i den egna partigruppen finns oroväckande exempel; systerpartier i andra medlemsländer har anslutit sig till Emmanuel Macrons förslag om en europeiska finansminister och att stärka parlamentets roll över minister-rådet. Såväl svenska som europeiska liberaler tenderar att välja överreglering, övervakning och överstatlighet som svar oavsett fråga. Macrons nyss presenterade agenda inför EU-valet präglas av rädsla: för populisterna och digitala jättar, för kapitalismen och konkurrenterna, för Brexit och för hat på internet, och allra mest för *status quo* i unionen.

Moderaterna bör arbeta fram en rad förslag som istället säkerställer mellanstatlig-heten och minskar regleringarna. Ministerrådet är det organ som har förankring till de nationella parlamenten. Ministerrådet är att jämföra med senaten, och företräder medlemsländerna. De positioner den svenska regeringen för där ska demokratiskt förankras i riksdagens EU-nämnd, vilket dessutom ger tillräcklig folklig förankring. Ministerrådet räcker därför som lagstiftande församling i EU.

Europaparlamentet bör avskaffas i syfte att stärka mellanstatligheten i gemenska-pen, på bekostnad av överstatligheten. Ett gemensamt parlament är en federa-listisk tanke och Moderaterna bör därför verkar för dess avskaffande. Det återtar inflytande till de nationella parlamenten och regeringarna – ett viktigt steg för att återta inflytande från brysselbyråkrater, till svenska folket.

Europaparlamentets avskaffande skulle därutöver minska kostnaderna för admi-nistrationen markant och avsluta den utdragna debatten om att parlamentet flyttas mellan Bryssel och Strasbourg. De viktiga EU-frågorna skulle samtidigt förskjutas till de nationella valen och få rättmätig uppmärksamhet där de hör hemma. Det skulle förtydliga att *Sverige är EU*, och att EU inte är något "där borta".

### *Migration*

Europas länder har länge dragit nytta av öppenhet mot omvärlden och globali-seringen. Samarbete, handel och underlättad rörlighet har bidragit till byggandet

1 av Europas välfärd. I ett framtidsperspektiv för såväl Sverige som Europa är det  
2 avgörande att tilltron till globalisering, rörlighet och öppenhet växer sig starkare.  
3 Samtidigt har de senaste årens flyktingrekord till Sverige och ett havererat  
4 EU-samarbete kring migrationen ställt mycket på ända.

5 En EU-gemensam migrationspolitik bör bygga på en skarp yttre gräns och  
6 EU-drivna asylcenter utanför EU. Dit kan flyktingar söka asyl, få sin ansökan  
7 behandlad och sedan fördelas mellan medlemsstaterna proportionerligt. Medlems-  
8 ländernas mottagande bör utgå ifrån kvoter, där såväl demografi som ekonomi är  
9 styrande. Länderna bör fritt få besluta om mottagande utöver kvoterna. EU:s totala  
10 mottagande blir då kvoterna plus ländernas eventuella nationellt beslutade extra  
11 åtagande.

12 Den enda vägen in i EU bör vara genom asylcenter utanför unionen. Det skulle  
13 avsluta det humanitära lidandet på Medelhavet och kraftigt reducera möjligheterna  
14 för organiserad brottslighet att finansieras med människosmuggling. Samtidigt  
15 skulle den fria rörligheten inom EU kunna återupprättas. För de länder som inte  
16 följer kvoten behöver skarpa ekonomiska sanktioner införas. Vid sidan av detta kan  
17 varje enskilt medlemsland utöver den EU-gemensamma kvoten bestämma en egen  
18 kvot eller system för mottagande.

#### 19 *Mänskliga rättigheter och säkerhet*

20 EU ska vara en union för demokratier och demokrati. Kraftfulla sanktioner krävs när  
21 medlemsländer bryter mot grundläggande fri- och rättigheter. Bland de värden EU  
22 ska försvara finns rätten till liv, frihet och egendom; EU ska stå på rättsstatens sida  
23 och värna fria och oberoende domstolar och media; pluralistiska partisystem med  
24 fria och öppna val är grundläggande i den europeiska demokratisträvan som alla  
25 medlemsländer behöver vara en del av.

26 EUs stora demokratiska åtagande är också utåtriktat. Kraftiga sanktioner krävs mot  
27 Europas sista diktatur, Belarus, och ryska aggressioner. Annekteringen av Ukraina  
28 kan inte hållas. EU behöver agera ekonomiskt och diplomatiskt.

29 En stark europeisk gemenskap förutsätter trygghet. Polisiärt samarbete för att  
30 bekämpa internationell brottslighet, terrorism och så vidare är nödvändigt. EU ska  
31 samtidigt inte bygga upp en parallell struktur till säkerhetsalliansen Nato; försvars-  
32 samarbetet bör kretsa kring frivillighet för medlemsländerna och koncentrera sig på  
33 övning eller utveckling, inte uppbyggnaden av en EU-armé - som vissa medlems-  
34 länder föreslagit. Nato och EU är båda viktiga motvikt till Ryssland och Kina.

35 Brottsligheten blir allt mer gränsöverskridande och kräver nära samarbete mellan  
36 nationella myndigheter. Europol har en viktig funktion för att bekämpa grov orga-  
37 niserad brottslighet, och de nationella underrättelseorganen behöver samarbeta  
38 i större utsträckning. Gemensamma DNA-register och fingeravtrycksdatabas är  
39 två exempel på hur EU kan användas för att stärka polisens förutsättningar att  
40 bekämpa brott. Vid gränskontroller och i andra sammanhang där identitet kontroll-

eras bör EU eftersträva att gemensam standard är biometrisk identitetshandling, för att minska risken för falska dokument.

EU är en inkluderande västerländsk värderingsgemenskap. Det innebär att man kan välja att vara europeisk, och man kan välja att inte vara det – oavsett var man är född. Den europeiska gemenskapen behöver vara välkomnande och tillåtande, men inte värderingsneutral. Vissa saker ska vara rätt, och andra saker ska vara fel. Demokrati, lika värde och rätten till liv, frihet och egendom är grundläggande västerländska värderingar. Vår idégemenskap hotas fysiskt och ideologiskt av bland andra våldsbejakande extremister från det som kallats Islamska Staten (IS).

Betydande risker finns förknippade med om så kallade IS-återvändare accepteras i Schengen och den fria rörligheten. Det gör frågan om terroristerna EU-gemensam. Vi bör eftersträva en internationell krigstribunal och gemensamt förvar. Möjligen kan även EU hantera var personerna ska avtjäna sina straff för terrorbrott.

### *Miljö och klimat*

Klimathotet är globalt. Sveriges möjligheter att påverka jordens framtid är begränsade. EU är däremot en nivå med kraft att förändra framtiden för planeten. EU bör koncentrera sina åtgärder kring infrastruktur, innovation och institutioner.

Fysisk och digital infrastruktur är betydelsefullt för att knyta samman kontinenten och bidra till en hållbar framtid. Moderna tågspår, elektrifiering av vägnätet och uppkoppling är goda exempel på hur EU kan stötta ett minskat CO2-avtryck.

Klimatet kan bara räddas i nära förening med fortsatt ekonomisk tillväxt. Innovationer som driver företag framåt med växande ekonomi och minskande utsläpp är ett centralt mål. Utveckling av alternativa energikällor, ny forskning om hållbar produktion och stöd till spjutspetsforskning kan ta den europeiska ekonomin framåt mot en grönare framtid där välbefindandet och utsläppen går åt olika håll.

Äganderätten ska inte begränsas av EU-direktiv. Skogsnäringen är ett exempel av särskild betydelse för Kronoberg. Istället för att reglera skogsbruket bör EU koncentrera sin skogspolitik till att främja nya sätt att tillvarata trä i exempelvis förpacknings-, drivmedels- eller textilproduktion.

EU ska inte ha beskattningsrätt. Det är en viktig princip som Moderaterna företrätt i alla år. Vi har hindrat transaktionsskatter och andra försök till tillväxthämmande överstatlighet. Samtidigt är forskare överens om att en utsläppsskatt som internaliserar samhällskostnaden av utsläpp vore det bäst fungerande styrmedlet för att klara klimatet. EU bör därför utforma ett ram- och regelverk för en teknikneutral klimatskatt enligt PPP (*pollutor pay's principle*, som går ut på att den som släpper ut ska betala för skadan av utsläppet). Länderna ska själva få välja skattesats och delar av utformningen, men uppmuntras att ingå i det EU-gemensamma systemet med en rekommenderad nivå som motsvarar det skattade priset för utsläppen.

1 *Ja till tillväxt, nej till byråkrati*

2 Det finns flera viktiga samarbetsområden, men grunden läggs med en fortsatt stark  
3 ekonomisk utveckling. Den viktigaste uppgiften Moderaterna i Kronoberg ser för  
4 EU är därför att främja tillväxt. EU står inför flera svåra utmaningar, och vänsterpar-  
5 tierna i Europa försöker med en rad politiska förslag försämla förutsättningarna för  
6 en stark ekonomi.

7 EU kan inte bli en försäkring för misskötta sydeuropeiska ekonomier, utan behöver  
8 hålla i och hålla ut med åtstramningskraven när populistiska regeringar eller socia-  
9 lister ställer ut ofinansierade löften. Svenska skattebetalare ska inte bära risken för  
10 den italienska Femstjärnerörelsens medborgarlönslofte, för att nämna ett exempel.

11 Storbritanniens utträde har väckt frågan om budgetens omfattning. Två positioner  
12 har presenterats: 1) Storbritanniens medlemsavgift fördelas på de kvarvarande  
13 medlemmarna för att hålla intäkterna (och utgifterna) konstanta eller 2) utgifterna  
14 behöver minska med motsvarande Storbritanniens medlemsavgift, så att medlems-  
15 avgifterna hålls konstanta för medlemsländerna. Socialdemokraterna har här intagit  
16 det rimliga av de två alternativen (2). Moderaterna bör gå fram med ett tredje: att  
17 EU-avgiften varken ska öka eller bibehållas, utan sänkas. Konsekvensen är att  
18 utgifterna i EU behöver minska mer än vad britternas utträde orsakar i intäktsbort-  
19 fall. Ett besparingstryck är det enda som kan framtvinga omprövning av befintliga  
20 utgifter.

21 Arbetet för en stram EU-budget är inte alltid i medvind ens i den egna partigrup-  
22 pen. Kommissionens ordförande och EPP-företrädaren Jean-Claude Juncker har  
23 lyft fram avgiftsfria terrakottor som en viktig politisk seger. Om den europeiska  
24 gemenskapen bygger på fritt tågluffande är läget mer allvarligt än befarat. Ett  
25 annat, och ekonomiskt långt mer omfattande, exempel är jordbrukssubvention-  
26 nerna. Där intar flera av våra samarbetspartier en protektionistisk hållning, medan  
27 vi ser hur subventionerna snedvrider och sammantaget missgynnar det svenska  
28 jordbruket.

29 Varje förslösad krona är lika mycket en stöld från folket vare sig beslutet tagits  
30 i kommunen, regionen, riksdagen eller något EU-organ. Här krävs fasthet i den  
31 ekonomiska politiken.

32 Medlemsavgiftens konstruktion straffar tillväxt. Avgiften är en andel av medlem-  
33 slandets bruttonationalinkomst (BNI). BNI skiljer sig från bruttonationalprodukten  
34 (BNP) i att BNI även inkluderar in- och utflöde av inkomster över landets gräns,  
35 vilket ger en bättre bild av landets samlade konsumtionsutrymme än BNP. För  
36 öppna ekonomier som den svenska är det inte gynnande. Länder med snabbt väx-  
37 ande ekonomier får därmed en snabbt växande EU-avgift. I så mening är avgiften  
38 snarare än omfördelande skatt på medlemslandets tillväxt. Istället bör EU-bud-  
39 geten sättas i monetära termer och fördelas proportionerligt efter befolkning. EUs  
40 verksamhet bör inte växa i takt med tillväxten, utan snarare minska oaktat den  
41 ekonomiska utvecklingen.

Kronoberg har störst exportvärde per invånare i hela Sverige. Vi är beroende av frihandel och tillväxt. EU gör ett viktigt arbete för att sluta handelsavtal på unionens vägnar med andra ekonomier. Det ger en större styrka än om länderna sluter egna avtal. Samtidigt bör unionens handelsavtal inte begränsa länderna från att ha bilaterala handelsavtal där EU saknar ett bättre, gemensamt avtal.

En europeisk gemenskap som bygger tillit, tillgänglighet och tillväxt i hela Europa är också ett samarbete för Kronobergs bästa. Kortfattat innebär det att Europeiska Unionen behöver koncentrera sig på kärnuppdraget och uppgifter som är nödvändiga att hantera gemensamt. I övrigt bör EU kunna tjäna som en plattform för samverkan i andra lovvärda frågor, men inte utsätta länderna för överstatlighet eller överreglering. Samtidigt som EU gör alldeles för mycket, är samarbetet för svagt på flera prioriterade områden; migration, mänskliga rättigheter och miljö behöver ett fördjupat samarbete.

#### Att-satser

- att 1* Portalparagrafen i fördraget om Europeiska Unionen (FEU) om en "ever closer union" bör revideras för att förtydliga mellanstatligheten.
- att 2* För att förtydliga mellanstatligheten och minska kostnaderna för EU-byråkratin ska Ministerrådet vara den enda lagstiftande församlingen i unionen, och Europaparlamentet avskaffas.
- att 3* Utveckla EU som en plattform för mellanstatliga samarbeten, där inte alla medlemsländer behöver ingå.
- att 4* EU blir smalt och starkt, där migration, mänskliga rättigheter, miljö- och klimat, säkerhet och tillväxt är prioriterade frågor.
- att 5* Införa ett gemensamt kvotflyktingsystem med asylcenter utanför den yttre gränsen, där migranter söker asyl. Migranterna som beviljas uppehållstillstånd ska sedan fördelas mellan medlemsländerna.
- att 6* Kraftfulla sanktioner vidtas mot Ryssland för annekteringen av Krim och andra aggressioner mot medlemsstater eller allierade.
- att 7* Stoppa ett parallellt försvarssamarbete inom ramen för EU, utan istället förstärka samverkan mellan europeiska underrättelsetjänster och för militär materielutveckling.
- att 8* Förstärka Europol och det gemensamma arbetet mot terrorism, grov organiserad brottslighet och våldsbejakande extremism.
- att 9* Fördjupa underrättelsesamarbetet i EU och upprätta gemensamma databaser för exempelvis DNA och fingeravtryck.
- att 10* EU tar initiativ till en internationell krigsribunal för IS-terrorister.
- att 11* Infrastruktur, innovationer och institutioner prioriteras i den europeiska miljö- och klimatpolitiken.
- att 12* Stötta modern tågtrafik, elektrifierat vägnät och digitalisering i Europa.

- 1        *att 13*      Investera i spjutspetsforskning till stöd för klimatomställning, exempelvis  
2                    utsläppsfria energikällor eller träbaserade förpackningar, drivmedel och  
3                    textilier.
- 4        *att 14*      Inte begränsa äganderätten, exempelvis för skogsnäringen.
- 5        *att 15*      Upprätta ett gemensamt ramverk för nationellt beslutad utsläppsskatt  
6                    enligt pollutor pay's principle. EU ska inte ha egen beskattningsrätt.
- 7        *att 16*      Minska EU-budgeten och den svenska EU-avgiften.
- 8        *att 17*      Förändra EU-avgiften, så att den inte straffar medlemsländer med hög  
9                    tillväxt eller stor export.
- 10       *att 18*      Reducera strukturfonderna och regionalstöden. Utjämningen i EU ska  
11                    ske med marknadsekonomi och institutionalism, inte straffavgift för rika  
12                    länder och bidrag till fattigare länder.
- 13       *att 19*      Reducera jordbrukssubventionerna, för mer rättvis konkurrens för det  
14                    svenska jordbruket.
- 15       *att 20*      Eftersträva fler och mer omfattande frihandelsavtal med lika villkor för  
16                    alla inblandade parter.
- 17       *att 21*      Tillåta medlemsländerna att stifta bilaterala avtal med ökad frihandel, där  
18                    de gemensamma avtalen utgör miniminivå.

## 19    **Förbundsstämmans beslut**

20    Förbundsstämman beslutade (i enlighet med förbundsstyrelsens förslag)

21        *att*        Anta propositionen

22        *att*        Sända propositionen till Moderaternas partistämma

## 9

### 23    **Partistytrelsens yttrande över motion 9:5**

24    Motionen är omfattande och innehåller ett flertal förslag gällande EU i frågor  
25    som rör samarbetets utformning, migration, säkerhet, miljö och klimat, samt  
26    tillväxt och EU:s budget.

27    Partistytrelsen välkomnar en idédebatt om Europasamarbetet. Vad gäller  
28    samarbetets former konstaterar partistytrelsen dock att motionärerna vill  
29    se förhållandevis långtgående förändringar som avviker från den linje som  
30    Moderaterna hittills drivit och som vann framgång i det senaste Europa-  
31    parlamentsvalet. Partistytrelsens uppfattning är att Moderaterna fortsatt  
32    bör verka för att EU fokuserar på att lösa medlemsstaternas gemensamma  
33    problem, till exempel vad gäller gränsöverskridande brottslighet, invandring  
34    och klimat. På dessa områden behövs ett mer effektivt och fördjupat  
35    Europasamarbete. Däremot bör EU inte ges beslutanderätt över exempelvis  
36    medlemsländernas arbetsmarknadspolitik, eller andra frågor som medlems-

länderna bäst beslutar om själva. Att flytta mer makt till Bryssel är inte ett självändamål.

Vad gäller migration konstaterar partistyrelsen att motionärernas förslag i huvudsak överensstämmer med den linje som beslutades vid arbetsstämman 2017.

Vad gäller fred och säkerhet spelar EU en avgörande roll. Mot den bakgrunden ska Moderaterna verka för en förstärkning av Europol, samt att Sverige inom EU aktivt bör bidra till att utveckla en gemensam europeisk försvars- och säkerhetspolitik. Ett exempel på denna gemensamma hållning är att EU har infört sanktioner mot Ryssland som en följd av den ryska annekteringen av Krim. Vidare menar partistyrelsen att det vore positivt om EU:s medlemsländer gemensamt kunde verka för en internationell tribunal för IS-terrorister.

Partistyrelsen konstaterar också att ett tydligt löfte från Moderaterna inför årets Europaval var att göra Sverige tryggare. Att stärka Europas polis- och säkerhetssamarbete med både resurser och befogenheter var en bärande del av det löftet.

Vad gäller miljö och klimat måste Europasamarbetet inriktas på åtgärder som effektivt bidrar till att minska utsläppen och hejda klimatförändringarna. Det behövs både mer förnybar energi och mer kärnkraft i Europa. Varje klimatkrona måste också göra största möjliga nytta – oavsett om åtgärderna rör industrin, transporter eller någon annan sektor. Därutöver har Moderaterna föreslagit att EU:s forskningsbudget på sikt bör fördubblas, vilket har stor potential att bidra till innovationer på miljö- och klimatområdet. Partistyrelsens delar motionärernas uppfattning att skogspolitiken fortsatt ska beslutas i Sverige. Dock instämmer partistyrelsen inte i förslaget om att EU ska fastställa ett ramverk för en nationellt beslutad utsläppsskatt.

Vad gäller tillväxtfrågor menar partistyrelsen att EU:s budget behöver reformeras och att pengarna ska användas på ett effektivare sätt. Moderaterna arbetar för att Sveriges avgift till EU inte ska öka och att den omfattande bidragspolitiken, genom struktur- och regionalfonderna, ska minska. Även jordbruksstödet bör på sikt minska, dock under förutsättning att villkoren för svenska bönder förbättras genom lägre skatter och regelförenklingar. EU bör också sträva efter att sluta fler frihandelsavtal och fördjupa den inre marknaden.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

*att* bifalla motion 9:5, att-satserna 6, 8, 10, 12, 14, 16, 19 och 20, det vill säga

*att* kraftfulla sanktioner vidtas mot Ryssland för annekteringen av Krim och andra aggressioner mot medlemsstater eller allierade.

*att* förstärka Europol och det gemensamma arbetet mot terrorism, grov organiserad brottslighet och våldsbejakande extremism,

*att* EU tar initiativ till en internationell tribunal för IS-terrorister,

*att* stötta modern tågtrafik, elektrifierat vägnät och digitalisering i Europa,

*att* inte begränsa äganderätten, exempelvis för skogsnäringen,

*att* minska EU-budgeten och den svenska EU-avgiften,

*att* reducera jordbrukssubventionerna, för mer rättvis konkurrens för det svenska jordbruket,

*att* eftersträva fler och mer omfattande frihandelsavtal med lika villkor för alla inblandade parter, samt

*att* avslå motion 9:5, att-satserna 1-4, 7, 21, samt

*att* i övrigt anse motion 9:5 besvarad med vad som ovan anförts.

## Motion 9:6

# Allmän plikttjänst för både män och kvinnor

## Mats Johnsson, Alvesta – Kronoberg

Sverige har sedan länge haft ett system med allmän värnplikt, detta avskaffades 2010. Värnplikten var och är en viktig grund för rikets försvar, det är dags att återinföra den nu. Under de år som gått sedan avskaffandet har stabiliteten i vår nära omvärld minskat, samtidigt som trovärdigheten för vår förmåga att försvara oss har minskat inom alla områden. Vi behöver på alla sätt höja vår försvarsförmåga.

I en ny form av plikttjänst där både, män och kvinnor engageras understryks vikten av att alla medborgare deltar brett i uppgifter som stödjer och skyddar vårt land och samhällssystem. På så sätt kan alla bli delaktiga i att stärka vårt öppna samhällssystem. Uppgifterna kan ha både civil och militär karaktär. Civila uppgifter skulle kunna vara inom civilförsvaret, katastrofberedskap i form av stora naturkatastrofer, större avbrott inom el- och vattenförsörjning och stora folkvandringar. Försvarets behov av personal skulle också säkerställas. Som ett första steg bör vi därför snarast påbörja allmän mönstring av alla svenska 18-åringar. Därefter bör vi sedan fatta beslut om hur de resurser vi får fram bäst kan utnyttjas, vilken vidare utbildning som behöver skjutas till och vilka nya möjligheter vi kan se.



## Att-satser

- att* allmän mönstring införs för både män och kvinnor
- att* som en följd av mönstringen, allmän plikttjänst införs för lämpliga män och kvinnor

## Förbundsstyrelsens yttrande

Försvarsfrågan har alltid haft en central och betydande roll hos moderaterna. Det är viktigt att Sverige har ett starkt och dugligt försvar. Oroligheterna i vår närhet och i världen, kräver att Sverige har ett försvar som håller måttet både i fredstid och i krigstid. De senaste årens nedrustning av vårt försvar har oroat många medborgare, samtidigt som oroligheterna och hoten i vår närhet blir allt fler. Försvarsfrågan har verkligen aktualiserats den senaste tiden.

Allt sedan den allmänna värnplikten upphörde 2010 har frågan hur det svenska försvaret ska vara bemannat varit aktuell. Den frivilliga militära grundutbildningen som ersatte plikttjänstsystemet från 1901, har haft många svårigheter. Problem med att rekrytera rätt personal, svårigheter att behålla kompetent personal och ett allt högre krav på likvärdiga arbetsvillkor och arbetsmiljö med civilsamhället, har gjort att frågan om plikttjänst aktualiserats igen. Värnpliktssystemet bygger på civilplikt och allmän tjänsteplikt som en del av totalförsvarsplikten. Under början av 2000-talet var värnpliktssystemet utbyggt och utgjorde en del i den svenska totalförsvarsplikten, där även civilplikt och allmän tjänsteplikt ingår. Genom ett mönstringssystemvaldes de värnpliktiga ut till en grundläggande militär utbildning. Efter fullgjord utbildning krigsplacerades varje vapenför man mellan 18 och 47 års ålder till att fullgöra obligatoriskt värnpliktig i Sverige.

Motionärerna skriver i sin motion att man vill införa en ny form av plikttjänst för både män och kvinnor där mönstring ska ske vid 18 års ålder. Plikttjänsten skulle sedan kunna omfatta tjänst i försvarsmakten och i civilförsvaret och detta skulle kunna användas vid katastrofberedskap, naturkatastrofer och vid avbrott inom el- och vattenförsörjning.

Ett ytterliga skäl att införa plikttjänst skulle vara att många ungdomar idag är arbetslösa, med tristess och håglöshet som följd. Dagens svårigheter med integration av den senaste tidens nyanlända, skulle också underlättas genom en förstärkt och gemensam känsla för det svenska samhället och för vårt fosterland.

Förbundsstämman föreslår förbundsstämma besluta

- att* bifalla motionen
- att* föreslå stämman att ta motionen som sin egen och skicka den vidare till nästkommande partistämman

## **Förbundsstämans beslut**

Förbundsstämman beslutade

att bifalla motionen

### **Reservation för eget yrkande:**

Anna Gustbée, Anna Tenje, Sonja Emilsson, Roland Gustbée, Maria Strand  
Gustbée

### **Reservation i ärende allmän plikttjänst:**

Försvaret är och förblir en mycket viktig fråga för vårt parti och Sverige som land. Utvecklingen i vår omvärld med ökad terrorism, krig och stora flyktingströmmar påverkar oss dagligen. Det säkerhetspolitiska läget i Sveriges närområde är mer osäkert än på länge. Den ryska aggressionen mot Ukraina tillsammans med den ökade militära aktiviteten i Östersjöregionen har lett till ökade spänningar där konfrontationer och incidenter tillhör vardagen.

När osäkerheten och den upplevda otryggheten ökar är det lätt att bli nostalgisk, blicka bakåt och välja gamla hjulspår. Erfarenheter visar dock sällan om någonsin att saker och ting var bättre förr och att nya utmaningar kan hanteras med gamla lösningar. Att frågan kring allmän värnplikt återigen väcks är en reaktion på vår bristande försvarsförmåga, och då kan det vara värt att påminna om varför Sverige avskaffade värnplikten 2010. När militärteknologin blev allt mer avancerad fick försvaret större nytta av en mindre krets professionella soldater med hög utbildning än av hundratusentals svenska män som fått en hastig militärutbildning som de mest mindes lumparhistorier ifrån. Om en sådan värnpliktsarmé hade mött en modern angripare hade resultatet blivit ett blodbad på unga svenska män.

Vi vill vara tydliga på en punkt, vi är inte emot försvaret eller emot militär tjänstgöring. Tvärtom vill vi stärka det svenska försvaret och hoppas att fler duktiga tjejer och killar ska vilja göra militär träning och bli militärer. Det vi är emot är tvång. För en liberal moderat kan värnplikten aldrig vara en förstahandslösning eftersom tvångsrekrytering är oförenligt med att sätta individers frihet i främsta rummet. Värnplikten är en betydande frihetsinskränkning. Staten tar omkring ett år av vuxna, myndiga människors liv i anspråk och bestämmer vad de ska göra och var de ska befinna sig. Det är inget litet tvång. Vi kan förstå de som av missriktad omsorg om ett starkt försvar överväger värnplikt som ett nödvändigt ont. Men att se tvånget och underordningen som självändamål är något annat. Värnplikten står i strid med precis de värden som militären är rustad för att försvara, svenskarnas oberoende och självbestämmande.

Vi är medvetna om att alla moderater inte är lika intresserade av individuell frihet som undertecknade, men då finns det all anledning att se till de ekonomiska argumenten när det gäller värnplikten. Man behöver förstås inte gå så långt som till kommunistiska diktaturer för att inse pliktssystemets svagheter. Flera studier

har visat att den ekonomiska tillväxten sjunker i länder som tvingar stora ungdomskullar till värnpliktsutbildning och ska det vara någon poäng med värnplikt måste en stor andel av årskullarna tas ut till tjänstgöring. Den som gör plikttjänst är inte produktiv på annat håll. Om man antar att halva årskullen tjänstgör ger försiktiga beräkningar att det långsiktigt sänker BNP runt 1 %. Det är nästan 40 miljarder kronor årligen, det vill säga i nivå med hela dagens försvarsbudget. Och det innan man börjar betala en enda krona för själva den militära träningen.

Många nostalgiker lyfter ofta argument som att värnplikten skulle haft en fostrande effekt. De vittnar om hur militären kunde få ordning på unga, vilsna pojkar bättre än föräldrarna kan. Den värnpliktige fick möta ett tvärsnitt av samhället och lära sig att respektera varandra. Vi tror att det finns lika många historier om utanförskap, rasism, kränkande behandling, pennalism och sexuella trakasserier som kanske annars inte ägt rum. Forskarnas analyser tyder dessutom på att den generation svenskar som slapp värnplikten är mer tolerant, skötsam och inriktad på samarbete än de föregående.

Vår slutsats är att värnplikten är otidsenlig. Vapen och spetsteknik som kräver god utbildning för att hantera spelar allt större roll för svensk försvarsförmåga. Soldater ska också kunna sättas in i konflikter utomlands. Det talar för att rekrytera motiverade personer, frivilligt. Här måste försvaret bli bättre på att locka personer med den kompetens som krävs, men det är något annat än att sysselsätta flertalet ungdomar i enlighet med värnpliktstanken.

Vi anser att Försvaret bör få ökade resurser, men de ska användas effektivt, och att gå tillbaka till ett 90-talsförsvar vore emotionellt snarare än effektivt. Yrkesförsvaret kan utvecklas med mindre resurser än den kolossala satsning ett fullt utvecklat värnpliktsförsvar skulle kräva. Och det utan en tvångsrekrytering som stora delar av världen har avfärdat.

### Reservation till förmån för avslagsyrkande:

Johan Hultberg

## Partistyrelsens yttrande över motion 9:6

Motionären menar att det försämrade omvärldsläget motiverar att allmän mönstring för män och kvinnor införs samt föreslår även att det införs en allmän plikttjänst för män och kvinnor där de deltar i det civila försvaret för att höja beredskapen.

Sveriges beredskap behöver höjas utifrån det försämrade omvärldsläget vi har sett växa fram under de senaste åren. Åtgärder har också vidtagits för att stärka totalförsvaret. Det vill säga både det militära och det civila försvaret. Den utvecklingen måste fortsätta för att stärka Sveriges totalförsvaret i en orolig tid.

Personalförsörjningen när det gäller både militära och civila uppgifter i händelse av höjd beredskap och krig har stärks. Det handlar bland annat om att värnplikten har återaktiverats efter att ha varit vilande under några år. Det förbättrar möjligheterna att fylla upp krigsförbanden och stärker på sikt möjligheterna att rekrytera anställda officerare, soldater, sjömän och grupp-befäl. Försvarsmaktens personalförsörjning kommer framgent att vila på en kombination av frivillighet och plikt. Vi moderater bejakar den lösningen.

Det framtida behovet av utbildade totalförsvarspliktiga, vilket idag utgör cirka 4 000 personer per år och på sikt cirka 8 000 per år, gör det inte nödvändigt att ta ut hela årskullar för mönstring. Totalförsvarets rekryte-ringsmyndighet beräknar att det behövs cirka 3,5 individer till mönstring för varje uttagen person. Från Moderaternas sida anser vi också att det är bra att det fortsatt finns ett stort inslag av intresse och vilja hos den enskilde när personer tas ut till mönstring.

Såväl Moderaterna i riksdagen som Försvarsberedningen har dessutom lagt fram förslag på att utreda om även civilplikten bör återuppväckas för att fullt ut kunna bemanna det civila försvaret. Försvarsberedningen föreslår i sin delrapport "Motståndskraft" från 2017 att regeringen utreder behovet av att med stöd av 1 kap 3 a § lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt göra totalförsvarspliktiga skyldiga att genomgå mönstring och fullgöra grundut-bildning med civilplikt.

Moderaterna står bakom Försvarsberedningens förslag och anser att bered-ningens rapporter utgör ett fundamentalt underlag inför nästa försvarsbe-slut. Vi avser arbeta för att förslagen i rapporterna också blir verklighet.

## **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

att anse motion 9:6 besvarad med vad som ovan anförts.

### **Reservation**

Benjamin Dousa reserverade sig till förmån för avslag på motion 9:6, att-sats 2.

## Motion 9:7

# Säkra samhällets försörjningsmöjligheter vid kriser

Bengt Lennhammar, Norra Tjust – Kalmar

I stort sett alla funktioner i det svenska samhället är optimerade för att leverera varor och tjänster till lägsta kostnad. Systemet är effektivt men känsligt för störningar. Inhemska lager av mat och medicin räcker för några få dagars konsumtion. Vi är därför beroende av att utländsk produktion och att det internationella och nationella transportsystemet fungerar i stort sett klanderfritt.

I en allt oroligare värld är vi således beroende av internationell stabilitet för vår dagliga försörjning och den totala nedrustningen av civilförsvar och övrig civil beredskap gör att Sverige inte ens kan klara mindre kriser utan ytterst allvarliga konsekvenser som svält.

Rysslands agerande på senare år har ökat den militära hotbilden. Förutom ett väpnat angrepp mot vårt land finns dock mer sannolika hot med risk för allvarliga konsekvenser för livsmedels-försörjningen. Till exempel:

- Sverige har Europas lägsta självförsörjningsgrad
- Snart sagt alla samhällsfunktioner är numera extremt beroende av ett IT-system som är både billigt och dessvärre förhållandevis lätt att störa ut. Myndigheter, infrastruktur – som transportsystem och telekommunikationer – och företag utsätts dagligen för attacker mot sina IT-system
- Den inhemska livsmedelsproduktionen är helt beroende av en fungerande strömförsörjning och tillgång på importerat drivmedel
- Livsmedelsproduktionen är känslig för klimat- och väderrelaterade händelser såsom stora översvämningar eller extrem torka inte bara i Sverige utan också i länder varifrån vi importerar förnödenheter
- Allt oftare påträffas föroreningar i dricksvattnet
- Distributionen av mat är extremt beroende av väl fungerande transporter eftersom det saknas beredskapslager i alla avseenden och på alla samhällsnivåer

Situationen är uppmärksammas av flera statliga myndigheter och kommuner. Beredskapen att kunna möta och hantera de nämnda riskerna varierar. Ansvarsfrågan är ibland oklar, till stor del beroende på att lagstiftningen inte följt med i samhällsutvecklingen. Detta gäller särskilt livsmedelsförsörjningen. I ett läge med höjd beredskap saknas idag beredskap såväl inom försvarsmakten som i

1 civilsamhället, vilket försvårar civilsamhällets förmåga att ge stöd till våra militära  
2 enheter. Vägen är lång från nuvarande läge utan vare sig fungerande lagstiftning  
3 eller organisation till en i kristid tryggad försörjning. Civilförsvaret är som bekant  
4 nedlagt och ekonomiska resurserna för att säkerställa såväl det civila samhällets  
5 som försvarets nödvändiga behov av mat och medicin i ett nödläge saknas helt.

6 Vi föreslår därför ett stegvis säkerställande av försörjningstryggheten.

### 7 *Steg 1. 3 dygns uthållighet*

8 Nuvarande ansvarsprincip och direktiv förutsätter att enskilda personer och skall  
9 klara sig självständigt i 72 timmar utan extern tillgång till mat, vatten, el, värme,  
10 bränsle och betalningsmedel. Som jämförelse kan nämnas att Tyskland strävar mot  
11 tio dagar och i Finland på en långt högre nivå.

12 Kommuner och landsting har redan idag ett ansvar för alla som inte kan klara sig  
13 på egen hand som gamla och sjuka liksom för mat i skolor och barndaghem under  
14 minst 72 timmar. Få kommuner lever upp till denna nivå idag.

15 Att samtliga berörda har nödrutiner och förråd för 3 dagars uthållighet är  
16 ett minimikrav för att samhället skall hinna reagera vid en störning i t.ex.  
17 transportsystemen.

### 18 *Steg 2. 30 dygns uthållighet*

19 30 dagar är en lämplig minimitid för regional beredskap om nationella eller interna-  
20 tionella kommunikationer inte fungerar eller andra störningar inträffar. Ambitionen  
21 bör i ett första steg begränsas till att säkerställa kritisk verksamhet.

22 Redan detta kräver att det skapas en lokal eller regional ledning med tillhörande  
23 lokala resurser som kan agera oberoende av att de nationella kommunikationssys-  
24 temen fungerar.

25 Lokal produktion, förädling och förrådshållning av livsmedel, medicin och drivme-  
26 del blir kritiska faktorer för att uppnå 30 dygns uthållighet. Det kan ske i egen regi  
27 eller tillsammans med näringslivet.

### 28 *Steg 3. 300 dygns uthållighet*

29 300 dagars uthållighet fordrar bl.a. ökad självförsörjningsgrad av strategiska  
30 jordbruksprodukter och en väsentlig ökning av bränslelagringen för jordbrukets och  
31 distributionssystemets behov. En statlig myndighet måste tilldelas det övergri-  
32 pande ansvaret för vår nationella försörjningsberedskap.

33 Med tanke på Sveriges internationella beroenden av leveranser av allt från  
34 reservdelar till konstgödsel torde en kraftfull statlig insats fordras för prioriteringar  
35 och lagerhållning fordras för att uppnå detta alternativ. Det kan dock inte uteslutas  
36 att omvärldsutvecklingen blir sådan att alternativet måste beaktas för kritiska  
37 varor. Oljeimporten kan som tidigare skett komma att äventyras av politisk oro i  
38 Mellanöstern eller Ryssland.

Klimatförändringar som vattenbrist kommer troligen att påverka livsmedelsimporten och vår inhemska livsmedelsproduktion konkurreras nu ut av dem som producerar livsmedel på sätt som är olaglig att göra i Sverige. Inkonsekvensen i nuvarande agerande är uppenbar!

Den finska modellen för längre tids försörjning med livsmedel kan lämpligen tjäna som modell för Sverige. Den är en utvecklad variant av det civilförsvar som Sverige en gång hade. I Finland finns en statliga Försörjningsstyrelse och ett års nationell beredskap med bl.a. insatsvaror till jordbruket och råvaror för matproduktionen.

#### *Allmänna krav*

Krishantering fordrar väl övade ledningsfunktioner och säkra och snabba kommunikationer. Lagstiftning och andra instruktioner som ligger till grund för myndigheternas agerande måste vara anpassade till det moderna samhällets stora sårbarhet. Vi måste kunna hantera kommunikations- och transportstörningar, stora elavbrott, terrorism och sabotage i tillägg till de rena krigshandlingar som ligger till grund för nuvarande föråldrad lagstiftning.

Eftersom konsekvenserna av olika störningar kan bli väldigt olika över landet bör dessutom de regionala myndigheterna själva ha mandat att aktualisera nödlagstiftningen.

Med anledning av ovanstående föreslår jag förbundsstämman besluta:

*att* finansiering ställs snarast till förfogande för de åtgärder som FM, Livsmedelsverket och MSB föreslår

*att* tvingande lagstiftning införs beträffande myndigheters ansvar att klara försörjning av alla medborgare som samhället har ett särskilt ansvar för, t.ex. via hemtjänst, äldreboende samt skolor och sjukhus under minimum tre dygn

*att* nuvarande föråldrade lagstiftning som ligger till grund för länsstyrelsernas befogenheter skyndsamt anpassas till den nya hotbilden samt till de samhällsförändringar i form av privatiseringar och förändringar i myndigheternas ansvarsområden som genomförts

*att* finansiering ställs till förfogande för uppbyggnad av lokala ledningsorganisationer och till avtal med aktörer som kan ersätta de tidigare K-företagen

*att* Länsstyrelserna får mandat att vid behov låta nödlagstiftning träda i kraft

*att* förutsättningarna för 30 dygns uthållighet på regional nivå utreds och planläggning startas

*att* Civilförsvaret återuppbyggs i lämplig omfattning i samarbete med frivilliga försvarsorganisationer till stöd både för civilsamhällets funktionalitet och försvarsmaktens behov

- 1        *att*        konsekvenserna av ett längre betydande importbortfall av olja och  
2        livsmedel utreds och redovisas offentligt
- 3        *att*        Sverige studerar hur Finland genomfört åtgärder för att stärka  
4        försörjningstryggheten och i linje med närmandet Sverige – Finland i  
5        försvarsfrågor söka uppnå samma försörjningstrygghet som Finland
- 6        *att*        Moderata Samlingspartiet initierar kampanjen ”3-30-300” till stöd för en  
7        god svensk försörjningsberedskap
- 8        *att*        godkänna motionen
- 9        *att*        motionen skickas vidare till partistämman 2019

## 10    **Förbundsstyrelsens yttrande**

- 11    Förbundsstyrelsen delar motionärens oro kring bristande förmåga i det civila  
12    försvarets funktioner, som under en längre tid varit ett nedprioriterat område. Just  
13    nu pågår en återuppbyggnad av ett nytt civilt försvar som skall vara anpassat till  
14    vårt moderna samhälle. I och med den senaste överenskommelsen inom försvars-  
15    gruppen kommer nu även medel att tillföras denna process, vilket givetvis är en  
16    förutsättning för resultat.
- 17    En brist i beredskapen som Moderaterna poängterat i partimotioner är den  
18    nuvarande beredskapslagstiftningen som är alltför föråldrad för att kunna användas  
19    effektivt. Nya konflikter kommer förmodligen inte bestå av storskalig väpnad  
20    konflikt med ett uppbyggnadsstadium där samhället kan förbereda sig. I skymnings-  
21    läge eller andra krissituationer är vår lagstiftning delvis obsolet och därför behöver  
22    förändras och förtydligas.
- 23    Vilka direkta hot och svagheter vårt civila försvar har är utan en kvalificerad  
24    underrättelsebild svår att bedöma. En sådan bedömning är därför också givetvis  
25    känslig information varför den bedömning som bl a MSB tillsammans med andra  
26    myndigheter gjort är och bör även fortsättningsvis vara sekretessbelagd.
- 27    Därför behöver det civila försvaret många gånger en generell förstärkning. Vi  
28    moderater har i detta sammanhang påpekat dels att de frivilliga organisationerna är  
29    en mycket viktig resurs samt att dessa funktioner för att fungera måste övas under  
30    komplicerade förutsättningar. Endast under realistiska övningar är det möjligt att  
31    bedöma vilka specifika förmågor som behöver öka.
- 32    Endast vart annat mål som serveras i Sverige är producerat här. Under många år  
33    har, såsom motionären poängterar, vår självförsörjning minskat. Delvis på grund av  
34    förändrade matvanor men till stor del av att svenska livsmedelsproducenter upplevt  
35    en ökad kostnadspress från andra länder.
- 36    Det var därför ett viktigt steg i rätt riktning när alliansen och regeringen kom  
37    överens bland annat om ett långsiktigt mål att livsmedelsproduktionen ska öka  
38    genom stärkt konkurrenskraft och förbättrad lönsamhet. Men överenskommelsen



om målen förpliktigar. Det räcker inte att säga konkurrenskraft, det gäller att också leverera konkurrenskraft. 1  
2

Tyvärr har den nuvarande regeringen inte levererat. Ökade skatter på konstgödsel och drivmedel, förbud mot växtbekämpningsmedel och en politik som försvarar företagande i allmänhet gör det svårt för svenska livsmedelsproducenter. Därmed är förutsättningarna för ökad självförsörjning begränsade så länge den rödgröna regeringen sitter kvar. 3  
4  
5  
6  
7

Oavsett det handlar om livsmedel, drivmedel, läkemedel eller andra produkter är Sverige helt beroende av sin omvärld för att fungera. Utan drivmedel kan vi t ex inte producera livsmedel. Den insikten leder oss givetvis till att försvaret av våra hamnar och annan viktig infrastruktur behöver förstärkas. 8  
9  
10  
11

Försvarsutskottet har, delvis på moderat initiativ, i foldern "Om krisen kommer" uppmärksammat frågan om det personliga ansvaret vid kris och krig. Vidare har MSB ett uppdrag att ta fram ett nationellt informationsmaterial med konkreta tips på vad varje privatperson kan göra för att förbereda sig inför kriser och höjd beredskap, samt för att öka kunskapen om informationspåverkan som vi i Sverige kan utsättas för. Vidare driver även civilförsvarsförbundet kampanjen "72 timmar" i syfte att utbilda personer i hur man kan förstärka sin beredskap. 12  
13  
14  
15  
16  
17  
18

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman 19

att anse motionen besvarad 20

## Förbundsstämmans beslut 21

Motionärens ändringsförslag på förbundsstämman 22

Bengt Lennhammar yrkade bifall till motionen med ändringsyrkandet 23

att dra tillbaka alla tidigare att-satser i motionen 24

att förbundsstämman i de delar de förfogar över, verkar för att en livsmedelsförsörjning enligt modellen 3-30-300 upprätthålls och i övriga delar opinionsbildar för denna princip, också på nationell nivå, 25  
26  
27

att bifalla den förändrade motionen 28

att den skickas till nästa partistämman. 29

Förbundsstämmans beslut 30

att bifalla motionen 31

1 *Motion 9:8*

---

2 **3-30-300: Säkra samhällets**  
3 **försörjningsmöjligheter vid kriser**

4 **Ralf Holmér, Linköping innerstad m fl –**  
5 **Östergötland**

6 I stort sett alla funktioner i det svenska samhället är optimerade för att leverera  
7 varor och tjänster till lägsta kostnad. Systemet är effektivt men känsligt för stör-  
8 ningar. Inhemska lager av mat och medicin räcker för några få dagars konsumtion.  
9 Vi är därför beroende av att utländsk produktion och att det internationella och  
10 nationella transportsystemet fungerar i stort sett klanderfritt.

11 I en allt oroligare värld är vi således beroende av internationell stabilitet för vår  
12 dagliga försörjning och den totala nedrustningen av civilförsvar och övrig civil  
13 beredskap gör att Sverige inte ens kan klara mindre kriser utan ytterst allvarliga  
14 konsekvenser som svält.

15 Rysslands agerande på senare år har ökat den militära hotbilden. Förutom ett  
16 väpnat angrepp mot vårt land finns dock mer sannolika hot med risk för allvarliga  
17 konsekvenser för livsmedelsförsörjningen. Till exempel:

18 Sverige har Europas lägsta självförsörjningsgrad.

19 Snart sagt alla samhällsfunktioner är numera extremt beroende av ett IT-system  
20 som är både billigt och dessvärre förhållandevis lätt att störa ut. Myndigheter,  
21 infrastruktur – som transportsystem och telekommunikationer – och företag utsätts  
22 dagligen för attacker mot sina IT-system.

23 Den inhemska livsmedelsproduktionen är helt beroende av en fungerande strömfö-  
24 rsörjning och tillgång på importerat drivmedel och konstgödsel.

25 Livsmedelsproduktionen är känslig för klimat- och väderrelaterade händelser  
26 såsom stora översvämningar eller extrem torka inte bara i Sverige utan också i  
27 länder varifrån vi importerar förnödenheter.

28 Allt oftare påträffas föroreningar i dricksvattnet.

29 Distributionen av mat är extremt beroende av väl fungerande transporter eftersom  
30 det saknas beredskapslager i alla avseenden och på alla samhällsnivåer

31 Situationen är uppmärksammas av flera statliga myndigheter och kommuner.  
32 Beredskapen att kunna möta och hantera de nämnda riskerna varierar. Ansvars-  
33 frågan är ibland oklar, till stor del beroende på att lagstiftningen inte följt med  
34 i samhällsutvecklingen. Detta gäller särskilt livsmedelsförsörjningen. I ett läge

med höjd beredskap saknas idag beredskap såväl inom försvarsmakten som i civilsamhället, vilket försvårar civilsamhällets förmåga att ge stöd till våra militära enheter. Vägen är lång från nuvarande läge utan vare sig fungerande lagstiftning eller organisation till en i kristid tryggad försörjning. Civilförsvaret är som bekant nedlagt och ekonomiska resurserna för att säkerställa såväl det civila samhällets som försvarets nödvändiga behov av mat och medicin i ett nödläge saknas helt.

Vi föreslår därför ett stegvis säkerställande av försörjningstryggheten.

### *Steg 1. 3 dygns uthållighet*

Nuvarande ansvarsprincip och direktiv förutsätter att enskilda personer och skall klara sig självständigt i 72 timmar utan extern tillgång till mat, vatten, el, värme, bränsle och betalningsmedel. Som jämförelse kan nämnas att Tyskland strävar mot tio dagar och Finland ligger redan på en långt högre nivå.

Kommuner och landsting har redan idag ett ansvar för alla som inte kan klara sig på egen hand som gamla och sjuka liksom för mat i skolor och barndaghem under minst 72 timmar. Få kommuner lever upp till denna nivå idag.

Att samtliga berörda har nödrutiner och förråd för 3 dagars uthållighet är ett minimikrav för att samhället skall hinna reagera vid en störning i till exempel transportsystemen.

### *Steg 2. 30 dygns uthållighet*

30 dagar är en lämplig minimitid för regional beredskap om nationella eller internationella kommunikationer inte fungerar eller andra störningar inträffar. Ambitionen bör i ett första steg begränsas till att säkerställa kritisk verksamhet.

Redan detta kräver att det skapas en lokal eller regional ledning med tillhörande lokala resurser som kan agera oberoende av att de nationella kommunikationssystemen fungerar.

Lokal produktion, förädling och förrådshållning av livsmedel, medicin och drivmedel blir kritiska faktorer för att uppnå 30 dygns uthållighet. Det kan ske i egen regi eller tillsammans med näringslivet.

### *Steg 3. 300 dygns uthållighet*

300 dagars uthållighet fordrar bland annat ökad självförsörjningsgrad av strategiska jordbruksprodukter och en väsentlig ökning av bränslelagringen för jordbrukets och distributionssystemets behov. En statlig myndighet måste tilldelas det övergripande ansvaret för vår nationella försörjningsberedskap.

Med tanke på Sveriges internationella beroenden av leveranser av allt från reservdelar till konstgödsel torde en kraftfull statlig insats fordras för prioriteringar och lagerhållning fordras för att uppnå detta alternativ. Det kan dock inte uteslutas att omvärldsutvecklingen blir sådan att alternativet måste beaktas för kritiska

1 varor. Oljeimporten kan som tidigare skett komma att äventyras av politisk oro i  
2 Mellanöstern eller Ryssland.

3 Klimatförändringar som vattenbrist kommer troligen att påverka livsmedelsim-  
4 porten och vår inhemska livsmedelsproduktion konkurreras nu ut av dem som  
5 producerar livsmedel på sätt som är olagliga att göra i Sverige. Inkonsekvensen i  
6 nuvarande agerande är uppenbar!

7 Den finska modellen för längre tids försörjning med livsmedel kan lämpligen  
8 tjäna som modell för Sverige. Den är en utvecklad variant av det civilförsvar som  
9 Sverige en gång hade. I Finland finns en statlig Försörjningsstyrelse och ett års  
10 nationell beredskap med bland annat insatsvaror till jordbruket och råvaror för  
11 matproduktionen.

#### 12 *Allmänna krav*

13 Krishantering fordrar väl övade ledningsfunktioner och säkra och snabba kommu-  
14 nikationer. Lagstiftning och andra instruktioner som ligger till grund för myndighe-  
15 ternas agerade måste vara anpassade till det moderna samhällets stora sårbarhet.  
16 Vi måste kunna hantera kommunikations- och transportstörningar, stora elavbrott,  
17 terrorism och sabotage i tillägg till de rena krigshandlingar som ligger till grund för  
18 nuvarande föråldrade lagstiftning. Eftersom konsekvenserna av olika störningar kan  
19 bli väldigt olika över landet bör dessutom de regionala myndigheterna själva ha  
20 mandat att aktualisera nödlagstiftningen.

21 Mot bakgrund av ovanstående föreslås stämman besluta att

22 *att* Verka för att finansiering av de åtgärder som FM, LMV och MSB ses  
23 som mest angelägna övervägs.

24 *att* Verka för att tvingande lagstiftning införs beträffande myndigheters  
25 ansvar att klara försörjning av alla medborgare som samhället har ett  
26 särskilt ansvar för, t.ex. via hemtjänst, äldreboende samt skolor och  
27 sjukhus under minimum tre dygn.

28 *att* Verka för att nuvarande föråldrade lagstiftning som ligger till grund  
29 för länsstyrelsernas befogenheter skyndsamt anpassas till den nya  
30 hotbilden samt till de samhällsförändringar i form av privatiseringar och  
31 förändringar i myndigheternas ansvarsområden som genomförts.

32 *att* Verka för att Länsstyrelserna får mandat att vid behov låta  
33 nödlagstiftning träda i kraft.

34 *att* Verka för att förutsättningarna för 30 dygns uthållighet på regional nivå  
35 utreds och planläggning startas.

36 *att* Verka för att civilförsvaret återuppbyggs i lämplig omfattning i samarbete  
37 med frivilliga försvarsorganisationer till stöd både för civilsamhällets  
38 funktionalitet och försvarsmaktens behov.

|                                  |                                                                                                                                                                                                                     |                            |    |
|----------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|----|
| att                              | Verka för att konsekvenserna av ett längre betydande importbortfall av olja och livsmedel utreds och redovisas offentligt.                                                                                          | 1                          |    |
|                                  |                                                                                                                                                                                                                     | 2                          |    |
| att                              | Verka för att Sverige studerar hur Finland genomfört åtgärder för att stärka försörjningstryggheten och i linje med närmandet Sverige – Finland i försvarsfrågor söka uppnå samma försörjningstrygghet som Finland. | 3                          |    |
|                                  |                                                                                                                                                                                                                     | 4                          |    |
|                                  |                                                                                                                                                                                                                     | 5                          |    |
|                                  |                                                                                                                                                                                                                     | 6                          |    |
| att                              | Verka för att initiera kampanjen ”3-30-300” till stöd för en god svensk försörjningsberedskap.                                                                                                                      | 7                          |    |
|                                  |                                                                                                                                                                                                                     | 8                          |    |
| att                              | Sända motionen vidare till partistämman                                                                                                                                                                             | 9                          |    |
| Ralf Holmér<br>Linköping         | Ingrid Cassel<br>Borgsmoderaterna                                                                                                                                                                                   | Anton Fischer<br>Linköping | 10 |
|                                  |                                                                                                                                                                                                                     |                            | 11 |
| Ann-Cathrine Hjerdt<br>Linköping | Bo Lennhammar<br>Linköping                                                                                                                                                                                          | Sven Lindgren              | 12 |
|                                  |                                                                                                                                                                                                                     |                            | 13 |
| Magnus Redin<br>Linköping        | Johanna Sjölander<br>Eneby-Svårtine                                                                                                                                                                                 | Lennart Watz<br>Kinda      | 14 |
|                                  |                                                                                                                                                                                                                     |                            | 15 |

## Förbundsstyrelsens yttrande 16

Motionen behandlar ett sedan lång tid tillbaka försummat och åsidosatt en kärnuppgift för en stat, nämligen folkförsörjningen i kristid. Motionärerna beskriver vilken krisberedskap och försörjning som krävs för nationen vid 3 dygns uthållighet, vid 30 dygns uthållighet och vid 300 dygns uthållighet. Sverige har enligt motionen idag Europas lägsta försörjningsgrad och det är en lång väg att vandra för att uppnå trovärdig beredskap och folkförsörjning.

Motionärerna resonerar och analyserar samhällets försörjningsmöjligheter samt ger förslag på ett förändringar för att säkerställa beredskap och trygghet vid krissituationer.

Förbundsstyrelsen föreslår stämman besluta 26

*att* bifalla motionen 27

## Förbundsstämmans beslut 28

Förbundsstämman beslutade 29

*att* bifalla motionen 30

## Partistyrelsens yttrande över motionerna 9:7 och 9:8

Motionärerna föreslår ett antal åtgärder som syftar till att stärka det civila försvaret och öka Sveriges förmåga att kunna ha en fungerande försörjningsförmåga i händelse av kris eller krig, samt att anpassa lagstiftningen efter dessa förslag och att finansiering för åtgärderna ska finnas på plats.

Sveriges försörjningstrygghet i händelse av kris och krig måste förbättras. Ett starkt civilt försvar och en fungerande försörjningstrygghet är centralt för att kunna skydda civilbefolkningen och upprätthålla förmågan i totalförsvaret i händelse av krig. Dessa uppgifter har legat för fåfot under många år och mycket arbete krävs för att uppnå en godtagbar nivå.

Det moderna samhället byggt på vitala IT-system och med fokus på minskad lagerhållning och effektiv hushållning av resurser i fredstid är bra och funktionellt på många sätt. Dock så medför det även risker vid mer långvariga kriser. Dessa risker måste kunna hanteras för att garantera samhällets funktionalitet även i kris och krig.

I samband med försvarsbeslutet 2015 togs beslut om att återta planeringen för hela totalförsvaret, inklusive det civila försvaret. Målet för den planeringen är den stora totalförvarsövningen som kommer att genomföras under 2020. Parallellt med detta har Försvarsberedningen lämnat förslag i sin delrapport "Motståndskraft" hur det civila försvaret och även specifikt försörjningsberedskapen ytterligare kan stärkas.

Försvarsberedningen lägger fram ett antal förslag för att stärka olika delar i försörjningsberedskapen. Det gäller allt från förmågan att motstå cyberattacker som kan hota IT-system och elförsörjning till att utse sektorsansvariga myndigheter som ska ha ansvar för att samordna verksamheten inom sektorn, såväl i fred som under höjd beredskap. Vidare föreslås att det ska kunna ställas krav på privata aktörer som företag vilka anses vara särskilt viktiga i händelse av kris och krig och även att möjligheten till lagerhållning av viktiga varor ska ses över.

Utgångspunkten för den planering som Försvarsberedningen föreslår är att Sverige ska kunna klara sig under minst tre månader och kunna möta och hantera en säkerhetspolitisk kris i Europa och vårt närområde som leder till allvarliga konsekvenser för samhällets funktionalitet. Försvarsberedningen betonar att inom ramen för planeringsinriktningen om tre månader ska ambitionen vara att upprätthålla den nödvändigaste funktionaliteten i samhället. Det innebär en avsevärt lägre ambition inom de flesta samhällssektorer jämfört med normalläget. Regeringen har också, om än senfärdigt, tillsatt flera utredningar för att följa upp Försvarsberedningens förslag.

Som förbundsstyrelsen noterar så är även den blocköverskridande överenskommelsen – om ett långsiktigt mål att livsmedelsproduktionen ska öka genom stärkt konkurrenskraft och förbättrad lönsamhet – viktig för att stärka beredskapen när det gäller just den sektorn.

Moderaterna står bakom förslagen i Försvarsberedningens rapport och anser att de bör genomföras snarast möjligt. Från Moderaternas sida har vi även gått fram med förslaget att Sveriges försvarsanslag måste öka. Vårt mål är att dessa år 2028 ska uppgå till två procent av BNP för att kunna finansiera nödvändiga förstärkningar av såväl det militära som det civila försvaret.

### **Partistytelsen föreslår partistämman besluta:**

att anse motionerna 9:7 och 9:8 besvarade med vad som ovan anförts.

## **Motion 9:9**

# **Sveriges försvar**

## **Ralf Holmér, Linköping innerstad m fl – Östergötland**

### **Allmänt**

Försvarsuppgörelsen våren 2015 innebar en nominell höjning av försvarsanslaget för perioden 2016 - 2020 med cirka 10 miljarder men genom att ungdomsrabatten för arbetsgivaravgiften avskaffades samt avkastningskravet på Fortifikationsverket ökades återförde staten mer från Försvarsmakten än de ökade anslagen. Nu tror inte majoritet av svenskarna att landet kan försvara sig. En orsak därför kan vara att försvaret redan i underlaget till försvarsbeslutet 2015 var underfinansierat med cirka 30 miljarder kronor.

Mot tidigare satsningar på svenskt försvar av 1 procent av BNP kontrasterade utvecklingen i Ryssland som satsade 5,4 procent 2015. Ryssland militära styrka har växt påtagligt och de kan nu genomföra operationer med 150 000 man. Det har medfört att det militära styrkeförhållandet i Östersjöområdet kommit i stor obalans. I Försvarsberedning 2015 krävde Alliansen en utredning om svenskt medlemskap i NATO. Regeringen lutar sig i stället mot vår ensidigt uttalade solidaritetsförklaring samt ett mer utvidgat försvarssamarbete med Finland vilket är bra men inte prövat i en operativ planering. Den enda allians som kan skydda europeiska stater är NATO.

## 1 *Nuvarande situation*

2 Den kanske största orsaken till försvarets nuvarande svaghet är att omställningen  
3 från invasions- till insatsförsvar genomfördes med stor kraft. Sverige lämnade  
4 Gotland oförsvarat. Mobiliseringsförråd tömdes, fältsjukhus skänktes bort,  
5 berganläggningar såldes. Försvarets infrastruktur reducerades kraftigt. Det gick till  
6 och med så långt att berganläggningar i skärgården som anlagts för kustartilleriet  
7 till stor kostnad återställdes genom att sprängmassorna muddrades upp från  
8 sjöbotten och återfördes för att fylla de övergivna berganläggningarna. Dessutom  
9 skrotades hela civilförsvaret och därmed möjligheten att försörja såväl försvaret  
10 som civilbefolkningen i allvarliga kriser.

11 Materielanslagen har under flera decennier inte heller tillåtit den nödvändiga  
12 omsättning av materielen. Det finns idag endast ett fåtal moderna system: JAS  
13 Gripen, Visbykorvetter, ubåtssystemet A26, artilleri Archer samt de renoverade  
14 Leopardstridsvagnarna. Dock är antalet av respektive plattform så lågt att det är  
15 relativt enkelt för en motståndare att oskadliggöra dem.

16 Att förhålla sig till verkligheten snarare än till en önskevärld är en god utgångspunkt  
17 för politik, så även försvarspolitik. I dagens situation kan försvaret beskrivas som  
18 en schweizerost: det finns mycket gott men hålen är stora och alla hål syns inte  
19 från utsidan. Dessa hål kan inte fyllas med omplanering, förmågestudier eller en ny  
20 försvarsberedning. Det krävs pengar.

## 21 *Väg framåt*

22 Armén arbetar nu med att återta förmågan att leda och bedriva strid på brigad-  
23 nivå. De planerade två, eller möjligen tre, brigader är dock helt otillräckliga. Ett  
24 trovärdigt försvar kommer att kräva ett avsevärt fler förband, både på land, till havs  
25 och i luften. Detta i sin tur kräver både personal och materiel samt substantiella  
26 satsningar på återuppbyggnad av den raserade infrastrukturen. som fastigheter,  
27 berganläggningar, hamnar och flygbaser.

28 Idag är alla med någon insikt i frågeställningarna fullt medvetna om att bara för att  
29 förse försvarsmakten med rimligt modern materiel kommer det att krävas mycket  
30 större belopp. Storleksordningen, är även försvarsminister Peter Hultqvist enligt  
31 intervju i DN medveten om.

32 Mot den bakgrunden syns NATO:s målsättning och Trumps krav på om 2 procent  
33 för att säkerställa amerikansk hjälp som tämligen resonabla.

34 På den nivån kan vi förnya fungerande vapensystem och tillföra materiell, ammu-  
35 nition och beväpning där så saknas. Det nya artillerisystemet Archer utökas med  
36 fler pjäser och nytt bataljonsartilleri tillförs förbanden som därigenom kraftigt ökar  
37 sin förmåga. Livstiden på nuvarande Gripensystem C/D kan förlängas och Sverige  
38 kan få ett förstärkt ubåtsvapen upp till fyra nya ubåtar. För Gotlands del bör det bli  
39 aktuellt med ytterligare permanenta militära förband. Men för att de moderniserade  
40 eller nya materielsystem ska komma till effektiv användning måste försvaret tillföras



ytterligare personal och utbildningsresurser vilket förmodligen medför att några av de avvecklade förbanden bör återuppbyggas. Dessutom måste försörjningstryggheten för såväl civilsamhället som försvarsmakten säkras även i kristid.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås stämman besluta att

- att 1 verka för en konkret, tydlig och tidsatt färdplan för NATO-medlemskap 5
- att 2 verka för målsättningen att försvarsanslagen i en snar framtid ligger på 2 procent av BNP 6
- att 3 verka för att tidigarelägga investeringar och moderniseringar av materiel genom engångssatsningar som på kort tid kan höja svensk försvarsförmåga 7
- att 4 verka för att utvecklingsprojekt igångsätts i syfte att höja svensk försvarsförmåga 8
- att 5 verka för en ytterligare förstärkning och uppbyggnad av försvaret av Gotland 9
- att 6 verka för att Sverige snarast etablerar ett kvalificerat sjöfartsskydd för sjötransporter till Gotland 10
- att 7 verka för att militärövningar i större förband genomförs i ökad omfattning 11
- att 8 verka för ett fungerande och trovärdigt civilt försvar 12
- att 9 verka för ett fungerande och trovärdigt psykologiskt försvar 13
- att 10 verka för ett effektivt svenskt cyberförsvar 14
- att 11 verka för en trygg och långsiktigt stabil personalförsörjning till försvarsmakten 15
- att 12 verka för att det civila samhället skall kunna stödja Försvarsmakten med dess försörjning, sjukvård och allmänt underhåll 16
- att 13 vidaresända motionen till partistämman 17

|                            |                                   |                            |                                    |    |
|----------------------------|-----------------------------------|----------------------------|------------------------------------|----|
| Ralf Holmér<br>Linköping   | Ingrid Cassel<br>Borgsmoderaterna | Anton Fischer<br>Linköping | Ann-Cathrine Hjerdt<br>Linköping   | 26 |
| Bo Lennhammar<br>Linköping | Sven Lindgren                     | Magnus Redin<br>Linköping  | Joanna Sjölander<br>Eneby-Svärting | 27 |
| Lennart Watz<br>Kinda      |                                   |                            |                                    | 28 |
|                            |                                   |                            |                                    | 29 |
|                            |                                   |                            |                                    | 30 |
|                            |                                   |                            |                                    | 31 |

## Förbundsstyrelsens yttrande

Motionen behandlar på ett utförligt sätt Sveriges försvar och beskriver samtidigt bristerna i det svenska försvaret. Oförmågan att skydda och säkra vårt lands territorium, nedmontering av försvarsanläggningar och mobiliseringsförråd, urgröpta försvarsanslag och nedskrotning av civilförsvaret. Sveriges försvar är svagt och otillräckligt i förhållande till omgivande länder. Oron och hoten i omvärlden ökar och säkerhetspolitiska läget är föränderligt och periodvis instabilt. I Sverige börjar allt

1 fler intressera sig för försvarsfrågor och förståelsen för långsiktiga lösningar ökar  
2 för totalförsvaret. I motionen finns flera förslag på förändringar för totalförsvaret.  
3 Flera av de förslag motionärerna lyfter, till exempel medlemskap i Nato, är stadigt  
4 förankrat i moderat politik.

5 Förbundsstyrelsen föreslår stämman besluta

6 att bifalla motionen

## 7 **Förbundsstämmans beslut**

8 Förbundsstämman beslutade

9 att bifalla motionen

### 10 **Partistyrelsens yttrande över motion 9:9**

11 Motionärerna lägger fram ett antal förslag som sammantaget syftar till att  
12 stärka Sveriges säkerhet. Det handlar om allt från en tydlig plan för svenskt  
13 Natomedlemskap och höjda försvarsanslag till en förstärkning av en rad  
14 olika förmågor inom såväl det militära som det civila försvaret.

15 Sveriges totalförsvär, såväl det militära som det civila, måste stärkas. Det  
16 kommer att kräva ett gediget arbete de kommande åren och betydligt större  
17 resurser än vad som satsats på försvaret under de senaste åren. Samtidigt  
18 är det viktigt att Sverige utvecklar sina försvarssamarbeten för att skapa  
19 säkerhet i samverkan med andra. Ett svenskt Natomedlemskap är det  
20 enskilt viktigaste samarbetet för att på allvar stärka Sveriges säkerhet.

21 Sveriges säkerhetsläge har försämrats de senaste åren, och särskilt efter den  
22 ryska aggressionen mot Ukraina och den illegala annekteringen av Krim. Det  
23 visar att vi har ett grannland som inte ryggar för att använda militära medel  
24 för att flytta på gränser i Europa. På ett globalt plan ökar osäkerheten med ett  
25 auktoritärt Kina som flyttar fram sina positioner, sönderfall och radikalisering  
26 i Mellanöstern och Nordafrika samt en osäkerhet kring USA:s engagemang  
27 för Europas säkerhet. Cyberattacker, psykologisk krigföring och risk för  
28 kärnvapenspridning utgör konkreta hot som blir allt allvarigare.

29 Som en konsekvens av det försämrade säkerhetsläget har Moderaterna de  
30 senaste åren tagit konkreta steg för att stärka vår försvars- och säker-  
31 hetspolitik. Det handlar om att vi nu tydligt driver frågan om ett svenskt  
32 Natomedlemskap, har lagt fram ett antal viktiga förslag för att stärka  
33 Sveriges nationella försvar samt att vi är beredda att avsätta resurser för att  
34 finansiera den upprustningen. Moderaterna anser att Sveriges försvarsutgif-  
35 ter år 2028 ska uppgå till två procent av BNP.

36 I juni 2018 presenterade Moderaterna försvarsrapporten "Ett starkt försvar  
37 för att säkra Sverige". I den finns över 60 konkreta förslag för att höja

Sveriges försvarsförmåga. Bland förslagen finns flera av de åtgärder som motionärerna efterlyser. Det handlar till exempel om att behålla ett flertal Jas Gripen C/D längre än planerat, anskaffa ytterligare ubåtar, renovera samtliga stridsvagnar och stridsfordon, anskaffa fler artilleripjäser och tillse att det finns tillräckligt med mängdmateriel.

Vi pekade även på behovet att öka samhällets robusthet och stärka det civila försvaret genom att till exempel skapa en egen myndighet för det psykologiska försvaret, inrätta ett cybercentrum samt vidta åtgärder för ökad försörjningstrygghet. I rapporten pekas även på behovet av en tydlig färdplan för ett svenskt Natomedlemskap.

Dessa förslag har Moderaterna drivit inom ramen för den parlamentariska Försvarsberedningen som tar fram det inriktande underlaget till nästa försvarsbeslut. Vi har också fått gehör för flertalet av våra förslag i beredningens två rapporter. Alla försvarsgrenar bör stärkas och försvaret av strategiskt viktiga områden som Gotland och Västkusten utökas.

När det gäller finansieringen av försvarssatsningarna har Moderaterna i praktisk handling visat att vi är beredda att i ett skarpt läge prioritera försvaret. I och med att M-KD-budgeten antogs av riksdagen hösten 2018 kommer nivån på försvarsanslaget att höjas med 10 miljarder kronor under perioden 2019-2021. Vi kommer verka för att den ökningen fortsätter så att anslaget år 2028 uppgår till två procent av BNP.

Det är positivt att det nu finns en uppgörelse mellan regeringen och dess stödpartier om att genomföra Försvarsberedningens förslag och höja anslaget enligt beredningens förslag. Socialdemokraterna borde dock ha insett faktum att det fanns ett brett stöd för Försvarsberedningens förslag redan när slutrapporten presenterades i maj 2019. Agerandet från Socialdemokraterna har inneburit att processen har försenats och att det fortfarande finns frågetecken kring hur beredningens förslag kommer att omsättas. Vi moderater avser dock att gå vidare med beredningens förslag i det fortsatta riksdagsarbetet och tillse att det även finns finansiering för de förslagen.

## Partistytrelsen föreslår partistämman besluta:

- att bifalla motion 9:9, att-satserna 1 och 8-11, det vill säga
- att verka för en konkret, tydlig och tidsatt färdplan för NATO-medlemskap,
  - att verka för ett fungerande och trovärdigt civilt försvar,
  - att verka för ett fungerande och trovärdigt psykologiskt försvar,
  - att verka för ett effektivt svenskt cyberförsvar,
  - att verka för en trygg och långsiktigt stabil personalförsörjning till försvarsmakten, samt
- att i övrigt anse motion 9:9 besvarad med vad som ovan anförts.

## Reservation

Benjamin Dousa reserverade sig till förmån för bifall för motion 9;9, att-satserna 2 och 5, det vill säga

*att* verka för målsättningen att försvarsanslagen i en snar framtid ligger på 2 procent av BNP, samt

*att* verka för en ytterligare förstärkning och uppbyggnad av försvaret av Gotland.

## Motion 9:10

# Den nya hotbilden fodrar ett stärkt säkerhetsskydd hos bevakningsansvariga myndigheter

Ralf Holmer och Bo Lennhammar, Linköping innerstad – Östergötland

Myndigheterna i Sverige skall se till att de lagar som riksdagen beslutat blir omsatta i verkligheten. Bland myndigheterna finns så kallad bevakningsansvariga myndigheter som kan ansvara för ett funktionsområde som Trafikverket eller Energimyndigheten eller ett geografiskt område som Länsstyrelserna och som enligt regeringsbeslut 2014 skall återuppta totalförsvarsplaneringen.

Enligt ansvarsprincipen och likhetsprincipen har dessa myndigheter ansvar för sina uppgifter i såväl fred, kris som krig. Betydelsen av att dessa myndigheter skall kunna fullgöra sina uppgifter i en kraftigt störd miljö på grund av åtgärder från en främmande makt har ökat dramatiskt i och med Rysslands vilja och bevisade förmåga att driva s.k. hybridkrigföring mot vissa grannländer.

Försvarsberedningen har därför i stor parlamentarisk enighet beslutat att återuppbbygga ett civilt försvar som en del i totalförsvaret. Satsningarna blir mycket stora och skall succesivt närma sig 4 miljarder kronor per år vid slutet av kommande försvarsperiod.

Det kommer dock att ta mycket lång tid innan de största bristerna i det civila försvaret är åtgärdade vilket innebär att det kommer att finnas stora luckor i det civila försvaret. De måste naturligtvis hållas hemliga så långt det är möjligt. Det är därför av yttersta vikt att detaljerna i det planeringsarbete som nu utförs inte röjs genom det alltmer intensifierade underrättelsearbetet som sker mot Sverige eller störs av de pågående cyberattacker.

Vi måste tyvärr konstatera att säkerhetsskyddet hos vissa bevakningsansvariga myndigheter som deltar i totalförsvarsövningar visat sig var minst sagt undermåligt.

En orsak kan vara att satsningarna på säkerhetsskydd hos dessa myndigheter inte anpassats till vare sig den förändrade säkerhetspolitiska situationen eller de kommande satsningarna på civil beredskap och krishantering.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås stämman besluta

att verka för att säkerhetsskyddet hos våra sektoransvariga myndigheter som berörs av civil beredskap och krishantering skyndsamt ses över så att den säkerhetsskyddslagstiftning som träder i kraft 1:a april i år får ett snabbt genomslag genom att kända och efter hand konstaterade brister snarast åtgärdas.

att verka för att statens tillser att finansieringsfrågor inte försenar nödvändiga åtgärder.

att vidaresända motionen till partistämman

## Förbundsstyrelsens yttrande

Motionärerna lyfter i sin motion betydelsen av att säkert kunna förstärka vår civila förmåga i såväl fred, kris som krig. De bevakningsansvariga myndigheterna har här en viktig uppgift att kunna öka den civila försvarsförmågan inom sina respektive ansvarsområden. Tillsammans skapas en ökad civil försvarsförmåga.

Uppbyggnaden av den civila försvarsförmågan måste säkras för att kunna uppnå en robust förmåga. Om detta inte kan ske på ett säkert sätt riskeras investeringarna i att bygga upp den civila försvarsförmågan att förloras. De bevakningsansvariga myndigheternas säkerhetsskydd måste därför uppmärksammas och förbättras.

Förbundsstyrelsen föreslår stämman besluta

att bifalla motionen

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade

att bifalla motionen

## Partistyrelsens yttrande över motion 9:10

Motionärerna tar upp frågan om den nya säkerhetsskyddslagen och behovet av att lagen implementeras av de sektorsansvariga myndigheter samt att det skyndsamt görs en översyn för att åtgärda konstaterade brister.

Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning att det är viktigt att den nya säkerhetsskyddslagstiftningen snabbt implementeras. Sverige behöver stärka skyddet av säkerhets känslig verksamhet i ljuset av det försämrade säkerhetsläget. De senaste åren har vi sett flera exempel, inte

minst Transportstyrelsens hantering av känsliga uppgifter, där skyddet för säkerhetskänslig verksamhet har varit för dåligt.

Det är bra att Sverige nu har en ny säkerhetsskyddslagstiftning på plats som bättre svarar upp mot de krav som ställs i ett modernt mer digitaliserat samhälle. Arbetet med att implementera den nya lagen har påbörjats. Säkerhetspolisen har gett ut nya föreskrifter inom säkerhetsskydd som kompletterar den nya lagen med mer detaljerade bestämmelser och dessutom publicerat ett antal vägledningar som ska fungera som stöd i tillämpningen av föreskrifterna.

Att förändra säkerhetskulturen i ett stort antal verksamheter kräver dock både resurser och hårt arbete. Det handlar om att lyfta frågor som tidigare ofta behandlats styvmoderligt till att bli en del av kärnverksamheten. Från moderat håll har vi därför drivit frågorna om att ge ett tydligt ansvar för tillsynsmyndigheterna och att det finns tillräckligt med resurser för att konkret kunna genomföra relevanta åtgärder.

Moderaterna har också i riksdagsbehandlingen fått till uppmaningar till regeringen, så kallade tillkännagivanden, om att tillsynsmyndigheternas ansvar och befogenheter borde regleras i lag, att det borde göras en översyn av tillsynsmyndigheternas ansvar, organisation och resursfördelning samt att det bör utredas om säkerhetsskyddslagen ska gälla i större omfattning för Regeringskansliet.

Vi har varit tydliga med att hela totalförsvaret, både det militära och det civila försvaret, behöver mer resurser för att kunna höja förmågan att skydda Sverige. Det inkluderar även en sådan fråga som ett bättre säkerhetsskydd. Moderaterna vill att Sveriges försvarsanslag år 2028 uppgår till två procent av BNP för att kunna finansiera nödvändiga förmågehöjningar.

## **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

att anse motion 9:10 besvarad med vad som ovan anförts.

### *Motion 9:11*

## **Stärk Hemvärnet inom ramen för Svenskt Totalförsvaret**

### **Bo Hultin, Boden – Norrbotten**

Uppdraget för Försvarsberedningen är att lägga grunden för perioden 2021-2025. Beredningens rapport är nu genomarbetad i nästan alla delar.

Grunden för rapporten är inställningen till den väpnade konflikten; "Ett väpnat angrepp mot Sverige kan inte uteslutas. Det kan heller inte uteslutas att militära maktmedel kan komma att användas mot Sverige. Sverige blir oundvikligen påverkat om en säkerhetspolitisk kris eller väpnad konflikt uppstår i vårt närområde."

Hemvärnet med de nationella skyddsstyrkorna är en del av Försvarsmakten och utgör i dag ca 50% av det personella innehållet i krigsorganisationen. Jämfört med det tidigare invasionförsvaret har hemvärnets relativa betydelse ökat dramatiskt. Hemvärnsförbandens uppgift är att skydda och bevaka samhällskritisk civil och militär infrastruktur.

Hemvärnet består i dag av 40 bataljoner med totalt ca 22 000 hemvärnssoldater. Det finns minst en hemvärnsbataljon i varje län. Medelåldern är ca 40 år och andelen kvinnor i organisationen är ca 13%. Hemvärnet nyttjar ca 3% av försvarsbudgeten. Hemvärnet med sin spridning över landet ger också en betydande lokal förankring av landets försvarsvilja. Hemvärnsförbanden är på många platser i landet synonymt med den enda militära närvaron.

Under de senaste åren har hemvärnet utvecklats från tillfälligt sammansatta enheter med begränsad utrustning till en förbandsstruktur som är i huvudsak taktisk rörlig med egna fordonsresurser. Det innebär att förbanden kan verka över större områden och förstärka varandra. Hemvärnsförbanden skulle med sin lokala närvaro kunna hantera vissa fältarbetet som exempelvis mineringar av såväl hamnar som annan infrastruktur och kunna svara för reservförbindelser över våra större vattendrag allt inom en årlig träningsperiod om 4 till 15 dygn beroende på befattning.

Hemvärnet skulle mot bakgrund av den stora mängden skyddsvärd verksamhet i landet kunna utökas med sin personalstyrka upp till ca 30 000 personer givet att materiel, förråd och utbildningsplatser kan realiseras.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag:

att ytterligare stärka hemvärnet med i första hand med en personalstyrka upp till ca 30 000 personer med tillhörande materiel, utrustning, fordon, förråd och utbildningsplatser.

att motionen överlämnas till Moderata Samlingspartiets Partistämman

## Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen konstaterar att försvarsberedningen fortfarande har en del arbete kvar innan den kan avlämna sitt slutbetänkande.

Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning av behovet av en upprustning av de nationella skyddsstyrkorna. Förbundsstyrelsen konstaterar att det krävs avsevärda insatser för att bemanna de 40 bataljoner som idag är beslutade om. Det krävs fortsatta insatser för att i första hand rekrytera soldater, men också för att utbilda bataljonerna.

1 I ett senare skede bör numerären öka – exakt till vilket antal är svårt att avgöra  
2 innan försvarsberedningens analys är färdig. Det kan vara såväl fler som färre än de  
3 30.000 som motionären föreslår.

4 Förbundsstyrelsen föreslår därför stämman att bifalla motionen på så sätt att  
5 motionens första att-sats ersätts med en enligt följande lydelse:

6 att ytterligare förstärka de nationella skyddsstyrkorna med en ökad  
7 personalstyrka som kan klara av att försvara landets skyddsvärda  
8 verksamheter, detta med tillhörande materiel, utrustning, fordon, förråd  
9 och utbildningsplatser.

## 10 **Förbundsstämmans beslut**

11 Förbundsstämman beslutade att bifalla förbundsstyrelsens förslag.

### 12 **Partistyrelsens yttrande över motion 9:11**

13 Motionären föreslår utifrån det försämrade säkerhetsläget att Hemvärnet bör  
14 stärkas genom att utökas till cirka 30 000 personer med tillhörande materiel,  
15 utrustning, fordon, förråd och utbildningsplatser.

16 Sveriges försvar bör stärkas med tanke på säkerhetsläget, särskilt i när-  
17 området. Hemvärnet utgör en viktig resurs som redan nu är en viktig del av  
18 försvaret och där det finns en stor potential för organisationen att utvecklas  
19 ytterligare mot en större numerär och mer kvalificerade uppgifter.

20 Försvaret måste klara av en bredd av uppgifter som handlar om allt från  
21 rörlig strid och skydd av fasta installationer till cyberförsvar och stöd till  
22 samhället i händelse av kris. Hemvärnet har redan i dag en viktig roll när det  
23 gäller att lösa flertalet av dessa uppgifter. Intresset för Hemvärnet har också  
24 ökat de senaste åren i takt med att säkerhetsläget har försämrats.

25 Moderaterna har därför lagt förslag i riksdagen som syftar till att använda  
26 den kompetens som finns hos Hemvärnet i ökad utsträckning, utöka  
27 organisationen och ge förbanden mer kvalificerade uppgifter. Vi har även  
28 bland annat föreslagit att Hemvärnet fram till år 2025, vilket är slutet på  
29 nästa inriktningsperiod, bör omfatta 25 000 personer. Det vill säga att alla  
30 befattningar i dagens organisation är uppfyllda. På längre sikt är målet att  
31 organisationen ska uppgå till 30 000 personer.

32 Det är dock viktigt att ha en realistisk bild av rekryteringen till Hemvärnet  
33 utifrån premissen att rekryteringen sker på frivillig grund. I vissa områden i  
34 Sverige med ett mindre befolkningsunderlag kan det vara svårt att substan-  
35 tiellt öka rekryteringen.

36 Parallellt med en ökad numerär så har vi också pekat på möjligheten att  
37 tilldela Hemvärnet mer modern och kvalificerad materiel. Hemvärnet bör



dessutom bli en egen försvarsgren för att organisationen ska ha bättre möjligheter att utvecklas och ha en långsiktig planering.

Försvarsberedningen har i sin senaste rapport, vilken utgör inriktande underlag inför nästa försvarsbeslut, lagt förslag som ligger i linje med det Moderaterna har presenterat. Beredning föreslår en numerär på cirka 25 000 personer kring år 2025 samt att ytterligare materiel tillförs. Beredningen har också föreslagit att det skapas territoriella förband som bemannas av totalförsvarspliktiga.

Förstärkningen av Hemvärnet är en fråga som Moderaterna har drivit inom ramen för Försvarsberedningen och nu kommer vi arbeta för att dessa förslag också ska bli verklighet i nästa försvarsbeslut.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 9:11 besvarad med vad som ovan anförts.

### Motion 9:12

## Återtagande av ett civilt försvar och ett modernt totalförsvar

### Bo Hultin, Boden – Norrbotten

Det svenska försvaret ska enligt Försvarsbeslutet 2015 "utgöra en tröskel för den som vill angripa Sverige eller utöva påtryckningar med militära maktmedel". Det är en viktig förändring av den utveckling som inleddes efter kalla krigets slut 1991. Då Sveriges militära styrka fram till 2004 kraftigt reducerades och Totalförsvaret avvecklades.

Krig på svenskt territorium behöver vi inte oroa oss för under de närmaste åren. Men den ryska annekteringen av Krim våren 2014, de pågående militära striderna i östra Ukraina samt en påbörjad militär operation i Syrien visar på en höjd konflikt-nivå med en ökad risk övningsverksamhet i vårt närområde. Försvarsutgifternas andel av BNP i Ryssland har ökat från 3,6% år 2005 till 5,4% år 2015.

Det behöver inte vara krig för att samhället ska känna av stora påfrestningar. Den största risken vi utsätter oss för är störningar i våra försörjningsflöden. Staten har angett målen för vår säkerhet som att värna om befolkningens liv och hälsa samt att värna om samhällets funktionalitet. Den enskilda medborgaren har ett egenansvar att klara av ett stopp i försörjningen av el och livsmedel upp till 72 timmar. Dagligvaror finns i centrala lager för 3 till 8 dygn men redan efter 2 till 3 dygn, efter stopp av tillförsel, blir det mycket tomt i butikshyllorna.

1 Sverige har inte längre någon beredskapslagring eller inte ens något civilförsvar.  
2 Råoljan till våra tre raffinaderier är importerad. Ca 50% kommer från Ryssland  
3 och det mesta av återstoden kommer från Norge. Beredskapslagring av bränsle  
4 har inte förekommit sedan 2002 då bergrummen såldes ut och tömdes. Enligt  
5 överenskommelse ska oljeindustrin hålla lager för 90 dagars förbrukning. Försvars-  
6 makten har inte någon egen beredskapslagring av drivmedel utan är hänvisad till  
7 "marknaden". År 2002 avvecklades 960 000 ton beredskapslagrade livsmedel och  
8 vi är i dag helt beroende av "marknaden" för vår försörjning i kris. Sveriges själv-  
9 försörjningsgrad av livsmedel är ca 40% så vi är helt beroende av att varuflödena  
10 fungerar. Sverige är självförsörjande vad gäller elektricitet. Men det finns en stor  
11 sårbarhet i distributionen som styr elnäten och de moderna datasystemen.

12 Ingen myndighet har mer än samordningsansvar i dessa aktuella frågor. Det finns  
13 heller inga regler eller anvisningar för hur bristvaror ska fördelas i kris eller krig. Det  
14 gäller exempelvis bränsle till försvarsmakten eller reservkraft för sjukhus, järnvägar  
15 och flygplatser eller livsmedel till åldrvården. Gränslinjen mellan militärt försvar  
16 och civilt försvar tenderar att bli diffus i den nya hotbilden. Civilbefolkningens  
17 utsatthet särskilt i våra storstäder kräver ett nytänkande. Samhällets totala resurser  
18 måste kunna användas på ett effektivt sätt. Näringslivets resurser och aktörer inom  
19 landet måste oavsett huvudmän och ägarförhållanden kunna ianspråkta flexibelt  
20 och behovsanpassat i hela hotskalan från kris, höjd beredskap och krig. Det kräver  
21 förändringar av lagstiftningen. Ett nytt samhälle kräver ett nytt modernt totalförsvar

22 **Föreslår:**

23 *att* återuppbygga ett civilt försvar och ett modernt totalförsvar.

24 *att* motionen överlämnas till partistämman.

## 9

### 25 **Förbundsstyrelsens yttrande**

26 Motionären pekar i sin motion på den ökade hotbild som uppkommit under senare  
27 år, främst genom en aggressiv hållning från vår store granne i öster. Detta i en  
28 tid då Sverige avvecklat sina beredskapslager för mat, drivmedel och skydd för  
29 allmänheten. Det egenansvar som varje medborgare har att kunna försörja sig  
30 i upp till 72 timmar, utan tillgång till el eller livsmedel, är okänt för stora delar av  
31 befolkningen. Där är behovet av ett modernt fungerande civilförsvar av högsta vikt.  
32 Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning.

33 Förbundsstyrelsen förslår förbundsstämman att besluta:

34 *att* bifalla motionen i sin helhet.

### 35 **Förbundsstämmans beslut**

36 Förbundsstämman beslutade att bifalla motionen i sin helhet.

## Partistyrelsens yttrande över motion 9:12

Motionären föreslår ett antal åtgärder som syftar till att stärka det civila försvaret och öka Sveriges förmåga att kunna ha en fungerande försörjningsförmåga i händelse av kris eller krig samt att anpassa lagstiftningen efter dessa förslag.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att Sveriges försörjningstrygghet i händelse av kris och krig bör förbättras. Ett starkt civilt försvar och en fungerande försörjningstrygghet är centralt för att kunna skydda civilbefolkningen och upprätthålla förmågan i totalförsvaret i händelse av krig. Dessa uppgifter har legat för fädot under många år och mycket arbete krävs för att uppnå en godtagbar nivå.

Det moderna samhället byggt på vitala IT-system och med fokus på minskad lagerhållning och effektiv hushållning av resurser i fredstid är bra och funktionellt på många sätt. Dock så medför det även risker vid mer långvariga kriser.

I samband med försvarsbeslutet 2015 togs beslut om att återta planeringen för hela totalförsvaret, inklusive det civila försvaret. Målet för den planeringen är den stora totalförvarsövningen som kommer att genomföras under 2020. Parallellt med detta har Försvarsberedningen lämnat förslag i sin delrapport "Motståndskraft" hur det civila försvaret och försörjningsberedskapen ytterligare kan stärkas.

Försvarsberedningen lägger också ett antal förslag för att stärka olika delar i försörjningsberedskapen. Det gäller allt från förmågan att motstå cyberattacker som kan hota IT-system och elförsörjning till att utse sektorsansvariga myndigheter som ska ha ansvar för att samordna verksamheten inom sektorn, såväl i fred som under höjd beredskap. Vidare föreslås att det ska kunna ställa krav på privata aktörer som företag vilka anses vara särskilt viktiga i händelse av kris och krig och även se över möjligheten till lagerhållning av viktiga varor.

Viss lagstiftning finns redan på plats som möjliggör förslagen ovan, men på andra områden krävs en översyn för att lagstiftningen ska vara relevant för ett modernt totalförsvaret.

Utgångspunkten för den planering som Försvarsberedningen förslår är att Sverige ska kunna klara sig under minst tre månader och kunna möta och hantera en säkerhetspolitisk kris i Europa och vårt närområde som leder till allvarliga konsekvenser för samhällets funktionalitet. Försvarsberedningen betonar att inom ramen för planeringsinriktningen om tre månader ska ambitionen vara att upprätthålla den nödvändigaste funktionaliteten i samhället. Det innebär en avsevärt lägre ambition inom de flesta samhällssektorer jämfört med normalläget.

Som förbundsstyrelsen noterar så är även den blocköverskridande överenskommelsen om ett långsiktigt mål – att livsmedelsproduktionen ska öka genom stärkt konkurrenskraft och förbättrad lönsamhet – viktig för att stärka beredskapen när det gäller just livsmedel.

Moderaterna står bakom förslagen i Försvarsberedningens rapport och anser att de bör genomföras snarast möjligt. Från Moderaternas sida har vi även gått fram med förslaget att Sveriges försvarsanslag måste öka. Vårt mål är att dessa år 2028 ska uppgå till två procent av BNP för att kunna finansiera nödvändiga förstärkningar av såväl det militära som civila försvaret.

### **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

att anse motion 9:12 besvarad med vad som ovan anförts.

## *Motion 9:13*

# **Svensk ROTC**

## **Felicia Karlsson, Sundsvall – Västernorrland**

Idag har debatten om värnplikt ännu en gång startats. Anledningen är att det finns en mycket större oro i vårt närområde än vad vi tidigare räknat med. Rysslands annektering av Krim och dess fortsatta ockupation av östra Ukraina är ett sådant exempel. Denna ökning av oroligheter är inte förenligt med det insatsförsvar vi i Sverige idag har enligt värnpliktsförespråkarna. Detta är en myt som helt enkelt inte stämmer.

När Sveriges försvar gjordes om till ett yrkesbaserat insatsförsvar så gjordes det inte på en bekostnad av att vi inte längre skulle vara kapabel till att försvara vår territoriella integritet utan det var en fokusändring från att bara försvara våra landsgränser till att även vara kapabel att hjälpa till utomlands. Våra soldater och sjömän fick anställningsformer enligt 5 olika anställningsvillkor alla med olika strategiska uppgifter. En av dessa är Gss/T som är våra tidvis tjänstgörande soldater.

Gss/T som rycker in och jobbar som yrkessoldat under ett par månader varje år tillhör den yrkesgrupp som tillsammans med hemvärnet och de nationella skyddsstyrkorna har som huvuduppgift att försvara Sveriges territorium. Eftersom att dessa soldater enbart jobbar som soldat under en del av året så bidrar det till möjligheten att utbilda våra soldater under en långtid till en relativt låg kostnad. Det gör dessa till en bra kompromiss mellan ett kompetent yrkesförsvar med insats beredskap, och en stående styrka som är beredda att försvara Sverige. Tyvärr så används inte denna anställningsform idag till sin fulla potential p.g.a. personalbrist.

Samtidigt har vi i Sverige en stor del ungdomar som studerar på universitet som på sommaren tvingas leta efter annan inkomst. Ungdomar som alla är i rätt ålder för att ta en anställning inom försvarsmakten. Att Gss/T och div lärosäten runt om i landet slår sig samman och erbjuder våra studenter att utbilda sig såväl civilt som militärt bör därför vara en självklarhet.

Med anledning av ovanstående yrkar vi:

att Moderaterna i Västernorrland verkar för att en utredning sker gällande att anställa studenter som Gss/T och schemalägga deras militära del av utbildningen under de studiefria veckorna.

att Moderaterna i Västernorrland verkar för att Mittuniversitetet ska starta ett samarbete med Försvarsmakten där de tar tillvara de skjutfält som finns i Västernorrland som kvarlevor efter tidigare regementen.

att Moderaterna i Västernorrland uttalar att värnplikt är förlegat och yrkesförsvaret är den självklara vägen framåt.

## Förbundsstyrelsens yttrande

Att så många som möjligt får goda chanser att delta i försvaret av Sverige är viktigt. Inte minst för att öka kunskapen och förankringen bland medborgarna för denna grundläggande stats uppgift. Idag har vi i Sverige anställda soldater och sjömän. Dessa måste rekryteras och utbildas. Behovet av anställda varierar och Försvarsmakten har löst detta genom olika anställnings- och utbildningsformer. En anställningsform är det som motionen avhandlar och heter GSS/T (Gruppbefäl, Soldat, Sjöman, Tidvis tjänstgöring). Det betyder att du har en annan huvudsaklig sysselsättning än av vara soldat eller sjöman. Du tjänstgör i Försvarsmakten ett antal dagar/veckor varje år. Precis som motionären skriver kan studenter på våra universitet och högskolor vara anställda som GSS/T. Idag är det alldeles säkert så att det är en utmaning att få ordinarie studier på universitet och högskola att överensstämja med Försvarsmaktens övningar och utbildningar. Vi delar motionärens önskan att se om det går att samordna utbildningar mellan Försvarsmakten och våra lärosäten. Det kanske inte går på alla platser och på alla utbildningar. Men förhoppningsvis på några.

Motionären vill vidare att Mittuniversitet genom samverkan med Försvarsmakten ska ta tillvara de skjutfält som finns i vårt område. Om detta har något med GSS/T att göra framgår inte och förbundsstyrelsen kan inte med bästa vilja förstå sambandet. MIUN har ingen grundutbildning eller forskning som skulle ha glädje av ett skjutfält. Dessutom har vi redan ett annat statligt verk som handhar skjutfält och det är Fortifikationsverket.

I sin tredje att-sats vill motionären att förbundet uttalar sig kring värnpliktens vara eller icke vara. Även denna att-sats saknar stöd i motionens brödtext och inte heller här kan förbundsstyrelsen se kopplingen till GSS/T. I sak delar inte heller förbundsstyrelsen åsikten att värnplikt är förlegat. Behov kan förändras likaså

- 1 lösningar. Vi anser att riksdagen har hittat en rimlig väg för dagens behov men  
2 samtidigt behållit möjligheten till förändring om så skulle behövas.
- 3 Mot bakgrund av ovanstående föreslår förbundsstyrelsen stämman besluta
- 4     *att*       bifalla att-sats 1
- 5     *att*       avslå att-sats 2 och 3.

## 6 **Förbundsstämmans beslut**

- 7 Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag.

### 8 **Partistyrelsens yttrande över motion 9:13**

9 Motionären pekar på att den tidvis anställda personalen i försvaret, den  
10 så kallade GSS/T-kategorin, är viktig och föreslår att en utredning som  
11 ska se på möjligheten att anställa studenter som GSS/T och förlägga den  
12 militära utbildningen på studiefria veckor. Motionären vill även se ett särskilt  
13 samarbete mellan Försvarsmakten och Mittuniversitetet kring skjutfälten i  
14 Västernorrland. Slutligen vill motionären att yrkesförsvaret prioriteras framför  
15 värnplikten.

16 Partistyrelsen anser att Försvarsmaktens personalförsörjning är en viktig  
17 fråga och att det finns mycket att göra vad gäller förbättringar och håll-  
18 barhet. En del i det arbetet handlar om att ta vara på den möjligheten som  
19 tidvis anställda soldater utgör. Det finns en stor potential att med de tidvis  
20 anställda skapa intressanta samarbeten med till exempel företag, högskolor  
21 och organisationer. Detta är också något som Moderaterna har lyft vid flera  
22 tillfällen. När det gäller den återaktiverade värnplikten så är det något som  
23 har varit en bra och nödvändig åtgärd i ett försämrat säkerhetsläge för att  
24 stärka försvarets personalförsörjning.

25 Försvarets personalförsörjning har på gott och ont genomgått stora för-  
26 ändringar de senaste 10 åren. Försvarsbeslutet 2009 innebar slutet på den  
27 strategiska timeouten under vilken det inte fanns någon tydlig idé om mål  
28 och inriktning för det svenska försvaret. I samband med det försvarsbeslutet  
29 gjordes värnplikten vilande och tanken var att försvaret skulle personal-  
30 försörjas på frivillig väg. Den tidvis anställda personalkategorin infördes i  
31 samband med detta.

32 Dock så fungerade den frivilliga personalförsörjningen inte fullt ut, utbild-  
33 ningsmålen uppfylldes aldrig vilket underminerade hållbarheten i krigsorga-  
34 nisationen. I ljuset av detta tillsammans med det försämrade omvärldsläget  
35 var det ett naturligt steg att återaktivera värnplikten. Moderaterna anser att  
36 det förbättrar försvarets personalförsörjning och ytterst stärker Sveriges  
37 säkerhet. Försvaret kommer dock framgent att bygga på ett blandsystem av

värnplikt och frivillighet. Det är en styrka som kan generera såväl tillräckliga utbildningsvolymerna som spetskompetens.

Slutligen när det gäller Sveriges skjutfält så delar vi förbundsstyrelsens uppfattning att det i dag finns en myndighet, Fortifikationsverket, som har ansvar för skjutfälten. Vi ser inte behovet av att just inleda ett samarbete med landets universitet kring övnings- och skjutfälten.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att avslå motion 9:13, att-satserna 2 och 3, samt

att i övrigt anse motion 9:13 besvarad med vad som ovan anförts.

### Motion 9:14

## Skydd av samhällsviktig infrastruktur

### Svante Bergh, Askim m fl – Västra Götaland

#### Bakgrund

Driftvärnet var i Sverige mellan åren 1944 och 2005 den del av Hemvärnet, som hade till uppgift att skydda myndighets eller företags egna anläggningar och egen verksamhet, och fick inte utan medgivande av myndigheten eller företaget användas för andra uppgifter.

Driftvärnet bildades 1944 vid Byggnads- och reparationsberedskapen (BRB). Driftvärn utvecklades därefter snabbt vid samhällsviktiga instanser som Postverket, Televerket, Statens Vattenfallsverk och Statens Järnvägar. Driftvärn fanns också vid Försvarets materielverk och Sveriges Radio, med flera instanser.

I takt med att hotbilden mot landet ändrades, främst på grund av att det kalla kriget upphörde, samtidigt som många av instanserna med driftvärn bolagiserades eller privatiserades, minskade intresset för driftvärnet. Detta fick som följd att organisationen sjönk från cirka 20 000 personer år 1990 till cirka 1 500 personer år 2004.

Inför försvarsbeslutet 2004 föreslogs det av Regeringen Persson, att bland alla förändringar inom Försvarsmakten att Driftvärnet skulle avvecklas, detta på grund av organisationens minskade betydelse samt att den kostade pengar att driva och underhålla.

Sommaren 2005 lades därför driftvärnet ner vid en ceremoni vid Hemvärnets stridsskola (HvSS). Den kvarvarande personalen övergick då till Hemvärnet.

1 *"Driftvärnsförmåga"*

2 Polisen lider brist på personal och kommer under lång tid endast genom hårda  
3 prioriteringar att kunna hantera normalläget. Sannolikt kommer vi aldrig att ha  
4 polisiära resurser för att skydda samhällsviktig infrastruktur av stor betydelse för  
5 samhällets funktionalitet och befolkningens överlevnad. Bevakningsbranschen som  
6 normalt är de som skyddar denna typ av infrastruktur är mycket stor, men endast  
7 ett fåtal kan beväpnas och då med pistol. Kvar att agera med har staten den spillra  
8 av det försvar vi en gång hade. Detta är så personalsvagt att sittplatserna på Nya  
9 Ullevi skulle räcka till för att samla all personal. Att verkligheten är sådan att många  
10 stolar likväl skulle gapa tomma är huvudskälet till den återlagda värnplikten.

11 I den uppkomna situationen har förslag framförts att återupprätta det 2005 ned-  
12 lagda driftvärnet (företagsanknutet hemvärn som t.ex. Göteborg energi hade). Vår  
13 grupps uppfattning är att detta inte är möjligt, eftersom driftsvärnstanken utgick  
14 ifrån att i stort sett alla manligt anställda vid ett företag genomgått års grundlägg-  
15 gande militär utbildning och därmed kunde beväpnas med automatvapen. I linje  
16 med vad partiet föreslagit i sin rapport "Ett starkt försvar för att säkra Sverige" tror  
17 vi att en förstärkning av hemvärnet är nödvändig. I dagsläget består hemvärnet av  
18 ca 20000 soldater uppdelade på 40 bataljoner. Bataljonerna är i grunden bevak-  
19 ningsförband men genom hårt arbete och personliga uppoffringar har merparten  
20 av bataljonerna idag en modern och god förmåga till strid. Det som saknas är  
21 avancerade burna vapen med hög effekt. Mindre delar av bataljonerna är inriktade  
22 på ren bevakningsverksamhet och har svårt att rekrytera och behålla sin personal,  
23 eftersom flertalet av de berörda inte uppfattar att verksamheten efterfrågas. Den  
24 närmast totala bristen på moderna bevakningssensorer spelar här en stor roll.

25 Vårt förslag är att hemvärnet utökas med upp till 20000 soldater och att perso-  
26 naluppfyllnaden upprätthålls med stöd av plikttagstiftningen. Görs så kan dagens  
27 40 bataljoner utvecklas vidare och bli nationella insatsbataljoner, vilka utgör  
28 försvarsmaktens territoriella bottenplatta och primärt är inriktade mot att säker-  
29 ställa Försvarsmaktens verksamhet.

30 De 40 bevakningskompanier som återfinns i dagens bataljoner föreslås utgöra  
31 stommen till 40 nya hemvärnsbataljoner, vilka enligt norsk modell ges en mycket  
32 slimmad ledningsstruktur. Bataljonerna optimeras mot, att i samverkan och med  
33 stöd från bevakningsbranschen, skydda samhällsviktiga anläggningar viktiga för  
34 samhällets funktionalitet och befolkningens överlevnad. Detta innebär att de ingå-  
35 ende basklossarna i form av bevakningsplutoner leds direkt från bataljonsnivån,  
36 på ett sätt som liknar bevakningsbranschens sätt att leda verksamheten. Antalet  
37 plutoner i bataljonerna varierar utifrån tillgången på frivilliga och pliktplaceringsbar  
38 personal. Inriktningen bör förslagsvis vara 10-15 plutoner om ca 40 personer per  
39 bataljon. Bataljonerna skall primärt inriktas mot att stödja samhällsviktiga verk-  
40 samheter. Övrigt som behövs i form av larmsensorer, staket, mat, sjukvård erhålls  
41 genom att utpekade företag och verksamheter bidrar med detta. Dessa förband  
42 ska kopplas till och öva ihop med utpekade prioriterade instanser. Resultatet



föreslås bli något som kan liknas vid det hädangångna driftvärnet vad avser mål och förmåga, men organiserat och utrustat utifrån dagens förutsättningar. 1  
2

Att-satser 3

att Moderaterna i Västra Götaland verkar för att hemvärnet utökas med förband vars primära uppgift är att stödja andra aktörer att skydda samhällsviktig infrastruktur, 4  
5  
6

att motionen sänds vidare till de moderata ledamöterna i Försvarsutskottet, samt 7  
8

att motionen översänds till partistämman 2019. 9

|              |                    |                        |    |
|--------------|--------------------|------------------------|----|
| Svante Bergh | Cecilia Magnusson  | Anders Hyllander       | 10 |
| Askim        | Innerstaden        | Backa                  | 11 |
| Erik Pousar  | Pierre Alpstranden | Ann-Charlotte Granfors | 12 |
| Innerstaden  | Backa              | Innerstaden            | 13 |

## Kretsstyrelsens yttrande 14

Motionen inleds med beskrivning av historien kring driftvärnets uppkomst och verksamhet i Sverige, som sträckte sig mellan åren 1944 och 2005. Driftvärnet, som var en del av Hemvärnet, hade som främsta syfte att skydda myndighets eller företags egna anläggningar. Sommaren 2005 lades driftvärnet ner och personalen övergick till Hemvärnet. 15  
16  
17  
18  
19

Dagens Hemvärn består av ca 20 000 soldater och är i grunden bevakningsförband med en god förmåga till strid. 20  
21

Motionärerna föreslår att fördubbla styrkan och reglera plikten med hjälp av lag. Styrkan kan då vara uppdelad i bataljoner och utvecklas till nationella insatsbataljoner för att utgöra försvarsmaktens territoriella bottenplatta. Deras primära syfte ska vara att säkerställa försvarsmaktens verksamhet i samverkan med bevakningsbranschen. En del av dessa styrkor ska även stödja andra samhällsviktiga verksamheter. Företag och verksamheter föreslås att bistå med utrustning som behövs för verksamhet såsom staket, mat, sjukvård osv. Resultatet av detta tros likna det gångna driftvärnet. 22  
23  
24  
25  
26  
27  
28  
29

Kretsstyrelsen föreslår kretsårsmötet 30

att bifalla motionen. 31

## Förbundsstyrelsens yttrande 32

Sveriges förmåga att försvara sig med militära medel är äntligen under uppbyggnad. Många moderater från särskilt Västra Götaland har under lång tid verkat för att få till denna förändring och bryta den negativa trenden att år från år skära och spara på försvaret. 33  
34  
35  
36

Moderaterna har tagit fram en färdplan för vad de utökade försvarsutgifterna bör användas till. Avseende markförbanden med de nationella skyddsstyrkorna, som motionärerna fokuserar på, ligger huvudfokus på att få den befintliga brigaden fullt utrustad och bemannad. För detta krävs stora ansträngningar. Till detta vill vi också att man börjar planera för ytterligare en brigad med lättare utrustning och fordon, exempelvis pansarterrängbilar istället för stridsvagnar och bandgående stridsfordon.

Hemvärnet vill vi blir en egen försvarsgren, utökas till 30 000 och får mer kvalificerade uppgifter och materiel. Vi vill även stärka Hemvärnets personalförsörjning genom att införa lokalförsvarförband. I nuläget finns omkring 25 000 befattningar i Hemvärnet, varav omkring 21 000 är uppfyllda. Moderaterna vill också öppna upp för att likt Danmark ha ett särskilt polishemvärn som kan bistå polisen med ett brett spektrum av insatser.

Därtill krävs ett återtagande vad gäller totalförsvaret. Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap planerar nu för Totalförsvarsövning 2020, vilket blir bedömningspunkt för hur långt landet kommit i att utveckla totalförsvarsförmågan. Det är den första övningen av denna typ på 30 år. Arbetet tar sin utgångspunkt i Försvarsberedningens rapport från 2017 "Motståndskraft Inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret 2021-2025" som innehåller flertalet konkreta förslag. Vi står bakom rapporten och vill att den redan nu omsätts i handling. Att involvera näringslivet anser vi också är nödvändigt och krigsviktiga företag behöver identifieras och formerna för hur de i krig ska kunna leverera varor och tjänster redas ut. I detta läge, när så mycket positivt sker i försvaret, så måste vi försvarsvänner också inse begränsningarna. Motionen är lovvärd, dess ambitioner lätta att instämma i - men i detta skede måste vi låta fattade beslut få möjlighet att genomföras innan vi lägger till ytterligare uppgifter.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

att anse motionen besvarad.

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade efter votering

att bifalla motionen.

### Partistyrelsens yttrande över motion 9:14

Motionärerna föreslår att hemvärnet utökas med förband vars primära uppgift är att stödja andra aktörer att skydda samhällsviktig infrastruktur.

Behovet av att skydda samhällsviktig infrastruktur har ökat. Detta i takt med att fientliga aktörer i allt högre utsträckning fokuserar på att undergräva sina motståndare genom att slå mot till exempel infrastruktur som en del i så

kallad hybridkrigföring. Sverige måste öka sin förmåga att stå emot denna utmaning och där har hemvärnsförbanden en viktig roll att fylla.

Moderaterna har också lagt förslag i riksdagen som syftar till att använda den kompetens som finns hos Hemvärnet i ökad utsträckning, utöka organisationen samt ge förbanden utökade uppgifter. Vi har även bland annat föreslagit att Hemvärnet fram till år 2025, vilket är slutet på nästa inriktningsperiod, bör omfatta 25 000 personer. Det vill säga att alla befattningar i dagens organisation är uppfyllda.

På längre sikt är målet att organisationen ska uppgå till 30 000 personer. En större numerär är också en förutsättning för att Hemvärnet ska kunna lösa utökade uppgifter som skydd av infrastruktur.

Försvarsberedningen har i sin senaste rapport, vilken utgör inriktande underlag inför nästa försvarsbeslut, lag förslag som ligger i linje med det Moderaterna har presenterat. Beredning föreslår en numerär på cirka 25 000 personer kring år 2025 samt att ytterligare materiel tillförs. Försvarsberedningen har vidare konstaterat att det bör finnas en beredskapsorganisation som har till uppgift att utföra nybyggnationer samt reparations- och röjningsarbeten för totalförsvaret.

Beredningen har också föreslagit att det skapas territoriella förband som bemannas av totalförsvarspliktiga. Just inrättandet av de territoriella förbanden är en åtgärd som är relevant när det gäller skydd av infrastruktur vid höjd beredskap. De territoriella förbanden är tänkta att användas för att försvara, skydda och bevaka viktiga områden och objekt.

Förstärkningen av Hemvärnet är en fråga som Moderaterna har drivit inom ramen för Försvarsberedningen och nu kommer vi arbeta för att dessa förslag också ska bli verklighet i nästa försvarsbeslut.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 9:14 besvarad med vad som ovan anförts.

## *Motion 9:15*

# **Försvarsmakten ska kunna stödja Polismyndigheten och Säkerhetspolisen**

**Anders G Johansson, Skövde – Västra Götaland**

Låt militären kunna stödja polisen. Polismyndigheten har, liksom övriga statliga myndigheter, kommuner och landsting, laglig rätt att begära stöd från Försvarsmakten. Detta för uppgifter som i dagligt tal benämns som "stöd till det civila samhället" och som i realiteten omfattar bland annat transporter, handräckning vid skogsbränder, eftersök av saknade osv. Förordningen gör tydligt att Försvarsmaktens personal vid stöd till andra myndigheter varken får bruka våld eller tvång och ej heller får utföra uppgifter som innebär en "icke obetydlig risk" för att den kan komma att skadas.

Försvarsmakten får stödja Polismyndigheten och Säkerhetspolisen med insatser som medför våld och tvång mot enskilda, men först då det krävs för att förhindra eller ingripa mot terroristbrott och detta efter beslut av regeringen. För att ett brott ska betraktas som terrorism ska ett antal rekvisit vara uppfyllda.

Det är angeläget att polis och militär kan samverka för att förhindra, avvärja eller avbryta ett terrorangrepp. Vårt land är inte undantaget från den ondska som ständigt kastar hotfulla skuggor över världen. Men det borde också vara möjligt för de båda polismyndigheterna att avropa stöd från Försvarsmakten även vid andra händelser som medför påfrestningar på människor och samhälle. Vid situationer som kräver en omfattande kraftanstängning för Polismyndigheten att bemästra skulle militärt stöd kunna medföra värdefull avlastning och ge Polisen bättre förutsättningar för att med uthållighet upprätthålla lag och ordning.

Upplopp och kravaller samt hot mot liv och egendom är inte heller något som vårt land är undantaget ifrån. Det förekommer emellanåt situationer som kräver omfattande personella insatser för att Polisen ska kunna behärska och kontrollera dem. Vid sådana situationer skulle militär personal kunna ge värdefullt stöd genom att bland annat bistå med övervakning, upprätthålla avspärningar, kontrollera inpassering och – om nödvändigt – även göra insatser för att hålla ner kravaller och återställa ordning. Detta är uppgifter som Försvarsmaktens personal utför vid internationella insatser och således både har kunskap om och utrustning för.

Först och främst ska poliserna i Sverige bli fler så att myndigheten kan lösa fler kvalificerade uppgifter, utan att det går ut över de enklare och mer vardagliga. Men staten bör ändå ge lagligt utrymme för Polisen att vid behov kunna begära understöd från Försvarsmakten. Ytterst handlar det om att säkerställa att staten kan uppfylla sin del av samhällskontraktet genom att upprätthålla våldsmonopolet, lag

och ordning. Det handlar om att ge förutsättningar för staten att optimerat använda sina förmågor och resurser samt att kunna kraftsamla dem när det behövs. Att avstå från den möjligheten innebär att en ökad risk för staten att misslyckas med en av sina mest primära uppgifter; att skydda sina medborgare. Förtänksamhet är bättre än efterklokskap.

Förbundsstämman föreslås besluta

*att* Moderaterna ska verka för att Polisen och Säkerhetspolisen ska ges laglig rätt att få stöd från Försvarsmakten vid insatser som kan innebära våld och tvång mot person och detta under allvarliga och samhällshotande omständigheter även då misstanke om terrorbrott inte föreligger, samt

*att* sända motionen till förbundsstämman med hemställan om vidare befordran till partistämman.

## Partiföreningen i Skövdes yttrande

Aktiviteter i syfte att förhindra alla former av kriminalitet är centralt i den moderata politiken. Styrelsen instämmer i motionärens uppfattning att skapa regelverk för att kunna mobilisera relevanta resurser i detta arbete. Styrelsen föreslår årsmötet att i sin helhet bifalla motionen.

## Förbundsstyrelsens yttrande

Polisen har varit igenom en krävande omorganisation och det råder polisbrist i Sverige. Allvarliga brott läggs på hög, utredningsresultaten sjunker och Polisen behöver mer resurser och utökade resurser för att kunna fullfölja sitt samhällsuppdrag.

Militär personal skulle under ledning av polisen kunna avlasta polisen och utföra vissa polisiära uppgifter i krävande situationer, såsom till exempel upprätthållande av allmän ordning och vissa bevakningsuppgifter, i enlighet som motionären beskriver i sin motion.

Förbundsstyrelsen ställer sig dock tveksamma inför motionärens specifika förslag som anses alltför detaljerade. Enligt uppgifter till förbundet så är partiet på nationell nivå positiva till att öka möjligheterna generellt för de rättsvårdande myndigheterna att vid behov ta hjälp av militären. Därmed bör motionen besvaras.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

*att* anse motionen besvarad.

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade efter votering

*att* bifalla motionen.

## Partistyrelsens yttrande över motion 9:15

Motionären föreslår att Moderaterna ska verka för att Polisen och Säkerhetspolisen ska ges laglig rätt att få stöd från Försvarsmakten vid insatser som kan innebära våld och tvång mot person och detta under allvarliga och samhällshotande omständigheter även då misstanke om terrorbrott inte föreligger.

Partistyrelsen delar motionärens uppfattning att mer resurser måste satsas på att upprätthålla lag och ordning samt öka tryggheten i samhället. Det handlar främst om att ge Polisen mer resurser och verktyg för att kunna hantera brottsligheten, men även om att andra relevanta myndigheter ska kunna stödja Polisen i det arbetet.

Moderaterna har därför avsatt betydande resurser för att öka Polisens numerär och att höja lönen för poliser och på så sätt förbättra rekryteringsläget för myndigheten. Utöver detta har Moderaterna föreslagit en lång rad andra trygghetsskapande åtgärder såsom mer kameraövervakning och att ge kommunala ordningsvakter ett generellt förordnande att medverka till att upprätthålla allmän ordning på offentliga platser.

Försvarsmakten kan i dag, som motionären skriver, ge stöd till Polisen och Säkerhetspolisen i händelse av terrorbrott. Försvarsmakten, inklusive Hemvärnet, kan också bistå med kringuppgifter som gör att Polisen kan fokusera på sina kärnuppgifter.

Moderaterna anser inte att militär personal bör användas i skarp insats mot till exempel kravaller och upplopp. Det är en uppgift som Polisen ska få tillräckligt med resurser för att kunna hantera. Däremot så har vi föreslagit att se över möjligheten att likt i Danmark ha ett särskilt specialutbildat polishemvärn som kan bistå polisen med yttre gränskontroll, trafikreglering och avspärningar. Detta skulle frigöra resurser hos Polisen som då skulle kunna fokusera på kärnverksamheten.

Redan i dag ställs det krav från flera håll att Försvarsmakten ska bidra med sina resurser till annat än till försvarets kärnverksamhet. Det ställer stora krav på försvaret att hantera nya uppgifter, och detta i ett försämrat säkerhetsläge, när fokus bör ligga på försvaret av Sverige.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att avslå motion 9:15.

## Motion 9:16

# Betydelsen av Göteborg för svensk försörjning och försvarsförmåga

Svante Bergh, Askim m fl – Västra Götaland

### Bakgrund

Sveriges historia visar att Göteborg och dess hamn har ett viktigt geostrategiskt läge. Så länge landet har denna stora port mot väster, är denna en angelägenhet för hela landet.

Under århundraden har mycket stora investeringar gjorts för att stärka försvaret av Göteborg och hamnen. Några exempel är befästningsverken omkring den nya staden, Nya Älvsborgs fästning, utbyggnaden av Bohus och Karlstens fästningar, samt skansarna Kronan och Lejonet. Samtliga dessa befästningar är fortfarande imponerande att beskåda.

Vi borde ha lärt oss att hela landet är beroende av Göteborg, inte bara igår och idag utan också i framtiden.

På 1800-talet blev fartygen större och allt fler gick med ångdrift så fartygen kunde komma längre upp i älven. Göta kanal stod klar år 1832, vilket gjorde att allt fler fartyg passerade Göteborg och hamnen behövdes byggas ut. Stenpiren tillkom 1845 och Masthuggskajen börjades bygga år 1888, för att kunna ta emot oceangående fartyg med sju meters djupgående. Under detta århundrade öppnas också det första varvet.

År 1910 stod Nordens största Fiskhamn färdig. Ungefär samtidigt landades de första bananerna till de svenska konsumenterna.

### Hamnens betydelse idag

Göteborgs hamn är Skandinaviens största. Hamnen är inte bara Sveriges ojämförligt viktigaste hamn, utan detta gäller även för Norge och Finland. Stadens placering är central: 70% av Sveriges industrier och befolkning finns inom en radie på 50 mil. Nästan all utrikeshandel går med hjälp av sjöfart, och 30% av den går via Göteborgs hamn. Det är den enda svenska hamn som har direktlinjer för containertrafik till andra kontinenter. Det finns 130 direktlinjer till Europa, Asien, Mellanöstern, Afrika och Nordamerika.

Det är ett 20-tal rederier som ombesörjer 80 ro-ro-anlöp, 20 containeravgångar och ett 50-tal tankbåtsanlöp varje vecka till Göteborgs hamn. Oljehamnen är störst i Norden och har stor betydelse. Till det ska läggas Stena-line passagerarfärjor till

1 Danmark och Tyskland som går och kommer flera gånger varje dygn samt ca ett  
2 par kryssningsanlöp per vecka under säsongen.

3 Det finns dessutom stora möjligheter att ta emot sk Break bulk som består av  
4 annorlunda och skrymmande gods såsom vind- och vattenkraftverk och bostads-  
5 moduler för oljeplattformar mm.

6 Det passerar ungefär lika mycket export- som importvaror. Idag är de stora  
7 exportvarorna stål, fordon och skogsprodukter. De största importvarorna är kläder,  
8 möbler, livsmedel och elektronik.

9 Det är lätt att ta sig till Göteborgs hamn. Från öppet hav till kaj tar det 90 minuter.  
10 Järnvägen trafikerar 70 godståg per dygn rakt in i hamnen, och det har byggts upp  
11 25 inlandsterminaler för godstrafik i Sverige och Norge. Flera Europavägar passerar  
12 dessutom genom Göteborg vilket underlättar lastbilstransporter.

13 För närvarande planeras för miljardsatsningar med en ny hamn i Arendal, far-  
14 ledsfördjupning om ca 2 m så att de allra största containerfartygen kan komma  
15 fullastade. Härigenom skall det redan bästa logistikläget i Sverige att bli ännu  
16 större och därmed viktigare. EU har utsett Göteborg till en av sina Core-hamnar.  
17 Dessa skall utvecklas, så att de bland annat ska kunna ta emot militär materiel och  
18 trupptransporter.

19 Redan hot om minering av inlopp eller insats av långgräckviddiga robotar mot  
20 hamnen och dess inlopp torde göra att inga fartyg kommer att angöra Göteborg.  
21 Redan efter ett halvt dygn kommer det att vara kaos, då containrar inte kan lastas  
22 av och fordon blockerar trafiken. Efter ett dygn står tågtrafiken stilla i stora delar av  
23 västra Sverige av samma orsak. Efter ett antal dagar börjar varor ta slut i hyllorna  
24 och det orsakar hamstring och ökad kaos i hela Sverige. Detta riskerar att hända  
25 redan vid mycket låg konfliktnivå och måste hindras. För detta behövs ett militärt  
26 försvar av Göteborg.

### 27 *Hotbild*

28 Ryssland har upprustat under 10 år men har långt mindre stryka än under den  
29 sovjetiska tiden. Det finns t ex inte anledning att befara stora insatser av marktrupp  
30 i Göteborg eller en militär invasion riktad mot Sverige. Betydelsen av Göteborg i ett  
31 militärt, operativt sammanhang hänger i stället samman med det hot som möjliga  
32 ryska insatser i de baltiska länderna kan leda till.

33 Eftersom NATO stöd till dess allierade vänner i de baltiska staterna behöver  
34 komma främst från väster, så kommer svenskt territorium att bli inbegripet redan  
35 från början. Ett ryskt angrepp kan i preventivt syfte rentav inledas med begränsade  
36 insatser mot svenskt territorium. Syftet kan vara att hindra att NATO flygstrids-  
37 krafter baseras på svenska flygbaser, och att fartyg baseras i svenska hamnar.  
38 Man kan också vilja ta nyckelområden för att bekämpa insatser från NATO mot  
39 Baltikum. Gotland får i sammanhanget en central roll.



Om man tidigt intar ön, som även med en stridsgrupp har mycket klen försvar, får man en utmärkt bas för luftvärnsskydd. Då försvårar man starkt NATO understöd med flygstridskrafter. Man kan också gruppera fram markrobotar och andra vapensystem som då når även västkusten och långt in i Sverige.

I den hybridkrigföring som Ryssland idag nyttjar, kommer alla metoder som leder till att svenskt motstånd reduceras utan militärt ingripande, att prioriteras. Här kommer då cyberattacker, sabotage, påverkansoperationer men även hot om militära insatser att användas. Här behöver vi kunna förfoga över trovärdiga motåtgärder.

Vi bedömer alltså inte att Göteborgsområdet i detta sammanhang är ett ryskt operationsmål i sig. Däremot ser vi att man med begränsade ryska insatser kan stänga av eller starkt decimera de viktiga flöden av förnödenheter, som kommer in via Göteborg. Därmed kan en blockad av Göteborg snabbt leda till att Sverige inte kan försörjas. Detta leder till att förmågan till ett uthålligt försvar reduceras. Vi kan Göteborg förlora förmågan till svenskt motstånd. Vi får heller inte glömma att Rysslands näst största konsulat finns i Göteborg. Minst en tredjedel av personalen torde vara GRU män, dvs officerare i den militära underrättelsetjänsten. Sabotagehotet mot västra Sverige måste tas på allvar.

Exempel på insatser av begränsad och tyvärr möjlig karaktär är:

Hot om insats av mineringar i Göteborgs infarter

Begränsade insatser av minor som skyddas av små Spetsnaz enheter

Hot om insats av långräckviddiga robotar mot Göteborgs hamn.

Verklig insats av enstaka sådana robotar.

Sabotageinsatser i hamnen och mot prioriterade skyddsobjekt i Västsverige.

Hot om, eller verkliga insatser mot fartygstrafik till och från Göteborg

Redan hot om minering eller insats av robotar torde leda till att redarna vägrar låta sina fartyg anlöpa Göteborg. Därmed kommer vår försvarsförmåga att raskt degradera på grund av brist på förnödenheter.

Isanderrobotar finns idag grupperade i Kaliningrad. De rapporteras få ökad räckvidd jämfört med de 50 mil som tidigare uppgetts. Detta anses vara ett av skälen till att Trump hotar att säga upp de sk START avtalen med Ryssland. FOI anger att de kommer att nå stora delar av Europa i en nära framtid. Det är ca 65 mil mellan Kaliningrad och Göteborg. Står man på Gotland är det 50 mil. Iskander är en sk ballistisk robot och flyger i en kastbana och kommer med ganska brant vinkel ner mot målet.

För att kunna bekämpa Iskander måste luftvärnsförband vara grupperade högst ett antal kilometer från målet. De måste dessutom vara en mycket avancerade och förfoga över snabba luftvärnsrobotar av den typ som diskuteras för Patriotsystemet i svensk version.

1 *Behovet av ett militärt försvar*

2 M ideskrift - Ett starkt försvar för att stärka Sverige - tar väl upp de hot som vi  
3 målar upp och utgör en utmärkt referens för utvecklingen av vårt framtida försvar.  
4 Vad behövs då för förstärkningar av försvaret av Göteborg för att ge balans åt våra  
5 totala försvarsanstängningar?

6 *Arméstridskrafter*

7 Långräckviddigt luftvärn behöver övas och ha grupperingsplatser nära Göte-  
8 borgs hamn. Här behövs en kvalificerad luftvärnsförmåga tills NATO med egna  
9 enheter kan ta över skyddet mot långräckviddiga robotar samt ev angrepp med  
10 flygstridskrafter.

11 Utförda mineringar torde komma att skyddas av tex Spetznas styrkor. Dessa  
12 behöver man kunna slå ut. Därför är artilleri med punktbekämpningsförmåga  
13 samt kvalificerade eldledare viktiga. Dessa kan ingå i, eller tillfälligt förstärka, en  
14 säkerhetsbataljon som grundutbildas vid regementet i Göteborg. Denna bataljon är  
15 också viktig för att skydda NATO förbandens urlastning i förstärkningskedet.

16 Hemvärnet behöver uppgraderas med moderna vapen. De behöver få förmåga att  
17 bekämpa luftmål samt god förmåga att skydda anläggningar mot sabotagegrupper.  
18 Några enheter bör ges förmåga till försvar. Här kan dessutom ett polisiärt hemvärn  
19 ha stor betydelse.

20 Samordningen mellan blåljusmyndigheter och militära enheter måste starkt  
21 förbättras och övas.

22 *Marinstridskrafter*

23 En minröjningsförmåga behöver organiseras snabbt och vara grupperad i Göte-  
24 borg. Bottnarna behöver karteras regelbundet redan i fredstid. Enheterna kan ges  
25 uthållighet genom ett samarbete med ett marint hemvärn.

26 Så snart svenska korvetter har fått en luftvärnsförmåga, bör ett par sådana kunna  
27 avdelas för eskortering av sjöfart ut och in ur Göteborgs skärgård.

28 *Flygstridskrafter*

29 Göteborg har ett bra indirekt skydd genom JAS förbanden på Såtenäs.

30 Attackförmågan kan bli aktuell för att understödja strid runt mineringar.

31 Moderna vapen till JAS har prioritet.

32 *Ledning*

33 Det finns i västra Sverige ett objekt av riksintresse, i form av Göteborgs hamn. Den  
34 har särskild betydelse enligt EU och är utsedd till sk Corehamn. Därför är kunskap  
35 om förhållanden, samövningar och personkännedom av stor betydelse.

Vi bedömer därför att en regional ledningsstab bör finnas i Göteborg. Vi bedömer också att de militära förmågorna i Göteborg bör samlas under beteckningen regemente. Detta kan göras snabbt och till låg kostnad. 1  
2  
3

Fientliga insatser av större karaktär kan bli aktuella om NATO styrkor går in i hamnen för att förstärka svenskt och baltiskt försvar. Här kan såväl ryska insatser från flygstridskrafter, som fartyg och ubåtar bli aktuella. Långräckviddiga robotar kan komma att sättas in. Här är det då svenska stridskrafter ihop med NATO som ska försvara hamnen och Göteborg. Förbanden i Göteborg och västra Sverige bör på olika sätt kunna stödja dessa strider. 4  
5  
6  
7  
8  
9

Att-satser 10

att Moderaterna i Västra Götaland uttalar att Göteborgs hamn är av en utomordentlig vikt för Sveriges försörjnings- och försvarsförmåga, 11  
12

att Moderaterna i Västra Götaland verkar för att luftvärnsenheter med medellång räckvidd tilldelas grupperingsplatser och övar för skydd av Göteborgs hamn mot långräckviddiga robotar, 13  
14  
15

att Moderaterna i Västra Götaland verkar för att en regional ledningsstab med ansvar för marin och arméstrid samt samverkan med region och stad upprättas i Göteborg, 16  
17  
18

att Moderaterna i Västra Götaland verkar för att en säkerhetsbataljon för försvar av Göteborgs hamn grundutbildas i Göteborg, 19  
20

att Moderaterna i Västra Götaland verkar för att en minröjningsförmåga med prioritet tillförs Göteborg, 21  
22

att motionen sänds vidare till partistämman 2019, samt 23

att motionen sänds vidare till de moderata ledamöterna i Försvarsutskottet. 24

Svante Bergh Cecilia Magnusson Anders Hyllander 25  
Askim Innerstaden Backa 26

Erik Pousar Pierre Alpstranden Ann-Charlotte Granfors 27  
Innerstaden Backa Innerstaden 28

## Kretsstyrelsen yttrande 29

Kretsstyrelsen vill tacka motionärerna för en välskriven motion. Frågorna som motionärerna tar upp handlar om betydelsen av Göteborg för svensk försörjnings- och försvarsförmåga. Göteborgs hamn är Skandinavians största. Cirka 30 procent av vår utrikeshandel passerar hamnen och den är nödvändig för att kunna försörja vårt samhälle med förnödenheter och livsmedel. Hamnen är central inte bara för Sverige utan även för Norge och Finland. 30  
31  
32  
33  
34  
35

Sveriges historia visar att Göteborg och dess hamn har ett viktigt geostrategiskt läge och är en angelägenhet för hela landet. Kretsstyrelsen delar motionärernas 36  
37

1 syn att hela landet är beroende av Göteborg och att vi behöver förstärka försvaret  
2 av Göteborg.

3 Kretsstyrelsen föreslår kretsårsmötet

4 *att* bifalla motionen

## 5 **Förbundsstyrelsens yttrande**

6 Motionärerna beskriver på ett mycket bra sätt betydelsen av Göteborgs hamn i ett  
7 svenskt och nordiskt perspektiv, samt vilka huvudsakliga säkerhets- och försvars-  
8 politiska risker man bör ta hänsyn till i den nationella försvarsplaneringen. Denna  
9 planering har återupptagits på strategisk och operativ nivå efter lång tid med fokus  
10 på avveckling, nedrustning och internationella uppdrag. Det är en efterlängtat  
11 kursändring och något som många moderater inom vårt förbund jobbat hårt och  
12 länge för att bidra till. Den stora vändpunkten kom i höstas då riksdagen röstade  
13 igenom Moderaterna och Kristdemokraternas statsbudget.

14 Som politiskt parti ska vi däremot vara försiktiga med att peka ut exakt hur För-  
15 svarsmakten löser sina uppdrag med nuvarande, framtida eller önskade resurser.  
16 Som exempel bör det överlåtas till myndigheten att givet tillgängliga utbildnings-  
17 plattformar avgöra var specifika militära förband utbildas eller övas.

18 Det är också viktigt att vi skiljer fredstida organisation från Försvarsmaktens  
19 krigsorganisation. I fredstid är exempelvis armén indelad i utbildningsplattfor-  
20 mar, inom arméstridskrafterna av tradition benämnt regementen, som försörjer  
21 krigsorganisationen med utbildad och tränad personal. Var den brigadorganiserade  
22 krigsorganisationen sedan sätts in beror inte på var den i fredstid är baserad utan  
23 på var krigsförbanden behövs som mest, vilket är ett beslut för strategisk, operativ  
24 eller taktisk chef.

25 Det viktiga är att om kris eller krig uppstår så ska myndigheten ha förmåga att lösa  
26 de uppgifter staten uppdragit den med, givet att tillräckliga resurser tilldelats. I  
27 detta ingår självfallet att säkerställa landets försörjning och därmed vital infrastruk-  
28 tur och kommunikationer som Göteborgs hamn med anslutningar inåt land utgör.  
29 Förbundsstyrelsen instämmer med motionärerna avseende hamnens betydelse.

30 Avseende ytterligare en militär stab i Västra Götaland, så konstaterar Förbundssty-  
31 relsen att länet redan omfattas av den Västra Militärregionen med en stab som bland  
32 annat har till uppgift att samverka med regionala och lokala aktörer, genomföra regio-  
33 nal försvarsplanering och stödja operativ chef som löser uppgifter inom regionen. Var  
34 i länet staben ligger kan inte anses vara föremål för politiska beslut.

35 Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

36 *att* bifall att-1,

37 *att* besvara att-2 och 5, samt

38 *att* avslå att-3, 4, 6 och 7.

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade

- att bifalla att-1,
- att besvara att-2 och 5,
- att avslå att-3, 4, 6 och 7,

### Partistyrelsens yttrande över motion 9:16

Motionärerna pekar på betydelsen av Göteborgs hamn för Sveriges försvars- och försörjningsförmåga och listar ett antal förmågor som bland annat luftvärn och minröjningsförmåga vilka de anser bör stärkas eller tillföras försvaret av Göteborg och att Moderaterna i Västra Götaland bör verka för att så sker.

Partistyrelsen delar motionärernas bedömning såväl när det gäller den strategiska betydelsen av området kring Göteborgs hamn samt behovet av att försvaret av detta område bör stärkas. Detta är också något som Moderaterna har lagt förslag kring och som Försvarsberedningen lyft i sina två senaste rapporter.

Frågan om skydd av vital infrastruktur blir allt viktigare när allt större fokus läggs på gräzonsproblematik och möjligheten att allvarligt kunna undergräva ett lands motståndskraft genom att slå mot såväl fysisk som digital infrastruktur. Göteborgs hamn är Skandinavians största hamn och central för att upprätthålla viktiga flöden av varor både till och från Sverige. Störningar i de flödena skulle få stora negativa konsekvenser för hela Sverige.

Moderaterna har under senare år betonat vikten av att stärka försvaret av Västkusten och specifikt Göteborgs hamn för att kunna skydda viktiga flöden. Detta har vi också drivit, och fått genomslag för, i Försvarsberedningen vilken tar fram det inriktande underlaget inför nästa försvarsbeslut.

Försvarsberedningen pekar ut Västkusten och Göteborgs hamn som ett av de strategiskt viktiga områdena i Sverige i händelse av kris och krig. Beredningen lägger också konkreta förslag för att stärka försvaret på Västkusten. Under perioden 2021–2025 föreslås en amfibiebataljon etableras på Västkusten. Förmågan till sjöminröjning vidmakthålls. För att stärka den krigsavhållande förmågan och begränsa effekterna av ett väpnat angrepp förstärks förmågan till sjöminering.

Beredningen föreslår också en utökning av Hemvärnets numerär. Detta är även något Moderaterna har drivit, delvis utifrån premissen att hemvärnsförbanden kan användas för att skydda viktig infrastruktur.

I Försvarsberedningens delrapport "Motståndskraft" finns även förslag som syftar till att stärka Sveriges försörjningstrygghet genom bland annat bättre samverkan med privata aktörer, ökad lagerhållning och att peka ut sektorsansvariga myndigheter.

Motionärerna pekar även på en annan viktig sak – samarbetet med Nato och Västkustens betydelse för direktförbindelsen med Natolandet Norge. Sverige räknar med att i händelse av kris och krig kunna få hjälp av andra länder. Då måste de förbindelserna kunna hållas öppna. Moderaterna driver även linjen att Sverige ska bli en fullvärdig Natomedlem.

Sammantaget sker mycket för att stärka försvaret av Västsverige, men mer går att göra. Vi moderater har föreslagit att försvarsanslaget ska öka till två procent av BNP år 2028. Detta för att höja Sveriges försvarsförmåga. Det kommer också möjliggöra ytterligare förstärkningar i hela landet.

### **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

att anse motion 9:16 besvarad med vad som ovan anförts.

#### *Motion 9:17*

## **Ge Försvarsmakten förväntad kostnadskompensation**

**Anders G Johansson, Skövde – Västra Götaland**

### *Sluta underfinansiera Försvarsmakten*

Försvarsprisindex (FPI) är konstruerat för att beräkna kostnadsförändringarna för försvaret så att försvarsmyndigheterna i statsbudgeten ges kostnadskompensation för redan beslutad och pågående verksamhet. 2012 förändrades FPI efter beslut i Sveriges riksdag. En mindre komplex beräkningsmetod som tar hänsyn till färre faktorer har därefter tillämpats. Den samlade effekten av den nya indexeringen är, enligt forskningsrapporter från Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI), att de utifrån FPI beräknade och budgeterade utgifterna för försvarsmateriel understiger de faktiska. Försvarsmakten erhåller således otillräcklig kompensation för prisökningar.

Enligt FOI är anslagen för försvarsmateriel 2,5 miljarder kr lägre per år än de hade varit om beräkningsgrunden för FPI inte hade justerats. Anslagen har, på grund av förändrad indexmetod, minskat med 8,7 miljarder kr under åren 2012-2018. FOI beräknar att de ökningar av försvarsanslagen, som riksdagen beslutade om 2015, i huvudsak gick åt till att kompensera för det underskott som uppstått på grund av den otillräckliga kompensationen för kostnadsökningar. Den försvarsöverens-

kommelse som beskrevs leda till en förstärkning av försvarsförmågan visade sig i realiteten räcka till att vidmakthålla en förmåga som politiken konstaterat vara otillräcklig. Den politiska effekten blev därmed en oavsiktlig men allvarlig vilseledning av medborgarna.

Att freda medborgare från yttre fiender och att upprätthålla nationens frihet och oberoende är statens mest primära och fundamentala uppgift. För detta måste staten över tid upprätthålla en betryggande försvarsförmåga och för detta avdela tillräckliga resurser. Att tillämpa en strukturell underfinansiering av försvaret är därför oacceptabelt. Budgeteringsmodellen måste därför förbättras så att FPI ges en högre grad av följsamhet gentemot verklighetens utfall. Försvaret får inte urholkas med mindre än att beslut fattats därom i god demokratisk ordning.

Att-satser

- att* Moderaterna ska verka för att beräkningsgrunden för Försvarsprisindex justeras så att försvaret ges en rättvisande kompensation för förändringar i kostnader för försvarsmateriel, samt
- att* sända motionen till förbundsstämman med hemställan om vidare befordran till partistämman och för kännedom till Moderaternas försvarskommitté.

## Partiföreningens yttrande

Styrelsen delar motionärens uppfattning om att Försvarsprisindex skall vara relevant utformat för att ge Försvarsmakten kompensation för kostnadsförändringar. Styrelsen föreslår årsmötet att i sin helhet bifalla motionen.

## Förbundsstyrelsens yttrande

Motionären har inkommit med en ett mycket välgrundat förslag som Förbundsstyrelsen anser bör bifallas. Det är sedan en längre tid känt att Försvarsprisindex inte korrekt motsvarar kostnadsutvecklingen inom främst Försvarsmakten och Försvarets Materielverk. Konsekvenserna har historiskt lett till en urgröpt försvarsbudget med en över tid krympande försvarsförmåga.

Västra Götalands moderater har spelat en viktig roll för fastställandet av partiets nuvarande försvarspolitik, bland annat genom att förtydliga beslutet på partiets arbetsstämma 2017 avseende kravet på en försvarsbudget som motsvarar två procent av BNP. Detta har i sin tur medfört att Sverige genom beslut om budget i Riksdagen nu ser en rask ökningstakt av försvarsbudgeten. Det vore mycket olyckligt om utvecklingen försvårades eller bromsades till följd av vad som tycks vara ett felkonstruerat index.

I sammanhanget bör nämnas att om Riksdagen på sikt förmår att hålla i en målsättning om försvarsutgifter motsvarande två procent av BNP så bör det

- 1 rimligen minska effekterna av detta och andra krypande försvarsneddragningar.  
2 Det förtär dock inte behovet av att se över Försvarsprisindex och säkerställa att det  
3 motsvarar reell kostnadsutveckling inom försvarssektorn.
- 4 Förbundsstämman föreslås besluta
- 5       att       bifalla motionen.

## 6 **Förbundsstämmans beslut**

- 7 Förbundsstämman beslutar, i enlighet med förbundsstyrelsens förslag,
- 8       att       bifalla motionen.

## 9 **Partistylelsens yttrande över motion 9:17**

10 Motionären föreslår att beräkningsgrunden för Försvarsprisindex justeras så  
11 att försvaret ges en rättvisande kompensation för förändringar i kostnader  
12 för försvarsmateriel. Detta utifrån att rapporter från Totalförsvarets forsk-  
13 ningsinstitut (FOI) har visat på att kompensationen under senare år inte har  
14 varit i linje med prisökningarna.

15 Partistylelsen anser att det är en viktig aspekt av försvarsekonomin som  
16 motionären lyfter i sin motion. Ett problem när det gäller försvarsekonomin  
17 är en bristande förutsägbarhet, vilken vid upprepade tillfällen har lett till  
18 att kostnadskalkyler inte har varit hållbara och att myndigheten har fått  
19 återkomma med tilläggsäskanden.

20 Detta har berott på en mängd olika faktorer. Det gäller till exempel att större  
21 materielanskaffningar, som till exempel nästa generations Jas Gripen, inte  
22 har valutasäkrats och vid en högre dollarkurs lett till betydande fördyringar.  
23 Vidare har det även funnits frågor kring tillförlitligheten i Försvarsmaktens  
24 underlag och att myndighetens investeringsplan inte följer det regelverk  
25 som styr statliga investeringar. Till detta kommer även frågetecken  
26 kring Försvarsprisindex och i vilken utsträckning det ger en relevant  
27 kompensation.

28 Det är inte en godtagbar ordning att behöva göra tilläggsbeslut för att det  
29 inte finns fungerande processer och tillräcklig förutsägbarhet i systemet.

30 Statskontoret och Ekonomistyrningsverket har samarbetat med Försvars-  
31 makten för att förbättra myndighetens budgetprocess. Dock så anser  
32 Moderaterna att det även behövs tas ett större grepp på även andra faktorer  
33 som påverkar försvarsekonomin som Försvarsprisindex och möjligheten att  
34 valutasäkra större materielanskaffningar samt att skapa ett bättre samarbete  
35 mellan försvarsmyndigheterna och regeringskansliet.



Detta är något som vi också har lyft i Moderaternas försvarsrapport från juni 2018. Vi vill genomföra en översyn kring hur kostnaderna för materielan-skaffningen kan bli mer förutsägbara.

## Partistytrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 9:17 besvarad med vad som ovan anförts.

### Motion 9:18

## Folkomröstning om svenskt medlemskap i NATO

### Mark Bromberger, Centrum Malmö – Skåne

Moderaterna driver sedan många år frågan om svenskt medlemskap i NATO. Nu är det dags att ta nästa steg i frågan. Sveriges medlemskap i den Europeiska unionen avgjordes i en folkomröstning och det är rimligt att även NATO-frågan i samma anda avgörs i en folkomröstning.

#### Att-satser

att Moderaterna uttalar att frågan om svenskt medlemskap i NATO skall avgöras i en folkomröstning

att Moderaterna verkar för att en folkomröstning om svenskt medlemskap i NATO skall hållas så fort som möjligt

## Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen tackar motionären för motionen.

Folkomröstningar är något som bör användas med yttersta försiktighet. Detta såg vi i den senaste stora som genomfördes i Sverige 1994, då gällde det medlemskap i Europeiska Unionen, en omröstning som även motionären hänvisar till. I den folkomröstningen blev resultatet 52,3% för medlemskapet och 46,8% mot medlemskapet, det var därmed väldigt jämt mellan de olika blocken vilket även sedan dess speglas i samhället och ses som ett kvitto av en del att EU medlemskapet inte är något som är en självklarhet att fortsätta vara en del av.

I vårt grannland Storbritannien genomfördes nyss en folkomröstning kring medlemskapet i Europeiska Unionen där folket röstade för Brexit, alltså utträde ur den europeiska unionen. Ett utträde som fortfarande inte är genomfört och som dessutom har kostat regeringen och partierna väljare, mycket på grund av kom-

plexiteteten och de långtgående verkningarna av vad ett sådant utträde innebär och den informationsbrist som varit före, under och nu efter omröstningen.

En av de saker som lyfts fram efter Brexit omröstningen var att medborgarna inte har varit tillräckligt insatta i vad Brexit skulle innebära för Storbritannien och partierna på ytterkanterna vann väljare genom aggressiva kampanjer på bland annat sociala medier om hur dåligt EU var för landet, hur lätt det skulle vara och hur bra det skulle vara att lämna unionen vilket gjorde att folk som röstade utifrån populistiska utspel först nu inser konsekvenserna av utträdet.

Vårt parti har länge drivit att vi skulle vilja söka medlemskap i NATO, det är en fråga som engagerar många av våra väljare och flera av våra företrädare. Men vi anser att kunskapen kring vad ett NATO medlemskap innebär är alltför låg hos den vanlige medborgaren och väljaren. Något som troligtvis i detta läge skulle innebära ett negativt utfall i en eventuell omröstning kring medlemskap.

En folkomröstning bör och ska aldrig genomföras skyndsamt utan bör snarare vara ett genomtänkt och väl förankrat beslut som tas efter en noggrant genomförd informationskampanj där väljarna faktiskt ges en chans att ordentlig sätta sig in i saken.

Det blåser dessutom idag politiska vindar i Europa som handlar om utträde ur allianser och unioner i syfte att främja landets egen suveränitet. I ett sådant läge anser förbundsstyrelsen inte att en folkomröstning för NATO medlemskap ligger rätt i tiden.

Med anledning av ovanstående föreslår förbundsstyrelsen i Skåne partistämman besluta

att avslå motionen.

## Partistyrelsens yttrande över motion 9:18

Motionären föreslår att Moderaterna ska verka för att frågan om ett svenskt Natomedlemskap ska avgöras i en folkomröstning, vilken ska hållas så fort som möjligt.

Partistyrelsen menar att frågan om ett svenskt Natomedlemskap är mycket viktig för att stärka Sveriges säkerhet i en orolig tid. Tillsammans med att stärka det nationella försvaret är ett svenskt Natomedlemskap det bästa vi kan göra för att på allvar höja Sveriges försvarsförmåga.

Moderaterna anser att ett svenskt Natomedlemskap handlar om att skapa ett brett folkligt och parlamentariskt stöd, skapa stöd för ett svenskt medlemskap hos dagens medlemsstater och se till att det militära och juridiska ramverket ska finnas på plats. Att få tillstånd dessa förberedelser kommer att vara en viktig del i att skapa trovärdighet i vår ambition att söka medlemskap.

Ett beslut om ett svenskt Natomedlemskap ska även tas i nära dialog och gärna tillsammans med Finland. Men ytterst är detta självständiga beslut som respektive land äger.

Dock anser partistyrelsen inte att ett svenskt Natomedlemskap är en fråga som är lämplig att avgöra i en folkomröstning.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att avslå motion 9:18.

### Motion 9:19

## Ökad försvarsförmåga

### Moderaterna i Värmland

#### Bakgrund

Det är hög tid att tala klarspråk. Den svenska försvarsförmågan är otillräcklig. Det råder stor politisk samsyn om att det säkerhetspolitiska läget är starkt försämrat. Detta har inte lett till beslut vad gäller nödvändiga förstärkningar av försvarets förmåga.

Ryssland har brutit sig ur den samarbetsbaserade europeiska säkerhetsordningen och angripit Georgien och Ukraina. De genomför en kraftfull upprustning och utnyttjar i allt större utsträckning militärt maktspråk som även inkluderar kärnvapen.

Det svenska försvaret är idag utformat och organiserat för att klara utmaningar som kan uppstå i fredstid, samt för deltagande i internationella uppdrag. Det har förmåga att i fred hävda luftrum och sjöterritoriet ovan havsytan. Det kan i bästa fall upptäcka om landet utsätts för kränkningar under ytan. Det kan möta mindre gränsincidenter. Det har däremot - helt i enlighet med den politiska inriktning, som i stor enighet givits under en följd av försvarsbeslut - mycket begränsad förmåga att stå emot ett väpnat angrepp. Att kunna ge effektiva bidrag till stabilitet och säkerhet i regionen i en krissituation har inte varit en prioriterad uppgift. Detta måste nu ändras och det är bråttom.

I dagens situation behöver vi åter en försvarsmakt med förmåga att ge effektiva bidrag till den samlade fredsbevarande förmågan i Östersjöregionen. Sverige behöver, tillsammans med våra grannstater ha en trovärdig tröskelförmåga, som underbygger Natos samlade avskräckningsförmåga. Det förutsätter att Sverige har en rejäl egen förmåga att möta ett överrumplande angrepp och en trovärdig kapacitet att stödja Natos förmåga. Dagens svenska försvar är långt från det målet.

1 Vi behöver klara ut, hur vi snabbt och till en högre men rimlig kostnad kan uppnå  
2 denna förmåga.

3 Det innebär att en bärande idé måste vara att snabbt stärka det svenska försvarets  
4 fredsbevarande effekt. Det kommer helt klart att kräva väsentligt större resurser än  
5 idag. Våra förstärkningar behöver samordnas med de parallella förstärkningar som  
6 sker i regionen, liksom med möjligheterna att snabbt ta emot stöd, om läget så krä-  
7 ver. Den nuvarande svenska svagheten bidrar ofrånkomligen till en farlig instabilitet  
8 vid en uppväxande stormaktskonflikt i regionen. Sverige och hela Östersjöregionen  
9 befinner sig i ett nytt och mer utsatt säkerhetspolitisk läge och behöver nu aktivt  
10 verka för stärkt säkerhet.

11 *Vad kan och bör Sverige göra*

- 12 • Robustheten i vårt militära försvar måste prioriteras mycket högt.
- 13 • Vi kan inte operera JAS-systemet från tre sårbara fredsbase. Systemet  
14 måste snabbt kunna spridas och skyddas som det var tänkt från början. Det  
15 behövs luftvärnsskydd. Det behövs fler base med större kapacitet och fler  
16 piloter. Det behövs fler avancerade och långräckviddiga vapensystem, så att  
17 det samlade systemets förmåga kan utnyttjas effektivt mot alla typer av mål.  
18 Det finns då inget utrymme för att i närtid slakta effektiva JAS-flygplan, för  
19 att få delar till flygplan som kan ge effekt först en bit in på 2020-talet.
- 20 • Luftvärn är generellt en nyckelförmåga i det nya läget. Luftförsvaret behöver  
21 i snabbast möjliga takt tillföras moderna robotsystem med lång räckvidd,
- 22 • Antalet luftvärnsbataljoner behöver ökas så att strategiskt viktiga delar av  
23 landet kan försvaras effektivt. Det gäller främst Gotland.
- 24 • Effektiva långskjutande system behövs för indirekt eld mot mark och  
25 rörliga-/sjömål. De behövs för att från skyddade lägen kunna hota en  
26 landstigande eller med flyg landsatt angripare, med effektiv och omedelbar  
27 motverkan över hela territoriet. Det finska exemplet med avancerade  
28 MLRS-system är ett intressant och efterföljansvärt exempel.
- 29 • De ARCHER som nu införskaffats behöver snarast bli operativa, samt få  
30 förmågan att bekämpa rörliga-/sjömål. En bataljon(12 pjäser) behövs så  
31 fort som möjligt på Gotland. • Parallellt bör förmågan att leda indirekt eld  
32 utvecklas och gärna överdimensioneras. Sådana resurser bör t ex finnas vid  
33 prioriterade hemvärnsförband.
- 34 • Vitala samhällsfunktioner som el och transporter är i dagens samhälle  
35 extremt sårbara. Det innebär att det militära försvaret i ett hotande krisläge i  
36 stor utsträckning behöver kunna operera utan stöd från samhället. Till detta  
37 behövs underhållsförband med kapacitet att stödja försvarsmakten i några  
38 veckor.

- Vi måste se över vilka punkter i samhället där små fientliga insatser kan få särskilt stor effekt och skräddarsy en motståndskraft för dem.
- Exempel på sådana områden är Göteborgs hamn och gränsövergångarna mot Norge. De är kritiska i en kris vad avser såväl svensk försörjning, som för tillförsel av militärt stöd utifrån.

Natos medlemsländer har åtagit sig att till 2024 öka sina försvarsanslag till minst två procent av BNP. Om någon till äventyrs tvivlat på allvaret, så bör Angela Merkels besked häromdagen vara en väckarklocka. Tyskland kommer att leva upp till sitt åtagande och det är nu väldigt svårt att tro att något EU-land kommer att kunna smita från notan. Trumps politik kommer troligen att ytterligare stärka denna utveckling.

En rimlig utgångspunkt är att även Sverige under de närmaste åren kommer att besluta att ungefär fördubbla sitt försvarsanslag. Hålen är som framgår ovan stora. Alla går givetvis inte att täppa till snabbt, men framför allt materiellt kan tveklöst en hel del genomföras utan ytterligare långa utredningar. Detsamma gäller utbildning, organisation av ett civilförsvar och åtgärder mot cyberoperationer och psykologisk krigföring.

Redan ett beslut om en sådan förstärkning är en viktig signal till omvärlden, att Sverige tar sin del av ansvaret för stabiliteten runt Östersjön. Det kan inte nog betonas att förvarets främsta uppgift är att verka för fortsatt fred.

Försvarsbeslutet 1936 var ett upprustningsbeslut. Men tempot i den föreslagna upprustningen visade sig snart vara helt otillräckligt med hänsyn händelseutvecklingen. Lärdomen är att vi måste agera mycket handfast nu.

Försvarsbeslutet 2014 liknar beslutet 1936 och visar att vi snabbt måste lämna önsketänkande och acceptera verkligheten. Ändå finns en viktig skillnad. Vid försvarsbeslutet 1936 fanns mycket stora delar av materielstocken kvar. Nu 2017, har vi gjort oss av med nästan all materiel, flyttat ihop försvaret i en fredsgruppering och skrotat civilförsvaret. Återtagandebehovet är utomordentligt stort. Sammantaget är Sverige nu ett land med mycket liten nationell försvarsförmåga. Ändå ligger landet mer utsatt än vi låg under t ex det kalla kriget. Fram till 1946 genomfördes en enorm upprustning som motsvarade många procent av vår BNP. Problemet var att det påbörjades försent. Låt oss undvika att detta sker igen. Därför måste vi påbörja ett återtagande genast. Dessutom ger signalen, att ge ordförandeskapet i försvarsutskottet till ett litet marginalparti, att försvarsfrågan, och därmed friheten att bestämma över egen nation, inte är viktig. Om moderaterna ska vara ledande i frågan krävs att återta den frågan och därmed ordförandeskapet.

Med anledning av ovanstående föreslås stämman besluta

- att Moderaterna verkar för att försvarsbudgeten snarast skall höjas till minst 2% av BNP
- att Moderaterna fortsätter att driva linjen att Sverige skall ansöka om medlemskap i NATO

- 1        *att*        Moderaterna återtar ordförandeskapet i försvarsutskottet
- 2        *att*        stämman tar motionen som sin egen
- 3        *att*        motionen sänds vidare till partistämman 2019
- 4        *att*        motionen sänds till partistyrelsen med framställan om att innehållet i
- 5        denna motion diskuteras vid arbetsstämman
- 6        *att*        motionen sänds vidare till de moderata ledamöterna i Försvarsutskottet
- 7        *Torsten Bergstedt*
- 8        *Kristinehamn*

## 9        **Förbundsstyrelsens yttrande**

10        Torsten Bergstedt lyfter i en välskriven och initierad motion behovet av att öka  
11        svensk försvarsförmåga. Moderaterna har nyligen konstaterat att försvaret behöver  
12        mer medel här och nu och pressade därför fram en budgetökning i vårand-  
13        ringsbudgeten för en månad sedan. Torsten Bergstedt påpekar att Moderaterna  
14        ska verka för att försvarsbudgeten snarast höjs till minst två procent av BNP.  
15        Behovet av ett starkare försvar drivs främst av den försämrade säkerhetspolitiska  
16        utvecklingen i Sveriges närområde och det faktum att Ryssland visat sig villigt  
17        att använda militärt våld för att rita om de europeiska gränserna. Men alldeles  
18        oavsett om Sverige blir medlemmar av Nato eller inte måste försvaret stärkas och  
19        det skulle naturligtvis vara mer ekonomiskt kostsamt att upprätta en trovärdig  
20        försvarsförmåga om detta skall göras utan stöd av allierade länder. Ett svenskt  
21        medlemskap i Nato stärka Sveriges möjligheter att påverka och ta ansvar för en  
22        organisation som är avgörande även för vår egen säkerhet. Inom ramen för det  
23        försvarsbeslut som finns och som sträcker sig till 2020 vill moderaterna tillföra åtta  
24        miljarder extra för att stärka försvaret. Att snarast höja försvarsbudgeten till två  
25        procent från dagens en procent inom innevarande försvarsbeslut skulle sannolikt  
26        vara svårt att genomföra då det handlar om ett extra tillskott utanför budgetramen  
27        om ca.40 miljarder som ska hanteras. I dagsläget är det endast fem av 28 av Natos  
28        medlemsländer som avsätter 2 procent eller mer av BNP på försvaret. I genomsnitt  
29        lägger medlemsländerna ca.1.5 procent av BNP på försvaret. Däremot ökar nu  
30        försvarsansatserna i 21 av 28 medlemsländer. Moderaternas avsikt att verka för  
31        en svensk anslutning till Nato innebär att våra försvarsansatser måste öka också  
32        i förhållande till BNP och ligga i linje med utvecklingen av andra medlemsländers  
33        försvarsansatser. Beträffande ordförandeskapet i försvarsutskottet så regleras  
34        detta genom principer som fastställs genom riksdagsordningen och är avhängigt  
35        utfallet av riksdagsvalet 2018.

36        Förbundsstyrelsen föreslår därför att förbundsstämman besluta

- 37        *att*        bifalla att-sats 1, 2, 4, 5, 6 och 7
- 38        *att*        avslå att-sats 3

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade

att bifalla att-sats 1, 2, 4, 5, 6 och 7

att avslå att-sats 3

### Partistyrelsens yttrande över motion 9:19

I motionen läggs ett antal förslag fram som sammantaget syftar till att stärka Sveriges säkerhet. Det handlar om allt från en tydlig plan för svenskt Natomedlemskap och höjda försvarsanslag till en förstärkning av en rad olika förmågor inom såväl det militära som det civila försvaret.

Partistyrelsen håller med motionärerna om att Sveriges totalförsvar, såväl det militära som det civila, måste stärkas. Det kommer att kräva ett gediget arbete de kommande åren och betydligt större resurser än vad som satsats på försvaret under de senaste åren. Samtidigt är det viktigt att Sverige utvecklar sina försvarssamarbeten för att skapa säkerhet i samverkan med andra. Ett svenskt Natomedlemskap är det enskilt viktigaste samarbetet för att på allvar stärka Sveriges säkerhet.

Sveriges säkerhetsläge har försämrats de senaste åren, och särskilt efter den ryska aggressionen mot Ukraina och den illegala annekteringen av Krim. Det visar att vi har ett grannland som inte ryggar för att använda militära medel för att flytta på gränser i Europa. På ett globalt plan ökar osäkerheten med ett auktoritärt Kina som flyttar fram sina positioner, sönderfall och radikalisering i Mellanöstern och Nordafrika samt en osäkerhet kring USA:s engagemang för Europas säkerhet. Cyberattacker, psykologisk krigföring och risk för kärnvapenspridning utgör konkreta hot som blir allt allvarigare.

Som en konsekvens av det försämrade säkerhetsläget har Moderaterna de senaste åren tagit konkreta steg för att stärka Sveriges försvars- och säkerhetspolitik. Det handlar om att vi nu tydligt driver frågan om ett svenskt Natomedlemskap, har lagt fram ett antal viktiga förslag för att stärka Sveriges nationella försvar samt att vi är beredda att avsätta resurser för att finansiera den upprustningen. Moderaterna anser att Sveriges försvarsutgifter år 2028 ska uppgå till två procent av BNP.

I juni 2018 presenterade Moderaterna fram försvarsrapporten "Ett starkt försvar för att säkra Sverige". I den lade vi fram över 60 konkreta förslag för att höja Sveriges försvarsförmåga. Bland förslagen finns flera av de åtgärder som motionärerna efterlyser med. Det handlar till exempel om att behålla ett flertal Jas Gripen C/D längre än planerat, anskaffa ytterligare ubåtar, renovera samtliga stridsvagnar och stridsfordon, anskaffa fler artilleripjäser och tillse att det finns tillräckligt med mängdmateriel.

Vi pekade även på behovet att öka samhällets robusthet och stärka det civila försvaret genom att till exempel skapa en egen myndighet för det psykologiska försvaret, inrätta ett cybercentrum samt vidta åtgärder för ökad försörjningstrygghet. I rapporten pekas även på behovet av en tydlig färdplan för ett svenskt Natomedlemskap.

Dessa förslag har Moderaterna drivit inom ramen för den parlamentariska Försvarsberedningen som tar fram det inriktande underlaget till nästa försvarsbeslut. Vi har också fått gehör för flertalet av våra ståndpunkter i beredningens två rapporter. Alla försvarsgrenar föreslås stärkas och försvaret av strategiskt viktiga områden som Gotland och Västkusten utökas. Försvarsberedningen lägger också flera förslag som syftar till att fylla de luckor som finns i dagens krigsorganisation när det gäller stöd- och underhållsfunktioner.

När det gäller finansieringen av försvarssatsningarna har Moderaterna i praktisk handling visat att vi är beredda att i ett skarpt läge prioritera försvaret. I och med att M/KD-budgeten antogs av riksdagen hösten 2018 kommer nivån på försvarsanslaget att höjas med 10 miljarder kronor under perioden 2019-2021. Vi kommer verka för att den ökningen fortsätter så att anslaget år 2028 uppgår till två procent av BNP.

Det är positivt att det nu finns en uppgörelse mellan regeringen och dess stödpartier om att genomföra Försvarsberedningens förslag och höja anslaget enligt beredningens förslag. Socialdemokraterna borde dock ha insett faktum att det fanns ett brett stöd för Försvarsberedningens förslag redan när slutrapporten presenterades i maj 2019. Agerandet från Socialdemokraterna har inneburit att processen har försenats och att det fortfarande finns frågetecken kring hur beredningens förslag kommer att omsättas. Vi moderater avser dock att gå vidare med beredningens förslag i det fortsatta riksdagsarbetet och tillse att det även finns finansiering för de förslagen.

Slutligen kan vi notera att Moderaterna innehar ordförandeposten i riksdagens försvarsutskott, under nuvarande mandatperiod, efter den omfördelning av presidieplatserna i riksdagens utskott, vilken följde efter det att regeringsbildningen var klar i början av 2019.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att bifall motion 9:19, att-sats 2, det vill säga

att Moderaterna fortsätter att driva linjen att Sverige skall ansöka om medlemskap i NATO, samt

att i övrigt anse motion 9:19 besvarad med vad som ovan anförts.



## Reservation

Benjamin Dousa reserverade sig till förmån för bifall för motion 9:19, att-sats 1, det vill säga

att Moderaterna verkar för att försvarsbudgeten snarast skall höjas still minst 2 % av BNP.

## Motion 9:20

# Angående frihet i en orolig tid

## Moderata Studenter – Moderata Ungdomsförbundet

I en tid med en allt mer orolig omvärld krävs allt större satsningar för att Sverige ska fortsätta vara en trygg och inkluderad del av Europas norra utkant. Många år av militär nedrustning kombinerat med ökad militär aktivitet i Ryssland har inneburit att Sverige innehar en allt mer utsatt säkerhetspolitisk ställning. Det här kräver att ett flertal steg tas för att i framtiden kunna garantera vår nationella suveränitet.

### NATO

Sedan förlusten av Finland 1809 har Sverige i varierande utsträckning varit neutralt och militärt alliansfritt. I och med att Sverige gick med i den Europeiska Unionen (EU) år 1995 kan dock Sverige inte längre beskrivas som neutrala då vi blivit medlemmar i en politisk union. Sverige har dessutom under åren sedan Sovjetunionens kollaps allt mer närmat sig Nato. Bland annat med ett medlemskap i Natos partnerskap för fred. I gemensamma internationella insatser under Natos befäl och sist men inte minst med det värdlandsavtal som ska underlätta gemensamma militära insatser och övningar tillsammans med andra NATO-länder. Sverige och Nato har ett tätt och djupt förankrat samarbete där allt som de facto saknas är ett svenskt medlemskap. Skulle Sverige gå med i Nato skulle det ge Sverige tillgång till Natos gemensamma försvarsgarantier där alla länder ställer upp på ett kollektivt försvar.

Kalla krigets slut i början av 1990-talet har inneburit en radikalt förändrad säkerhetspolitisk situation i Sveriges närområde. Bland annat är våra tidigare ockuperade grannar i Baltikum och Polen numera medlemmar i både EU och Nato. Det är för Sverige därför negativt att stå utanför Nato. Detta då Nato är den enda garanten för militär säkerhet i Europa.

### Försvaret

Under decennierna som följt efter kalla krigets slut tycks många ha upplevt känslan av att Sverige och vårt närområde för evigt ska vara i fred. Försvaret bantades

1 kraftigt, värnplikten avskaffades, hela utbildningsårskullar lades ned och materiel  
2 förstördes. Mycket av det som gjordes var nödvändigt eftersom försvaret som  
3 fanns under det kalla kriget inte var anpassat efter dagens behov men många av  
4 besluten var också kortsiktiga eller till och med helt felaktiga.

5 I en allt mer orolig tid behöver försvaret nu kraftigt förstärkas och det börjar med  
6 ekonomin. Idag spenderar Sverige 1,1% av BNP på försvaret vilket är allt för lite  
7 jämfört med de 3,1% som spenderades under kalla kriget. Även om procent av  
8 BNP är ett trubbigt mått så är det måttet som används av exempelvis Nato för  
9 att ställa krav på medlemsländernas militära investeringar. Därför bör MST också  
10 ställa sig bakom de krav på minst 2% av BNP som ställs från Nato. Dessa medel  
11 dock inte tillskjutas utan krav. Kravställningen måste vara tydlig men den ska också  
12 ge Försvarsmakten ett tydligt mandat att själva organisera försvaret. Detta för att  
13 skapa starkast möjliga försvar som utefter de förutsättningar som givits har en  
14 maximal förmåga att försvara Sverige.

15 I dagens försvar behövs välutbildade, rustade och motiverade soldater. Tjänstgö-  
16 ring i Sveriges försvar ska därför fortsatt bygga på frivillig grund. För närvarande  
17 har Försvarsmakten två huvudsakliga problem. Det första är väl omskrivet och  
18 handlar om att krigsförbanden inte kan fyllas på frivillig basis. Det andra är att offi-  
19 cerskåren blir allt mindre i takt med pensionsavgångar och tomma utbildningsplat-  
20 ser. För att komma till rätta med dessa problem behöver ett antal åtgärder vidtas  
21 för att göra arbete i Försvarsmakten mer attraktivt. Bland annat måste löner höjas  
22 för officerare, soldater och sjömän. Samtidigt måste mer fokus läggas på att kunna  
23 erbjuda ett utvecklande arbetsliv. Soldater ska bland annat kunna ges möjlighet att  
24 läsa upp betyg för att kunna söka högskoleutbildningar. De ska också ges större  
25 möjlighet att studera vidare i samband med anställning i Försvarsmakten.

26 Förutom detta behöver Försvarsmakten också bredda sin rekrytering av sol-  
27 dater och officerare. Bland annat bör Försvarsmakten utveckla fler vägar in till  
28 officersyrket. Från att ha handlat om att marschera i kolonner så är framtidens  
29 slagfält av en helt annan komplexitet vilket också kräver andra typer av ledare.  
30 Försvaret måste bli bättre på att attrahera officerare och anställda med olika typer  
31 av utbildningsbakgrund. Genom att bygga på någons specialistkompetens kan  
32 anpassade utbildningsvägar byggas för att snabbare få in lämpliga officerare för  
33 morgondagens försvar.

34 Ett annat stort problem och huvudorsaken till att många anställda lämnar Försvars-  
35 makten i förtid är arbetsvillkoren. Som nyanställd officer finns en genomsnittlig  
36 grundlön på 23 000 kronor i månaden. Denna lön gör att många nyutbildade office-  
37 rare lämnar för en mer attraktiv inkomst i näringslivet. För soldater är ingångslönen  
38 19 000 kronor i månaden i kombination med att löneutvecklingen lämnar mer att  
39 önska. Det blir därmed svårt för många att kombinera ett arbete som soldat med  
40 att exempelvis bilda familj. Dessutom finns missnöje bland de anställda mot att  
41 man inte tillåts öva i tillräcklig utsträckning på grund av det ansträngda ekonomiska  
42 läget.

## *Civilsamhället*

Sedan kalla krigets slut har också de delar av samhället som utgjorde civilförsvaret monterats ned. Skyddade civila ledningscentraler har sålts, reserver inom sjukvården försvunnit och skyddsrum har gjorts obrukbara. Sverige måste nu i en mer osäker värld återta förmågor som man tidigare haft och fler svenskar måste ta ett eget ansvar för att klara sig utan el och vatten under upp till en veckas tid. Sjukvården måste byggas ut och ges mer resurser för att klara av att hantera de stora antalen skadade som kan uppstå vid krig, naturkatastrofer eller terrorattentat. Kommuner och landsting måste förberedas, utrustas och övas för att kunna hantera stora evakueringar och samhällspåfrestningar. Polisen måste förstärkas för att kunna hantera gråzonsproblematik likt den som uppstod vid Rysslands annektering av Krim. Även samhällets flygande resurser måste säkras för att kunna hantera allt från stora skogsbränder till större sjöfartsolyckor likt Estonia.

En ökande befolkning har också inneburit att nya stadsdelar byggs, många gånger utan några skyddsrum. Sverige måste därför sätta igång ett program för att skapa nya skydd för att kunna ta hand om befolkningen i händelse av ett krig eller allvarliga kemiska och radioaktiva utsläpp.

Den digitala tidsåldern har inneburit många utmaningar som tidigare inte funnits. Sociala medier har inneburit att falska nyheter sprids lättare och att informationskrigföring förs på ett helt annat vis än tidigare. Dessutom är hela samhället uppkopplat mot nätet. Det innebär att telefoni, elsystem och färskvatten kan slås ut på avstånd med enkla medel som till och med vanliga hackare kan ha tillgång till. Sverige måste därför öka de resurser som används för att möta den nya tidens cyberhot.

## *Europeiska unionen*

EU skakas sedan sommaren 2016 av sin kanske allvarligaste kris någonsin, det brittiska folkets beslut om att lämna Europeiska unionen. Inte minst för Sverige som i Storbritannien hade en av sina närmaste allierade i det politiska spelet skapar detta en osäkerhet för Sveriges framtida påverkansmöjligheter i EU. Att Storbritannien lämnar måste få positiva konsekvenser för resterande och eventuella, framtida medlemsländer. EU ska i fortsättningen arbeta för att bli mer effektivt och i större utsträckning agera i enlighet med de kärnuppgifter som tullunion och inre marknad vilka beslutades om i Romfördraget.

Den största garanten för att EU ska fungera är att makten ska flyttas närmare medborgaren. Samtidigt som Moderata Studenter behöver vara av denna uppfattning finns starka krafter som förespråkar ett mer federalt EU. Ett förslag som diskuteras från federalistförespråkarnas håll är ge EU egen beskattningsrätt över sina medborgare. Att låta spanjorer och greker besluta över skatt på svenska invånare och företag måste stoppas, därför ska Moderata Studenter verka emot att EU ges beskattningsrätt.

Att ett av unionens största länder Storbritannien lämnar ska givetvis också märkas i EU:s budget som bör minska i samma storleksordning som det brittiska bidraget nu är. Med en sänkning av unionens inkomster så krävs också en minskning av unionens utgifter och en strukturering av vilka uppgifter som är nationella kompetenser och unionens ansvar. Moderata studenter bör därför verka för nedskärningar av stora utgifter likt jordbruksstödet vilket också snedvrider den globala marknaden för jordbruksprodukter ska minska. Likväl som att kapa mindre utgifter likt projektet med skattefinansierade interrailkort åt 18 åringar då det inte ligger i unionens uppgift att agera resebyrå.

Många av EU:s verksamheter är förlagda i olika länder. Dels för att fördela skattemedel och dels på grund av nationell prestige. EU-parlamentet delar sedan länge sitt säte mellan Bryssel och Strasbourg. En vecka i månaden förflyttas material, anställda och parlamentariker för att hålla session i plenum. Denna flyttkarusell är kostsam såväl för klimatet och skattebetalarna och bör därför upphöra. EU-parlamentet ska ha sitt säte i Bryssel tillsammans med de andra centrala institutionerna EU-kommissionen och Europarådet för ett effektivt resursutnyttjande.

Grunden för EU har hela tiden varit fred i Europa utifrån tankar om demokrati och frihandel enligt tanken att när varor korsar gränser gör inte soldater det. Samtidigt leder också frihandel till utveckling och ökat välbefinnande i världen. EU ska därför intensifiera sitt arbete för att skapa fler frihandelsavtal. EU:s länder ska även i fortsättningen vara fungerande demokratier för ett fungerande samarbete. Att vissa länder inskränker demokratiska fri- och rättigheter är mycket allvarligt. EU måste därför arbeta fram bättre metoder för att kunna hantera medlemsländer som hamnar på glid mot mer antidemokratiskt styre. Exempelvis ska ekonomiska medel i framtiden kunna regleras i de fall där EU ser att de demokratiska fri- och rättigheterna inte följs.

Med anledning av ovanstående föreslår riksstyrelsen riksårsmötet att besluta:

*att* Moderata Studenter verkar för att Sverige ska bli medlem i Nato,

*att* Moderata Studenter verkar för att svenska trupper ska delta i fler Nato ledda insatser,

*att* Moderata Studenter verkar för att minst 2% av BNP ska spenderas på försvaret av Sverige,

*att* Moderata Studenter verkar för att varje krona spenderad på försvaret ska öka vår säkerhet på ett så effektivt sätt som möjligt,

*att* Moderata Studenter verkar för att ge tjänstgörande i Försvarsmakten bättre arbetsvillkor,

*att* Moderata Studenter verkar för att anställda i Försvarsmakten ska kunna läsa upp gymnasiebetyg för vidare studier under sin anställning,

*att* Moderata Studenter verkar för att möjliggöra högskolestudier i samband med anställning i Försvarsmakten,

|     |                                                                                                                                                     |                |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| att | Moderata Studenter verkar för att bredda rekryteringen av officerare med akademisk bakgrund,                                                        | 1<br>2         |
| att | Moderata Studenter verkar för att civilsamhällets motståndskraft vid kris och krig stärks,                                                          | 3<br>4         |
| att | Moderata Studenter verkar för att öka forskningen kring cybersäkerhet,                                                                              | 5              |
| att | Moderata Studenter verkar för att skyddsrum åter byggs för att motsvara Sveriges ökade befolkning,                                                  | 6<br>7         |
| att | Moderata Studenter verkar för att EU i större utsträckning fokuserar på de kärnuppgifter unionen uttalar ha i Romfördraget,                         | 8<br>9         |
| att | Moderata Studenter verkar för att EU:s budget ska minska med Storbritanniens andel när de lämnar,                                                   | 10<br>11       |
| att | Moderata Studenter verkar emot att EU ska ges egen beskattningsrätt,                                                                                | 12             |
| att | Moderata Studenter verkar för att ge EU bättre möjligheter att införa sanktioner mot de EU-länder som inte respekterar Eus grundläggande principer, | 13<br>14<br>15 |
| att | Moderata Studenter verkar för att EU ska få tillstånd fler frihandelsavtal,                                                                         | 16             |
| att | Moderata Studenter verkar för att stoppa EU:s försök med skattefinansierade interrailkort,                                                          | 17<br>18       |
| att | Moderata Studenter verkar för att avskaffa EU:s jordbrukssubventioner,                                                                              | 19             |
| att | Moderata Studenter verkar för att EU-parlamentets säte ska vara Bryssel.                                                                            | 20<br>21       |

## Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen tackar för en viktig motion. Likt Moderata studenter vill Förbundsstyrelsen se att ett svensk NATO-medlemskap träder i kraft så snart som möjligt samt att svenska trupper deltar i fler NATO-ledda insatser. Som ett led på vägen mot NATO-medlemskap, samt för Sveriges egen försvarsförmågas skull, vill vi ha en försvarsbudget som utgör minst 2 procent av Sveriges BNP. Det är av yttersta vikt att varje skattekrona spenderas så effektivt som möjligt. Detta gäller givetvis även medlen till försvarsmakten.

För att fler ska söka sig till en karriär inom försvarsmakten och för att försvarsmakten inte ska förlora duktig och kompetent personal behöver villkoren för att arbeta inom försvarsmakten bli bättre. Förbundsstyrelsen anser att det bör gå att kombinera högskolestudier i samband med anställning inom försvarsmakten för att kunna rekrytera kompetens i den utsträckning som är önskvärd. Däremot anser vi inte att försvarsmakten ska anpassa utbildningen för att läsa upp gymnasiebetyg.

Vi anser att försvarsmakten själva får bedöma vilka bakgrunder som anses mest lämpliga för rekrytering och ser inget egenvärde i att bredda rekryteringen av

officerare med akademisk bakgrund utan att fokus ska vara på de individer som anses bäst lämpade.

Sverige bör ligga i framkant när det gäller forskning kring framtidens krigföring. Därför bör forskningen kring cybersäkerhet öka. Framtidens krig kommer med stor sannolikhet inte likna 1900-talets krig i Europa. Under de krigen var bombningar av städer vanligt förekommande. För ett sådant krig behövs det skyddsrum till landets befolkning. Men att bygga nya skyddsrum vars omfattning ligger i paritet med befolkningens storlek riskerar att bli ett kostsamt projekt som har begränsad nytta och som tar ekonomiska resurser från mer prioriterade områden.

För att värna det viktiga samarbete som EU innebär behöver EU reformeras. Kärnuppgifterna behöver prioriteras och kringliggande uppgifter som EU egentligen inte bör syssla med ska skalas bort. Vi vill minska EU:s fingrar där de inte hör hemma, därmed ska EU inte ges beskattningsrätt. EU ska inte heller syssla med kostsamma symbolprojekt som interrailkort eller med jordbrukssubventioner. När ett land lämnar unionen är det en självklarhet att budgeten bör minska därefter. Den ekonomiska bördan som annars läggs på de kvarvarande länderna vore orimlig.

Under 2000-talet har EU utvidgats med flertalet länder. Det är i grunden en önskvärd utveckling. Men tyvärr ser vi hur stater som uppfyllde kraven när de antogs som medlemmar under den senaste tiden tagit steg mot en icke önskvärd utveckling där de gemensamma värderingarna och principerna som råder inom EU inte längre respekteras. Det bör inte endast räcka med att vara godkänd när man antas, utan vissa principer ska också hålla under medlemskapets tid. I dag står EU i mångt och mycket kraftlösa inför denna utveckling.

En av EU:s absoluta kärnuppgifter är att underlätta för handel. Ju fler frihandelsavtal som sluts med omvärlden desto bättre. Flyttkarusellen som innebär att hela Europaparlamentet flyttar till Strasbourg en gång varje månad måste stoppas. Då ledamöternas ordinarie arbetsplats är i Bryssel och flertalet EU-institutioner närvarar i staden bör denna bli den permanenta platsen för parlamentet.

Med anledning av detta föreslår förbundsstyrelsen:

- att* bifalla att-sats 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 och 19,  
*att* avslå att-sats 6, 8 och 11.

## Riksårsmötets beslut

Riksårsmötet beslutade att bifalla följande att-satser:

- att 1* Moderata Studenter verkar för att Sverige ska bli medlem i Nato,  
*att 2* Moderata Studenter verkar för att svenska trupper ska delta i fler Nato-ledda insatser,  
*att 3* Moderata Studenter verkar för att minst 2% av BNP ska spenderas på försvaret,

|                                         |                                                                                                                                                     |                |
|-----------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| att 4                                   | Moderata Studenter verkar för att varje krona spenderad på försvaret ska öka vår säkerhet på ett så effektivt sätt som möjligt,                     | 1<br>2         |
| att 5                                   | Moderata Studenter verkar för att ge tjänstgörande i Försvarsmakten bättre arbetsvillkor,                                                           | 3<br>4         |
| att 6                                   | Moderata Studenter verkar för att anställda i Försvarsmakten ska kunna läsa upp gymnasiebetyg för vidare studier under sin anställning,             | 5<br>6         |
| att 7                                   | Moderata Studenter verkar för att möjliggöra högskolestudier i samband med anställning i Försvarsmakten,                                            | 7<br>8         |
| att 8                                   | Moderata Studenter verkar för att bredda rekryteringen av officerare med akademisk bakgrund,                                                        | 9<br>10        |
| att 9                                   | Moderata Studenter verkar för att civilsamhällets motståndskraft vid kris och krig stärks,                                                          | 11<br>12       |
| att 10                                  | Moderata Studenter verkar för att öka forskningen kring cybersäkerhet,                                                                              | 13             |
| att 11                                  | Moderata Studenter verkar för att skyddsrum åter byggs för att motsvara Sveriges ökade befolkning,                                                  | 14<br>15       |
| att 12                                  | Moderata Studenter verkar för att EU i större utsträckning fokuserar på de kärnuppgifter unionen uttalas ha i Romfördraget,                         | 16<br>17       |
| att 13                                  | Moderata Studenter verkar för att EU:s budget ska minska med Storbritanniens andel när de lämnar,                                                   | 18<br>19       |
| att 14                                  | Moderata Studenter verkar emot att EU ska ges egen beskattningsrätt,                                                                                | 20             |
| att 15                                  | Moderata Studenter verkar för att ge EU bättre möjligheter att införa sanktioner mot de EU-länder som inte respekterar Eus grundläggande principer, | 21<br>22<br>23 |
| att 16                                  | Moderata Studenter verkar för att EU ska få till stånd fler frihandelsavtal,                                                                        | 24             |
| att 17                                  | Moderata Studenter verkar för att stoppa EU:s försök med skattefinansierade interrailkort,                                                          | 25<br>26       |
| att 18                                  | Moderata Studenter verkar för att avskaffa EU:s jordbrukssubventioner,                                                                              | 27             |
| att 19                                  | Moderata Studenter verkar för att EU-parlamentets säte ska vara Bryssel,                                                                            | 28<br>29       |
| att bifalla följande tilläggsattsatser: |                                                                                                                                                     | 30             |
| att                                     | vidaresända propositionen till Moderata Ungdomsförbundets förbundsstämma 2018,                                                                      | 31<br>32       |
| att                                     | vidaresända propositionen till Moderaternas partistämman 2019, samt                                                                                 | 33             |
| att                                     | anta propositionen i sin helhet.                                                                                                                    | 34             |

## Partistyrrelsens yttrande över motion 9:20

Motionärerna lägger ett flertal förslag som syftar till att stärka Sveriges totalförsvar och utveckla Sveriges försvarssamarbeten och särskilt det med Nato. Dessutom lägger motionärerna inriktande förslag för den svenska EU-politiken.

Frågorna som rör försvars-, säkerhets- och utrikespolitik blir allt viktigare i en mer osäker värld. Sverige måste ha tydliga prioriteringar kring hur vi ska stärka vår säkerhet enskilt och tillsammans med andra. Att fördjupa samarbetet tillsammans med andra likasinnade länder inom ramen för till exempel EU och Nato kommer att bli en allt viktigare prioritering i ljuset av bland annat den ryska upprustningen och Kinas allt större inflytande.

Sverige är i dag partnerland till Nato. I och med att vi inte är en fullvärdig medlem så är vi inte en del av Natos kollektiva försvar och kan därför inte räkna med de solidariska försvarsgarantierna. Moderaterna anser att Sverige ska bli Natomedlem och därmed kunna ge och ta emot hjälp av 29 andra länder. Som medlem av Nato skulle vi även på riktigt kunna fördjupa det nordiska försvars- och säkerhetssamarbetet och få sitta med vid bordet när centrala beslut fattas som rör Sveriges säkerhet.

Ett svenskt Natomedlemskap är dock inte en universallösning för svensk säkerhet. Vi måste även höja vår egen försvarsförmåga genom att lägga tillräckliga resurser på Sveriges försvar. I och med att M-KD budgeten antogs av riksdagen hösten 2018 tillförs betydande resurser till försvaret perioden 2019-2021. Det är dock inte tillräckligt. Försvarets anslag ska fortsätta uppåt med målet att uppnå två procent av BNP i försvarsanslag till år 2028.

Moderaterna har presenterat omfattande förslag för hur Sveriges försvarsförmåga ska öka under de kommande åren. Vi vill se satsningar på såväl det militära som det civila försvaret för att stärka Sveriges samlade totalförsvar. Detta för att möta den breda och komplexa hotbild Sverige står inför vilken inbegriper både militära delar men även cyberattacker, desinformation, ekonomisk påverkan och spionage.

När det gäller det militära försvaret handlar det om att i närtid färdigställa den beslutade krigsorganisationen så att den är fullt bemannad och utrustad. På sikt vill vi utöka organisationen och tillföra ny modern materiel som ytterligare ubåtar, stridsflygplan, luftvärn och artilleri. En fungerande personalförsörjning där det är attraktivt och utvecklande att arbeta i försvaret kommer vara en viktig prioritering om förmågan i försvaret ska kunna höjas.

Det civila försvaret, vilket bygger på krisberedskapen i fred, har tyvärr varit nedprioriterat under många år vilket betyder att det finns stora hål att fylla



gällande till exempel befolkningsskydd, försörjningstrygghet, cybersäkerhet och det psykologiska försvaret. Moderaterna vill se en betydande ambitionshöjning på detta område.

Vi har inom ramen för Försvarsberedningen drivit på för att öka resurserna till försvaret för att kunna höja förmågan. Beredningen har nu också presenterat två breda rapporter med hundratals förslag för att stärka hela totalförsvaret. Moderaterna kommer att verka för att dessa förslag nu omsätts i verkligheten, att det finns finansiering för förslagen samt att det sker en uppföljning som garanterar ett effektivt användande av de medlen. Mer resurser måste generera ökad förmåga.

EU-samarbetet har varit satt under hård press de senaste åren på grund av bland annat brexitprocessen, ökad populism samt ett hårt tryck utifrån inte minst av ökande flyktingströmmar. Moderaterna anser dock att det självklart att Sverige ska vara medlem i EU. Genom samarbete med andra länder kan vi öka vårt välstånd, vår trygghet och med samlade krafter möta globala utmaningar.

Det är centralt att fokus i unionens samarbete ska ligga på gränsöverskridande frågor det finns ett mervärde i att agera samfällt. Moderaterna verkar för att resurser ska föras över från till exempel jordbruks- och regionalstöd till satsningar på brottsbekämpning, forskning, försvarssamarbete och yttre gränsskydd.

Europa byggs starkt av jobb och företagande, forskning och innovation – inte av nya skatter eller en omfattande bidragspolitik. Därför säger vi nej till att ge EU beskattningsrätt. Vi vill säkra att Sveriges avgift till EU hålls nere och att EU:s budget används till rätt saker, det vill säga till att lösa gemensamma samhällsproblem. EU ska inte ägna sig åt att dela ut interrailkort eller bedriva en flyttkarusell mellan Bryssel och Strasbourg.

Rättsstatsprincipen är en central del av Europasamarbetets identitet, värdegrund och funktionssätt. Efterlevnad av den är ett villkor för att få bli medlem och alla medlemmar har frivilligt förbundit sig att leva upp till fördragets bestämmelser. EU bör därför kunna frysa utbetalningar från EU-budgeten om en medlemsstat inte lever upp till grundläggande och gemensamma värderingar såsom rättsstatsprincipen.

Slutligen är ökad frihandel och miljöpolitik två områden där EU bör agera kraftfullt. Det vilar på Europa att axla ansvaret för att upprätthålla en fri och rättvis handel. När andra gör mindre behöver EU göra mer för frihandel i världen. Sverige måste stå upp mot europeisk protektionism och förorda fler europeiska frihandelsavtal med resten av världen för att skapa jobb och exportmöjligheter i Sverige.

På miljöområdet bör Sverige verka för målet för förnybar energi ersätts med ett mål om fossilfri energi, där kärnkraft inkluderas, att EU:s kärnkraftsbudget fördubblas, att det exporteras mer klimatsmart el från kärnkraft inom Europa samt att medlemsländernas bygger ihop sina elnät, genom ökade investeringar och en höjd målsättning för sammanlänkning.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

*att* bifalla motion 9:20, att-satserna 1, 3-5, 9, 10 och 14-17, det vill säga

*att* verka för att Sverige ska bli medlem i Nato,

*att* verka för att minst 2% av BNP ska spenderas på försvaret,

*att* verka för att varje krona spenderad på försvaret ska öka vår säkerhet på ett så effektivt sätt som möjligt,

*att* verka för att ge tjänstgörande i Försvarsmakten bättre arbetsvillkor,

*att* verka för att civilsamhällets motståndskraft vid kris och krig stärks,

*att* verka för att öka forskningen kring cybersäkerhet,

*att* verka emot att EU ska ges egen beskattningsrätt,

*att* verka för att ge EU bättre möjligheter att införa sanktioner mot de EU-länder som inte respekterar EU:s grundläggande principer,

*att* verka för att EU ska få till stånd fler frihandelsavtal,

*att* verka för att stoppa EU:s försök med skattefinansierade terrailkort, samt

*att* i övrigt anse motion 9:20 besvarad med vad som ovan anförts.

## Reservation

Benjamin Dousa reserverade sig till förmån för bifall för motion 9:20, att-satserna 2, 7, 12, 13, 18 och 19, det vill säga

*att* Moderata Studenter verkar för att svenska trupper ska delta i fler Nato-ledda insatser,

*att* Moderata Studenter verkar för att möjliggöra högskolestudier i samband med anställning i Försvarsmakten,

*att* Moderata Studenter verkar för att EU i större utsträckning fokuserar på de kärnuppgifter unionen uttalar ha i Romfördraget,

*att* Moderata Studenter verkar för att EU:s budget ska minska med Storbritanniens andel när de lämnar,

*att* Moderata Studenter verkar för att avskaffa EU:s jordbrukssubventioner,

*att* Moderata Studenter verkar för att EU-parlamentets säte ska vara Bryssel.

## Motion 9:21

# Krisplacering

## Moderatkvinnorna

Totalförsvar beskrivs ofta som ett militärt- och civilt försvar som i krigstid ska fungera som en enhet.

Det är dock även mycket viktigt med en bra och väl fungerande krisberedskap, och att de olika frivilligorganisationerna är i symbios med varandra och med kommunerna för att kunna hantera samhällets behov vid kris som påverkar både samhället och medborgaren direkt i deras vardag.

Ett modernt totalförsvar bör bygga på ett helhetsperspektiv där samtliga medborgare uppmanas att om de så önskar får en krisplacering utifrån kompetens och intresseområde.

Resursförstärkning tar tid att genomföra. Då menar moderatkvinnornas arbetsgrupp, civilförsvar- och krisberedskap att de personer som så önskar ska bli krisplacerade genom någon frivillighetsorganisation. Idag finns fantastiskt bra kompetens i de olika organisationerna. Men vi menar att det behövs ett mer samlat grepp och samverkan för att bli effektivare snabbare när det oförutsedda händer.

Detta tror vi kan ske genom att en ansvarig från varje större frivilligorganisation sitter med i kommunernas krisberedskapsgrupp som ligger oftast direkt under kommunstyrelsen. Därifrån sker sedan inkallelse vid behov, efter behov. Då har organisationerna koll på vad som behövs, och vad samt vilka som finns tillgängliga och kan genom det effektivisera och förkorta tiden från behov till utförande.

De har då absolut kontroll på vad det finns för material, fordon och manskraft att sätta i funktion omedelbart. Detta skulle vid t e x branden i Västmanland och branden sommaren 2018 sannolikt varit till stor hjälp och troligen sparat både mänskligt lidande och stora ekonomiska förluster. Allt från den krisplacerade förskoleläraren, eller pensionerade förskoleläraren som möjliggör och underlättar för krisplacerade föräldrar.

Vi vill även att det undersöks möjlighet till en APP liknande SMS livräddare allt om ett intresse för en samverkan finnes.

Då kan man genom ett enkelt knapptryck visa att man finns tillgänglig för att hjälpa till, även om man vistas i en annan kommun än den man är folkbokförd i.

Krissituationer uppstår i olika grader, det vi dock vet är att de sker oftare och med större påfrestning för samhället än förr. Vi kommer att få mer av stora skogsbränder och översvämningar, för att nämna några. Då måste vi vara bättre rustade för att snabbt få rätt resurser och tillräckligt med resurser inom några timmar. Detta

1 fungerar ej tillfredställande idag. Här ser vi moderatkvinnor ett glapp i nyttjandet  
2 och tror på att försöka i några kommuner att starta detta som ett pilotprojekt som  
3 en första del, för att sedan om det visar sig lyckosamt implementera det i samtliga  
4 kommuner.

5 Med anledning av ovanstående yrkar Moderatkvinnorna på

- 6 att ha frivilligorganisationer i kommuners krisledning som pilotprojekt  
7 att de största frivilligorganisationerna på sikt kan vara med i kommunens  
8 krisledningsgrupp  
9 att kommuner ska kunna redovisa förmågan att krisplacera personer från  
10 frivilligorganisationer i enlighet med lag (2006:544) om kommuners och  
11 landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och  
12 höjd beredskap

## 13 Partistyrelsens yttrande över motion 9:21

14 Motionärerna föreslår att det ska genomföras ett pilotprojekt som syftar till  
15 att meranvända frivilligorganisationernas resurser i händelse av kris genom  
16 att de ska ingå kommunernas krisledning samt att det ska gå att krisplacera  
17 personer. På sikt ser motionärerna framför sig att frivilligorganisationerna  
18 permanentas i kommunernas krisledningsgrupper.

19 Sveriges krisberedskap måste stärkas, inte minst i ljuset det försämrade  
20 säkerhetsläget och av att klimatförändringar kan leda till mer extremt väder  
21 som kan hota samhällets funktionalitet. De senaste åren har vi sett såväl  
22 omfattande skogsbränder som översvämningar vilka har skapat stora  
23 problem. De frivilliga krafterna har varit viktiga för att kunna hantera dessa  
24 extrema händelser och det finns en tydlig potential i att utveckla frivilligorga-  
25 nisationernas bidrag till krisberedskap och civilt försvar.

26 Moderaterna har pekat på frivilligorganisationernas betydelse och föreslagit  
27 att merutnyttja dessa i krisberedskapen. Vi har till exempel lyft de frivilliga  
28 resursgrupperna, vilka förstärker kommunernas krisberedskap, som ett  
29 positivt exempel. I detta sammanhang kan det vara värt att beakta de  
30 konkreta förslag motionärerna lägger som till exempel krisplacering och  
31 användande av modern teknik som mobilappar för att snabbt nå frivilliga.

32 Vi har vi lagt förslag om att i ökad utsträckning krigsplacera personer  
33 även från bredare yrkesgrupper, men som ändå är viktiga för samhällets  
34 funktionalitet, vid höjd beredskap. Vi har även öppnat upp för att eventuellt  
35 återuppväcka civilplikten. Detta skulle öka antalet människor som är utbildade  
36 i olika krishanteringsfunktioner och som skulle kunna vara en resurs  
37 inte bara i det civila försvaret utan även i krisberedskapen.

38 I det förslag om en starkare civil beredskap som presenterades sommaren  
39 2018, tillsammans med C, KD och L, föreslår vi även att Försvarsmakten

ska få en tydligare skyldighet att bistå andra myndigheter i samband med civila kriser.

1  
2

Vi vill även se en utökning av antalet hemvärnssoldater upp mot 30 000 personer på sikt. Detta skulle också innebära en stor förstärkning för hemvärdet som finns i hela landet och har stöd till samhället som en viktig uppgift.

3  
4  
5  
6

Slutligen är det värt att lyfta det uppdrag regeringen har beslutat att ge Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) när det gäller att analysera kommunernas behov av att i större omfattning än i dag inrätta räddningsvärd som kan bistå räddningstjänsterna, till exempel vid omfattande skogsbränder.

7  
8  
9  
10  
11

Kommunerna har redan i dagsläget möjlighet att inrätta räddningsvärd. Uppdraget som regeringen nu har beslutat innebär att MSB ska komma med förslag till åtgärder och rekommendationer som stöd till de kommuner som önskar inrätta räddningsvärd eller utveckla befintliga räddningsvärd.

12  
13  
14  
15

## **Partistydelsen föreslår partistämman besluta:**

16

att anse motion 9:21 besvarad med vad som ovan anförts.

17



# Utskott 10

# Utskott 10

---

## *Vår organisation*



## Innehåll

---

- 362 *Motion 10:1*  
Från Borgerligt Alternativ till ett nätverk Moderater i Svenska kyrkan
- 363 *Motion 10:2*  
Om Moderaternas kyrkopolitiska engagemang
- 367 *Motion 10:3*  
Ökad tillgänglighet av status för bifallna motioner på partistämman
- 370 *Motion 10:4*  
Från tvingad till valfri representation i moderatkvinnor
- 373 *Motion 10:5*  
Gör medlemskapet i Moderata kvinnor frivilligt
- 376 *Motion 10:6*  
Nätverk för funktionsrättsfrågor
- 378 *Motion 10:7*  
Angående en öppen och mer demokratisk nomineringsprocess till EU-valet
- 380 *Motion 10:8*  
Justerad stadga för utökat internt politiskt inflytande
- 383 *Motion 10:9*  
Seniorpolitik som del i den nya svenska modellen
- 385 *Motion 10:10*  
Utveckling av Moderaterna
- 392 *Motion 10:11*  
Avskaffa policy gällande Sverigedemokraterna
- 395 *Motion 10:12*  
Moderaternas regeringsunderlag
- 397 *Motion 10:13*  
Medlemsavgiften
- 398 *Motion 10:14*  
Moderaternas jämställdhetsarbete
- 401 *Motion 10:15*  
Moderaterna har alltid haft en stark värdegrund
- 404 *Motion 10:16*  
Om behovet av och förutsättningarna för att intressera medborgarna för politisk verksamhet
- 405 *Motion 10:17*  
Motionsrätt till partiets arbetsstämmor
- 406 *Motion 10:18*  
Motioner på varje partistämman

1 *Motion 10:1*

2 **Från Borgerligt Alternativ till ett nätverk**  
3 **Moderater i Svenska kyrkan**

4 **Helena Nordvall, Boden – Norrbottens län**

5 Sverige var under 1900-talet ett genompolitiserat samhälle. Detta har även fått  
6 följder för Svenska kyrkan där partipolitiken har ett stort och i många fall avgörande  
7 inflytande. Svenska kyrkan är emellertid sedan 2000 skild från staten. Det är dock  
8 en bit kvar tills den inte längre är politiskt styrd.

9 Tron är någonting privat som inte borde sammanblandas med partipolitik.  
10 Systemet med val till kyrkans olika instanser, baserat på partipolitiska listor, är även  
11 kvarleva från då kyrkan och staten hörde ihop. Detta tycks ännu sitta kvar ifrån det  
12 förflutna. I andra västerländska länder går inte de politiska partierna att finna i den  
13 kyrkliga verksamheten.

14 Moderaterna beslutade vid partistämman 2011 att lämna Svenska kyrkan som parti  
15 och bildade en förening med namnet Borgerligt alternativ i Svenska kyrkan. Under  
16 kyrkovalen 2013 och 2017 ville majoritet av borgerliga väljare som har samsyn  
17 i värdegrunden vara med och aktivt påverka inriktningen av partipolitisering av  
18 verksamheten i Svenska kyrkan. Kandidater gick till val som nomineringsgrupp  
19 Borgerligt alternativ och kandiderade inte som moderater. I kyrkovalet 2013 mins-  
20 kade vårt antal kyrkomötesledamöter från 41 till 31 och i kyrkovalet 2017 fortsatte  
21 nedgången från 31 till 22 ledamöter. Detta kan tolkas så att partipolitiken finns kvar  
22 i Svenska kyrkan.

23 Vi kyrkotillhöriga moderater föreslår därför att återgå till namnet Moderater i  
24 Svenska kyrkan så att våra borgerliga värderingar syns tydligt och att det skulle  
25 åter igen gå lättare att hitta och representera borgerliga kandidater med listor och  
26 valsedlar i kommande kyrkovoal.

27 Det är viktigt att genom handling visa det vi säger med ord. Nu är vi där och då  
28 måste vi också våga ändra oss och kunna återgå till det vi representerar nämligen  
29 Moderater i Svenska kyrkan.

30 Därför föreslår jag att förbundsstämman beslutar att verka för:

31 *att* bilda ett nätverk Moderater i Svenska kyrkan.

32 *att* överlämna motionen till Moderata samlingspartiets partistämman.

## Förbundsstyrelsens yttrande

En majoritet i förbundsstyrelsen delar motionärens oro över att Borgerligt Alternativ inte lyckats göra sig känd som en partipolitisk obunden nomineringsgrupp. Det är uppenbart att Socialdemokraterna, SD och andra nomineringsgrupper inte tänker bli partipolitiskt obundna, vilket innebär att vi mest troligen med facit i hand var för tidigt ute 2011 när vi lämnade Svenska kyrkan som parti.

Vi är nu i en situation där antalet kyrkomötesledamöter minskat från 41 till 22 under de senaste två kyrkovalen och där nästa kyrkoval handlar om att vinna eller försvinna. Majoriteten i förbundsstyrelsen ser vikten av att det bildas ett nätverk Moderater i Svenska kyrkan, som samverkar med Moderaterna.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår förbundsstyrelsen att förbundsstämman bifaller motionen i sin helhet.

**Anders Josefsson, Daniel Bergman och Sana Suljanovic** reserverade sig mot beslutet.

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade

att bifalla motionen.

**Anders Josefsson, Daniel Bergman, Sana Suljanovic** reservade sig mot beslutet.

## Motion 10:2

# Om Moderaternas kyrkopolitiska engagemang

## Bengt Kjellgren, Halmstad – Halland

Partistämman 2011 beslutade att Moderaterna som parti inte längre skulle ställa upp i kyrkovalen, alltså valen till kyrkomötet, stift och pastorat/församling i Svenska kyrkan. I stället fick partiets kyrkliga samrådsgrupp i uppdrag att bilda en ny nomineringsgrupp och ta fram en värdegrund för denna.

Det viktigaste skälet för beslutet 2011 handlade om motstånd mot det man betraktade som partipolitiserings av kyrkan. Att avstå från partideltagande i de kyrkliga valen skulle, sa man, vara ett första men avgörande steg mot en avpolitiserings av kyrkan. Om bara moderaterna tog detta första steg skulle snart de andra partipolitiska nomineringsgrupperna följa efter. Då skulle Svenska kyrkan äntligen,

1 för första gången efter relationsförändringen år 2000, på riktigt få rådighet över sina  
2 egna angelägenheter, utan politisk inblandning.

3 Nu, åtta år och två kyrkoval senare, kan vi konstatera att så blev det inte. Detta  
4 förvånar inte oss som har varit kyrkopolitiskt aktiva en tid, vi försökte redan inför  
5 beslutet 2011 förklara hur de olika partipolitiska nomineringsgrupperna i kyrkan  
6 såg på sin uppgift och varför den åstundade "avpolitiseringsen" aldrig kunde bli  
7 annat än en from förhoppning.

8 Facit: Den nya nomineringsgrupp – Borgerligt alternativ (BA) – som efter 2011 års  
9 beslut kom att samla dem som tidigare varit kyrkopolitiskt aktiva för Moderaterna  
10 har deltagit i kyrkovalen 2013 och 2017. I båda valen har vi tappat stort. I kyrkova-  
11 let 2009 fick moderaterna 41 mandat i kyrkomötet (av 251), i kyrkovalet 2013 fick  
12 BA 31 mandat och 2017 22 mandat. Under samma tid har Socialdemokraterna  
13 fått 71 mandat (2009), 73 mandat (2013) och 76 mandat (2017). Vi har halverats,  
14 Socialdemokraterna har ökat, likaså Centerpartiet.

15 Svenska kyrkan är politiserad. Den styrs genom organ som är politiskt valda. Om  
16 detta förhållande kan man ha olika åsikter, men det är ett faktum och kommer att  
17 så förbli under överskådlig tid.

18 För Socialdemokraterna, och även för Centerpartiet, är Svenska kyrkan en viktig  
19 del av maktbasen. De kommer aldrig någonsin att släppa ifrån sig den. Det vårt  
20 beslut har lett till är att vi har lämnat walk over från vår möjlighet att påverka en  
21 verksamhet som väldigt många moderater har starka band till – före 2011 var fler  
22 moderater kyrkopolitiskt förtroendevalda än kommunalpolitiskt.

23 Vi som är moderater och kyrkopolitiskt aktiva inom Borgerligt Alternativ är engage-  
24 rade därför att Svenska kyrkan är vår trosgemensamma hemvist. Vi delar Svenska  
25 kyrkans tro, bekännelse och lära, vi är aktiva deltagare i församlingsarbete och  
26 gudstjänstliv i våra församlingar och pastorat. Vi skyddar det kyrkliga kulturarvet  
27 och svenska kyrkans historia, vi vill att kyrkans avsevärda tillgångar ska förvaltas  
28 på ett ansvarsfullt sätt, vi vill värna kyrkans grundläggande uppgifter: gudstjänst,  
29 undervisning, diakoni och mission. Och vi ser med stor oro på den tilltagande  
30 vänstervridning och politiska aktivism som Socialdemokraternas ökade inflytande  
31 leder till, i synnerhet på central nivå.

32 Den avskräcker människor som inte har politiska vänstersympatier från att enga-  
33 gera sig i Svenska kyrkan. Detta är allvarligt, i synnerhet i ett läge där religionsfient-  
34 ligheten får allt starkare fäste i samhället.

35 Vad är då lösningen? Inte att gå tillbaka till ordningen före 2011 års beslut, man kan  
36 inte vrida klockan tillbaka. Jag vill i stället att man tittar på möjligheten att skapa ett  
37 kyrkligt nätverk inom partiet, ett nätverk som kan samla moderater som vill enga-  
38 gera sig kyrkligt, som är igenkännligt genom att namnet moderat kan användas i  
39 namnet och som därmed kan utgöra en kraft i Svenska kyrkan.

|                                                                                                            |   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| Med stöd av ovanstående yrkar jag                                                                          | 1 |
| att Moderaterna uttalar sitt stöd för bildandet av ett kyrkligt nätverk enligt motionens intentioner, samt | 2 |
|                                                                                                            | 3 |
| att Motionen sänds vidare till moderaternas partistämman                                                   | 4 |

## Förbundsstyrelsens yttrande 5

Förbundsstyrelsen tackar motionären för en angelägen motion och styrelsen ställer sig bakom motionens två att-satser. Vi delar motionärens beskrivning av utvecklingen som ägt rum inom Svenska kyrkan, en av våra viktigaste samhällsinstitutioner. I och med vårt partis beslut 2011 kapitulerade vi moderater från kyrkopolitiken vilket lämnade dörren öppen för andra partipolitiska krafter att ta vid. Dock var det ett korrekt beslut att inte ställa upp som parti i kyrkovalen. Med facit i hand kan vi även konstatera att nomineringsgruppen Borgerligt Alternativ som därefter bildades för att fånga upp moderater och andra borgerligt sinnade väljare inte har lyckats. Det gör att det saknas ett trovärdigt moderat alternativ inom kyrkopolitiken.

Inom vårt parti finns ett flertal nätverk som vuxit fram och är välfungerande plattformar för att föra ut moderat politik. Att det bildas ett liknande kyrkligt nätverk som kan arbeta för ett ökat moderat engagemang i Svenska kyrkan och kyrkopolitiken är positivt, en tillgång för vårt parti och för moderata idéer även inom Svenska kyrkan.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta 20

att bifalla motionen i dess helhet, samt 21

att motionen sänds till partistämman 22

## Förbundsstämmans beslut 23

Förbundsstämman beslutade i enlighet med förbundsstyrelsens förslag 24

att bifalla motionen, samt 25

att motionen sänds till partistämman. 26

## Partistyrelsens yttrande över motionerna 10:1 och 10:2 27

År 2011 fattade Moderaternas partistämman bland annat beslut om att Moderata samlingspartiet inte längre skulle delta som en nomineringsgrupp när det gäller val till kyrkomöte och stiftfullmäktige från och med kyrkovalet 2013. 28

Beslutet fattades mot bakgrund av förändringen från år 2000 då kyrkan skildes från staten och blev ett trossamfund som ett av många samfund i Sverige, varför Svenska kyrkan inte skulle ha en särställning inom vårt parti. 29  
30  
31  
32  
33  
34  
35

Kyrkligt aktiva moderater har därefter haft möjlighet att engagera sig i Borgerligt alternativ, en partipolitiskt obunden nomineringsgrupp i Svenska kyrkan med rötter i borgerliga värderingar. Borgerligt alternativ har ställt upp och vunnit mandat i kyrkovalet 2013 och 2017.

Motionärerna ger nu uttryck för att Moderaternas beslut, att som parti inte delta i det kyrkliga arbetet, inte fallit ut på ett önskvärt sätt och efterlyser att Moderaterna bildar någon form av kyrkligt nätverk.

Partistyrelsen delar den uppfattningen. Den som vill företräda moderata idéer och värderingar i det kyrkliga arbetet ska fullt ut kunna göra det som moderater, och inte som partipolitiskt obundna.

Partistyrelsen värnar åtskillnaden mellan stat och kyrka, samtidigt kan vi konstatera att vi inte gått mot en utveckling där Svenska kyrkan blivit mer separerad från de politiska partierna och ser heller inte ut att bli det inom en överskådlig tid. Som ett brett parti är det därför rimligt att även Moderaterna finns representerade i dessa sammanhang.

Partistyrelsen avser att i närtid tillsätta en arbetsgrupp som ser över formerna för hur kyrkligt aktiva moderater kan organiseras i val inom Svenska kyrkan. Detta kan möjliggöra deltagande i nya former som är tydligt kopplade till Moderaterna i kyrkovalet 2021 och i kommande kyrkoval. Ett färdigt förslag ska finnas för beslut vid partirådet år 2020.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att partistyrelsen ges i uppdrag att tillsätta en arbetsgrupp med uppgift att se över formerna för hur kyrkligt aktiva moderater kan organiseras i val inom Svenska kyrkan, samt

att ett färdigt förslag ska finnas för beslut vid partirådet år 2020, samt

att därmed anse motionerna 10:1 och 10:2 besvarade med vad som ovan anförts.

## Reservation

**Christian Gustavsson** reserverade sig till förmån för avslag på motionerna 10:1 och 10:2 samt partistyrelsens tilläggsatt-sats med följande motivering:

"Jag tycker att Moderaterna fattade rätt beslut när man valde att bidra till en avpolitisering av Svenska kyrkan. Efteråt är det möjligtvis så att Borgerligt alternativ inte hittat sina former eller att man nått den nivå av engagemang som krävs för att vara en framgångsrik partigrupp i val. Med all respekt för enskilda medlemmars kyrkliga engagemang så kan inte lösningen på deras problem vara att man steg för steg backar tillbaka in i Moderaterna.

Jag vänder mig också mot majoriteten i partistyrelsens förslag om att beslut i frågan ska hanteras av ett partiråd. Beslutet att Moderaterna skulle kliva ur kyrkopolitiken var ett viktigt principiellt beslut som fattades av partistämman 2011. Att möjliggöra för ett partiråd, som är en numerärt mycket begränsad skara personer där PS utgör en oproportionerligt stor andel av rösterna, är demokratiskt tveksamt.”

## Motion 10:3

# Ökad tillgänglighet av status för bifallna motioner på partistämman

Susanne Sjöblom, Hägersten – Stockholms stad

Många medlemmar lägger ner mycket tid och anstränger sig för att hjälpa till att driva vårt parti framåt. Det finns många olika sätt att engagera sig på. Ett sådant tillfälle är att bl. a skriva motioner till föreningsstämma, förbundsstämma och partistämman.

Ett flertal motioner blir bifallna på ett många stämmor och några färre motioner når hela vägen fram och blir bifallna på partistämman. Partistämman är vårt högst beslutande organ inom Moderaterna. Det som beslutas på partistämman borde bli normgivande och genomföras av oss Moderater. Verkligheten kan dock vara så att de faktiska omständigheterna gör det mindre möjligt att driva vissa frågor just i närtid till partistämman. Däremot vore det rimligt att vi har någon form av system som samlat visar på alla bifallna motioner från partistämmor och var i processen motionen befinner sig samt statusen för motionen. Systemet ska vara tillgängligt för medlemmar exempelvis via intranätet så att medlemmen själv kan söka information om bifallen motion och läsa var i processen och statusen för den. Ett system kan vara ett xls-ark, databas eller något annat. Vilket som är det mest effektiva systemet måste utvärderas.

Idag får en medlem ringa till olika medarbetare som arbetar inom vårt parti för att försöka få information om och status för bifallna motioner från partistämman. Detta tillvägagångssätt är inte effektivt, inte effektivt för någon.

Inom de flesta organisationer och företag finns en uppföljning kring fattade beslut. Partistämman borde utgöra ett tillfälle av flera att kunna få en redovisning för tidigare bifallna motioner. En förteckning på bifallna motioner kan dukas på stämman eller skickas ut via handlingarna, skickas via mail eller förmedlas via en länk där man läsa om motionerna. Det vore också rimligt att det på partistämman finns möjlighet att kunna fråga och få svar kring bifallna motioner från tidigare partistämmor. Ett sätt är att det exempelvis kan finnas ett informations bord på partistämman där

medlemmar kan ställa frågor och få svar på tidigare bifallna motioner. Ett annat sätt kan vara att det avsätts tid i plenum för detta. Tillvägagångssättet måste givetvis utredas för att det ska bli både effektivt och genomförbart.

Rimligt vore att ett system och hantering kring bifallna motioner genomfördes snarast möjligt efter valet 2018 och att systemet uppdateras på motioner från antal tidigare partistämmor. Positiva effekter utav att införa ett system för uppföljning av bifallna motioner från partistämmor samt möjlighet att fråga och få svar kring motioner är bl. a

- Enklare och effektivare för både partistyrelsen och politikutvecklingsgrupper att hitta bifallna motioner att använda i vårt förnyelsearbete.
- Bättre interndemokrati när våra medlemmar på ett enkelt sätt kan följa upp sina motioner för att se var i processen de befinner sig och vilken status motionen har.
- Bättre interndemokrati när våra medlemmar kan få ställa frågor och få svar gällande deras motioner bifallna på partistämman.
- Större tydlighet över vilken förändring som kommer underifrån och enklare för partistyrelsen och politikutvecklingsgrupper att ha örat mot marken vad partistämman bifallet.

#### Att-satser

*att* Moderaterna verkar för att det tillkommer ett system där medlemmar enkelt kan se var i processen och status för bifallna motioner från tidigare partistämma/partistämmor

*att* Moderaterna verkar för systemet ska vara tillgängligt för medlemmar så att medlemmen själv kan söka information om bifallen motion från partistämma/partistämmor

*att* Moderaterna verkar för att det finns möjlighet att ställa frågor och få svar på partistämman kring tidigare bifallna motioner från tidigare partistämma/partistämmor

*att* förbundsstämman skickar motionen vidare till partistämman

*att* partistämman ger partistyrelsen i uppdrag att verkställa att det tillkommer någon form av system där medlemmarna kan se status för bifallna motioner

*att* partistämman ger partistyrelsen i uppdrag att verkställa att redovisning av bifallna motioner från åtminstone föregående partistämman

*att* partistämman ger partistyrelsen i uppdrag att verkställa att det finns möjlighet på partistämman att ställa frågor och få svar angående bifallna motioner från åtminstone föregående partistämman.



## Förbundsstyrelsens yttrande

Förbundsstyrelsen delar motionärens åsikt att interndemokratien i partiet är viktig. Det svenska politiska systemet bygger på att väljarna röstar på partier och partier-  
nas ställningstaganden i olika frågor utgör basen för valmanifesten.

Som medlem i Moderaterna erbjuds man flera olika sätt att påverka partiets politik och val av politiska företrädare. En motion som antas på en partistämman innebär att partiet principiellt ställt sig bakom ett visst yrkande. Hur frågan sedan ska drivas är sedan en fråga för våra medlemmar och politiska företrädare i kommuner, landsting och riksdag.

Den normala ordningen efter en partistämman är att protokollet behandlas i partistyrelsen, berörda riksdagskommittéer och andra organ informeras om besluten och protokollet tillgängliggörs för dem som är intresserade.

Förbundsstyrelsen menar att den modell som används idag ger goda förutsättningar att följa upp och driva beslut som fattats på partistämmorna. Det framstår därför som onödigt byråkratiskt att detaljreglera exakta former för hur uppföljningen ska gå till.

Förbundsstyrelsen föreslog förbundsstämman

att besluta att besvara motionen

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade

att bifalla motionen

### Partistyrelsens yttrande över 10:3

Partistyrelsen sätter stort värde på det engagemang alla medlemmar visar på olika sätt, bland annat genom att skriva motioner och bidra i politikutvecklingen.

I motionen föreslås ett system för uppföljning av bifallna motioner. Partistyrelsen vill börja med att konstatera att vilka motioner som partistämman bifaller finns upptaget i protokollet från stämman, som är för alla att ta del av.

Vid en tillbakablick vad gäller bifallna motioner från partistämman 2015 fattades bland annat beslut om att Moderaterna bör verka för ett svensk Natomedlemskap, ett mer ändamålsenligt strandskydd, skärpta straff för människosmuggling och att kärnkraftens roll för att nå klimatmålen bör stärkas, för att ge några exempel. Alla dessa är frågor som Moderaterna tydligt drivit och driver såväl i riksdagen som i andra forum.

Inom ramen för den organisationsutveckling Moderaterna står inför är partistyrelsen samtidigt beredd att se över hur arbetet med bifallna motioner kan göras mer lättillgängligt för medlemmarna. Att däremot skapa ett alltför rigoröst och byråkratiskt system tror partistyrelsen inte är ändamålsenligt.

### **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

att anse motion 10:3 besvarad med vad som ovan anförts.

## *Motion 10:4*

# **Från tvingad till valfri representation i moderatkvinnor**

**Sophia Jarl, Vikbolandet och Anna Sotkasiira Wik,  
Stadsföreningen Norrköping – Östergötland**

Moderatkvinnornas nätverk har en särställning gentemot andra av moderaterna sanktionerade partinätverk. I dagsläget är det obligatoriskt för varje partiförening att utse en MQ-representant.

Moderaternas stadgar bör värna partiföreningarnas frihet. Det gäller såväl i politiska sakfrågor inom partiprogrammet som i hur det arbetet bedrivs. Varje förening har sina utmaningar beroende bland annat på hur väljarkåren ser ut i föreningens geografiska område; ålder och områdets socioekonomiska tillhörighet är exempel på variationer som förekommer mellan partiföreningar.

Moderatkvinnorna skapades i en tid där kvinnliga företrädare var starkt marginaliserade inom partiet. I en sådan tid var det nödvändigt att arbeta för att varje partiförening ökade sin kvinnorepresentation. Att det under lång tid, enligt stadgarna, varit obligatoriskt för föreningarna att utse en kvinnoansvarig kan tyckas sympatiskt. Men tiderna har förändrats, föreningar arbetar idag med jämställdhetsfrågor men inte alltid genom moderatkvinnornas nätverk. Anledningarna till detta kan givetvis vara flera men en orsak tror jag kan vara att moderatkvinnornas agenda till mesta del handlar om att föra fram kvinnliga medlemmar. Agendan fokuserar inte tydligt på de jämställdhetsfrågor som kräver opinionsbildning och samhällsdebatt.

Med det fokus som moderatkvinnornas stadgar idag stipulerar bör det vara frivilligt för föreningarna om de vill utse en moderatkvinnoansvarig. Ett sådant förhållningssätt blir då likvärdigt med exempelvis moderata seniorers ställning inom partiet.

Moderaterna är ett parti för valfrihet därför är det anmärkningsvärt att partiets stadgar fortfarande tvingar föreningar att ingå ett särskilt nätverk men låter övriga vara frivilliga.

Med anledning av ovanstående föreslå stämman besluta

*att* uppmana partistämman att revidera de stadgar som tvingar föreningar och krets att utse representanter till deltagande i moderatkvinnornas nätverk till att vara frivilligt likt andra partinätverk.

*att* kretsårsmötet översänder motionen till förbundsstämman

*att* förbundsstämman översänder motionen till partistämman

## Föreningsstyrelsens yttrande

Styrelsen för Vikbolandet svarar motionären Sophia Jarl enligt följande:

Motionen behandlar en viktig grundvärdering för oss moderater, nämligen frågan om valfrihet. Styrelsen inser att moderatkvinnornas nuvarande stadgar var viktiga i en tid där kvinnor hade en annan ställning inom moderaterna. Det finns fortfarande forum där alltför få kvinnor är representerade inom moderaterna men motionen pekar ändå på relevanta argument för att föreningarna måste få välja vilka nätverk de ska tillhöra. Vi är partiet som profilerar oss som ett valfrihetsparti det bör givetvis genomsyra även vår egen organisation. Nätverk är en bra organisationsform för olika frågor men det är viktigt att alla nätverk inom moderaterna har likvärdiga villkor.

Med anledning av detta föreslår styrelsen årsmötet

*att* bifalla motionen i sin helhet och skicka den vidare till Norrköpingsmoderaternas kretsårsmöte

## Föreningsstyrelsens beslut

Föreningsstyrelsen beslutade

*att* bifalla motionen i sin helhet

## Kretsstyrelsens yttrande

Kretsstyrelsen anser att motionen lyfter fram behovet av att fastställa att jämställdhetsarbetet är integrerat i allt moderat politiskt arbete och inte en separat del. Moderatkvinnorna nätverksarbete bör därför vila på en frivillig anslutning på samma sätt som Moderata Seniorer.

Kretsstyrelsen föreslår därför kretsårsmötet att besluta:

*att* ställa sig bakom hela motionen,

- 1        *att*        vidaresända motionen till Moderaterna i Östergötlands  
2        länsförbundsstämma,  
3        *att*        vidaresända motionen till Moderaternas partistämma.

#### 4    **Kretsårsmötets beslut**

5    Kretsårsmötet beslutade

- 6        *att*        ställa sig bakom hela motionen  
7        *att*        vidaresända motionen till Moderaterna i Östergötlands  
8        länsförbundsstämma  
9        *att*        vidaresända motionen till Moderaternas partistämma

#### 10   **Reservation**

- 11   **Marie Morell, Joanna Sjölander, Carina Melefors, Fredrik Bergqvist samt Sara**  
12   **Wing** reserverade sig mot beslutet till förmån för att avslå att-sats 1.

#### 13   **Förbundsstyrelsens yttrande**

- 14   Förbundsstyrelsen påminner om att en översyn av partiets stadgar pågår just nu  
15   och kommer att behandlas på partistämman. Frågan om olika nätverks ställning i  
16   partiet har diskuterats förut; det har exempelvis vid flera tillfällen motionerats om  
17   att Moderata Seniorer också ska ha en obligatorisk representation i partiets styrel-  
18   ser. Så länge Moderatkvinnorna är en formell organisation inom partiet anser vi att  
19   det bör finnas en MQ-ansvarig i varje förening. Det är ju sedan upp till föreningarna  
20   att arbeta på det sätt man själv anser bäst med den representanten och nivån  
21   av engagemang är fullkomligt frivillig. Varje förening har utöver detta rätt att utse  
22   ansvariga för vilka områden man själv anser angelägna utifrån sina behov.

23   Förbundsstyrelsen föreslår partistämman besluta:

- 24        *att*        avslå motionen.

#### 25   **Förbundsstämmans beslut**

26   Förbundsstämman beslutade

- 27        *att*        bifalla samtliga att-satser

#### 28   **Reservation**

- 29   **Erik Östman, Sandra Sannemo Bårman, Maria Almesåker, Annette Ohlsson,**  
30   **Anna Nilsson, Tommy Åhlström, Fredrik Sjöstrand, Marie Morell, Lars Ahlm,**  
31   **Kåre Friberg, Mira Wedenberg, Päivi Johansson, Joanna Sjölander, Martin**  
32   **Sjölander, Anna Stråknader Ahlster samt Jörgen Rundgren** reserverade sig mot  
33   beslutet till förmån för avslå motionen.

## Motion 10:5

# Gör medlemskapet i Moderata kvinnor frivilligt

## Isabella Hökmark och Carina Erlandsson, Danderyd – Stockholms län

Moderata kvinnor har organiserat sig i olika former sedan mer än 100 år. Genom åren har både namn och organisation förändrats. Sedan 1997 är Moderata kvinnor organiserat i form av ett nätverk med fria arbetsformer.

Nätverket består av en central styrelse som tillsammans med de 26 länskvinnosvariga utgör det beslutande organet för Moderatkvinnorna.

Inom Moderaterna finns flera nätverk som arbetar med och driver politiska frågor inom deras respektive område. T ex finns Moderata Seniorer "nätverket för de äldre och mer erfarna inom partiet" och Öppna Moderater som vänder sig till alla som delar den moderata grundsynen och som "tycker att det är viktigt att jobba med frågor som rör homo-, bisexuella, queera och transpersoner ur ett liberalt och frihetligt perspektiv".

Medlemskap i nätverken är frivilligt och det kan finnas särskild medlemsavgift eller inte, men någon tvångsanslutning till dessa nätverk finns inte, till skillnad från Moderatkvinnorna. Vi anser att Moderatkvinnorna på motsvarande sätt som de övriga nätverken bör stå på egna ben och bygga på frivilligt medlemskap. De som önskar vara medlemmar och aktiva i Moderatkvinnorna bör självfallet själva fatta beslut om detta. Det borde vara en grundläggande jämställdhetsfråga att kvinnor själva fattar beslut om i vilken organisation eller vilket nätverk man ska tillhöra. Man bör inte automatiskt tillföras en kvinnostruktur som om det är där man hör hemma, bara på grund av kön.

I den tid vi lever i vill vi även ifrågasätta det rimliga och konstruktiva i att upprätthålla föreställningen om att kvinnor inom politiken hör hemma i särskilda kvinnoorganisationer.

Det bortser för det första från att moderaterna är en jämställd organisation, där kvinnor har samma möjligheter att bli partiledare, gruppleadare, riksdagsledamöter och kommunalråd. Kvinnor är i dag inte hänvisade till att utöva sin politiska verksamhet i en särskild organisation utan är en självklar del av moderat ledarskap och politisk aktivitet.

För det andra ska man inte upprätthålla en bild av att det är i en särskild organisation, skild från moderaterna i övrigt, som kvinnor ska utveckla sin aktivitet och lägga sin energi. Det ger en bild av att kvinnliga företrädare i första hand ska bedö-

- 1 mas och indelas efter kön, och inte som individer verksamma inom moderaterna.  
2 Det innebär att många kvinnor lägger sin verksamhet, använder tid och energi inom  
3 ramen för en gammaldags indelning av människor där kvinnor är ett andra kön som  
4 riskerar att bli en återvändsgränd för politiskt ledarskap inom Moderaterna.  
5 Medlem i Moderatkvinnorna är alla moderata kvinnor, antingen man vill eller inte.  
6 Så bör det inte vara. Moderatkvinnorna är ett uttryck för en gammalmodig syn på  
7 kvinnor som bortser från den verklighet vi lever i.

#### 8 Att-satser

- 9 *att* Moderaterna i Stockholms län gör medlemskapet i Moderata Kvinnor i  
10 Stockholms län frivilligt  
11 *att* Moderaterna i Stockholms län noggrant definierar vilket behov som finns  
12 av ett särskilt nätverk för medlemmar av ett visst kön  
13 *att* Moderaterna i Stockholms län agerar för att tvångsanslutningen av  
14 kvinnor upphör  
15 *att* Moderaterna bör lägga fast en plan för att avveckla en könsindelning av  
16 den politiska verksamheten som utgår från att kvinnor är ett andra kön

### 17 **Förbundsstyrelsens yttrande**

- 18 Moderaterna är ett parti som tror starkt på individen och varje människas möjlighet  
19 och skyldighet att påverka sitt eget liv. Det bör även avspegla vår organisation. Att  
20 tvångsansluta medlemmar på grund av kön till en sidoorganisation är inte förenligt  
21 med våra frihetliga värderingar. Förbundsstyrelsens bild är dock att det idag inte  
22 råder kollektiv anslutning till exempelvis MQ i och med att var och en själv behöver  
23 anmäla sig till nätverkets sändlista i Stockholms län och att MQ:s nationella tidning  
24 (nu avvecklad) skickades som bilaga med tidningen Medborgaren till samtliga  
25 medlemmar.

10

- 26 Moderaterna är ett brett parti som samlar många människor med olika bakgrunder.  
27 Det kan finnas goda anledningar att välja att organisera sig i föreningar, förbund  
28 och nätverk. Ska vi vinna val krävs en bred uppslutning av olika typer av intressen  
29 och viljeriktningar. Det är även av hög vikt att medlemskapet innebär mervärde för  
30 alla medlemmar och då kan olika typer av nätverk och förbund spela en stor roll.

- 31 Moderaternas nuvarande organisering bygger i hög grad på geografi baserat på  
32 olika valkretsar. Vad man politiskt är intresserad av behöver dock inte vara baserat  
33 på geografisk position utan kan handla om andra preferenser. Därför bör inte något  
34 nätverk avvecklas utan snarare utvecklas. Alla medlemmar som vill organisera olika  
35 nätverk bör uppmuntras till att göra detta.

- 36 Som medlem i Moderaterna ska man dela våra liberal-konservativa värderingar. Det  
37 innebär inte att man ska behöva ställa sig bakom alla sidonätverks ståndpunkter.

Att delta i Moderatkvinnornas nätverk är frivilligt, det finns inget medlemskap att lösa.

### Förbundsstyrelsen föreslog förbundsstämman

att besvara att-sats 1,3

att avslå att-sats 2,4

## Förbundsstämmans beslut

### Förbundsstämman beslutade

att i enlighet med Förbundsstyrelsens förslag besvara att-sats 1,3 samt avslå att-sats 2

att bifalla att-sats 4

## Partistylelsens yttrande över motionerna 10:4 och 10:5

Motionärerna lägger fram förslag som berör Moderatkvinnornas organisation och verksamhet. Moderatkvinnorna är ett nätverk inom partiet med egna stadgar som ska anmälas till partistylelsen.

Moderaterna ska ha kompetent och bred representation. Det förutsätter att både kvinnor och män engageras i och företräder partiets politik. Moderatkvinnorna har till syfte att fördjupa moderata kvinnors politiska kunskande, att skapa förutsättningar för ökade insatser i partiorganisationen och ökad kvinnorepresentation på alla nivåer.

Moderaterna har fortfarande färre kvinnor än män som väljare, medlemmar och förtroendevalda på olika nivåer och partistylelsen bedömer därför att det fortsatt finns ett behov av att aktivt arbeta med frågor om jämlik representation.

Moderatkvinnorna utgör en sammanslutning av kvinnliga medlemmar i Moderaterna, som är engagerade i nätverk, föreningar eller projektgrupper. Medlem i Moderatkvinnorna är också medlem i riksorganisationen samt i förbund och partiförening, enligt Moderaternas stadgar. Däremot är det helt frivilligt att som medlem i Moderaterna engagera sig i Moderatkvinnornas verksamhet. Partistylelsens finner det självklart att ett sådant engagemang även fortsättningsvis ska vara frivilligt för de kvinnor som är medlemmar i Moderaterna.

Partikretsar respektive partiföreningar ska utse en moderatkvinnoansvarig i sin styrelse, om det saknas en moderatkvinnoförening inom verksamhetsområdet. Det är dock upp till varje krets respektive förening att själv besluta hur den som utses till moderatkvinnoansvarig ska bedriva sitt arbete och vilka behov som finns.

Med detta sagt konstaterar partistyrelsen att det finns potential att förbättra och tydliggöra riksorganisationens samarbete med och förhållande till de organisationer och nätverk som finns inom partiet, inklusive Moderatkvinnorna. Denna aspekt kommer därför att beaktas i det fortsatta arbetet med Moderaternas långsiktiga organisationsutveckling.

## **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

att avslå motionerna 10:4 och 10:5.

### *Motion 10:6*

## **Nätverk för funktionsrättsfrågor**

### **Johan Bergman, Berg – Jämtlands län**

Personer med någon form av funktionsvariation tenderar ofta att bli exkluderade och bortglömda när diskussioner förs. I allt från säkerhetsfrågor till kulturfrågor och det innebär att ett utanförskap bildas där de berörda personers röster tyvärr inte hörs i debatten och tyvärr i många fall tystas och brott rörande dessa gruppers rättigheter såväl nutida som dåtida inte uppmärksammas. På det när dessa frågor väl diskuteras tas sällan de berörda gruppernas åsikter in utan partilinjens i dessa frågor fattas i regel av personer utan funktionsvariation.

Därför yrkar jag

att Nya Moderaterna undersöker möjligheten att skapa ett nätverk liknande Moderata Kvinnor och Moderata Seniorer som berör dessa grupper och därmed ge dem en röst i partiet och därigenom i samhället och politiken.

## **Förbundsstyrelsens yttrande**

Även om synen på personer med funktionsnedsättning idag är kraftigt förbättrad finns dock fortfarande problem med exkludering och bristande insikt hos omgivningen. Det finns därför anledning att bygga vidare på den föreningsbildning som lagt grunden till den förbättring som trots allt uppnåtts. Ett parti som vill vara tongivande i den framtida samhällsutvecklingen behöver kunna både fånga upp och landa dessa frågor med insiktsfullhet och trovärdighet. Ett särskilt nätverk skulle därför mycket väl kunna vara ett bra sätt att uppnå detta på.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

att bifalla motionen.



## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade

att bifalla motionen

att skicka den vidare till partistämman

### Partistyrelsens yttrande över motion 10:6

I motionen lyfts frågan om ett nätverk för funktionsrättsfrågor inom Moderaterna.

I Sverige ska alla ha möjlighet att delta i samhället utifrån sina förutsättningar. Den som har en funktionsnedsättning ska kunna vara en del av samhällsgemenskapen genom utbildning, arbete och sysselsättning anpassat efter sin egen förmåga. Det ska finnas tillgång till boendeformer och hjälpmedel som möter varje individs behov. Alla former av exkludering och diskriminering ska motverkas.

Det är också avgörande att Moderaterna är ett parti där alla ska känna sig välkomna och trygga – oavsett funktionsnedsättning, bakgrund, kön eller ålder.

I slutet av 2017 tog partistyrelsen initiativ till projektet M2, som omfattar hela Moderaterna. Det handlar bland annat om ett bredare och långsiktigt värdegrundsarbete inom partiet utifrån våra värderingar om mänskliga fri- och rättigheter och att alla ska ha samma chans, vilket till del har bäring på det som efterfrågas i motionen. Om det finns ett intresse bland medlemmarna att starta ett nätverk för funktionsrättsfrågor inom Moderaterna så välkomnar partistyrelsen detta. Partistyrelsen kan heller inte se något hinder för att ett sådant nätverk skulle kunna bildas.

Att däremot göra detta som en sidoorganisation, som Moderatkvinnorna, skulle ställa flera olika stadgeenliga krav på nätverket, vilket partistyrelsen inte tror är ändamålsenligt. Moderaterna har redan i dag en rad nätverk som inte är formaliserade på detta sätt.

### Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 10:6 besvarad med vad som ovan anförts.

1 *Motion 10:7*

2 **Angående en öppen och mer demokratisk**  
3 **nomineringsprocess till EU-valet**

4 **Moderaterna på Lidingö – Stockholms län**

5 Utvecklingen inom partiet går på många sätt åt rätt håll. Vi har en stark och  
6 kompetent partiledning och en ansvarstagande politik. Men det finns områden där  
7 utvecklingen inte är lika positiv. Det avser den interna demokratin.

8 Inför EU-valet 2019 tog partiet bort provvalet, helt och hållet. Den enda möjligheten  
9 att påverka, har varit att nominera och endast varit föreningar och länsförbund har  
10 haft möjlighet att nominera, inte medlemmar. Det har inte funnits någon öppenhet  
11 i vilka föreningar och länsförbund som har nominerat vilka kandidater. Än mindre  
12 fanns det någon möjlighet för medlemmarna att ge sin syn på vilka kandidater  
13 man vill se på den moderata listan. Detta resulterade bland annat i att Anna Maria  
14 Corazza Bildt, med ett överträffat stöd från väljarna i tidigare val, inte ens finns  
15 med på listan till EU- valet.

16 Anna Maria Corazza Bildt var i det senaste EU-valet, 2014, den mest kryssade  
17 politikern i Sverige, alla partier, med över 80.000 kryss. Hon fick lika många kryss  
18 som i valet 2009, trots att moderaterna 2014 som parti tappade nästan 100.000  
19 röster från valet 2009 till valet 2014. Hon är alltså ett säkert kort för att dra röster till  
20 moderaterna – en riktig röstmagnet.

21 Hela den hanteringen går emot den utveckling som vi har drivit inom moderaterna  
22 på Lidingö. Vi vill att moderaterna ska vara en öppen, idé- och medlemsburen  
23 organisation, inte en toppstyrd kampanjorganisation. Vi vill att moderaterna ska  
24 vara ett parti med bredd, både i åsikter och i företrädare. Och vi vill att moderata  
25 företrädare som vinner väljarnas stöd ska – såvitt de inte motverkat partiets politik  
26 eller gjort sig skyldiga till oegentligheter - självklart vara toppkandidater vid val. Vi  
27 tror att det bästa sättet att nå detta, är att ha en bredare och öppnare process för  
28 nominering av kandidater.

29 **Att-satser**

30 *att* fri nominering införs så att samtliga medlemmar får möjlighet att till  
31 nomineringskommittén ge till känna vilken/vilka kandidater man vill se på  
32 listan

33 *att* provval eller motsvarande återinförs så att samtliga medlemmar  
34 får möjlighet att till nomineringskommittén ge till känna vilken/vilka  
35 kandidater man vill se på listan

- att underlag för provval ges en konstruktion så att en nominerad person 1  
med många nomineringar automatiskt ges möjlighet att delta i provvalet 2  
att antalet nomineringar och resultat av provval offentliggörs 3

## Förbundsstyrelsens yttrande 4

Moderaterna är ett parti med en lång historia av att föra fram kompetenta och 5  
framgångsrika kandidater i val till såväl kommunala, regionala, nationella som 6  
internationella församlingar. Processerna för detta har varierat, förfinats och 7  
utvecklats över tid. Den rådande ordningen för upprättande av valsedel inför valet 8  
till europaparlamentet har testats vid ett tillfälle så långt och valresultatet ger vid 9  
handen att väljarna uppskattade vår politik såväl som de kandidater som fördes 10  
fram på vår lista. Förstanamnet på listan som dessutom kommer från Stockholms 11  
län, Tomas Tobé, är den kandidat i valet 2019 som fick flest antal kryss av alla 12  
kandidater som ställde upp i Sverige vilket måste ses som ett kvitto på honom som 13  
en stark och uppskattad kandidat. 14

Förbundsstyrelsen vill inte utesluta att förbättringar kan göras inom ramen för 15  
nomineringsprocesserna till alla olika val, däribland valet till Europaparlamentet. 16  
Moderaterna har dock en välgrundad tradition av att låta sådana förändringar ske 17  
efter att en arbetsgrupp, gärna med en bred och varierad sammansättning, fått gå 18  
igenom reglerna och ta ett helhetsgrepp kring vilka förändringar som är nödvän- 19  
diga. Därför är förbundsstyrelsen inte i detta skede redo att ta ställning till de kon- 20  
kreta förslagen i motionen då de behandlar en viss del av nomineringsprocessen 21  
och inte har gått igenom en bredare process där intressen vägs mot varandra. Det 22  
behöver inte nödvändigtvis betyda att de i delar eller helt och hållet är kloka förslag 23  
men denna form av förändringar ska göras i ett större sammanhang. En sådan pro- 24  
cess initieras av partistyrelsen och däri kommer självklart förbundet i Stockholms 25  
län att vara delaktiga och bidra för att utveckla partiets interndemokrati. 26

Mot bakgrund av bland annat ovanstående föreslår förbundsstyrelsen att motionen 27  
och dess samtliga att-satser anses besvarade. 28

## Partistyrelsens yttrande över motion 10:7 29

Motionären berör saker som regleras i nomineringsreglerna för Europaval. 30  
Partistyrelsen anser att det behövs en översyn av gällande nominerings- 31  
regler och föreslår i stadgepropositionen att partistyrelsen får i uppdrag att 32  
till arbetsstämman 2021 lämna förslag till nomineringsregler för valen 2026 33  
samt Europavalet 2024. I detta uppdrag ingår givetvis även en utvärdering 34  
av vad som fungerat respektive inte fungerat inför Europavalet 2019. Det 35  
motionären föreslår kan vara rätt åtgärder – eller inte – men dessa frågor 36  
måste beredas i ett bredare sammanhang, och partistyrelsen vill inte 37  
föregripa detta. 38

## **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

att anse motionen besvarad med vad som ovan anförts.

### *Motion 10:8*

## **Justerad stadga för utökat internt politiskt inflytande**

### **Moderaterna i Västra Götaland**

Kraven på det politiska arbetet ökar i takt med att samhället specialiserar sig. Att styra och leda på de olika politiska nivåerna kräver mer kunskap om fakta och därmed mer tid för inläsning. Inte minst gäller detta när partiets nationella politiska utformas. Det nationella handlingsprogrammet, eller partistyrrelsens propositioner är före valår, ligger i mångt och mycket till grund för partiets prioriteringar under nästkommande mandatperiod. Det är därmed av stor vikt.

Att dessa dokument i takt med samhällsutvecklingen bli mer omfattande och detaljerade är fullt förståeligt och speglar samhällets krav på den som aspirerar att leda landet.

Det är samtidigt ett känt faktum att människors tid för politiskt engagemang är begränsad och konkurrerar om utrymme i vardagen, förmodligen mer så i dagens samhälle än vad som var fallet för något årtionde sedan. Tiden blir därmed en viktig resurs att ta med i beräkningarna.

Moderaterna i Västra Götaland har som verksamhetsidé att vakta om möjligheten för den enskilde medlemmen att påverka partiets politik. De interna processer som finns för påverkan av detta vill vi ska hanteras respektfullt och med en realistisk möjlighet för medlemmar och föreningar att delta.

För att uppnå detta är det rimligt att ge partiorganisationen rimliga förutsättningar till eftertanke och intern diskussion om viktiga politiska förslag.

Inför partiets Arbetsstämma 2017 stod Förbundsstyrelsen inför två mindre bra val. Ett Förbundsråd skulle kallas för att ge medlemmar och ombud möjlighet till att peka ut och prioritera sakpolitiska förslag, med utgångspunkt i partistyrrelsens förslag till Arbetsstämman. Som bekant är just Förbundsråd ett mycket lämpligt verktyg för att stadgemässigt sätta samman beslutsföra församlingar inom partiet. Förbundsstyrelsen hade att antingen ge medlemmarna tid åt att egen inläsning eller att ge partistämmoombuden möjlighet till att konkretisera idéer och föra dialog externt inom partiorganisationen i övrigt.

Båda valen innebär problem. Ska man ta god tid på sig att läsa och analysera, för att sedan inte ha någon tid att söka stöd för sina synpunkter? Eller ska man prioritera att föra samtal med sina partivänner utanför förbundet men då minska möjligheterna för medlemmar och partiföreningar att förbereda sig?

Vi menar att båda alternativen innebär att nödvändiga interna överläggningar, antingen mellan eller inom förbunden, måste utgå till följd av tidsbrist. Vi menar också att dessa överläggningar är just nödvändiga, då de är grunden för partiets interna politiska debatt. Förslag som inte i tillräcklig grad resonerats kring inom och mellan förbund riskerar att inte få den förankring som krävs inför en valrörelse. Politiken riskerar då på det nationella planet att vara alltför kontaktfriad från vad moderata medlemmar i allmänhet anser. Att sedan kräva dessa medlemmar att vara bärare av densamma blir problematiskt.

Vi menar vidare att nationella arbetsgrupper under partistyrelsen inte med automatik kan ersätta denna process, även om de kan fylla viktiga funktioner avseende inhämtning och förankring. Det är nämligen först när de skarpa förslagen ligger på bordet som man formellt kan ta ställning till dem.

Vår slutsats av detta resonemang är att partiet är i behov av en mindre justering av stadgan, syftande till att ge partiföreningar, förbund, ombud och framförallt medlemmar bättre möjligheter att vända och vrida på partiets politiska plattform.

Att-satser

- att stadgan för Moderata Samlingspartiet § 8 mom. 8 ändras till fem veckor, istället för som nu lydande tre veckor,
- att stadgan för Moderata Samlingspartiet § 8 mom. 4 kompletteras med ny mening: "Partistyrelsens förslag, verksamhetsberättelse och ekonomisk berättelse skall utsändas till förbunden senast fem veckor före stämman",
- att förbundsstämman antar propositionen som sin egen,
- att en ny skrivning införs i partiets stadga syftande till att partistämmans protokoll skall justeras senast fyra månader efter stämmans genomförande, samt
- att propositionen skickas till Moderata Samlingspartiets partistämman 2019.

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade

- att stadgan för Moderata Samlingspartiet § 8 mom. 8 ändras till fem veckor, istället för som nu lydande tre veckor,

- 1        *att*        stadgan för Moderata Samlingspartiet § 8 mom. 4 kompletteras med ny  
2        mening: "Partistyrelsens förslag, verksamhetsberättelse och ekonomisk  
3        berättelse skall utsändas till förbunden senast fem veckor före  
4        stämman",  
5        *att*        förbundsstämman antar propositionen som sin egen,  
6        *att*        en ny skrivning införs i partiets stadga syftande till att partistämmans  
7        protokoll skall justeras senast fyra månader efter stämmans  
8        genomförande, samt  
9        *att*        propositionen skickas till Moderata Samlingspartiets partistämman 2019.

## Partistyrelsens yttrande över motion 10:8

Motionen berör Moderaternas stadga och föreslår att partistyrelsens förslag, verksamhetsberättelse och ekonomisk berättelse skall utsändas till förbunden senast fem veckor före stämman.

I dag gäller att vid ordinarie stämman och arbetsstämma ska partistyrelsens yttrande sändas till förbundens styrelser, Moderatkvinnorna, Moderata Ungdomsförbundet, Moderata Seniorer, Öppna Moderater och valda ombud senast tre veckor före stämman. I motionen anförs att detta skulle vara för kort tid.

Enskilda medlemmar ska ha goda möjligheter att påverka partiets politik. Detta görs ytterst genom engagemang i föreningar och förbund, men också genom motioner till stämmor och ombudens beslutanderätt under stämmor med mera.

Att stämmohandlingarna ska vara ombuden med flera tillhanda senast tre veckor innan stämman anser partistyrelsen emellertid vara väl avvägt. Förankring av innehållet som ska beslutas har i stort påbörjats långt innan denna period, exempelvis genom seminarium på Sverigemötet samt bred representation från förbunden och sidoorganisationerna i arbetsgrupper och så vidare, vilket också ger utrymme för att ta del av information, påverka och lämna synpunkter.

På såväl parti- som arbetsstämmor behandlas oftast ett omfattande material som tar tid att förbereda, för att kunna göra genomarbetade ställningstaganden och ordentligt ta del av förslagen som inkommit från medlemmar, förbund med flera. Att ge partistyrelsen kortare tid för att behandla materialet kommer därför sannolikt behöva innebära såväl förkortad motionstid för enskilda medlemmar som en förkortad tid för förbunden att yttra sig över dessa. Det är därmed inte självklart att de föreslagna förändringarna av stadgarna kommer att leda till de resultat som efterlyses i motionen.

Moderaterna kommer samtidigt genomföra ett långsiktigt organisatoriskt förnyelsearbete. Att se över tillvägagångssätt för att utöka det interna politiska inflytandet är en självklar del av ett sådant arbete.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 10:8 besvarad med vad som ovan anförts.

### Motion 10:9

## Seniorpolitik som del i den nya svenska modellen

### Carl-Johan Carlborg, Moderata Seniorer Skåne – Skåne

Gruppen seniorer, vanligen definierad som 65+, ofta även benämnd "äldre" eller "pensionärer", växer ständigt och utgör idag ca 2,1 miljoner medborgare, över 1/5 av befolkningen och snart 1/3 av landets väljare. Kännetecknade för gruppen är, att den blir alltmer lik den övriga befolkningen med alltifrån mentalt och fysiskt väl utrustade, erfarna och kompetenta individer till de, som, liksom i andra grupper i samhället, är i behov av stöd i form av vård, omsorg och omhändertagande. Ändå lever envist föreställningen kvar av seniorer som en tung och ökande börda för samhällets traditionellt yrkesverksamma del. (Citat Stefan Löfvén: "De äldre blir allt fler för allt färre att försörja").

Denna föreställning är i flera avseenden felaktig och behöver nyanseras. Exempelvis kan nämnas, att samhällets kostnader för seniorgruppens pensioner och bostadstillägg (BT) som andel av BNP sedan 1980 är oförändrad, trots att seniorerna blivit ca 50 % fler. Dessutom visar beräkningar, avstämda med Pensionsmyndigheten, att gruppen seniorer själva finansierar pensionssystemets kostnader, inkl BT: Seniorernas direkta och indirekta skatter och avgifter täcker nära 85% av kostnaderna och den övriga delen inflyter, med råge, från främst skatter och avgifter från aktiviteter och verksamheter som seniorerna skapar och efterfrågar, s k dynamiska effekter. Seniorer försörjer sig alltså själva!

De flesta är överens om att vi för att klara vår framtida välfärd behöver fler människor i arbete. Idag riktas då nästan allt fokus på invandring, med en lång och dyrbar startsträcka till arbetsmarknaden. Samtidigt låter vi fortsatt samhället slussa produktiva och omedelbart gripbara seniorer ut från arbetslivet genom att på olika sätt försvåra, förhindra eller till och med stoppa dem från att arbeta vidare, fastän de både kan, vill och önskar vara en aktiv del av samhällslivet. Detta leder

ofta till olycklig passivisering och lämnar många friska och aktiva seniorer i ofrivillig isolering och utanförskap, samtidigt som samhället går miste om betydande tillskott till välfärden.

Fortfarande har sålunda bara en liten andel seniorer inkomst av tjänst. I åldersgruppen 65-79 år är det främst egenföretagare, eftersom utbudet av flexibla anställnings- och arbetsförhållanden för seniorer ännu är starkt begränsad och attityden till äldre som arbetskraft ofta är negativ. Idag bedöms omkring 300.000 i åldersgruppen vara direkt gripbara på hel- och deltid, utöver de som redan arbetar. Samhället borde mycket bättre kunna ta tillvara denna outnyttjade arbetskraftsresurs genom lämplig påverkan av de attityder och regelverk som styr förutsättningarna för seniorers möjligheter att fortsatt utgöra en del av arbetskraften och övriga aktiviteter i samhällslivet. Alltför inser efterhand också och påpekar detta: (Citat Ulf Kristersson: *"Det sätt vi idag ser på äldre är ett genuint resursslöseri."*).

Därför är det högst angeläget att utveckla och skapa förutsättningar och möjligheter för en mera aktiv, varierande, meningsfull och berikande tillvaro för våra seniorer, såväl i privat som offentlig sektor och t ex i politiska församlingar på alla nivåer. Det skulle vara ett effektivt sätt att skapa ökade resurser för att höja kvalitén på bl a vård- och omsorg, inklusive friskvård, för alla delar av befolkningen och inte minst är det viktigt att uppmärksamma, synliggöra och återvinna förtroende hos seniorväljare, som vi förlorat många av på senare tid.

#### Att-satser

att tillsätta en arbetsgrupp, typ integrationskommission, med uppdraget att göra en samlad översyn av seniorpolitiken i syfte att anpassa den till framtida utmaningar och förutsättningar, där seniorer blir en naturlig integrerad del av samhällslivet i den nya svenska modellen

## Förbundsstyrelsens yttrande

Motionären väcker en intressant idé. Gruppen seniorer (65+) har växt mycket och fortsätter att växa framöver. Gruppen över 65 är inte homogen, ett misstag som ofta görs i debatten. Det enda man har gemensamt är åldern.

Samtidigt är det opinionsmässiga stödet för Moderaterna bland våra seniorer otillfredsställande. Här finns en stor potential för partiet. Kan vi växa bland våra seniorer och kanske bli lika framgångsrika i dessa grupper som vi är i de yngsta åldersgrupperna, ja då går partiet en ljus framtid tillmötes.

Med anledning av ovanstående föreslår förbundsstyrelsen i Skåne partistämman besluta

att bifalla motionen.



## Partistyrelsens yttrande över motion 10:9

Den nya svenska modellen handlar om att tillsammans få ordning på Sverige igen; att vi tar tag i våra problem och tar tillvara på våra möjligheter. En central del i den nya svenska modellen är att Sverige måste hålla ihop. Det gäller bland annat sammanhållning mellan generationer och att säkra äldres rättigheter i Sverige.

Åldersdiskriminering är såväl kränkande som ett slöseri med resurser. Förutsättningarna att fortsätta arbeta även efter pension behöver därför förstärkas och möjligheterna att byta arbete eller bransch högre upp i åldrarna ska vara goda. Moderaterna vill bland annat sänka skatten för äldre som vill fortsätta arbeta, genom förstärkt jobbskatteavdrag, samt att det ska gälla från 64 års ålder, i stället för 65 år som i dag. Vi vill även höja åldersgränsen för studiemedel och höja fribeloppet så fler kan studera senare i livet. Att seniorer ska ha bra möjlighet att vara aktiva i andra sammanhang än på arbetsmarknaden, såsom i politiken, är också avgörande. Här är inte minst Moderata Seniorers arbete viktigt.

Att uppmärksamma och synliggöra seniorväljare, samt vinna deras förtroende, ser partistyrelsen som en central uppgift. Moderaterna är Sveriges största parti bland förstagångsväljare (18-21 år), men har ett svagare väljarstöd bland seniorer.

Partistyrelsen delar således andemeningen i motionen och området är redan särskilt utpekad som en central del inom Moderaternas arbete med den nya svenska modellen. Den översyn av seniorpolitiken som föreslås i motionen kommer således ske inom ramen för det arbetet.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 10:9 besvarad med vad som ovan anförts.

### Motion 10:10

## Utveckling av Moderaterna

### Mark Bromberger, Centrum Malmö – Skåne

*"Det måste finnas empati hos moderata företrädare, en längtan efter att få hjälpa någon annan. Finns inte den empatin då har vi själva givit makten till staten."*

(Citat av Fredrik Reinfeldt, Magnus G. Graner och Martin Lindvall på sidan 144 i boken "Nostalgitrippen" från 1995)

## 1 Moderaterna – det borgerliga folkpartiet

2 Efter riksdagsvalet 2018 är det inte längre säkert att Moderaterna kommer att förbli  
3 det största partiet till höger om mitten i svensk politik. Nu måste ett omfattande  
4 arbete göras för att partiet skall kunna få fler medlemmar och väljare. Viktigt att  
5 betona i detta sammanhang är att Moderaterna aktivt måste sträva efter att vinna  
6 medlemmar och väljare i alla delar av det svenska samhället. Idag är det uppenbart  
7 att Moderaterna har oerhört svårt att vinna stöd i de socioekonomiskt svagare  
8 delarna av det svenska samhället. Därför måste partiet finnas närvarande på  
9 platser med högt socialt utanförskap. Partiets politik i social- och välfärdspolitiska  
10 frågor måste också nyanseras.

11 Att sträva efter ett "bidragstak" är nödvändigt för att successivt minska kostna-  
12 derna för kommunernas ekonomiska bistånd men den som uppbär ekonomiskt  
13 bistånd av arbetsmarknadsskäl måste också få möjlighet till effektiva arbetsmark-  
14 nadspolitiska insatser i form av exempelvis stödanställningar och relevant yrkesut-  
15 bildning för att kunna få en stabil position i arbetslivet. Problemet är att arbets-  
16 marknadspolitiken för utsatta grupper länge varit undermålig och bara förlängt  
17 utanförskapet genom praktiker som inte lett till en riktig anställning eller kurser, i  
18 exempelvis att skriva cv, som inte varit tillräckliga för att individen skall kunna nå  
19 egenförsörjning. Till detta måste tilläggas att den svenska arbetsmarknaden är  
20 väldigt tuff att ta sig in på för redan utsatta grupper som exempelvis personer som  
21 talar lite svenska, har kort utbildning, har ohälsa/funktionsnedsättning eller har varit  
22 omhändertagna av samhället.

23 Även gruppen som uppbär ekonomiskt bistånd av sociala skäl skall uppmärksam-  
24 mas mer av Moderaterna. Detta är en grupp som ofta är enormt utsatt och sällan  
25 har någon intresseorganisation som kan driva deras sak. Här handlar det ofta om  
26 att komma in i någon slags rehabilitering för att på sikt kunna ha en realistisk chans  
27 att kunna etablera sig på arbetsmarknaden.

10

28 Ett brett borgerligt parti för hela folket måste slutligen också uppmärksamma  
29 gruppen som lever på sjuk- och aktivitetsersättning. Med rätt insatser kan fler  
30 personer ur denna grupp kunna bidra på arbetsmarknaden men många i denna  
31 grupp kommer aldrig att kunna nå en position på arbetsmarknaden.

32 Förutom socialt svaga grupper som ofta inte har någon intressepolitisk organi-  
33 sation som stöd måste Moderaterna sträva efter att nå ut till personer som är  
34 yrkesverksamma i "KulturSverige", "MiljöSverige" och "SocialSverige". Här krävs  
35 givetvis aktivt nätverksbyggande med personer verksamma i de tre uppräknade  
36 sektorerna och fler aktiviteter med fokus på kultur-, miljö- samt social- och  
37 välfärdspolitik måste också arrangeras inom Moderaterna. Låt oss inleda arbetet  
38 med att bli ett parti med politik och företrädare från hela det svenska samhället. Låt  
39 Moderaterna bli det borgerliga folkpartiet.

## Skapa ett arbetstagaråd

Inom Moderaterna finns ett företagarråd som fokuserar på frågor som följaktligen rör företagandets villkor. Det har länge varit ett mysterium för mig som medlem varför det inte finns ett motsvarande arbetstagaråd som kan fokusera på arbetstagarernas intressen. Ett borgerligt folkparti måste ha en god förmåga att balansera och samla arbetstagar- och företagarnas intressen. Ett arbetstagaråd inom Moderaterna skulle kunna nå ut till personer som har anställning på den öppna arbetsmarknaden, personer som arbetar i daglig verksamhet (eller liknande verksamheter) och personer som vill etablera sig på arbetsmarknaden. Den viktigaste uppgiften för ett arbetstagaråd blir att utveckla Moderaternas arbetsmarknadspolitik.

## Komplettera arbetslinjen med trygghetslinjen

Av olika skäl som sjukdom, ålder och funktionsvariation befinner sig inte alla personer på arbetsmarknaden (eller i utbildning). Dessa personer måste givetvis kunna känna sig mer synliggjorda i den moderata politiken. Därför måste arbetslinjen kompletteras med en trygghetslinje.

## Skapa en medborgarpanel i integrationskommissionen

Enligt Skånemoderaternas tidning "*Blå Skåne*" (nummer 2, 2019, sidan 14) består "*Moderaternas integrationskommission*" av tre delar: "*Arbetsgruppen*", "*Expert- och referensgrupp*" och "*Sekretariat*". Det som saknas är en medborgarpanel som samlar personer som befinner sig i en integrationsprocess i det svenska samhället. Moderaterna har ett mycket svagt stöd i de s.k. invandrartäta områdena och mer måste göras för att vinna fler medlemmar och väljare bland personer som håller på att bli en del av det svenska samhället.

## Tydligare definiera "den nya svenska modellen"

Begreppet "*den nya svenska modellen*" har traditionellt handlat om att skapa en svensk arbetsmarknad med få konflikter mellan arbetstagar och arbetsgivare. Enligt Skånemoderaternas tidning "*Blå Skåne*" (nummer 2, 2019, sidan 13) tycks begreppet "*den nya svenska modellen*" handla om ett samhälle som allmänt fungerar väl. Vore det inte bättre att specificera begreppet "*den nya svenska modellen*" till en svensk arbetsmarknad som fungerar väl för fler. Sveriges största problem 2019 är det stora sociala utanförskapet. Att bygga en ny svensk modell borde handla om att bryta utanförskap genom att skapa ett arbetsliv där fler kan delta utifrån sin egen förmåga.

## Bredda den ideologiska basen

Moderaterna är ett parti som förenar konservativa med liberala värderingar. Frågan är dock om dessa begrepp räcker för att kunna skapa ett brett borgerligt folkparti. Traditionellt sätt är social- och välfärdspolitiken Moderaternas största svaghet. Kristdemokraterna har växt genom hård profilering i frågor som rör sjukvård och äldreomsorg. Sverigedemokraterna har nått ut till pensionärer med svag ekonomi. Liberalerna är starka när det gäller politik för människor med funktionsvariationer.

Moderaterna måste bli ett parti med hög trovärdighet i social- och välfärdspolitik. Politiken med "bidragstak" beskrivs ovan. En annan moderat profilfråga är "tiggeriförbud". Givetvis måste frågan om tiggeriet lösas men ett förbud kan inte ensamt lösa hela frågan. Människor i extrem fattigdom måste aktivt inkluderas i sina hemländer.

Genom att Moderaterna förutom konservatism och liberalism även ansluter sig till en borgerlig socialreformism visar vi att vi tar de social- och välfärdspolitiska frågor på största allvar. Dessa frågor är så pass viktiga att de förtjänar ett tydligt ideologiskt ben som går ut på att Moderaterna i all politik skall beakta vilka konsekvenser politiken har för människors sociala status och välfärd. Det är viktigt att understryka att borgerlig socialreformism innefattar en social- och välfärdspolitik som ställer sig positiv till privata alternativ och vågar kritisera en välfärdsstat som betalar ut ekonomiskt understöd men ofta misslyckas med att få människor i egenförsörjning. Samtidigt inser den borgerliga socialreformismen att det finns individer som av olika skäl inte kan delta på arbetsmarknaden och att dessa villkorslöst skall kunna erbjudas en god livskvalitet.

Den borgerliga socialreformismen skall inte ses som en begränsning av konservativa och liberala idéer utan som ett gott komplement. En tydlig borgerlig politik för sociala framsteg stärker individens frihet och den allmänna säkerheten i samhället. Med fler personer i egenförsörjning ges bättre förutsättningar att sänka skatten på arbete och företagande.

#### *Inför systemet "en moderat i varje kvadrat"*

Riksdagsvalet 2018 avgjordes i över 6000 valdistrikt (valdistrikt med en geografisk benämning samt uppsamlingsdistrikten för de sena förtidsrösterna). Det är viktigt att Moderaterna har en strategi för att kunna vinna medlemmar och väljare i alla (geografiska) valdistrikt. Därför vill jag verka för att införa ett system med "en moderat i varje kvadrat" (EMIVK). Detta innebär att det i varje geografiskt valdistrikt skall finnas (minst) en moderat som ansvarar för medlemsvärvning och kontakter med väljare. Genom EMIVK byggs en genuint decentraliserad moderat partiorganisation. Väljaren skall ha en så kort väg som möjligt till en moderat representant. Genom EMIVK ges möjlighet att fånga upp lokala opinioner. Under valrörelser säkrar EMIVK att den moderata partiorganisationen kan nå ut till hela landet och alla valdistrikt.

#### *Skapa ett nätverk för frågor som rör psykisk ohälsa*

Frågor om psykisk ohälsa ligger idag högt upp på den politiska dagordningen. Moderaterna måste hårt arbeta med denna fråga och ha en tydlig och öppen politikutveckling på området. Därför vill jag inom Moderaterna införa ett nätverk för frågor som rör psykisk ohälsa. I artikeln "M: "Arbetet mot psykisk ohälsa måste prioriteras"" (<https://www.dagenssamhalle.se/debatt/m-arbetet-mot-psykisk-ohalsa-maste-prioriteras-25879>, senast besökt 190514), publicerad den 30 januari 2019 på Dagens Samhälles hemsida, skriver Camilla Waltersson Grönvall följande:

*"Den som mår dåligt måste snabbt få stöd, oavsett var man bor. Att tvingas vänta på vård – eller att inte få vård alls – förvärrar problemen. I Moderaternas och Kristdemokraternas budget, som riksdagen sa ja till i höstas, satsade vi två miljarder kronor på att korta vårddöerna. Vi dubblade också resurserna till forskning om hur man förebygger självmord. [...] Men för att tackla den psykiska ohälsan krävs också bredare insatser kopplade till utbildning och arbete. Ingen ska tvingas leva i utanförskap; att ha ett jobb att gå till på morgonen skapar delaktighet och gemenskap. Därför vill Moderaterna stärka arbetslinjen. Det handlar bland annat om att sänka skatten på arbete, starta yrkesskolor och utöka rätten till förskola för barn vars föräldrar är arbetslösa."*

Moderaterna måste hårt driva frågan om att minska väntetiderna till rätt vårdinsats och säkra rätten till en individuellt anpassad arbetsmarknads- och utbildningsinsats. Ett nätverk för frågor som rör psykisk ohälsa kan bidra till att öka underlaget med relevant information med syfte att effektivisera det politiska beslutsfattandet.

*Skapa ett råd för de nationella minoriteterna*

Sverige har fem nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Dessa grupper måste få komma till tals i den moderata politiken just i egenskap av att vara en nationell minoritet. Moderaterna måste aktivt som parti söka samarbeten med och uppmärksamma de nationella minoriteternas behov. Genom att skapa ett råd med representation från de fem nationella minoriteterna kan den moderata minoritetspolitiken samordnas och utvecklas.

*I artikeln "Nationella minoriteter verkar hamna i skymundan i höstens val" (<https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=185&artikel=6959548>, senast besökt 190514), publicerad den 25 maj 2018 på Sveriges Radios hemsida, står det följande:*

*"Moderaterna och Centerpartiet nämner inte de nationella minoriteterna alls i sina respektive partiprogram."*

*Utökade medlemsrättigheter*

*Valmanifestet i nästa riksdagsval*

Låt varje medlem få möjlighet att vara med och utarbeta Moderaternas valmanifest till nästa riksdagsval.

*Valmanifestet i nästa Europaparlamentsval*

Låt varje medlem få möjlighet att vara med och utarbeta Moderaternas valmanifest till nästa Europaparlamentsval.

*Rättvisa i motionsbehandlingen*

Inför en möjlighet för att motioner som skickats in i rätt tid till partistämman men fallit bort i beredningen skall kunna bli behandlade.

1 *Ökat medlemsinflytande i Europeiska folkpartiet och Internationella*  
2 *demokratunionen*

3 Moderaterna samarbetar på EU-nivå inom Europeiska folkpartiet (också känt under  
4 den engelskspråkiga förkortningen EPP) och internationellt inom Internationella  
5 demokratunionen (också känt under den engelskspråkiga förkortningen IDU).  
6 Enskilda medlemmar i Moderaterna måste ges större möjligheter att påverka politik  
7 och organisation inom dessa två organisationer.

8 **Att-satser**

- 9       *att*       Moderaternas fullständiga beteckning fortsättningsvis skall vara  
10               Moderaterna – det borgerliga folkpartiet (Moderata Samlingspartiet skall  
11               fortsatt vara det officiella namnet)
- 12       *att*       Moderaterna skapar ett arbetstagarråd
- 13       *att*       Moderaterna kompletterar arbetslinjen med en trygghetslinje för  
14               att uppmärksamma de grupper som av olika skäl inte deltar på  
15               arbetsmarknaden (och inte är under utbildning)
- 16       *att*       Moderaterna skapar en medborgarpanel i integrationskommissionen.
- 17       *att*       Moderaterna uttalar att partiet är konservativt, liberalt och borgerligt  
18               socialreformistiskt
- 19       *att*       Moderaterna skapar ett nätverk för frågor som rör psykisk ohälsa
- 20       *att*       Moderaterna skapar ett råd för de nationella minoriteterna
- 21       *att*       Moderaterna låter varje medlem få möjlighet att vara med och utarbeta  
22               valmanifestet till nästa riksdagsval
- 23       *att*       Moderaterna låter varje medlem få möjlighet att vara med och utarbeta  
24               valmanifestet till nästa Europaparlamentsval
- 25       *att*       Moderaterna inför en möjlighet att motioner som skickats in till  
26               partistämman men fallit bort i beredningen skall kunna bli behandlade
- 27       *att*       Moderaterna verkar för att stärka inflytandet, i Europeiska folkpartiet och  
28               Internationella demokratiunionen, för enskilda medlemmar i Moderaterna

29 **Förbundsstyrelsens yttrande**

30 Varje politiskt parti måste ständigt utvecklas. Med sin historia och sina erfarenheter  
31 som grund, men också med en uppmärksamhet på hur det omgivande samhället  
32 förändras. Med viss regelbunden behöver organisation och arbetssätt ses över.  
33 Och de politiska idéerna måste ständigt utvecklas. Med utgångspunkt från partiets  
34 grundläggande värderingar, och i samklang med sin samtid.

35 Att Moderaterna efter två förlustval på bred front, i olika delar av organisationen,  
36 därför bedriver sådant förändringsarbete är högst naturligt.

När det gäller motionärens förslag kan vi dock konstatera att det dels är en bred uppräkningslista av förslag utan logiskt sammanhang. Och att dessa dessutom i flera avseenden pekar ut en riktning som inte alls överensstämmer med vår syn på hur Moderaterna bör utvecklas.

Med anledning av ovanstående föreslår förbundsstyrelsen i Skåne partistämman besluta

att avslå motionen.

## Partistyrelsens yttrande över motion 10:10

I samband med Sverigemötet 2019, inom ramen för den nya svenska modellen, inledde Moderaterna vårt tredje stora utvecklingsarbete. Den resan gör vi just som Moderaterna, förenade av gemensamma liberalkon-servativa värderingar och gemensam förmåga till förändring. Utvecklingsar-betet sker inte för vår egen skull, utan framför allt för Sveriges skull – för att kunna ta tag i Sveriges problem och ta tillvara på landets möjligheter.

Den nya svenska modellen handlar om tryggheten och integrationen, om jobben och företagen, klimatet och miljön samt att skapa förutsättningar för ett Sverige med framtidstro och ett Sverige som håller ihop.

Att arbetsmarknaden ska vara öppen även för dem som står långt ifrån att få jobb, att det ska finnas ett socialt skyddsnät för den som behöver, att sjukvården ska vara tillgänglig och motverkandet av psykisk ohälsa är självklara delar av den nya svenska modellen.

Det är också avgörande att Moderaterna är ett brett parti där alla, oavsett kön, ålder eller bakgrund, känner sig välkomna och har möjlighet att göra sin röst hörd. Ett långsiktigt värdegrundsarbete har därför genomförts för att så ska vara fallet.

Att medlemmarna ska ha möjlighet att påverka den politiska inriktningen är centralt. I vårt utvecklingsarbete kommer vi därför också se över och förändra hur vi arbetar med vår organisation, våra medlemmar och sympatisörer.

Motionären ger i förslaget sin syn på en framtida utveckling för Modera-terna, såväl politiskt som organisatoriskt, på en mängd olika områden. Partistyrelsens uppfattning är att det i sin helhet inte vore en önskvärd utveckling för partiet.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att avslå motion 10:10.

## Motion 10:11

# Avskaffa policy gällande Sverigedemokraterna

## Carl-Wiktor Svensson, Hultsfred – Kalmar län

Det politiska landskapet har sedan 12 år förändrats lokalt, regionalt och nationellt. Sverigedemokraterna har under dessa 12 år mångdubblat sitt väljarstöd i kommuner, regioner och i riksdagen. Den tidigare ambitiösa flyktingmottagningen och en inte fungerande integrationspolitik har sannolikt bidragit till Sverigedemokraternas tillväxt. I min mening har även olika partiers, inte minst moderaternas förhållning gentemot Sverigedemokraterna bidragit.

Exempelvis har man i det ingångna samarbetet med Alliansen fokuserat mer på värdet av att inte förhandla med SD än att få igenom sin egen politik. Förhållningen tror jag bidragit till att ytterligare polarisera "etablissemangen gentemot anti-etablissemangen", det vill säga motsatsen till vad man velat uppnå med policyn.

Makten utgår från svenska folket och kommande valresultat kan ingen veta, men att som parti inte ha möjlighet att förhandla med alla partier riskerar att försämra vår maktposition.

Som moderat är jag trygg i att låta partiledningen förhandla med vilket parti som helst för att få stöd för så mycket moderat politik som möjligt. Som moderat värnar jag våra lokalföreningars och regionernas autonomitet att avgöra vad som är bäst lokalt och regionalt. Som moderat värderar jag borgerlig politik högre än symboliska förhållningssätt till andra partier.

Vi vet inte hur länge Sverige har den här regeringen, inte heller mandatfördelning i kommande val. Däremot vet vi att när socialistisk politik får råda blir det på bekostnad av den enskildes frihet, ägande, flit och företagsamhet. Det vill inte jag att moderaterna ska bidra till.

### Att-satser

att Moderaterna avskaffar policy gällande Sverigedemokraterna som är antagen av partistyrelsen 2006-11-24. Se policy, bilaga 1.

## Förbundsstyrelsens yttrande

Denna motion är nästan identisk den motion som Carl-Wiktor lade till årets förbundsstämma och där avslogs. FS yttrande är därför detsamma nu som då.

Förbundsstyrelsen föreslår att motionen avslås med hänvisning till att den centralt upprättade policy som konkret innebär att Moderaterna som parti inte samverkar,



samarbetar eller förhandlar med Sverigedemokraterna, är en fråga som ägs av partiet på nationell nivå och skulle detta förhållningssätt komma att förändras bör det ske på partiledningens initiativ – inte från ett enskilt förbund.

Anledningen till att en policy rörande ett annat parti togs fram handlar såklart om att Sverigedemokraterna inte är ett parti som övriga representerade i kommun, region och riksdag. Det är ett parti med en politisk grundfilosofi som dåligt harmonierar med Moderaternas syn på både människan och samhället. De partier Moderaterna främst ska ha någon form av samröre med bör vara borgerliga och Sverigedemokraterna är inte ett borgerligt parti.

Sverigedemokraterna delar inte borgerlighetens grundläggande uppfattning om behovet av en åtskillnad mellan de offentliga institutionerna och det civila samhället. Medan borgerligheten syftar att freda den civila och den privata sektorn från politiska ingrepp, är Sverigedemokraternas syn på institutionerna som verktyg för social och kulturell förändring mer lik vänstersidans.

En vidare skillnad mellan de partier som betraktar samhället som ett politiskt projekt, menar den borgerliga sidan att de politiska institutionerna ska utgöra det ramverk inom vilket samhällslivet fritt får utvecklas, ser socialister och Sverigedemokraterna att de politiska institutionernas värde motiveras utifrån deras användbarhet för att uppnå social, kulturell och ekonomisk förändring. Ett starkt motstånd mot institutioner som EU och NATO, vilka Moderaterna värderar högt, skiljer Sverigedemokraterna ytterligare från borgerligheten. Således är Sverigedemokraterna på flera avgörande punkter inte att betrakta som ett borgerligt parti, varför att avskaffa policyn om samarbete våra partier emellan inte är aktuellt.

Slutligen undgår det väl knappast någon de många opassande utspel som regelbundet kommer från företrädare från Sverigedemokraterna. Dessa uttalanden bottnas i en samhälls- och människosyn som inte ska eller kan förknippas med Moderaterna, och är således en starkt bidragande faktor till att den policy som Moderaterna upprättat gällande Sverigedemokraterna ska bestå.

Förbundsstyrelsen föreslår partistämman  
att avslå motionen

**Reservation**

**Carl-Wiktor Svensson** reserverade sig till förmån för bifall av motionen.

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade

att avslå motionen efter votering med röstsiffrorna 43-26

## 1 Reservation

2 **Carl-Wiktor Svensson, Åke Bergh, Andreas Borgengren, Pär Edgren, Sievert**  
3 **Andersson, Anders Palmér, Mona Svensson och Marianne Vifell Waters**  
4 reserverade sig till förmån för bifall av motionen

## 5 Bilaga

6 *Moderaternas policy, Sverigedemokraterna*

7 Policy antagen av partistyrelsen 24 november 2006:

8 *Förhållningssätt Sverigedemokraterna*

9 Syftet med denna policy är att slå fast vårt förhållningssätt till Sverigedemokraterna  
10 i de diskussioner som nu äger rum om majoritetsbildningar i ett antal kommuner.

11 *Vår syn på Sverigedemokraterna*

- 12 • Sverigedemokraterna är i grunden ett missnöjesparti som exploaterar det  
13 missnöje som skapats när väljarna upplever att de etablerade partierna  
14 (inklusive moderaterna) inte tar samhällsproblem på allvar.
- 15 • Sverigedemokraterna är ett politiskt och ekonomiskt oansvarigt parti som  
16 utnyttjar människors osäkerhet (t ex arbetslöshet, misstro mot rättssam-  
17 hället) och som medvetet använder etnicitet och kulturella skillnader för att  
18 skapa konflikter i samhället.

19 *Grundpolicy*

- 20 • Vi ska inte samarbeta med eller göra oss beroende av Sverigedemokraterna.
- 21 • Vi ska genom att agera mot samhällsproblemen och diskutera  
22 dem med medborgarna minska utrymmet för missnöjespartier som  
23 Sverigedemokraterna.
- 24 • Vi ska tvinga Sverigedemokraterna att ta ansvar för sin politik och förklara  
25 den för väljarna

26 *Policy i lokala förhandlingar*

- 27 • Vi ingår inte samarbete, förhandlar inte och ingår inte valteknisk samverkan  
28 med Sverigedemokraterna.
- 29 • Det som kan ske är att vi bildar minoritetsstyre i kommuner och löpande  
30 söker stöd för vår politik i KS och KF. Då tvingas SD bekänna färg i sak-poli-  
31 tiska frågor. Vi förhandlar dock inte med dem inför beslut.

32 *Debatter med Sverigedemokraterna*

- 33 • Vår utgångspunkt är att ta debatter med Sverigedemokraterna i politiska  
34 sakfrågor, men att inte göra det på ett sätt som gör att Sverigedemokra-  
35 terna kan uppfattas som anti-etablissemang och vi etablissemang

## Motion 10:12

# Moderaternas regeringsunderlag

## Mark Bromberger, Centrum Malmö – Skåne

Moderaterna är i opposition i rikspolitiken. Hur skall Moderaterna åter kunna komma till makten och tjäna Sverige genom att inneha statsministerposten i ett läge där det samlade regeringsblockets fem partier har 195 mandat, Moderaterna och Kristdemokraterna tillsammans har 92 mandat och den nya uppstickaren i svensk politik, Sverigedemokraterna, har 62 mandat? Vägen till makten kan tyckas lång och varje möjlighet till samarbete måste undersökas. Frågan att besvara är: Hur ser Moderaternas regeringsunderlag ut?

Det går alltid att peka på ideologiska och sakpolitiska skillnader mellan moderater, kristdemokrater och sverigedemokrater men det är ett faktum att våra tre partier hellre föredrar en borgerlig statsminister framför en socialdemokratisk statsminister.

För att kunna ta reda på om ett regeringsunderlag med moderater, kristdemokrater och sverigedemokrater är möjligt att bilda skulle förhandlingar kunna vara en väg framåt. Möjligtvis blir sådana förhandlingar oerhört framgångsrika men det är givetvis också tänkbart att eventuella förhandlingar visar att ett sådant regeringsunderlag är helt omöjligt att bilda.

Givetvis kan fler politiska krafter efterhand ansluta sig till förhandlingar som ovan beskrivs. Om exempelvis Nyamko Sabuni skulle bli partiledare för Liberalerna skulle Liberalerna få en ledare som i artikeln "Sabuni: Viktigt vägval väntar oss" (<http://www.tidningen.nu/sabuni-viktigt-vagval-vantar-oss/>, senast besökt 190309), publicerad den 17 augusti 2017 på Tidningen NU:s hemsida, skrev följande:

*"Jag har läst om hur socialdemokraterna behandlade kommunisterna på 50-talet. Det är intressant. Stenhård konfrontation på arbetsplatserna för att hålla dem nere, men i riksdagen accepterade man deras stöd för att kunna regera. Det bör vara modellen för behandlingen av sd: hård konfrontation där man tycker olika, öppenhet att samverka där man tycker lika."*

### Att-satser

- att Moderaterna skall ta initiativ till förhandlingar med Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna om att bilda ett gemensamt regeringsunderlag
- att Moderaterna skall uppmana en ny politisk ledning för Liberalerna att ansluta sig till förhandlingar enligt att-sats 1 i denna motion

## **Förbundsstyrelsens yttrande**

Det politiska landskapet ser inte längre ut som vi vant oss vid de gångna decennierna. Uppdelningen av riksdagspartierna i ett borgerligt block och ett socialistiskt block har varit ett enkelt sätt att få en uppfattning om hur ett regeringsunderlag i riksdagen efter ett val har sett ut. Men denna indelning är i detta avseende inte längre funktionell, då inte alla partier i dag kan inordnas i något av dessa block.

Den parlamentariska situationen efter höstens riksdagsval visade sig ytterligt komplex, och inte någon gång i modern tid har det varit så svårt att få till stånd ett regeringsunderlag, och att därefter bilda regering. Ett av de stora bekymren i denna process var tvärsäkra uttalanden innan valet från ett antal partier beträffande synen på tänkbara regeringsunderlag. Detta skapade onödiga låsningar i regeringsförhandlingarna, och ledde till att Sverige i slutändan fick en regering som egentligen ingen önskat, men som var den enda riksdagen kunde acceptera.

Att på förhand låsa upp sig för exakt hur ett framtida regeringsunderlag ska se ut är därför direkt olämpligt, och att dessutom tre år innan nästa ordinarie riksdagsval stadfästa det genom partistämmobeslut måste betraktas som fullständigt uteslutet.

Med anledning av ovanstående föreslår förbundsstyrelsen i Skåne partistämman besluta

att avslå motionen.

## **Partistyrelsens yttrande över motionerna 10:11 och 10:12**

Motionärerna tar upp Moderaternas förhållande till andra partier och olika regeringsunderlag.

Motion 10:11 gäller den policy som partistyrelsen beslutade om 2006 och som avsåg förhandlingar om majoriteter med mera i kommuner efter valet den hösten. Liknande riktlinjer har använts efter valen 2010, 2014 och 2018. Partistyrelsen kommer i samband med valet 2022 att fatta beslut om vilka riktlinjer som ska vara vägledande för den mandatperiod som följer efter det valet.

Vad gäller motion 10:12 är det inte aktuellt att inleda några förhandlingar om regeringsunderlag.

## **Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:**

att anse motion 10:11 besvarad med vad som ovan anförts, samt

att avslå motion 10:12.

## Motion 10:13

# Medlemsavgiften

## Moderaterna i Kristinehamn – Värmland

I tider då vi får allt fler pensionärer som lever på existensminimum, önskar vi att partistämman ser över medlemsavgifterna så ett medlemskap i Moderaterna blir möjligt för alla. Våra ungdomar har en mycket lägre avgift än ett huvudmedlemskap så det vore enkelt att se över för pensionärer också.

Med anledning av ovanstående föreslås stämman besluta

*att* partistyrelsen ser över medlemsavgiften så att ett medlemskap i Moderaterna är möjligt för alla oavsett plånbok

*att* motionen sänds vidare till partistämman 2019

Marie Oudin  
Kristinehamn

Monica Marker  
Kristinehamn

## Årsmötets beslut

Årsmötet beslutade

*att* bifalla motionen.

*att* Moderaterna i Kristinehamn tar motionen som sin egen.

## Förbundsstyrelsens yttrande

Just nu pågår det ett arbete med en översyn av medlemsavgiften i partiet. Att likställa med MUF är inte rättvist då de är ett eget förbund som är sidomedlemmar i partiet, d v s de har inte ett registrerat huvudmedlemskap i en partiförening. Förbundsstyrelsen ser inga problem med att hänskjuta frågan till partistämman 2019 för beslut, med en rekommendation att se över en differentierad medlemsavgift för pensionärer.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

*att* bifalla motionen.

## Förbundsstämmans beslut

Stämman beslutade

*att* bifalla motionen.

## Partistyrelsens yttrande över motion 10:13

Den av partistyrelsen tillsatta stadgearbetsgruppen har utrett bland annat frågan om en enhetlig medlemsavgift för partiet. Under remissen om förändrade stadgar har det framkommit att det i nuläget inte finns tillräckligt stöd för detta bland förbunden. Det är således fortsatt så att varje förening själv sätter sin lokala andel av medlemsavgiften. Förbunden sätter själva sin del av avgiften och partistämman fastställer riksorganisationens andel.

Partistyrelsen anser att arbetet med att långsiktigt stärka partiets frivilliga finansiering har hög prioritet under kommande år. Partiets beroende av offentliga bidrag är betydande och medlemsavgiften utgör i dagsläget endast några få procent av de totala intäkterna. För att bli ett mer kraftfullt parti behöver vi både bli fler medlemmar och få in mer resurser till partiet. Vi har en rabatterad avgift för nya medlemmar som tillfaller den lokala nivån fullt ut. Att i detta läge föreslå en sänkning för vissa grupper som utgör en stor andel av partiets medlemmar, leder fel. Moderaternas medlemsavgift är idag förhållandevis låg jämfört med medlemsavgiften i andra liknande organisationer.

Jämförelsen med Moderata Ungdomsförbundet är inte relevant eftersom det är en egen organisation som fastställer sin egen medlemsavgift.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att avslå motionen.

### Motion 10:14

## Moderaternas jämställdhetsarbete

### Moderaterna i Värmland

De flesta är idag överens om att jämställda organisationer är och blir bättre organisationer. Att tänka och agera jämställt ger bättre utveckling, fler innovationer och nytänk, vilket i sin tur ger fler affärer, kunder, medlemmar eller varför inte väljare. Forskning, från bl.a. McKinsey, visar att företag med blandade ledningsgrupper ökar i tillväxt och lönsamhet. Om man som företag enbart vänder sig till ett visst segment av kunder riskerar man att tappa andra segment av kunder. Om man som organisation enbart efterfrågar en viss typ av medarbetare, riskerar man tappa andra medarbetare som hade kunnat bidra till bättre utveckling och tillväxt.

I dagens läge kan varken företag, organisationer eller politiska partier agera olika mot omvärlden och inåt i verksamheten. Om man i sin marknadsföring visar att

man är ett företag för alla så kan man inte gentemot sina medarbetare agera på annat sätt. Varje verksamhet, oavsett form, behöver tänka sig att verksamheten har glasväggar. För att fullt ut bli trovärdig tex i förhållande till jämställdhet så måste budskap utåt hänga ihop med agerandet inåt.

Att till exempel som politiskt parti ha som politisk idé att det är helt förkastligt att kvotera in kvinnor i bolagsstyrelser eller ha kvoterad föräldraförsäkring, men samtidigt ägna sig åt att kvotera in kvinnor i de egna beslutande organen, från en särskild organisation enbart till för kvinnor, är inte trovärdigt.

Ska det på riktigt hända något och åstadkommas en skillnad när det gäller jämställdheten i ett företag, organisation, eller varför inte ett politiskt parti, så måste man sluta göra problemet till en kvinnofråga. Det är allas problem om inte organisationen agerar och fungerar jämställt. Det är allas problem om företaget tappar kunder, inte klarar nytänk, utveckling och innovationer och därmed tappar i tillväxt och lönsamt. Det är allas problem om ett politiskt parti tappar medlemmar, aktiva, förtroendevalda och väljare.

Det är först när alla, både män och kvinnor, förstår och har den fulla insikten om vad man förlorar på att inte vara jämställda, och när man varje dag i vardagen agerar jämställt, som man kan åstadkomma förändring.

Ska vårt parti åstadkomma förändring så krävs ett aktivt jämställdhetsarbete som omfattar både män och kvinnor på alla nivåer och i alla delar av partiet.

Jämställdhet är inte bara en rättvisefråga och det är inte en fråga enbart för kvinnor. Det är dags att Moderaterna fullt ut, externt och internt, blir ett parti för alla och som attraherar alla väljare. Då måste också partiet gå från ord till handling och sluta bara prata om att jämställdhet är viktigt. Istället behöver hela organisationen fullt ut lära sig vad jämställdhet är och agera jämställt i alla situationer. För att åstadkomma det krävs utbildning i konkreta verktyg och ett värdegrundsarbete. Med fördel kan Region Värmlands material Schyst och En riktig man användas.

Jag föreslår därför att länsförbundsstämman beslutar

att Moderaterna i Värmland genomför utbildningar i hela organisationen vars syfte är att öka förståelsen och kunskapen kring hur man konkret åstadkommer en jämställd organisation i enlighet med det som beskrivs i motionen

att stämman tar motionen som sin egen och skickar den vidare till Moderaternas partistämman med förslaget att man där beslutar att partistämman ger partistyrelsen i uppdrag att finna former för hur partiet konkret kan utbildas och förnyas i syfte att åstadkomma en partiorganisation som är jämställd och agerar jämställt

Stina Höök  
Säffle

## **Förbundsstyrelsens yttrande**

Förbundsstyrelsen anser att partiet måste arbeta hårdare och mer målmedvetet med jämställdhetsfrågan. Det har under många år funnits som en viktig del av partiets politik men måste också genomsyra hela den egna organisationen.

När det gäller partiets trovärdighet är det av yttersta vikt att man själv ser jämställdhet som en självklar ledstjärna i hela verksamheten. Det gäller inte bara de politiska förslag man arbetar fram för landet, regionerna och kommunerna. Utan än viktigare är att man i allt det interna arbetet visar att det är så man lever och arbetar på alla nivåer. I nomineringar, tillsättningar och anställningar måste det vara tydligt att partiet genomsyras av en självklar och tydlig jämställdhet där man inte gör skillnad på kön, ålder eller bakgrund.

En organisation som anser sig ha behov av underorganisationer som i huvudsak arbetar med olika gruppers rättigheter och intressen i moderorganisationen har uppenbart en del kvar att göra i sitt interna jämställdhetsarbete.

Detta är dock inget enkelt arbete. För att nå dessa mål är det nödvändigt med utbildning. Region Värmland har under flera år visat att man med just utbildning och upplysning kan komma väldigt långt med att låta en stor och komplex organisation lyckas med sina jämställdhetsmål. Det torde vara en av de grundläggande förutsättningarna för att kunna genomföra en sådan förbättring.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsstämman besluta

*att* bifalla motionen.

## **Förbundsstämmans beslut**

Förbundsstämman beslutade

*att* bifalla att-sats 1 och 2.

### **Partistyrelsens yttrande över motion 10:14**

I motionen föreslås att ett aktivt jämställdhetsarbete, som omfattar både män och kvinnor på alla nivåer och i alla delar av partiet, genomförs genom utbildning i konkreta verktyg och ett värdegrundsarbete.

Efter uppropet #MeToo hösten 2017 tillsatte partistyrelsen projektet M2 som handlade dels om att utvärdera hanteringen av #MeToo och dels om ett bredare arbete med partiets värdegrund och kulturen i vår organisation, vilket bland annat innefattar att vi ska genomsyras av jämställdhet. M2 har bestått av förtroendevalda och medarbetare runt om i landet, inklusive sidorganisationer. Under året har också bland annat jämställdhetsutbildningar genomförts med chefer och teamledare vid Moderaternas Riksorganisation.



Partistyrelsen delar fullt ut motionärens uppfattning om att organisationer förlorar på att inte vara jämställda samt att ord och handling måste hänga ihop.

I Sverige har alla samma rättigheter och skyldigheter. Kön ska inte begränsa vare sig kvinnors eller mäns livsval. Vi har alla ett eget ansvar – som individer, föräldrar, arbetsgivare, kollegor och medmänniskor – för att både kvinnor och män ska komma till sin rätt och inte särbehandlas på grund av sitt kön.

Mer kan göras för att Moderaterna fullt ut ska vara och uppfattas som ett jämställt parti. Jämställdhet är därför en fråga partistyrelsen avser arbeta mer med i samband med utvecklingen av såväl politik som organisation.

## Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att bifalla motion 10:14, att-sats 2, det vill säga

att partistämman ger partistyrelsen i uppdrag att finna former för hur partiet konkret kan utbildas och förnyas i syfte att åstadkomma en partiorganisation som är jämställd och agerar jämställt, samt

att i övrigt anse motion 10:14 besvarad med vad som ovan anförts.

## Motion 10:15

# Moderaterna har alltid haft en stark värdegrund

## Maria Molin, Ljusdal – Gävleborgs län

Som moderat politiker förväntas vi vara ansvarsfulla, ge förslag på långsiktiga lösningar, vara pålästa och ha bra faktastöd samt ha förankrat sina förslag väl internt i partiet. Det vore bra om detta även fortsättningsvis är det sätt som vi i moderaterna arbetar på.

När vi på riksnivå tar beslut som tvärt ändrar förutsättningarna för det politiska arbetet, ger det effekter ute i regioner och kommuner. Samarbeten som byggs upp genom hårt arbete under flera år kan komma att ifrågasättas och i värsta fall raderas. De frågor vi arbetat med under lång tid kan snabbt komma att ifrågasättas och vår trovärdighet som politiker försvinner. Moderat politik är mer än rikspolitik, och det som troligen berör människor mest är de beslut som tas utanför riksdagen.

För att ge goda förutsättningar för de politiker som arbetar utanför riksdagen vore det önskvärt om beslut av mer strategisk karaktär är väl förankrade i den moderata organisationen. Information till moderata politiker bör också ges före eventuella presskonferenser.

## 1 Att-satser

- 2       *att*       strategiska beslut skall vara väl förankrade i partistyrelsen och att  
3       information angående detta skall vara förmedlad till våra länsordförande  
4       och råd innan beslutet blir tillkännagivet  
5       *att*       motionen skickas vidare till Gävleborgs förbundsstämma 2017 för att  
6       sedan skickas vidare till partistämman  
7       *att*       partistämman ger partistyrelsen i uppdrag att säkerställa det som står i  
8       motionen

## 9 Förbundsstyrelsens yttrande

10 Förbundsstyrelsen menar att det som föreslås i motionen äger rum i dag. Det  
11 moderata partiet leds av partistyrelsen, som inför partistämman ansvarar för bl.a. vår  
12 politik, ekonomi och organisation. De svarar även den interna kommunikationen  
13 med riksdagsgrupp och förbund. Partirådet utgörs av, förutom partistyrelsens leda-  
14 möter, representanter för förbunden vilka fördelas proportionellt mellan förbundet  
15 och behandlar gemensamma frågor för partiet och förbunden.

16 RO skickar information innehållande viktiga händelser och nyheter till medlemmar  
17 och/eller förtroendevalda. Dessa utskick kommer kontinuerligt, om än vid olika  
18 tidpunkter beroende på när händelser uppstår. Ytterligare information kommunicer-  
19 as via vår partisekreterare. Förbundsordföranden delges även viktig information  
20 genom telefonkonferenser med ledamot i partistyrelsen när behov föreligger. Inför,  
21 alternativt i anslutning till, strategiska och viktiga tillkännagivanden delger parti-  
22 styrelsen partiets förbundsordföranden och råd densamme. På grund av dagens  
23 snabba informationsdelning- och flöde, finns det tillfällen då intern information av  
24 mer känslig karaktär hålls inom en begränsad krets till dess att ledningen beslutar  
25 att kommunicera den vidare. Dock sker alltid en dialog och förankring i ärenden  
26 mellan partistyrelse och riksdagsgrupp.

10

27 Länsförbunden är det centrala organet för partiets arbete inom sitt verksamhets-  
28 område och utgör en sammanslutning av respektives läns lokala partiföreningar.  
29 Våra ombudsmän ansvarar till stor del för samordning och utveckling av den  
30 regionala och lokala verksamheten inom partiet. De spelar en viktig roll i infor-  
31 mationsflödet från RO till regional/lokal nivå. Förbundsstyrelsen har som uppgift  
32 att upprätthålla kontakt och samråda med exempelvis regionfullmäktige- och  
33 kommunfullmäktigegrupp inom verksamhetsområdet samt biträda dessa i deras  
34 verksamhet, att hålla kontinuerlig kontakt med föreningarna och deras ordförande.

35 Vidare sker en kontinuerlig återkoppling av det interna politiska arbetet i olika  
36 former och forum. Det anordnas rådskonferenser där samtliga landets kommunal-  
37 och landstingsråd (region-), den moderata ledningsgruppen inom SKL och politiska  
38 sekreterare bjuds in till interna samtal. Även våra ombudsmän har återkommande  
39 mötesdagar varvid återkoppling av viktig information sedan sker till och inom  
40 respektive förbund och lokal partiförening.

I partiet sker kontinuerligt förbättringsarbete inom intern kommunikation samt hur vi på bästa möjliga vis kan nå ut med viktig information till rätt målgrupp i rätt tid.

Med anledning av ovanstående föreslår Förbundsstyrelsen att Förbundsstämman beslutar

att anse motionen besvarad

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade

att bifalla motionen samt

att överlämna motionen till Partistämman

### Partistyrelsens yttrande över motion 10:15

Partistyrelsen arbetar kontinuerligt utifrån det som föreslås i motionen, det vill säga att strategiska beslut ska vara väl förankrade i partistyrelsen och förbunden.

Det åligger partistyrelsen att bland annat planlägga, leda och inför partistämman ansvara för politik, ekonomi, organisation och kampanjverksamhet samt att hålla kontakt med partiets riksdagsgrupp samt förbund.

Partistyrelsen konstaterar också att förbundsstyrelsen för Moderaterna i Gävleborg, som yttrat sig över motionen, uppfattar att så sker.

Samtidigt finns det alltid förbättringspotential. En stark regional basorganisation är avgörande för en stark och framgångsrik partiorganisation i landets alla delar. Moderaterna kommer också inleda ett långsiktigt utvecklingsarbete för att stärka organisationen, både i förbunden och nationellt. Informationsspridning, förankring och delaktighet är givna delar av ett sådant arbete.

Partistyrelsen vill också understryka det som framhålls i motionen om att moderat politik är mer än rikspolitik. I valet gick Moderaterna framåt i 146 av Sveriges 290 kommuner och vi styr fler kommuner och regioner (landsting) än innan valet 2018, vilket innebär en stor potential för Moderaterna som organisation och är något som vi ska dra nytta av.

### Partistyrelsen föreslår partistämman besluta:

att anse motion 10:15 besvarad med vad som ovan anförts.

1 *Motion 10:16*

2 **Om behovet av och förutsättningarna för**  
3 **att intressera medborgarna för politisk**  
4 **verksamhet**

5 **Ralf Holmér, Linköping – Östergötland**

6 SOM-institutet har visat på det kanske största politiska problemet idag; de  
7 demokratiska partiernas låga trovärdighet. Dessutom är tilltron till massmedia ej  
8 påfallande enligt samma källa och bland Europas ungdomar ser långt ifrån alla  
9 demokratin som nödvändig.

10 Vi ser följderna av misstron mot det politiska etablissemangen i demokratiska  
11 bastioner som USA, England och Frankrike. Även utvecklingen i Sverige inger  
12 farhågor med SD i en väl etablerad vågmästarroll.

13 De hot som detta utgör kan motverkas med ett ökat engagemang av medborgarna  
14 i de politiska partierna men vi ser tyvärr en utveckling i motsatt riktning.

15 Orsakerna till det är naturligtvis komplexa. Bland annat har individualismen fått en  
16 betydligt större roll i samhället och i den mosaik av intressegrupper som nu finns  
17 har de traditionella medierna, som de politiska partierna använder, trängts undan  
18 av de nya. Vi når därför inte stora grupper och i synnerhet inte ungdomarna.

19 Till det kommer att den demokratiska förankringsprocessen är synnerligen trög  
20 medan medierna arbetar i realtid. Partiledningarna har därför tvingats att anpassa  
21 sig till medierna vilket skett på bekostnad av förankringen i partiorganisationerna.

22 Detta är allvarligt eftersom motivet för en medborgare att engagera sig i ett politiskt  
23 parti förutom att han/hon delar partiets allmänna inriktning ofta är att känna  
24 delaktighet i och kunna påverka politiska beslut. Dessutom förändras samhället  
25 snabbt och vi har i de ovan nämnda länderna sett hur svårt det är att förutse  
26 opinionssvängningar.

27 Det är därför väsentligt att partimedlemmarna fritt och snabbt kan framföra sina  
28 åsikter t.ex. i form av motioner. Nuvarande ordning där den möjligheten endast  
29 finns vart fjärde år framstår därför som helt otidsenlig.

30 Med anledning av ovanstående föreslås partistämman besluta

31 *att* Samma motionsrätt införs vid arbetsstämmor som årsstämmor

32 *att* Partiet utreder möjligheten av att införa en process som möjliggör för  
33 medlemmarna att ställa förslag även mellan stämmorna.

## Förbundsstyrelsens yttrande

Motionären argumenterar för förändringar vad det gäller motionsrätten och att denna ska vara densamma till såväl partistämmer som arbetsstämmor. Förbundsstyrelsen är medveten om det stora arbete som sker på våra stämmer och den nu rådande uppdelningen, och anledningen därtill, som kortfattat och lite förenklat innebär motionsrätt och behandling av dessa vart fjärde år och behandling av partiets handlingsprogram vart fjärde år.

Men Förbundsstyrelsen delar motionärens uppfattning om vikten av ett levande och vitalt politiskt liv. För enskilda partimedlemmar är det svårt att förstå att motionsrätten inte råder till samtliga stämmer utan bara till varannan. Ett modernt, vitalt, demokratiskt och engagerande politiskt liv skulle må bra av att motionsrätten förändrades så att den är lika till samtliga stämmer. Vi anser att detta argument väger tyngre än den nu rådande uppdelningen.

Förbundsstyrelsen föreslår partistämman besluta

att bifalla motionen

## Motion 10:17

# Motionsrätt till partiets arbetsstämmor

## Moderaterna i Jämtlands län

Stadgarna anger att vid arbetsstämma behandlas de frågor som partistyrelsen beslutar om och som är särskilt angelägna att behandla inför allmänna val. Således råder det ingen allmän motionsrätt för medlemmar, föreningar och förbund, mm till arbetsstämmorna – partistyrelsen äger att inför varje arbetsstämma besluta om detta skall förekomma.

Däremot råder allmän motionsrätt inför ordinarie partistämmer, som hålls året efter det år då ordinarie riksdagsval förrättats. Dock innebär detta att det oftast dröjer fyra år mellan de tillfällen medlemmar, mm har möjlighet att genom motioner påverka partiets politik.

För att för öka delaktigheten och medlemsinflytandet, till partiets högsta beslutande organ, anser Moderaterna i Jämtlands län att allmän motionsrätt för medlemmar, mm skall införas även vid arbetsstämmor.

Förbundsstyrelsen har vid sitt sammanträde den 1 maj 2017 beslutat att föreslå förbundsstämman

att Moderata Samlingspartiet ställer sig bakom det som anförs i propositionen om att allmän motionsrätt för medlemmar, mm skall införas även vid arbetsstämmor.

## Förbundsstämmans beslut

Förbundsstämman beslutade

*att* bifalla propositionen.

*att* skicka den vidare till partistämman.

## Motion 10:18

---

## Motioner på varje partistämma

### Lage Hortlund, Piteå – Norrbottens län

Moderaterna är ett av de mer toppstyrda partierna i dagens riksdag, i den meningen att medlemmar har svårt att påverka politiken genom motioner till partiets högsta beslutande organ, partistämman. I många andra partier kan motioner lämnas varje år på riksplanet i samband med stämman eller kongress. I Moderaterna är det möjligt bara vart fjärde år och då året efter valåret, det vill säga inte ens inför ett val.

För att ett parti ska uppfattas som lyhört hos befolkningen, vinna gehör för sin politik och kunna verka långsiktigt behöver medlemmarna ges ett stort inflytande över politikens utformning. Ett bra sätt att öka det folkliga medlemsengagemanget är att tillåta och uppmuntra ett generöst motionsinstrument.

Med anledning av det anförda yrkas därför:

*att* motioner ska kunna lämnas till varje partistämman.

*att* motionen föreläggs förbundsstämman i Norrbotten 2017.

*att* motionen tillställs partistämman.

## Föreningssstyrelsens yttrande

Föreningssstyrelsen föreslår årsmötet

*att* bifalla motionen.

## Yrkanden

**Lage Hortlund** yrkade med instämmande av **Håkan Johansson** bifall till motionen

**Daniel Bergman** yrkade avslag till motionen

## Årsmötets beslut

Årsmötet beslutade

*att* bifalla motionen

## Reservation

**Daniel Bergman** reserverade sig mot årsmötets beslut till förmån för eget förslag, d.v.s. avslag.

## Förbundsstyrelsens yttrande

Partistämman är partiets högsta beslutande organ och består av valda ombud samt partistyrelsens ledamöter.

Det finns tre olika typer av partistämmor: ordinarie, arbets- och extra stämma.

Det stämmer att ordinarie stämma hålls vart fjärde år, året *efter* det år då ordinarie riksdagsval förrättats. Arbetsstämma hålls också vart fjärde år, året *före* det år då ordinarie riksdagsval förrättas. Idag finns motionsrätt till ordinarie partistämman, där även partistyrelsen väljs. Rätt att till ordinarie stämma väcka förslag tillkommer partistyrelsen, förbund, förening, krets, fullmäktigegrupp, Moderatkvinnorna, Moderata Ungdomsförbundet, Moderata Seniorer, Öppna Moderater och enskild medlem i partiet.

Förbundsstyrelsen anser att det således finns en långt gående rätt att lämna motioner till partistämman.

Vid ordinarie partistämman behandlas förutom val av bl. a. partistyreelse även propositioner från partistyrelsen och eventuella motioner från förbund, förening, krets, fullmäktigegrupp, Moderatkvinnorna, Moderata Ungdomsförbundet, Moderata Seniorer, Öppna Moderater och enskilda medlemmar i partiet.

Vid arbetsstämman behandlas de frågor som partistyrelsen beslutar om och som är särskilt angelägna att behandla inför allmänna val så någon allmän motionsrätt föreligger inte.

Extra stämma hålls då partistyrelsen så finner erforderligt eller då minst en tredjedel av antalet förbund begär detta och av naturliga skäl föreligger ingen allmän motionsrätt här heller.

Motionären yrkar att motioner ska kunna lämnas till varje partistämman. Det vill säga inte bara inför ordinarie partistämman utan även inför arbetsstämma och inför extra partistämman. Förbundsstyrelsen anser att det inte är rimligt att tillåta en allmän motionsrätt inför extra partistämmor. De ärenden som behandlas på arbetsstämmorna är redan idag omfattande med många propositioner och förslag från arbetsgrupper och partistyreelse. En arbetsstämma tar redan nu 3-4 dagar att genomföra. En allmän motionsrätt skulle öka antalet frågor som ombuden har att ta ställning till liksom öka belastningen för partistyrelsen då partistyrelsen ska avge yttrande över alla inkomna förslag. Dessutom skulle arbetsstämman ta än mer tid att genomföra än vad den redan gör. Det gör att förbundsstyrelsen anser att det inte heller är rimligt med en allmän motionsrätt till arbetsstämmorna.

- 1 Förbundsstyrelsens förslag till beslut:
- 2 Med anledning av ovan föreslår förbundsstyrelsen att förbundsstämman beslutar:
- 3 att avslå motionen i sin helhet

## 4 **Förbundsstämmans beslut**

- 5 Förbundsstämman beslutade
- 6 att avslå motionen i sin helhet

### 7 **Partistyrelsens yttrande över motionerna 10:16-** 8 **10:18**

9 I motionerna lyfts frågor om motionsrätten till Moderaternas högsta  
10 beslutande organ: partistämman.

11 Enligt stadgarna förekommer tre olika typer av partistämma: ordinarie  
12 stämma, arbetsstämma och extra stämma.

13 Rätt att till ordinarie stämma väcka förslag tillkommer partistylelsen,  
14 förbund, förening, krets, fullmäktigegrupp, Moderatkvinnorna, Moderata  
15 Ungdomsförbundet, Moderata Seniorer, Öppna Moderater och enskild  
16 medlem i partiet. Vid arbetsstämman behandlas de frågor som partistylel-  
17 sen beslutar om och som är särskilt angelägna att behandla inför allmänna  
18 val. Extra stämma hålls då partistylelsen så finner erforderligt eller då minst  
19 en tredjedel av antalet förbund begär detta.

20 Partistylelsen delar uppfattningen om vikten av ökad delaktighet och  
21 medlemsinflytande, som motionärerna ger uttryck för. Medlemmarna är  
22 grunden för vår verksamhet och partistylelsens vilja är att Moderaterna ska  
23 vara en modern och framtidsinriktad organisation, där medlemmarna känner  
24 att det är lätt att påverka.

25 I Moderaternas eftervalsanalys av de allmänna valen 2018 rekommenderas  
26 bland annat att i grunden förändra hur vi arbetar med vår organisation, våra  
27 medlemmar och sympatisörer.

28 Partistylelsen tar till sig av dessa rekommendationer och har för avsikt  
29 att genomföra ett långsiktigt organisatoriskt förnyelsearbete. Att se över  
30 motionsrätten kan vara en del i det arbetet, men att i nuläget ändra  
31 stadgarna vore att föregripa den processen.

32 Partistylelsen vill också framhålla att det finns fler sätt att göra sin röst hörd,  
33 påverka den politiska inriktningen och bidrar till partiet än enbart genom  
34 motioner. Ytterst utgör föreningarna basen för vårt politiska arbete, och det



är genom att engagemang i respektive förening som medlemmarna kan göra stor skillnad.

1  
2

## **Partistyrelsens föreslår partistämman besluta:**

3

*att* anse motionerna 10:16, 10:17 och 10:18 besvarade med vad som ovan anförts.

4  
5

### **Reservation**

6

**Christian Gustavsson** reserverade sig till förmån för bifall för motion 10:16, att-sats 1, det vill säga

7  
8

*att* samma motionsrätt införs vid arbetsstämmor som årsstämmor, samt

9  
10

bifall för motionerna 10:17 och 10:18.

11





















